CARL SAGAN

ROMAN

MESAJ

İnkılâp Kitabevi

CARL SAGAN

MESAJ

İnkılâp Kitabevi

Türkçesi: Mehmet HARMANCI

BİRİNCİ KISIM

MESAJ

Yüreğim zavallı bir yaprak gibi titriyor, Gezegenler dönüyor rüyalarımda. Yıldızlar pencereme dayanmış. Uykumda dönüyorum. Sıcak bir gezegen yatağım.

— MARVINMERCER

Harlem 153. okul, sınıf 5

BİRİNCİ BÖLÜM

Asal Sayılar

Minik sinek, Düşüncesiz elim

Silip süpürdü Yaz oyununu.

Ben de senin gibi

Bir sinek değil miyim? Ya da sen

Benim gibi bir insan? Ben de raks ediyorum

Ve içiyorum ve şarkı söylüyorum

Ta ki kör bir el

Kanatlarımı süpürüp atana kadar.

— WILLIAM BLAKE

Deney Şarkıları

«Sinek» (1795)

İnsan ölçülerine göre yapay olamazdı: bir dünya boyutundaydı. Ancak öylesine garip ve öylesine anlaşılmaz bir biçimi vardı ki, bunun yalnızca bir fikrin belirtisi olabilecek karmaşık bir amaç için tasarlandığı belliydi. Büyük mavi-beyaz yıldızın çevresinde kutup yörüngesinde dönerken üzerine milyonlarca çanak biçimli kabuklu deniz hayvanının yapışmış olduğu muazzam bir çok köşeli geometrik biçimi andırmaktaydı. Çanaklardan her biri gökyüzünün bir köşesine çevriliydi. Gözden kaçırılmış tek bir yıldız kümesi bile yoktu. Bu çok köşeli bu esrarlı görevini milyonlarca yıldan beri sürdürmekteydi. Çok sabırlıydı. Sonsuza kadar bekleyebilirdi.

Ana rahminden çekip çıkardıklarında ağlamıyordu bile. Ufacıcık alnı kırış kırıştı, sonra birden gözleri iri iri açıldı. Parlak ışıklara, beyazlı yeşilli giyinmiş insanlara, altındaki masanın üstünde yatan kadına baktı. Her nasılsa tanıdık sesler yüzüyordu çevresinde. Kızın yüzünde yeni doğan bir insan için garip bir ifade vardı — bir şaşkınlık ifadesi belki de.

***

Kız iki yaşına geldiğinde ellerini başının üstüne kaldırıp en tatlı sesiyle, «Baba, kalk,» derdi. Babasının arkadaşları şaşırırlardı. Bebek çok saygılıydı. Babası onlara, «Saygı değil,» derdi. «İlk önceleri kaldırılmak

istendiğinde bağırırdı. Ona bir kere, «Ellie ağlamana gerek yok. 'Baba, kalk' de yeter dedim. Çocuklar çok müthiş oluyorlar, öyle değil mi, Presh?»

Kız şimdi kalkmıştı artık, babasının omuzları üstünde, onun seyrelmeye yüz tutmuş saçlarına asılmış bir halde baş döndürücü bir yükseklikteydi. Yaşam çok daha iyiydi burada, bir bacak ormanı arasında emekliyor olmaktan çok daha güvenliydi. Orada biri üstüne basabilirdi. Kaybolabilirdin. Kız ellerini biraz daha sıktı.

Maymunların yanından ayrılıp bir köşeyi döndüklerinde kendilerine yükseklerden bakan ince bacaklı, uzun boyunlu, derisi lekeli ve küçük boynuzlu bir hayvanla karşılaştılar. Babası, «Boyunları o kadar uzun ki sesleri dışarı çıkamıyor,» dedi. Ellie bu sessizliğe mahkûm zavallı yaratığa çok acımış ti. Ancak böyle mucizelerin varolabileceği zevkiyle bir sevinç de hissediyordu.

***

«Haydi, Ellie,» diye annesi yumuşakça özendirdi kendisini. Tanıdık sesinde hafif bir heyecan vardı. «Oku bakalım.» Teyzesi üç yaşındaki Elli’nin okuyabildiğine inanmıyordu. Masalları ezberlemiş olduğunu sanmaktaydı. Şimdi dipdiri bir Mart günü State Caddesinde yürürlerken bir mağazanın önünde durmuşlardı. İçerde güneş ışığı altında şarap kırmızısı bir taş parıldamaktaydı. Ellie tek tek heceleyerek, «Kuyumcu,» diye okudu.

Ellie bir suçluluk duygusuyla sandık odasına girdi. Eski Motorola marka radyo hatırladığı yerde, rafın üstündeydi. Çok büyük ve ağır olan radyoyu göğsüne dayayıp kaldırırken az daha düşürüyordu. Radyonun arkasında, 'Tehlikelidir. Açmayın.' yazıyordu. Ellie eğer fişi prizde değilse kapağını açmanın hiçbir tehlikesi olmadığını bilirdi. Dilini dişleri arasına sıkıştıraraktan vidaları açıp radyonun içini ortaya çıkardı. Kuşkulandığı gibi içinde küçük orkestralar ve düğmenin açılmasını bekleyerek sessizce yaşamlarını sürdüren minyatür spikerler yoktu. Onların yerine biraz da ışık veren ampulleri andıran güzelim cam tüpler vardı. Bunlardan bazıları resimli bir kitapta gördüğü Moskova kiliselerine benziyorlardı. Altlarındaki uçları yerleştirildikleri soketlere tam olarak uyuyordu. Ellie arka kapağını çıkardığı radyonun düğmesini 'açık' durumuna getirip fişini prize soktu.

Radyoya dokunmadığı, pek yanma yaklaşmadığı takdirde kendisine nasıl zarar verebilirdi ki?

Birkaç dakika sonra lambalar parlamaya başlamıştı ama hiç ses gelmiyordu. Radyo 'kırılmıştı' ve birkaç yıl önce daha yeni bir modele yerini bırakıp buraya kaldırılmıştı. Lambalardan biri yanmıyordu. Ellie fişi prizden çekti, çalışmayan lambayı soketinden çıkardı. Lambanın içinde küçük tellerle bağlı metal bir parça vardı. Elektrik tellerden geçiyor diye düşündü. Çatal uçlardan biri eğilmişti, Ellie bir süre çalıştıktan sonra ucu düzeltti. Lambayı yerine takıp fişi prize sokunca içinde hafif bir parıltının başlangıcını gördü, çevresinde bir parazit gürültüsü dalgalandı. İstasyon düğmesini çevirip heyecanla konuşan bir ses buldu — anlayabildiği kadarıyla gökyüzünde Dünya'nın çevresinde dolaşan bir Rus makinesinden söz ediliyordu. Düğmeyi biraz daha çevirip başka istasyonlar aradı. Bir süre sonra yakalanacağından korkup fişi çekti, kapağı eğreti olarak vidaladı ve radyoyu yine güçlükle kaldırıp rafa koydu.

Sandık odasından biraz da soluğu kesilmiş olarak çıkarken annesiyle yüz yüze gelince birden korkmuştu.

«Bir şey mi var, Ellie?»

«Hayır, anne.»

İlgisiz görünmeye çalışmasına rağmen kalbi güm güm atıyor, avuç içleri terliyordu. Küçük avlunun en sevdiği köşesine çöküp çenesini dizlerine dayayarak radyonun içini düşünmeye koyuldu. O lambaların hepsi de gerçekten gerekli miydi? Hepsini tek tek çıkardığın takdirde neler olurdu? Babası bir kere onların içlerinde hava olmadığını söylemişti. Gerçekten de hava yok muydu içlerinde? Orkestraların müziği ve spikerlerin sesleri radyonun içine nasıl giriyordu peki?

'Havadan' diyorlardı. Radyoyu hava mı taşıyordu? 'Frekans' ne demekti? Çalışması için neden fişi prize sokmak zorundaydın? Elektriğin radyo içinden nasıl geçtiğini gösteren bir harita yapılabilir miydi? Kendine bir zarar gelmeden radyoyu sökebilir miydin? Söktükten sonra yine eski haline dönüştürülebilir miydi?

Asmak için çamaşır taşımakta olan annesi, «Ellie neler yapıyorsun yine?» diye sordu.

«Hiçbir şey, anne. düşünüyorum işte.»

Ellie on yaşındayken Kuzey Michigan Yarımadası’nda bir göl kıyısında oturan hiç sevmediği iki kuzeninin evine tatile götürülmüştü. Wisconsin'de bir göl kıyısında yaşayan insanların arabayla beş saatlik yolda olan Michigan'daki bir göle gitmelerinin nedenini bir türlü anlayamıyordu. Hele iki kötü ve çocuksu oğlanı görmek için. Kendisine her konuda o kadar duyarlı olan babası nasıl oluyor da sabahtan akşama kadar o iki veletle oynamasını istiyordu? Ellie bütün yazını oğlanlardan kaçmaya çalışarak geçirdi.

Boğucu sıcak mehtapsız bir gecede Ellie yalnız başına tahta iskeleye doğru yürüdü. Bir motor geçmişti az önce, amcasının kayığı da yıldızların aydınlattığı sularda hafifçe sallanıp duruyordu. Uzaklardan gelen cırcır böceklerinin gürültüsü ile gölün öte yanından gelen bir bağrışma dışında tam bir sessizlik vardı ortalıkta. Ellie yıldızların parıldadığı göğe başını kaldırınca kalbinin daha hızlı atmaya başladığını hissetti.

Başını eğmeden, el yordamıyla yumuşak otların arasında kendisine bir yer bulup sırtüstü yere uzandı. Gökyüzü yıldızlarla parıl parıldı. Birkaçı sabit, çoğu kıpır kıpır binlerce yıldız vardı başının üzerinde. Dikkatle bakarsan aralarındaki renk farkını seçebiliyordun. Şuradaki parlak aslında hafif mavimsi değil miydi?

Ellie yine eliyle altındaki toprağa dokundu; toprak sert, sağlam ve güven vericiydi. Dikkatle oturup sağına, soluna, göz alabildiğine uzanan göl kıyısına baktı. Suyun iki yanını da görebiliyordu. Dünya dümdüz görünüyor, diye düşündü. Oysa yuvarlak. Kocaman bir top bu... göğün ortasında dönüp duruyor... günde bir kere. Üzerindeki ayrı ayrı diller konuşan, garip garip giysiler giyen milyonlarca insanla dönüşünü hayal etmeye koyuldu.

Yine elini uzatıp bu dönüşü algılamaya çalıştı. Hafifçe hissedebiliyordu belki de. Gölün karşı yakasında parlak bir yıldız ağaçların üst dalları arasında göz kırpıyordu. Gözlerini iyice kasarsan yıldızdan ışık demetleri

çıkartabiliyordun. Biraz daha kasınca da ışınlar uzunluk ve biçimlerini değiştiriyorlardı hemen. Hayal mı görüyordu... yoksa yıldız şimdi ağaçlardan iyice sıyrılmış mıydı? Daha birkaç dakika önce dallar arasındaydı oysa. Evet, şimdi yükseldiği konusunda hiç kuşkusu yoktu. Yıldızların yükselmesinden söz ettiklerinde bunu kastediyor olmalılardı. Dünya öteki yönde dönüyordu. Gökyüzünün bir ucunda yıldızlar yükseliyordu. Oraya Doğu deniyordu. Arkasında, öteki uçta, evlerin arkasında ise yıldızlar batıyordu. Oraya da Batı denilirdi. Dünya günde bir kere dönüşünü tamamlar ve yıldızlar yine aynı yerden yükselirlerdi.

Ne var ki, Dünya kadar büyük bir şey günde bir kere dönüyorsa bunun inanılmaz derecede hızlı hareket ediyor olması gerekti. Ellie Dünya'nın döndüğünü hissedebildiğini düşünüyordu artık — bunu yalnızca kafasının içinde hayal ediyor değildi, ta midesinde hissediyordu. Hızlı bir asansörle inermiş gibi. Dünya'nın hiçbir şeyinin görüş alanını bozmaması için, kapkara gökyüzü ile parlak yıldızlardan başka hiçbir şeyi göremeyene kadar başını geri attı. Birden iki yanındaki otlara sıkı sıkı tutunması, aksi halde gökyüzüne düşeceği, ufacıcık vücudunun altındaki koskoca karanlık kubbe tarafından emileceği duygusuna kapıldı.

İçinden kopan çığlığı eliyle bastıramadan bir kere bağırdı da.

Kuzenleri kendisini bu bağırması sonunda buldular. Yamaçtan aşağı koşarak indiklerinden kızın yüzünde gördükleri şaşkınlık ve utanç karışımı bakışı, annesiyle babasına anlatılacak küçük bir haşarılık izi olarak kabul ettiler.

***

Kitabı filminden daha iyiydi. Bir kere içinde çok daha fazla şey vardı.

Sonra kitaptaki resimler filmdekilerden çok değişikti. Ancak ikisinde de, bir mucizeyle canlanan tahta kukla Pinokyo'nun üstünde askılı bir pantolon vardı ve eklem yerleri tahta çivilerle tutturulmuş gibiydi. Gepetto Pinokyo'yu yapmayı bitirdiği sırada arkasını kuklaya çevirir ve kukladan yediği bir tekmeyle savrulur gider. Tam o anda içeri giren marangozun dostu adama yerde ne yaptığını sorar. Gepetto istifini bozmadan,

«Karıncalara okuma öğretiyorum,» der. Ellie bu cevabı çok nükteli bulduğundan sık sık arkadaşlarına anlatmaktan zevk alırdı. Ancak her söylediğinde de bilincinin hemen kıyılarında dile getirilmeyen bir soru uyanırdı: Karıncalara okuma öğretilebilir mi? Böyle bir şey isteyebilir mi insan? Her an üstüne doluşabilecek ve hatta seni ısırabilecek olan yüzlerce hayvanın arasında? Hem zaten karıncalar ne bilebilirler ki?

***

Ellie kimi zaman gece yarısı kalkıp helaya gittiğinde babasının üstünde yalnız pijamasının pantolonu olduğu halde başını kaldırmış, üst dudağındaki traş kremine soylu bir küçümsemeyle bakarken bulurdu.

«Selam, Presh,» derdi babası. 'Precious' yani 'değerli'nin kısaltılmışıydı bu ve Ellie kendisine böyle denilmesinden müthiş zevk alırdı. Neden geceleri traş olurdu babası, sakalı olduğunu kimsenin bilmediği bu saatte?» «Annen bilir ama,» diye gülümserdi babası. Ellie bu neşeli sözü tam olarak anlamadığını ancak yıllar sonra fark edebilmişti. Annesi ile babası birbirlerine âşıktılar.

***

Ellie okuldan çıktıktan sonra bisikletiyle göl kıyısındaki küçük parka gitmişti. Çantasından Amatör, Radyocunun Elkitabı ile Kral Arthur'un Sarayında Connecticut'lı Bir Yankee kitaplarını çıkarttı. Bir an düşündükten sonra ikincisinde karar kıldı. Twain'in kahramanı başına bir darbe yedikten sonra uyandığında kendisini Arthur dönemi İngiltere'sinde bulmuştu. Belki de tümü bir düş ya da hayaldi bunların. Ama belki de gerçekti. Zaman içinde geriye dönüş olası mıydı? Ellie çenesini dizlerine dayayıp sayfaları çevirerek sevdiği bölümlerden birini aradı. Twain'in kahramanı, yerel tımarhaneden kaçtığını sandığı zırhlı bir adam tarafından götürülüyordu. Bir tepeye varınca altlarında uzanan kenti görürler: « Bridgeport 'mu?' diye sordum ben— « 'Camelot,' dedi...»

Göle bakıp hem on dokuzuncu yüzyıl Bridgeport'u hem de altıncı yüzyıl Camelot'u olarak kabul edilebilecek bir kentin nasıl olduğunu düşünürken

annesi koşa koşa belirdi yanı başında.

«Her yerde aradım seni. Neden bulabileceğim bir yere gitmiyorsun? Ah, Ellie, korkunç bir şey oldu...»

***

Yedinci sınıfta 'Pi'yi öğreniyorlardı. Bu, İngiltere'de Stonhenge'deki taşları andıran Yunanca bir harfti: üzerinde bir kiriş olan iki taş sütun — 'pi'. Bir dairenin çevresini ölçüp o dairenin çapına böldün mü pi çıkardı.

Ellie evde mayonez kavanozunun kapağını alıp çevresine bir sicim sarmış, sonra sicimi cetveliyle ölçmüştü. Aynı şeyi kavanozun çapına da uygulamış, bir sayıyı diğeri ile bölmüştü. Sonuç 3.21'di. Basit bir şeydi bu.

Ertesi gün öğretmenleri Bay Weisbrod pi'nin değerinin 22/7, yani yaklaşık olarak 3.1416 olduğunu söylemişti. Kesin bir rakam istersen bu sonsuza kadar devam eden ondalık bir sayıydı. Sonsuza kadar, diye düşündü Ellie. Elini kaldırdı. Öğretim yılının başıydı ve Elli’nin sınıftaki ilk sorusuydu bu.

«Ondalıkların sonsuza kadar gittiği nasıl bilinebilir?»

Öğretmeni biraz sertçe, «Öyledir işte,» dedi.

«Neden ama? Nasıl biliyorsunuz? Sayıları sonsuza kadar nasıl sayabilirsiniz?»

Öğretmen önündeki yoklama defterine baktı. «Bayan Arroway, çok budalaca bir soru bu. Sınıfın zamanını boşuna harcıyorsunuz.»

Daha önce kimse Ellie’ye budala dememişti; kendini tutamayıp ağlamaya başladı. Yanında oturan Billy Horstman uzanıp yavaşça elini tuttu. Billy'nin babası sattığı eski arabaların kilometre saatleri ile oynadığından dolayı kısa bir süre önce hüküm giydiğinden oğlan insanların önünde küçük düşmenin ne demek olduğunu bilirdi. Ellie hıçkıra hıçkıra dışarı koştu.

Ellie okuldan bisikletiyle yakınlardaki bir koleje gidip matematik kitaplarını inceledi. Okuduklarından anladığı kadarıyla sorusu hiç de budalaca değildi. İncil'e göre eski İbraniler pi'nin tam üç sayısına eşit olduğunu düşünüyorlardı. Matematik konusunda çok şey bilen Romalılar ve Yunanlılar pi'deki sayıların hiç tekrarlanmadan sonsuza kadar gittiğinin farkında değillerdi. Bu yalnızca iki yüz elli yıl önce keşfedilmiş bir şeydi. Soru sormadan herhangi bir şeyi bilmesi nasıl beklenebilirdi kendisinden? Ancak Bay Weisbrod da ilk birkaç rakam konusunda haklıydı. Pi 3.21 değildi. Mayonez kavanozunun kapağı belki de biraz yamulmuştu, tam daire olmayabilirdi. Ya da sicimle iyi ölçememişti. Ama daha dikkatli olsaydı bile kendisinin sonsuz bir sayıyı ölçmesini de bekleyemezlerdi ya.

Bir başka olasılık daha vardı ama. Pi'yi istediğin kadar doğru hesaplayabilirdin. Calculus denilen şeyi bilseydin pi'nin zamanın olduğu kadar hesaplayabileceğin ondalıklarına kadar götürecek formüller geliştirebilirdin. Kitapta pi'nin dörde bölünmesi için formüllerin listesi vardı. Ellie bunlardan bir kısmını anlamıyordu bile. Ancak içlerinde kendisinin başını döndüren şeyler de vardı: kitaba göre pi/4 ile 1—1/3 + 1/5 1/7... aynı şeydi, kesirler sonsuza kadar giderdi. Ellie hemen toplamaları çıkarmaları yapmaya başladı. Toplam pi/4' ten fazla ile eksik olma arasında gidip geliyordu ama bir süre sonra bu sayı dizisinin doğru cevaba giden en kestirme yol olduğunu görebiliyordun. Doğruya tam olarak yaramıyordun ama istediğin takdirde, çok sabırlı olduğun takdirde, oraya istediğin kadar yaklaşabilirdin. Yeryüzündeki bütün dairelerin biçimlerinin bu kesirlerle bağlantılı olması bir mucize gibi geliyordu kıza. Daireler kesirleri nereden bilebilirlerdi? Orada calculus öğrenmeyi aklına koydu Ellie.

Kitap başka bir şeyden de söz ediyordu: 'pi' asal* bir sayıydı. Sonsuz kadar uzun olmadıkça 'pi'yi veren normal sayılı bir denklem olamazdı.

Ellie kendi kendine az çok cebir öğrendiği için bunun ne demek olduğunu biliyordu. Ve tek asal sayı da pi değildi. Gerçekte sonsuz miktarda asal sayı vardı. Hatta normal sayılardan sonsuz derecede çoktu bunlar. Pi, bunların içinde Elli'nin öğrendiği bir tekiydi yalnızca. Pi pek çok açıdan sonsuzluğa bağlıydı.

Ellie görkemli bir şeyi görür gibi olmuştu. Normal sayılarının hepsinin arasında matematiğe derinlemesine eğilmedikçe varlıklarını tahmin bile

edemeyeceğin bir asal sayı sonsuzluğu vardı. Tıpkı pi gibi bunlardan biri arada sırada günlük yaşamda hiç beklenmedik bir biçimde ortaya çıkıveriyorlardı. Ancak çoğu —sonsuz miktarlar, diye hatırlattı kendine— saklanmışlardı ve sinirli Bay Wisbrod'un gözlerinden uzaktaydılar.

***

Ellie daha ilk günden John Staughton'un nasıl biri olduğunu anlamıştı. Annesinin adamla evlenmeyi düşünebilmesi bile —babasının ölümünden iki yıl geçmişti artık— akıl ermez bir sırdı. Adamın görünüşü fena sayılmazdı, hatta canı istediği zaman insana gerçekten yakınlık duyuyormuş gibi rol bile yapabilirdi. Ama sert bir insandı. Hafta sonları öğrencilerini getirtip taşındıkları yeni evin bahçesinde çalıştırır, sonra da arkalarından kendileriyle alay ederlerdi. Ellie'ye artık orta okula gittiği için eve çağırdığı erkek öğrencilerine kesinlikle bakmamasını söylemişti. Kendini aşırı önemsemeyen bir insandı. Ellie onun yalnızca bir mağaza sahibi olan babasını kıskandığından emindi bütün profesörlüğüne rağmen. Staughton bir kızın radyo ve elektronikle ilgilenmesinin hoş bir şey olmadığını, bu yolla bir koca bulamayacağını açıkça söylemişti. Fizik anlamaya kalkışması ise saçma ve sapık bir fikirdi. «Gösteriş» diyordu buna. Ellie'nin hiçbir yeteneği yoktu. Bu da alışması gereken bir gerçekti. Bunları Ellie'nin iyiliği için söylüyordu. İlerki yaşamında bunun için teşekkür edecekti. Ne de olsa kendisi fizik profesörüydü. Bunun ne demek olduğunu bilirdi. Bu öğütler Ellie'yi çileden çıkartırdı, — Staughton'un inanmasa da— daha önce meslek olarak bilimi düşünmemiş olmasına rağmen.

Üveybabası, babası gibi nazik bir insan değildi, şakadan anlamak diye bir şey bilmezdi. Herhangi biri kendisini Staughton'un kızı sandığında müthiş öfkelenirdi Ellie. Annesi ile üveybabası soyadını Staughton'a çevirmesini hiç istememişlerdi kızdan: alacakları karşılığı çok iyi biliyorlardı.

Bademcik ameliyatından sonra hastaneye bir kaleidoskop getirdiği gün olduğu gibi, adamda zaman zaman bir yumuşaklık da yok değildi.

Ellie uykulu bir sesle, «Ameliyatı ne zaman yapacaklar?» diye sormuştu.

«Yapıldı bile,» dedi Staughton. «iyileşeceksin. «Ellie kendi haberi olmadan koca koca zaman dilimlerinin çalınabilmesini çok rahatsız edici bulmuş ve bu durum için adamı suçlamıştı. O zaman bile bunun çocukça bir davranış olduğunu biliyordu.

Annesinin onu gerçekten seviyor olması akıl almaz bir şeydi.

Yalnızlığı yüzünden, zayıf olduğundan onunla evlenmiş olmalıydı.

Kendisine bakacak birine ihtiyacı vardı. Ellie böyle bir bağımlı durumu asla kabul etmeyeceğine yemin etti. Elli’nin babası ölmüştü, annesi kendisinden uzaklaşmıştı, o da kendini bir zalimin evinde sürgünmüş gibi hissediyordu. Ellie'ye Presh diyecek kimse yoktu artık.

Kaçma özlemi içindeydi.

«'Bridgeport mu?' dedim.» « 'Camelot,' dedi o.»

İKİNCİ BÖLÜM

Işık

Mantığımı kullanmaya başladığım ilk günden beri öğrenmeye olan eğilimim öylesine şiddetli, öylesine güçlü olmuştur ki ...ne başkalarının azarlamaları ne de benim kendi düşüncelerim Tanrı'nın bana verdiği bu doğal güdüyü izlememi önleyememiştir. Bunun nedenini yalnız O bilebilir; Bende yalnız Kendi yasasını izleyecek kadarını bırakıp verdiği bu anlayış ışığını alması için kendisine yalvardığımı da bilir O. Bundan fazlası bir kadın için çoktur çünkü. Hatta bazıları bunun zararlı bile olduğunu söylerler.

— JUANA INES DE LA CRUZ

Puebla Piskoposuna Cevap (1691) (Kadınlığı ile uyumlu olmayan bilimsel çalışmalar yapması nedeniyle kendisine saldırması üzerine)

Mavili beyazlı yıldızın ekvatoryal ekseni çevresinde merkezi kızılması, yıldıza yakın yerleri mavimsi olan ve kayalarla buzdan, madenlerden ve organik maddelerden oluşma geniş bir uzay süprüntüsü halkası vardı. Dünya boyutunda olan çok köşeli nesne halkaların arasındaki bir boşluktan girip öteki taraftan çıktı. Halka düzleminin içinde buzul kayaları ve dağların gölgesinde kalmıştı. Ancak şimdi yıldızın öteki kutbunun üstünde bir noktaya olan yolculuğu sırasında üzerindeki milyonlarca çanak biçimli eklentilerinde güneş ışınları yansıyordu. Çok dikkatle bakıldığı takdirde bu çanaklardan birinin hafif bir hedef ayarı yaptığı seçilebilirdi. Ama çanaktan uzayın derinliklerine gönderilen radyo dalgalarını görebilmek olanaksızdı.

İnsanların Dünya'da varoldukları süre boyunca gökyüzü geceleri onlara bir dost ve bir esin kaynağı olmuştu. Yıldızlar huzur vericiydiler.

Göğün insanların yararına ve eğitimleri için yaratıldığını kanıtlıyorlardı sanki. Bu açması kendini beğenmişlik yeryüzü boyunca gelenekselleşmiş bilgelik olmuştu. Hiçbir kültür kendini bundan kurtarabilmiş değildi. Bazı insanlar göklerde dinsel mantıklılığa bir çıkış yolu bulmuşlardı. Pek çoğu evrenin görkemi ve boyutları karşısında dehşete düşmüş, kendini küçülmüş hissetmişti. Bazıları ise en aşırı hayallere kapılacak derecede kendilerinden geçmişlerdi.

İnsanlar evrenin boyutlarını keşfedip de Samanyolu Galaksisinin bile gerçek boyutları karşısında en sınırsız hayallerinin cüce kaldığını anlayınca kendilerinden sonra geleceklerin yıldızları görememeleri için gerekli adımlan attılar. İnsanlar bir milyon yıldır günlük yaşamlarında gökkubbe ile kişisel bir yakınlık içinde büyümüşlerdi. Son birkaç bin yıl içinde insanlar binalar yapmaya ve kentlere göç etmeye başlamışlardır. Son birkaç on yılda ise insan nüfusunun büyük bir çoğunluğu kırsal yaşam biçimini terk

etmişlerdir. Teknoloji gelişip de kentlerde çevre kirlenmesi başlayınca geceler yıldızlardan yoksun kalmışlardır. Yeni kuşaklar atalarını büyüleyen ve bilim ve teknoloji modern çağını başlatan gök kubbeden tümüyle habersiz olarak yetişkinliğe erişmişlerdir. Gökbilim altın çağına girerken insanların büyük bir çoğunluğunun, farkına bile varmadan, içine girdikleri bu gökyüzünden uzaklaşma ancak uzay araştırmalarının başlamasıyla sona ermiştir.

***

Ellie Venüs'e bakar ve onun Dünya gibi bir yer olduğunu düşünürdü — her biri bizim burada sahip olduklarımızdan değişik bitkiler, hayvanlar ve insanlarla dolu olan bir dünya. Güneş battıktan hemen sonra kentin dışında karanlık göğe bakar, o hiç titremeyen parlak ışık kaynağını seyrederdi. Güneşin başının üstünde hâlâ aydınlattığı bulutlarla kıyaslanınca yıldızın rengi sarıya kaçardı. Orada neler olup bittiğini hayal etmeye çalışırdı. Parmaklarının ucunda yükselir, gözlerini ondan ayırmazdı. Kimi zaman onu gerçekten görebildiğine inandırırdı kendini: sarı sis aniden dağılacak ve pırlanta gibi parlayan bir kent kısacık bir an için gözleri önüne serilecekti. Kristal kuleler arasında uçan otomobiller dolaşıyordu. Kimi zaman o arabalardan birinin içine bakıp onlardan birini görebildiğini düşünürdü. Ya da orada kendisi gibi bir genç parmaklarının ucuna basmış, kendi gökyüzündeki parlak mavi noktaya bakıyor ve Dünya'da kimlerin yaşadığını düşünüyor olurdu. Karşı konulamaz derecede çekici bir fikirdi bu: hemen yanı-başında zeki canlılarla dolu tropik bir gezegen.

Ellie derslerinde başarılı olacak kadar çalışıp kendini başka şeylere vermeye başlamıştı artık. Okulda, günümüzde moda olandan daha çok 'mesleki eğitim'e ağırlık verdiği zamanlardan kalma ve 'atelye' adı verilen yıkık dökük ve küçük bir fabrika vardı; artık okul sonrası saatleri ile boş zamanlarını hep orada geçiriyordu. 'Mesleki eğitim' her şeyden çok insanın kendi elleriyle çalışması demekti. Atelyede hâlâ 'kız' olduğu için yanma sokulmasına izin verilmeyen torna tezgâhları, matkaplar ve diğer araç gereç vardı. Sonunda istemeye istemeye 'atelye'nin elektronik bölümünde kendi projeleri ile uğraşmasına izin çıktı. Ellie işe radyo yapmayla başlayıp daha ilginç şeylere yöneldi kısa zamanda.

Bir şifre makinesi yapmıştı. Pek ilkel bir şey olmasına rağmen çalışıyordu ama. İngilizce yazılmış bir metni saçma sapan gibi görünen bir şifreye dönüştürebiliyordu. Bunun tersini yapacak, yani şifreyle yazılmış bir metni düzgün dile çevirecek olan makineyi yapmak daha güçtü. Makine bütün olasılıkları tek tek almak zorundaydı (A yerine B, A yerine C, A yerine D gibi...) ya da İngilizcede bazı harflerin diğerlerinden çok kullanıldığım hatırlaman gerekirdi. Yandaki matbaa atelyesinin hurufat kasalarına bakarak bunu saptayabilirdin.

Matbaadaki oğlanlar İngilizcede en çok kullanılan harfleri 'ETAOIN SHRDLU' diye sıralıyorlardı. Uzun bir metnin şifresini gözerken en çok kullanılan harfin E olduğu aşağı yukarı kesinleşiyordu böylece. Ellie bazı sessiz harflerin daha çok birlikte kullanıldığını da anlamıştı artık. Sesliler ise daha çok rastgele diziliyorlardı. İngilizcenin en çok kullanılan üç harflik sözcüğü 'the' idi. Bir sözcüğün içinde T ile E'nin arasında bir harf varsa bu büyük bir olasılıkla H idi. H değilse R olabilirdi.

Ellie kendi kendine başka kurallar keşfedip çeşitli ders kitaplarında saatler boyu süren incelemeler yapıp harf sıklıklarını saptadıysa da daha sonraları bu tür sıklık tablolarının hazırlanıp basılmış olduğunu öğrendi. Şifre çözme makinesi kendi zevki içindi. Bundan yararlanıp arkadaşlarına şifreli mesajlar göndermiyordu. Bu elektronik ve şifre ilgisini kime açacağını bilemiyordu; oğlanlar bunu duyunca alaycı ya da tedirgin oluyorlar, kızlar da kendisine garip garip bakıyorlardı.

***

Birleşik Devletler askerleri Vietnam denilen uzak bir yerde savaşıyorlardı. Her ay giderek daha fazla sayıda genç sokaklardan çiftliklerden toplanıp Vietnam'a gönderilmekteydi. Ellie savaşın nedenleri konusunda bilgi edinip ulusal liderlerin kamuoyuna yaptıkları açıklamaları dinledikçe öfkeden kuduracak gibi oluyordu. Kendi kendine, Başkan ve Kongre yalan söyleyip cinayet işliyorlar, diye düşünüyordu; kendisi dışında da hemen hemen herkes sessizce onaylamaktaydı bu durumu. Üvey babasının anlaşma yükümlülüklerinde, domino teorisinde ve Komünist saldırganlığında resmi görüşleri benimsemesi Ellie'nin kararlılığını daha da

arttırıyordu. Yakınlardaki kolejin toplantılarına katılmaya başlamıştı artık. Orada tanıştığı insanlar daha zeki, daha dost ve çok daha canlıydılar kendisinin kaba saba ve zevkten yoksun liseli arkadaşlarından. John Staughton kolej öğrencileriyle dostluk kurmaması için kendisini önce uyarmış sonra da bunu kesinlikle yasaklamıştı. Erkekler kendisinden yararlanacaklardı.

Ellie hiç sahip olmadığı ve asla da sahip olamayacağı bir kültürü varmış gibi davranıyordu. Giyim kuşamı da dökülmeye başlamıştı. Askeri üniformaları andıran giysiler bir kıza yakışmazdı ve Güneydoğu Asya'da Amerikan müdahalesine karşı çıkan birinin böyle giyinmesi de ikiyüzlülükten başka bir şey değildi.

Ellie ile Staughton'a 'kavga' etmemeleri için dindarca öğütler vermek dışında annesi bu tartışmalara pek katılmamaktaydı. Ellie ile yalnız kaldıklarında üvey babasına itaat etmesini, ona karşı 'iyi' davranmasını söylerdi. Ellie artık Staughton'un annesiyle evlenme nedeninin ölen babasının hayat sigortası olduğundan kuşkulanıyordu. Başka ne neden olabilirdi ki? Annesini sevdiğini gösterecek hiçbir davranışı yoktu — 'iyi' davranacak bir tip de değildi. Ellie'nin annesi bir gün epey heyecanlı bir halde kızından hepsinin hatırı için bir şey yapmasını, din dersine girmesini istedi. Din konusunda kuşkucu olan babasının sağlığında ise din dersi diye bir şey asla söz konusu olmamıştı. Annesi Staughton'la nasıl evlenebilmişti? Bininci keredir düşünüyordu bunu Ellie. Annesi din dersinin Staughton'a Ellie'nin uzlaşmaya hazır olduğunu göstereceğini söylüyordu. Ellie annesine olan sevgisi ve acıması yüzünden derse girmeyi kabul etti.

Böylece bir okul döneminin hemen hemen her Pazar günü yakınlardaki bir kiliseye devama başladı. Kilise düzensiz evangelizme bulaşmamış saygın bir Protestan mezhebine aitti. Sınıfta birkaç lise öğrencisi, çoğunluğu yaşlı kadınlar olan birkaç yetişkin ve rahibin karısı olan öğretmen vardı. Ellie daha önce İncil'i ciddi olarak okumuş değildi, babasının belki de biraz sert olan 'yarısı barbarlık tarihi, yarısı peri masalı' yargısını kabul etmeye eğimliydi. Bu yüzden ilk dersinden önceki hafta Eski Ahit kitabının önemli görünen kısımlarını, önyargısız olarak okumaya başladı. Tekvin'in ilk iki bölümünde Yaratılış konusunda iki ayrı ve çelişkili hikâye olduğunu ilk görüşte fark etmişti. Güneş yaratılmadan ışığın ve günlerin nasıl

olabileceklerine bir türlü aklı ermiyordu; sonra Kabil'in kiminle evlendiğini bir türlü çıkaramamıştı. Lut ile kızlarının, Mısır'da Abram ile Sara'nın, Dinah'ın nişanlanmasının, Yakub ile Esav'ın hikâyeleri karşısında şaşkına dönmüştü. Gerçek Dünya'da da korkaklığın baş gösterebileceğini, oğulların yaşlı bir babayı aldatıp kandırabileceklerini, bir erkeğin karısının Kral tarafından ırzına geçilmesine namertçe-sine rıza göstereceğini, hatta kızlarının ırzına geçilmesini özendirebileceğini anlıyordu artık. Ancak kutsal kitaplarda bu tür zorbalıklara karşı tek bir itiraz sesi yükselmiyordu. Aksine bu suçlar onaylanıyor, hatta övülüyordu da.

Ders başlayınca insanı çileden çıkaran bu tutarsızlıkları tartışmayı, Tanrı'nın Amacı'nın açıklanmasını, ya da en azından bu suçların Tanrı tarafından neden kınanmadığının açıklanmasını hevesle bekledi. Ne var ki, bu konuda hemen düş kırıklığına uğramıştı. Rahibin karısı kişiliksiz bir uyumla yaklaşıyordu bunlara. Her nasılsa bu hikâyelerden hiçbiri tartışmalarda su yüzüne çıkmamıştı. Ellie Firavunun kızının hizmetçilerinin sazlar arasındaki bebeğe bir bakışta Musevi olduğunu anlamalarının nasıl mümkün olabileceğini sorunca öğretmenin yüzü kızarmış ve münasebetsiz sorular sormamasını söylemişti. (Ellie o anda anlamıştı sorusunun karşılığını.)

Yeni Ahit kitabına geldiklerinde Ellie'nin telaşı daha da artmıştı. Matta ile Luka, İsa'nın atalarını Kral Davud'a kadar uzatıyorlardı. Ancak Matt, Davud ile İsa arasında yirmi sekiz kuşak, Lüke ise kırk üç kuşak olduğunu söylüyordu. İki listede hemen hemen ortak tek bir ad bile yoktu. Öyleyse nasıl oluyor da hem Matt hem de Luka'nın kitapları Tanrı'nın Sözü olabiliyordu? Ellie bu çelişkili şecerenin olaylardan sonra bir kehanetle uydurulmak için düzenlendiğinden emindi. Dağdaki Vaaz'dan çok etkilenmişti, ama Sezar'ın hakkını Sezar'a verme uyarısı kendisini müthiş bir düş kırıklığına uğratmıştı, hele öğretmen 'Ben barış değil kılıç getiriyorum' sözlerinin ne anlama geldiği sorusuna karşılık vermekten iki kere yan çizince neredeyse ağlamaklı olmuştu. Annesine elinden geleni yaptığını ama bir daha hiçbir gücün kendisini din dersine gönderemeyeceğini söyledi.

***

Ellie yatağında yatıyordu. Sıcak bir yaz gecesiydi. 'Tek istediğim seninle bir gece' diyordu Elvis. Lisedeki oğlanlar insana ıstırap verecek kadar çocuksuydular, konferans ve toplantılarda tanıştığı genç kolejlilerle bir ilişkiye girmek, hele üvey babasının yasakları ve uyarılarıyla, pek güçtü. En azından bu konuda John Staughton haklı diye düşündü: hemen hemen istisnasız bütün gençler cinsel sömürü eğilimi gösteriyorlardı. Ama bir yandan da, Ellie'nin beklediğinden çok daha fazla duygusal bir zayıflıkları vardı. Belki de o cinsel eğilimlerinin nedeni de buydu, ya da tam tersi.

Ellie günün birinde evini terk etmeye kararlıysa da koleje devam edebileceğini hiç sanmıyordu. Staughton başka bir yere yerleşmesi için kendisine para vermezdi, annesinin yarım yamalak yalvarmaları ise boşunaydı. Ancak Ellie kolej giriş sınavlarında çok iyi notlar alınca öğretmenlerinin kendisine ünlü üniversitelerin burslar önerebileceklerini söylemelerine pek şaşırdı. Seçmeli soruların çoğuna rastgele karşılıklar vermişti ve sınavı kaybettiğini sanıyordu. Ancak çok az şey biliyorsan, iki sorudan başkasına kesin bir yanıt veremeyeceksen ve on soruya tahmini bir yanıt veriyorsan binde bir şansla onunu da doğru tutturursun diyordu kendi kendine. Yirmi soruyu doğru tutturmak ise milyonda bir olasılıktı. Ancak sınava da bir milyon kişi girdiğine göre nasılsa birinin talihi tutacaktı.

Massachusets'de Cambridge Üniversitesi John Staughton'un etkisinden yeteri kadar uzak ama tatillerde annesini ziyarete gelebileceği kadar yakındı. Annesi kızını terk etmekle kocasını kızdırmak arasında güç bir seçim olarak görüyordu bu durumu. Ellie Massachusets Teknoloji Enstitüsü yerine Harvard'ı seçmekle bu işe kendisi de şaşmıştı sonunda.

Bu kumral saçlı, orta boylu, hafif çarpık gülümsemeli güzel genç kadın her şeyi öğrenmek hevesiyle gelmişti üniversiteye. İlk işi kültürünü genişletmek, esas ilgi.konusu olan matematik, fizik ve mühendislikten mümkün olduğu kadar başka ders almak oldu. Ancak bu ana ilgi konularında hemen bir sorun çıkmıştı. Çoğunluğu erkek olan sınıf arkadaşlarıyla değil fizik konusunu tartışmak, doğru dürüst karşılıklı konuşamıyordu bile. İlk başlarda kendisinin sözlerine belirli bir dikkatsizlik göstermişlerdi. Konuşurken hafifçe duraklıyorlar, sonra sanki Ellie hiç konuşmamış gibi kendi konuşmalarını sürdürüyorlardı. Zaman zaman onun söylediği bir şeyi dinliyorlar, hatta onaylıyorlar, ama sonra yine hiçbir şey

olmamış gibi kendi bildiklerini okuyorlardı. Ellie sözlerinin hepsinin saçma olmadığına emindi, böyle önemsenmemekten, hele hem önemsenilmeyip hem de kendisine ardından üstünlük taslanılmasından hiç de memnun kalmıyordu. Bunun bir nedeninin sesinin zayıflığı olduğunun farkındaydı. Bunun için kendisinde bir fizik dersi sesi geliştirdi: mesleki bir ses,, açık, becerikli ve konuşma tonundan birkaç desibel daha yüksek. Böyle bir sesle haklı olmak çok önemliydi. Zamanını kollaması gerekiyordu. Uzun bir süre bu sesle konuşmak güçtü, çünkü kimi zaman kahkahayla gülme tehlikesiyle karşı karşıya kalıyordu. Böylece onların dikkatlerini çekebilmek için zaman zaman onların konuşmalarına kesin ve kısa müdahaleler yapmayı geliştirdi: o zaman kendi normal sesiyle daha uzun süreler konuşabiliyordu. Her yeni gruba girdikçe hep aynı yöntemi tekrarlamak zorunda kalıyordu. Oğlanlar ise böyle bir sorununun olduğunun farkında bile değillerdi.

Kimi zaman laboratuvarda ya da seminerde öğretmen, «Devam edelim, beyler,» derdi, sonra Ellie'nin çatık kaşlarını görünce de, «Özür dilerim Bayan Arroway, sizi de erkek olarak kabul ediyorum,» diye ilave ederdi. Kendisine yapabilecekleri en büyük iltifat kafalarında onu aşırı dişi olarak görmediklerini belirtmekti.

Ellie'nin ayrıca çok saldırgan bir kişilik edinmemesi ya da tümüyle insanlardan kaçan biri olması gerekiyordu. İnsanlardan kaçan yalnız erkeklerden değil herkesten nefret eden bir insan demekti.

Ana baba yasaklamaları kendisini pek çok kişiden daha çok kısıtlamıştı.

Entelektüel olsun, sosyal ya da cinsel olsun bu yeni kavuştuğu özgürlükler baş döndürücüydü. Çağdaşlarının pek çoğu kadın erkek arasındaki farkları en azma indiren şekilsiz giyeceklere yönelirlerken Ellie zaten kısıtlı olan bütçesini epey zorlayan giyim ve makyajla bir zarafet ve basitliği amaçlıyordu. Birkaç yakın dost edinmiş, epey de düşman kazanmıştı. Düşmanları giyim kuşamı, politik ve dini görüşleri, fikirlerini savunduğu ateşlilik yüzünden nefret ediyorlardı kendisinden. Fen derslerindeki başarısı ve bundan aldığı zevk diğer bakımlardan çok becerikli olan genç kadınlar tarafından bir terslenme olarak kabul ediliyordu.

Cinsel devrimin doruk noktasında Ellie giderek artan bir hevesle kendini cinsellik deneylerine vermişse de müstakbel âşıklarının gözlerini korkuttuğunu fark etmişti. İlişkileri birkaç aydan fazla sürmüyordu. Bunun karşı seçeneği ilgi alanlarını gizlemek, fikirlerini bastırmaktı ki bunu lisedeyken bile yapmıştı. Kendisinden vazgeçmiş ve sinmiş bir insan olan annesinin hayali kovalamaktaydı Ellie'yi. Akademik ve bilimsel yaşamdan uzak erkekleri düşünüyordu artık.

Görünüşe bakılırsa bazı kadınlar kendilerini hiçbir ikiyüzlülüğe kaptırmadan bir an bile düşünmeksizin kalplerini bir erkeğe verebiliyorlardı. Bazıları ise esaslı bir erkek 'yakalamak' için çeşitli ileri ve geri siperleriyle tam bir askeri harekât planı düzenlemekteydiler. Kadınların çoğu ise ortada bir yerdeydiler Ellie'ye göre, tutkularını hayallerindeki uzun vadeli avantajlarıyla bağdaştırmaya çalışıyorlardı. Belki de sevgi ile çıkar arasında insanın bilincinden kaçan rastlantısal bir iletişim de vardı arada sırada. Ancak bir erkeği planlı olarak tuzağa kıstırmak düşüncesi Ellie'yi ürpertiyordu. Bu konuda duygularına bağlı kalacaktı o. İşte Jesse ile bu dönemde karşılaştı.

***

Ellie'nin birlikte çıktığı erkek kendisini Kenmore Meydanında bir bodrum-bara götürmüştü. Jesse hem gitar çalıyor hem de blues okuyordu. Erkeğin şarkı söylemesi ve hareketleri Ellie'ye neleri kaçırdığını açıkça göstermişti. En yakın masaya oturup iki şarkı boyunca bakışlarını erkeğin üzerinden ayırmadı. İki ay sonra artık birlikte yaşıyorlardı.

Ellie ancak Jesse'nin Hartford ya da Bangor'a turneye gittiği zamanlarda çalışabiliyordu. O zaman diğer öğrencilerle birlikte olurdu: kemerlerinden kupa gibi en son model hesap cetvelleri sallanan oğlanlar; göğüs ceplerinde plastik kalem taşıyan oğlanlar; sinirli kahkahalar atan ciddi tavırlı oğlanlar; uyanık oldukları tüm saatler boyunca bilimadamı olmak için çabalayan oğlanlar. Doğanın derinliklerine dalmaya çalışan bu gençler sıradan insan ilişkilerinde birer acemiden başka bir şey olamazlardı. Belki de kendilerini bilime adamış olanları nedeniyle insan olmaya zamanları kalmıyordu. Ya da

toplumsal sakatlıkları onları eksikliklerinin fark edilemeyeceği alanlara sürüklemişti. Ellie bilim dışında onlarla dost olamıyordu.

Geceleri ise Jesse vardı, sıçrayıp hoplayan bağırıp çağıran Jesse, yaşamını tutsak alan bir tür doğa gücü. Ellie birlikte yaşadıkları yıl boyunca erkeğin bir gece bile yatıp uyumalarını teklif ettiğini hatırlamıyordu. Jesse fizik ve matematikten habersizdi, ancak evrenin içinde gözleri fal taşı gibi açıktı ve Ellie de bir süre onun gibi oldu.

Ellie iki dünyasını uzlaştırmayı düşünüyordu. Müzisyenlerle fizikçileri uyumlu bir toplumsal birleşme içinde hayal ediyordu. Ancak düzenlediği geceler hep sıkıntılıydı ve pek erken saatlerde sona eriyordu.

Jesse bir gün çocuk istediğini söyledi. Artık ciddi yaşayacaktı, bir yere yerleşip sürekli bir işe girecekti. Evlenmeyi bile düşünebilirdi.

«Çocuk mu?» diye sordu Ellie. «Ama o zaman okulu terk etmem gerek. Daha uzun yıllar var önümde. Çocuk doğurursam bir daha okula gitmeyebilirim.»

«Ama çocuğumuz olur,» dedi Jesse. «Okulun yerine başka bir şeyin olur işte.»

«Jesse, benim okula ihtiyacım var.»

Jesse omuzlarını silkince Ellie ortak yaşantılarının da erkeğin omuzlarından akıp gittiğini hissetti. Daha bir iki ay birlikte yaşamalarına rağmen o kısacık an içinde bitmişti artık ilişkileri. Öpüşerek ayrıldılar; Jesse California'ya gitti. Ellie de bir daha görmedi onu.

***

1960'lı yılların sonlarında Sovyetleri Birliği Venüs gezegenine uzay araçlarını indirmeyi başardı. Bunlar insan türünün başka bir gezegene indirebildiği ilk çalışan uzay araçlarıydı. Bundan on yıl kadar önce Amerika'nın Dünya'daki radyo gökbilimcileri Venüs'ün yoğun radyo dalgaları yaydığını keşfetmişlerdi. O zamanlar çok rağbet gören bir

açıklamaya göre bunun nedeni Venüs'ün yoğun atmosferinin bir sera etkisi sonucunda sıcaklığı tutabilmesiydi. Ellie başka bir açıklama bulunabilmesini özlüyor, bu radyo yayımının yumuşak havalı bir Venüs'ün çok yükseklerden gelebiliyor olmasının yollarını başarısızlıkla araştırıyordu. Harvard ve MİT' de bazı gökbilimciler fokur fokur kaynayan bir Venüs dışındaki seçeneklerden hiçbirinin bu radyo dalgalarını açıklayamayacağı kanısındaydılar. Ellie ise böylesine büyük çapta bir sera etkisinin olanaksızlığını ve bir gezegenin kendisini böyle bırakıvermesi fikrinin hiç de hoş olmadığını düşünüyordu. Ancak Venera gezegene başarılı bir iniş yapıp da termometresini dışarı çıkardığında ölçülen ısı kurşun ya da tenekeyi eritebilecek bir ısıydı. Ellie kristal kentlerin eridiğini hayal ediyor (Venüs o kadar da sıcak olmasa bile), ve gezegen yüzeyinin silisli gözyaşlarıyla yıkandığını görür gibi oluyordu. Romantik bir insandı Ellie, yıllardır biliyordu bunu.

Ancak aynı zamanda radyo gökbilimciliğinin gücüne de hayrandı. Gökbilimciler radyo teleskoplarını Venüs'e doğrultmuşlar ve oturdukları yerden Venera'nın on üç yıl sonra saptadığı ısı derecelerini bulmuşlardı. Ellie kendini bildim bileli elektrik ve elektronikle ilgilenmişti. Ancak radyo gökbilimciliğine ilk kez gerçekten vurulmuştu şimdi. Kendi gezegeninin güvenliği içinde oturur ve elektronik teleskopunu göklere doğrultur-dun. Ondan sonra da diğer dünyalar konusunda bilgiler yağmaya başlardı. Bunu düşünmek bile insanı heyecanlandırıyordu.

Ellie yakınlardaki Harvard'ın ufak çaptaki radyo teleskopuna gidip gelmeye başladı. Sonunda gözlemlerde ve veri analizlerinde yardımcı olmak teklifini almayı başarmıştı. Green Bank'taki Ulusal Gökbilim Gözlemevi'ne yaz dönemlerinde ücretli yardımcı olarak kabul edildi. Oraya gittiğinde Grote Reber'in 1938'de evinin arka bahçesinde yaptığı ilk radyo teleskopu hayranlıkla seyretti. Kendini işine adamış bir amatörün neler başarabileceğinin kanıtı olarak gözler önünde duruyordu bu teleskop. Reber çevrede kimse arabasının marşına basıp parazit yaratmadığı bir sırada Galaksi'nin merkezinden gelen radyo dalgalarını seçmeyi başarabilmişti.

Bu sabırlı araştırma ve zaman zaman elde edilen küçük küçük başarılar Ellie'nin hoşuna gidiyordu. Zayıf radyo dalgalarını seçebilmek için daha iyi yollar araştırıyordu şimdi. Zamanı gelince Harvard'dan mezun oldu ve

doktorasını hazırlamak için ülkenin öteki ucundaki California Teknoloji Enstitüsü'ne gitti.

***

Ellie bir yıl kadar David Drumlin'in yardımcılığını yaptı. Drumlin çok zeki bir insan olarak ve sıradan insanlara kolay kolay tahammül edememesiyle dünya çapında ün yapmış biriydi; ancak her mesleğin en üst düzeylerinde olan kişiler gibi o da günün birinde bir yerde birisinin kalkıp da kendisinden daha akıllı olduğunu ispat edecek diye sürekli korku içinde yaşardı. Drumlin Ellie'ye, özellikle kuramsal temelleri olmak üzere, konunun esasını öğretti. Kadınlar tarafından çok çekici bulunan bir insan olarak tanınıyorsa da Ellie adamı kesinlikle kendisine dönük ve çoğunlukla da huysuz biri olarak tamdı. Drumlin Ellie'nin çok romantik olduğunu söylerdi. Evren kendi kurallarına göre kesin bir düzen içindeydi. Önemli olan evren gibi düşünebilmekti, kendi romantik fikirlerimizi (bir keresinde de kadınca özlemlerimizi demişti) evrene yüklememekti. Doğa yasaları ile yasaklanmayan her şey zorunluydu, diyordu Ellie'ye. Ancak hemen hemen her şey de yasaklanmıştı. Adam ders verirken Ellie gözlerini yüzünden ayırmıyor, bu garip kişilik özelliklerini anlamaya çalışıyordu. Sağlığı kusursuz bir erkek vardı karşısında: zamanından önce kırlaşmış saçlar, alaycı bir gülümseme, burnunun ucuna itilmiş yarım gözlük, papyon kravat, dört köşeli bir çene.

Drumlin için iyi bir iki saat geçirme doktora öğrencilerini yemeğe davet etmekti. Oysa Ellie'nin üvey babası öğrencilerini çevresinde toplamaktan hoşlanmasına rağmen onları yemeğe çağırmayı savurganlık olarak görürdü. Drumlin çok geniş bir entelektüel kapsamlılık gösterir, konuşmayı uzman olduğu konulara ustaca yöneltir, sonra hemen bunlarla çelişkili fikirler ileri sürmeye başlardı. Yemekten sonra konuklarını kendisinin Cozumel, Tobago, ya da Great Barrier Reef'te dalgıçlık dialarını gösterirdi. Genellikle kameraya gülüyor ve elini sallıyor olurdu, hatta sualtı sahnelerinde bile. Kimi zaman meslektaşı Dr. Helga Bork'un sualtı görüntüleri de gelirdi ekrana. (Drumlin'in karısı bu resimlerin gösterilmesine her zaman karşı çıkar, konukların daha önceki ziyaretlerinde bunları gördüklerini ileri sürerdi. Aslına bakılırsa konuklar resimlerin tümünü görmüşlerdi. Drumlin

ise karısına atlet yapılı Bayan Helga Bork' un erdemlerini sıralamakla karşılık verir, kadın daha çok utana düşer ve küçülürdü böylece.) Öğrencilerden çoğu ise mercanlar ya da dikenli deniz kestaneleri arasında daha önce kaçırdıkları bir şeyi görebilme umuduyla yılmadan devam ederlerdi bu gösterilere.

Doktora öğrencileri için heyecan verici bir öğleden sonrası geçirmek, ikişer üçer kişilik gruplar halinde, öğretmenleri tarafından Pacific Palisades yakınlarında bir yamaca çağırılmaktı. Drumlin burada kanatlı planörü ile tepenin üzerinden bir iki yüz metre aşağıdaki sakin okyanusa atlardı. Öğrencilerin görevleri arabalarıyla aşağı inip onu geri getirmekti. Drumlin kendisiyle uçmaları için başkalarını da davet ederse buna yanaşan pek çıkmazdı. Başka öğretmenler son sınıf öğrencilerine gelecek için bir kaynak gözüyle, gelecek kuşağın entelektüel meşale taşıyıcıları olarak bakarlardı. Ancak Ellie Drumlin'in onları başka gözle gördüğünden emindi. Son sınıf öğrencileri onun için silahşorlardı. Hangisinin hangi anda 'Batının En Hızlı Silah Çekeni' olarak kendisine meydan okuyacağından emin olamazdı. Onlara hadlerini aşırtmamak gerekirdi. Adam kendisine henüz kur yapmamıştı ama Ellie bunu er geç deneyeceğinden emindi.

CalTech'teki ikinci yılında Peter Valerian bir yıllık iznini tamamlayıp okula dönmüştü. Valerian sakin ve gösterişsiz bir erkekti. Hiç kimse, hatta kendisi bile, onu aşırı zeki bir insan olarak kabul etmezdi. Yine de, kendi deyimiyle 'inatçılık ettiği' için, radyo astronomisinde epey düzenli bir başarı siciline sahipti. Bilimsel uğraşının çok hafif bir de kötü ünlü yanı vardı: Valerian dünya dışında akıllı yaşam olduğuna inanırdı. Her öğretim üyesinin kusurlu bir yanı vardı anlaşıldığı kadarıyla: Drumlin'in planörcülüğü, Valerian'in da başka dünyalarda canlıların olduğuna inancı. Daha başkaları belden yukarıları çıplak garson kızların hizmet ettikleri barlara, et yiyen bitkilere, transandantal meditasyona düşkündüler. Valerian ETİ diye kısaltılan dünyadışı akıllı yaratıklara herkesten daha çok ve daha uzun zamandan beri inanırdı. Ellie onu daha yakından tanıdıkça ETI'nin adamın günlük sıkıntılı özel yaşantısıyla dramatik bir çelişki oluşturan bir tutku, bir romantizm olduğunu anlıyordu. Dünyadışı akıllı yaratıklar konusunda düşünmek onun için çalışma değil, oyundu. Böylece hayal gücü çok yükseklere tırmanabiliyordu.

Ellie adamın konuşmalarını dinlemeye bayılıyordu. Bu Harikalar Diyarına ya da Zümrüt Kente girmek gibi bir şeydi. Gerçekte ise bütün bu hayallerin sonunda bir gerçek payı olabileceği düşüncesi daha da iyiydi. Ellie günün birinde büyük radyo teleskoplardan birinden bir mesaj alınabilmesinin hayal değil de gerçek olabileceğini düşünürdü. Ancak Valerian da tıpkı başka konularda Drumlin gibi, hayalin çıplak gerçeklerle karşılaştırılması gereğini sık sık dile getirirdi. Bu, pek seyrek olarak yararlı olan hayalin saçmalık yığınından ayrılabildiği bir tür elekti. Gerek dünya dışındakiler gerekse teknolojileri kesinlikle doğa yasalarına uyumlu olmalıydılar: bu da pek çok tatlı hayali şiddetli bir- kısıntıya uğratıyordu. Ancak bu elekten dökülenler, en kuşkucu fizik ve astronomi analizinden geriye kalanlar doğru olabilirdi. İnsanın kaçırdığı olasılıklar, senden daha akıllı insanların bir gün ortaya çıkaracağı şeyler nasıl olsa her zaman olacaktı.

Valerian bizim zamanımız, kültürümüz ve biyolojimiz tarafından nasıl kıstırılmış olduğumuzu, tümüyle değişik yaratıklar ve uygarlıklar hayal edişimizde bile nasıl kısıtlı olduğumuzu sık sık dile getirirdi. Bizimkinden çok değişik dünyalarda evrimlerini geçirmiş olan bu yaratıkların bizden çok değişik olmaları gerekirdi. Bizden çok ilerde olan yaratıkların bizim hayal edemeyeceğimiz teknolojilere sahip olmaları —ki bu garanti gibi bir şeydi — hatta yepyeni fizik yasalarına sahip olmaları mümkündü. Valerian fiziğin bütün önemli yasalarının bizim kuşağımız bu sorunu düşünmeye başladığı anda keşfedildiğini düşünmenin umutsuz derecede darkafalılık olduğunu söylerdi. Bir yirmi birinci yüzyıl fiziği, bir yirmi ikinci yüzyıl fiziği hatta bir dördüncü bin yıl fiziği olacağını söylerdi. Çok değişik bir uygarlığın nasıl iletişimde bulunabileceğini tahminde alay edilecek kadar geri kalmış olabilirdik.

Ancak dünyadışında yaşayanların bizim ne kadar geri olduğumuzu bilmeleri gerektiğini söyleyerek kendisini avuturdu. Daha da ilerlemiş olduğumuzda bizi zaten tanıyor olacaklardı. Bizler daha yeni yeni duruyorduk iki ayağımızın üstünde, ateşi daha geçen Çarşamba keşfetmiş, Newton dinamiğini, Maxwell denklemlerini, radyo teleskopları daha dün bulmuştuk. Valerian onların bize güçlük çıkarmayacaklarından emindi. Budalalarla iletişim kurmak istiyorlarsa onları hoş görmek gerekeceği için yapacaklardı bunu. O yüzden onlardan bir mesaj geldiğinde bunu

anlayabilme olasılığının bulunduğuna inanıyordu. Zekâ eksikliği aslında onun güçlülüğüydü. Budalaların bildikleri her şeyi bildiğine emindi.

Ellie tez konusu olarak, öğretmenlerinin de onayını alarak, radyo teleskoplarında kullanılan duyarlı alıcıların geliştirilmesini seçmişti. Böylece hem pek kuramsal olan Drumlin'den kurtuluyor, hem elektronik alanındaki yeteneklerinden yararlanıyor, hem de, dünyadışı akıllı yaşam konusundaki tehlikeli meslekî adımı atmadan Valerian'la tartışmalarına devam edebilecekti. Bu sonuncusu bir doktora tezi için çok hayale dayanan bir konuydu. Üvey babası Ellie'nin çeşitli ilgi alanlarını, gerçekçi olamayacak derecede haris ve zaman zaman da öldürücü derecede önemsiz olarak kınamaktaydı. Söylentileri duyduğunda (artık Ellie ile konuşmuyorlardı) bu tez konusunu önemsenmeyecek kadar sıradan olarak niteledi.

Ellie yakut maser(**) üstünde çalışıyordu. Yakut esasta alüminyum oksitten oluşur, ki bu da hemen hemen kusursuz derecede saydamdır. Taşın kırmızı rengi alüminyum oksit kristalinin içine yayılmış olan küçük bir krom pürüzünden gelir. Yakut güçlü bir mıknatıs alanı içine alınırsa krom atomları enerjilerini arttırırlar, ya da fizikçilerin pek sevdikleri bir deyimle heyecanlanırlar. Ellie o küçük krom atomlarının hummalı bir koşuşturmaya girmeleri, yararlı bir iş yapmaları, yani zayıf bir radyo işaretini güçlendirmeleri düşüncesinden çok hoşlanıyordu. Manyetik alan ne kadar güçlü olursa krom atomları daha da hızlı hareket ediyorlardı. Maser öylesine ayarlanabilirdi ki, istenilen radyo frekansına özellikle duyarlı olurdu. Ellie bir maşerin daha dar frekansları ayarlanabilecek ve böylece daha zayıf işaretleri alabilecek biçimde kullanılabilmesi için yakutlara krom atomları dışında lantan eklemeyi başarmıştı. Onun detektörünün sıvı helyuma batırılması gerekiyordu. Bundan sonra da bu yeni aletini Cal Tech' in Owens Vadisi'ndeki radyo teleskoplarından birinin içine yerleştirdi ve yepyeni frekanslarla gökbilimcilerin üçüncü derece kara fon radyasyonu dedikleri şeyi saptadı. Yani bu evreni başlatan Büyük Patlamanın radyo spektrumunun kalıntılarını.

Kendi kendine, «Bakalım yaptığım doğru mu?» diyordu. «Havada hareketsiz duran bir gazı aldım, sıvılaştırdım, bir yakutun içine koydum, hepsini bir mıknatısa bağladım ve yaratılışın yangınlarını keşfettim.»

Sonra şaşkınlıkla sallıyordu başını. İşin temelindeki fiziği bilmeyenler için bu küstahça ve gösterişçiliğe düşkün bir kehanet olarak görülebilirdi. Havayı, yakutları ve mıknatıs taşlarını bilen ama sıvı helyumdan haberleri olmayan bin yıl öncesinin en iyi bilginlerine bunu nasıl açıklayabilirdin? Hatta onların radyo spektrumu hakkında bile uzaktan yakından hiçbir fikirleri olmadığını düşünürsen? Gökkuşağını gözlemenin dışında hiçbir deneyleri olmayan o insanlara spektrumu nasıl anlatabilirdin? Işığın dalgalar olduğunu bile bilmiyordu onlar. Peki ya biz önümüzdeki bin yıl sonraki uygarlığın bilimini nasıl anlamayı umabilirdik?

Pek azı gereken niteliklere sahip olabilecekleri için pek çok yakut yapmak gerekiyordu. Bunların hiçbiri ziynet taşı niteliğinde olmadıkları gibi çoğu da çok küçüktüler. Ama Ellie yine de içlerinden büyüklerin incilerini ziynet eşyası olarak takmaya başlamıştı. Esmer tenine çok uygun düşüyorlardı doğrusu. Çok titizlikle kesilmiş olsalar bile, bir yüzük ya da broşta bazı lekeler seçilebiliyordu: içerden gelen ani bir yansıma sonunda belirli açılardan gelen ışığı yakalaması da yakut kırmızısının içindeki şeftali rengi leke gibi. Ellie meslekten olmayan dostların yakutları sevdiğini ama gerçeklerini takacak parası olmadığını söylerdi. — Durumu tıpkı fotosentez olayının biyokimyasal yolunu ilk kez açan ve ondan sonra hep yakasına çam iğneleri ya da bir iki yaprak maydanoz takan bilim adamını andırıyordu.

***

Dünyanın büyük radyo teleskopları Paul Gauguin'i Tahiti'ye gönderen nedenle çok uzak yerlerde kurulmuşlardır: Uygarlıktan mümkün olduğu kadar uzak olmak için. Sivil ve askeri telsiz trafiği arttıkça radyo teleskoplar da saklanmak zorunda kalmışlardır. Örneğin Porto Riko'da ıssız bir vadide ya da Yeni Meksika veya Kazakistan'ın uçsuz bucaksız bir çölünde. Telsiz parazitleri arttıkça teleskopları Dünya dışına taşımak giderek daha mantıklı bir düşünce olmaktadır. Bu ıssız laboratuarda çalışan bilim adamları inatçı ve kararlı olma eğilimindedirler. Eşleri kendilerini terk eder, çocukları ilk fırsatta evlerinden kaçarlar, ama gökbilimciler ısrarla katlanırlar hepsine. Kendilerini pek seyrek olarak hayalci diye nitelerler. Bu ıssız göç gözlemevlerinin sürekli bilimsel kadroları uygulayıcı insanlardır,

deneycidirler, anten dizaynı ve veri analizi konusunda, quasarlar ve pulsarlar hakkında bildiklerinden çok şey bilirler. Genelleme yapmak gerekirse bunlar çocukluklarında yıldız özlemi çekmeleri gereken zamanlarda aile arabasının karbüratörünü onarmakla zamanlarını geçiren insanlardır.

Ellie doktorasını yaptıktan sonra Porto Riko'nun kuzeybatısında bir vadide çapı 305 metre olan bir çanak antene sahip Arecibo Gözlemevi'nde araştırma yardımcısı olarak atandı. Gezegenin en büyük radyo teleskopu yanı başında olduğundan artık mümkün olduğu kadar çok çeşitli astronomik nesnelere bakmak için maser detektöründen yararlanmak için sabırsızlanıyordu. Yakın yıldız ve gezegenler, Galaksi'nin merkezi, pulsarlar ve quasarlar hep onu bekliyorlardı. Gözlemevi kadrosunun tam bir üyesi olarak kendisine hatırı sayılır bir gözlem süresi tanınacaktı. Pek çok araştırma konusu var olduğu için büyük radyo teleskoplarda bir süre sahibi olabilmek büyük bir rekabet konusudur. Bu yüzden sürekli kadroya teleskop zamanı ayırmak paha biçilmez bir değerdedir. Gökbilimcilerden pek çoğu bu ıssız yerlerde yaşamaya ancak bunun için razı olurlar.

Ellie akıllı yaşam kökenli olası sinyalleri almak için yakın yıldızlardan birkaçını da incelemeyi tasarlıyordu. Yaptığı detektör sistemi ile birkaç ışık yılı uzakta olsa bile Dünya gibi bir gezegenden radyo dalga sızıntılarını almak mümkün olabilirdi. Bizimle iletişim kurmak isteyen ileri bir toplum hiç kuşkusuz bizimkinden çok daha güçlü yayımlar yapacak yetenekteydi. Radar teleskopu olarak kullanılan Arecibo uzayda belirli bir noktaya bir megavat gücünde yayım yapabiliyorsa, bizimkinden pek az ileri bir toplum da yüz ya da daha fazla megavatlık bir yayım yapabilirdi diye düşünüyordu; Onlar bilinçli olarak Arecibo boyutlarında ama yüz megavatlık bir teleskop kullanarak Dünya'ya yayım yapıyorlarsa Arecibo da Samanyolu Galaksisinin herhangi bir yerinden onların bu yayımlarını alabilirdi. Ellie bu konuyu derinlemesine düşündükçe, dünyadışı akıllı yaşam araştırmasında yapılabileceklerin şimdiye kadar yapılmış olanlardan ne kadar ilerde olduğunu fark ederek şaşkınlığa düşüyordu. Bu soruna ayrılan kaynaklar bir hiç diye düşündü. Bundan daha önemli bilimsel bir sorun bulmakta güçlük çekmekteydi.

Yerel halk Arecibo üssünü 'El Radar' olarak adlandırmıştı. Üssün işlevi konusunda pek açık seçik bir bilgi yoksa da halka pek ihtiyaç duyulan bir çalışma alanı sağlamaktaydı. Yörenin genç kızları, gecenin ya da gündüzün herhangi bir saatinde sinirli bir enerjiyle dolu olarak antenin çevresinde koşarken görülebilen erkek gökbilimcilerden uzak tutuldukları için Ellie'nin gelmesi onların dikkatlerinin kızın üzerinde toplanmasına neden olmuştu. Ellie bu durumu pek hoşnutsuzlukla karşılamamış olsa bile, kısa sürede bunun kendi araştırmalarını engellemeye başladığını fark etti.

Yöre üstün bir güzelliğe sahipti. Ellie güneş batarken kontrol pencerelerinden dışarı baktığında vadinin öteki ucunda, yeni yerleştirdiği maser sistemini besleyen kabloları taşıyan üç direğin hemen ardında fırtına bulutlarının kümelendiğini görürdü. Direklerin tepesindeki kırmızı ışıklar yolunu şaşırıp da bu ıssız yere yönelmiş olan uçakları uyarmak için sürekli yanardı. Ellie sabaha karşı dörtte biraz hava almak için dışarı çıkar ve her seferinde çıkardıkları sesler yüzünden halk tarafından 'koki' diye adlandırılan kurbağaların binlercesinin viyaklamalarına şaşardı.

Gökbilimcilerden bazıları Gözlemevi'nin yakınlarında yaşıyorlarsa da, içinde bulundukları ıssızlık, İspanyolca bilmemeleri ve başka bir kültürle o güne kadar alışverişlerinin olmaması hem onları hem de eşlerini yalnızlığa ve umutsuzluğa itiyordu. Bazıları bölgenin tek İngilizce öğretim yapan okuluna sahip Ramey Hava Üssünde yaşamaya karar vermişlerdi. Ancak evlerine gitmek için doksan dakika araba sürmek duydukları yalnızlık hissini kat kat arttırıyordu. Gözlemevi'nin önemli bir askeri işlevi olduğu yanlış inancına kapılan Porto Riko'lu ayrılık taraftarlarının sürekli tehditleri de bu bastırılmış isteri duygusunu, insanın denetimi altında olmayan durumlarda yaşadığı duygusunu daha da arttırmaktaydı.

Valerian aylar sonra Gözlemevi'ni ziyarete geldi. Sözde konferans vermek üzere gelmişti ama Ellie onun daha çok kendisinin çalışmalarını görmeye ve psikolojik bir destek sağlamaya geldiğine emindi. Ellie'nin araştırmaları iyi gidiyordu. Yıldızlararası yeni bir moleküler bulut kompleksine benzeyen bir şey keşfetmişti, ayrıca Yengeç Yıldız Kümesinin (Crab Nebula) ortasındaki pulsar'da çok hassas bazı ölçümler yapabilmişti. Yakınlardaki birkaç düzüne yıldızda sinyalleri alabilmek için çok hassas araştırmalarını da tamamlamış ama henüz olumlu bir sonuç alamamıştı. Bir

iki kuşku verici düzene sahip bazı yıldızları tekrar tekrar gözlemlemişse de normalin dışında bir şey bulamamıştı. İnsan yeterli sayıda yıldıza bakarsa ergeç ya dünyadan yayılan parazitler ya da rastlantısal gürültülerin birbiri ardından sıralanması yüreğinin atışlarını hızlandıracak bir düzen ortaya çıkarırdı. Sakinleşip araştırmaya koyulurdun. Gürültü ve işaretler tekrarlanmıyorsa bunu asılsız olarak kabul ederdin. Aradığı şeyin karşısında duygusal dengesini koruyacaksa bu disiplini sağlamak zorundaydı. Ellie kendisini dürten o hayranlık duygusunu bir an bile kaybetmeden mümkün olduğu kadar katı olmaya kararlıydı.

Ellie ortak buzdolaplarından aldığı birkaç şeyle alelacele bir piknik yemeği hazırlamış, Valerian'la çanak antenin kenarına oturmuştu.

Uzaktan alüminyum levhaları yırtmamak için özel kar ayakkabıları giymiş işçilerin anteni onardıkları görülüyordu. Valerian kızın gösterdiği gelişmeye hayrandı. Konu dönüp dolaşıp artık DAYA denilen Dünyadışı Akıllı Yaşam Araştırmasına geldi.

«Sürekli olarak bunun üzerinde çalışmayı hiç düşündün mü?» diye sordu Valerian.

«Doğrusu pek düşünmüş değilim. Ama bu gerçekten olanaksız, öyle değil mi? Bildiğim kadarıyla dünyanın hiçbir yerinde tümüyle buna ayrılmış büyükçe bir tesis yok.»

«Öyle, ama olabilir de. Very Large Array'a düzinelerce çanak ekleyip bunu bir DAYA Gözlemevi'ne dönüştürme olasılığı var. Orada normal radyo gözlemleri de yapacaklardır kuşkusuz. İki ışının çarpışmasıyla küçük hareket ya da mesafeleri ölçen kusursuz bir interferometre aleti olabilir bu. Bir olasılık sadece, çünkü çok pahalı ve gerçekten ciddi bir politik kararlılık ister ve en iyi bir tahminle daha yıllar sürer yapılması, ama yine de düşünülecek bir konudur.»

«Peter, aşağı yukarı güneş tayfı tipinden kırk küsur yakın yıldızı inceledim bu arada. Herkesin hidrojenin evrende en çok bulunan atom olduğu için kesin sinyal frekansı olarak kabul ettiği yirmi bir santimlik hidrojen dalgasına baktım. Ve bunu en hassas biçimde yaptım. Tek bir

sinyal belirtisine bile rastlamadım. Belki de kimse yok orada. Belki de bütün bunlar boşa zaman harcama dışında bir şey değil.»

«Venüs'teki yaşam gibi mi? Düş kırıklığın senin bunları söyleyen. Venüs eninde sonunda bir tek gezegen. Oysa Galakside milyarlarca yıldız var. Sen bunların ancak bir avuç kadarına baktın. Pes etmek için biraz erken değil mi? Sorunun milyarda birini yaptın ancak. Diğer frekansları düşünürsen hatta, bundan da azını.»

«Biliyorum, ama onların herhangi bir yerde olduklarını kabul edersen her yerde olduklarını da kabul etmez misin? Bin ışık yılı ötede gerçekten gelişmiş yaratıklar varsa bunların bizim yakınlarımızda bir dinleme istasyonu kurmaları mantıklı olmaz mı? Bu DAYA işini sonsuza kadar sürdürürsün de kendini araştırmam tamamladığına asla inandıramazsın ki.»

«İşte şimdi Dave Drumlin gibi konuşmaya başladın. Onları onun yaşam süresince bulamazsak hiçbir şekilde ilgilenmez bu konuyla. Biz DAYA'ya daha yeni başlıyoruz. Olasılıkların ne kadar olduğunu biliyorsun. Kendimizi her seçeneğe açık bırakma durumundayız bizler.

İyimser olma zamanı şimdi. İnsanlık tarihinin geçmiş bir döneminde yaşıyor olsaydık bu konuyu yaşamımız boyunca düşünür ama yanıtını bulmak için hiçbir şey yapamazdık. Ama şimdi çok özel bir zamanda yaşıyoruz. Dünyadışı akıllı yaşama ilk kez biri gözlerini çevirebiliyor şimdi. Sen milyonlarca yıldızın gezegenlerinde uygarlıkları arayacak bir detektör yaptın. Kimse başarıyı garanti etmiyor kuşkusuz. Ama bundan daha önemli bir soru aklına geliyor mu? Bize işaret yolladıklarını ve Dünya'da bunları kimsenin dinlemediğini düşün bir kere. Bir şaka olur bu, komiklik olur. Dinleme olanağımız varsa ve bunu yapacak yüreğimiz yoksa uygarlığından utanmaz mısın?

***

Sol dünyanın iki yüz elli altı resmi görüntüsü solda akıp gidiyordu.

Sağda da sağ dünyanın iki yüz elli altı görüntüsü. 512 görüntünün tümünü de tüm çevresini görecek biçimde birleştirdi. Hepsi de kendinden

uzun, kimi yeşil, kimi ışıksızlıktan ağarmış, dalgalanan bitkilerle dolu bir ormandaydı. Ancak bitkilere tırmanmamakta güçlük çekmiyor, zaman zaman birinin üzerinde tetikte duruyor, alttaki düz yatay dallara düşüyor, sonra hiç yanılmadan yoluna devam ediyordu. Kendinden yüz kere, bin kere daha uzun engeller umurunda bile değildi eğer yolu kendisini bunların arasına götürüyorsa. İpe ya da çelik çubuklara ihtiyacı yoktu, her şeyi vardı kendisinin. Önündeki toprakta kendi klanından bir başkasının bıraktığı koku izi vardı. Bu kendisini yiyeceğe götürecekti; hemen hemen hep böyle olurdu. Yiyecek aniden çıkıverirdi karşısına. İzciler yiyeceği bulup yolu işaretlerdi. O ve diğerleri de bunu geri taşırlardı. Yiyecek kimi zaman kendisi gibi bir yaratık, kimi zaman da şekilsiz ya da kristalize bir toprak olurdu.

Kimi zaman da öylesine iri olurdu ki klanından pek çoğuyla birlikte bunu otların arasından ite çeke evlerine taşırlardı. Yemeğin beklentisiyle çenelerini açıp kapattı.

***

«Beni en çok endişelendiren bunun tam tersi,» diye devam etti Ellie.

«Yani hiçbir şey yapmıyor olmaları. Bizimle iletişim kurabilirler, tamam, ama bunun bir anlamı olmayacağını düşündükleri için böyle bir şeye kalkışmıyorlar. Sanki...» Ellie otların üzerine serdikleri örtünün kenarına baktı, «...karıncalar gibi. Karıncalar da bizimle aynı ortamda yaşıyorlar. Yapacakları çok işleri var. Belirli bir düzeyden bakıldığında çevre koşullarının farkındalar. Ama biz onlarla iletişim kurmaya çalışmıyoruz. O yüzden onların bizim varlığımız hakkında hiçbir fikre sahip olmadıklarını düşünürüm ben.»

Arkadaşlarından daha girişimci bir karınca örtünün üzerine çıkmış kırmızı beyaz karelerden birinin kenarında yürüyordu. Ellie içinden gelen hafif iğrenmeyi bastırmaya çalışarak hayvanı otların araşma —ait olduğu yere— gönderdi parmağının ucuyla.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Beyaz Gürültü

İşitilen melodiler tatlıdır, ama

İşitilmeyenler daha da tatlıdır.

— JOHN KEATS

Bir Yunan Vazosuna Övgü (1820)

En zalim yalanlar çoğunlukla söylenmeyenlerdir.

— ROBERT LOUIS STEVENSON

Virginibus Puerisoue (1881)

Radyo dalgaları yıllardır yıldızlar arasındaki büyük karanlığın içinde yol alıyorlardı. Zaman zaman gaz ve tozdan oluşan bir bulutun içine dalıyorlar, enerjilerinin bir kısmı bulut tarafından emiliyor ya da dağılıyordu. Ancak geri kalan dalgalar ilk doğrultularında devam ediyorlardı yollarına. Önlerinde diğer titremeyen ışıklar arasında parlaklığı giderek artan soluk sarı bir parıltı vardı. İnsan gözü için bu yalnızca bir nokta olmasına rağmen kapkara gökyüzünün en parlak nesnesiydi. Radyo dalgaları dev kartopları ile karşılaşıyorlardı.

Otuz yaşlarında ince yapılı bir kadın Argus idare binasına girdi. İri ve birbirinden epey ayrık gözleri yüzünün kemikli yapısını yumuşatıyordu. Uzun kumral saçları ensesinde bağa bir tokayla toplanmıştı. Üzerinde örgü bir tişört ile haki renkte bir etek vardı. Kadın birinci kat koridorunda 'E. Arroway, Müdür' yazılı kapıdan içeri girdi. Başparmağını özel kilitten çekerken sağ elindeki lekeli kırmızı taşlı yüzük dikkati çekebilirdi. Kadın

masa lambasını yakıp bir çekmeceden aldığı kulaklığı kulaklarına geçirdi. Masanın yanındaki duvarda Franz Kafka'nın Parable'ından bir deyiş asılıydı:

> *Sirenlerin şarkılarından daha öldürücü bir silahları vardır: sessizlikleri yani...*
>
> *Onların şarkılarından kaçanlar olabilir belki; ama suskunluklarından, asla.*

Kadın ışığı söndürüp karanlıkta kapıya doğru yürüdü.

Kontrol odasında her şeyin düzenli olup olmadığından emin olmak için şöyle bir bakındı çevresine. Pencereden Yeni Meksika çölünde göklere uzanan garip bir mekanik bitki türü gibi onlarca kilometre öteye uzanan 131 radyo teleskopunun birkaç tanesi görülüyordu. Öğleden sonrasının erken saatleriydi ve bir gece önce çok geç saatlere kadar çalışmıştı. Gökyüzünün Güneşten gelen radyo dalgalarını normal görünen ışık gibi dağıtmaması yüzünden radyo gözlemi gündüzün de yapılabilirdi. Güneşin çok yakınma olmamak üzere herhangi bir noktaya doğrultulan radyo teleskopu için gökyüzü zifiri karanlıktı. Radyo yayımlarının kaynakları dışında.

Dünya'nın atmosferinin ötesinde, gökyüzünün öteki tarafında radyo yayınları ile kaynayan bir evren vardı. Radyo dalgalarını inceleyerek gezegenler, yıldızlar ve galaksiler, yıldızlar arasında dolaşan büyük organik molekül bulutları, evrenin kökeni ve evrimi ve geleceği konusunda pek çok şey öğrenilebilirdi. Bu radyo yayımlarının hepsi de doğaldı — fiziki süreçler, galaktik manyetik alanda sarmal bir biçimde dönen elektronlar, ya da birbirleriyle çarpışan yıldızlararası moleküller veya evrenin başlangıcında Büyük Patlama sırasında çıkan gamma ışınlarının uzak yankılarıydı bunların nedeni.

İnsanların radyo gözlemlerine başladıkları son birkaç on yıl içinde uzayın derinliklerinden gerçek bir sinyal, üretilmiş bir şey, yabancı bir zekânın gönderdiği yapay bir sinyal alınmış değildi. Zaman zaman yanlış anlaşılmalar olmuştu. Quasar'lardan ve özellikle pulsar' lardan gelen radyo yayınlarındaki düzensizlikler ilk başlarda başka birinden bir işaret ya da, yıldızlararası yolculuk yapan uzay gemilerine bir tür yön belirtme işareti

olarak düşünülmüştü. Ancak bunlar gece göğündeki varlıklardan bir işaret gibi başka anlamlara çekilmişti sonradan. Quasar'lar müthiş bir enerji kaynağı olarak görülüyorlardı, belki de galaksilerin merkezlerindeki dev kara deliklerle bağlantılıydılar. Bunlardan çoğu zaman içinde evrenin yaratılış zamanının yarısına kadar gözlemlenebiliyorlardı. Pulsar'lar bir kent boyunda olup çok hızlı dönen atom çekirdekleridir. Ayrıca pek dünyadışı olmamakla birlikte bir tür zeki sayılabilecek zengin ve esrarlı mesajlar da alınmıştı. Gökyüzü şimdi gizli askeri radar sistemleri ve radyo haberleşme uydularıyla dopdolu olduğundan birkaç sivil radyo gözlemcisinin tekelinden çok uzaktı. Gözlemciler kimi zaman uluslararası telekomünikasyon anlaşmalarını çiğneyen yasadışı insanlar durumuna da düşüyorlardı. Ne başvurulacak bir yer vardı ne de ceza. Zaman zaman bütün uluslar sorumlulukları tümüyle üzerlerinden atıyorlardı. Ama yine de kesin bir yabancı sinyal asla alınamamıştı.

Yine de yaşamın kökeni artık çok basit görünüyordu —o kadar çok gezegen sistemi, o kadar çok dünya ve biyolojik evrim için o kadar milyarlarca yıllık geçmiş vardı ki— Galaksi'nin yaşam ve zekâ ile kaynıyor olmamasına inanmak olanaksızdı. Dünyadışı akıllı yaşam konusunda radyo araştırması için kurulmuş en büyük tesis Argus Projesiydi. Radyo dalgaları ışık hızıyla yayılırlardı. Bunları üretmek ve almak çok kolaydı. Dünya'daki gibi çok geri kalmış teknolojik uygarlıklar bile fizikî dünyayı ilk araştırmaya başladıklarında bunları bulabilirlerdi. En basit radyo teknolojisi imkânlarıyla —hele şimdi radyo teleskopun keşfinden otuz kırk yıl sonra— Galaksi'nin merkezindeki benzer bir uygarlıkla haberleşmek mümkün olabilirdi. Ancak gökyüzünde incelenecek o kadar çok yer, yabancı bir uygarlığın yayım yapabileceği o kadar çok frekans vardı ki, bunun için düzenli ve sabırlı bir gözlem programı gerekliydi. Argus dört yıldır tam kadroyla çalışmaktaydı. Şimdiye kadar yanılmalar ve sahte yayımlar çok olmuştu ama herhangi bir mesaj alınamamıştı.

***

«İyi günler, Dr. Arroway.»

Tek başına çalışan mühendisin selamına gülümseyerek karşılık verdi kadın. Argus Projesinin 131 teleskopu da bilgisayar denetimindeydi. Sistem kendi başına gökyüzünü tarıyor, mekanik verileri birbirleriyle kıyaslıyordu. Kadın koskoca bir duvarı kaplayan bir milyar kanalı analiz eden elektronik gereçlere ve spektrometrenin görüntüsüne baktı.

Teleskop dizisi yıllar boyunca gökyüzünü tararken gökbilimcilerin ve teknisyenlerin yapabilecekleri fazla bir şey yoktu. Bilgisayar ilginç bir şeye rastlayınca otomatik olarak çalan alarm bilimadamlarını gerekirse gece yarısı yataklarından kaldırabiliyordu. Arroway o zaman hemen harekete geçip bu şeyin mekanik bir arıza mı yoksa bir Amerikan ya da Sovyet uzay aracının izi mi olduğunu saptıyordu. Mühendisleriyle birlikte sistemin duyarlılığını arttıracak yöntemler geliştirmeye çalışırlardı. Yayımlarda bir düzen var mıydı acaba? Kimi zaman da radyo teleskoplardan bazılarını kısa bir süre önce başka gözlemevlerinin buldukları astronomik nesnelerin incelenmesine ayırırdı. Tesisin kadrosuna ya da gelen konuklara DAYA ile ilgili olmayan konularda yardım eder, parasal kaynakları sağlayan Ulusal Bilim Vakfı'ndakilerin ilgilerini hep yüksek düzeyde tutabilmek için sık sık Washington'a gider, Argus Projesi konusunda Socorro'daki Rotary Kulübünde ya da Albuquerque'deki Yeni Meksika Üniversitesinde konferanslar verir, zaman zaman da, önceden haber vermeden Yeni Meksika'nın bu ıssız köşesine gelen bir muhabirle konuşurdu.

Ellie işin sıkıcılığına kendini kaptırmamaya çok dikkat etmişti. Birlikte çalıştığı insanlar hoş kimselerdi, ancak bu kadar yakın çalışma koşulları altında astları ile çok yakın bir ilişkiye girmenin yakışıksızlığı dışında gerçekten böyle bir ilişki istemediğinin de farkındaydı. Argus projesi ile ilişkileri olmayan bazı yöre er-kekleriyle kısa, şiddetli ama temelinde sıradan ilişkileri olmuştu. Yaşamının bu yönünde de üzerine bir gevşeklik, bir tür can sıkıntısı çökmüş gibiydi.

Ellie konsollardan birinin önüne geçip kulaklığının fişini yuvasına soktu. Bir iki kanalı dinleyerek bir düzen fark edebilmesi düşüncesinin ukalâlık olduğunu biliyordu. Bilgisayar düzeni bir milyar kanalı izlediği halde böyle bir düzen seçememişti henüz. Ama yine de bu kendisine az da olsa bir yararlık duygusu vermekteydi. Gözleri yarı kapalı arkasına

yaslandığında yüz hatları hemen hemen hayalci bir ifadeyle yumuşamış gibiydi. Gerçekten güzel kadın, diye düşündü teknisyen.

Ellie her zaman olduğu gibi sürekli bir gürültü, bir tür parazit duyuyordu yine. Bir keresinde Cassiopeia (Koltuk) Takımyıldızından AC+ 79 3888 yıldızının bulunduğu bölgeyi dinlerken, kendisini orada bir şeyler olduğuna inandırma sınırının hemen ötesinde bir belirip bir kaybolan bir tür şarkı gibi bir şeyler duymuştu. Şimdi Neptün yörüngesinin yakınlarında olan Voyager 1 uzay aracının varacağı yıldızdı bu. Uzay aracında altın bir plakta Dünya'dan selamlar ve resimler ve şarkılar bulunuyordu. Biz onlara ışık hızının on binde bir hızıyla bir mesaj gönderirken onlar bize ışık hızıyla kendi müziklerini gönderiyor olabilirler miydi? Şimdiki gibi, parazitlerde belirli bir düzen seçilemediği başka zamanlarda da, Shannon'un informasyon kuramının ünlü deyişini hazırladı: en iyi şifrelenmiş mesajlar eğer elinde önceden anahtarı yoksa gürültüden ayırt edilemezler. Ellie konsolun iki düğmesine basıp dar band frekanslarının her birini bir kulaklığa gönderdi. Hiçbir değişiklik olmamıştı. Radyo dalgalarının iki polarizasyon düzeylerini, sonra lineer ve dairevi polarizasyonlarını dinledi. Seçim yapabileceği milyonlarca kanal vardı. Bilgisayardan usta olduğunu kanıtlamak, insanın acınacak derecede sınırlı kulakları ve beyniyle bir düzen seçebilmek için yaşamının sonuna kadar burada uğraşıp durabilirdin.

Ellie insanların var olan belirli bir düzeni seçmekte usta olduklarını biliyordu, ancak insan böyle bir düzen olmadığı yerlerde bile bunları hayal etmekte de ustaydı. Parazitler bazen düzenli gibi gelir, gelen dalgalarda bir düzen sezilir ve insan bir an bir tempo ya da kısa bir melodi duyduğunu sanabilirdi. Ellie bilinen bir galaktik radyo kaynağına çevrili iki teleskopa döndü. Yayım kaynağı ile Dünya arasındaki hafif yıldızlar-arası gazdaki elektronların radyo dalgalarını dağıtmasından doğan 'ıslık' sesini duydu. Bir piyano tuşlarının üzerinden kaydırılan parmaklar gibi kayan bir ses ne kadar güçlüyse kaynak Dünya'dan o kadar uzak demekti. Bunu o kadar çok denemişti ki bir 'ıslık' sesini ilk duyduğunda uzaklığının ne olduğunu çok kesin olarak söyleyebilirdi. Bu şimdi duyduğu bin ışık yılı uzaklıkta olmalıydı. Çevredeki komşu yıldızların çok ötesinde ama yine de Samanyolu Galaksisinin içinde.

Ellie Argus Projesinin gökyüzü tarama bölümüne döndü. Burada da belirli bir düzen yoktu. Bir müzisyenin uzaktan gelen gök gürlemelerini dinlemesini andıran bir şeydi bu. Ara sıra düzenli gibi gelen bazı sesler belleğine o kadar ısrarlı bir baskı yaparlardı ki, kimi zaman belirli bir gözlemin bantlarını gerçekten bilgisayarların kaçırdığı ve kendisinin fark ettiği bir şey var mı diye yeniden dinlediği olurdu.

Yaşamı boyunca rüyaları hep dostları olmuştu. Rüyaları genellikle çok ayrıntılı, iyi yapılı ve renkli olurdu. Örneğin babasının yüzüne yakından ya da eski bir radyoya yakından bakınca hayali gerisini en ince ayrıntısına kadar tamamlardı. Rüyalarını yine küçük ayrıntılarına kadar hatırlayabilmişti — sözlü doktora sınavına girdiği ya da Jesse ile bozuşma arifesinde çok ağır baskılar altında olduğu zamanlar dışında. Ama şimdi de rüyalarında gördüklerini hatırlamakta güçlük çekiyordu. Bir de sesleri duymak çok huzursuzluk verici oluyordu artık. Tıpkı doğuştan kör insanlar gibi rüyaları sesle doluydu. Sabahın erken saatlerinde bilinçaltı daha önce hiç duymadığı bir şarkı ya da melodi yaratıyordu. Hemen uyanıyor, ışığını yakıp bu iş için hazır tuttuğu kâğıt kalemini alıyor ve müziği kâğıda geçiriyordu. Kimi zaman da yorucu bir günün sonunda bunu kasetinde çalıyor ve Capricorn'da mı yoksa Op- hiuchus'da mı duyduğunu düşünüyordu. Kendi kendine esefle itiraf ettiği gibi elektronlarla, alıcılar ve amplifikatörleri dolduran oynak deliklerle ve uzak yıldızların arasındaki zayıf, soğuk gaz bulutlarının manyetik alanları ile iyice bozmuştu aklını.

Tekrarlayan tek bir notaydı duyduğu, tiz ve kenarlara yaklaştıkça gürültülü. Ellie'nin bunu fark etmesi için bir an kendini toparlaması gerekti. Otuz beş yıldan beri böyle bir şey duymadığını fark etti sonra. Annesi çamaşır toplar ya da asarlarken çamaşır telindeki madeni tekerleğin çıkardığı gacırtı. Küçük bir kızken o mandallardan orduya bayılır, ortalarda kimseler yokken yüzünü yeni kurumuş çarşaflara bastırırdı. O hem tatlı hem keskin koku kendisini büyülerdi sanki. Şimdi de duyduğu bu muydu?

***

«Dr. Arroway? Dr. Arroway?» Teknisyen kadının titreyen göz kapaklarına, derin derin solumasına bakıyordu. Ellie gözlerini kırpıştırdı,

kulaklıkları çıkardı, özür dileyen bir gülümsemeyle baktı adama. Meslektaşları seslerini duyurabilmek için zaman zaman kozmik radyo gürültülerini bastıracak kadar yüksek sesle konuşmak zorunda kalırlardı. Ellie en kısa konuşmalar için bile kulaklıklarını çıkarmak istemediğinden sesi kısar, kendisi de bağırarak karşılık verirdi. «Kusura bakma, dalmışım galiba,» dedi.

«Dr. Drumlin telefonda. Jack'ın bürosundaymış, sizinle randevusu olduğunu söylüyor.» «Tüh! Tümüyle aklımdan çıkmıştı.»

Aradan yıllar geçmesine rağmen Drumlin'in parıltısı hiç sönmemişti, ancak şimdi Cal Tech'de onun öğrencisi olduğu kısa dönemde fark etmediği bir süre kişisel özellikler göze çarpmaktaydı. Örneğin şimdi sık sık, kendisini bir gören olmadığına emin olduğunda, pantolonunun önünün açık olup olmadığını kontrol ediyordu. Yıllar boyunca dünyadışı yaratıkların varlıklarına inanmamış, ya da onların çok az ve bilinemeyecek derecede uzakta olduklarını düşünmüştü. Argus'a haftalık bilimsel konferans vermek için gelmişti. Ancak Ellie onun başka bir amacının daha olduğunu anladı. Drumlin Ulusal Bilim Vakfına bir mektup yazıp dünyadışı akıllı yaşam araştırmasının sona erdirilmesini ve Argus'un daha geleneksel radyo gökbilimciliği konularına dönmesinin doğru olacağını bildirmişti. Adam mektubu çıkartıp kadının okuması için ısrar etti.

«Ama bu işe başlayalı yalnızca dört buçuk yıl oldu,» dedi. Ellie.

«Gökyüzünün kuzey kısmının üçte birinden azını tarayabildik henüz.

Neden bunu kesmek istiyorsun şimdi?»

«Bu işin sonu yok, Ellie. Aradan on yıl geçse bile hiçbir şey bulamayacaksın. Yüzlerce milyon dolar harcamayla güney bölümünü taramak için Avusturalya ya da Arjantin'de başka bir Argus tesisi yapılmasını isteyeceksin. O da başarısız olunca milimetre dalgalarını alabilmek için bir uydu aracılığıyla yayımları alabilecek bir paraboloid yapılmasından söz etmeye başlayacaksın. Hep henüz yapılmamış bir gözlem bulacaksın. Dünyadışı varlıkların bizim bakmadığımız yerlerden yayım yaptıkları konusunda hep bir açıklama bulacaksın kendince.»

«Dave, belki yüz kere konuştuk bunu seninle. Başarısız olsak bile, zeki canlıların çok az olduğu konusunda bir şeyler öğreniyoruz — en azından bizim gibi olan ve bizim gibi düşünen ve bizim gibi geri kalmış bir uygarlıkla iletişim kurmak istemediklerini öğreniyoruz. Başarırsak kozmik büyük ikramiyesini kazanacağız. Bundan daha büyük bir keşif olamaz.»

«Teleskopları kullanacak zaman bulamayan çok esaslı projeler de var ama. Quasar değerlendirmesi, binary pulsarlar, yakın yıldızların kromosfreleri, hatta o çılgın yıldızlararası proteinler konusunda yapılan çalışmalar var. Bütün bu çalışmalar dünyanın en iyi bilgisayar düzenlemesi olan bu tesisin tümüyle DAYA için kullanılması yüzünden sırada bekliyorlar.»

«Dave, bu tesis yüzde yetmiş beş DAYA, yüzde yirmi beş sıradan radyo gözlemleri için kullanılıyor.»

«Sıradan diye söz etme onlardan. Galaksilerin oluşum zamanlarına hatta daha gerilere bile bakma fırsatına sahibiz. Dev moleküler bulutların merkezlerini ve galaksilerin merkezlerindeki kara delikleri inceleyebiliyoruz. Gökbilimde bir devrim olmak üzere ve sen yolumuzun üzerine dikilmiş duruyorsun.»

«Dave, lütfen bu konuyu kişiselleştirme. Kamuoyu DAYA'yı desteklemeseydi Argus yapılmayacaktı. Argus fikri de benim değildir.

Son kırk çanak anten henüz inşa halindeyken beni müdürlüğe seçtiklerini unutma. Ulusal Bilim Vakfı bu araştırmayı sonuna kadar destekliyor.

«Tümüyle değil, hele bu konuda benim sözüm geçtiği sürece. Seninki gösterişçilik. UFO kaçıklarına, resimli roman düşkünlükleri, beyni sulanmış yetişkinlere yağ çekmek senin bu yaptıkların.»

Drumlin artık sesini iyice yükseltmişti, Ellie ondan daha fazla bağırmak için dayanılmaz bir istek duydu içinde. İşinin gereği ve ünü yüzünden sık sık kahve ikram eden ya da steno yazanlar dışında tek kadının kendisi olduğu yerlerde bulunurdu. Kendisine göre bir yaşam boyu süren çabasına rağmen hâlâ yalnızca birbirleriyle konuşan, kendisi konuşurken sözünü

kesen, fırsat buldukça sözlerini önemsemeyen erkek bilimadamları hâlâ çoğunluktaydı. Zaman zaman da Drumlin gibi kendisine kesin bir antipati gösterenler de çıkıyordu. Ancak Drumlin kendisine pek çok erkeğe davrandığından farksız davranmaktaydı. Bu öfke patlamalarında çok adildi, her iki cinsin bilimadamlarına da aynı tutum içindeydi. Ellie'nin erkek meslektaşlardan pek azı onun karşısındayken garip bir kişilik değişimine uğramazlardı. Onlarla daha çok bir araya gelmeliyim, diye düşündü kadın. Kısa bir süre önce Başkanlık Bilim Danışmanlığına getirilen Saik Enstitüsü moleküler biyologu Kenneth der Heer gibi. Ve de kuşkusuz Peter Valerian.

Drumlin'in Argus Projesine olan bu tutumunun pek çok gökbilimci tarafından paylaşılmakta olduğunu bilmiyor değildi. İlk iki yıldan sonra tesise bir melankoli çökmüştü. Gerek toplantılarda gerekse uzun ve herhangi bir çalışma gerektirmeyen nöbetlerde, varoldukları varsayılan dünyadışı varlıklar konusunda epey ateşli tartışmalar başgösterirdi. Onların bizden ne kadar farklı olduklarını tahmin edemeyiz. Washington'daki kendi seçtiğimiz temsilcilerimizin kararlarının ne yönde olacağını bile tahmin etmemiz güç. Yüzlerce ya da binlerce ışık yılı uzaktaki bambaşka dünyaların temelden farklı varlıklarının niyetlerinin ne olacağını nasıl bilebiliriz? Bazıları sinyallerin radyo tayfı ile değil de kızılötesi ışınlarla ya da gamma ışınları ile gönderilebileceğine inanıyorlardı. Belki de dünyadışı varlıklar bizim daha bin yıl keşfedemeyeceğimiz bir teknoloji ile sürekli olarak sinyal göndermekteydiler bile.

Diğer kurumlardaki gökbilimciler yıldızlar ve galaksiler arasında önemli keşifler yapıyorlar, hangi mekanizma ile olursa olsun, yoğun radyo dalgaları yayan nesneleri tek tek buluyorlardı. Başka gökbilimciler ise bilimsel makaleler yayınlıyorlar, toplantılara katılıyorlar, bir ilerleme ve amaca sahip olma duygusuyla tatmin oluyorlardı. Argus gökbilimcileri bulgularını yayımlamaya pek yanaşmadıklarından genellikle Amerikan Gökbilimcileri Derneğinin yıllık ve Uluslararası Gökbilimciler Birliğinin üç yıllık toplantılarına katılma çağrıları almıyorlardı. Bu yüzden Ulusal Bilim Vakfı ile yapılan görüşmeler sonunda Argus başkanlığı gözlem süresinin yüzde yirmi beşinin dünyadışı varlıkların araştırılması dışındaki konulara ayrılmasını sağlamıştı. Bazı önemli keşiflerde de bulunmuşlardı: örneğin ışıktan hızlı hareket eder gibi görünen galaksi dışı nesneler, Neptün'ün Büyük Ayı Triton'un yüzey ısısı ve yakın galaksilerin hiçbir yıldızının

görülmediği dış çevrelerindeki kara nesneler gibi. Moral yükselmeye başlamıştı. Argus'lular astronomik keşifler konusunda bir katkıda bulunduklarını hissediyorlardı. Gökyüzünün tam taranması için gereken süre uzamıştı, ama şimdi meslek yaşamları da bir tür güvenceye kavuşmuştu. Uzayda akıllı yaratık belirtisi bulamayabilirlerdi ama doğanın hazinesinden başka hazineler çalabilme olasılıkları vardı artık.

Dünyadışı akıllı yaşam araştırması temelinde sıra dan bir gözlemlemeydi. Ancak bu çalışma sırasında Dünya'nın en büyük radar teleskop düzenini başka projeler için kullanma olanağı da vardı. Sıkıcı süreyi atlatmak yeterdi bunun için. Başka kurumlardan gelen gökbilimcilere de az bir zaman ayrılmıştı. Moral artık epey yükseldiği halde hâlâ Drumlin gibi düşünenler vardı aralarında. Bunlar Argus'un 131 radyo teleskopuna özlemle bakarlar, bunları kendi programları için kullanmayı hayal ederlerdi. Ellie Dave ile konuşurken hem tartışmacı hem uzlaşmacı bir tutum takınmışsa da bunun hiçbir yararı olmamıştı.

Drumlin'in konferansının bir amacı da hiçbir yerde dünyadışı varlık diye bir şey olmadığını göstermekti. Biz birkaç bin yıllık yüksek teknoloji ile bu kadar şey başarmışsak gerçekten ileri olan bir toplum neler yapamaz diye sordu dinleyicilerine. Yıldızları oradan oraya taşıyabilirler, galaksilerin düzenlerini değiştirebilirler. Ama gökbilim tümünde doğal süreçlerle anlaşılamayacak herhangi bir şey, dünyadışı varlıkların işe karıştığını gösteren hiçbir iz yoktu. Argus neden şimdiye kadar bir tek sinyal bile alamamıştı? Koskoca gökte bir tek gönderici mi olduğunu düşünüyorlardı? Şimdiye kadar kaç milyon yıldız incelediklerinin farkında mıydılar? Evet, denemeleri değerliydi, ama artık sonu gelmişti. Gökyüzünün geri kalan bölümünü incelemek zorunda değillerdi. Sonucu almışlardı. Ne Dünya'nın yakınlarında ne de uzayın derinliklerinde dünyadışı varlıkların izi bile yoktu. Böyle bir varlık yoktu.

***

Ellie'nin kafasını dinlendirmek için tek lüksü olan iyi bakımlı, üstü açılır 1958 Thunderbird arabasıyla tek başına uzun bir gezintiye çıkmaktı. Genellikle arabanın üstüne evde bırakır, gece çölde saçları ardında

dalgalanarak uçar gibi giderdi. Yıllar süren bu gezintileri sırasında güneybatı Yeni Meksika'nın her yoksul kasabasını, düzlüğünü, tepesini, karayollarında devriye gezen bütün trafik polislerini bilirdi artık. Bir gece gözlemevinden sonra Argus nöbetçi binasının önünden hızla geçip kuzeye doğru arabayı sürmeyi çok severdi. Santa Fe yakınlarında Sangre de Cristo (İsa'nın Kanı) Dağlarının üzerinde hafif bir şafak parıltısı görülürdü. (Ellie kendi kendine neden bir din en saygın kişisinin kanı, vücudu, kalbi ile adlandırıyor yerlerini diye düşünürdü, neden diğer organlar arasında önemli olan ama adı bile geçmeyen beyninin adını vermiyor?) Bu kere güneydoğuya Sacramento Dağlarına doğru sürdü arabayı. Dave haklı olabilir miydi? DAYA ile Argus birkaç inatçı gökbilimcinin kendini aldatması mıydı? Bir mesaj alamadan yıllar da geçse projenin devam edeceği, mesaj gönderdiği varsayılan uygarlığı bulmak için yeni ve pahalı teçhizat yaratarak yeni stratejiler ortaya atacağı doğru değil miydi? İnandırıcı bir başarısızlık işareti ne olabilirdi? Kendisi bu işten ne zaman pes edip daha güvenli, sonuçları daha garantili bir araştırmaya dönecekti? Japonya'daki Nobeyama Gözlemevi kısa bir süre önce DNA'nın bir temel taşı olan karmaşık bir organik molekül olan adenosin'in o yoğun moleküler bulut içinde varlığını ilân etmişti. Dünyadışı akıllı yaşam araştırmasını terk etse bile uzayda yaşama ilişkin moleküller aramaya koyulabilirdi.

Dağa doğru yükselirken güney göğüne bakınca Centaurus Takımyıldızını gördü. Bu yıldızların dizilişinde eski Yunanlılar Zeus'a hocalık eden yarı —at yarı— insan bir yaratık görmüşlerdi. Ama Ellie uzaktan yakından böyle bir benzetmede bulunamıyordu. Takımyıldızı içindeki en parlak yıldız olan Alfa Centauri'yi çok severdi. Bu yalnızca dört buçuk ışıkyılı uzaklıkta olan en yakın yıldızdı. Gerçekte Alfa Centauri birbiri çevresinde dönen iki güneşle her ikisinin çevresinde dönen bir üçüncüsünden oluşan üçlü bir sistemdi. Bu üç yıldız Dünya'dan tek bir ışık kaynağı imiş gibi görünürlerdi. Şimdiki gibi berrak gecelerde yıldızı Meksika üzerinde bir yerde görürdü. Kimi zaman da günlerce süren kum fırtınasından sonra ortalık bozbulanık olduğunda biraz yükseklere çıkmak, atmosfer berraklığından yararlanmak isteyerek dağa çıkıp arabadan iner ve bu en yakın yıldız sistemine uzun uzun bakardı. Seçmek çok güç olsa bile orada gezegenler olabilirdi. Bazıları üç güneşin herhangi biri çevresinde yakın bir yörüngede dönüyor olabilirlerdi. Daha ilginç bir yörünge de iki iç güneş çevresinde semavi bir dengelilikle oluşturulan bir sekiz biçimi

olabilirdi. Göğünde üç güneşi olan bir dünyada yaşamak nasıl olurdu acaba diye düşündü Ellie. Yeni Meksika'dan bile sıcak olurdu herhalde.

***

Ellie içini zevkle titreten bir heyecanla iki şeritli asfalt yolda tavşanların dizilmiş olduklarını fark etti. Bunları daha önce de, hele gezintileri kendisini Batı Teksas'a kadar götürdüğü zaman da görürdü. Yolun kenarında dört ayak üstünde duruyor olurlardı, ancak Thunderbird'ün yeni kuvartz ışıkları ile aydınlanınca arka ayakları üstünde doğrulurlar, ön ayakları cansızca yere sarkardı. Ellie gece karanlığında yıldırım hızıyla giderken yolun iki yanında kendisini selamlayan bir şeref kıtası olduğunu düşünürdü. Binlerce titrek pembe burun karanlıkta parıldayan iki bin göz üzerilerine doğru gelen bu hayale dönük olurdu.

Belki de dini bir deneyim bu diye düşündü Ellie. Bunlar çoğunlukla yavru tavşanlar. Belki de daha önce otomobil farı görmemişlerdir.

Doğrusu düşünüldüğünde saatte 180 kilometre hızla yaklaşan iki yoğun ışın demeti şaşırtıcı olmalıydı. Yolun iki yanma dizilmiş binlerce tavşana rağmen yolun ortasında, kenarı işaretleyen çizgi üstünde tek bir tane bile yoktu. Ne yolda telâşla kaçışan biri ne de yerde yatan ezilmiş bir tavşan. Bunlar neden kenarda dizili duruyorlardı böylece? Belki de asfaltın ısısı ile ilgili bir şey, diye düşündü Ellie. Belki de yol kenarındaki çalılar arasında yiyecek bir şeyler arıyorlardı da üzerlerine gelen bu parlak dikkatlerini çekmişti. Peki ama bunlardan birinin bile yolun karşı yakasındaki akrabalarını ziyaret etmek için bir iki sıçrayışta yanma gitmesi mantıklı olmaz mıydı? Karayolunun ne olduğunu sanıyorlardı? Aralarında yabancı bir varlık, pek çoğunun hiç görmediği yaratıklar tarafından yapılmış işlevi anlaşılamayan bir şey. Ellie tavşanların yolu düşündüklerinden bile kuşkuluydu.

Tekerleklerin asfalt üzerindeki mırıltısı bir tür beyaz gürültüydü; Ellie burada bile elinde olmaksızın bir düzen aramakta olduğunu fark etti. Son zamanlarda pek çok beyaz gürültü kaynağını dinlemeye başlamıştı; gecenin yarısında çalışmaya başlayan buzdolabı motoru; banyosunu doldurduğu suyun sesi; mutfağın yanındaki küçük odada çamaşır odasındaki

makinesinin sesi; işine dönmek için sabırsızlığı yüzünden tatilini kısa kestiği Yucatan kıyılarındaki Cozumel adasında okyanusun homurtusu. Bu rastlantısal seslerin kaynaklarını ısrarla dinliyor ve bunlarda yıldızlararası parazitlere kıyasla daha az bir düzen olup olmadığını saptamaya çalışıyordu.

Geçen Ağustos ayında URSI (Uluslararası Bilimsel Radyo Birliğinin Fransızcasının baş harfleriydi bunlar) toplantısı için New York City'ye gitmişti. Metroların tehlikeli olduğunu ama beyaz gürültünün karşı konulamaz derecede çekici olduğunu söylemişlerdi. Bu yeraltı demiryolunun klak-klak sesleri arasında bir ipucu yakaladığını sanan Ellie de toplantıların yarım gününü feda etmiş, 34. Sokaktan Coney Adasına, oradan Manhattan'a, sonra başka bir hat ile Queens'in ta ötelerine gitmişti. Sonra da Ağustos olduğu için sıcaktan ve heyecandan soluksoluğa otele dönmüştü. Tren keskin bir viraj alırken elektrik mavisi düzenli bir dizi ışığın, sanki kendisini yıldızlararası bir araçtaymış gibi, yanmasından genç dev mavi yıldızlar gibi akıp gittiğini düşünüyordu. Tren düz yola girince iç ışıklar yeniden yanıyor ve kendisi o kötü kokuyu duyuyor, tutamaklara asılan insanları, minyatür televizyon gözetleme kameralarını görüyor, istasyonlara girerken frenlerin yüksek frekanslı gacırtılarını duyuyordu.

Bunun biraz garip olduğunun farkındaydı. Ama oldum olası epey hareketli bir hayal yaşamı vardı. Pekâlâ, gürültü dinlemek konusunda biraz zorluyordu kendisini, ama görebildiği kadarıyla bunun herhangi bir zararı yoktu işte. Kimse pek bir şey fark etmiyordu; üstelik işi ile ilişkili bir şeydi. İstemiş olsaydı o fren sesi yüzünden Cozumel yolculuğu masrafını gelir vergisinden bile düşebilirdi. Belki de gerçekten saplantı olmuştu bu iş. Rockefeller Center istasyonuna geldiğini fark etmemişti bile.

Vagonun yerine atılmış gazetelere basaraktan kapıya yöneldiğinde News Post'un manşetine ilişti bakışları: GERİLLALAR JOBURG RADYOSUNU ELE GEÇİRDİLER. Onları seviyorsak özgürlük savaşçılarıdırlar, diye düşündü. Eğer bu konuda bir düşünceye sahip değilsek geçici olarak gerilla olarak nitelenirler. Bir başka gazetede kendine güvenli, kırmızı yüzlü bir adamın büyük boy bir portresi vardı. DÜNYA NASIL SONA ERECEK. RAHİP BILLY JO RANKINTN YENİ KİTABINDAN BÖLÜMLER. BU HAFTA NEWS POST'TA. Manşeti bir bakışta okumuş, sonra da hemen

unutmaya çalışmıştı. Kalabalık arasından toplantının yapılacağı otele giderken Fujita'nın homomorfik radyo teleskop dizaynı konusundaki bildirisini kaçırmamış olmayı umuyordu.

***

Tekerlek mırıltısına çeşitli zamanlarda çeşitli Yeni Meksika yol işçileri tarafından yapılan asfalt onarımlarının yolda birleştikleri yerlerden çıkan gümleme sesleri karışıyordu. Ya Argus Projesi yıldızlararası bir mesajı çok seyrek aralıklarla alıyorsa? Örneğin her saat, her hafta ya da her on yılda bir, bir tek bilgi parçası... Ya bu mesajları gönderen uygarlık çok eski ve çok sabırlıysa ve bizlerin birkaç saniye ya da dakikadan sonra herhangi bir düzen seçebilme umudumuzu kaybettiğimizi biliniyorlarsa? Ya bunlar on binlerce yıl yaşayan varlıklarsa? Ve çoooooook yaaaavaaaaş konuuuuşuuuyooorlarsaaa. Argus bunu asla seçemezdi. Böyle uzun yaşamlı varlıklar olabilir miydi? Evrenin tarihinde yüksek zekâya erişebilmek için çok ağır bir evrim geçmesine imkân verecek kadar zaman var mıydı? İkinci Termodinamik Yasası'na göre bedenlerinin çürümesi onları insanlar kadar sık üremeye zorlayabilir miydi? Bizim gibi yaşam süreleri olabilir miydi? Ya da moleküler çarpışmaların bile günde bir karelik film hareketli çok ağır çekimde olduğu gibi aşırı seyrek olmalarını sağlayan çok eski ve soğuk bir dünyada yaşıyorlardı belki de. Ellie uzaklardaki küçük bir kızıl güneşin aydınlığında metan buzundan bir yamacın tepesinde duran aşina bir verici radyo vericisini hayal etti, aşağıda bir amonyak okyanusunun dalgaları acımasızca kıyıyı döverken Cozumel'deki dalgaların gürültüsünden ayırt edilemeyen beyaz bir gürültü çıkarıyorlardı.

Bunun tam tersi de olasıydı: hızlı konuşan, hızlı hareket eden ve yüzlerce sayfalık İngilizce bir metnin karşılığını bir nanosaniyede gönderen ufacık yaratıklar. Kuşkusuz, alıcında çok dar bir bant varsa ve çok az bir frekansı dinliyorsan uzun bir zaman dilimi kabul etmek zorundaydım Hızlı bir modülasyonu fark edemezdin bile. Bu Fourier integral Kuramının basit bir sonucuydu ve Heisenberg Uncertainity İlkesi ile bağlantılıydı. Böylece bir kilometrelik bir bandın varsa bir milisaniyeden daha hızlı modüle edilmiş bir sinyali alamazdın. Argus band kanalları bir hertzden daha dar olduklarından verici sinyallerinin alınabilmesi için bunların çok ağır bir

modülasyonla saniyede bir bilgi parçasından daha az olmak üzere gönderilmeleri gerekirdi. Teleskopunu uzun bir süre bir kaynağa doğrulttuğun ve aşın sabırlı olduğun takdirde saatler süren daha ağır yavaş modülasyonları da alabilmek mümkündü. Gökyüzünde bakacak o kadar bölüm, araştıracak o kadar milyarlarca yıldız vardı ki. Bütün zamanını bunlardan bir ikisi için harcayamazdın. Ellie bir insan yaşamından kısa bir süre içinde tam bir gök taraması yapma ve gökyüzünün tümünü milyarlarca frekanstan dinleme için acele etmeleri sonucunda hızlı konuşanlarla çok ağır konuşanları tümüyle ter-ketmiş olmalarından korkuyordu.

Ama onlar hangi modülasyon frekansların kabul edilir olduğunu kuşkusuz bizden daha iyi bilirler, diye düşündü. Yıldızlararası iletişim konusunda ve yeni yeni ortaya çıkan uygarlıklar konusunda bizden fazla deneyleri vardır. Alıcı uygarlığın benimseyeceği geniş bir radyo dalgaları yayım alanı varsa yayımı yapan uygarlık o zaman bunu kullanırdı. Mikrosaniyede de saatler boyu da modülasyon yaparlardı. Bunun kendileri için maliyeti neydi ki? Dünya standartlarına göre hepsinin teknikleri ve kaynakları akıl almayacak kadar fazla olmalıydı. Bizimle haberleşmek isteselerdi bizim işimizi kolaylaştırırlardı. Çok değişik frekanslarda sinyal gönderirlerdi. Çok değişik modülasyon zaman ıskalası kullanırlardı. Bizim ne kadar geri olduğumuzu bilir, bize acırlardı.

Neden bir sinyal alamıyorduk öyleyse? Dave haklı olabilir miydi? Dünya dışı uygarlık diye bir şey yok muydu? O milyarlarca dünya bomboş muydu? Akıl almaz derecede geniş evrenin bu kıyıda kenarda kalmış köşesinde mi zeki varlıklar vardı sadece? Ellie ne kadar kendini zorlasa da bunu ciddi bir olasılık olarak kabul edemiyordu. Bu insan korku ve gösterişçiliğiyle, ölümden sonra hayatın kanıtlanmış doktrinleriyle, astroloji gibi yarıbilimlerle tam bir uyum gösteren bir şeydi. Bu bizlerin evrenin merkezi olduğumuz fikrinin, atalarımızın kapıldığı bu kendini beğenmişliğin, tekbencilliğin çağdaş dirilmesiydi. Drumlin'in iddiası yalnızca bu temele dayanıyordu. Buna inanmayı istiyorduk.

Dur hele, diye düşündü sonra. Kuzey göğünü daha bir kere taramadık Argus sistemiyle. Önümüzdeki yedi sekiz yılda hâlâ bir şey duyamamışsak o zaman endişeye kapılabiliriz ancak. Diğer dünyaların sakinleri için insanlık tarihinde ilk kez yapılan bir araştırma bu. Başarısızlığa uğrarsak,

gezegenimizdeki yaşamın değeri ve belki de tek olduğu konusunda bir şey öğrenmiş oluruz ki bu gerçekten öğrenmeye değer bir şeydir. Eğer başarılı olursak türümüzün tarihini değiştirmiş, darkafalılık zincirlerini kırmış olacağız. Kozlar bu kadar yüksekken küçük mesleki rizikoları göze almak gerekir, diye söylendi kendi kendine. Arabayı yol kenarına çekip sert bir dönüş yaptı, vitesi değiştirdi ve gerisin geriye Argus tesisine yollandı. Hâlâ yolun kenarında olan ama şimdi şafak ışığıyla pembeleşmiş olan tavşanlar onun gidişini görmek için başlarını çevirmişlerdi.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Asal Sayılar

Ay'da Moravyalılar yok mu ki, tek bir misyoner bile gelmedi henüz bu zavallı putperest gezegenimize uygarlığı uygarlaştırmak, Hıristiyan âlemini hıristiyanlaştırmak için?

— HERMAN MELVILLE

White Jacket (1850)

Tek büyük olan sessizliktir; geri kalan her şey de zayıflık.

— ALFRED DEVIGNY

La Mort du Loup (1864)

Soğuk karanlık boşluk geride bırakılmıştı. Radyo dalgaları şimdi bu bilinmeyen sistemin dünyalarının üzerine yayılmaya başlamışlar ve sıradan bir sarı cüce yıldıza yaklaşıyorlardı. Hidrojen gazından oluşan gezegenlerin yanından geçmişler, buzdan aylara dalmışlar, ilk yaşam öncülerinin kıpırdamaya

başladıkları donmuş bir dünyanın organik bulutlarını yarmışlar, en olgun devrini bir milyar yıl geride bırakmış bir gezegenin üzerinden geçmişlerdi. Şimdi yıldızlardan bir fon önünde dönen mavili beyazlı ılık bir dünyaya dalga dalga yaklaşıyorlardı.

Bu dünyada yaşam vardı, sayı olarak da, çeşit olarak da pek bol bir yaşam. En yüksek dağların buz gibi doruklarında sıçrayan örümcekler, okyanus yataklarının çatlaklarından çıkan sülfür yiyen kurtçuklar vardı. Yalnızca konsantre sülfirik asit içinde yaşayabilen yaratıkların yanısıra konsantre sülfirik asidin içinde ölen yaratıklar vardı. Oksijenin zehirlediği yaratıkların yanısıra yalnız oksijende yaşayabilen, hatta oksijen soluyan yaratıklar.

Son zamanlarda bir miktar zekâya sahip özel bir canlı yayılmıştı gezegene. Bunlar okyanus yataklarına ve alçak bir yörüngeye ileri karakollar kurmuşlardı. Küçük dünyalarının bütün köşelerini tutmuşlardı. Gecenin gündüze geçişini belirten sınır şimdi batıya doğru ilerlemekteydi, bu yaratıkların milyonlarcası bu hareketi izleyerek töresel bir biçimde sabah yıkanmalarını yapmaktaydılar. Sonra paltolar ve başka şeyler giyiyorlar; çay, kahve ya da ıhlamur içiyorlar; bisiklet, otomobil ya da öküz sürüyorlar; okul ödevlerini, baharda neler ekeceklerini ve dünyanın geleceğini kısacık bir süre düşünüyorlardı.

Radyo dalgalarına kapılıp gelen sinyallerin ilkleri atmosfere ve bulutlara daldılar, yere çarpıp kısmen yeniden uzaya yansıtıldılar. Dünya altlarında dönerken diğerleri de geldiler ve yalnız bu gezegeni değil tüm evreni sardılar. Dünyaları gelen enerjinin pek azını alabilmişti. Enerjinin çoğu —sarı yıldızla çevresindeki dünyalar başka bir yönde karanlığa gömülürken— yoluna devam etti.

Dacron ceketinin sırtında kumaştan bir voleybol topunun üzerinde 'Çapulcular' yazan memur gece nöbetine başlarken kontrol binasına doğru yürüdü. Bir grup radyo gökbilimcisi yemeğe çıkıyorlardı.

«Ne kadardır arıyorsunuz küçük yeşil adamları,» diye sordu adam.

«Beş yılı aştı, öyle değil mi, Willie?»

Bilginler nöbetçiye şaka yollu cevaplar verdilerse o onların sesinde hafif bir kırgınlık seziyordu.

«Bize bir fırsat tanı, Willie,» dedi bir diğeri. «Quasar parlaklığı programı müthiş ilerledi. Ama teleskop zamanının yüzde ikisi bize ayrılmaya devam ederse sonsuza kadar sürer işimiz.»

«Doğru, Jack, doğru.»

«Willie, biz evrenin kökenine bakıyoruz. Orada bir evren olduğunu biliyoruz biz; ama sen bir tek yeşil adam olup olmadığını bilmiyorsun.»

«Dr. Arroway'e anlatın bunu,» dedi gece nöbetçisi yüzünü ekşiterek.

«Fikrinizi öğrenmekten memnun olacağına eminim.»

Nöbetçi teknisyen kontrol bölümüne girdi. Radyo taramasını izleyen televizyon ekranlarını şöyle bir gözden geçirdi. Herkül Takımyıldızı taraması henüz sona ermişti. Samanyolu'nun çok ötesindeki büyük galaksi kümelerinin tam ortasındaki, yüz milyon ışıkyılı uzaklıktaki Herkül Takımyıldızını incelemişler, 26.000 ışıkyılı uzaklıktaki Samanyolu Galaksisi’nin yörüngesinde yerçekimi ile hemen hemen birbirlerine bağlı gibi hareket eden 300.000 yıldızlık bir kümeyi taramışlar, çifte bir sistem olan Ras Algethi'yi incelemişler, kimi güneşi andıran kimi de ona hiç benzemeyen ama hepsi de yakınlarda olan Zeta ve Lamda Herkülis yıldızlarını gözlemlemişlerdi. Çıplak gözle görülebilen yıldızların çoğu yalnızca birkaç yüz ışıkyılı uzaklıktaydılar. Herkül Takımyıldızının çevresindeki yüzlerce gök parçasını bir milyar ayrı frekansta taramışlar ama hiçbir şey duyamamışlardı. Bundan önceki yıllarda Herkül'ün hemen batısındaki takımyıldızlarını, Serpens, Corona Borealis, Boötes ve Canes Venatici'yi taramışlar ama oradan da tek bir sinyal alamamışlardı.

Nöbetçi memurun görebildiği kadarıyla teleskopların bir kısım Herkül'ün eksik kalan bazı bilgilerini toplamakta, diğerleri ise Herkül'ün

doğusundaki takımyıldızını taramaktaydılar. Birkaç bin yıl önce Doğu Akdeniz'de yaşayan insanlar bu takımyıldızını telli bir saza benzetmişler ve Lir diye adlandırmışlardı.

Bilgisayarlar yıldızların doğuşundan batışına kadar teleskopları Lir'in yıldızlarını taramak üzere çeviriyorlar, radyo fotonları topluyorlar, teleskopların iyi işleyip işlemediklerini denetliyorlar, gelen verileri insanlar için anlaşılabilir bir forma sokuyorlardı. Tek bir nöbetçi bile gereksizdi aslında. Willie komuta konsoluna doğru yürüdü. Notlarını toplayıp akşam yemeği için çıkmak üzere hazırlanan öğleden sonra nöbetçisini başıyla selamladı. Günlük veriler büyük bir ekran üzerinde sarı renkli harflerle özetlendiği için Willie'nin kendisinden önceki saatlerde neler olup bittiğini sormasına gerek yoktu.

«Fazla bir şey yok gördüğün gibi,» dedi adam eliyle pencereyi işaret ederek. «Kırk dokuzda bir parıltı vardı, yani parıltıya benzer bir şey.

Quasar grupları bir saat önce onda bir ve yirmide birleri saptadılar, çok esaslı veri geliyordu.»

«Duydum, yine de pek anlaşılan...»

Önlerindeki konsolda bir alarm ışığı yanıp sönmeye başlayınca sustu Willie. 'Yoğunluk ve Frekans' yazılı bir ekranda sivri bir ters V oluşuyordu.

«Hey şuna bak, monokromatik bir sinyal bu.»

'Yoğunluk ve Zaman' yazılı diğer bir ekranda soldan sağa ilerleyip ekrandan çıkan bir dizi dalga görülüyordu.

Willie zayıf bir sesle, «Sayı bunlar,» dedi. «Biri sayı yayımına geçti.»

«Hava Kuvvetleri'nin yayımı karışıyordur. Saat dört sularında herhalde Kirtland'dan kalkmış olan bir AWACS uçağı gördüm. Belki de eğlenmek için bizim frekansı karıştırıyorlardı»

Bazı radyo frekanslarının yalnızca astronomiye ayrılmasını sağlamak için ciddi anlaşmalar yapılmıştı. Ancak bu frekanslar hep boş bir kanal

demek olduğundan askerler zaman zaman dayanamayıp haberleşmelerinde bunlardan yararlanmaktaydılar. Evrensel bir savaş çıktığında bunu ilk haber alanlar herhalde radyo gökbilimcileri olacaktı. Askeri haberleşme müdahalesi olmasa bile aynı anda bir milyar frekans dinleyen gökbilimciler birtakım engellemeler beklerlerdi. Şimşek çakması, otomobillerin marş motorları, doğrudan yayın yapan uydular hep radyo paraziti kaynaklarıydı. Ancak bilgisayarlar bunları tanıdıkları, karakteristiklerini bildikleri için bunları duymazdan gelirlerdi. Yine bilgisayarlar daha belirsiz sinyalleri daha dikkatle dinlerler, kendisinin anlamak üzere programlandığı verilere uyup uymadıklarını dikkatle kontrol ederlerdi. Arada sırada eğitim uçuşu yapan elektronik bir uçak üzerlerinden geçerken Argus aniden akıllı yaşam işaretleri almaya başlardı. Bir iki ay önce çok üstün elektronik donanımlı bir F-29E 25.000 metre üzerlerinden geçerken 131 teleskopun da alarmlarını harekete geçirmişti. Gökbilimcilerin askerlikle hiçbir ilişkisi olmayan gözlerinde bu radyo işareti dünyadışı bir uygarlığın ilk mesajı olabilirdi. Ancak en batıdaki radyo teleskopun işareti en doğudakinden tam bir dakika önce aldığını saptayınca bunun uzayın derinliklerindeki başka bir uygarlığın işareti değil de Dünya'yı saran ince hava tabakasının içinden geçen bir nesne olduğunu anlamışlardı. İşte bu da hiç kuşkusuz onun gibi bir şeydi.

***

Ellie'nin sağ elinin parmakları masasının üstündeki kutunun beş deliğine sokulmuştu. Bu aletin keşfinden bu yana haftada yarım saat tasarruf edebiliyordu. Ama bu fazladan yarım saatle gerçekten yapabileceği bir şeyi de yoktu ki.

«Bayan Yarborough'a anlattım hepsini. Şu yanımdaki yatakta yatan kadına yani, Bayan Wertheimer ölünce yerine o geldi. Yaptıklarında gurur duyuyorum.»

«Evet, anne.»

Ellie tırnaklarının cilasını gözden geçirip bir buçuk dakikaya daha ihtiyacı olduğunu düşündü.

«Dördüncü sınıfta olduğun günleri hatırlıyordum. Hani çok yağmur yağıyordu da sen okula gitmek istememiştin. Hasta olduğun için gitmediğini belirten bir not yazmamı istemiştin ertesi gün. Ben buna razı olmamıştım ama. Sana, 'Ellie, güzel olmanın dışında dünyanın en önemli şeyi eğitimdir. Güzel olmak için bir şey yapamazsın, ama eğitim konusunda yapacağın çok şey var. Okula git, bugün neler öğreneceğini bilemezsin,' demiştim. Öyle değil mi?»

«Evet, anne.»

«Öyle dememiş miydim sana o zaman?»

«Öyle demiştin, anne.»

Dört tırnağı kusursuzdu ama başparmağında hâlâ bir donukluk vardı.

«Çizmelerini ve yağmurluğunu giydirip —hani o sarı parlak yağmurluktu, giydiğin zaman çok güzel olurdun— seni okula gönderdim. İşte o gün Bay Weisbrod' un dersinde matematik sorusuna cevap verememiştin. Buna öyle kızmıştın ki, sonunda kolej kitaplığına gidip o konuda Bay Weisbrod'dan daha çok bilgi sahibi olana kadar okumuştun. Çok etkilenmişti adam, bana olayı anlatmıştı sonra.»

«Sana mı? Bunu bilmiyordum işte. Bay Weisbrod' la ne zaman konuştun sen?»

«Bir veliler toplantısında. Çok inatçı bir kızın var, bana öyle kızdı ki gidip o konuda uzman oldu, falan gibi bir şey demişti.»

Ellie döner koltuğuna yaslanmış, ayaklarını masasının üstüne koymuştu, dengesini sağlayan tek şey tırnak cilası makinesindeki eliydi. Zil sesini daha çalmadan hissedip doğruldu.

«Anne, kapatmam gerek artık.»

«Sana bu hikâyeyi daha önce de anlattığıma eminim. Sen benim sözlerimi hep yarım kulakla dinlersin zaten. Bay Weisbrod iyi bir insandı. Sen onun iyi yanlarını hiç göremedin.»

«Anne gerçekten işim var, bir şey yakaladık sanırım.»

«Bir şey mi?»

«Bir işaret falan belki, anne. Konuşmuştuk ya.»

«Biz böyleyiz işte, birimiz konuşur ötekimiz dinlemeyiz, anasına bak kızını al, n'olacak?»

«Güle güle, anne.»

«İşin biter bitmez beni arayacağına söz verirsen kapatırım.»

«Söz, anne.»

Konuşmaları boyunca annesinden yayılan yalnızlık ve ihtiyaç duygusu Ellie'de telefonu kapatıp kaçma isteği uyandırmıştı Bunun için de nefret ediyordu kendinden.

***

Ellie hızlı adımlarla kontrol bölmesine girip ana konsola doğru yürüdü.

«İyi akşamlar, Willie, Steve. Verilere bir bakalım hele. Çok güzel. Amplifikatör taramaları nerede? İyi. Peki ya parazit kaynağı? O da iyi. Şimdi o görüş alanında yakın bir yıldız var mı bakalım. Vay vay, Vega' ya bakıyorsunuz. Epey yakın bir komşu bu.»

Ellie konuşurken bir yandan da parmakları klavye üzerinde uçuyordu.

«Bakın, yalnızca yirmi altı ışıkyılı uzaklıkta. Daha önce de hep olumsuz sonuçlarla incelenmişti. İlk Arebico taramada ben kendim bakmıştım hatta. Vay vay vay! Şuna bakın, FM ile alınabilecek kadar güçlü geliyor.

«Pekâlâ. Demek gökyüzünün Vega bölümünde Vega' ya pek yakın bir kaynak var. 9.2 jigahertz frekansında, pek monokromatik değil, kanal genişliği birkaç yüz hertz. Lineer polarize ve iki ayrı yoğunlukta bir dizi

sinyal gönderiyor.» Ellie'nin verdiği komutlara uygun olarak ekranda bütün radyo teleskopların durumları belirdi.

«116 teleskop aynı sinyali alıyor. Demek ki durum teleskop bozukluğundan doğmamış. Pekâlâ, şimdi epey zamanımız var demektir. Yıldızlarla hareket ediyor mu? Yoksa bir uçak ya da ELINT uydusu olabilir mi?»

«Bir yıldız hareketini kabul edebilirim, Dr. Arroway.»

«Tamam, o noktada anlaştık. Dünyada olan bir şey değil bu, her ne kadar kontrol etmemiz gerekirse de, Molniya yörüngesinde yapay bir uydudan da geldiğini sanmıyorum. Willie bir fırsat bulunca NORAD'a telefon et de uydu durumlarını sor. Uyduları saf dışı bırakırsak iki olasılık kalıyor geriye: ya bir oyun oynanıyor bize ya da biri sonunda gerçek bir mesaj gönderiyor. Bir iki teleskopu kontrol edin bakalım oyun falan var mı, bilirsiniz her zaman bize tuttuğumuz yolun yanlış olduğunu göstermek isteyen biri kalkışır böyle işlere.»

Argus bilgisayarının uyarılarını almış olan bir avuç bilgin ve teknisyen ana konsolun çevresini sarmışlardı. Hepsinin yüzleri gülüyordu. Hiçbiri henüz başka bir dünyadan mesaj olasılığını ciddi olarak düşünmemekle birlikte bu olayı artık alıştıkları o sıkıcı tekdüzelikten bir çıkış olarak görmekteydiler, havada belki hafif bir beklenti de vardı hatta.

«İçinizde dünyadışı akıllı yaşam dışında başka bir açıklaması olan varsa dinlemeye hazırım,» dedi Ellie.

«Vega olamaz bu, Dr. Arroway. Sistem henüz birkaç yüz milyon yaşında. Gezegenleri henüz oluşum aşamasındalar. Akıllı yaşamın gelişmesi için gerekli zamana sahip değil Vega. Bu çok daha gerilerdeki bir yıldızdan ya da galaksiden geliyor olmalı.»

Quasar grubundan biri, «O zaman yayım gücünün müthiş büyük olması gerekir,» dedi. «Radyo kaynağının Vega ile uyumlu hareket edip etmediğini öğrenmek için hemen duyarlı hareket araştırmasına girmeliyiz bence».

«Bu konuda haklısın Jack,» dedi Ellie. «Ama bir olasılık daha var.

Belki de bunlar Vega sisteminde yetişmediler. Belki yalnızca ziyaret ediyorlar Vega'yı.»

«Bu da geçerli bir çözüm değil. Sistem kalıntılarla dolu. Bu ya başarısız bir güneş sistemidir ya da gelişmesinin henüz çok erken aşamalarında olan biri. Orada uzun bir süre kalacak olurlarsa uzay araçları paramparça olur.»

«Öyleyse kısa bir süre önce geldiler demek. Ya da yağan meteorları buharlaştırıyorlar. Ya da yörüngelerinde bir kalıntı varsa bundan kaçınabiliyorlar. Ya da kutup yörüngesinde oldukları için bir çarpışma olasılığını azaltıyorlar. Miyonlarca olasılık var. Ama haklısın, kaynağın Vega sisteminde olup olmadığını tahmin etmemiz gerekmez, bunu gerçekten saptayabiliriz. Doğru dürüst bir hareket incelemesi ne kadar sürer? Steve, senin nöbetin değil bu, hiç olmazsa Consuela'ya telefon et de yemeğe gecikeceğini söyle.»

Yandaki konsolda telefonda konuşmakta olan Willie'nin yüzü gülüyordu. «NORAD'da bir Binbaşı Raintree ile konuştum, bu sinyali — hele yirmi iki jigahertzde— verecek bir şeyleri olmadığına yemin ediyor. Tabii her telefon ettiğimizde aynı şeyi söylüyor ya. Her neyse, Vega'nın yükseliş ve alçalışında herhangi bir uzay aracına rastlamadıklarını söyledi.»

«Peki karalardan ne haber?»

O günlerde ihtiyaç anına kadar Dünya çevresinde yörüngesini tamamlamak üzere atılmış pek çok 'kara' uydu vardı. Bunlar nükleer bir savaşta fırlatma saptaması ya da haberleşme yedekleri olarak kullanılacaklardı. İlk hat askeri uyduları aniden işe yaramaz duruma gelirlerse. Büyük astronomik radar sistemleri zaman zaman bu karalardan birini saptar, bütün devletler de saptanan nesnenin kendilerinin olmadığını söylemekte yarışa girerler, bunun üzerine Dünya yörüngesinde dünyadışı bir uzay aracının bulunduğu heyecanı yeniden yaşanırdı. İki bininci yıl yaklaştıkça UFO'cular yeniden ortaya çıkmışlardı.

«Işın çatışma ölçeğine göre Molniya tipi bir yörünge mümkün değil, Dr. Arroway.»

«Bu iyi işte. Şimdi bu hareket halindeki dalgalara biraz daha yakından bakalım. Bunun iki tabanlı sayısal dizilim (binary) aritmetiği olduğunu kabul edelim, bunu onlu sisteme çeviren oldu mu? Sayıların tekrarlan konusunda bir bilgimiz var mı? Pekâlâ, akıldan da yapabiliriz bunu... elli dokuz, altmış bir, altmış yedi... yetmiş bir... Bunlar asal sayılar değil mi?»

Kontrol odasında bir heyecan dalgası dolandı. Ellie'nin yüzünde de çok derinden hissedilen bir şeyin gölgesi dolaşmış ama bu ifade yerini hemen ciddiyete, bilimsellikten uzaklaşıp aptal yerine konulmaktan doğan korkuya bıraktı.

«Peki, yemden kısaca bir gözden geçirelim durumu. Çok basit sözcüklerle yapacağım bunu. Eksik yerim varsa lütfen tamamlayın. Çok güçlü, pek monokromatik olmayan bir işaret alıyoruz. Bu kanalın hemen dışındaki frekanslarda parazitten başka hiçbir şey olmadığı kesin. İşaret sanki bir radyo teleskop tarafından yayımlanıyormuş gibi çizgisel polarize, dokuz jigahertz dolaylarında, galaktik radyo parazitinin hemen minimumumu kadar. Uzaktan kendini duyurmak isteyen birinin seçeceği frekans. Kaynağın yıldız hareketine uyumluluğunu araştırdık, yerel bir vericiden değil de yıldızlar arasında bir yerden yayım yapıyormuş gibi hareket halinde.

NORAD bu kaynağın olduğu yerde ne bizim ne de başkasının herhangi bir uydusu olmadığını söylüyor. Işın çatışma ölçümlerine göre Dünya yörüngesinde bir kaynak da söz konusu değil.

«Steve otomatik mod dışındaki verileri gözden geçirdi, bilgisayara sapık bir şaka anlayışına sahip birinin bir program yerleştirmediği de kesin. Gökyüzünün gözlemekte olduğumuz bölgesinde A-sıfır cüce yıldızlardan olan Vega da bulunuyor. Bu Güneş gibi olmamakla birlikte yalnızca yirmi altı ışık yılı ötededir ve yıldız kalıntılarından oluşma bir halkası vardır. Bilinen gezegenleri olmamakla birlikte Vega'nın çevresinde hakkında hiçbir şey bilmediğimiz gezegenlerin de bulunması olasıdır. Şimdi kaynağın Vega'nın ötesinde olup olmadığım öğrenmek için bir hareket incelemesi araştırmasına başlıyoruz ki, bunun karşılığını kendi başımıza kalırsak birkaç haftada, geniş temelli enterferometri yaparsak birkaç saatte alabiliriz.

«Son olarak da, gönderilenler kendilerinden ve birden başka sayılara bölünemeyecek olan asal sayılar dizisi. Herhangi bir astro-fizik sürecinin asal sayı üretmesi pek olası değil. O yüzden, elimizde olan tüm bilgilere dayanarak, bunun gerçek olduğunu —biraz tedbirlilikle kuşkusuz— söyleyebilirim.

«Ancak bu mesajın Vega çevresindeki bir gezegenin sakinlerinden olduğu konusunda bir sorunumuz var; o da bunların çok hızlı bir evrim geçirme zorunlulukları. Yıldızın tüm yaşamı yalnızca dört yüz milyon yıl henüz. En yakın uygarlık için beklenmeyecek bir yer yani. Bu yüzden düzgün bir hareket taraması yapılması çok önem kazanıyor. Ayrıca birinin bizimle dalga geçip geçmediğinin daha ciddiyetle araştırılmasını istiyorum.»

Arkalarda duran quasar araştırma astronomlarından biri, «Bakın,» diyerek Güneşin battığı yerdeki pembeliği işaret etti. «Vega iki saate kadar batacak. Avustralya'da şu anda doğmuştur herhalde. Sidney'i arayıp onların da yıldızı bizim görebildiğimiz süre içinde incelemelerini isteyemez miyiz?»

«İyi fikir. Orada henüz öğleden sonra. Birlikte çalıştığımız takdirde doğru dürüst bir hareket taraması için esaslı bir temel oluşturabiliriz. Ben odamdan tele-faksla gönderirim raporu.»

Ellie kendine hakim olarak kalktı, grubun arasından geçip odasına döndü. Kapısını dikkatle kapattı sonra. «Aman Tanrım!» diye mırıldandı.

«Ian Broderick'i istiyorum. Ben Argus Projesinden Eleanor Arroway. Çok acil denilebilir. Teşekkür ederim, bekliyorum... Alo, Ian? Belki bir sonuç çıkmaz ama bizim için bir şey araştırmanı istiyorum. Dokuz jigahertz, birkaç yüz hertz kanallık bir sinyal. Parametreleri tele-faksla geçiyorum şimdi... Siz de dokuz jigahertzde alıyorsunuz demek, bu çok iyi işte... Evet, Vega tam görüş alanının ortasında. Asal sayı dalgalarını andıran bir şeyler alıyoruz... Gerçek elbette... Pekâlâ, bekliyorum.»

Ellie Dünya Astronomi Toplumu'nun hâlâ ne kadar geri kalmış olduğunu düşündü. Ellerinde on-line bir ortak bilgisayar sistemi yoktu. Oysa bunun senkronize bir tarama yapması bile...

«Ian, teleskop taramasını yaparken bir de yayım zaman grafiği hazırlar mıydın? Alçak yoğunlukta gelen dalgalara nokta, yüksek yoğunlukta gelenlere de çizgi diyelim. Evet, biz son yarım saattir bunları alıyoruz... Belki. Son beş yılın en umut verici adayı bu, ama Sovyetlerin de 74'te Büyük Kuş uydusuna nasıl kandıklarını unutamıyorum bir yandan da. Bildiğim kadarıyla A.B.D. Sovyetler Birliğini tarıyormış, Sovyetler de bunu antenleriyle saptamışlar. İşaretlerden göğün hangi bölümünden geldiğini anlıyorlarmış, tek bildikleri aynı dalga sıklığının her sabah aynı zamanda gelmesiymiş. Kendi adamları bunun askeri bir yayım olmadığını söyleyince de tabii olarak dünyadışı olduğunu sanmışlar... Hayır, biz uydu yayını olasılığını ortadan kaldırdık.

«İan, bunu sizin gökyüzünüzde mümkün olduğu kadar izliyebilir miydiniz acaba? Diğer radyo gözlemevleriyle de ilişki kurup yıldız bir daha buradan görülebilene kadar izletmeye çalışacağım... Evet ama Çin'e doğrudan doğruya telefon edilir mi bilemiyorum... Bir IAU telgrafı göndermeye çalışacağım... Çok iyi. Çok teşekkür ederim, İan.»

Ellie kontrol odası kapısında durup —kontrol odası demek de komikti aslında, çünkü tüm kontrollar yan odadaki bilgisayarlar tarafından yapılmaktaydı— heyecanla konuşmakta olan bir avuç bilimadamına baktı. Gelen verileri inceliyorlar, gelen işaretler konusunda şaka yollu tahminler yürütüyorlardı. Bunlar moda düşkünü insanlar değiller, diye düşündü Ellie. Pek yakışıklı da sayılmazlar. Ama yine de çekici bir yanları vardı kesinlikle. Yaptıkları işte ustaydılar ve hele keşif süresinde kendilerini tümüyle işlerine verirlerdi. Ellie yaklaşırken birer ikişer susup beklentiyle yüzüne baktılar. Sayılar şimdi ikili temelden onlu temele çevriliyordu... 881, 883, 887, 907... her biri de asal bir sayıydı.

«Willie, bana bir Dünya haritası bul. Bir de Massachusets'de Cambridge'den Mark Auerbach'ı ara. Evindedir sanırım. Tüm gözlemevlerine, özellikle de büyüklerine bir IAU telgrafı göndermek istediğimizi söyle. Beijink Radyo Gözlemevi'nin telefon numarasını da kontrol etsin. Sonra da bana Başkan'ın Bilim Danışmanını bağla.»

«Ulusal Bilim Vakfını pas mı geçeceksin?»

«Auerbach'dan sonra bana Başkanın Bilim Danışmanını bağla.»

Ellie kafasının içinde bütün diğer gürültülerin arasında tek bir neşeli çığlık duyabiliyordu.

Bir paragraflık mesaj bisikletle, küçük kamyonetlerle, yaya postacılarla, telefonla dünyanın bütün astronomi merkezlerine dağıtıldı. Çin, Hindistan ve Sovyetler Birliği gibi büyük radyo gözlemevlerine mesaj teletaypla iletilmişti. Teletayp çalışırken yanından geçen bir güvenlik memuru ya da bir gökbilimci kâğıdı yırtıp yüzünde meraklı bir ifadeyle yan odaya geçiyordu. Mesaj şöyleydi:

> *ARGUS SİSTEMATİK GÖKYÜZÜ TARAMASI SONUNDA YÜKSELİŞİ 18 SAAT ve 34 DAKİKA, BATIŞI ARTI 38 DERECE 41 DAKİKADA SÜREKLİ VE BİLİNMEYEN BİR RADYO YAYIM KAYNAĞI. FREKANS: 9.4176684 JİGAHERTZ. KANAL YAKLAŞIK 430 HERTZ: ÇİFT YOĞUNLUK YAKLAŞIK 174 ve 179 JANSKİ. ASAL SAYI DİZİSİ SAPTANDI. ACİL OLARAK TAM BİR MERİDYEN TARAMASI GEREKİYOR. GÖZLEM KOORDİNASYONU İÇİN BİLGİ ALMAK ÜZERE LÜTFEN TELEFON EDİLMESİ RİCA OLUNUR. E. ARROWAY, ARGUS PROJESİ MÜDÜRÜ, SO CORRO, YENİ*
>
> *MEKSİKA, A.B.D.*

Notlar

(*) Asal sayı: Kendinden ya da l'den başka sayıya tam olarak belirlenemeyen sayı.

(**) Maser —Microwave Amplifier by Stimulated Emission of Radiation — Uyarılmış elektromanyetik ışını ile çalışan çok kısa dalga.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Şifrenin Çözümü

Ne olur, bir daha konuş, ey parlak melek...

— William SHAKESPEARE Romeo ve Jülyet

Konuk bilimadamları için ayrılan odalar şimdi DAYA tarafından seçilen kişilerce tümüyle dolmuştu. Washington'dan resmi heyet gelince Argus tesisinde yer bulunamamış, bunlar yakındaki Socorro'da motellere yerleştirilmişlerdi. Başkanın Bilim Danışmanı Kenneth der Heer tek ayrıcalıklı kişiydi. Keşfin hemen ertesi günü Eleanor Arroway'in acele telefonu üzerine gelmişti. Ulusal Bilim Vakfı, Savunma Bakanlığı, Başkanlık Bilim Danışma Komitesi, Ulusal Güvenlik Konseyi ve Ulusal Güvenlik Ajansından yetkililer de bundan sonraki birkaç gün içinde birer ikişer gelmişlerdi.

Bir gece önce bazıları 101 numaralı teleskopun başında durup ilk kez Vega'yı görmüşlerdi. Yıldız mavili beyazlı ışığıyla göz kırpıyordu kendilerine.

İçlerinden biri, «Ben bunu daha önce de görmüştüm ama adını bilmiyordum,» dedi. Vega gökteki diğer yıldızlardan biraz daha parlak görünüyordu ama bunun dışında dikkati çekecek başka bir yanı yoktu. Çıplak gözle görünen binlerce yıldızdan biriydi.

Bilimadamları radyo dalgalarının niteliği, kaynağı ve önemi konusunda sürekli bir araştırma semineri düzenlemişlerdi. Dünyadışı akıllı yaşam araştırması konusuna duyulan büyük ilgi nedeniyle pek çok gözlemevininkinden büyük olan halkla ilişkiler bürosu alt düzey

yetkililerine bilgi vermek görevini üstlenmişti. Her yeni gelene geniş bir kişisel bilgi verilmesi gerekiyordu. Üst kademe yetkililerine bilgi vermenin yanısıra, süren araştırmayı yöneltmek ve meslektaşlarından bazılarının gösterdikleri haklı kuşkulara karşılık vermeye çalışmak Ellie'yi yorgun düşürmüştü. Keşiften bu yana bir gece bile sabaha kadar uyuyabilme bir lüks olmuştu kendisi için.

İlk önceleri buluşlarını pek ortaya çıkarmamaya çalışmışlardı. Ne de olsa bunun bir dünyadışı mesajı olduğundan emin değillerdi. Zamanından önce ya da yanlış bir bildiri halkla ilişkiler açısından felâket demekti. Bundan da kötüsü veri incelenmesine engel olurdu. Basın geldi mi bilim mutlaka zarar görürdü. Argus gibi Washington da hikâyeyi örtülü tutmaya taraftardı. Ancak bilimadamları olayı ailelerine söylemişler, Uluslararası Gökbilimciler Derneğinin telgrafı dünyanın dört yanına gönderilmişti; Avrupa, Kuzey Amerika ve Japonya'nın hâlâ tam gelişmemiş astronomik veri temel sistemleri hep keşifden haberdardılar.

Bulguların kamuoyuna açıklanması konusunda bir dizi acil durum planları olmasına rağmen yine de hazırlıksız yakalanmış sayılırlardı. Ellerinden geldiğince suya sabuna dokunmayan bir bildiri hazırlayıp ancak zorunlu olduklarında bunu yayınlamışlardı. Hiç kuşkusuz bu bile bir sansasyon yaratmıştı.

Sabırlı olmasını istemişlerse de basının kısa bir süre sonra olanca gücüyle üzerlerine çullanacağını biliyorlardı. Almakta oldukları sinyallerde gerçek bir bilgi olmadığını açıklayarak gazetecilerin tesise gelmelerini önlemeye çalışmışlardı. Şimdilik yalnızca sıkıcı ve yalnızca birbirlerinin tekrarı olan bir dizi sayı almaktaydılar. Basın ise elle tutulur bir haberin olmaması karşısında sabırsızdı.

Kiralık uçak-taksiler ve helikopterler tutmuş olan televizyon ekipleri tesisin üzerinde alçaktan uçarken teleskoplarda kolaylıkla seçilebilen parazitler oluşturuyorlardı. Bazı muhabirler de geceleri motellerine dönen Washington yetkililerinin yollarını kesmeye başlamışlardı. Aşırı girişken bir ikisi de tesise girmeye çalışırken yakalanmıştı.

Der Heer geldikten hemen sonra Ellie tarafından artık standard hale gelmiş olan durum açıklaması yapılmıştı kendisine: sinyalin şaşırtıcı gücü,

Vega yıldızının bulunduğu bölümden gelmesi, dalgaların nitelikleri... Der Heer, «Ben Başkanın Bilim Danışmanı olabilirim, ama unutmayın ki yalnızca bir biyologum. Onun için bana lütfen daha açık olarak anlatın. Bir kaynağın yirmi altı ışıkyılı uzakta olduğu takdirde alman mesajın yirmi altı yıl önce gönderilmiş olduğunu biliyorum.

1960'larda sivri kulaklı bazı garip yaratıklar bizim kendilerinin asal sayıları sevdiklerini öğrenmekten memnun olacağımızı düşündüler. Ama asal sayılar önemli şeyler değildir. Bununla övünüyorlar olamazlar. Belki de hakaret ediyorlardır bize.»

Ellie gülümsedi. «Bir de şöyle düşünün. Bir işaret bu. Bir bildiri öncüsü. Dikkatimizi çekmek istiyorlar. Quasarlardan, pulsarlardan, radyo galaksilerinden ve daha ne olduğunu bilmediğimiz bir sürü şeyden garip garip dalgalar almaktayız. Ancak asal sayılar çok belirli, çok yapay şeylerdir. Örneğin hiçbir çift sayı asal değildir. Radyasyon yayan bir plazmanın ya da patlamakta olan bir galaksinin böyle düzenli bir matematiksel sayı dizisi gönderebileceği düşünülemez. Asal sayılar bizim dikkatimizi çekmek için gönderilmektedir.» Adam gerçekten şaşırmıştı. «Ne için ama?» «Bilemiyorum. Bu işte çok sabırlı olmak gerek. Belki de bir süre sonra asal sayıları kesip başka bir şey, gerçek bir mesaj gönderecekler. Şu anda durup dinlenmeksizin dinlememiz gerek, başka bir şey yapamayız.»

Basına açıklaması en güç olan şey de buydu, yani sinyallerin herhangi bir anlamı ve içeriği olmadığı — yalnızca ilk birkaç yüz asal sayının düzenle gelmesi, sonradan başa dönüş ve yeniden basit iki tabanlı aritmetik sayıları: 1, 2, 3, 5, 7, 11,13, 17, 19, 23, 29, 31... Dokuz ve (9 ve 1'in yanısıra) 3 ile de bölünebildiğinden asal bir sayı değildi.

10 (10 ile l'den başka) 2 ve 5 ile bölünebildiğinden asal bir sayı değildi. On bir yalnızca kendisi ve 1 ile bölünebildiğinden asal bir sayıydı. Peki ama asal sayıları göndermenin amacı neydi? Bu durum Ellie'ye sıradan toplumsal ilişkilerde bulunamayan, konuşmasını beceremeyen ama akıl durduran matematik işlemleri yapabilen (örneğin bir an bile düşünmeden 11.977 yılının Haziranın ilk haftasının hangi güne rastlayacağını söyleyen) kişileri hatırlatıyordu. Bunu yapmalarının bir amacı yoktu, bunu sevdikleri için yaparlardı, yapabildikleri için. Mesajın alınmasından bu yana yalnızca

birkaç gün geçmişti ama Ellie yine de hem heyecanlıydı hem de düş kırıklığı içinde. Bunca yıldan sonra bir tür bir işaret alabilmişlerdi. Ama mesajın içeriği yoktu. Oysa kendisi Galaksi Ansiklopedisini alacağını ummuştu.

Radyo gökbilimi kapasitesine ancak son birkaç on yılda eriştik, diye düşündü. Üstelik ortalama bir yıldızın yaşının birkaç milyar olduğu bir Galakside. Bizim kadar ileri bir uygarlıktan bir mesaj almamız olasılığı çok az olmalı. Bizden çok az geri olsalar bizimle haberleşecek teknolojiden yoksun olurlar. Bu yüzden sinyali ancak bizden ileri bir uygarlıktan alıyor olabiliriz. Kendisinden akıl almayacak derecede daha zeki, Drumlin'den, hatta bir süre önce Nobel Ödülünü almış olan Nijeryalı genç fizikçi Eda'dan daha akıllı birinin zihninin içine girmeye çalıştı. Ama olanaksızdı bu. Kendisi Fermat'ın Son Kuramı ya da Goldbach Varsayımı konusunda birkaç denklemlik bir şey düşünebilirdi. Ama bizim için bizden çok ötede olan problemlerin onlar için modası geçmiş şeyler olacağı da kuşkusuzdu. Onların zihinleri içine giremez, onlar gibi düşünemezdin; bir insandan daha yetenekli olduğun takdirde düşünmenin nasıl bir şey olacağını hayal edemezdin. Şaşılacak bir şey değildi bu. Ne bekliyordu ki? Yepyeni bir renk ya da yüzlerce tanıdığını tek tek kokularıyla ayırt edebileceğin bir dünyayı hayal etmek gibi bir şeydi bu... Bu konuda konuşabilir ama bunu yaşayamazdı. İnsanın kendinden daha akıllı birinin davranışlarını anlaması bile çok güç olsa gerekti. Ama yine de neden yalnızca asal sayılar gönderiyorlardı?

Argus radyo astronomları son birkaç gün içinde bazı ilerlemeler kaydetmişlerdi. Vega'nın bilinen bir hareketi vardı — Dünya'ya ya da Dünya'dan olan hızının bilinen bir bölümü ve daha uzak yıldızlara kıyasla gökyüzünde yana doğru olan hızı. Batı Virginia ve Avusturalya'daki radyo gözlemevleriyle birlikte çalışan Argus teleskopları kaynağın Vega ile hareket ettiğini saptamışlardı. Ölçebildikleri kadarıyla sinyal yalnız Vega' nın gökte bulunduğu yerden gelmekle kalmayıp yıldızın özel ve karakteristik hareketlerini de paylaşıyordu. Bu çok büyük boyutlu bir sahtekârlık değilse asal sayı dalgalarının kaynağı Vega'ydı. Vega çevresinde bir gezegene bağlı bir vericiyi düşündürecek ek bir Doppler etkisi yoktu. Dünyadışı varlıklar yörüngesel hareketi düzeltmişlerdi ki, belki de bu bir tür bir yıldızlararası saygıydı.

Savunma İleri Araştırmalar Projeler Ajansının Washington'a dönmeye hazırlanan bir yetkilisi, «Duyduğum en şahane bir şey bu, ama bizimle hiçbir ilgisi yok,» dedi.

Keşiften hemen sonra Ellie birkaç teleskopu Vega'yı başka frekanslarda izlemeye ayırmıştı. Gerçekten de bunlar 1420 megahertz hidrojen ve 1667 megahertz hidroksil hattı ile diğer frekanslarda aynı sinyali, ayni asal sayılar dizisini bulmuşlardı. Vega, tüm radyo spektrumunda, elektromanyetik bir orkestra ile, asal sayılan gönderip duruyordu.

«Hiçbir anlamı yok bunun,» dedi Drumlin. «Bunu daha önce kaçırmış olamayız. Herkes yıllarca baktı Vega'ya. Arroway on yıl önce Arecibo'dan izledi yıldızı. Ve birdenbire geçen Salı günü Vega asal sayılar göndermeye başladı. Neden? Neden şimdi? Bu anın ne önemi var? Nasıl oluyor da Argus dinlemeye başladığından yalnızca birkaç yıl sonra yayıma başladılar?»

Valerian, «Belki de vericileri bir iki yüzyıllık bir onarıma alınmıştı,» dedi. «Henüz onarmış olabilirler. Belki de bir milyon yılda yalnızca bir yıl yayım yapıyorlar buraya. Hayatın varolabileceği daha o kadar gezegen var ne de olsa. Biz tek değiliz ya.» Ama bundan tatmin olmadığı açıkça görülen Drumlin başını sallamakla yetindi.

Valerian huyu gereği hileli işlere karışmaktan çok uzak olmasına rağmen Drumlin'in son sorusunda bir ima sezer gibi olmuştu: Bütün bunlar Argus bilimadamlarının projenin sona erdirilmesini önlemek için son bir çırpınışları olabilir miydi? Olanaksızdı bu. Valerian başını salladı. Der Heer yanından geçerken DAYA sorununun iki üst düzey uzmanının sessizce birbirlerine bakıp başlarını sallamalarına tanık oldu. Bilimadamları ile bürokratlar arasında bir huzursuzluk, karşılıklı bir rahatsızlık, temel varsayımlarda bir çatışma vardı. Elektrik mühendislerinden biri buna direnç uyumsuzluğu diyordu. Bilimadamları bürokratların hoşlanmadıkları kadar herkesle konuşuyorlardı, sayılara çok düşkün ve aşırı hayalciydiler. Bürokratlar da bilimadamları için çok kısır hayalli ve çok ağzı sıkı insanlardı. Ellie ile der Heer bu uçurumu ne kadar kapatmaya çalışsalar da kurdukları köprüler hep akıntıya kapılıp sürükleniyordu.

Bu gece de ortalık boş kahve fincanları ve izmarit doluydu.

Gelişigüzel giyinmiş bilimadamları, ince takım elbiseler içinde Washington yetkilileri ve birkaç general rütbeli üniformalı subay kontrol odasını, toplantı odasını, küçük salonu doldurmuşlar, hatta sigaralarının ve yıldızların aydınlattığı kapı önünde konuşmalarını sürdürmekteydiler. Ancak sinirler pek gergindi. Gerilim giderek kendini belli etmeye başlamıştı.

***

«Dr. Arroway sizi Michael Kitz ile tanıştırayım, CSI için Savunma Bakan Yardımcısıdır.»

Kitz'i tanıştıran ve hemen bir adım arkasına yerleşmiş olan der Heer bir şey söylemeye çalışıyordu... ama ne? Garip bir duygu karışımı mı? Sağduyunun verdiği neşe mi? Ellie'ye kendini tutmasını söyler gibiydi. Onu çabuk öfkelenen biri mi sanmıştı yoksa? 'C ı' —ki c küp i denirdi— Command, Control, Communications and Intelligence (Komuta, Kontrol, Haberleşme ve Haberalma) demekti ki, Birleşik Devletlerle Sovyetler Birliği stratejik nükleer silahlarında önemli indirimler yaptıkları bu sırada önemli sorumluluklar anlamına gelirdi. Tedbirli bir insana göre bir işti.

Kitz Ellie'nin karşısında koltuklardan birine oturdu, öne eğilip Kafka’nın özdeyişini okudu sonra. Pek etkilenmiş görünmüyordu.

«Dr. Arroway izin verirseniz hemen konuya girmek istiyorum. Bu bilginin genel olarak herkes tarafından bilinmesinin Birleşik Devletlerin çıkarma olup olmadığı konusu ile ilgileniyoruz biz. Dünyanın dört bir yanına telgraflar göndermenizden hiç de memnun kalmadık.» «Çin'e, Rusya'ya ve Hindistan'a diyorsunuz herhalde?» Ellie'nin kendisini tutmasına rağmen sesindeki sinirlilik seziliyordu. «İlk 261 asal sayının gizli tutulmasını mı istiyordunuz? Bay Kitz, dünyadışı varlıklar yalnız Amerikalılarla mı iletişim kurmak istiyorlar sizce? Bir başka uygarlıktan gelen bir mesajın tüm Dünya'ya ait olduğundan kuşkunuz mu var yoksa?»

«Bizim ne düşündüğümüzü sorabilirdiniz.» «Ve böylece sinyali kaybetmek tehlikesini göze alırdım, değil mi? Bakın, bildiğimiz kadarıyla Vega burada Yeni Meksika'da battıktan sonra, ama henüz Beijing

üzerindeyken önemli bir sinyal göndermiş olabilirdi. Bu sinyaller yalnızca A.B.D.'ye ihbarlı yapılan telefon konuşmaları değildir. Hatta yalnızca Dünya'ya bile değil. Bu Güneş sisteminin herhangi bir gezegenine istasyondan istasyona yapılan yayımlardır. Biz yalnızca o anda telefonu açmak talihine erişmiş kişileriz.»

Der Heer yine bir şeyler söylemek ister gibiydi. Ne anlatmaya çalışıyordu acaba? Bu basit benzetmekten hoşlandığını ama Kitz'in üstüne yüklenmemesini mi? «Her neyse bunun için çok geç zaten,» diye Ellie devam etti. «Şu anda herkes Vega sisteminde bir tür akıllı yaşam olduğunu biliyor.»

«Ben pek geç olduğu kanısında değilim, Dr. Arroway. Siz hâlâ bilgi dolu bir yayım yapılmasını, bir mesaj gelmesini bekliyorsunuz. Dr. der Heer bu asal sayıların bizim dikkatimizi çekmek için bir bildiri olduğunu söylüyor. Eğer bir mesaj gelirse ve bu başka ülkelerin hemen anlayabilecekleri bir şey değilse, bunun üzerinde konuşana kadar açıklanmamasını istiyorum ben.»

Ellie der Heer'in havaya kalkık kaşlarına aldırış etmeden tatlı bir sesle, «Hepimiz bir şeyler isteriz, Bay Kitz,» dedi. Kitz'in davranışlarında sinir bozucu, hatta kışkırtıcı bir şey vardı. Kendisi de öyleydi herhalde.

«Örneğin ben bu işaretin anlamını, Vega'da neler olup bittiğini, bununDünya için ne demek olduğunu bilmek isterim. Başka ulusların bilimadamlarının bu anlayışın anahtarı olabileceği her zaman olasıdır. Belki de onların verilerine ihtiyacımız vardır. Belki de beyinlerine ihtiyacımız vardır. Bunun bir ülkenin tek başına üstesinden gelebileceğinden çok daha büyük bir şey olabileceği kanısındayım ben.»

Der Heer şimdi hafif bir telâşa kapılmış gibiydi. «Şey, Dr. Arroway,» diye söze karıştı. «Bay Kitz'in önerisi o kadar da mantıksız değil aslında. Öteki ulusları da bu işe katmak olasılığı var her zaman. O yalnızca bizimle önce kendisinin konuşmasını istiyor. O da yalnızca yeni bir mesaj geldiği takdirde.»

Sesi sakinleştirici ama aldatıcı değildi. Ellie yine dikkatle baktı adama. Der Heer pek yakışıklı bir erkek sayılmazdı, ancak iyi ve zeki bir yüzü

vardı. Mavi bir takım elbise, kolalı beyaz bir gömlek giymişti. Ciddiyeti ve kendine hakim oluşu gülümsemesinin yumuşaklığı ile ılımlanıyordu. Peki neden bu hıyar herife yağ çekiyordu böyle? İşinin gereği mi? Yoksa Kitz'in sözlerinde gerçekten bir doğruluk payı var mıydı?

Kitz ayağa kalkarken, «Zaten çok uzak bir olasılık,» dedi. «Savunma Bakanı işbirliğinizi takdir edecektir,» Sevimli olmaya çalışıyordu.

«Tamam mı?»

Ellie adamın uzattığı elini ölü bir balıkmış gibi tutarak, «Bir düşüneyim,» dedi.

Der Heer neşeyle, «Ben bir iki dakikaya kadar gelirim, Mike,» dedi.

Bir eli kapının pervazında olan Kitz sanki aklına sonradan gelmiş gibi iç cebinden bir kâğıt çıkartıp dikkatle kadının masasının üstüne bıraktı. «Bunu unutmuştum. Hadden Kararnamesinin bir kopyası. Bunu biliyorsunuzdur sanırım. Birleşik Devletler güvenliği için önemli olan şeylere hükümetin gizlilik kararı koyabilmesi hakkı konusunda. Gizlilik sınıfına girmeyen bir yerde üretilmiş olsa da.»

Ellie'nin gözleri şakacı bir inanmazlıkla irileşmişti. «Asal sayıları gizlilik sınıfına mı sokmak istiyorsunuz?»

«Dışarıda görüşürüz, Ken.»

Kitz odadan çıkar çıkmaz Ellie konuşmaya başladı. «Ne istiyor bu herif? Vegalıların ölüm ışınlarını mı? Dünya'yı havaya uçuracak silahlar mı? Ne istiyor bu, ha?»

«Yalnızca ileri görüşlü olmaya çalışıyor, Ellie. Buna tam olarak inanmadığını anlıyorum. Pekâlâ, diyelim ki gerçek bir mesaj aldık ve bunda müslümanlara ya da metodistlere hakaret gibi gelen bir şey var. Birleşik Devletlerin kötü bir puan almaması için bunu dikkatle, düşünerek açıklamamız gerekmez mi?»

«Ken, bana palavra sıkma. Bu adam Savunma Bayan Yardımcısı.

Müslümanlarla ve metodistleri düşünüyor olsalardı bana Dışişleri Bakan Yardımcısını gönderirlerdi — ya da başkanlık kahvaltı dualarına kimi çağırıyorlarsa onu. Sen Başkanın Bilim Danışmanısın. Kendisine fikir verdin bu konuda?»

«Başkana hiçbir fikir vermiş değilim. Buraya geldiğimden beri onunla telefonda bir kere konuştum. Sana gerçeği söyleyeyim: bana gizlilik konusunda hiçbir şey söylemedi. Kitz'in bunu kendi kafasından attığını sanıyorum.»

«Kim bu Kitz peki?»

«Bildiğim kadarıyla bir avukat. Yönetime katılmadan önce elektronik sanayiinde üst düzey yöneticisiydi..

C3I konusunu gerçekten bilir, ama bu onu başka konularda bilgili yapmaya yeterli değildir.»

«Sana güveniyorum, Ken. Bu Hadden Kararnamesi tehdidini başıma senin sarmadığına eminim.» Ellie belgeyi sallayarak erkeğin gözlerinin içine baktı. «Drumlin'in polarizasyonda başka bir mesaj bulunduğuna inandığını biliyor musun?»

«Anlamadım.»

«Birkaç saat önce Dave polarizasyonun kaba bir istatistik incelemesini bitirdi. Stokes parametrelerini Poincare küreleriyle birleştirdi; zamanla değişen esaslı bir film var şimdi elinde.»

Der Heer boş bakışlarla bakıyordu yüzüne. Ellie, biyologlar mikroskoplarında polarize ışık kullanmazlar mı, diye düşündü.

«Bir ışık dalgası üzerine gelirken —nasıl olursa olsun, görünen ışık, radyo ışını falan— senin görüş hattına dik açı oluşturacak biçimde titreşime sahiptir. Bu titreşim oynayacak olursa dalga eliptik polarizasyona sahip denilir. Saat yönünde dönerse sağ polarizasyon, saatin aksi yönde dönecek olursa sol polarizasyon denilir. İşte iki polarizasyon arasında gidip gelerek bilgi iletebilirsin. Biraz sağ polarizasyon sıfırdır; biraz sol da bir. Anladın

mı? Bu olası bir şeydir. Amplitüd modülasyonumuz var, frekans modülasyonumuz var ama uygarlığımız yalnızca alışkanlık nedeniyle polarizasyon modülasyonu kullanmaz.

«Vega sinyalinde ise bir polarizasyon modülasyonu var gibi. Sağ polarizasyon sol polarizasyondan daha fazla. Belki de polarizasyonda bizim şimdiye kadar fark edemediğimiz başka bir mesaj daha vardır. O yüzden arkadaşın konusunda bu kadar kuşkuluyum. Kitz bana bedavadan öğüt veriyor değil. Bizim bir şeyler yakalamak üzere olduğumuzun farkında.»

«Sakin ol, Ellie. Dört gündür gözünü kırpmadın neredeyse. Bilimadamlarıyla, yönetimle, basınla uğraşıp duruyorsun. Yüzyılın en büyük keşiflerinden birini yaptın ve yanlış anlamıyorsam çok daha önemli bir keşfin arif- esindesin. Sinirli olmak için yerden göğe kadar hakkın var. Projeyi askerileştirmekle tehdit etmek büyük bir kabalıktı aslında. Ondan neden kuşkulandığını anlıyorum. Ama sözleri o kadar da mantıksız değil.»

«Sen onu tanıyor musun?»

«Birkaç toplantıya birlikte katıldık. Tanıyorum diyemem. Ama Ellie, gerçekten bir mesaj gelme olasılığı varsa bu kalabalığı biraz azaltmak doğru olamaz mı?»

«Olur elbette. Washington'dan gelenlerle başedebilmem için bana el ver öyleyse.»

«Pekâlâ. O belgeyi masanın üstünde bırakırsan içeri giren biri yanlış bir anlam çıkarabilir. Neden emin bir yere kaldırmıyorsun?»

«Bana yardım edecek misin?»

«Durum şimdiki gibi devam edecekse elimden geleni yaparım. Bu iş gizlilik perdesine bürünecekse olanca çabamızı gösteremeyeceğiz demektir.»

Ellie gülümseyerek küçük kasasının önünde eğildi 6 rakamlık şifresi olan 314159 sayışım çevirdi. BİRLEŞİK DEVLETLER/HADDEN CYBARNETICS yazılı belgeye son bir kere daha baktı.

***

Otuz kişilik bir gruptu — Argus Projesi ile ilişkili teknisyenler ve bilimadamları, Savunma Haberalma Ajansı Müdür yardımcısı da içlerinde olmak üzere sivil giyimli birkaç üst düzey hükümet yetkilisi. Der Heer, Kitz, Valerian ve Drumlin de aralarındaydılar. Tek kadın Ellie'ydi. Duvardaki iki metrekare ekrana büyük bir televizyon projeksiyon sistemi doğrultulmuştu. Ellie hem konuşuyor hem de önündeki klavyeye şifre çözme programım yazıyordu.

«Yıllardır gelebilecek çeşitli mesajları çözebilmek için programlar geliştirmekle uğraşıyoruz. Dr. Drumlin' in analizinden polarizasyon modülasyonunda bilgi olduğunu öğrendik. Sağ sol o hızlı gidiş gelişlerin bir anlamı var. Rastgele bir gürültü değil bu. Tıpkı yazı tura atmak gibi. Ne kadar yazı gelirse o kadar tura gelmesini de beklersiniz, ama yazıların iki katı tura geliyor. O zaman ya paranın hileli olduğunu düşünürsünüz ya da bizim durumumuzda olduğu gibi polarizasyon modülasyonunun rastgele olmadığını... yani bu durumun bir anlamı olduğunu. Şuna bakın. Bilgisayar bize daha da ilginç bir şey söylüyor. Yazı ve turaların tekrarlarının kesin düzenini. Bu çok uzun bir dizi olduğundan mesajın çok karmaşık olduğunu ve gönderici uygarlığın bizim doğru anlamamamızı istediğini çıkarıyoruz.

«İşte bakın: tekrarlayan mesaj bu. Şimdi ilk tekrara başladık yine.

Her bilgi kırıntısı —ya da isterseniz her nokta ve çizgi— son veri blokundakinin tıpatıp eşi. Şimdi toplam bilgi parçası sayısını inceliyoruz. Ve işte! Üç asal sayının çarpımı ürünü.»

Drumlin ile Valerian'ın ikisinin de yüzleri gülüyorsa da Ellie onların birbirlerinden çok farklı duygular içinde olduklarından emindi.

Washington'dan gelen bir konuk, «Bunlar da asal sayılarsa ne önemi var peki?» diye sordu.

«Belki de bir resim gönderiyorlardır. Bakın, bu mesaj pek çok bilgi kırıntısından oluşuyor. Büyük sayının üç küçük sayının çarpımı olduğunu düşünün. O zaman mesajın üç boyutu var demektir. Benim tahminime göre

ya hareketsiz hologram gibi üç boyutlu bir resim ya da sinema filmi gibi zamanla değişen iki boyutlu bir resim. Bunun sinema filmi olduğunu kabul edelim. Hologram ise bunu göstermemiz daha uzun zaman alacaktır. Bunun için de elimizde ideal bir şifre çözücü diyagram var.»

Ekranda tam kara ve tam beyazlardan oluşan hareketli bir desen belirdi.

«Willie, biraz gri katacak programı koyar mısın, mantıklı bir şey olsun. Saatin aksi yönünde doksan derece kadar döndürmeyi dene.»

«Dr. Arroway, bir de bir yan kanal var gibi. Belki de resimle birlikte bir ses kanalıdır bu.»

«Güçlendir bakalım.»

Ellie asal sayıların kullanıldığı tek yer olarak şimdi ticari ve ulusal güvenlik amaçlarıyla kullanılan şifreleme yönetimini biliyordu. Bunun bir uygulaması mesajı budalalara bile anlatabilecek kadar açık yazmak, diğeri de mesajı sıradan zeki bir insandan bile saklamaktı.

Ellie önündeki yüzlere tek tek baktı. Kitz huzursuz görünüyordu.

Belki de dünyadışı bir istilâcı ya da daha beteri, bilginlerin görmeleri doğru olmayan çok gizli bir silahın çizimini beklemekteydi. Willie çok içtenlikli görünüyor ve sık sık yutkunuyordu. Bir resim sayılardan çok değişik bir şeydi. Görsel bir mesaj olasılığı seyircilerin pek çoğunun yüreklerinde hiç bilmedikleri korkuları ve hayalleri uyandırıyor olmalıydı. Der Heer'in yüz ifadesi fevkalâdeydi; bir an için bürokrat ve başkan danışmanı bürokrattan çok bilim adamına benzemişti.

Hâlâ belirsiz olan resmin yanısıra şimdi odayı dolduran sesler de duyulmaktaydı. Yavaş yavaş uzaktan gelen bir müzik sesi duyar gibi oldular. Resim döndü, düzeldi ve belirginleşti.

Ellie şimdi dev gibi bir kartalla karşı karşıyaydı... kartalın beton pençeleri arasında da...

«Sahtekârlık! Sahtekârlık!» Şaşkınlık, inanmazlık ve isteri çığlıkları yükseliyordu odada.

Drumlin, sıradan bir şeyden söz edermiş gibi, «Gördün mü, nasıl da kandırdılar seni,» dedi. Gülümsüyordu. «Müthiş bir şaka bu. Hepimizin zamanını boşuna harcadın işte.»

Kartalın beton pençeleri arasında bir gamalı haç olduğu açıkça görülüyordu artık. Kamera kartalın üzerlerine kayarak Adolf Hitler'in yüzünde durdu. Hitler kalabalık karşısında konuşuyordu. Askeri rütbeden yoksun üniforması alçakgönüllü bir basitlik ifadesi yaymaktaydı. Almanca konuşan spikerin bariton sesi odayı doldururken der Heer Ellie'ye yaklaştı.

«Almanca bilir misin?» diye sordu Ellie. «Ne diyor?»

«Führer 1936 Olimpiyat Oyunlarını açarken bütün dünyayı Alman Anavatanında selamlıyor.»

ALTINCI BÖLÜM

Şifre Altında Şifre

Koruyucular mutlu değillerse, kim olabilir ki?

— ARISTOTLE Politika

Uçak uçuş yüksekliğine erişip de Albuquerque yüz mil arkada kaldığında Ellie biletine zımbalanmış olan üzeri mavi yazılı küçük beyaz karton parçasına baktı. İlk uçağa bindiği günden bu yana kartondaki yazı hiç değişmemişti ki: 'Bu Varşova Toplantısının 4. madde-önemli bir olayında dikkatsiz bir havayolu karton parçasını Varşova Toplantısı bileti sanacaklar diye havayollarının bu telâşı niye, diye düşündü. Hatta işin orası

düşünülürse Varşova Toplantısı bileti ne demekti? Neden böyle bir bilet görmemişti o güne kadar? Nerede saklıyorlardı bunları? Havacılık tarihinin unutulmuş önemli bir olayında bir dikkatsiz bir havayolu karton parçası üzerine bu uyarıyı yazmayı unutmuş ve bunun Varşova bagaj bileti olduğunu sanan öfkeli yolcuların açtığı davalar sonunda iflas etmişti belki. Bu Dünya çapındaki endişenin sağlam malî temelleri vardı kuşkusuz. Bütün bu yazıların toplamının yararlı bir işte kullanıldığını düşün, diye geçirdi aklından, örneğin Dünya keşif tarihi, bilimin gerçekleri, ya da hatta uçak kazaları ortalaması hakkında bir istatistik.

Der Heer'in askeri uçak önerisini kabul etseydi çok başka şeyler düşünüyor olacaktı. Ancak o takdirde projenin askerileştirilmesi yolunun açılmasını benimsemiş olmaz mıydı? Ticari bir havayolu ile gitmeye karar vermişlerdi. Yanındaki koltukta Valerian'ın gözleri kapanmıştı bile. Veri analizi konusunda son ayrıntıları da elden geçirmesine rağmen özel bir acele etmemişlerdi. Washington'a yarınki toplantıdan çok önce varacak olan uçağa yetişmişlerdi, hatta iyi bir uyku bile çekebileceklerdi.

Ellie önündeki koltuğun altına yerleştirdiği meşin kutusundaki telef aksına baktı. Bu Peter'in eskisinden birkaç yüz kilobit daha hızlıydı ve çok daha iyi grafik görüntüsü veriyordu. Belki de yarın Başkana Hitler'in Vega'da ne işi olduğunu anlatmak için bunu kullanmak zorunda kalacaktı. Başkanla buluşması konusunda biraz heyecanlı olduğunu itiraf etmeliydi doğrusu. Daha önce herhangi bir Başkanla yüz yüze gelmiş değildi, üstelik yirminci yüzyıl sonu ölçülerine bu Başkan hem kötü sayılmazdı hem de kadındı. Ellie ne saçlarını yaptırabilmiş ne de makyajına önem verebilmişti. Eh, ne de olsa Beyaz Saray'a kendisini göstermeye gitmiyordu ya.

Üvey babası ne düşünürdü acaba? Hâlâ kendisinin bilim için uygun olmadığını mı? Ya da şimdi bir hastanede tekerlekli koltukta yaşayan annesi? Bir hafta önceki keşiften sonra annesini yalnızca bir kere arayabilmiş, yarın bir daha telefon edeceğini söylemişti.

Ellie daha önce yüz kere yaptığı gibi uçağın penceresinden aşağı bakıp Dünya'nın böyle on dört kilometre yüksekten uçan ve bizim gibi gözlere sahip bir dünya-dışı yaratıkta nasıl bir izlenim yaratacağını düşünmeye başladı. Ortabatının göz alabildiğince uzanan geniş arazisi, tarımsal ya da kentsel yerleşime göre kareler, dikdörtgenler ve dairelerle kesik kesikti;

Güneybatının şimdi üzerinde uçtukları bölgelerinde ise akıllı yaşamın tek belirtisi dağlar ve çöller arasından uzanan dümdüz bir çizgi. Daha ileri uygarlıklara sahip dünyalar sakinleri tarafından yeni baştan mı inşa edilmişlerdi acaba? Yoksa gerçekten ileri bir uygarlık tek bir iz bile bırakmaz mıydı yaşadığı yerde? Bir bakışta bizim akıllı varlıklar olarak evrimsel gelişmemizin neresinde olduğumuzu söyleyebilirler miydi?

Başka neler söyleyebilirlerdi? Göğün maviliğinden Loschmidt Sayısı konusunda kaba bir tahminde bulunup deniz düzeyinde bir santimetreküp havada kaç molekül olduğunu söyleyebilirlerdi. Yerdeki gölgelerine bakarak bulutların yüksekliklerini hesaplayabilirlerdi. Bulutların buharlaşmış su olduğunu bildikleri takdirde, yerden gözle görülebilen en yüksek bulutların bulunduğu yerde ısı eksi kırk derece santigrata düşeceği için atmosferin ısı kayıp oranını da hesaplarlardı. Toprak erozyonu, nehirlerin dönemeçleri, göller ve volkanik tepeler, toprağın oluşması ve erozyonu süreçleri arasında eskiden beri devam eden bir savaşın belirtileriydi. Gerçekten de bunun yeni bir uygarlığı olan eski bir gezegen olduğunu ilk bakışta kestirebilirdin.

Galaksideki gezegenlerin çoğu eski, yaşlı ve hatta yaşamsız olmalıydılar. Birkaç tanesinde bizimkinden eski bir uygarlık olabilirdi. Teknik uygarlıkları yeni yeni ortaya çıkmaya başlayan dünyalar pek azdı herhalde. Bu belki Dünya'nın tek temel özelliğiydi.

Öğle yemeği yerlerken Missisipi Vadisine yaklaştıkça toprak da giderek yeşile dönüşüyordu. Çağdaş hava yolculuğunda hareketlilik duygusu yok gibiydi. Uyuyan Peter'e baktı Ellie; adam yemek istememişti. Onun yanında babasının kucağında yatan üç aylık bir bebek vardı. Bir bebek hava yolculuğunu nasıl görürdü acaba? Özel bir yere gidiyorsun, koltukları olan büyük bir odaya girip oturuyorsun. Oda dört saat boyunca gümbürdeyip sallanıyor. Sonra da kalkıp yürüyorsun. Tılsımlı bir değnek dokunmuş gibi bambaşka bir yerdesin.

İniş izni bekleyerek Washington üzerinde dönmeye başladıklarında öğleden sonra olmuştu. Ellie Washington ve Lincoln Anıtları arasında büyük bir kalabalık gördü. Bir saat önce Times'dan gelen telefaks'da zenci Amerikalıların ekonomik eşitsizlik ve eğitim eşitsizliği yürüyüşü yapacaklarını okumuştu. Şikayetlerinin haklılığı düşünülünce doğrusu çok

sabırlıydılar. Ellie Başkanın, ertesi gün resmi bir açıklaması yapılacak olan toplantı ve Vega yayını konusunda ne gibi bir tepki göstereceğini merak etti.

***

«Ken, 'Gidiyorlar' demekle ne kastediyorsun?»

«Sayın Başkanım, televizyon sinyallerimiz bu gezegeni terk edip uzaya doğru yol alırlar.»

«Nereye kadar giderler?»

«Bunu pek böyle ifade edemeyiz, efendim.»

«Peki nasıl ifade edersin o halde?»

«Sinyaller Dünya'dan bir havuzdaki dalgalar gibi yayılırlar. Işık hızıyla —saniyede 186.000 mil— sonsuza kadar dağılırlar. Başka bir uygarlığın alıcıları güçlüyse, ne kadar uzakta olurlarsa olsunlar bizim yayınlarımızı alabilirler. Biz bile en yakın bir yıldızın çevresinde dönen bir gezegenin güçlü TV yayınım alabiliriz.»

Başkan bir an bahçe kapısı önünde Gül Bahçesine bakarak dimdik durdu. Sonra der Heer'e döndü. «Yani her şeyi mi?»

«Yani televizyondaki bütün o saçmalıkları, araba kazalarını, güreş müsabakalarını, porno kanallarını, akşam haberlerini de mi?»

«Hepsini, Sayın Başkanım.»

«Yanlış anlıyor değilim, değil mi der Heer? Yani bütün basın toplantılarım, tartışmalarım, başkanlık konuşmam hepsi orada mı şimdi?»

«Bunlar işin iyi yanı, efendim. Kötü tarafı da sizden önceki başkanın televizyondaki tüm görüntüleri de uzayda şimdi. Nixon'unkiler de. Sovyet liderlerininkiler de. Rakibinizin sizin hakkınızda söylediği kötü şeyler de.»

«Tanrım! Peki, devam et bakalım.»

«Şöyle düşünün: Vega'dan gelen o birkaç dakikalık televizyon yayını aslında 1936'da Berlin'de Olimpiyatların açılış töreninde yapılmıştı. Yalnızca Almanya'da gösterilmiş olmasına rağmen Dünya'da orta bir gücü olan ilk televizyon yayınıydı. 1930'lardaki normal radyo yayınlarının aksine bu TV sinyalleri iyonosferden geçip uzaya sızdılar. O zamanlar ne yayımlandığını öğrenmeye çalışıyoruz ama sanırım bu pek çabuk olamayacak. Belki de Vega'da yalnızca Hitler'in o açılış konuşmasını alabilmişlerdir.»

«İşte bu yüzden onların bakış açısına göre Hitler Dünya'daki yaşamın ilk belirtisidir. Şaka ediyor değilim. Yayının ne anlama gelmediğini bilmedikleri için bunu kaydedip yeniden bize gönderiyorlar. 'Selam, sizi duyduk' diyorlar. Bence dostça bir davranıştır bu.»

«Yani İkinci Dünya Savaşı sonrasına kadar televizyon yayını yok muydu demek istiyorsun?»

«Sözünü edecek bir yayın yoktu. İngiltere'de Altıncı George'un taç giyme töreninde falan olduğu gibi bir iki yerel yayın vardı o kadar. Gerçek yayın kırkların sonunda başladı. Dünya'yı ışık hızıyla terk eden o programlar falan. Dünya'yı ve 1936'da onu ışık hızıyla terk eden küçük bir dalgayı düşünün. Ergeç bir uygarlığa erişecektir bu dalga. Bu uygarlığın çok yakın, yalnızca yirmi altı ışıkyılı ötede, Vega'nın bir gezegeninde bulunması şaşırtıcı bir şey. Dalgayı kaydediyorlar ve bize geri gönderiyorlar. Ancak Berlin Olimpiyatının Dünya'ya dönmesi bir yirmi altı yıl daha alıyor. Demek ki Vegalılar bu konuyu düşünmek için öyle on yıl yirmi yıl zaman harcamadılar. Bizim ilk televizyon sinyalimizi hazır bekliyor olmalılar. Sinyali alıyorlar, kaydediyorlar ve bir süre sonra geri gönderiyorlar. Ancak daha önce buraya gelmemiş olsalar —örneğin yüz yıl önce bir keşif gezisi sırasında— bizim televizyonu keşfetmek üzere olduğumuzu bilemezlerdi. İşte bunun için de Dr. Arroway bu uygarlığın komşularının yüksek teknoloji geliştirip geliştirmediklerini öğrenmek için bu yakın gezegen sistemlerini kontrol ettiğini düşünüyor.»

«Ken, düşünmemiz gereken pek çok şey var. Bunların —Vegalılar mı ne diyorsun hani— o televizyon programının ne hakkında olduğunu

anlamadıklarından emin misin?»

«Sayın Başkanım, bunların zeki olduklarından hiç kuşku yok. 1936'da gönderilen çok zayıf bir sinyaldi. Detektörleri bunu alabilmek için inanılmaz derecede duyarlı olmalılar. Ama bunun ne demek olduğunu anlayabileceklerini hiç sanmam. Herhalde bizden çok değişik varlıklardır. Apayrı bir tarihleri, apayrı gelenekleri vardır. Gamalı haçın ya da Adolf Hitler'in ne olduğunu bilmelerine olanak yok.»

Adolf Hitler! Ken, çıldırıyorum bunu düşündükçe! Kırk milyon insan can verdi o megalomanın yenilmesi için ve başka bir uygarlığa yapılan ilk televizyon yayınının yıldızı o oluyor! Bizi temsil ediyor yani. O çılgın herifin en çılgın hayalinin gerçekleşmesi bu.»

Kadın duraklayıp daha sakin bir sesle devam etti. «Hitler'in o Hitler selamını verebildiğini hiç düşünemezdim doğrusu. Kolunu hep çarpık bir biçimde uzatırdı. Bileğini de kırardı selam verirken. Onun kadar beceriksiz Heil Hitler yapan birinin Rus cephesine sürüleceğini düşünürdüm.»

«Ama burada bir fark yok mu? Burada Heil Hitler yapmıyor ki, başkalarının selamlarına karşılık veriyor.»

«Öyle, değil mi,» Başkan elinin bir hareketiyle der Heer'i Gül Odasından çıkartıp koridora yöneltti. Birden durup Bilim Danışmanına baktı, sonra.

«1936'da Nazilerin televizyonları olmasaydı peki? O zaman ne olacaktı?»

«Altıncı George'un taç giyme töreni ya da 1939 New York Fuarının açılışı olacaktı o zaman yapılan yayınlar Vega'dan alınabilecek kadar güçlüyse. Ya da kırkların sonunda veya ellilerin başlarındaki programlardan bazıları. Howdy- Doody, Milton Berle, Ordu-McCarthy toplantıları falan gibi — Dünya'mızdaki akıllı yaşamın o mükemmel işaretleri...»

«Bu lanet programlar bizim uzay elçilerimiz öyleyse... Uzay elçisi...

İnsan bir yere elçi gönderirken en iyi insanı seçmeye çalışır, oysa biz kırk yıldır palavradan başka bir şey göndermiyoruz uzaya. Televizyon şirketlerinin bu sorunu çözümlemelerini görmek isterdim doğrusu. Peki, Dünya'dan aldıkları ilk haber o Hitler çılgını iso bizim hakkımızda ne düşünecekler dersin?»

***

Der Heer ile Başkan Kabine Salonuna girerlerken küçük küçük gruplar halinde duranlar sustular, oturanlar ayağa kalktılar. Başkan elinin bir hareketiyle resmiyet istemediğini belirterek Dışişleri Bakanı ile Savunma Bakan Yardımcısını selamladı. Sonra başını ağır ağır çevirerek odadakilerin yüzlerine baktı. Kimi beklentiyle kendisine bakıyor, kimi de Başkanın yüzündeki hoşnutsuzluk ifadesini sezmiş, bakışlarını kaçırıyordu.

«Ken, o gökbilimcin burada mı? Neydi adı, Arrow-smith mi, Arrowfoct mu?»

«Arroway, Sayın Başkan'ım. Dr. Valerian'la dün gece geldiler.

Trafikte sıkışmış olmalılar.»

Şık giyimli bir genç, «Dr. Arroway otelden telefon etti, Sayın Başkanım,» dedi. «Telefaksında gelmekte olan yeni veriler varmış, onları da toplantıya getirmek istiyormuş. Toplantıya kendisi gelmeden başlamamızı söyledi.»

Michael Kitz, sesi ve yüz ifadesi kulaklarına inanamıyormuş gibi öne eğildi. «Bu konuda yeni verileri bir otel odasında açık hatta mı alıyorlar?»

Der Heer öylesine alçak bir sesle karşılık verdi ki, Kitz duyabilmek için biraz daha öne eğilmek zorunda kaldı. «Mike, Dr. Arroway'in telefaksında en azından ticari bir şifreleme olduğunu sanıyorum. Ayrıca bu konuda belirli bir güvenlik çemberi olmadığım da unutma. Belirli kurallar getirildiğinde Dr. Arroway'in bunlara uyacağından hiç kuşkum yok.»

«Pekâlâ, başlayalım,» dedi Başkan. «Ulusal Güvenlik Konseyi'nin resmi olmayan ortak toplantısı bu. Şimdilik adına Özel Görev Grubu diyeceğiz. Bu odada konuşulanlar şu anda yurtdışında olan Başkan Yardımcısı ve Savunma Bakanı dışında kesinlikle kimseye anlatılmayacak. Dr. der Heer dün bazılarınıza Vega yıldızından gelen bu inanılmaz TV yayını konusunda bir brifing verdi. Dr. der Heer ile diğerlerinin görüşlerine göre Vega'ya ulaşan ilk televizyon yayınında başrolde Adolf Hitler'in olması yalnızca bir rastlantı. Yine de sıkıcı bir durum olduğunu kabul etmek gerek. CIA müdüründen bütün bunların ulusal güvenlik açısından bir değerlendirmesini yapmasını istedim. Bunu gönderen her kimse bize bir tehdit yöneltilmekte midir? Yine bir mesaj gelirse ve bunu bizden önce başka bir devlet çözerse başımız derde girecek midir? Önce şunu sorayım ama, Marvin, bu konunun uçan dairelerle bir ilgisi var mı?» Orta yaşlı, otoriter tavırlı, çelik çerçeveli gözlüklü bir insan olan CIA müdürü durumu özetledi. UFO adı verilen Belirlenmemiş Uçan Nesneler özellikle 50'li ve 60'lı yıllarda, bunların düşman bir devletin haberleşme kanallarım altüst etme araçları olabileceği söylentileri de yayılınca, CIA ve Hava Kuvvetleri için sürekli bir ilgi kaynağı olmuştu. Güvenilir kaynakların doğruladığı birkaç durumda A.B.D. hava sahasına girişilen ya da A.B.D.'nin denizaşırı üslerinin üzerinden uçuşların Sovyetler Birliği ya da Küba'dan havalanan uçaklarla gerçekleştirildiği saptanmıştı. Bu tür uçuşlar bir düşman devletin hazırlık durumunu kontrol için yapılırdı ve Birleşik Devletler de Sovyet Hava sahasını çok kere ihlâl etmişti. Missisipi Havzası'nın iki yüz mil içerlerinde saptanan bir Küba Mig uçağının varlığını kabul etmek Hava Kuvvetleri'nin işine gelmeyeceği için alışılagelmiş uygulama gereği Hava Kuvvetleri UFO'nun görüldüğü bölgede hiçbir uçağının bulunmadığını bildirerek esrarlı durumun daha da karmaşıklaşmasına katkıda bulunurdu. Hava Genelkurmay Başkanı bu açıklamalar karşısında biraz huzursuzlandıysa da ağzını açıp bir şey söylemedi.

CIA müdürü UFO raporlarının çoğunun gözlemcinin yanlış tanımladığı doğal nesneler olduğunu söyleyerek sözlerini sürdürdü. Bilinmeyen ya da deneme uçakları, bulutlarda yansıyan otomobil farları, balonlar, kuşlar, ışık veren böcekler, hatta doğal olmayan şartlar atmosfer koşullarında görülen yıldızlar ve gezegenler hep UFO'lar olarak bildirilmişti. 1940'ların sonlarında 'uçan daire' teriminin ortaya çıkmasından bu yana bir milyondan fazla UFO görüldüğü bildirilmişti ki bunlardan bir tanesi bile dünya

dışından yapılan bir ziyareti düşündürecek bir kanıt olamamıştı. Ancak bu fikir güçlü duygular yaratmış, aşırı grup ve yayınlar ortaya çıkmış, hatta bunlara katılan bazı bilimadamları da UFO'larla diğer dünyalarda yaşam konusunda bir bağlantı olduğunu ileri sürmüşlerdi. Son bin yıllık dönemde de uzaydan gelecek kurtarıcılar sürekli olarak yer almıştı. Hava Kuvvetleri'nin Mavi Kitap Projesi diye adlandırdığı böyle bir çalışma 1960'larm sonlarında herhangi bir ilerleme kaydedilmemesi üzerine kapatılmıştı. Bilimsel toplum UFO konusunun boş olduğuna öylesine inanmıştı ki, Jimmy Carter Ulusal Uzay ve Havacılık Dairesi NASA'dan UFO'ların geniş kapsamlı bir araştırmasının yapılmasını istediğinde NASA hiç beklenmedik bir biçimde bu başkanlık isteğini geri çevirmişti. Bu tür toplantılardaki protokolü pek bilmeyen bilginlerden biri, «Kısacası bu UFO konusu DAYA'nın ciddi çalışmasını çok güçleştirmiştir,» dedi.

«Pekâlâ.» Başkan göğüs geçirdi. «Burada UFO'larla Vega'dan gelen bu sinyalin bağlantılı olduğunu düşünen var mı?» Der Heer tırnaklarını inceliyordu. Kimse konuşmadı.

«Yine de UFO'culardan ben size demedim mi diyenler çıkacaktır. Marvin, devam et.»

«Sayın Başkanım, 1936'da çok zayıf bir televizyon vericisi Olimpiyat Oyunları'nın açılış törenini Berlin bölgesindeki bir avuç televizyon alıcısına verir. Halkla ilişkiler konusunda bir darbe girişimidir bu. Alman teknolojisinin ileriliğini ve üstünlüğünü gösteren çabasıdır. Çok daha alçak düzeyde olmak üzere daha önce de TV yayını yapılmıştır. Hatta biz bunu Almanlardan önce başarmışızdır. Ticaret Bakam Herbert Hoover 27 Nisan 1927'de kısa bir an için televizyon kameraları önüne çıkmıştır. Her neyse, Alman yayını Dünya'dan ışık hızıyla ayrılır ve yirmi altı yıl sonra Vega'ya varır. Vegalılar —ya da bunlar her kimse— yayını bir süre tuttuktan sonra çok daha güçlü olarak bize geri gönderirler. O çok zayıf işareti alabilmeleri etkileyicidir, bunu böylesine güçlü olarak geri gönderebilmeleri de öyle. Burada belirli güvenlik önlemleri alınmasını gerektiren koşullar vardır. Örneğin elektronik haberalma toplumu böylesine zayıf işaretlerin nasıl fark edilebildiğini öğrenmek istemektedir. Vega'dakiler bizden daha ileridirler, belki yalnızca yirmi otuz yıl, ama belki de çok daha fazla. «Bize kendileri hakkında başka bilgi vermemişlerdir. Bazı frekanslarda gönderdikleri

sinyalin gezegenlerinin yıldızları çevresindeki hareketinden Doppler etkisine kapılmaması dışında. Bu veri indirimi adımını bizim için basitleştirmişlerdir. Kibar insanlar yani... Şu ana kadar askeri ya da başka bir alanda bir şey göndermediler. Bize yalnızca radyo gökbiliminde iyi olduklarını, asal sayılardan hoşlandıklarını ve bizim ilk TV yayınlarımızı bize geri gönderebildiklerini belirttiler. Başka bir devletin bunu bilmesi bize bir zarar vermez. Şunu da unutmayın: bütün diğer ülkeler de artarda o üç dakikalık Hitler filmini almaktadırlar. Bunu okumasını kestirememişlerdir henüz. Ruslar, Almanlar ya da başkaları kısa bir süre sonra bu polarizasyon modülasyonunu düşüneceklerdir. Sayın Başkan'ım, benim kişisel kanıma göre —ki Hükümet aynı fikirde midir bilemiyorum— herhangi bir şeyi örtbas etmekle suçlanmadan bu durumu dünyaya açıklamalıyız. Durum aynen böyle kalır da bir değişiklik olmazsa, kamuoyuna bir açıklama yapmayı hatta o üç dakikalık filmi göstermeyi öneririm ben.

«Şunu da söylemem gerekir ki, o özgün yayında neler olduğu konusunda Alman arşivlerinde herhangi bir kayda rastlayamadık.

Vega'dakilerin içinde herhangi bir değişiklik yapmadan yayını aldığı gibi geri gönderdiklerinden emin olamayız. Hitler'i tanıyoruz, Olimpiyat Stadyumu'nun görünen bölümü de 1936'da Berlin'dekine tam olarak uyuyor. Ancak Hitler yayımdaki gibi gülümsemek yerine o anda bıyığım kaşıyorsa bunu bilmemize olanak yok.»

Ellie soluk soluğa, arkasında Valerian olduğu halde içeri girdi. Duvar dibinde bir yer bulup oturacakları sırada der Heer kendilerini görüp Başkanın dikkatini Ellie'ye çevirdi.

«Dr. Arroway, değil mi? Geldiğinize sevindim. Önce sizi bu keşfinizden dolayı kutlamak isterim. Mükemmel. Şey, Marvin...»

«Sonuna gelmiştim, Sayın Başkanım.»

«Çok iyi. Dr. Arroway, yeni bir şeyler getirdiğinizi duyduk. Acaba bunu bize de anlatacak mısınız?»

«Sayın Başkanım, geç kaldığım için özür dilerim, ama kozmik ikramiyeyi de kazandık. Biz... şey... Bakın şöyle anlatayım: Çok eski

zamanlarda, binlerce yıl önce, parşömen çok güç elde edilen bir şeyken insanlar yeni bazı şeyleri eski parşömenlerin üstüne yazarlardı. Bir yazının altında başka bir yazı, onun altında daha başka bir yazı olurdu. Vega'dan gelen bu sinyal çok güçlü. Bildiğiniz gibi asal sayılar var, ve onların 'altında' da polarizasyon modülasyonu dediğimiz şeyde bu Hitler hikâyesi. Ancak asal sayıların ve yeniden yayınlanan Olimpiyat programının altında çok zengin bir mesaj keşfettik — yani bunun bir mesaj olduğunu sanıyoruz. Bildiğimiz kadarıyla bu hep oradaymış. Biz yem fark ettik ancak. Bildiri sinyalinden daha zayıf, ama yine de daha önce fark etmediğimiz için utandım doğrusu.»

«Peki ne diyor bu mesajda?» diye sordu Başkan.

«Hiçbir bilgimiz yok, Sayın Başkanım. Argus Projesindeki bir iki kişi bunu bu sabah Washington saatiyle çok erken bir saatte fark etmişler. Bütün gece üzerinde çalıştık.»

«Açık telefonda mı?» diye sordu Kitz.

«Standart ticari şifreleme yöntemiyle. «Ellie'nin yüzü kızarmıştı.

Telefaks çantasından şeffaf bir kâğıt çıkartıp tepedeki projeksiyon aletinin yardımıyla ekrana yansıttı.

«Şimdiye kadar bulabildiklerimiz bunlar: Bin bitlik(*) bir bilgi parçası alıyoruz. Sonra bir duraklama ve ardından aynı şey noktası noktasına tekrar ediliyor. Sonra bir duraklama daha ve ardından yeni bir blok. O da tekrarlanıyor. Her blokun tekrarlanması yayın hatalarını ortadan kaldırmak olmalı. Söyledikleri her neyse tamam olarak almamızı istiyorlar sanırım. Bu bilgi bloklarının her birine birer sayfa diyelim. Argus bu sayfalardan günde bir iki düzüne kadar alıyor. Ancak bunların ne olduğunu bilmiyoruz. Olimpiyat mesajı gibi şifreli resim değil bunlar. Çok daha derin ve kapsamlı bir şey var burada. İlk kez olarak onların ürettiği bir bilgi bu. Şimdiye kadar elde edebildiğimiz tek ipucu sayfaların numaralanmış olması. Her sayfanın başında iki tabanlı matematiksel bir sayı var. Bakın şurada işte. Her çift sayfa çıktıkça sayı bir sonrasına atlıyor. Şu anda 10,413 üncü sayfadayız. Büyük bir kitap bu. Hesaplayınca bunun üç ay önce başladığını anlıyoruz. Bu kadar erken fark ettiğimiz için talihliyiz aslında.»

Kitz masanın üzerinden der Heer'e eğildi. «Haklıymışım, değil mi?

Japonlara, Çinlilere ya da Ruslara verilecek türden bir mesaj değilmiş.»

«Bunu çözmesi kolay olacak mı?» diye sordu Başkan.

«Elimizden geleni yapacağız. Ulusal Güvenlik Ajansının da bunun üzerinde çalışması yararlı olur. Ancak Vega'dan bir açıklama gelmeden bir şey başarabileceğimizi pek sanmıyorum. İngilizce, Almanca ya da herhangi bir Dünya diliyle yazılmışa benzemiyor. Umudumuz mesajın belki yirmi bininci belki otuz bininci sayfada sona ermesi ve sonradan yeniden başlaması, o zaman eksik yerleri tamamlayabiliriz ancak. Belki de mesajın tümü sona ermeden anlamamızı mümkün kılan alfabe falan gibi bir şey gönderirler.»

«Sayın Başkanım, ben de...»

«Başkanım, Kaliforniya Teknoloji Enstitüsünden Dr. Peter Valerian, kendisi bu alandaki öncülerdendir.»

«Lütfen devam edin, Dr. Valerian.»

«Bu bilerek yapılan bir yayın. Bizim burada olduğumuzu biliyorlar.

1936'daki yayınımızı aldıkları için teknolojimizin ne durumda olduğunu, ne kadar zeki olduğumuzu aşağı yukarı tahmin ediyorlar. Mesajı anlamamızı istemeselerdi bu kadar zahmete girmezlerdi. Gönderilenlerin içinde bunu anlamamıza yardım edecek bir şey vardır. Bütün iş tüm verileri toplamak ve çok dikkatle incelemektir.

«Peki mesajın konusu ne sizce?»

«Bunu bilmenin olanağı yok, Sayın Başkanım. Ben yalnızca Dr.

Arroway'in söylediğini tekrar edebilirim. Çok karmaşık bir mesaj.

Gönderen uygarlık bunu almamızı istiyor. Belki de Galaksi Ansiklopedisi'sinin küçük bir cildidir. Vega yıldızı Güneş'ten üç kat büyük

ve elli kat daha parlaktır. Nükleer yakıtı çok hızlı yaktığı için Güneş'ten daha kısa bir yaşamı vardır...»

«Evet,» diye CIA müdürü sözünü kesti. «Belki de Vega'da işler yolunda gitmiyordur. Belki de gezegenleri yok olacaktır. Belki ortadan silinmeden önce uygarlıklarını başkalarının da bilmesini istiyorlardır.»

«Ya da göç edecek yeni bir yer arıyorlardır,» diye Kitz atıldı. «Dünya işlerine gelir doğrusu. Belki de Adolf Hitler'in resmini göndermeleri bir rastlantı değildi.»

«Yavaş olun,» dedi Ellie. «Pek çok olasılık vardır ama her şey de olası değildir. Mesajı gönderen uygarlığın bizim mesajı aldığımız, hele almışsak bile şifresini çözüp çözemediğimiz konusunda bir bilgisi olamaz. Mesajın hoşumuza gitmediğini kabul edersek bir karşılık vermeyebiliriz. Karşılık versek bile bunu almaları yirmi altı yıl, cevap vermeleri için de bir yirmi altı yıl daha gereklidir. Işık hızlıdır ama hızı sınırsız değildir. Vega'dan yeteri kadar uzaktayız. Bu yeni mesajda bizi rahatsız eden bir şey varsa bu konuda bir karar vermek için yıllar var önümüzde. Şimdiden paniğe kapılmaya gerek yok.» Ellie sözlerini vurgularken Kitz'e bakıp gülümsemişti.

«Sizi anlıyorum, Dr. Arroway,» dedi Başkan. «Ancak olaylar çok hızlı gelişiyor. Pek çok açıklanmadık şey var sonra. Bu konuda henüz kamuoyuna bir açıklamada bulunmadım. Ne asal sayıları ne de Hitler palavrasını. Şimdi de gönderdiklerini söylediğiniz bu 'kitap' var. Siz bilimadamları birbirlerinizle açık açık konuşmaktan kaçınmadığınız için söylentiler de yayılıp duruyor. Phyllis, nerede o dosya? Şu manşetlere bakın hele!»

Tek tek alıp baktıkları gazetelerin hepsinde de gazetecilik sanatının ufak tefek değişiklikleriyle aynı mesaj yer almaktaydı: 'Uzay Doktoru Böcek Gözlü Canavarlardan Gösteri Var Diyor/ 'Astronomik Telgraf Dünyadışı Akıllı Yaşamın Habercisi,' 'Gökten Gelen Ses,' 'Uzaylılar Geliyor! Uzaylılar Geliyor!' Başkan gazeteleri bıraktı.

«Neyse ki Hitler hikâyesi duyulmadı henüz. Şimdi onları bekliyorum: 'Hitler Uzayda Yaşıyormuş.' Ve daha da kötüleri. Bu toplantıyı kesip daha

sonra yeniden bir araya gelmek daha doğru olacak sanırım.»

Der Heer belirli bir çekingenlikle, «Sayın Başkan,, özür dilerim ama, sanırım şimdi dile getirilmesi gereken bazı uluslararası noktalar var,» dedi.

Başkan derin bir soluk verip başını sallamakla yetindi.

«Yanlış bir şey söylersem lütfen beni düzeltin, Dr, Arroway,» diye der Heer devam etti. «Vega yıldızı her gün Yeni Meksika çölü üzerinde yükseliyor, siz yayımlanan mesaj sayfasını o anda almaya başlıyorsunuz. Sonra sekiz saat falan geçince yıldız batıyor. Tamam, değil mi? Ertesi gün yine doğudan yükseliyor ama siz bu arada bir gece önce battıktan sonra gönderdiği sayfalan alamıyorsunuz. Tamam mı? Örneğin otuzdan elliye kadar olan sayfaları, sonra da seksenden yüze kadar olanları alıyorsunuz. Yani ne kadar sabırla izlesek de büyük miktarlarda bilgileri alamayacağız. Arada boşluklar kalacak. Mesaj tekrarlansa bile yine de boşluklar kalacak.»

«Tümüyle haklısınız.» Ellie kalkıp bir köşedeki büyük Dünya küresinin yanma gitti. Küreyi hafifçe çevirdi.» Dünya döner. Boşluk istemiyorsanız pek çok boylama düzenli aralıklarla dizili radyo teleskopları gerekir. Bir ülkenin gözlem alanından mesajın ancak bir bölümü alınabilir — hatta belki de en ilginç parçaları kaçırılmış olunabilir. Amerikan gezegenler arası uzay araçları da bu tür bir sorunla karşı karşıyadırlar. Araç bulgularını bir gezegenin yanından geçerken Dünya'ya gönderir, ancak o saatte Birleşik Devletler ters yöne bakıyor olabilir. Bu yüzden NASA Dünya çevresinde belirli aralıklarla üç radyo izleme istasyonu kurmuştur. Yıllardır kusursuz bir düzenle çalışan bu sistemler... «Ellie susup NASA yöneticisi P.L. Garrison'a baktı.

«Teşekkür ederim,» dedi adam. «Buna Derin Uzay İstasyonu diyoruz. Doğrusu gurur duyduğumuz bir düzendir. Mojave Çölü'nde, İspanya ve Avustral'yada istasyonlarımız var. Malî gücümüz kısırlı, ama yine de az bir yardımla çok daha ileri gideceğimize eminim.» «İspanya ve Avustralya mı?» diye sordu Başkan. «Yalnızca bilimsel çalışmalar için,» diyordu Dışişleri Bakanı. «Bir sorun olmadığına eminim. Ancak bu araştırma programının politik bir ağırlığı olacaksa o zaman durum güçleşir sanırım.»

Başkan, biraz sinirli bir sesle. «Bunun politik bir ilişkisi olması söz konusu değil,» dedi.

Bir hava generali, «Ama Dünya'ya bağlı kalmak zorunda değiliz ki,» diye atıldı. «Dünya yörüngesine büyük bir radyo teleskopu yerleştirirsek...»

«Pekâlâ.» Başkan yine çevresine bakındı. «Uzay radyo teleskopumuz var mı? Böyle bir şeyi yörüngeye oturtmak ne kadar zaman alır? Kim biliyor bu konuyu? Dr. Garrison?»

«Hayır, Sayın Başkanım. Biz NASA'da son üç mali yılda Maxvell Gözlemevi için bir öneride bulunduk ama her seferinde de bütçeden çıkarıldı. Ayrıntılı bir çalışmamız var, ancak fırlatma aşamasına gelebilmek için yıllar, en azından iki yıl gerek. Şunu da hatırlatmak isterim ki geçen sonbahara kadar Rusların Dünya yörüngesinde çalışan bir radyo teleskopları vardı. Bunun neden bozulduğunu bilemiyoruz, ancak biz bir yenisini yoktan var edip yörüngeye oturtana kadar Rusların kendilerininkini onarmak için birkaç kozmonot göndermeleri çok daha akla yatkındır.»

«Demek durum açık,» dedi Başkan. «NASA'nın uzayda normal bir teleskopu var ama büyük radyo teleskopu yok. Peki orada uygun başka bir şey yok mu? Haberalmacıların durumları ne? Ulusal Güvenlik Ajansı? Kimse yok mu?»

«Bu mantığı devam ettirelim,» dedi der Heer. «Güçlü bir sinyal ve pek çok frekansta yayınlanıyor. Vega Birleşik Devletlerde battıktan sonra sinyali alan radyo teleskoplar var başka ülkelerde. Bunlar Argus kadar hassas değiller, polarizasyon modülasyonunu da henüz keşfetmiş değiller. Bir uzay radyo teleskopu hazırlayıp bunu yörüngeye oturtmayı beklersek mesaj sona ermiş olabilir. Bu yüzden tek çözüm yolunun başka ülkelerle işbirliği yapmak olduğu açıkça ortaya çıkmakta. Öyle değil mi, Dr. Arroway?»

«Herhangi bir ülkenin bu projeyi tek başına gerçekleştirebileceğine inanmıyorum. Dünya'nın çevresinde belirli bir boylam üzerine dizili pek çok ülkenin katkısı gerekecek. Avustralya, Çin, Hindistan, Sovyetler Birliği, Orta Doğu ve Avrupa'daki bütün büyük radyo teleskoplarının devreye girmeleri ile de iş bitmiyor. Mesajın önemli bir bölümü Vega'ya çevrili bir teleskop yokken de gelebilir, bunun için Hawai ile Avustralya arasında

Doğu Pasifik ile Atlantik ortasına da birer gözlem istasyonu kurmamız gerek.»

CIA müdürü istemeye istemeye, «Sovyetlerin S bandı ile X bandı arasında pek çok uydu izleme gemileri var,» dedi. «Örneğin Akademik Keldysh ya da Mareşal Nedelin. Onlarla bir anlaşmaya varabilirsek Atlantik ve Pasifik boşlukları sorununu çözümleyebiliriz.»

Ellie cevap vermek için ağzını açarken Başkan ondan çabuk davrandı.

«Pekâlâ, Ken. Haklı olabilirsin. Ama yine de bence çok hızlı gidiyoruz.

Şu anda başka işlerim var benim. CIA başkanı ile Ulusal Güvenlik bu gece başka ülkelerle işbirliği dışında başka bir seçenek var mı arasınlar bakalım, özellikle de müttefikimiz olmayan devletler dışında. Dışişleri Bakanı'nın da bilimadamları ile çalışarak bir işbirliği zorunluluğu halinde görüşülecek devlet ve kişilerin listesini hazırlamasını istiyorum. Uzayı dinlemesini istemediğimiz bir ülke bize kırılacak mıdır örneğin? Verileri vereceğini söyleyen ama sonra sözünü tutmayan bir devlet bize şantaj yapabilir mi? Her boylamda birden fazla ülke ile mi ilişki kurmalıyız? Ve lütfen Tanrı aşkına bu konuyu kimseyle konuşmayın. Sen de, Arroway. Yeteri kadar sorun var zaten başımızda.»

YEDİNCİ BÖLÜM

W-3 Bulutunda Etanol

Cinlerin tanrılar ve insanlar arasında habercilik yaptığı ve bizden tanrılara istekler taşıdığı ve bize tanrıların iyiliklerini getirdiği fikrine itibar edilmeyecektir. Aksine, bunların doğruluktan uzak, gururla kendinden geçmiş, gıpta ile yüzleri

solmuş, bize zarar vermek isteyen ruhlar olduklarına inanmalıyız...

— AUGUSTINE

Tanrı Kenti, VIII, 22

Ellie Vaygay'ın uçağını Albuquerque'de karşılamayı ve adamı arabasıyla Argus üssüne götürmeyi planlamıştı. Sovyet heyetinin geri kalan kısmı da gözlemevinin arabalarıyla gelirdi. Ellie serin sabah saatinde, belki de yine tavşanlardan bir şeref kıtası arasında havaalanına kadar sürat yapmaktan zevk alacaktı. Dönüşte de Vaygay'la uzun uzun özel bir konuşma yapmayı arzuluyordu. Ancak Genel Hizmet İdaresinden gelen yeni güvenlik memurları bu fikrine karşı çıkmışlardı. Başkan'ın iki hafta önce basın toplantısının sonunda yaptığı açıklama ve kamuoyunun ilgisi ısısız çöl bölgesine akın akın insan doldurmuştu. Ellie'ye şiddet olayları çıkabilir demişlerdi. Bundan böyle yalnız resmî arabalarla, o da silahlı muhafızlar eşliğinde yola çıkmalıydı. Küçük konvoyları Albuquerque'ye doğru öylesine ağır ilerliyordu ki Ellie ayağını hayali bir gaz pedalına basmaktan kendini alamıyordu.

Vaygay'la yeniden buluşmak çok iyi olacaktı. Onu en son üç yıl önce Moskova'da, adamın Batı'ya gitmesinin yasak olduğu dönemlerden birinde görmüştü. Dış ülkelere yolculuk izni yıllar boyunca değişken dış politikalara ve Vaygay'ın önceden kestirilemeyen davranışlarına bağlı kalmıştı. Kendini tutamadığı hafif bir politik kışkırtmaya kalkışması üzerine yurt dışına çıkması yasaklanır, ancak bir bilimsel heyete katılabilecek kendisi kadar yetenekli biri bulunamadı mı üzerine konan yasak hemen kalkardı. Vaygay konferanslara, çalışmalara, uluslararası komisyonlara, Dünya'nın dört bir yanından çağrılırdı. Sovyet Bilimler Akademisi'nin Nobel ödülü kazanmış bir üyesi olarak pek çok kimseden biraz daha bağımsız hareket edebilirdi. Çoğunlukla devlet tutuculuğunun en uç sınırları ve sabrını taşırma derecesinde yaşardı.

Gerçek adı Vasily Gregorovich Lunacharsky olmasına rağmen uluslararası fizikçiler arasında ad ve soyadının baş harfleriyle Vaygay diye çağırılırdı. Sovyet rejimi ile bu kararsız ve değişken ilişkisi Ellie'yi de, Batı'daki diğer bilimadamlarını da şaşırtırdı. Gorki, Lenin ve Troçki'nin

Bolşevik arkadaşları Anatoly Vasilyevich Lunacharsky'nin uzaktan akrabası olurdu. Anatoly Lunacharsky Halk Eğitim Komiserliği'nde bulunmuş, 1933'de ölümüne kadar da İspanya Büyükelçiliği yapmıştı. Vaygay'ın annesi Yahudi'ydi. İlk Sovyet termonükleer patlamasında önemli bir rolü olamayacak kadar genç olmasına rağmen Sovyet nükleer silahları üzerinde çalıştığı söylenirdi.

Vaygay'ın 1960'larda Berkeley'de California Üniversitesi'ni ziyaret ettiği ve burada ucuz yaka rozetleri üzerine yazılı saygısız, müstehcen ve politik açıdan küstahça sloganlara hayran kaldığı söylenirdi. Ellie hafif bir özlemle insanın en ağır basan toplumsal sıkıntılarını bir bakışta anlardın, diye düşündü. Rozetler Sovyetler Birliği'nde de çok yaygındı ancak orada yalnızca 'Dinamo' futbol takımı ile başarılı Luna tipi uzay araçlarından birinin rozeti vardı. Berkeley rozetleri çok farklıydı. Vaygay düzinelerce rozet satın almıştı ve bunlardan özellikle birini takardı. Bir avuç boyu olan rozette 'Seks için dua et' yazardı. Vaygay bunu bilimsel toplantılarda bile yakasından eksik etmezdi. Neden bu kadar çekici bulduğu sorulunca da, «Sizin ülkenizde bir bakımdan itici, oysa benim ülkemde birbirinden bağımsız iki iticiliği var,» derdi. Biraz daha ısrar edilirse ünlü Bolşevik akrabasının sosyalist bir toplumda dini yeri konusunda bir kitap yazdığını söylerdi. O zamandan bu yana İngilizcesi epey ilerlemişti —Ellie'nin Rusçasından çok fazla hem de— ama itici rozet takma huyu ise ne yazık ki azalmıştı. Bir keresinde iki politik sistemin iyi tarafları konusunda ateşli bir tartışma sırasında Ellie Amerika'nın Vietnam Savaşı aleyhinde Beyaz Saray önündeki bir gösteriye katılabileceğini söylemişti. Vaygay da kendisinin de Kremlin önünde Amerika'nın Vietnam Savaşı aleyhinde bir yürüyüşe katılmakta özgür olduğunu belirtmişti.

New York City'de bir toplantı arasında Staten Adası'na götürdüğü bir Sovyet bilginin yaptığı gibi Vaygay ne tıkabasa çöp yüklü römorkları ne de Özgürlük Anıtı'nın çevresinde uçan martıların resimlerini çekmişti. Ne de lüks deniz kıyısı otelinden Arecibo Gözlemevine giderken diğer bazı meslektaşları gibi Porto Riko'lu yoksul mahallerin ve gecekonduların resimlerini çektiği olmuştu. Bu resimleri acaba kimlere verirler, diye düşündü Ellie. Kapitalist toplumun çelişkilerinin, haksızlıklarının, adaletsizliklerinin ve mutsuzluklarının sergilendiği geniş bir KGB salonu olduğunu düşündü. Sovyet toplumunun bazı başarısızlıkları ile umutsuzluğa

kapılınca kusurlu Amerikalı kuzenlerinin solgun fotoğraflarına bakmak onları tatmin mi ederdi acaba?

Sovyetler Birliğinde, bilinmedik suçları nedeniyle yıllardır Doğu Avrupa dışında bir yere gitmelerine izin verilmeyen pek çok parlak bilimadamı vardı. Örneğin Konstantinov 1960'ların ortalarına kadar Batı'ya gitmemişti. Varşova'daki bir toplantıda —görevleri bitmiş, boş Azerbaycan konyağı kadehleri ile silme dolu bir masa başında otururlarken— bunun nedeni sorulduğunda, «Orospu çocukları beni bir kere dışarı bırakırlarsa bir daha dönmeyeceğimi biliyorlar,» demişti. Ama yine de 1960'ların sonunda ve 70'lerin başlarında iki ülke arasında bilimsel ilişkilerin yumuşadığı bir sırada adamı yurt dışına bırakmışlardı ve o her seferinde de yine geri dönmüştü. Ancak artık hiçbir yere göndermiyorlardı ve o da Batı'lı meslektaşlarına kendisini bağdaş kurmuş bir durumda kara delik çapının Schwarzschild denklemi önünde otururken çekilmiş bir fotoğrafını yılbaşı armağanı olarak gönderirdi. Moskova'ya gelen ziyaretçilere fizik benzetmesiyle derin bir potansiyel kuyusunda olduğunu söylerdi. Onu bir daha asla dışarı bırakmayacaklardı.

Vaygay kendisine sorulan sorulara cevap olarak 1956 Macar İhtilâli'ne karşı resmi Sovyet tutumunun bu ayaklanmanın gizli faşistler tarafından, 1968 Prag Baharında liderliğin anti sosyalist bir grubu tarafından başlatıldığı olduğunu söylerdi. Ancak eğer kendisine söylenenler yanlışsa, ve bunlar gerçek ayaklanmalarsa, o zaman ülkesinin bunları bastırmakla haksızlık ettiğini belirtti. Afganistan konusunda ise resmi açıklamaları dile getirmeye bile zahmet etmezdi. Bir kere Enstitü'deki odasında Ellie'ye kendi özel kısa dalga radyosunu göstermişti. Londra, Paris ve Washington kadranda kiril harfleriyle yazılıydı ve söylediğine göre tüm devletlerin propagandalarını dinlemekte özgürdü.

Yurttaşlarının pek çoğunun sarı tehlike konusundaki ulusal korkuya yenik düştükleri bir zaman olmuştu. Bunlardan biri Ellie'nin hayal sınırlarını zorlayarak, «Çin ile Sovyetler Birliği arasındaki sınırın tümünün omuz omuza bir Çin ordusuyla işgal edildiğini düşün,» demişti. Müdürün bürosunda bir semaverin başında duruyorlardı.

«Çin'in doğum oranı göz önüne alındığında bunların sınırı aşması için kaç yıl gerekir?» Sorunun karşılığı, «Asla!» idi. Lunacharsky sınıra bu

kadar Çin askeri yığmanın otomatik olarak doğum oranını düşüreceğini, bu yüzden hesaplarının yanlış olduğunu söylemişti. Bunu matematik örneklerin yanlış kullanımından hoşlanmıyormuş gibi bir tavırla söylemesine rağmen, sözlerinin anlamını sözlerini yanlış anlamak mümkün değildi. Ellie'nin bildiği kadarıyla Çin Sovyet geriliminin en kötü anlarında bile Vaygay, korku ve ırkçılık akımına kendisini kaptırmıştı.

Ellie semaverleri sever ve Rusların bunlara düşkünlüğünü anlardı. Tel tekerlekler üzerinde bir banyo küvetini andıran başarılı insansız ay araçları Lunakhod'un geçmişinde bir semaver tekniği olduğunu düşünürdü. Vaygay bir Haziran sabahı kendisini Moskova dışındaki büyük bir sergi parkına Lunakhod'un modelini görmeye götürmüştü. Tacikistan Özerk Cumhuriyeti'nin ürünlerinin sergilendiği binanın yanı başında tavana kadar Sovyet sivil uzay araçlarının tam ölçüde modelleri ile dolu büyük bir salon vardı. İlk yörünge uzay aracı Sputnik 1; ilk hayvan taşıyan uzay aracı Sputnik 2; ilk defa bir gök cismine varan Luna 2; ayın öteki yüzünün ilk kez fotoğrafını çeken Luna 3; başka bir gezegene inen ilk araç olan Venera 7; Sovyet Kozmonotu Yuri A. Gagarin'i Dünya çevresinde bir kerelik yörüngeye oturtan ilk insanlı araç Vostok 1. Dışarda çocuklar Vostok roketinin kanatlarından neşeyle yere, toprağın üstüne kayıyorlardı. Rusçası Zemlya idi toprağın. Kutup Denizi'ndeki büyük Rus adasına Novaya Zemlya derlerdi, Yeni Toprak. 1961'de orada insanın yaptığı en büyük patlamayı gerçekleştirecek elli sekiz megat tonluk termonükleer bombayı patlatmışlardı. Ancak o bahar günü, Moskovalıların öylesine sevdikleri dondurmayı satan sokak satıcıları arasında, dişsiz yaşlı bir adam sanki sevgililermiş gibi Ellie ile Lunacharsky'ye gülümserken eski toprak zararsız gibi görünmüştü.

Ellie'nin Leningrad ya da Moskova'ya yaptığı ziyaretlerde Vaygay geceleri için programlar yapardı. Sekizi onu birleşirler Bolşoy ya da Kirov balesine giderlerdi. Lunacharsky ne eder eder bilet bulurdu. Ellie ev sahiplerine teşekkür eder, onlar da —ancak yabancı ziyaretçiler geldiğinde böyle gösterilere gittiklerini söyleyerek— ona teşekkür ederlerdi. Vaygay yalnızca gülümserdi Karısını hiç getirmezdi bu toplantılara, Ellie kadınla tanışmış değildi. Vaygay karısının kendini hastalarına adamış olan bir doktor olduğunu söylemişti. Vaygay'ın anası babası bir zamanlar düşünmüş olmalarına rağmen Amerika'ya göç etmemişlerdi, bunu bilen Ellie bir kere

adama hayatta en büyük pişmanlığının ne olduğunu sormuştu. «Hayatta bir tek şeye pişmanım, o da kızımın bir Burgarla evlenmiş olmasıdır,» demişti Vaygay.

Bir keresinde de Moskova'daki bir Kafkas lokantasında bir yemek vermişti. Khaladze adında biri o gece şerefe kadeh kaldırmak üzere tutulmuştu. Adam işinin ehliydi ama Ellie'nin Rusçası pek kötü olduğundan sık sık neyin şerefine içtiklerini sormuştu Vaygay'a. Vaygay 'Bir şeyin şerefine kadeh kaldırmadan içenlere biz alkolik deriz' demişti. Bir ara 'Bütün gezegenlerde barış' için kadeh kaldırılmıştı. Vaygay mir sözcüğünün hem barış hem de çok eski zamanlarda kendi kendilerini yöneten köylü haneler topluluğuna verilen bir ad olduğunu anlatmıştı. En büyük politik birimi bir köy kadar olduğu zamanlar Dünya'nın daha mı barışçı olduğunu konuşmuşlardı sonra. Lunacharsky kadehini kaldırarak, «Her köy bir gezegendir,» demişti, Ellie de, «Her gezegen de bir köy,» diye karşılık vermişti.

Bu tür toplantılar epey gürültülü geçerdi. Aşırı miktarlarda konyak ve votka içilmesine rağmen kimse pek sarhoş olmazdı. Lokantadan sabahın birinde ikisinde gürültüyle patırtıyla çıkar, çoğunlukla da bir taksi bulamazlardı. Vaygay birkaç kere Ellie'ye lokantadan oteline olan beş altı kilometrelik yolda yürüyerek eşlik etmişti. Titiz bir insandı, biraz ağabey tavırlıydı, politik yargılarında hoşgörülü, bilimsel düşüncelerinde katıydı. Cinsel serüvenleri meslektaşları arasında ünlü olduğu halde Ellie'yi gece ayrılırken bir kere bile öpmemiş-ti. Kendisine duyduğu sevgiyi açık olarak belirtmesine rağmen erkeğin bu hareketi Ellie'yi oldum olası biraz endişelendirmemiş değildi.

Sovyet bilim çevrelerinde pek çok kadın vardı, orantı olarak Birleşik Devletler'de olduğundan kat kat fazla,' Ancak bunlar genellikle orta düzey mevkilerde bulunduklarından erkek Sovyet bilginleri, tıpkı Amerikalı meslektaşları gibi, görüşlerini inançla belirten bilimsel yetenek sahibi güzel bir kadın görünce şaşırırlardı. Bazıları Ellie'nin sözünü keser, bazıları da sözlerini duymazlıktan gelirdi. Lunacharsky de her seferinde kendisine doğru eğilir ve normalden biraz daha yüksek bir sesle, «Ne demiştiniz, Dr. Arroway? Kusura bakmayın duyamadım da,» derdi. Bunun üzerine ötekiler susarlar, Ellie de galyum arsenik detektörleri ya da W-3 bulutunun etanol

içeriği konusunda konferansına devam ederdi. Bu yıldızlararası buluttaki 200 derecelik alkol miktarı Güneş Sistemi'nin süresince, her yetişkin alkolik olsa Dünya nüfusunu alkolik yapmaya yeterliydi.

***

Albuquerque Havaalanı'na vardıklarında Sovyet heyetini New York'tan getiren uçağın yarım saat önce inmiş olduğunu öğrendiler. Ellie Vaygay'ı hatıra eşyaları satan bir mağazada pazarlık ederken buldu. Erkek kendisini göz ucuyla görmüş olmalıydı. Yüzüne bakmadan parmağını kaldırarak, «Bir dakika, Dr. Arroway,» dedi. «On dokuz doksan beş mi?» diye sordu sonra ilgisiz duran satıcıya. «Daha dün New York'ta bunun eşini on yedi buçuk dolara gördüm.» Ellie biraz yaklaşınca Vaygay' m tezgahın üstüne sırtlarında çıplak kadın ve erkeklerin bulunduğu, bir kuşak öncesini dehşete düşürecek ama şimdi yalnızca uygunsuz kaçan oyun kâğıtlarını yaymakta olduğunu gördü. Satıcı kâğıtları toplamak için isteksizce elini uzatırken Lunacharsky ise canlı ve başarılı hareketlerle hepsini tek tek açıyordu. Vaygay partiyi kazanmak üzereydi. «Kusura bakmayın, efendim, ama fiyatları ben koymuyorum, ben yalnızca burada çalışan biriyim,» dedi satıcı.

Vaygay adama bir yirmi dolarlık uzatırken Ellie'ye döndü. «Planlı ekonominin eksik taraflarını görüyorsun işte. Gerçek bir özgür teşebbüs olsaydı bunları on beş dolara alabilirdim. Hatta belki de on iki doksan beşe. Bana öyle bakma, Ellie. Kendim için almıyorum. Jokerlerle elli dört kart var destede. Her biri enstitüde çalışanlar için güzel bir armağan olur.»

Ellie gülerek adamın koluna girdi. «Seni gördüğüme sevindim, Vaygay.»

«O zevk benim, sevgilim.»

***

Socorro'ya giderlerken, sessiz ama ortak bir anlaşmayla yalnızca hoş şeylerden söz ettiler. Valerian ile yeni güvenlik memurlarından olan sürücü

önde oturuyorlardı. Normal durumlarda bile pek konuşkan biri olmayan Peter arkasına yaslanıp onları dinlemekten memnundu. Yolda Sovyetlerin konuşmaya geldikleri konu açıldı: her iki ülkenin de almakta oldukları karmaşık ve hâlâ şifresi çözülememiş mesajın üçüncü aşaması ABD. hükümeti istemeyerek de olsa Sovyet katılımın gerekli olduğunu kabullenmişti. Vega'dan gelen dalgalar en küçük bir radyo teleskopun bile alabileceği kadar güçlü olduğundan buna zorunluydular da. Sovyetler daha yıllar önce büyük bir öngörüşlülükle Dünya yüzeyinin 9.000 kilometresini oluşturan Avrasya kıtasının tümü üzerine bir dizi küçük teleskop yerleştirmişlerdi. Son olarak da Semerkant yakınlarında büyük bir radyo teleskop gözlemevini bitirmişlerdi. Bunların yanısıra Sovyet uydu izleme gemileri hem Atlantik hem de Pasifik okyanuslarında devriye gezmekteydiler.

Japonya, Çin, Hindistan ve Irak'taki gözlemevleri de aynı sinyalleri aldıklarından Sovyet verilerinin bir kısmı gereksizdi. Gerçekten de göğünde Vega'nın bulunduğu her radyo teleskop dinlemeye geçmişti. İngiltere, Fransa, Hollanda, İsveç, Almanya ve Çekoslovakya, Kanada, Venezüella ve Avustralya'da gökbilimciler Vega'yı yıldız doğuşundan yıldız batınıma kadar izleyerek mesajın bölümlerini kaydediyorlardı. Bazı gözlemevlerinde tarama araçları dalgaları tek tek alacak kadar duyarlı bile değillerdi, ama bunlar bile yine bir paraziti dinlemekteydiler. Ellie'nin Kitz'e hatırlattığı gibi dünya döndüğü için bu ülkelerin her biri bulmacanın bir parçasına sahipti. Her ulus dalgalardan bir anlam çıkarmaya çalışmıştı. Ancak çok güç bir işti bu. Mesajın semboller ya da resimlerle mi yazılmış olduğunu bile kestirememişlerdi henüz.

Yeniden birinci sayfanın gönderilmesi başlayana kadar şifreyi çözmeye kalkışmamak mantıklı bir durumdu. Eğer birinci sayfa ve başlangıç yeniden gelecekse belki de şifre anahtarını bulabilirlerdi. Belki de başı ancak yüz yıl sonra gelecek çok uzun bir mesajdır, diye düşündü Ellie. Belki de şifre anahtarı falan yoktu. Belki de mesaj (artık Dünya'nın her yanında büyük harflerle yazılmaya başlanmıştı) bir zekâ testiydi ve içeriğini kötü kullanmamaları için şifreyi çözemeyecek dünyalardan korunmuştu. Amerikalılar ve Sovyetler işbirliğine karar verip Anlaşma Muhtırasını imzaladıkları an bütün radyo teleskoplu ülkeler de onlara katılmayı kabul etmişlerdi. Bir Dünya Mesaj Konsorsiyumu gibi bir şey vardı ve insanlar

artık gerçekten bu terimlerle konuşmaktaydılar. Mesajın şifresini çözmek istiyorlarsa birbirlerinin verilerine ve beyinlerine ihtiyaçları vardı.

Gazeteler bundan başka bir şeyden söz etmiyorlardı. Bilinen bir iki bilgi kırıntısı —asal sayılar, karmaşık bir mesajın varoluşu— sürekli olarak dile getirilmekteydi. Gezegende Vega'dan gelen mesajı şu ya da bu yolla duymamış tek kişi bile bulmak olanaksızdı.

Eski ve hatta kimi yeni kurulmuş dinler mesajın teolojik anlamını incelemekle uğraşıyorlardı. Kimi bunun Tanrı'dan kimi de Şeytan'dan geldiğini düşünmekteydi. Şaşırtıcı bir şey aralarında durumlarından emin olmayanlar da vardı. Hitler ile Nazi rejimine karşı çirkin bir ilgi uyanışı başlamıştı; Vaygay Ellie'ye o Pazarın New York Times Kitap Ekindeki ilanlarında sekiz gamalı haç saydığını söylemişti. «Uzay Aryanları» adını alan bir grup uçan dairelerin Hitler Alman'yasında icat edildiği konusunda kesin kanıtlar sunuyorlardı. Vega' da yepyeni bir 'katıksız' Nazi ırkı yetişmişti ve şimdi bunlar Dünya'nın işlerini yoluna koymaya hazırdılar.

Sinyali dinlemeyi dine küfür olarak kabul edip gözlemevlerinin buna bir son vermesini isteyenler vardı. Bazıları ise bunu İsa'nın Gelişinin Habercisi olarak kabul ediyorlar ve kimi uzayda olmak üzere daha büyük radyo teleskoplar yapılmasını istiyorlardı. Bazıları sahte ya da hileli olacağını ileri sürerek Sovyet verileriyle çalışılmamasını öneriyorlardı — bu verilerin Irak, Hindistan, Çin ve Japon verileriyle kontrol edilebileceğini bilseler de. Bir kısmı da Dünya politik ikliminde bir değişim gözlüyorlardı ve şifresi çözülmemiş bile olsa bir mesajın varlığını kavgacı uluslar arasında sakinleştirici bir etki yaptığı düşüncesindeydiler. Gönderici uygarlık bizimkinden daha ilerlemiş olduğuna göre —ki en az yirmi altı yıl öncesinde kendini yoketmiş değildi— teknolojik uygarlıkların ille de sonunda kendini yok etmesi diye bir şey olmayacağını söylüyorlardı bazıları da. Çok çeşitli nükleer silah ve bunların fırlatılma sistemleriyle denemeler yapmakta olan bir Dünya' da mesaj tüm uluslar tarafından bir umut nedeni olarak görülmüştü. Pek çok genç mesajı çok uzun zamandan bu yana ilk kez iyi bir haber olarak karşılamışlardı. İyi bir gelecek olabileceği düşünülebilirdi artık. Son birkaç on yıldır gençler dikkatle kaçınmışlardı geleceği düşünmekten.

Bu tür rahatlatıcı görüşleri benimseyenlerden bazıları kimi zaman son on yıldır 'chiliastik' hareketin temeli olan görüşe doğru kaymakta olduklarını huzursuzlukla fark etmekteydiler. Bu hareketin taraftarları Üçüncü Binyılın İsa, Buda, Krişna ya da Peygamber'in dönüşü ile başlayacağına inanmaktaydılar. Böylece Dünya'da iyilikçi bir din devleti kurulacak, ölümlülerin yargılanmaları şiddetli olacaktı. Belki de bu Seçkinlerin Cennete Yükselmelerinin habercisiydi. Ancak bu görüştekilerin çoğu Yeniden Doğuş için Dünya'nın fiziki yok olmasının kaçınılmaz olduğunu savunmaktaydılar. Kıyamet Günü Chiliast'ları havadaki Dünya birliğinden huzursuzluk duyuyorlar, nükleer silah stoklarının her yıl "biraz daha erimesini sıkıntıyla karşılıyorlardı, inançlarının en önemli noktasını gerçekleştirecek olan araçlar günden güne azalmaktaydı.

Diğer felaket adayları — aşırı nüfus, çok ağır sonuç doğuran, çok olasılıklara bağlı ve yetersizdiler.

Bazı chiliast liderleri de sadık taraftarlarının kalabalık toplantılarında hayat sigortası yaptırmanın inançsızlık belirtisi olduğunu söylüyorlardı, çok yaşlılar dışındaki insanların mezar ayırtmaları ya da cenaze hazırlıklarını yapmaları dinsizlik demekti. İnananların tümü birkaç yıl sonra Tanrı katma çıkacaklardı.

Ellie, Lunacharsky'nin ünlü akrabasının o pek seyrek rastlanan insanlardan biri olduğunu biliyordu; adam hem Bolşevik ihtilâlcısıydı, hem de Dünya dinlerine karşı bilimsel bir ilgi duyuyordu. Ancak Vaygay' in bu dünya çapındaki teolojik kaynamaya karşı tutumu sakindi. «Benim ülkemde en büyük dini sorun Vegalıların Leon Troçki'yi gerektiği gibi lanetlemiş olup olmadıkları,» diyordu.

***

Argus tesislerine yaklaşılırken yol kenarı park edilmiş otomobiller, kampçılar, çadırlar ve büyük kalabalıklarla tıklım tıklımdı. Bir zamanlar sakin olan San Augustin Ovası kamp ateşleriyle ışıl ısıldı geceleri. Gelenlerin hepsi de varlıklı insanlar değillerdi. Ellie'nin gözü iki çifte takıldı. Erkekler eski blucinler ve tişörtler giymişlerdi, liseye ilk girdiklerinde büyük sınıflardaki ağabeylerinden öğrendikleri gibi salına

salma yürüyorlardı. Biri iki yaşında bir çocuğun oturduğu arabayı itiyordu. Kadınlar kocalarının ardından yürümekteydiler, biri insanın yürüme sanatını yeni öğrenmiş küçük bir çocuğu elinden tutmuştu; diğeri ise bir iki ay sonra bu uzak gezegene bir hayat daha katacak şişkin karnını öne eğerek yürüyordu.

Taos dışındaki toplumlarda yaşayıp kutsal ayinlerinde psilocybin kullanan mistikler ile Albuqerque yakınlarındaki manastırda aynı iş için etanol kullanan rahibeler vardı kalabalıkta. Tüm yaşamlarım açık havada geçirmiş meşin derili, kırışık gözlü insanlarla Tucson'daki Arizona Üniversitesinden soluk yüzlü başlarını kitaplarından kaldırmamış öğrenciler vardı. İpekli kravatlar ve yanmış gümüş ipten yapılma kravatlar satan Navajo'lu girişimciler beyazlarla Amerika yerlileri arasındaki tarihi ticaretin küçük bir hatırlatmasını yapıyorlardı.

Davis-Monthan Hava Üssünden izinli erler tütün ve çiklet çiğnemekteydiler olanca güçleriyle. 600 dolarlık bir takım elbise ile renkli bir Stetson şapkası giymiş beyaz saçlı adam bir çiftlik sahibi olmalıydı. Barakalarda ve gökdelenlerde, gecekondularda ve yatakhanelerde, treyler parklarında yaşayan insanlar vardı. Kimi yapacak başka şeyleri olmadığı için, kimi torunlarına orada olduklarını anlatabilmek için gelmişlerdi. Kimi başarısızlık umarak, kimi de bir mucizeye tanık olmak için oradaydılar. Her biri resmi plakalı otomobil konvoyuna ancak birkaçı başını çevirip ilgisizce bakmıştı.

Bazıları arabalarının arka kapaklarını indirmiş yemek yiyorlar, diğerleri UZAY HATIRALARI ya da HAZIR YEMEK gibi iri harflerle sattıkları malları belirten kamyonetlerin önünde alışveriş yapmaktaydılar. Tek kişilik küçük yapıların önünde de uzun kuyruklar görülüyordu. Çocuklar arabalar, uyku tulumları, battaniyeler, portatif piknik masaları arasında koşuşuyorlar, karayoluna ya da en yakındaki Teleskop 61'i çeviren çite yaklaşamadıkları sürece ana-babaları kendilerini azarlamıyordu. Teleskop çitinin hemen dışında kazınmış kafalı, safran rengi cübbeli genç yetişkinler büyük bir ciddilikle kutsal 'Om' sözcüğünü durmadan tekrarlıyorlardı. Resimli romanlar ve filmler tarafından iyice yaygınlaştırılmış dünya dışı varlıkların posterleri vardı çevrede. Altın küpeli bir adam bir arabanın yan aynası

önünde traş oluyordu, konvoy geçerken kara saçlı kimonolu bir kadın kahve fincanını kaldırarak selamladı.

Teleskop 101'in yanındaki ana kapıdan girerlerken Ellie bir platform üzerine çıkmış bir adamın epey büyükçe bir kalabalığa seslendiğini gördü. Adamın sırtında Dünya'ya göklerden gelen bir yıldırımın çarpmasını gösteren bir tişört vardı. Kalabalığın arasında da aynı amblemli tişört giyen insanlar göze çarpıyordu. Ellie'nin isteği üzerine arabayı yolun kenarına çektiler, camı indirip dışarı kulak verdiler. Konuşmacının sırtı kendilerine dönük olduğundan yalnızca izleyicilerin yüzlerini görebiliyorlardı. Ellie, bu insanlar kendilerini kaptırmışlar diye düşündü.

Adam sözünün ortasındaydı: «... bazıları da Şeytan'la bir anlaşma yapıldığını, bilimadamlarının ruhlarını sattıklarını söylüyorlar. Bu teleskopların her birinin içinde değerli taşlar vardır. «Adam elini teleskop 101'e doğru salladı. «Bilimadamları da kabul ediyorlar bunu. Bazıları bu anlaşmada Şeytan'ın şartının bu olduğunu söylüyorlar.»

Lunacharsky önlerindeki açık yola özlemle bakarak, «Dini çapulculuk,» diye mırıldandı.

«Hayır hayır, duralım biraz.» Ellie'nin dudakları hafif bir şaşkınlık gülümsemesiyle aralanmıştı.

«Bazı insanlar var, dinlerine bağlı, Tanrı'dan korkan insanlar., onlar bu mesajın uzay varlıklarından» düşman yaratıklardan, bize zarar vermek isteyen yaratıklardan, insanın düşmanlarından geldiğine inanıyorlar.» Adam sözlerinin iyice yerleşmesini beklermiş gibi durakladı. «Sizler bu toplumun çürümüşlüğünden, düşüncesizce, sınırsızca ve tanrıtanımazca teknolojinin getirdiği bu kokuşmuşluktan bıktınız artık. Hanginizin doğru düşündüğünü bilemiyorum. Mesajın kimden geldiğini ya da ne olduğunu size söyleyemem, ama bu konuda kuşkularım var. Gerçeği yakında anlayacağız. Ancak bilimadamlarının, politikacıların ve bürokratların bizlerden bir şeyler gizlediklerini biliyorum. Bütün bildiklerini söylemediler bize. Her zaman olduğu gibi yine aldatıyorlar bizi. Tanrım, çok uzun zamandır yutuyoruz bize anlattıkları yalanları, getirdikleri kokuşmuşluğu.»

Kalabalıktan gürültülü bir onaylama gürültü mırıltısı yükselince Ellie şaşırdı. Adam kendisinin ancak belli belirsiz korktuğu bir kırgınlık kaynağına inmişti.

«Bu bilimadamları bizim Tanrı'nın çocukları olduğumuza inanmıyorlar. Bizim maymunların soyundan geldiğimize inanıyorlar. Aralarında tanınmış komünistler var. Dünya'nın kaderini bu gibi insanların çizmesini ister misiniz?»

Kalabalık gök gürültüsünü andıran bir «Hayırla» karşılık verdi.

«Tanrı ile bir sürü dinsizin mi konuşmasını istiyorsunuz?»

«Hayır!» diye gürlediler yine.

«Ya da Şeytanla? Bunlar yabancı bir dünyanın yaratıklarına bizim geleceğimizi peşkeş çekiyorlar. Kardeşlerim, kız kardeşlerini bu yerde kötülük var.»

Ellie adamın kendilerini fark etmediğini sanıyordu. Ancak konuşmacı şimdi olduğu yerde hafifçe dönüp çitin öteki tarafındaki konvoyu gösteriyordu.

«Bunlar bizim adımıza konuşamazlar! Bizi temsil edemezler bunlar! Bizim adımıza konuşmaya hakları yok bunların!»

Çite yakın olan insanlar çite yüklenmeye başlamışlardı. Valerian ile sürücü telaşlanmışlardı şimdi. Motorlar çalışıyor durumda bırakıldığı için bir anda hareket edip birkaç mil uzaktaki Argus idare binasına doğru yola koyuldular. Ellie arkalarından kalabalığın homurtusunu ve adamın sesini duyabiliyordu.

«Bu yerdeki kötülüğe bir son verilecek, yemin ediyorum size!»

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Rastlantısal Seçim

Din bilimcisi Din'i kendine özgü saflığıyla Cennet'ten indiği gibi tanımlama zevkini seve seve üstlenebilir. Ama tarihçinin görevi pek o kadar zevkli değildir. O, dinin yeryüzündeki uzun ikameti sırasında, zayıf ve dejenere insanlar arasında, kapmış olduğu yanılgı ve çürümüşlük karışımını bulmak zorundadır.

— EDWARD GIBBON

Roma İmparatorluğunun Gerilemesi ve Çöküşü Ellie rastlantıyla bir kanal seçmek yerine televizyon kanallarını tek tek taradı. *Kitle Katillerinin Yaşam Biçimleri* ve *İddiaya Girer Misin?* vardı ilk iki istasyonda. Sonra Johson City Wildcats takımı ile Union Eddicott Tigers arasında heyecanlı bir basketbol maçı. Bir sonraki kanalda Ramazan ayında doğru davranış kurallarını tartışma Farsça bir program. Kilitli kanallardan biri herhalde evrensel nefret çeken cinsel uygulamalara ayrılmıştı. Bir kanalda da kompüter oyunu çıktı. Ev kompüterine bağlı olarak bir oyun oynayabilirdin Program yayınlanırken, amaç reklamı yapılan disketi sipariş ettirmekti. Bu oyunun adı Galaktik Gılgamış'tı. Oyun sırasında programı kopya edilmemesi için uygun elektronik önlemler alınmıştı. Bu video oyunlarından çoğu yetişme çağında olan gençleri bilinmeyen bir geleceğe hazırlamaya çalışmanın kusurlu çabaları diye düşündü.

Birden gözüne eski bir istasyonun konuşmacısı takıldı: Adam büyük bir inançla Tonkin Körfezi'nde ABD Yedinci Filosunun iki destroyerine saldıran Kuzey Vietnam hücumbotlarından sözediyordu. Birleşik Devletler Başkanı karşılık olarak 'tüm gerekli önlemlerin alınmasını' istemişti. Bu, Ellie'nin en sevdiği programlardan biriydi: Dünün Haberleri. Eski yılların haber filmleri gösterilirdi birinci yarıda; ikinci yarıda ise birinci bölümdeki yanlış yalan haberlerin tek tek alınıp incelenmesi yapılır, haberalma örgütlerinin yönetimin her söylediği şeye körükörüne inanması dile getirilirdi. Ekranın altındaki tarih 5 Ağustos, 1964'tü; Ellie lise yıllarının bir anı dalgası — özlemi değil— duyarak istasyonu değiştirdi.

Dini konularda yayım yapan kanallardan birinde mesaj tartışılıyordu. Amerika'nın her yerinde kiliseye gidenlerin sayısı artmıştı. Ellie, mesajın herkesin kendi inancının onaylandığı ya da karşı çıkarıldığı bir ayna olduğuna inanıyordu. Peru, Cezayir, Meksika, Zimbabwe ve Ekvator'da ve Hopi'ler arasında eski uygarlıklarının uzaydan gelip gelmedikleri konusunda ciddi tartışmalar yapılmaktaydı. Katolikler dünya dışı bir Tanrı inayetini tartışmaktaydılar. Protestanlar İsa'nın yakın gezegenlere gitmesi ve Dünya'ya dönüşü olasılığını konuşmaktaydılar. Müslümanlar Mesaj'ın resim yasağına ters düşeceğinden korkuyorlardı. Kuveyt'te ortaya çıkan biri Şii'lerin Gizli İmamı olduğunu açıklıyordu. Museviler arasında ise yeniden Astruc ile ilgilenilmeye başlanmıştı. Bilginin inancın kökünü kazıyacağına inanan Astruc 1305 yılında Barselona Hahamı'nı kandırıp aforoz tehdidiyle yirmi beş yıl süreyle bilim ya da felsefe okutulmasını yasaklamıştı. Müslümanlıkta da benzer akımlar göze çarpıyordu. Nikolas Polydemos adlı Selanikli bir filozof dinlerin, hükümetlerin ve insanların 'yeniden birleştirilmesi' için yaptığı konuşmalarla dikkatleri çekmeye başlamıştı. Eleştirmenleri 'yeniden' sözcüğü üzerinde duruyorlardı.

UFO dernekleri San Antonio yakınlarındaki Brooks Hava Kuvvetleri Üssü çevresinde yirmi dört saat nöbet tutmaya başlamışlardı. 1947'de bu bölgeye inen bir uçan dairede bulunan dört kişinin cesedinin bu üssün buzdolaplarında saklandığı ileri sürülüyordu: dünya dışı varlıklar bir metre boyundaydılar ve minicik kusursuz dişleri vardı. Hindistan'da Vişnu'nun, Japonya'da Amidha Buda'sının görüldüğü söylenmekteydi. Lourdes kasabasında yüzlerce kişi iyileşmişti. Dünya Özgür Düşünürler Derneği mesajın Tanrı'nın olmadığının kanıtı olduğunu belirtiyorlardı. Mormon Kilisesi bunun melek Moroni'nin ikinci açıklaması olduğu inancındaydı.

Çeşitli gruplar mesajı çok tanrılılığın, tek tanrılılığın ya da tanrısızlığın kanıtı olarak görmekteydiler. Kimileri 1999'da, kimileri ise 1996 ya da 2033'te Dünya' nın sonunun geleceği kehânetinde bulunuyorlar, bunu İsa'nın doğum ve ölüm yıldönümlerine denk düşülüyorlardı. Eski Mayalar'ın Büyük Dairesi 2011 yılında tamamlanacaktı ve o yıl —bu eski kültür geleneğine göre— evrenin sonu gelecekti. Maya kehâneti ile Hıristiyan binyılcılığın böyle yakın düşmesi Meksika ve Orta Amerika'da bir tür Dünya'nın sonu çılgınlığı yaratmıştı. Daha yakın yıllara inanan bazı

'binyılcı'lar kısa bir süre sonra değersiz olacağını düşünerek ve İkinci Gelişe bir rüşvet olarak bütün mallarını yoksullara dağıtmaya başlamışlardı.

Bağnazlık, korku, umut, ateşli tartışma, sessiz dua, misilleme, örnek diğergamlık, darkafalılık ve yeni fikirlere düşkünlük bir salgın halinde küçücük Dünya gezegenini örtmekteydi. Ellie bu korkunç karışıklığın ortasında Dünya'nın geniş evrensel bir halının ancak bir ipliği olduğu düşüncesinin kök salmaya başladığını sezer gibi oluyordu. Bu sırada mesaj da şifresinin çözüm çabalarına şiddetle direnmekteydi.

Anayasanın birinci ek maddesinin koruduğu kötüleme kanallarında Ellie, Vaygay, der Heer, ve daha az derecede olmak üzere Peter Valerian aralarında dinsizlik, komünizm ve mesajı kendilerine saklamak gibi çeşitli suçlardan dolayı kınanmaktaydılar. Ellie'ye kalırsa Vaygay pek öyle aşın bir komünist değildi ve Valerian sessiz ama gelişmiş bir Hıristiyan inancına sahipti. Mesajın şifresini çözebildikleri takdirde ise kendisi bunu bu sofu yorumcuya kendi elleriyle teslim etmeye hazırdı. Bu arada David Drumlin ise bir kahraman olarak göklere çıkarılıyordu; asal sayıları ve Olimpiyat yayınların şifresini çözen oydu; onun gibi bilim-adamlarına ihtiyacımız vardı. Ellie içini çekerek kanalı bir daha değiştirdi.

Doğrudan doğruya uydu televizyon yayınları ve 180 kanallık kablonun gelişinden sonra ayakta kalabilen tek ticari televizyon istasyonu TABS, Turner - Amerikan Broadcasting System, çıkmıştı karşısına. Bu istasyonda Palmer Joss pek seyrek çıktığı televizyon programlarından birindeydi. Amerikalıların pek çoğu gibi Ellie de adamın çınlayan sesini, hafif bakımsız yakışıklılığını, insanda bizleri düşündüğü ve hiç uyumadığı izlenimini uyandıran gözlerinin altındaki morluğu hemen tanımıştı.

«Bilim bizim için gerçekten ne yapmıştır?» diyordu Joss. «Daha mutlu muyuz şimdi? Holograf alıcılarından ve çekirdeksiz üzümden söz ediyor değilim. Temelde daha mı mutluyuz şimdi? Yoksa bilimadamları inancımızın temellerini alttan kazarken bize rüşvet olarak oyuncaklar, teknolojik oyuncaklar mı veriyorlar?»

Yaşamını uzlaşmazı uzlaştırmaya çalışmakla geçirmiş, çok daha basit bir çağı özleyen bir insan, diye düşündü Ellie. Popüler din anlayışının en uç aşırılıklarını suçlamış olmasının evrim ve relativite konularında saldırılarını

haklı kıldığını sanıyor. Neden elektronun varlığına saldırmıyor ki? Çünkü Palmer Joss hiç elektron görmedi ve İncil'de de elektromanyetik alanlardan söz edilmiyor. Neden inanmalı o halde elektrona? Ellie daha önce adamı hiç dinlememiş olduğu halde onun sonunda sözü döndürüp dolaştırıp Mesaj'a getireceğinden emindi.

«Bilimadamları bulgularını kendilerine saklayıp bizi susturmaya yetecek kadar kırıntılar vermektedirler. Onların yaptıklarını anlayamayacak kadar budala sanıyorlar bizleri. Kanıtsız sonuçlar veriyorlar bizlere; spekülasyonlar, kuramlar ve hipotezler değil de kutsal kitaptan sözlermiş gibi birtakım bulgular sunuyorlar — sıradan insanların yalnızca varsayım diyeceği şeyler. Yeni bir kuramın, yerini almaya çalıştığı inanç kadar insanlar için iyi olup olmadığını sormuyorlar bile. Bildiklerini aşırı değerlendirip bizi küçük görüyorlar. Kendilerinden açıklama istediğimizde bize bunları anlamamızın yıllar süreceğini söylüyorlar. Bunu iyi bilirim, çünkü dinde de anlaması yıllar sürecek olan şeyler vardır. Bir yaşamboyu uğraşırsın da Yüce Tanrı'nın anlayışına bile yaklaşamazsın. Ama bilimadamlarının dini liderlere gelip de onların yıllarca süren inceleme, görüş ve duaları hakkında bir şey sorduğunu görmezsiniz. Yanıltma ve aldatmanın dışında bizi önemsemezler bile.

«Şimdi de Vega yıldızından bir mesaj aldıklarını söylüyorlar. Bir yıldız bir mesaj gönderemez. Biri gön-deriyordur bunu. Kim? mesajın amacı tanrısal mı yoksa şeytanca mı? Şifresi çözülünce 'Sevgilerle, Tanrı' diye mi yoksa 'Saygılarımla, Şeytan' diye mi bitecek? Bilimadamları bize mesajın içeriğini anlatmaya karar verdiklerinde gerçeği söyleyecekler mi? Yoksa bizim anlayacağımızı düşünerek ya da kendi inançları ile çeliştiği için bazı şeyleri saklayacaklar mı? Sözünü ettiğimiz bu insanlar bize kendi kendimizi yok etmeyi öğreten insanlar değiller midir?

«Dostlarım, söylediğim gibi bilim, bilimadamlarının bilimlerine benim Tanrı'ya olan inancımdan daha büyük bir inançla bağlı olabileceklerine inanmıyorum.

«Onlar yeni bir fikirle karşılaştıklarında 'gerçek' lerini fırlatıp atmaya hazırdırlar. Bundan gurur duyarlar. Bilmenin sonu yok derler. Doğada kesin hiçbir şey olmadığına, zamanın sonuna kadar bizim cahil kalacağımızı hayal ederler. Newton Aristotle'yi devirdi. Einstein de Newton'u. Yarın biri

çıkıp Einstein'ı alaşağı edecek. Bir kuramı anlar anlamaz yerine hemen bir başkasını koyuyoruz. Eski fikirlerin deneme aşamasında olduğunu söyleselerdi pek aldırmayacaktım. Ama Newton'un yerçekim yasası dediler. Hâlâ da öyle diyorlar. Peki bu bir doğa yasası olsaydı nasıl olur da yanlış olurdu? Nasıl kaldırılıp atılabilirdi? Yalnızca Tanrı değiştirebilir doğa yasalarını, bilimadamları değil! Onlar sadece yanıldılar. Albert Einstein haklı ise Isaak Newton amatörün biriydi.

«Bilimadamlarının her zaman doğruyu bilmediklerini unutmayın.

Bizim dinimizi, inançlarımızı elimizden almak ve karşılığında bir şey vermemek istiyorlar. Bilimadamları bir kitap yazıp bunun Vega'dan gelen mesaj olduğunu söyleyecekler diye Tanrı'yı terk etmeye niyetim yok benim.»

***

Palmer Joss böyle tanışıp sevilmeden önce gençliğinde karnavallarda çalışırdı. Bir sır değildi bu, Timesweek dergisindeki yaşamöyküsünde anlatılmıştı, geçimini sağlamak için Dünya'nın silindir biçimindeki bir haritasını dövme ile gövdesine yaptırtmıştı. Oklahoma' dan Mississipi'ye kadar, eski kırsal eğlenceler çağından kalma bir karnavalla, kasaba kasaba dolaşıp kendisini teşhir ederdi. Mavi okyanusun enginliklerinde dört rüzgâr tanrısı yanaklarını şişirerek poyraz ve lodos rüzgârları yaratırlardı. Palmer Joss karın kaslarını gevşeterek Atlantiği dalgalandırırdı. Sonra da şaşkın seyircilerine Ovid'in Değişimler 'inin 6. kitabından parçalar okurdu; Bulutlar üzerinde dolaşan Şiddet Hükümdarıyım ben, Dalgaları yaratır, ağaçları deviririm... Şeytani öfkemle yaşlı Dünya'nın en derin Mağaralarına dalarım; O uçsuz bucaksız derinliklerden Cehennemin dehşet alevlerini yayar, Ölüm yağdıran depremleri salarım dünyaya!

Joss ellerini kullanarak kıtaların kaymasını gözler önüne serer, Batı Afrika'yı Güney Amerika ile birleştirirdi. Ona 'Geos, Yerküre İnsan' derlerdi.

Joss okumaya çok düşkündü ve ilkokuldan sonra eğitimine öğrenimine devam etmediğinden bilim ve klasiklerin sıradan insanlar için olmadığını

bilemezdi. Yakışıklılığının da yardımıyla karnavalın kaldığı kasabalarda kütüphanelere gidip hangi ciddi kitapları okuması gerektiğini sorardı. Kendisini geliştirmek istediğini söylerdi. Böylece dost kazanma, gayrimenkul yatırımları, tanıdıklarını etkileme konusunda pek çok kitap okudu; ancak her nedense bu kitapların pek yüzeysel olduğunu hissediyordu. Oysa eski edebiyatta ve çağdaş bilimde nitelik gibi bir şey olduğunu sezinliyordu. Bir yerde uzun süre kaldıklarında yerel kasaba ya da kent kitaplığını didik didik ederdi. Kendi kendine tarih ve coğrafya öğrenmişti. Bu sık sık ortadan kaybolmaları konusunda kendisini sorguya çeken Fil Kız Elvira'ya bunların işiyle ilgili olduğunu söylerdi. Kız ise onun kadın peşinde olduğunu sanırsa da —bir keresinde her limanda bir kütüphaneci demişti— mesleki konuşmasının da düzeldiğini kabul etmek zorundaydı. Joss'un gösterisi karnavala para kazandırmaya başlamıştı.

Bir gün sırtı seyircilerine dönük olarak Hindistan ile Asya kıtasının çarpışmasını ve bundan doğan Himalayaları gösterirken bulutlu ama yağmursuz gökyüzünden inen ani bir yıldırım Joss'a çarpıp genci öldürmüştü. Zaten Güneydoğu Oklahoma'da hortumlar vardı ve tüm Güney'de hava olağanüstüydü. Vücudunu sakince terk edip karanlık bir tünelden geçerek parıltılı bir ışığa doğru yükseldiğini görüyordu. Parıltı arasında dev boyutlarda, hatta Tanrısal boyutlarda bir hayalet gördü.

Joss uyandığında sağ olduğunu fark edince düş kırıklığına uğramıştı.

Gösterişsiz bir yatak odasında bir karyolada yatıyordu. Rahip Billy Jo Rankin üzerine eğilmişti. Onun arkasında sekiz on kukuletalının Kyrie Elesion okuduğunu görüyordu ama aslında bundan pek emin değildi.

«Ölecek miyim yaşayacak mıyım?» diye mırıldandı genç.

«Her ikisi de evladım,» diye cevap verdi Rahip Bay Rankin.

Joss az sonra Dünya'nın varlığını keşfetmenin o güçlü duygusuyla kendinden geçmişti. Ancak bu duygusu az önce gördüğü o tanrısal biçimle ve onun getirdiği sonsuz sevinçle çelişkili olduğundan bunu dile getirmesi çok güçtü. Göğsünün içinde birbiriyle çatışan iki duygu vardı şimdi. Çeşitli durumlarda, hatta kimi zaman sözünün ortasında, bu duygulardan birinin

sözünü ya da davranışlarım etkisi altına alıverdiğini fark ediyordu. Bir süre sonra ikisiyle birlikte yaşamaya alışmıştı.

Daha sonraları kendisine gerçekten ölmüş olduğunu söylediler. Bir doktor muayene edip ölmüş olduğunu bildirmişti. Ama dua etmişler, ilâhiler söylemişler, hatta masaj yaparak (özellikle Mauritanya bölgesine) onu diriltmeye çalışmışlardı. Sonra da canlandırmışlardı işte. Joss gerçekten yeniden doğmuştu. Bu durum kendisinin deneyine çok uygun düştüğü için Joss bunu sevinerek kabul etmişti. Bu konuda hiç konuşmasa bile olayın önemini kavrıyordu. Boşuna ölmemişti. Boşuna dirilmemişti sonra da.

Artık koruyucusunun gözetiminde İncil'i öğrenmeye başlamıştı.

Yeniden Diriliş fikri ve Kurtuluş doktrini kendisini müthiş etkilemişti.

Rahip Bay Rankin de ilk başlarda kendisine yardımlarda bulunuyor, Joss'u, oğlu Billy Jo Rankin Tanrı’nın çağrısına uyup Texas'a gittikten sonraki vaizlığına hazırlıyordu. Joss kısa bir sürede kendisine özgü bir vaaz biçimi bulmuştu. Basit bir dille ve gösterişsiz benzetmelerle vaftizi ve ölümden sonraki yaşamı, Hıristiyanlık ile klasik Yunan ve Roma efsaneleri arasındaki bağı, Tanrı’nın Dünya için fikrini, her ikisi de tam olarak anlaşıldığı takdirde bilim ile dinin uyumluluğunu anlatıyordu. Alışılagelmiş vaaz biçimi değildi bu, pek çok kişinin hoşuna gitmeyecek kadar dini idi, ama yine de çok tutuluyordu.

Rankin, «Sen yeniden doğdun, Joss,» diyordu. «Bu yüzden adını değiştirmelisin. Ancak Palmer Joss da bir vaiz için öylesine esaslı bir ad ki, bunu değiştirdiğin takdirde aptallık edersin doğrusu.»

Doktorlar ve avukatlar gibi din satıcılarının da birbirlerinin mallarını pek seyrek olarak eleştirdikleri Joss'un ilk öğrendiği şey oldu. Ancak bir gece genç Billy Jo Rankin'i, Odessa'dan zaferle dönüşü sonrası Tanrı Kilisesinde verdiği vaazında dinlemeye gitti. Billy Jo kesin bir Ödül, Misilleme ve Vecd doktrini yayıyordu.

O gece tedavi gecesiydi. Cemaate tedavi aracının Generalissimo Francisco Franco'nun dindarları korkutmak için çalışma odasından hiç eksik etmediği Avila'lı Aziz Teresa'nın uyluk kemiğinden, hatta Gerçek Haç'ın bir

parçasından daha kutsal olan bir şeydi. Bill Jo Rankin' in gösterdiği şişenin içinde İsa'yı çevreleyen ve koruyan gerçek rahim suyu vardı. Sıvı bir zamanlar Aziz Ann'a ait olan toprak bir kapta korunmuştu. Küçücük bir damlası bile Tanrı'nın Özel İnayetiyle her derde devaydı.

Joss Rankin'in böylesine açık bir üçkâğıtçılığa kalkışmasından çok cemaatin bunu kabul edecek kadar saf olmasına şaşmıştı. Daha önceki yaşamında halkı aldatmak için pek çok yola başvurulduğunu görmüştü. Ama o eğlendirmek içindi. Bu farklıydı. Dindi bu. Din değil mucize üretmek, gerçeğin bile cilâlanmayacağı derecede önemliydi. Bu sahtekârı vaiz kürsüsünden suçlamaya başladı ondan sonra da.

Ateşliliği arttıkça Hıristiyanlığın diğer sapmış biçimlerine de saldırmaya başlamıştı. Bunların arasında, çimlerine de saldırmaya başlamıştı. Bunların arasında, İncil'de yürekleri temiz olanların yılanların zehrinden korkmalarına gerek olmadığı yazdığı için inançlarını yılan okşayarak sınamadan geçirenler de vardı. Bu tür mezhepler dine zarar veriyordu. Joss her dinde doktriner bir çizgi olduğunu, bunun ötesine geçmenin cemaatin zekâsına hakaret oluşturduğunu söylüyordu. Sağduyulu insanlar bu çizginin nerede çekilebileceği konusunda uyuşmayabilirlerdi, ancak bunu aşan dinler kendilerini tehlikeye atmış demekti. İnsanlar budala değildi. Yaşlı Rankin ölümünden bir gün önce, işlerini yoluna koyarken Joss'a haber gönderip kendisini bir daha asla görmek istemediğini bildirdi.

Joss bu sırada bilimin de bütün cevaplara sahip olmadığını söylemeye başlamıştı. Evrim kuramında tutarsızlıklar bulmuştu. Bilimadamları uyumlu bulmadıkları bulguları rafa kaldırıyorlardı. Dünyanın 6000 yaşında olduğunu söyleyen Başpiskopos Ussher gibi onlar da 4.6 milyar yaşında olduğunu söylerlerken bir şey biliyor değillerdi. Kimse evrimin oluşumunu görmemişti, kimse Yaratılış'tan bu yana saniyeleri saymamıştı.

Sonra Einstein'ın relativite kuramı da kanıtlanmamıştı. Einstein, ne olursa olsun ışıktan hızlı hareket edilemez demişti. Nasıl bilebilirdi bunu? Işık hızına ne kadar yaklaşabilmişti kendisi? Relativite yalnızca Dünyayı anlayabilmenin bir yoluydu. Einstein insanın uzak gelecekte yapabileceklerini sınırlayamazdı. Ve Einstein Tanrı'nın yapacağı şeylere sınır getiremezdi. Tanrı isterse ışıktan hızlı hareket edemez miydi? Tanrı isterse bizi ışıktan hızlı hareket ettiremez miydi? Bilimde de aşırılıklar

vardı, dinde de. Sağduyulu bir insan ikisine de kapılmazdı. İncil'in de, doğal dünyanın da pek çok yorumu vardı. Her ikisini de Tanrı yarattığına göre ikisi de tutarlı olmalıydı. Bir tutarsızlık varsa bu bir bilimadamının ya da dinbilimcinin —veya ikisinin de— görevlerini yapamadıklarını gösterirdi.

Palmer Joss bilim ve din konusundaki bu tarafsız eleştirilerine bir ahlâki dürüstlük ve cemaatinin zekâsına saygı çağrısını da ekliyordu. Ağır aşamalardan geçerek ulusal durumu, genetik düzenlemenin kabul edilebilirliği konularında orta yolu tutmaya çalışıyor, bilim ve dinin karikatürlerini uzlaştırmaya uğraşıyordu. Her iki taraf da onun bu müdahalelerine öfkeyle karşı çıktıkça popülaritesi artıyordu. Başkanların sırdaşı olmuştu artık. Vaazları önemli laik gazetelerin sayfalarında yer alıyordu. Bir elektronik kilise kurma çağrılarım reddetmişti. Basit bir yaşam sürüyor ve —Başkanın çağrıları ve kilise toplantıları dışında— kırsal Güney'i hiç terk etmiyordu. Geleneksel bir yurtseverlik ötesinde politikaya bulaşmayı bir kural olarak benimsemişti.

***

Der Heer bir yerde sakin bir akşam yemeği yemelerini önermişti. Kendisi Mesaj'ın yorumundaki son ilerlemeler konusunda Vaygay ve Sovyet Heyeti ile bir toplantıda bulunmak üzere uçakla geliyordu. Ancak güney Yeni Meksika Dünya basını ile dolu olduğundan yüz millik bir alanda başbaşa oturup fark edilmeden ve dinlenmeden konuşabilecekleri tek bir lokanta bile yoktu. Ellie de Argus tesisindeki küçük dairesinde kendisi hazırladı yemeği. Konuşacakları çok şey vardı. Kimi zaman projenin geleceği Başkan'ın pamuk ipliğine bağlıydı sanki. Ancak Ken'in gelmesinden hemen önce içini titreten o hafif beklenti duygusunun bundan başka şeylere bağlı olduğunu da fark ediyordu. Joss konusu tam olarak bir iş konuşması sayılamayacağından bulaşık makinesini doldururken ondan söz etmeye başladılar.

«Adamın ödü patlıyor,» dedi Ellie. «Görüşü çok dar. Mesaj'ın kutsal kitapların eleştirisel bir yorumu ya da inancını sarsacak bir şey olacağını tahmin ediyor. Yeni bir bilimsel bulgunun bir öncekini nasıl kapsadığı konusunda hiçbir fikri yok. Bilimin kendisi için son olarak neler yaptığını

bilmek istiyor. Ve bu adam da mantığın sesi olarak kabul ediliyor sözüm ona.»

«Kıyamet Güncüler, Önce Dünya'cılarla kıyaslanınca Palmer Joss ılımlılığın ruhudur,» dedi der Heer. «Belki de bilim yöntemlerini gerektiği gibi açıklayamadık bizler. Bugünlerde bunu çok düşünüyorum, Ellie. Ve sen de gerçekten emin olabilir misin bu mesajın...»

«Tanrı'dan mı yoksa Şeytan'dan mı geldiğine? Ciddi olamazsın, Ken.»

«Pekâlâ, bizim iyi ya da kötü diyeceğimiz şeylere bağlı ileri yaratıklar diyelim; Joss gibilerinin Tanrı'dan ya da Şeytan'dan ayırt edemeyecekleri varlıklar?»

«Ken, Vega sisteminde yaratıklar kim olurlarsa olsunlar, onların evreni yaratmadıklarına yemin edebilirim. Sana. Onların Tevrat Tanrı'sıyla da bir benzerlikleri olamaz. Vega'nın, Güneş'in ve bütün komşu yıldızların tümüyle sıradan bir Galaksi'nin dümen suyunda bulunduklarını unutma. Ben ki Ben'im Ne işim var Burada? Herhalde O'nun yapacak çok önemli işleri vardır.»

«Ellie, sıkışık bir durumdayız. Joss'un çok etkili olduğunu biliyorsun. Üç Başkan'a da yakınlığıyla tanınıyor. Başkan Joss'a bazı tavizler verecektir, her ne kadar onu ve diğerlerini Şifre Çözme Komitesi'ne katacağına inanmıyorsam da. Rusların Komite'de din adamlarıyla birlikte olacaklarını hayal de çok güç ya. Bütün iş gelip burada düğümlenebilir. Neden gidip onunla konuşmuyoruz? Başkan Joss'un bilime gerçekte hayran olduğunu söylüyor. Ya onu kendi tarafımıza çekmeyi başarırsak?»

«Palmer Joss'u mu bizden yana çekeceğiz?»

«Ona dinini değiştirtmeyi hayal etmiyorum — yalnızca Argus'un ne olduğunu, içeriğinden hoşlanmazsak Mesaj'a karşılık vermek zorunda olmadığımızı, yıldızlararası uzaklığın bizi Vega'dan nasıl ayrı tuttuğunu anlamasını sağlayalım, yeter.»

«Ken, o adam ışık hızının kozmik hız sınırı olduğuna bile inanmıyor.

Karşılıklı konuşuyor olmayacağız ki. Ayrıca benim geleneksel dinlerle uzlaşma konusunda uzun bir başarısızlık geçmişim de var. Onların tutarsızlıkları ve ikiyüzlülükleri karşısında her an patlamaya hazırım. Joss ile benim bir araya gelmemi isteyeceğini sanmam. Ya da Başkan'la.»

«Ellie, ben paramı kimin üstüne yatıracağımı bilirim. Joss ile bir araya gelmenin durumu bundan daha kötü yapacağına inanmıyorum.» Ellie erkeğe gülümsemekle yetindi.

İzleme teknelerinin yerlerini alması ve Rejkjavik ve Jakarta gibi bir iki yere küçük ama yeterli radyo teleskopların yerleştirilmesiyle Vega'dan gelen sinyallerin artık tam olarak alınması sağlanmıştı. Dünya Mesaj Konsorsiyum'u Paris'te toplanacaktı. Hazırlık olarak en fazla veriye sahip devletlerin bir ön bilimsel tartışma hazırlamaları doğaldı. Dört gündür toplantılar yapılıyordu ve bu toplantıda da, bilimadamları ile politikacılar arasında aracılık yapan der Heer gibi kişileri son durum konusunda aydınlatmak amaçlanıyordu. Lunacharsky'nin başkanı olduğu Sovyet Heyeti'nde kendisi ile aynı ünü paylaşan bilimadamları ve teknisyenler vardı. Bunların arasında Sovyetlerin liderliğindeki Uluslararası Uzay Konsorsiyumu Intercosmos Başkanı Genrikh Arkhangelsky ile Merkezi Komite Üyesi ve Orta Ağır Sanayi Bakanı Timofei Gotsridze de bulunmaktaydı.

Vaygay olağan dışı baskılar altında hissediyordu kendini: birbiri ardından sigara içmeye başlamıştı yeniden. Konuşurken sigarasını avucu yukarı çevrili elinin başparmağı ile işaret parmağı arasında tutuyordu.

«Boylam içersinde yeterli bir birleşme olduğunu kabul ediyorum, ancak malzeme fazlalığı beni hâlâ endişelendiriyor. Marshal Nedelin'de helyum sıvılaştırıcısında bir aksama, ya da Rejkjavik'te bir elektrik kesintisi Mesaj'ın sürekliliğini tehlikeye atacaktır. Mesaj'ın tekrar başa dönmesinin iki yıl sürdüğünü düşünün. Ayrıca Mesaj'ın tekrar edileceğinden de emin değiliz.

Tekrar olmadığı takdirde boşlukların doldurulması olanaksızdır. Beklenmedik durumlar için bir plan yapmamız gerek bence.»

«Ne düşünüyorsun?» diye sordu der Heer. «Konsorsiyuma bağlı tüm gözlemevleri için birer yedek jeneratör falan gibi bir şeyler mi?»

«Evet. Ayrıca bağımsız amplifikatörler, spektrometreler, otokorrelatörler. Ve gerekirse uzak gözlemevlerine en kısa sürede uçakla sıvı helyum gönderebilme olanakları.»

«Ellie, sen de bu fikirde misin?»

«Kesinlikle.»

«Başka?»

«Vega'yı çok geniş bir frekans kanalında izlemeye devam etmeliyiz bence,» dedi Vaygay. «Belki de yarın mesaj frekanslarının yalnızca birinden değişik bir mesaj alırız. Göğün öteki bölgelerini de taramalıyız. Belki de Mesaj'ın anahtarı Vega'dan değil de başka bir yerden gelecektir...»

«Vaygay'ın belirttiği noktanın neden önemli olduğunu düşündüğümü açıklamak isterim,» diye Valerian söze karıştı. «Mesaj 'ı aldığımız ama şifre çözümü konusunda en küçük bir ilerleme bile yapamadığımız bir noktadayız şu anda. Bu konularda geçmiş deneylerimiz yok. Onun için her tarafı tarayıp incelemek zorundayız. Bundan iki yıl sonra alabileceğimiz basit bir önlemi almadık diye dövünmemizin bir yararı olmaz. Mesaj’ın tekrarlanacağı bir tahminden öteye gidemez. Görebildiğimiz kadarıyla Mesaj'da tekrarlanacağına işaret eden bir şey yok. Şu anda kaybedeceğimiz fırsatlar sonsuza kadar kaybedilmiş demektir. Araç gereç geliştirilmesinden yanayım ben. Gönderilen mesajın daha altında başka şeyler olduğundan kuşkulanıyorum.»

«Bir de personel sorunu var,» diye Vaygay devam etti. «Bu mesajın bir iki yıl değil de on yıl yirmi yıl devam ettiğini düşünün. Ya da bu göğün çeşitli yerlerinden gelecek olan mesajların ilkidir belki. Yeryüzünde ancak bir iki yüz yetenekli radyo gökbilimcisi vardır. Sanayileşmiş ülkeler daha çok radyo gökbilimcileri ve çok iyi eğitim görmüş radyo mühendisleri çıkartmaya başlamalıdırlar.»

Ellie pek az konuşan Gotsridze'nin ayrıntılı notlar almakta olduğuna dikkat etmişti. Sovyetlerin İngilizcelerinin Amerikalıların Rusçalarından ne kadar üstün olduğuna bir kere daha şaşmıştı bu toplantıda. Yüzyılın başında Dünya'nın dört yanındaki bilimadamları Almanca konuşurlar, ya da Almanca okuyabilirlerdi. Ondan önce Fransızca, daha önce de Latince. Başka bir yüzyılda belki de zorunlu bir başka dil çıkacaktı — Çince örneğin. Bu arada geçerli dil İngilizceydi ve gezegenin her yanındaki bilimadamları bu dilin çelişkilerini ve düzensizliklerini öğreniyorlardı.

Vaygay izmaritinden yeni bir sigara yakarak konuşmasını sürdürdü.

«Bir şey daha var. Bu bir varsayım sadece. Mesaj'ın yeniden tekrarlanacağı fikri kadar bile inanılır değil aslında. Genellikle böylesine erken bir aşamada böylesine varsayıma dayanan bir fikri dile getirmekten kaçınırdım. Ancak varsayım doğruysa derhal düşünmemiz gereken bazı eylemlerimiz olmalıdır. Akademisyen Arkhangelsky de aynı sonuca varmamış olsaydı bu olasılığı ortaya atmaya cesaret edemezdim. Kendisiyle quasar kızıl lekelerinin quantizasyonu, süper aydınlık ışık kaynakları, nötron yıldızlarındaki quark fiziği konusunda aynı görüşte olmadığımız çok olmuştur. Kimi zaman o haklı çıkmıştır, kimi zaman da ben. Bir konunun ilk varsayımsal aşamasında hemen hemen asla aynı görüşü paylaşmış değiliz. Ancak bugün bir fikir birliği içindeyiz.

«Genrikh Dmit'ch, lütfen açıklar mısınız?»

Arkhangelsky hoşgörülü, hatta neşeli gibiydi. Lunacharsky ile yıllardır kişisel bir rekabet ve bilimsel tartışma içindeydiler.

«Mesaj'ın bir makine yapımı konusunda talimat olduğuna inanıyoruz biz,» dedi. «Mesaj'ın şifresini çözme konusunda bir fikrimiz yok. Bu kalıntılara iç referanslarda rastladık. 15441 inci sayfada 13097 inci satıra bir atıf olduğu açık. Büyük bir rastlantıyla o sayfa da elimizde. Bunlardan birini burada Yeni Meksika'da, diğerini Taşkent'teki bizim gözlemevimizde almıştık. 13097 inci sayfada bir atıf var, bu da bütün boylamları henüz dinlemediğimiz bir zamana gidiyor. Genel olarak hep geçmiş sayfalara atıflar göndermeler var yani. Örneğin son gelen sayfalardan birinde karmaşık talimatlar olmasına rağmen daha önceki sayfalarda bu çok daha

basit. Bir sayfada daha önceki sekiz sayfaya gönderme olduğunu da saptadık.»

Ellie, «Bu pek güçlü bir varsayım değil, çocuklar,» dedi Ellie. «Belki de bir dizi matematik eksersizdir, sonrakiler öncekilere dayandırılıyordum Belki de uzun bir romandır —onların bize kıyasla çok uzundur yaşamları— ve olaylar çocukluklarında geçmiş şeyleri hikâye ediyordur. Belki de çok göndermeli dini bir kitaptır.» «On Milyon Emir,» diye güldü der Heer. «Belki.» Lunacharsky sigarasının dumanı arasında teleskoplara baktı. «Ancak bu göndermelerin biçimine bakarsanız bunu bir makine yapmak için bir elkitabı olduğunu kabul edeceksiniz sanırım. Makinenin ne yapacağını ise ancak Tanrı bilir.»

DOKUZUNCU BÖLÜM

Kutsallık Duygusu

Hayret tapınmanın temelidir.

— THOMAS CARLYLE

Sartor Resartus (1833-34)

Kozmik dini duygunun bilimsel araştırma için en güçlü ve en soylu etken olduğuna inanırım.

— ALBERT EINSTEIN

Düşünceler ve Fikirler (1954)

Ellie Washington'a yaptığı pek çok seferden hangisinde Kender Heer'e âşık olmaya başladığını hatırlıyordu. Palmer Joss ile buluşma hazırlıklarının

sonu gelmeyecek gibiydi.

Joss'un Argus tesisine gelmeye hevesli olmadığı anlaşılıyordu; şimdilerde söylediğine göre kendisini ilgilendiren bilim adamlarının dinsizlikleriydi, Mesaj yorumları değil. Onların karakterlerini incelemek için de daha tarafsız bir yere gerek vardı. Ellie her nereye olursa gitmeye hazırdı, Başkan'ın özel bir yardımcısı da aralarını bulmaya çalışıyordu. Diğer radyo gökbilimcileri gitmeyeceklerdi, Başkan yalnız Ellie'nin toplantıda bulunmasını istemişti.

Ellie de birkaç hafta sonraya kalmış olan günü bekliyordu, onun ardından Dünya Mesaj Konsorsiyumumun ilk büyük toplantısına katılmak üzere Paris'e gidecekti. Vaygay ile birlikte Dünya çapındaki veri toplama programlarını düzenlemekteydiler. Sinyalleri almak artık normal bir hale dönüşmüştü ve aylardır tek bir boşlukları bile olmamıştı. Bu yüzden biraz boş zaman bulunca şaşırmıştı doğrusu. Annesiyle uzun bir konuşma yapmaya ve ne kadar kışkırtılırsa kışkırtılsın kibar ve dostça kalmaya karar verdi. Gözden geçirmesi gereken epey birikmiş mektubu vardı. Meslektaşlarından gelen kutlama ve eleştiri mektuplarının yanısıra dinî kınamalar, yarıbilimsel öneriler ve Dünya'nın dört yanından hayranlarının mektupları. Aylardır The Astrophysical Journal'i aylardır okuduğu yoktu. Vega' dan gelen sinyaller o kadar güçlüydü ki, amatör radyoculardan çoğu kendi küçük radyo teleskoplarını ve sinyal analiz aygıtlarını yapmaya başlamışlardı. Mesaj'ı ilk aldıkları günlerde bu amatörlerden çok yararlı veriler elde etmişlerdi, şimdi de Ellie hâlâ DAYA profesyonellerinin bilmedikleri şeyleri aldıklarına inanan amatörlerin istilâsı altındaydı. Bunlara özendirici karşılıklar vermeyi bir borç biliyordu. Bunlardan başka gözlemevinde quasar araştırması gibi kendisini bekleyen çok önemli radyo astronomi programları vardı. Ama Ellie bütün bunları yapacağı yerde zamanının giderek artan bir bölümünü Ken'le geçirdiğinin farkındaydı.

Başkan'ın Bilim Danışmanını, adamın istediği derecede Argus Projesi'ne sokmak kendisinin göreviydi kuşkusuz. Başkan'ın tam ve profesyonelce bilgi alması önemliydi. Doğrusu diğer devlet başkanlarının da Vega bulguları konusunda ABD Başkanı kadar bilgi sahibi olmalarını olduklarını ummak isterdi. Fen eğitimi görmemiş olmasına rağmen Başkan konudan gerçekten hoşlanıyor ve bilimi değil yalnız pratik yararları, ama

bilme zevki için de destekliyordu. James Madison ve John Quincy Adams'dan bu yana pek az Amerikan lideri için söylenebilirdi bu.

Yine de der Heer'in Argus'ta geçirebildiği zamana şaşmamak elden gelmiyordu. Hâlâ Washington'daki Bilim ve Teknoloji Politikası bürosundaki odasında bir iki saatini geçirmekteydi. Ama Ellie'nin görebildiği kadarıyla geri kalan saatlerde hep Argus'taydı. Kompüter sisteminin içlerine giriyor ya da radyo teleskopları incelemeye gidiyordu. Ellie onu sık sık kendisine verdikleri odada ayaklarını masanın üstüne atmış bir halde telefonla konuşurken ya da bir rapor okurken görüyordu. Kadın geçerken der Heer neşeyle elini sallayıp bir selam veriyor ve yine işine dönüyordu. Drumlin ve Valerian'la teklifsiz konuşuyordu, ancak teknisyenler ve sekreterlerle de aynı samimiyet içindeydi.

Der Heer'in Ellie'ye de soracağı pek çok şey vardı. İlk başlarda bunlar yalnızca teknik sorulardı, ancak kısa bir süre sonra akla gelebilecek gelecekteki olayların geniş bir planlamasına, sonra da sınırsız varsayımlara dönüşmüştü. Bu son günlerde bir proje hakkında konuşmak yalnızca birlikte biraz daha fazla zaman geçirmek için bir bahaneydi.

Washington'da güzel bir öğleden sonrasında Başkan Özel Acil Görev Grubu toplantısını Tyrone Free bunalımı nedeniyle ertelemişti. Yeni Meksika'dan bir gece önce uçakla gelmiş olan Ellie ile der Heer programsız birkaç saatleri olduğunu görünce Maya Ling Yin'in çizdiği Vietnam Anıtı'nı ziyaret etmeye karar verdiler. Saçma bir savaşın ciddi ve acıklı anıları karşısında der Heer duruma hiç de uygun olmayacak derecede neşeliydi; Ellie erkeğin karakterinin aksaklıkları hakkında düşüncelere daldı yine. Genel Servis Yönetiminden iki sivil güvenlik memuru, kulaklarında ten rengi kulaklıklarıyla kendilerini izliyordu.

Der Heer masmavi bir tırtılı bir dal parçasının üstüne çıkarmıştı. On dört çift ayağının hareketiyle vücudunu dalga dalga titreterek yürüyordu hayvan; dalın ucuna gelince dala vücudunun geri beş bölümüyle tutunup yeni bir tutunacak yer bulabilme çabasıyla havada boşuna ileri atılmaya çalıştı. Başarısız kalınca usta bir dönüşle geldiği yere döndü. Der Heer dalın öteki ucunu almıştı eline, Tırtıl başladığı yere dönünce yine gidecek bir yeri yoktu. Kafese tıkılmış memeli bir etobur gibi birkaç kere gidip geldi dal

boyunca, Ellie hayvanın son seferlerinde kaderine razı olmuş bir hava seziyordu. Zavallı yaratığa acımaya başlamıştı.

«Şu küçük herifin kafasının içinde ne müthiş bir program var,» dedi der Heer. «Her seferinde çalışıyor — optimum kaçış programı.

Düşmemesi gerektiğini de biliyor. Dal tümüyle havada oysa. Doğada dal hep bir yere bağlı olduğu için, doğada rastlayamaz bu duruma. Ellie, bu program senin kafanda olsaydı neler hissedeceğini düşündün mü hiç? Yani dalın ucuna geldiğin zaman ne yapacağını, ne yapman gerektiğini bilir miydin? Bunu enine boyuna düşündüğün izlenimini edinir miydin? İlk ön on ayağını havada sallamayı ama diğer on sekiziyle sımsıkı tutunmayı nasıl bildiğini merak eder miydin?»

Ellie başını hafifçe yana eğip tırtıla değil de adama baktı. Erkeğin kendisini bir larva olarak hayal etmekte güçlüğü yok gibiydi. Bunun onun için mesleki bir ilgi konusu olduğunu düşünerek ciddi bir karşılık vermeye çalıştı.

«Ne yapacaksın şimdi onu?»

«Otların arasına bırakacağım herhalde. Sen ne yapardın ki?»

«Bazı insanlar öldürebilirdi.»

«Bir yaratığın bilinçli olduğunu gördükten sonra onu öldürmek çok güç.»

Kara granite kazılmış 55.000 ad önünden bir süre konuşmadan geçtiler.

«Savaşa hazırlanan her devlet düşmanını canavar olarak gösterir,» dedi Ellie. «Karşı tarafın insan olduğunu düşünmeni istemezler. Düşman da düşünüyor ve hissediyorsa onu öldürmekte duraksayabilirsin. Öldürme ise çok önemlidir. Onları canavar olarak görmek çok daha iyidir.»

«Şu güzelliğe bak hele,» dedi erkek bir süre sonra. «Gerçekten söylüyorum, yakından bak.»

Ellie içinden yükselen tiksintiyi bastırmaya çalışarak erkeğin gözleriyle baktı tırtıla.

«Neler yaptığına dikkat et,» diye devam etti der Heer. «Senin benim kadar büyük olsaydı herkesin korkudan ödünü patlatırdı, değil mi?

Gerçek bir canavar olurdu o zaman, ha? Ama küçük işte. Yalnızca yaprak yiyor ve kendisinden başka bir şey düşünmüyor ve Dünya'ya birazcık güzellik katıyor, öyle değil mi?»

Ellie erkeğin boş olan öteki elini tuttu, konuşmadan ölüm tarihlerine göre dizili adlar önünden yürüdüler. Bunlar yalnızca Amerikan kayıplarıydı. Savaşta ölmüş olan iki milyon Güneydoğu Asyalı için kendi aileleri ve arkadaşlarının kalpleri dışında gezegenin hiçbir yerinde bir anıt falan yoktu. Amerika'da bu savaş konusunda kamuoyunun en çok söylediği şey askeri gücün politikacılar tarafından engellenmesiydi; tıpkı Birinci Dünya Savaşını kaybetmelerini Alman militaristlerinin 'arkadan vurulma'ya bağlamaları gibi diye düşündü Ellie. Vietnam Savaşı, ulusal vicdanda şimdiye kadar hiçbir Başkan'ın deşmeye cesaret edemediği bir sivilceydi. (Vietnam Demokratik Cumhuriyeti'nin sonraki politikası bu işi daha da güçleştirmişti.) Amerikan askerlerinin Vietnamlı düşmanlarına en hafifinden 'pislik,' 'yassı kafalılar' ve 'çekik gözlüler' demelerinin ne kadar yaygın olduğunu hatırlıyordu. Bundan sonraki insan tarihinin bundan sonraki dönemini, düşmanı insanlık dışına iten bu eğilimi alt ederek geçebilecek miydik acaba?

***

Der Heer havadan sudan söz ederken sırasında bir bilgin gibi konuşmazdı. Ona köşe başında gazete alırken rastlasam bilimadamı olduğunu imkânı yok tahmin edemezdiniz. New York sokakları aksanını hiç kaybetmemişti. Konuşması ile bilimsel çalışmalarının niteliği arasındaki uyumsuzluk meslektaşlarını şaşırtırdı. Çalışmaları ve kişiliği daha iyi tanınınca, aksanı yalnızca bir gariplik olarak görülürdü. Ancak örneğin guanasin trifosfat demesi bu sakin moleküle patlayıcı özellikler verirdi sanki.

Birbirlerine âşık olduklarını anlamaları epey uzun sürmüştü. Oysa başkaları bunu çoktan fark etmiş olmalılardı. Birkaç hafta önce Lunacharsky henüz Argus'tayken zaman zaman yaptığı gibi dilin mantıksızlığı konusunda bir monologa kalkışmıştı yine. Bu kere sıra Amerikan İngilizcesindeydi.

«Ellie, insanlar neden 'yeniden aynı yanlışı yapmak' derler? 'Yeniden' bu cümleye ne katar ki? Neden 'ağır ol' da 'ağırlaş' değil. Sonra 'sırılsıklam âşık olmak' deyimini al. Neden 'sırılsıklam?' Sen aşkı bilirsin. Ama bu deyimi kim icat etmişse aşktan hiç anlamıyormuş.» Ellie daha sonraları Vaygay'ın kendisiyle dalga mı geçtiğini yoksa bir cevap mı beklediğini çıkartamamıştı. Belki de bilinçaltında der Heer ile Ellie arasındaki bağı sezmişti.

Der Heer'in neden böyle çekingen kaldığı anlaşılır bir şeydi. Başkan'ın Bilim Danışmanı hemen hemen bütün zamanını böyle hassas ve havadan bir konuya ayırıyordu. Olayın önemli kişilerinden biriyle duygusal bir bağa girmek tehlikeliydi. Başkan hiç kuşkusuz kendisinin tarafsız yargısını beklerdi. Ellie'nin karşı çıktığı şeyleri önerebilmeli, onun desteklediği seçeneklere karşı çıkabilmeliydi. Ellie'ye âşık olmak der Heer'in etkinliğini bir dereceye kadar azaltırdı.

Ellie için durum çok daha karmaşıktı. Önemli bir radyo gözlemevinin ağırbaşlı saygınlığını üstlenmeden önce pek çok ilişkisi olmuştu. Âşık olduğuna inanıp bunu açıkladığı zamanlar bile evlilik kendisi için çekici gelmemişti. John Staughton'un annesine kur yaparken ne kadar büyüleyici olduğunu ve üvey babası olur olmaz da bu pozu nasıl terk ettiğini hatırlıyordu. Evlendikten hemen sonra erkeklerde daha önce pek göremediğin yepyeni ve korkunç bir kişilik ortaya çıkıverirdi. Romantik eğilimlerinin kendisini kolay incinebilir bir duruma soktuğunu düşünüyordu Annesinin yanlışını tekrarlayacak değildi Bundan daha derinlerde olan bir duygusu da kendinden geçerek âşık olması, kendisini elinden çekilip alınacak birine bağlamasıydı. Ya da kendisini terk edecek birine. Ayrıca insan birine gerçekten âşık olmazsa o kişiye asla ihanet edemezdi, kalbinde annesinin ölmüş olan babasına ihanet ettiğini hissettiği gibi. Hâlâ müthiş özlüyordu babasını Ellie.

Ama Ken ile durum değişik gibi görünüyordu. Yoksa yıllar geçtikçe beklentileri yavaş yavaş azalmış mıydı? Tanıdığı diğer erkeklerin aksine Ken baskı altındayken ya da kendisine karşı çıkıldığında daha yumuşak, daha merhametli bir yanını ortaya çıkarıyordu. Uzlaşmaya yatkın oluşu, bilimsel politikada ustalığı görevinin gerekli nitelikleriydi; ancak Ellie adamın içinde çok daha değişik bir şey gördüğüne inanıyordu. Bilimi hayatının tümüyle birleştirebilmesine ve iki yönetime cesaretle aşılamaya çalıştığı bilim için destekten dolayı kendisine saygı duyuyordu.

Mümkün olduğu kadar gözler önüne sermeye çalışarak Ellie'nin Argus'taki küçük dairesinde birlikte oluyorlardı. Karşılıklı konuşmaları sürekli bir zevk kaynağıydı, fikirler mekikler gibi gidip geliyordu aralarında. Kimi zaman birbirlerinin tamamlanmamış düşüncelerine hemen hemen eksiksiz bir önseziyle karşılık veriyorlardı. Der Heer düşünceli ve yaratıcı bir âşıktı.

Bazı zamanlarda aşkları nedeniyle erkeğin önünde yapabildiği ve söylediği şeylere şaşıyordu Ellie. Ona öylesine hayrandı ki, erkeğin kendisine olan sevgisi Ellie''nin kendi özsaygısını etkiliyordu. Erkeğin varlığı nedeniyle kendi kendini daha çok beğeniyordu. Erkek de aynı şeyi hissettiği için ilişkilerinin temelinde saygı vardı. En azından kendisi bunu böyle tanımlıyordu. Arkadaşlarının çoğunun yanında hâlâ bir yalnızlık hissettiği olurdu. Oysa Ken'le birlikteyken tüm yalnızlık duygusu uçup gidiyordu.

Hayallerini, anılarını, çocukluk çekingenliklerini ona huzur içinde anlatabiliyordu. Ve erkek de yalnızca ilgilenmiş görünüyor değildi, gerçekten hayranlık duyar gibiydi. Ellie'nin çocukluğu konusunda saatlerce sorular sorduğu olurdu. Sorulan hep doğrudan doğruya kimi zaman araştırıcı ama kesinlikle saygılıydı. Ellie'nin içindeki çocuğun çıkmasına izin verdiği başka bir durum olamazdı. Bir yaşındaki, beş yaşındaki, on iki yaşındaki ve yirmi yaşındaki Ellie sevgilinin içinde uyumlu kişilikler bulabiliyorlarsa demek ki bu bilinçaltı kişilerin hepsini mutlu etmek için bir fırsat vardı. Aşk onların bu uzun yalnızlıklarını sona erdiriyordu. Belki de aşkın derinliği ancak belirli bir ilişkide ortaya çıkan çeşitli kişiliklerimizin sayısı ile ölçülebilirdi. Ellie'nin daha önceki ilişkilerinde bu kişiliklerinin en

fazla bir tanesi uyumlu bir karşıtını bulabilmişti, diğer kişilikleri hep homurdanan asalaklar gibiydiler.

***

Joss ile buluşacaklarından önceki hafta sonu yatakta yatarlarken jaluzilerden giren öğleden sonrası güneşi birbirlerine dolanmış vücutları üzerinde desenler çiziyordu.

«Sıradan bir konuşmada babam konusunda... bir kayıp hissinden başka bir şey duymadan konuşabilirim,» diyordu Ellie. «Ama onu gerçekten hatırlıyorsam —söz gelimi o şakacılığını... o tutkulu dürüstlüğünü— o zaman kendimi tutamam ve öldüğü için ağlamak isterim.»

Der Heer kadının omzunu okşayarak, «Konuşma bizi duygulardan hemen hemen özgürleştirir,» dedi. «Belki de işlevlerinden biri de budur— tümüyle şaşkınlığa düşmeden dünyayı anlayabilmemiz için.»

«Öyleyse dilin icadı yalnızca bir lütuf değil. Biliyor musun, Ken, her şeyimi verirdim —ama sahip olduğum her şeyi inan bana— babamla bir iki dakika bir arada bulunabilseydim.»

Bütün o iyi ana ve babaların çevresinde yüzdükleri ya da yakınlardaki bir buluta uçtukları o cenneti düşündü. İnsan türünün ortaya çıkışından bu yana yaşamış ve ölmüş olan o milyarlarca insanı alabilmek için çok geniş bir yer olmalıydı. Cennet astronomik gökyüzü çapında değilse çok kalabalık olmalı, diye düşündü.

«Samanyolu'nda akıllı varlıkların toplam nüfusunu ölçen bir sayı olmalı,» dedi Ellie. «Kaç kişi vardır dersin? Bir milyon uygarlık varsa ve her birinde bir milyar varlık yaşıyorsa bu akıllı varlık sayısını on, hatta on beş katma çıkarır. Bunlardan çoğu bizden uygarsalar o zaman varlık sayısı fikri çok uyumsuz bir şey, belki de Dünya şovenizmi oluyor bu.»

«Elbette. Bundan sonra da galaksinin Gauloises sigarası, Volga arabası ve Sony cep haberleşme aygıtları üretim miktarını saymaya kalkışırsın. Sonra da Gayrisafi Galaktik Üretimi çıkarır, oradan da Gayrisafi Kozmik...»

«Sen benimle alay ediyorsun,» dedi Ellie kızmadığını belirten yumuşacık bir gülümsemeyle. «Ama bu sayıları düşün bir kere. Gerçekten düşün. Bizden ileri varlıkları ile o kadar gezegen. Heyecanlanmıyor musun bunu düşündükçe?»

Erkeğin ne düşündüğünü anlamıştı ama sözünü sürdürdü. «Şuna bak hele. Joss ile toplantıya hazırlık olarak okuyorum.»

Yatağın yanındaki komodinin üzerinden eski bir Brittanica Ansiklopedisinin 16. cildini alıp bir bilgisayar formunun işaretlediği yerini açtı. «Kutsal» maddesini gösterdi.

«Dinbilimcileri kutsal duygusunun özel ve akıldışı bir görünümünü fark etmiş olmalılar. Buna 'numinous' diyorlar, mantıkla anlaşılmaz, insanda saygı ve huşu uyandıran şey diyorlar yani. Bunu ilk olarak Rudolph Otto adında biri 1923'te Kutsallık Fikri kitabında kullanmış. İnsanların böyle şeyleri bulmaya ve saygı göstermeye hazır olduklarını söylüyor. Buna misterium tremendum, büyük esrar diyor.

«Misterium tremendum önünde insanlar kendilerini önemsiz hissederlermiş ama, eğer doğru anlamış-sam, kişisel olarak yabancılık duygusuna kapılmazlarmış. Otto 'numinous'u insanlar kutsal derken bunu kastediyorlarsa onlarla birlikteyim ben de. Bir sinyal beklerken ben de buna benzer bir şey hissettim. Bilimin tümünün böyle bir korku uyandırdığım düşünüyorum.

«Şunu dinle şimdi de.» Ellie okumaya başladı: Son bir yüzyıldır bir kısım filozof ve sosyal bilimci kutsalın ortadan kaybolduğunu söylemişler ve dinin yok olacağı kehanetinde bulunmuşlardır. Dinler tarihinin incelenmesi ise dini formların değiştiğini ve dinin içeriği ve ifadesi konusunda asla bir fikir birliği olmadığını gösterir. İnsanın şu anda geleneksel kutsal fikrinden köklü bir değişim gösterecek değer yapısını geliştirecek bir durumda olup olmadığı çok önemli bir sorundur.

«Eee?»

«Bence bürokratik dinler kutsalı görmeni kurumsallaştırmaya çalışıyorlar, örneğin eline on beş santimlik bir teleskop verip baktırmak gibi

sana kutsalı doğrudan doğruya görmeni sağlayacak araçlar vermek yerine. Dinin kutsalı duymaksa, sorarım sana kim daha dindardır: bürokratik dinlerin gereklerini yerine getirenler mi, yoksa bilim öğrenen insanlar mı?»

«Dur bakalım doğru anlamış mıyım,» dedi der Heer. «Tembel bir cumartesi öğleden sonrasındayız ve yatakta çırılçıplak yatan bir çift Britanica Ansiklopedisi okuyorlar ve Andromeda Galaksisi'nin Yeniden Dirilişten daha kutsal olup olmadığını tartışıyorlar. Doğrusu iyi vakit geçirmeyi gerçekten biliyorlarmış, öyle değil mi?»

Notlar

(*) bit: Binary digit sözcüğünün b-i-t harflerinden oluşan ve bilgisayar belleğinin alt birimlerine verilen ad.

İKİNCİ KISIM

MAKİNA

Evrenin yapısındaki bilim ilkelerini ortaya koyan Yüce Tanrı bunu yaparken insanı öğrenmeye ve taklit etmeye çağırmıştır. Sanki O, bizim dediğimiz bu yerkürenin sakinlerine şöyle demiştir: «İnsanın yaşaması için bir Dünya yarattım, ona bilim ve sanatı öğretmek için yıldızlı gökyüzünü görünür yaptım. Şimdi artık kendi rahatına bakabilir ve benim bu cömertliğimden birbirlerine karşı iyi olmayı öğrenebilirler.

— THOMAS PAINE Mantık Çağı (1794)

ONUNCU BÖLÜM

Gün-Gece Ayrımı Önceliği

Tanrıların var olduğunu düşünerek Kendimizi mi aldatıyoruz olmayan hayaller ve yalanlarla? Dünya'yı yalnızca rastlantılar ve değişimler mi kontrol ediyor yoksa?

— EURIPIDES Hecuba

Her şeyin nasıl olup bittiği çok garipti doğrusu. Ellie Palmer Joss'un Argus tesisine geleceğini, radyo teleskopların aldığı sinyalleri seyredip daha önceki aylarda topladıkları verilerin saklandığı ve ağzına kadar manyetik band ve disklerle dolu salona dikkat edeceğini sanmıştı. Bir iki bilimsel soru soracak, sonra hâlâ şifresi çözülmemiş Mesaj'ın yazıcılardan aktığı kâğıtlardaki bir ve sıfır sayıları bolluğuna bakacaktı. Onunla saatlerce felsefe ve dinbilim tartışacağını hiç düşünmemişti. Ancak Argus'a gelmeyi kabul etmemişti. İncelemek istediği şeyin manyetik bandlar değil insan karakteri olduğunu bildirmişti. Bu konuşma için ideal insan Peter Valerian'dı: kolaylıkla diyalog kuran, gösterişçiliğe kaçmayan, ve her gün içice bulunduğu gerçek Hıristiyan inancı ile güçlü olan Valerian. Ancak anlaşıldığı kadarıyla Başkan bu fikre karşı çıkmıştı; küçük bir toplantı istemiş ve özellikle Ellie'nin buna katılmasını bildirmişti.

Joss görüşmenin Kaliforniya'nın Modesta kentindeki bu İncil Bilim Araştırma Enstitüsü ve Müzesi'nde yapılmasında ısrar etmişti. Ellie der Heer'in ötesindeki kitaplığı sergi yerinden ayıran cam bölmeye baktı. Hemen dışarıda Kızıl Nehir kumtaşından dinozor ayak izleri ile sandal ayakkabı giymiş insan ayak izleri vardı. Yanındaki plakette de en azından Texas'da İnsan ve Dinozorun çağdaş olduğu belirtiliyordu. Böylece İkinci Zamanda ayakkabı yapımcıları olduğu da iddia edilmiş olunuyordu. Plakette sonuç olarak evrimin uydurma olduğu anlatılmaktaydı. Pek çok paleantologun kumtaşının sahte olduğu hakkındaki iddiaları dile getirilmemiş, diye düşündü Ellie. İçice geçmiş ayak izleri 'Darwin'in Yanlışı' adlı büyük serginin bir parçasıydı. Bunun sağında Dünya'nın döndüğü bilimsel iddiasını kanıtlayan bir Foucault sarkacı vardı. Ellie onun sağında da en ünlü kutsal kişilerin üç boyutlu görüntülerinin kendilerine inananlarla doğrudan doğruya iletişime girecekleri küçük bir tiyatronun sahnesinde büyük bir Mitsus-hita holograf biriminin bir parçasını görebiliyordu.

Ellie'nin karşısında ise Rahip Billy Jo Rankin bulunuyordu. Ellie son ana kadar bilmiyordu Joss'un Ran-kin'i davet edeceğini ve bunu duyunca da çok şaşırmıştı. Yeniden Diriliş'in yakın olup olmadığı, Kıyamet Gününün Yeniden Diriliş'in kaçınılmaz bir parçası olup olmadığı ve dinde mucizelerin rolü konularında iki adam arasında sürekli bir dini tartışma olduğunu biliyordu. Ancak Amerika'nın dindar toplumunun ortak yararı

uğruna yakın zamanlarda büyük ve gösterişli bir uzlaşmaya varmışlardı. Birleşik Devletler ve Sovyetler Birliği arasında yakınlaşma belirtileri uzlaşmazlıkların giderilmesi konusunda Dünya çapında etkin olmuştu. Toplantıyı burada yapmak belki de bu uzlaşma için Palmer Joss'un ödediği bedeldi. Rankin de konuşmada tartışmalı bilimsel noktalar çıkarsa bu serginin kendisine kanıt sağlayacağını düşünüyor olmalıydı. Şimdi konuşmaya başladıklarından bu yana iki saat geçmiş olmasına rağmen Rankin hâlâ suçlayıp yalvarmaktaydı. Üzerinde kusursuz bir terzinin elinden çıkma bir takım elbise vardı, tırnakları yeni yapılmıştı, güleç yüzü Joss'un hafif dağınık, dalgın ve daha görmüş geçirmiş görünümü ile çelişkiliydi. Yüzünde çok hafif bir gülümseme olan Joss'un gözleri yarı kapalı, başı sanki dua ediyormuş gibi öne eğikti. Zaten pek konuşmuş değildi.

«Siz bilimadamları çok utangaçsınız,» diyordu Rankin. «Işığınızı saklamaya bayılırsınız. O yazdığınız yazıların içinde neler olduğu başlıklarından asla anlaşılmaz. Einstein'ın Relative Kuramı hakkındaki ilk çalışmasının adı 'Hareket Halindeki Nesnelerin Elektrodinamiği' idi. Öyle $E=mc^2$ gibi şeyler yoktu kuşkusuz. 'Hareket Halindeki Nesnelerin Elektrodinamiği.' Hepsi o kadar. Hiç kuşkum yok o büyük Birlik toplantılarınızdan birinde bilimadamlarının karşısına Tanrı çıkıverse hemen bu konuda bir şeyler yazarlar ve adını da, 'Havada Ani Patlama Hakkında' falan gibi bir şeyler koyardınız. Bilimadamlarının pek çok denklemleri vardır, 'varsayım ekonomisinden' söz ederler ana Tanrı hakkında tek bir sözcük bile söylemezler.

«Gördünüz ya, siz bilimadamları çok kuşkucusunuz. «Adamın başını yana doğru sallamasından Ellie bu değerlendirmeye der Heer'in de girdiği anlamını çıkardı. «Her şeyden kuşkulanırsınız, ya da kuşkulanmaya çalışırsınız, 'yetere yeter de' ya da 'bozuk değilse onarmaya kalkışma' gibi deyimler bilmezsiniz sizler. Bir şeyin sizin 'doğru' dediğiniz şey olduğunu anlamak istersiniz hep. 'Doğru' da hep ampiriktir, görebildiğiniz yer dokunabildiğiniz şeylerdir. Sizin dünyanızda esinlemeye ya da vahiylere yer yoktur. Siz daha en başında dinin girdiği her şeyi reddedersiniz. Bilimadamları her şeye güvensizlik duydukları için ben de bilimadamlarına güvensizlik duyarım.»

Ellie, doğrusu Rankin durumunu gayet güzel bir biçimde ortaya koydu, diye düşündü. Oysa bir de kendisi için video — İncil'cilerinin aptalı derlerdi. Aptal falan değil, yanlış düşünüyordu, cemaatini aptal sananlardan biriydi; Ellie'nin bilebildiği kadarıyla çok kurnaz da olabilirdi. Bir karşılık verse miydi? Hem der Heer hem müze yönetimi tartışmayı banda alıyorlardı. Her iki taraf da kayıtların kamuoyuna açıklanmayacağına söz vermişlerse de Ellie düşündüklerini açıkça söylediği takdirde projeyi ya da Başkanı güç duruma düşürmekten korkuyordu. Ne var ki, Rankin'in sözleri giderek küstahlaşmaktaydı ve ne der Heer ne de Joss kendisine müdahale etmiyorlardı.

«Sanırım bir karşılık bekliyorsunuz,» dedi hemen hemen elinde olmadan. «Bu sorunlar hakkında 'resmi' bir bilimsel tavır yoktur ve ben de tüm bilimadamları, hatta Argus Projesi için konuştuğumu iddia edemem. Ama isterseniz kendi düşüncelerimi söyleyebilirim.»

Rankin kadını özendirmek için gülümseyerek şiddetle salladı başını, Joss ise beklemekle yetindi.

«Şunu anlamanızı isterim: ben kimsenin inançlarına saldırıyor değilim. Yanlış olduğu gösterilmiş olsa bile istediğiniz doktrini benimsemekte özgürsünüz bence. Söylediklerinizin büyük bir bölümü, Rahip Joss'un sözleri —birkaç hafta önce sizi televizyonda izlemiştim— öyle bir kenara atılamaz. Bunun için biraz uğraşmak gerek. Ancak izin verirseniz düşüncelerinizin neden ihtimal dışı olduklarını açıklamaya çalışayım.»

Şu ana kadar kendimi iyi tuttum doğrusu, diye düşündü Ellie.

«Siz bilimsel kuşkuculuktan rahatsızlık duyuyorsunuz. Ancak bunun ortaya çıkma nedeni dünyanın karmaşık olmasıdır. İnsanın ilk fikri ille de doğru değildir. Sonra insanlar kendi kendilerini aldatabilirler. Bilimadamları da. Toplumun nefretini çeken bütün doktrinler bir zaman gelmiş bilimadamlarınca, hem de ünlü bilimadamlarınca desteklenmiştir. Ve de hiç kuşkusuz politikacılar tarafından. Ve saygın dini liderler tarafından. Kölelik örneğin, ya da ırkçılığın Nazi tipi. Bilimadamları yanlışlar yaparlar, dinbilimciler yanlışlar yaparlar, herkes yanlış yapar. İnsan olmanın bir parçasıdır bu. Siz kendiniz söylemişsinizdir 'Hatasız kul olmaz' diye.

«İşte yanlış yapmadan kaçınmak için, ya da yanlış yapma olasılığını en azma indirmek için kuşkucu olursunuz. Fikirleri deneylerden geçirirsiniz. Onları kanıtların sert ölçülerine vurursunuz. Kendiliğinden doğru diye bir şey olduğunu kabul etmem ben. Ama çeşitli görüşler tartışılırsa, kuşkucu insanlar tartışma noktalarını kontrol için kendi deneylerini yapabilirse, işte o zaman gerçek ortaya çıkmaya başlar. Bilim tarihinin tümünün deneyidir bu. Kusursuz bir yaklaşım değil belki, ama bir çözüme tek yaklaşım da budur.

«Dine baktığım zaman pek çok çelişkili fikir görüyorum. Örneğin Hıristiyanlar evrenin şu kadar yaşında olduğunu söylüyorlar. Dışarıdaki sergiden anlaşıldığı kadarıyla Hıristiyanların (Museviler ve Müslümanlar da) evrenin yalnızca altı bin yaşında olduğunu düşündükleri anlaşılıyor. Diğer yandan Hindular —ki yeryüzünde pek çok Hindu vardır— evrenin, birtakım yeni yaratılış ve yokoluşlarla birlikte, akıl almayacak kadar yaşlı olduğunu düşünüyorlar. Şimdi bunların ikisi de haklı olamazlar. Ya evren şu kadar yaşlıdır ya da sonsuz bir sayıda yaşlıdır. Sizin dışarıdaki dostlarınız Hindularla bir tartışmaya girmelidirler. Tanrı Hindulara size söylediğinden farklı bir şey söylemiş görünüyor. Ama sizler yalnızca kendi kendinizle konuşma eğilimindesiniz.»

Biraz çok mu sert çıktım, diye düşündü Ellie.

«Yeryüzünün bellibaşlı dinleri pek çok bakımdan birbirleriyle çelişkiye düşmektedirler. Hepiniz haklı olamazsınız. Ya hepiniz yanılıyorsanız? Bu da bir olasılık. Gerçeği de bilmek istiyorsunuz, değil mi? Eh, bu farklı görüşlerin arasında yolunuzu bulmanın tek yolu inanın bana, kuşkucu olmaktır. Ben yeni duyduğum bilimsel bir fikir hakkında ne kadar kuşkuluysam sizin dini inançlarınız hakkında da ancak o kadar kuşkuluyum. Ancak benim çalışma alanımda bunlara varsayımlar denilir, vahiy ya da esinleme değil.»

Joss hafifçe yerinde kıpırdandıysa da cevap veren Rankirt oldu.

«Eski ve Yeni Ahit Kitaplarında Tanrı'nın kanıtlanmış kehanetlerinin sayısı pek çoktur. İşaya'da Kurtarıcının gelişi İşaya'da, Zekarya'da ve Birinci Tarihlerde söylemiştir. Mika'da onun Beytüllahın'da doğacağı, Matta'da Davud'un soyundan geleceği...»

«Ve de Luka'da. Ama bu sizin için sıkıcı bir şey olmalı, gerçekleşmemiş bir kehanet. Matta ve Luka İsa'ya tümüyle ayrı bir soya dayandırmaktadırlar. Daha da kötüsü, soyu Davud'dan Yeşua'ya doğru uzatmaktadırlar, Meryem'e doğru değil. Yoksa siz Baba Tanrı'ya inanmıyor musunuz?»

Rankin hiç kesilmemiş gibi sözüne devam etti. Belki de Ellie'nin ne demek istediğini anlamamıştı. «İsa'ya da İsa'nın Azabı çok önceden anlatılmıştır. Onun para karşılığı ihanete uğrayacağı Zekarya'da söylenmiştir. Dürüst bir insansanız, gerçekleşmiş kehanet kanıtlarını görmezlikten gelemezsiniz.»

«Kutsal Kitap bizim yaşadığımız zamanlardan da söz etmektedir.

İsrail ve Araplar, Amerika ve Rusya, nükleer savaş... hepsi orada yazılıdır. Biraz aklı olan bir insan bunu görebilir. Bunun için öyle havalı bir profesör olmaya gerek yok.»

«Sizin sorunuz hayalinizin kısıtlı olması,» dedi Ellie. «Bu kehanetler, hemen hemen hepsi hem de, bulanık, iki anlama çekilebilen, kesin olmayan şeylerdir.

Pek çok sayıda yorum olasılığı vardır. Sizin dile getirmekten kaçındığınız bazı kehanetler bile böyledir: örneğin Tanrı Krallığı'nın, İsa'nın dinleyenlerden bazılarının yaşamlarında gerçekleşeceği. Ve sakın bana Tanrı Krallığı'nın içimde olduğunu söylemeye kalkışmayın. Onu dinleyenler sözlerini gerçek anlamda kabul ediyorlardı. Siz, sizce gerçekleştiği kabul edilen bir şeyi söyleyip diğerlerini görmezlikten geliyorsunuz. Kehanetin gerçekleşmesine bir özlem bulunduğunu da unutmayın. «Bir de sizin bu Tanrı'nızm —merhametli, mutlak ve her şeyi bilen Tanrı'nızm— gelecek kuşaklara gerçekten bir kayıt bırakmak istediğini, varlığının Musa'nın en uzak soyundan olanlarca bile kesinlikle anlaşılabilir olmasını istediğini düşünün. Çok kolay bir şey bu. Bir iki esrarlı sözcük, bunların değiştirilmeden bir sonraki kuşaklara aktarılması için sert bir emir...» Joss belli belirsiz öne eğildi.

«Örneğin...» « 'Güneş bir yıldızdır,' örneğin. Ya da 'Merih Sina gibi çöllük ve volkanik bir arazidir.' Veya —Ellie önündeki kâğıda aceleyle bir

şeyler karaladı— 'Dünya bir çocuğun milyon kere milyon kere milyon katı ağırlığın-dadır.' Hatta 'Işıktan hızlı gitmeyeceksin.' Kısacası üç-bin yıl önce bilmeleri olasılığı olmayan bir şey.» «Başka da var mı?» diye sordu Joss. «Sayılamayacak kadar çok —en azından her fizik kuralı için bir tane. Bakalım hele... 'Işık ve ısı en küçük çakıl taşında bile bulunur.' Veya, 'biyolojiyi alırsak' —Ellie konuşmama yemini etmiş gibi duran der Heer' den yana başını salladı— 'Yaşamın esrarı birbirine sarılı iki ipliktir.'»

«Bu ilginç işte,» dedi Joss. «DNA'dan söz ediyorsunuz. Doktorluk esasını, tıp sembolünü bilirsiniz. Askeri doktorlar bu rozeti yakalarında taşırlar. Birbirine dolanmış iki yılan. Tam bir çifte sarmal. Bu çok eski zamanlardan beri yaşamı korumanın sembolü olmuştur.. Bu tam sizin önerdiğiniz tip bir bağlantı değil midir?»

«Sembollerin, kehanetlerin, efsane ve folklorların sayısı ne kadar fazla olursa bunlardan bazılarının rastlantısal olarak çağdaş bilimsel anlayışa uygunluk göstermeleri olasılığı da o kadar artar. Ama emin olamam. Haklısınız belki de. Belki de bu sembol Tanrı'nın bir işaretidir. Tabii bu bir Hıristiyan sembolü ya da günümüz belli başlı dinlerinin birinin sembolü değildir. Tanrıların yalnızca eski Yunanlılarla konuştukları tartışmasını başlatmak istediğinizi sanmıyorum. Benim demek istediğim şu: Tanrı bize bir mesaj göndermek isteseydi ve bunu en iyi eski çağların yazısıyla yapmayı düşünebildiyse, bundan çok daha iyisini yapabilirdi. Üstelik yalnızca yazı sınırı içinde kalması da gerekmezdi. Neden Dünya'nın çevresinde dönen dev bir haç yok? Neden ayın yüzüne kazınmış değil On Emir? Neden Tanrı Kutsal Kitap'ta böylesine açık seçik de, Dünya'da bu kadar belirsiz?»

Joss daha önce bir karşılık vermeye hazırlanıyor olmalıydı ki, yüzünde beklenmedik bir sevinç ifadesi belirmişti, ancak Ellie giderek artan bir hızla konuşurken belki de sözünü kesmenin saygısızlık olacağını düşünmüştü.

«Ayrıca Tanrı'nın bizi terk ettiğini nereden çıkarıyorsunuz? Sizin inancınıza göre o her on beş günde bir Salıları peygamberler ve din büyükleriyle konuşurdu. Onun Her Şeyi Bilen ve Mutlak olduğunu söylüyorsunuz. Öyleyse bizlere bir iki kuşakta bir doğrudan doğruya, dolambaçlı yollara girmeden, isteklerini hatırlatması çok mu güç olurdu

kendisi için? Ne diyorsunuz, ha? Neden onu kristal saydamlığı ile göremiyoruz?»

«Biz görüyoruz.» Rankin sözünü vurgulayarak konuşmuştu. «O çevremizdedir bizim. Dualarımıza karşılık alıyoruz. Bu ülkedeki on milyonlarca insan yeniden doğmuşlar ve Tanrı'nın muhteşem lütfuna tanık olmuşlardır. Kutsal Kitap Musa'nın ve İsa'nın zamanındaki gibi açık seçik konuşuyor bizlerle bugün.»

«Haydi haydi. Benim ne demek istediğimi çok iyi anladınız. Nerede o alev alev yanan çalılar, ateş sütunları, gökyüzünden gürleyen 'Ben ben'im' diye gürleyen o ses? Tanrı varlığını açıkça ortaya koyabilecekken neden böyle kuşkulu ve anlaşılması güç yollara başvursun?»

«Ama siz gökten gelen bir ses bulduğunuzu söylüyorsunuz,» dedi Joss. Ellie soluk almak için duraklamışken. Gözlerini kadının gözlerinin içine dikmişti.

Rankin hemen sözü aldı. «Elbette. Ben de şimdi aynı şeyi söyleyecektim. Musa ve İbrahim'in radyo ya da teleskopları yoktu.

Tanrı'yı FM frekansında dinleyemezlerdi. Belki de Tanrı bugün bizlerle yeni yeni biçimlerde konuşup yeni bir anlayışa sahip olmamıza izin veriyor. Belki de Tanrı değil de...»

«Şeytandır, değil mi? Bundan da söz edildiğini duydum. Çılgıncasına bir şey bu. Bunun sizce bir sakıncası yoksa bir an bırakalım şimdi. Siz Mesaj’ın belki de Tanrı'nın, sizin Tanrı'nızm sesi olduğunu sanıyorsunuz. Peki dinin neresinde Tanrı'nın bir duayı tekrarlayarak karşılık verdiği yazılıdır?»

Joss, «Ben bir Nazi haber filmine dua demezdim,» dedi. «Siz bunun bizim dikkatimizi çekmek için gönderildiğini söylüyorsunuz.»

«Öyleyse Tanrının neden bilimadamlarıyla konuşmayı seçtiğini sanıyorsunuz? Neden sizin gibi vaızlara konuşmadı?»

Rankin parmağını güm güm diye göğsüne vurdu. «Tanrı benimle sürekli olarak konuşur. Rahip Joss ile de. Tanrı bana bir vahîy inmesinin yakın olduğunu söyledi. Dünya'nın sonu yaklaşırken günahkârların yargılanması, seçilmişlerin cennete alınmaları...»

«Size bu bildiriyi bir radyo spektrumunda yapacağını bildirdi mi? Olanları kanıtlayabilmemiz için Tanrı ile konuşmanızı bir yere kaydettiniz mi? Yoksa yalnızca sizin sözlerinize mi inanmak zorundayız? Tanrı bunu neden radyo gökbilimcilerine bildiriyor da kiliseden olanlara değil? Tanrı'dan iki bin yıldır ilk kez gelen bir Mesaj'ın asal sayılar ve 1936 Olimpiyatlarında Hitler biçiminde olmasını biraz garip bulmuyor musunuz? Tanrınızın gerçekten garip bir şaka anlayışı varmış doğrusu.»

«Tanrım istediği her türlü anlayışa sahiptir.»

Bu ilk kin görüntüsü karşısında der Heer gerçekten telâşlanmış gibiydi. «Bu toplantıda neler başarmak umduğumuzu hatırlatmak isterim,» dedi.

Ken yatıştırıcı kimliğinde yine, diye düşündü Ellie. Bazı konularda yüreklidir, ama özellikle eylem sorumluluğu taşımadığı zamanlarda. Özel konuşmalarında gözünü budaktan sakınmaz. Bilimsel politikada, hele Başkanı temsil ediyorsa, Şeytan ile bile anlaşmaya hazırdır. Ellie kendini tutmaya çalıştı, bu dinî konuşma kendisini de etkiliyor olmalıydı.

Der Heer'inki gibi kendi düşünce akışını da keserek, «O başka bir konu,» dedi. «Bu Tanrı'dan gelen bir işaretse, neden yalnızca gökyüzünün bir noktasından — çok parlak olan yakın bir yıldızın çevresinden geliyor? Neden kozmik kara-nesne fon radyasyonu gibi gökyüzünün her tarafından gelmiyor? Bir yıldızdan gelişine bakılırsa bu daha çok başka bir uygarlığın işaretine benziyor. Her yerden birden gelseydi sizin Tanrı'nızın bir işaretine benzerdi.»

«Tanrı isterse Küçük Ayı'nın kıçının deliğinden bile işaret gönderir.» Rankin'in yüzü kıpkırmızı kesilmişti. «Özür dilerim ama beni kızdırdınız işte. Tanrı her istediğini yapabilir.»

«Siz anlamadığınız her şeyi Tanrı'ya yüklüyorsunuz, Bay Rankin.

Tanrı sizin için Dünya'nın bütün esrarını, zekâmıza bütün meydan okumaları altına süpürdüğünüz bir kilimdir. Siz yalnızca zihninizi kapatıp bunun Tanrı işi olduğunu söylersiniz.»

«Hanımefendi, ben buraya hakaret edilmek için gelmedim...»

«'Gelmek' mi? Ben sizin burada yaşadığınızı sanıyordum.»

«Hanımefendi...» Rankin bir şey söyleyecekken kendini tuttu. Derin bir soluk aldı. «Bu Hıristiyan bir ülkedir ve Hıristiyanlar bu konuda gerçek bir bilgiye, Tanrı'nın kutsal sözlerinin anlaşılması için kutsal bir sorumluluğa sahiptirler...»

«Ben de bir Hıristiyanım ve siz benim adıma konuşmuyorsunuz. Siz kendinizi bir tür beşinci yüzyıl dindarlık cinnetine kaptırmışsınız. O günden sonra Rönesans oldu. Aydınlanma oldu. Neredeydiniz siz bunlar olurken?»

Joss da, der Heer de koltuklarından fırlamak üzereydiler. Ken Ellie'nin gözlerinin içine bakarak, «Lütfen,» dedi. «Gündeme bağlı kalmazsak Başka'nın bizden istediğini nasıl başarabiliriz bilemiyorum.»

«Sen 'dürüst bir görüş alışverişi' demiştin.»

«Öğle oluyor,» dedi Joss. «Neden yemek için tatil etmiyoruz oturumu?»

Kütüphane toplantı odasından çıkınca Ellie Foucault sarkacının çevresindeki parmaklığa dayanıp der Heer'in kulağına eğildi.

«O her şeyden üstün kibirli bilmiş hayvanın suratının ortasına...»

«Neden ama, Ellie? Cehalet ve yanılgı yeteri kadar acı verici değil mi?»

«Evet, ama sussun artık. Milyonlarca insanı baştan çıkarıyor.»

«Sevgilim, o da senin için aynı şeyi düşünüyor.»

***

Ellie der Heer ile yemekten dönünce Rankin'in sakinleşmiş göründüğüne, konuşma sırasının kendisine geldiği Joss'un ise sıradan bir saygının gerektirdiğinden daha neşeli olduğuna dikkat etti.

«Dr. Arroway, bize bulgularınızı göstermek için sabırsızlandığınızı biliyorum,» dedi Joss. «Buraya dinî bir tartışma için gelmediniz. Ama lütfen biraz daha katlanın bize. Çok keskin bir diliniz var. Rankin Biraderin inanç konusunda böylesine heyecanlandığını yıllardır görmemiştim.»

Yakasının düğmesini açıp kravatını gevşetmiş ve o sırada önündeki kâğıda bir şeyler karalamakta olan meslektaşına baktı.

«Bu sabah söylediğiniz bir iki şey dikkatimi çekti. Hıristiyan olduğunuzu söylediniz. Size hangi anlamda Hıristiyan olduğunuzu sorabilir miyim?»

«Ben Argus Projesinin müdürlüğünü kabul ettiğimde işimin tanımında böyle bir şey yoktu. Ben İsa'yı hayranlık duyduğum tarihi bir kişi olarak gördüğüm anlamında Hıristiyanım. Onun Dağdaki Vaazı'nı tarihin en iyi konuşmalarından ve en büyük ahlâk bildirilerinden biri olduğuna inanıyorum. 'Düşmanını sev' deyişinin bir nükleer savaş sorununun uzun vadeli en iyi çözümü olacağına inanıyorum. İncil'de şefkat konusunda çok daha fazla şey olmasını isterdim. Ama İsa'nın da yalnızca bir insan olduğuna inanıyorum. Büyük bir insan, yürekli bir insan, benimsenmeyen gerçekler konusunda anlayışı olan bir insan. Onun Tanrı olduğuna Tanrı'nın oğlu ya da yeğeni olduğuna inanmıyorum.»

Joss, «Siz Tanrı'ya inanmak istemiyorsunuz,» dedi. «Hem Hıristiyan olabileceğinizi hem de Tanrı'ya inanmayacağınızı düşünüyorsunuz. Size açık bir şey soracağım: Tanrı'ya inanır mısınız!»

«Sorunuzun yapısı çok garip. Hayır dersem, Tanrı’nın varlığına mı inanmıyorum demiş olacağım, yoksa Tanrı’nın varolmadığına mı inanıyorum? Bu ikisi çok ayrı şeylerdir.»

«Bakalım gerçekten bunlar o kadar farklı şeyler mi, Dr. Arroway. Size Doktor dememde bir sakınca yok, değil mi? Aynı deneyin iki ayrı, ama. ikisi de eşit derecede iyi açıklaması varsa bunlardan basit olanını seçersiniz.

Tüm bilim tarihinin bunu desteklediğini söylersiniz. Şimdi, bir Tanrı’nın varlığı konusunda ciddi kuşkularınız varsa —kendinizi İnanca adamak istemeyeceğiniz kadar kuşkularınız varsa— o zaman Tanrı'sız bir Dünya'yı, Tanrı olmadan varolan bir Dünya'yı, günlük işlerinin Tanrı'sız yürütüldüğü, insanların Tanrı'sız öldüğü bir Dünya'yı düşünüyorsunuz demektir. Ceza yok. Ödül yok. Bütün azizler ve peygamberler, bugüne kadar yaşamış bütün dindarlar — bütün bunların aptalca olduğuna inanmak zorundasınız o zaman. Kendilerini aldatmış insanlar dersiniz herhalde onlar için. Bu, yeryüzünde olmamızın hiçbir nedeni, hiçbir anlamı olmadığı bir Dünya olacaktır. Yalnızca atomların karmaşık bir çarpışması olacaktır o zaman, öyle değil mi? İnsanların içindeki atomların da.

«Benim için bu nefret dolu ve insanlık dışı bir Dünya olurdu. Böyle bir Dünya'da yaşamak istemezdim. Ama siz bu Dünya'yı düşünebiliyorsanız neden orta bir yerde bulunuyorsunuz o halde? Bütün bunlara inanı» yorsanız neden basitçe Tanrı yok demiyorsunuz? Tanrısız bir Dünya'yı hayal bile edebiliyorsanız, nasıl oluyor da titiz ve vicdanlı bir bilimadamı kuşkucu olabiliyor? Dinsiz olmanız gerekmiyor mu?»

«Ben sizin Tanrı'nın daha basit olan varsayım olduğunu savunmanızı beklerdim,» dedi Ellie. «Ama bu çok daha iyi. Bu yalnızca bilimsel bir tartışma olsaydı sizinle aynı görüşü paylaşabilirdim, Rahip Joss. Bilim temelinde varsayımlar incelemek ve düzeltmekle uğraşır. Doğa yasaları doğa dışı bir müdahale olmadan eldeki gerçekleri açıklıyorsa ve bunda Tanrı varsayımı kadar bile başarılı olabiliyorsa, o zaman ben de kendime dinsiz diyebilirim. Ama sonradan uyumsuz olan bir tek küçük kanıt bile ortaya çıksa dinsizlikten uzaklaşırım. Doğa yasalarında tam bir analiz görebiliyoruz. Benim kendimi dinsiz olarak nitelememin nedeni bunun bilimsel bir konu olmaması. Bu dini ve politik bir konudur. Bilimsel varsayımın deneysel içeriği bu alanlara kadar uzanmamaktadır. Siz Tanrı'dan bir varsayım olarak söz etmiyorsunuz. Siz gerçeği bildiğinizi sanıyorsunuz, ben de size bir iki noktayı gözden kaçırmış olabileceğinizi işaret ediyorum. Ama sorarsanız seve seve cevap verebilirim: ben haklı olduğumdan emin olamam.»

«Ben kuşkucuların inançlarının yürekliliğini taşımayan dinsizler olduğuna oldum olası inanmışımdır.»

«Bir kuşkucunun insan yanılabilirliği konusunda pek az bilgisi olan çok dindar bir kişi olduğunu da söyleyebilirsiniz. Tanrı'nın, en azından sizinki gibi bir Tanrı'nın, varolduğu konusunda inandırıcı bir kanıt yoktur, varolmadığı konusunda da. Dünyada yaşayanların yarısından fazlasını ne Hıristiyanlar, ne Museviler, ne de Müslümanlar oluşturmadığına göre sizinki gibi bir Tanrı için inandırıcı bir savunma olamaz. Aksi halde; yeryüzünün bütün diğer insanları da aynı dini seçerlerdi. Yine tekrar ediyorum, sizin Tanrı'nız bizi inandırmak isteseydi çok daha iyisini yapabilirdi.

«Mesaj'ın ne kadar açık seçik gerçek olduğuna bakın. Dünya'nın her tarafından alınabiliyor. Ayrı tarih, ayrı dil, ayrı politika ve ayrı dinlere sahip ülkelerde radyo teleskoplar harıl harıl çalışmaktalar. Herkes gökyüzünün aynı yerinden, aynı frekans ve aynı polarizasyon modülasyonunda aynı verileri alıyor. Müslümanlar, Hindular, Hıristiyanlar ve dinsizler aynı mesajı alıyorlar. Herhangi bir kuşkucu pek büyük olması gerekmeyen bir radyo teleskopu göğe çevirdi mi aynı verileri alabilir.»

Rankin, «Bu radyo mesajının Tanrı'dan geldiğini söylemek istemiyorsunuz ya?» diye atıldı.

«Hayır. Sizin Tanrı'ya atfettiğiniz güçlerden sonsuz derecede daha azına sahip Vega uygarlığının durumu çok açıkça ortaya koyduğunu söylemek istiyorum. Tanrı'mız bizimle pek olası olmayan ağızdan ve binlerce yıllık yazılar aracılığıyla konuşmak isteseydi bunu varlığı konusunda hiçbir kuşkuya yer vermeyecek bir biçimde yapabilirdi.»

Ellie durakladı, ancak ne Rankin ne de Joss konuşmayınca sözü verilere getirmeye çalıştı.

«Mesaj'ın çözümünde bir ilerleme kaydedene kadar bir süre yargılamayı bir kenara bıraksak nasıl olur? Verileri görmek ister miydiniz?»

Bu kere her iki adam da anlaşıldığına göre buna hevesliydiler. Ancak Ellie ne aydınlatıcı ne de esinleyici olmayan bir dizi sıfır ve bir rakamlarından başka bir şey ortaya çıkaramayacaktı. Mesaj'ın nasıl sayfa numaralı olduklarına inandıklarını ve bir açıklama bölümünün geleceğini umduklarını anlattı. Der Heer ile daha önce konuşmamış olmalarına rağmen

ikisi de bunun bir makine planı olduğu konusundaki Sovyet varsayımını dile getirmiyorlardı. Zaten bu bir varsayımdan ileri gidememişti ve henüz Sovyetler tarafından açıklanmış da değildi. Ellie Vega'dan da söz etti — kütlesi, yüzey sıcaklığı, rengi, Dünya'dan uzaklığı, yaşam süresi, 1983'te Kızıl ötesi Gökbilim Uydusu tarafından keşfedilen yörüngesindeki kalıntı halkası.

«Göğün en parlak yıldızı olması dışında herhangi bir özelliği yok, değil mi?» diye sordu Joss. «Ya da onu Dünya'ya bağlayan herhangi bir şey?»

«Yıldız nitelikleri ya da bu tür şeyler konusunda aklıma bir şey gelmiyor. Ancak önemli bir gerçek var: Vega on iki bin yıl öncesinin Kutup Yıldızı'ydı ve on dört bin yıl sonra yine Kutup Yıldızı olacak.»

«Ben Kutup Yıldızının Kutup Yıldızı olduğunu sanırdım,» diye mırıldandı Rankin hâlâ önündeki kâğıda bir şeyler karalayarak.

«Bir iki bin yıl için öyledir. Ama sonsuza kadar değil. Dünya bir topaç gibi dönmekte ve ekseni bir daire çizmektedir.» Kalemini Dünya ekseni gibi kullanıp döndürdü. «Buna presesyon denilir yani gün-gece eşitliği zamanının gerilemesi.»

«Rodos'lu Hiparküs tarafından İsa'dan önce ikinci yüzyılda bulunmuştur,» dedi Joss. Ellie adamın bu bilgiyi böyle bir anda bulup çıkarmasına şaşırmıştı.

«Çok doğru. Şu anda Dünya’nın merkezinden Kuzey Kutbu'na uzatılan bir ok bugün Kutup Yıldızı adını verdiğimiz yıldızı gösterir — Bu Küçük Ayı Takımyıldızının bir yıldızıdır. Yemekten önce sanırım bu takımyıldızdan söz ediyordunuz, Bay Rankin. Dünya’nın ekseni de döndükçe, kutupta Kutup Yıldızı'na doğru değil de başka bir yöne doğru kayar. Kuzey Kutbu gökyüzünün aynı noktasına ancak yirmi altı bin yılda bir gelir. Kutup 2.200 yıl önce Vega Yıldızı'nı göstermekteydi. Ancak fizikî bir bağlantı söz konusu değildir. Yıldızların Samanyolu'ndaki dağılımları ile Dünya’nın dönme ekseninin yirmi üç buçuk derece çarpılmasının bir ilgisi yoktur.»

«Yani İsa'dan on bin yıl öncesi uygarlığın başladığı tarihti, değil mi?» diye sordu Joss.

«Dünya'nın İsa'dan önce 4.004 yılında yaratıldığına inanmıyorsanız, evet.»

«Buna inanmıyoruz, değil mi Rankin Birader? Biz sadece Dünya’nın yaşının bilimadamlarının dediği kadar hassasiyetle bilineceğine inanmıyoruz. Dünya'nın yaşı konusunda biz sizin kuşkucu diyeceğiniz tutumu benimsemiş bulunmaktayız.» Çok sevimliydi adamın gülümsemesi.

«Böylece on bin yıl önce insanlar deniz yolculuğuna çıktıklarında, örneğin Akdeniz ya da Basra Körfezi'nde yollarını Vega'ya göre belirliyorlardı, değil mi?»

«O dönem son Buzul Çağı'na filan denk düşüyor. Deniz yolculukları için biraz erken. Ancak Bering kara köprüsünü geçip Kuzey Amerika'ya ayak basan avcılar da aşağı yukarı o sıralarda yaşamışlardı. Böyle bir parlak yıldızın tam kuzeyi belirlemesi onlar için bulunmaz bir nimet olmalı. Pek çok insanın yaşamını bu rastlantıya borçlu olduğundan eminim.»

«Bu çok ilginç işte.»

«'Nimet' sözcüğünü özel bir anlamda kullanmadığımı bilmenizi isterim.»

«Böyle bir şey aklımdan bile geçmez.» Joss toplantının sona ermek üzere olduğunu belirten hareketler yapmaktaydı. Pek hoşnutsuz görünmüyordu. Ancak Rankin'in gündeminde hâlâ bir iki nokta vardı.

«Vega'nın Kutup Yıldızı olmasının İlâhi bir lütuf olduğunu düşünmemenize ben şaştım doğrusu. Benim inancım yeni bir kanıt gerektirmeyecek kadar güçlüdür, yeni bir kanıt da inancımı ancak pekiştirir.»

«Öyleyse bu sabah söylediklerimi pek dinlemediniz sanırım. Bizim bir tür inanç yarışmasında olduğumuz ve sizin de bu yarışmanın galibi olduğunuz fikrinden hoşlanmıyorum ben. Bilebildiğim kadarıyla inancınızı

hiç sınamadınız. İnancınız uğruna yaşamınızı ortaya koymaya hazır mısınız? Ben hazırım. Pencereden dışarı bakın. Orada büyük bir Foucault sarkacı var. Sarkacın ağırlığı iki yüz elli kilo olmalı. Benim inancım serbest bir sarkacın başladığı yatay noktadan sonra sakınımının azalacağını söylemektedir. Oraya gidip sarkacın ucunu burnuma değdirdikten sonra bırakmaya hazırım. Sarkaç öteki yöne gidecek ve tekrar bana doğru gelecektir. Eğer inancım yanlışsa o zaman iki yüz elli kiloluk demiri suratımın ortasına yiyeceğim. Haydi, inancımı sınamak ister misiniz?»

«Buna gerçekten gerek yok,» diye Joss atıldı. Rankin ise öneriye ilgi duymuş gibiydi. Ellie, demiri burnuma yedikten sonra suratımın alacağı hali düşünüyor, diye geçirdi aklından.

«Ama siz bu aynı sarkaca benden bir adım daha yaklaşarak Tanrı'ya salınımını azaltması için dua etmeye hazır mısınız? Ya yanılıyorsanız ve öğrettikleriniz Tanrı'nın iradesi değilse? Belki de Şeytan'ın işidir bu. Belki de yalnızca insanın hayal ürünü bir şey. Bundan gerçekten nasıl emin olabilirsiniz?»

«İnanç, esinleme, vahiy, korku,» dedi Rankin. «Herkesi kendi kısıtlı deneyimlerinize göre yargılamayın. Sizin Tanrı'yı reddetmeniz gerçeği başkalarının O'nun büyüklüğünü kabul etmeleri için bir neden olamaz.»

«Bakın, hepimizde bir mucize özlemi vardır. Bu bir insan niteliğidir. Bilim ve din de bununla yoğurulmuştur. Benim söylemek istediğim şu: hikâyeler uydurmanıza gerek yok, abartma yapmaya gerek yok. Gerçek Dünya'da gereği kadar şaşırtıcı şey var. Doğa mucize yaratmakta bizden çok ilerdedir.»

Joss, «Belki de hepimiz gerçek yolunun yolcularıyız,» dedi.

Bu umut dolu söz üzerine der Heer ustaca araya girdi ve epey gergin bir durumda ayrılmaya hazırlandılar. Ellie yararlı bir iş başarıp başarmadıklarını düşünüyordu. Valerian çok daha etkili ve çok daha az kışkırtıcı olurdu. Kendisini daha fazla tutmuş olmayı istedi.

«Çok ilginç bir gündü, Dr. Arroway. Teşekkür ederim.» Joss yine biraz uzak, yine biraz dalgındı. Hararetle sıkmıştı elini ama. Resmi arabalarına

giderken 'Genişleyen Evrenin Yanılgısı' konulu üç boyutlu bir serginin önünde şu yazıyı gördü: 'Bizim Tanrı'mız Sağ ve Sağlıklıdır. Sizinki İçin Üzgünüz.'

«İşini güçleştirdiysem özür dilerim,» diye mırıldandı der Heer'e.

«Hiç de değil, Ellie. Çok esaslıydın.»

«Palmer Joss çok çekici bir erkek. Onu bizden yana çekebildiğimi hiç sanmıyorum. Ama o az daha beni kendi görüşüne çekiyordu.» Şaka ediyordu kuşkusuz.

ON BİRİNCİ BÖLÜM

Dünya Mesaj Konsorsiyumu

Dünya hemen hemen tümüyle parsellenmiştir, kalan bölümü ise bölünmekte, fethedilmekte ve sömürgeleştirilmektedir. Geceleri gördüğümüz bu yıldızlar, hiç erişemeyeceğimiz bu dünyalar... Elimden gelse gezegenleri ilhak ederdim; bunu sık sık düşünürüm. Onları o kadar açık seçik ama o kadar uzakta görmek beni kedere boğar.

— CECIL RHODES

Vasiyetname (1902)

Ellie, pencere kenarındaki masalarından dışarıda sağanak yağdığını görüyordu. Yakalarını kaldırmış sırılsıklam bir yaya hızlı adımlarla yürümekteydi. Lo-midye fıçılarının üstündeki çizgili tenteyi kaldırmıştı. Ellie ünlü Chez Dieux lokantasında pek keyifliydi. Hava raporlarında havanın iyi olacağı söylendiği için yağmurluk ve şemsiye de almamıştı.

Vaygay ortaya yepyeni bir konu attı: «Arkadaşım Meera striptizcidir. Sizin ülkenizde toplantılarda meslek adamları önünde çalışır. Meera işçi sendikaları falan gibi işçi sınıfı erkeklerin önünde soyunduğu zaman adamların çılgına döndüklerini, ahlâksız önerilerde bulunduklarını, sahneye çıkmaya çalıştıklarını anlatıyor. Ama aynı gösteriyi doktorlar ya da avukatlara sunduğunda adamlar kıpırtısız otururlarmış. Bazıları dudaklarını yalarlarmış dediğine göre. Şimdi sorum şu: Avukatlar çelik işçilerinden daha sağlıklı mıdırlar?»

Vaygay'ın çok çeşitli kadın arkadaşları olduğu zaten tahmin edilen bir şeydi. Kadınlara yaklaşımı öylesine doğrudan doğruya ve aşırıydı ki, kadınlar hiçbir çekingenlik duymadan hayır diyebilirlerdi kendisine. Çoğu ise evet derdi. Yine de Meera konusundaki bu haber pek beklenmedik bir şeydi.

Sabahı yeni verilerin yorumlarıyla ve notlarım son bir kez karşılaştırarak geçirmişlerdi. Hâlâ devam ede-gelen Mesaj yeni ve önemli bir aşamaya varmıştı. Gazete fotoğraflarının gönderildiği gibi Vega'dan krokiler geliyordu şimdi. Her resim bir dizi sayıdan oluşuyordu. Resmi oluşturan siyah beyaz noktacıklar iki asal sayı toplamıydı. Asal sayılar yine yayının bir parçasıydılar. Bu krokiler birbiri ardından geliyordu, aralarında yazı yoktu, tıpkı bir kitabın sonuna eklenen parlak resimli sayfalar gibi. Krokilerden sonra o anlaşılmaz metin gelmeye başlamıştı. Krokilerden bazılarından Vaygay ile Arkhangelsky'in haklı oldukları anlaşılıyordu: Mesajın en azından bir bölümü bir makine yapmak için planlardan oluşmaktaydı. Yarın Elisee Sarayı'nda toplanacak olan Dünya Mesaj Konsorsiyumu'nda Ellie ile Vaygay diğer Konsorsiyum üyesi devletlerin delegelerine bazı ayrıntıları ilk kez sunacaklardı. Ancak makine varsayımı konusu daha önceden kulaktan kulağa yayılmış bulunuyordu.

Ellie yemek yerlerken Rankin ve Joss ile buluşmasını özetledi. Vaygay kendisini dikkatle dinlemişse de hiçbir şey sormamıştı. Sanki kendisinin hoş olmayan özel bir tercihini itiraf ediyordu da bu adamda bir çağrışım yaratmıştı.

«Striptizci bir arkadaşın var demek? Hem de uluslararası ünlü bir sanatçı, ha?»

«Wolfgang Pauli, İhraç İlkesini Folies-Bergere'i izlerken bulduğundan bu yana Paris'i sık sık ziyaret etmenin bir fizikçi olarak görevim olduğunu düşünmüşümdür. Bunu Pauli'ye sadakat olarak görürüm. Ancak ülkemin yetkilerini yalnızca bu amaç için gitmeme izin vermeye bir türlü razı edemiyorum. Genellikle fizikçilik de yapmam gerekiyor.

Ancak bu tür yerlerde —ki Meera ile orada tanıştım— ben yalnızca bir doğa öğrencisiyim ve ilham gelmesini beklerim.»

Sesinin tonu aniden şakacılıktan ciddiliğe dönüşmüştü. «Meera meslek sahibi Amerikan erkeklerinin cinsel bakımdan baskı altında olduklarını, kuşku ve suçluluk hissettiklerini söylüyor.»

«Öyle mi? Peki Meera meslek sahibi Rus erkekleri için ne diyor?»

«O kategoriden yalnızca beni tanıyor. Bu yüzden iyi bir fikre sahip kuşkusuz. Yarın Meera ile olmayı yeğlerdim.»

«Ama bütün iyi arkadaşların toplantıda olacaklar.»

«Evet, senin de orada olacağına seviniyorum,» dedi Vaygay aksi bir sesle.

«Neyin var senin, Vaygay?»

Vaygay karşılık vermeden önce uzun uzun düşündü, kendisine yakışmayan bir duraksamayla, «Pek bir şeyim var denemez,» dedi.

«Kuşkular belki... Ya Mesaj gerçekten bir makinenin çizimleriyse? Biz mi yapacağız makineyi? Kim yapacak? Herkes birlikte mi? Konsorsiyum mu? Birleşmiş Milletler mi? Rekabet halindeki birkaç ülke mi? Ya yapımı çok pahalıysa? Kim verecek parasını? Neden para vermek istesinler ki? Ya işlemezse? Makineyi yapmak bazı devletleri ekonomik sıkıntıya sokabilir mi? Başka bir zarar verebilir mi?»

Lunacharsky soru yağmurunu kesmeden şarabın sonunu kadehlerine doldurdu. «Mesaj yeniden başlarsa ve şifresini çözsek bile çevirisi ne dereceye kadar başarılı olacak? Cervantes'in fikrini öğrenmek ister misin?

Bir şeyi çevirisinden okumanın bir halının tersinden incelenmesine benzediğini söylemiştir. Belki de Mesaj'ı tam olarak çevirmek olanaksızdır. O zaman makineyi kusursuz yapamayız. Sonra, verileri tam olarak aldığımızdan emin olabilir miyiz? Belki de henüz keşfedemediğimiz bir frekansta çok önemli bir bölümü vardır.

«Biliyor musun, Ellie, ben insanların bu makinenin yapımı için çok tedbirli olacaklarını sanırdım. Ama yarın birileri kalkıp hemen —yani açıklayıcı bölümü alıp Mesaj'ı çözdükten sonra— yapıma başlamamızı isteyecektir. Amerikan heyetinin önerisi ne olacaktır bu konuda?»

«Bilemiyorum,» dedi Ellie ağır ağır. Ancak krokiler gelmeye başladıktan az sonra der Heer'in makinenin Dünya ekonomi ve teknolojisi kapsamına girip girmediğini sormaya başladığını hatırladı. Bu iki konuda da ona pek yardımcı olamamıştı. Sonra Ken'in son birkaç haftadır nasıl dalgın, hatta sinirli olduğunu da hatırlıyordu. Kuşkusuz bu olaydaki sorumlulukları...

«Dr. der Heer ile Dr. Kitz de senin otelinde mi kalıyorlar?»

«Hayır, onlar Elçilikte kalıyorlar.»

Hep aynı şey olurdu. Sovyet ekonomisi ve dövizleriyle tüketim malları yerine askeri teknoloji alma zorunluluğu yüzünden Ruslar Batı'ya geldiklerinde ceplerinde pek az harçlık olurdu. Batı'lı meslektaşları onlara kıyasla lüks içinde yaşarlarken onlar ikinci üçüncü sınıf otellerde, hatta pansiyonlarda kalırlardı. Her iki ülkenin bilimadamları için de sıkıcı bir durumdu bu. Bu yedikleri basit yemeğin bedelini ödemek Ellie için hiçti, oysa Sovyet bilim hiyerarşisindeki yüksek mevkiine rağmen Vaygay için bir yüktü bu. Peki ama Vaygay neden...

«Vaygay, açık konuş benimle. Ne demek istiyorsun sen? Ken ile Mike Kitz'in kendi başlarına iş mi yaptıklarını söylemek istiyorsun?»

«Önümüzdeki bir iki gün içinde yapmaya hakkımız olmayan bir şeyin yapımı için erken birtakım tartışmalara tanık olacağımızdan korkuyorum. Politikacılar bizim her şeyi bildiğimizi sanıyorlar. Oysa hemen hemen hiçbir şey bilmiyoruz. Böyle bir durumda tehlikeli olabilir.»

Ellie sonunda Vaygay'ın Mesaj'ın içeriğini anlama, konusunda kişisel bir sorumluluk yüklendiğini anlamıştı. Mesaj'ın sonunda bir felâket gelecekse bunun kendi suçu olacağı korkusunu taşıyordu. Ancak hiç kuşkusuz daha az kişisel nedenleri de olmalıydı.

«Ken ile konuşmamı mı istiyorsun?»

«Eğer sen uygun bulursan. Onunla sık sık konuşma fırsatı buluyor musun?» Sıradan bir şeymiş gibi sormuştu bunu.

«Vaygay, Ken'i kıskanıyor olamazsın. Ken'e karşı duygularımı sanırım ben kendim fark etmeden sen biliyordun. Argus'tayken. Ken ile bu son iki aydır hemen hemen birlikte olduk. Bir sakıncası mı var sence?

«Hayır, Ellie. Ben ne babanım senin ne de kıskanç âşığın. Sana yalnızca mutluluklar dilerim. Yalnız o kadar hoş olmayan bir olasılık görüyorum da.»

Ancak bu konu üzerinde ayrıntıya girmedi.

Yeniden krokilerin bazıları üzerinde yorumlara dönünce masanın üstü tümüyle kâğıt doldu. Konuşmaları arasında politikaya da yer veriyorlardı — Güney Afrika'daki bunalımı çözmek için Amerika'da Mandala İlkelerinin tartışılması, Sovyetler Birliği ile Demokratik Alman Cumhuriyeti arasındaki söz savaşı. Her zaman olduğu gibi Arroway ile Lunacharsky kendi ülkelerinin dış politikalarını suçlarlardı. Bu, birbirlerinin ülkelerinin dış politikalarını suçlamaktan daha ilginçti. Hesabı paylaşma tartışmasına girdiklerinde sağanağın çiselemeye dönmüş olduğunu fark etti.

***

Vega'dan gelen Mesaj haberi Dünya gezegeninin en ıssız köşesine bile yayılmıştı. Radyo teleskoplar ve asal sayılar hakkında hiçbir şey bilmeyen insanlar yıldızlardan gelen seslerden söz ediyorlar ve gece gökyüzünde ne tam insan ne tam Tanrı olan garip yaratıkların keşfedildiğini anlatıyorlardı. Dünya'dan gelme insanlar değildi bunlar. Yaşadıkları yıldız, dolunayda bile, çok uzaktan görülebiliyordu. Dünya'da bir şaşkınlık, hatta bir korku

seziliyordu. Bir şeyler oluyordu, adeta bir mucizeye tanık olmaktaydılar. Hava olasılıkları, yeni bir başlangıç duygusuyla doluydu.

Bir Amerikan gazetesi, «İnsanlık liseye devama başladı» diyordu. Evrende başka zeki yaratıklar da vardı. Onlarla iletişim kurabilirdik.

Büyük bir olasılıkla onlar bizden daha yaşlı ve daha akıllıydılar. Bize karmaşık bilgi kitaplıkları gönderiyorlardı. Her konunun uzmanları endişe içindeydiler. Matematikçiler kaçırmış oldukları temel keşifleri düşünüyorlardı. Dinî liderler ne kadar yabancı olsa da Vega değerlerinin özellikle gençler arasında taraftar bulacakları endişesi içindeydiler. Gökbilimciler yakın yıldızlar konusunda yanılmış olabileceklerinden korkuyorlardı. Politikacılar ve hükümet liderleri üstün bir uygarlığın, o anda moda olan hükümet biçimlerinden bir başkasını tutacakları korkusu içindeydiler. Vegalıların bildikleri şeyler insan kurumlan, tarihi ve biyolojisi ile etkilenmiş değildi. Ya bizim gerçek olarak bildiğimiz şeylerden çoğu bir yanlış anlama, özel bir durum ya da bir mantık yanılgısı ise? Uzmanlar konularının temellerini huzursuzca yeniden değerlendirmeye başlamışlardı artık.

Bu dar meslekî huzursuzluğun ötesinde insan soyu için yeni bir serüven büyük ve yücelen bir algılanması vardı — yeni bir çağa girmek. Üçüncü Bin Yılın yaklaşması bu sembolizmi daha da güçlendirmekteydi. Hâlâ siyasal çatışmalar vardı kuşkusuz ve bunlardan bazıları, Güney Afrika'daki örneğin, ciddiydi. Ama yine de Dünya'nın pek çok yerinde aşırı milliyetçilik davalarında ve kendini beğenmiş çocuksu milliyetçiliklerinde bir azalma göze çarpıyordu. İnsan türünün, Dünya'ya çepeçevre yayılmış olan bu milyarlarca küçük varlığın ciddi bir ortak tehlike ya da daha önce hiç örneği olmayan ortak bir fırsat karşısında olduğu gibi bir duygu vardı. Pek çok insan için, insan olmayan bir türün elinde çok daha geniş olanaklar varken düşman iki devletin ölümcül kavgalarını sürdürmeleri bir saçmalıktan başka bir şey değildi. Havada bir umut kokusu vardı artık. Bazı insanlar buna alışkın olmadıkları için bunu başka bir şey sanıyorlardı — karmaşıklık belki, hatta korkaklık.

1945'ten sonra Dünya'nın stratejik nükleer silah stoku sürekli olarak artmıştı. Liderler değişiyor, silah sistemleri değişiyor, strateji değişiyor ama stratejik silah sayısı artıyordu. Şimdi gezegendeki nükleer silah sayısı

25.000'i geçmişti, her kente on silah yani. Teknoloji daha kısa uçuş zamanına doğru itiliyordu. Böylesine dev bir çılgınlığı ancak dev bir tehlike yenilgiye uğratabilirdi. Ancak Dünya sonunda aklını başına toplamış ve Birleşik Devletler, Sovyetler Birliği, İngiltere, Fransa ve Çin arasında bir anlaşma imzalamıştı. Bu anlaşmanın amacı Dünya'yı nükleer silahlardan arındırmak değildi. Pek az kimse bunun ardında Ütopya'yı taşıdığını düşünüyordu. Ancak Amerikalılar ve Ruslar nükleer silah stoklarının sayısını biner silaha indirmeyi kabul etmişlerdi. Her iki süper gücün de bu söküm sırasında herhangi bir anda avantajsız durumda kalmaması için ayrıntılar çok inceden inceye hesaplanmış bulunuyordu. İngiltere, Fransa ve Çin de süper güçler 3.200 sayısının altına indikten sonra kendi stoklarını azaltma yoluna gideceklerdi. Dünya'nın sevinç gösterileri arasında bir nükleer silah tarafından yerle bir edilen ilk kentin sakinlerinin anılarına dikilen ünlü plaketin yanında Hiroşima Anlaşması imzalanmıştı.

Amerikan ve Sovyet nükleer başlıklarından eşit sayıda bir miktar nükleer fünye her gün Amerikalı ve Rus teknisyenlerinin yönettikleri özel bir tesise teslim ediliyordu. Fünyelerden plütonyum çıkartılıyor, kaydediliyor, mühürleniyor ve iki tarafın oluşturdukları ekipler tarafından elektriğe dönüştürüldükleri nükleer santrallara götürülüyorlardı. Bir Amerikan amiralinin adıyla Gayler Planı olarak anılan bu plan kılıçlan sabana dönüştürmenin en üst aşaması olarak kabul edilmekteydi. Her ülkenin hâlâ yıkıcı bir misilleme kapasitesi var olduğundan askerî kuruluşlar bile bunu sevinçli karşılmaktaydılar. Generaller de başka insanlar gibi evlâtlarının ölmelerini istemezlerdi ve nükleer savaş alışılagelmiş askerî erdemlerin reddedilmesiydi: kimse bir düğmeye basmanın fazla bir yürekliliği gerektirdiğini söyleyemezdi. İlk temizlik töreninde —ki canlı olarak yayınlanmış ve sonra pek çok kere tekrar tekrar gösterilmişti— beyaz giysili Sovyet ve Amerikan teknisyenleri her biri bir divan büyüklüğünde Amerikan ve Sovyet bayraklarıyla sarılı madeni nesneleri tekerlekli arabalar içinde getiriyorlardı. Dünya nüfusunun büyük bir bölümü izlemişti bu töreni. Akşam haberlerinde her iki taraftan kaç nükleer silahın söküldüğü, daha kaç tane kaldığı düzenli olarak bildiriliyordu. Yirmi yıldan kısa bir süre sonra bu haber de Vega'ya ulaşacaktı.

Bundan sonraki yıllarda silahların azaltılması herhangi bir sorun çıkmadan yürütülmüştü. İlk başlarda stratejik doktrinde bir değişiklik

gerekmeden depo fazlaları teslim edilmişti; ancak şimdi bunların eksikliği hissediliyordu artık ve en çok denge sarsıcı silah sistemleri sökülüyordu. Uzmanların olanaksız dedikleri ve 'insan doğasına aykırı' olarak niteledikleri şeydi bu.Ancak Samuel Johnson'un dediği gibi, ölüm hükmü insan kafasının bir yerde toplanmasına neden olurdu. Son yarım yıl içinde de Birleşik Devletler ve Sovyetler Birliğinde nükleer silahların sökülmesi büyük ve yeni adımlar kaydetmişti. Her iki ülkenin askerleri tarafından itiraz edilmesine rağmen denetleme heyetleri karşı devletin topraklarına yerleştirileceklerdi. Birleşmiş Devletler Uluslararası anlaşmazlıklarda beklenmedik bir etkinliğe sahip olmaya başlamış, Batı İrian ve Şili-Arjantin sınır savaşları durdurulmuştu. Hatta son günlerde NATO ile Varşova Paktı arasında bir saldırmazlık paktı bile gündeme gelmiş bulunmaktaydı.

Dünya Mesaj Konsorsiyumunun birinci toplantısına gelen delegeler son on yıllarda eşi görülmemiş bir yakınlığa hazırlamıştı kendilerini.

Ellerinde Mesaj’ın pek az bir bölümü olan tüm uluslar hem bilimsel hem askeri delegelerle toplantıya katılmışlardı. Çok sayıda ülke askeri temsilci de göndermişti. Birkaçının ulusal delegasyonun başında dışişleri bakanları hatta devlet başkanları bulunmaktaydı. İngiltere heyetinde Mührü-Has Lordu Viscount Boxforth da vardı. Sovyet heyetinin başında ise Sovyet Bilimler Akademisi Başkanı B. Ya. Abukhimov'un yaraşıra Orta Ağır Sanayi Bakanı Gotsridze ile Arkhangelsky önemli roller oynamaktaydılar. Birleşik Devletler Başkanı ise Amerikan heyetinde Dışişleri Bakan Yardımcısı Elmo Honicutt ile Savunma Bakanlığından Michael Kitz'in bulunmasına rağmen heyete der Heer'in başkanlık etmesini istemişti.

Eşit - bölge projeksiyonunda büyük ve ayrıntılı bir harita gezegendeki radyo teleskoplarının ve Sovyetlerin tarama gemilerinin yerlerini gösteriyordu. Ellie Fransa Cumhurbaşkanı’nın çalışma ve oturma dairesinin yanında yeni yapılmış olan konferans salonuna baktı. Yedi yıllık döneminin ikinci yılında olan Başkan toplantının başarılı geçmesi için elinden geleni yapmaktaydı. Değişik yüzler, bayraklar ve ulusal giysiler aynalı duvarlardan yansımaktaydılar. Ellie politik ya da askeri kişilerden pek azmi tanıyordu, buna karşılık her heyette en az bir tane tanıdığı bilimadamı ya da

mühendis bulunmaktaydı; Avustralya'dan Annunziata ve lan Broderick, Fransa'dan Boileau, Braude ve Crebillon; Çekoslovakya'dan Fedirka; Hindistan'dan Kumar Chandrapurana ve Devi Sukhavati; Japonya'dan Hironaga ve Matsui... Ellie delegelerden çoğunun, özellikle de Japonların, radyo astronomiden daha çok güçlü teknolojik geçmişlere sahip olduklarını düşündü. Bu toplantının gündeminde büyük bir makinenin yapımı bulunabileceği fikri heyetlerin oluşmasında son anda değişikliklere yol açmış olmalıydı.

Ellie İtalya'dan Malatesta'yı, politikaya bulaşmış olan fizikçi Bedenbaugh'u, Avrupa tatil yerlerinde lokanta masalarında rastlanan türden bir İngiliz bayrağı ardında yanındakilerle çene çalan Sir Arthur Chatos'u, İspanya'dan Jaime Ortiz'i, bildiği kadarıyla radyo teleskopu olmayan İsviçre'den Prebula'yı, Çin radyo teleskop düzenini kurmakta başarılı olan Bao'yu ve İsveç'ten Wintergarden'i görebiliyordu. Suudi Arabistan, Irak ve Pakistan'dan pek kalabalık heyetler gelmişti. Sovyet heyetinden Nadya Rozhdestveskaya ile Genrikh Arkhangelsky gerçek bir neşe anını paylaşmaktaydılar.

Ellie Lunacharsky'yi arayınca adamın Çin heyetinin yanında olduğunu gördü. Vaygay Beijing Radyo Gözlemevi müdürü Yu Renoiong'la el sıkışmaktaydı. Bu ikisinin Çin-Sovyet işbirliği dönemi sırasında dost ve meslektaş olduklarını hatırladı. Ancak iki ulus arasındaki düşmanlık aralarındaki bütün bağları koparmıştı; Çinlilerin üst düzey bilimadamlarının yurt dışına çıkışları için getirdikleri kısıtlamalar Sovyetlerinkilerden geri kalmazdı. Ellie iki adamın belki de çeyrek yüzyıldan beri ilk kez buluşmakta olduklarını düşündü.

«Vaygay'ın elini sıktığı o Çinli de kim?» Bunu soran Kitz'di; son birkaç gündür bu tür küçük yaklaşımlarını Ellie hiç de olumlu bir gelişme olarak karşılamamaktaydı.

«Beijing Gözlemevi müdürü Yu.»

«Ben bu heriflerin birbirlerinden nefret ettiklerini sanırdım.»

«Michael, Dünya senin hayal edebildiğinden hem daha iyidir hem de daha kötü.»

« 'Daha iyi' konusunda benden üstünsün belki ama 'daha kötü' konusunda yaya bırakırım seni.»

Fransa Cumhurbaşkanının açış konuşmasından ve der Heer ile Abukhimov'un gündem ve usul hakkında Konferans ortak başkanları olarak tartışmalarından sonra Ellie ile Vaygay verileri birlikte özetlediler. Salonda politikacıların ve askerlerin de bulunduğunu gözden kaçırmayarak fazla teknik ayrıntılara girmeden artık standartlaştırdıkları sunuşu yaptılar: radyo teleskopların nasıl çalıştıkları, uzayda en yakın yıldızların dağılımı ve Mesaj’ın tarihçesi. Ortak sunuşları her delegenin önündeki monitörlerde son alınan çizim verilerinin gösterisiyle sona erdi. Ellie polarizasyon modülasyonunun nasıl sıfır ve birlere çevrildiğini, bu sıfırlarla birlerin nasıl birleşerek bir resim oluşturduklarını ve çoğunlukla da bu resimlerin ne anlama geldikleri hakkında nasıl hiçbir fikre sahip olmadıklarını açık seçik anlatmaya gayret ediyordu.

Veri noktalan bilgisayar ekranlarını doldurmuştu. Ellie şimdi loş salonda monitörlerin beyaz, sarı ve yeşil ışıklarının aydınlattığı yüzleri görebiliyordu. Diyagramlarda içice geçmiş karışık biçimler, biyolojik biçimleri andıran kabarık şekiller, hemen hemen kusursuz on-iki yüzlü bir şekil vardı. Bir dizi sayfa çok ayrıntılı, üç boyutlu bir biçim almıştı ve bu ağır ağır dönüyordu. Esrarlı her nesnenin altında bir de okunamaz bir başlık vardı.

Vaygay kuşkuları Ellie'den daha güçlü bir dille anlatıyordu. Ancak yine de, onun kendi fikrine göre, Mesaj bir makinenin yapımı için elkitabıydı. Vaygay Mesaj’ın bir plan olduğu fikrinin ilk olarak kendisinden ve Arkhangelsky'den çıktığını söylemeyi ihmal edince Ellie bu kusurunu ilk fırsatta düzeltti.

Ellie son birkaç aydır konu üzerinde o kadar çok konuşmuştu ki hem bilimadamlarının hem de sıradan dinleyicilerin Mesaj’ın sırlarının çözülmesinin ayrıntıları karşısında genellikle hayran kaldıklarını biliyordu. Ancak böylesine ağırbaşlı olması beklenen bir topluluğun tepkisine de hiç hazırlıklı değildi. Vaygay ile sunuşları sona erdiği anda salonda müthiş bir alkış koptu. Sovyetler ve Doğu Avrupalılar avuçlarını patlatacakmış gibi alkışlıyorlardı. Amerikalılar ve diğerleri onların bu düzenli alkışlan yerine

tek tek el çırpıyorlardı, bu düzensiz alkışlar da kalabalıktan beyaz bir gürültünün yükselmesine neden oluyordu sanki.

Ellie ulusal karakterdeki bu farklılığı düşünmekten kendini alamadı: Amerikalılar burada da bireyci, Ruslar kollektiftiler. Ayrıca Amerikalılar kalabalık içinde birbirlerinden olan uzaklıklarını arttırmaya çalışırken Sovyetler mümkün olduğu kadar birbirlerine yaklaşırlardı. Alkışlamada üstünlük Amerikalılarda olmasına rağmen her ikisinden de çok hoşlanmıştı. Bir an için üvey babasını düşündü. Ve de babasını. Yemekten sonra veri toplama ve yorumu konusunda başka bildiriler de okundu. David Drumlin Mesaj'ın eski sayfalarından yeni numaralı çizimlere yapılan göndermeler konusunda hazırladığı istatistik! analizi sundu. Mesaj'ın yalnızca bir makine planı olmadığını, aynı zamanda parçalarının çizimleri ile bunların yağlanma sistemlerini de içerdiğini savunuyordu. Bir iki yerde henüz Dünya'da bilinmeyen bir dizi yeni sanayiin tanımlarının varlığını düşündüğünü anlattı. Ağzı açık kalan Ellie parmağını Drumlin'den yana sallayarak Valerian'a bu durumu bilip bilmediğini sordu. Valerian dudaklarını büzüp omuzlarını kasarak ellerini avuçları havaya gelmek üzere kaldırdı. Ellie bir duygu belirtisi sezebilmek için diğer delegelerin yüzlerine baktı, ancak en çok rastladığı ifade yorgunluktu. Teknik materyalin derinliği ve er geç politik bir karar verme gerekliliği şimdiden gerilim yaratmaya başlamıştı. Ellie oturumdan sonra Drumlin'i yorumu konusunda kutladı ve neden o ana kadar kendisine bir şey söylemediğini sordu. Valerian yürüyüp gitmeden, «Seni rahatsız edecek kadar önemli olduğunu sanmıyorum,» dedi. «Sen o yobazlarla meşgulken yaptığım bir şey sadece.»

Tez danışmanım Drumlin olsaydı ben hâlâ doktoramı verememiştim, diye düşündü Ellie. Adam kendisini asla bütünüyle kabul etmiş değildi. Şöyle rahat bir meslektaş ilişkisini paylaşamayacaklardı. İçini çekerek Ken'in Drumlin'in bu yeni çalışmasından haberi olup olmadığını düşündü. Ancak der Heer konferans ortak başkanı olarak Sovyet karşıtıyla atnah biçimindeki delege sıralarının önünde yüksekçe bir platformda oturuyordu. Haftalardır olduğu gibi yanma yaklaşmak pek kolay değildi. Drumlin'in bulgularını kendisiyle tartışmak gibi bir zorunluluğu yoktu kuşkusuz; Ellie her ikisinin de son günlerde aşırı meşgul olduklarını biliyordu. Ancak günlük konuşmaları sırasında neden hep kendisi uzlaşmacıydı?

***

İkinci günün sabahı sözü bir Sovyet delegesi aldı. Ellie adamı tanımıyordu. Bilgisayar ekranında 'Stefan Alexeivich Baruda, Moskova Sovyet Bilimler Akademisi Barış Çalışmaları Enstitüsü Müdürü; S.S.C.B. Komünist Parti Merkez Komitesi Üyesi,' diye yazıyordu.

Michael Kitz'in Dışişlerinden Elmo Honicutt'a, «Şimdi oyun sertleşmeye başlıyor,» dediğini duydu.

Baruda belki de İtalyan yapımı Batılı bir işadamı elbisesi giymişti, İngilizcesi akıcı ve hemen hemen aksansızdı. Baltık cumhuriyetlerinden birinde doğmuştu, böylesine önemli bir örgütün başı olmak için çok gençti ve Sovyet liderliğindeki 'yeni dalga'nın önde gelen örneklerinden biriydi.

«Açık konuşalım,» diyordu Baruda. «Uzayın derinliklerinden bir Mesaj gönderiliyor bize. Gelen bilgilerden çoğu Birleşik Devletler ve Sovyetler Birliği tarafından toplandı. Diğer ülkeler de önemli bölümlerini elde edebildiler. Bu toplantıda bütün bu ülkeler temsil edilmektedirler. Herhangi bir ülke —örneğin Sovyetler Birliği— hepimizin umduğu gibi Mesaj'ın tekrar yayınlanmasını bekleyebilir ve pek çok kayıp bölümü böylece elde edebilirdi. Ancak bu yıllar, hatta on yıllar sürebilirdi ve hepimiz de biraz sabırsısız. Böylece verileri paylaşmayı uygun gördük.

«Herhangi bir ülke —Sovyetler Birliği örneğin— Dünya çevresinde yörüngeye Mesaj'ın frekanslarında çalışan duyarlı alıcıları taşıyan büyük radyo teleskoplar yerleştirebilirlerdi. Amerikalılar da yapabilirlerdi bunu. Belki Japonya, Fransa ya da Avrupa Uzay Ajansı da. O zaman uzayda bir radyo teleskop sürekli olarak Vega'ya doğrultulabileceği için bütün verileri bir tek ülke alabilirdi. Ama bu düşmanca bir davranış olarak düşünülebilirdi. Birleşik Devletler ya da Sovyetler Birliğinin bu tür uyduları vurabilecekleri gizli bir şey değildir. İşte belki de bu nedenle de hepimiz verileri paylaşmış bulunuyoruz.

«İşbirliği yapmak çok daha hayırlıdır. Bizim bilim-adamlarımız yalnızca topladıkları verileri değil varsayımlarını, hayallerini de paylaşmak istiyorlar. Siz bütün bilimadamları bu bakımdan hep birbirinize benzersiniz.

Benim özellik alanım devlet yönetimidir. Her ulus kuşkucudur. Elimizden geldiği sürece hiçbirimiz gelecekteki bir düşmanımıza üstünlük vermek istemeyiz. İşte bu nedenle bütün verilerin değiş tokuş edilmesini ve her ulusun kendi üstünlüğünü korumasını öngören iki ana görüş çıkmıştır ortaya. 'Karşı tarafın da aynı üstünlüğü ele geçirmeye çalıştığından emin olabilirsiniz,' diyorlar bu ikinciler. Pek çok ülkede de durum bundan farklı değil.

«Bu tartışmayı kazanan bilimadamları oldu. Böylece de Birleşik Devletler ve Sovyetler Birliğinin elde ettikleri verilerin büyük bir bölümü —dikkatinizi çekerim, tümü demiyorum— aktarılmıştır. Diğer ülkelerin verileri de Dünya çapında bir el değişimine uğramıştır. Bu kararı verdiğimiz için mutluyuz.»

Ellie yanındaki Kitz'e, «Pek sertlik yanlısı gibi gelmedi bana,» diye fısıldadı.

«Bekle hele.»

«Başka tür tehlikeler de var ama. Şimdi Konsorsiyumun bilgilerine bunlardan birini sunmak istiyoruz. «Baruda’nın sesi geçen günkü yemekte Vaygay'ın ses tonunu hatırlatmıştı Ellie'ye. Sovyetlerin kafasında ne gibi tilkiler dolaşıyordu acaba?

«Akademisyen Lunacharsky, Dr. Arroway ve diğer bilimadamlarının karmaşık bir makine yapımı için talimat almakta olduğumuzda hemfikir olduklarını öğrenmiş bulunuyoruz. Herkesin beklediği gibi Mesaj'ın sonunda bir açıklama geleceğini ve bu yolla Mesaj'ı çözebileceğimizi varsayalım. Aynı zamanda tümümüz tam bir işbirliğine devam ediyor olalım. Bütün verileri, hayalleri, rüyaları birbirimize aktarıyoruz şimdi olduğu gibi.

«Şimdi gelelim Vega'ya: buradaki yaratıklar bu talimatları bize hoşlarına gittiği için gönderiyor değillerdir. Bizim bir makine yapmamızı istiyorlar. Belki de bize bu makinenin ne işe yaradığını söyleyecekler, belki de söylemeyecekler. Söyleseler bile onlara inanmamız için bir neden yok. Ben de kendi hayalimi bunun üzerine kuruyorum işte. Mutlu bir hayal değil bu. Ya bu makine bir Truva Atı ise? Büyük masraflara girerek makineyi

yapıyoruz, çalıştırıyoruz ve aniden içinden bir istila ordusu çıkıveriyor. Ya da bir Kıyamet Günü makinesiyse bu? Kuruyoruz, çalıştırıyoruz ve Dünya patlayıveriyor. Belki de bu onların evrende henüz gelişmekte olan uygarlıkları bastırma yollarıdır. Çok pahalı da değil bu kendileri için: bir telgraf parası veriyorlar o kadar, ve küstah uygarlık da hemen boyun eğerek kendi kendini yok ediyor.

«Benim şimdi yapacağım öneri yalnızca bir tartışma noktasıdır. Bunu üzerinde konuşmanız için ortaya atıyorum. Yapıcı olmasını istiyorum. Aynı gezegeni paylaşıyoruz, çıkarlarımız hep aynı bu konuda. Önerimi çok açık seçik koyacağım ortaya. Sorum şu: Verileri yakmak ve radyo teleskopları yok etmek daha doğru Birden bir karışıklık dalgası esti salonda. Pek çok delege aynı anda ayağa fırlayıp konuşmak istediklerini belirttiler. Konferansın ortak başkanı ise delegelere toplantının bant ya da video kayıtlarına alınmaması gerektiğini hatırlatmayı yeğliyordu. Basın toplantısı yapılmayacaktı. Konferans ortak başkanı ve delegelerin liderlerinin kabul ettikleri günlük basın bültenleri yayımlanacaktı, o kadar. O anda tartışmakta oldukları konu toplantı salonundan dışarı sızdırılmayacaktı. Delegelerden bazıları Başkanlıktan bir açıklama istediler. Hollandalı bir delege, «Baruda'nın Truva Atı ya da Kıyamet Günü Makinesi düşüncelerinde gerçek payı varsa bunu kamuoyuna bildirmek görevimiz değil midir?» diye bağırdı. Ancak kendisine söz verilmiş olmadığı için mikrofonu çalışmıyordu. Kurul daha başka ve acil konulara döndü.

Ellie konuşma sırasının kendisine başlarda gelmesi için hemen bilgisayar terminaline isteğini yazmıştı. Ekrana bakınca Sukhavati'nin ardından ve Çinlilerden birinin önünden ikinci olarak konuşacağını gördü.

Ellie, Devi Sukhavati'yi şöyle böyle tanırdı. Kırk kırk beş yaşlarındaki kadının üzerinde çok zarif sarı bir sari vardı, saçlarını Batı'lı gibi taramıştı. Hekimlik öğrenimi gördükten sonra moleküler biyoloji konusunda Hindistan'ın en ileri gelen uzmanlarından biri olmuştu.

Şimdi hem Cambridge'de King's College'de hem Bombay'da Tata Enstitüsünde çalışmaktaydı. Londra' daki Krallık Derneğinin bir avuç Hintli üyesinden biriydi ve politik temelinin sağlam olduğu söylenirdi. Son olarak birkaç yıl önce Tokyo'da uluslararası bir sempozyumda karşılaşmışlardı. Ellie, dünyadışı yaşam konusundaki bilimsel toplantılara katılan birkaç

kadından biri olmalarının yanısıra aralarında karşılıklı bir yakınlık olduğuna inanırdı.

«Akademisyen Baruda'nın önemli ve duyarlı bir konuyu dile getirdiğinin bilincindeyim,» diye Sukhavati konuşmasına başladı.

«Truva Atı olasılığının üzerinde durmadan bir yana atmanın saçmalık olacağına inanıyorum. Yakın geçmiş tarihimize bakarsak bunun doğal bir fikir gelişimi olduğunu düşünüyorum ve bunun neden bu kadar geç ortaya atıldığına da şaşıyorum. Ancak bu tür korkulara karşı dikkatli olunmasını da öneririm. Vega yıldızındaki yaratıkların tam bizim teknolojik gelişmemiz düzeyinde olduklarını düşünmek bana aşırı bir abartma olarak geliyor. Bizim gezegenimizde bile kültürler birbirini izleyerek gelişmezler. Kimi daha erken, kimi daha geç başlar. Bazı kültürlerin en azından teknolojik bakımdan diğerlerine erişebildiklerini kabul ederim Hindistan, Çin, Irak ve Mısır'da yüksek uygarlıklar varken Avrupa ve Rusya'da demir çağı göçebeleri ve Amerika'da taş çağı kültürleri vardı.

«Ancak bu önümüzdeki durumda teknoloji farklılıkları çok daha büyük olmalıdır. Dünyadışı canlılar bizden çok ileri olmalılar, herhalde birkaç yüzyıldan çok daha fazla — hatta belki de binlerce, milyonlarca yıl ileri. Şimdi sizden son yüzyıl içinde insan teknolojisinin ilerleme hızını bununla kıyaslamanızı isteyeceğim.

«Ben Güney Hindistan'da küçük bir köyde doğdum. Büyükannemin zamanında dikiş makinesi teknolojik bir harikaydı. Bizden binlerce, belki de milyonlarca yıl ileride olan varlıklar neler yapmış olabilirler? Bizim taraflarda yaşamış bir filozof şöyle demişti: 'Yeteri kadar gelişmiş dünyadışı bir uygarlığın yaptıkları şeyler büyücülükten ayırt edilemez.'

«Biz onlar için bir tehdit oluş tur amayız. Bizden korkmak için bir nedenleri olamaz ve bu çok uzun bir zaman için geçerlidir. Denk güçte olan Yunanlıların ve Truvahların çatışması değil bu. Ayrı gezegenlerden benzer silahlarla savaşan yaratıkların bulunduğu bir kurgu bilim filmi de değil. Bizi yok etmek istiyorlarsa bunu kesinlikle yapabilirler...»

«Ama ne pahasına?!» diye salondan biri seslendi. «Önemli olan bu.

Anlamıyor musunuz? Baruda bizim uzaya yaptığımız televizyon yayınlarının onların bizi yok etme zamanının geldiğini anlamalarını sağladığını ve bunun aracının da Mesaj olduğunu söylüyor. Cezalandırıcı seferler düzenlemek pahalıdır. Mesaj ise çok ucuz.»

Ellie söz atanın kim olduğunu anlayamamıştı. İngiliz heyetinden biriydi galiba. Başkanlık konuşma izni vermediği için adamın mikrofonu açık değildi. Ancak salonun akustiği çok iyi olduğundan yine de duyurabilmişti sesini. Başkanlık koltuğundaki der Heer düzeni sağlamaya çalışıyordu. Abukhimov eğilip yardımcılarından birine bir şeyler fısıldadı.

«Siz bu makinenin yapılmasında bir tehlike olduğunu düşünüyorsunuz,» dedi Sukhavati. «Ben ise makinenin yapılmamasında tehlike olduğuna inanmaktayım. Geleceğe sırt çevirirsek gezegenimizden utanırım doğrusu.» Sözünü kesene doğru parmağını salladı. «Sizin atalarınız ilk kez Hindistan'a ya da Amerika'ya yelken açtıklarında bu kadar çekingen değillerdi.»

Clive ya da Raleigh önlerindeki karar için en iyi modeller olmasına rağmen bu toplantı epey sürprizli geçecek, diye düşündü Ellie. Sukhavati belki de İngilizleri anlamak için önündeki yeşil konuşmacı lambasının yanmasını bekledi.

«Sayın Başkan.» Son birkaç gündür pek göremediği der Heer'e böyle saygıyla hitap etmek zorundaydı. Ertesi gün öğleden sonra toplantı arasında buluşmayı kararlaştırmışlardı, o yüzden o anda neler konuşacakları konusunda içi pek rahat değildi. Ama şimdi bunları düşünmek doğru olmazdı.

«Sayın Başkan, sanırım bu iki sorun, yani Truva Atı ile Kıyamet Günü Makinesi konusunda biraz aydınlanabiliriz. Bu söyleyeceklerimi yarın sabahki toplantı için hazırlamıştım ama şimdi buna gerek olduğunu görüyorum.» Ellie konsolun düğmelerine basarak göstereceği slaytları hazırladı. Büyük aynalı salon karardı.

«D. Lunacharsky ile ben bunların aynı üç boyutlu cismin çeşitli görüntüleri olduğunu kabul ediyoruz. Elimizdeki verileri dün tümüyle bilgisayar yardımıyla size sunmuştuk. Emin olmadığımız halde biz makinenin içinden böyle bir görünümde olacağına inanıyoruz. Boyutlar

konusunda henüz bir fikrimiz yok. Belki mikroskopla görünecek kadar küçüktür, belki de bir kilometre çapındadır, bu konuda bir şey söyleyemiyoruz. Ancak on iki köşeli sekilin iç odasının çevresine düzenle yerleştirilmiş şu beş nesneye dikkat edin. Bu da bunlardan birinin yakın çekimden görünüşü. Odacık içinde tanınan tek nesne bunlar.

«Bu sıradan bir koltuğu andırıyor, bir insan vücut yapısına göre dizayn edilmiş. Bambaşka bir dünyada gelişmiş olan dünyadışı yaratıkların bizim oturma odası mobilyalarımızı paylaşacak kadar bize benzemeleri pek olası değildir. Şu yakın çekime bakın. Bu benim çocukluğumda annemin sandık odasından çıkan bir nesneyi andırıyor.» Gerçekten de nesnenin üzerinde çiçek desenli bir kılıf var gibiydi. Ellie'nin zihninde bir suçluluk duygusu dolandı bir an. Avrupa'ya gelmeden önce annesini aramamıştı; hatta daha da doğrusu Mesaj gelmeye başladığından bu yana aradığı bile ikiyi üçü geçmezdi. Ellie nasıl yaparsın bunu? diye suçladı kendisini.

Yeniden bilgisayarın çizdiği resimlere baktı. On iki kenarlı şeklin beş katı simetrisi her biri beş köşeli bir düzene bakan beş koltukta da belirgindi. «Dr. Lunacharsky ile ben bu beş koltuğun bizler için olduğunu düşünüyoruz. İnsanlar için yani. Bundan da odanın içinin birkaç metre çapında olduğu çıkıyor, dış yüzey ise on ilâ yirmi metre çapında olmalıdır. Teknoloji çok gelişmiş olmasına rağmen bir kent boyunda bir makine yapımının söz konusu olmadığını düşünüyoruz. Ya da bir uçak gemisi kadar karmaşık bir şey. Hep birlikte çalışırsak, her ne ise bu makineyi yapabiliriz kanısındayız.

«Söylemek istediğim şu: bir bombanın içine koltuk konulmaz. Bunun bir Kıyamet Günü Makinesi ya da bir Truva Atı olduğuna inanmıyorum.

Dr. Sukhavati'nin söylediği ya da imâ ettiği şeyi düşünüyorum ben de; bunun bir Truva Atı olduğu fikri bile bize önümüzde daha ne kadar yolumuz olduğunun bir belirtisidir.»

Yine bir gürültü koptu salonda. Ancak der Heer bu kez bunu önlemeye çalışmadığı gibi konuşmak isteyen kişinin mikrofonunu devreye soktu. Konuşan birkaç dakika önce Dr. Sukhavati'nin sözünü kesen delegeydi. İngiltere'den Philip Bedenbaugh sallantılı koalisyon hükümetinin İşçi Parti'si bakanıydı.

«... olayın ne olduğunu anlamıyorlar. Bu gerçekten tahta bir atsa bunu kent kapılarından içeri sokmayız elbette. Homer'i okuduk hepimiz. Ama bunu koltuk falan gibi birtakım şeylerle süslendiği takdirde kuşkularımız giderilmiş olur. Neden mi? Çünkü karşımızda bize yaranmak isteyen varlıklar olduğunu düşünürüz. Ya da bize rüşvet sunan varlıklar. Tarihi bir serüven söz konusu. Yeni teknolojiler vaad ediliyor. Nasıl diyeyim... daha büyük varlıklar tarafından kabul edilme duygusu... Ancak ben derim ki, radyo gökbilimcilerinin hayâlleri ne kadar ulvî olursa olsun makinenin bir yok etme aracı olduğu konusunda en küçük bir kuşku varsa bu makine yapılmamalıdır. Sovyet delegesinin önerdiği gibi veri bantlarının yakılması ve radyo teleskoplarının yapımının büyük bir suç kabul edilmesi çok daha hayırlıdır.»

Toplantı çığırından çıkıyordu. Delegeler birbiri ardından söz sırası istiyorlardı. Giderek artan gürültü Ellie'ye radyo dalgalarının parazitlerini dinlediği yılları hatırlattı. Bir anlaşma olamayacağı açıktı, iki ortak başkan da delegeleri yatıştırabilmekten çok uzaktılar.

Çin delegesi konuşmak için kalkarken Ellie ekranında onun hakkında bilgi aradı. Bu adamın da kimliğini pek bilemiyordu. Der Heer'in yardımcılarından olan Ulusal Güvenlik Konseyinden Nguyen 'Bobby' Bui Ellie'ye doğru eğilip, «Adı Oiaomu Xi,» dedi. «X ve i ile yazılır 'şi' diye okunur. Uzun Yürüyüş sırasında doğmuş. Gençliğinde Kore'de gönüllü. Hükümet memuru, politik. Kültür Devrimi sırasında gözden düşmüş. Şimdi Merkez Komitesi Üyesi. Çok etkili. Son günlerde hep gündemde. Çin arkeolojik kazılarının da başkanı.»

Oiaomu Xi uzun boylu, geniş omuzlu, altmış yaşlarında bir adamdı. Yüzündeki kırışıklıklar kendisini daha yaşlı gösterdiği halde duruşu ve cüssesi kendisine çok daha gençmiş havasını veriyordu.

«Korkarsak hiçbir şey yapamayız» diyordu Xi. «Bu onları ancak kısa bir süre geciktirir. Bizim burada olduğumuzu bildiklerini unutmayın. Televizyon yayınlarımızı gezegenlerinden alıyorlar. Her gün varlığımızı görüyorlar. Televizyon programlarımıza baktınız mı hiç? Bizi unutmayacaklardır. Hiçbir şey yapmazsak ve bu onları kuşkuya düşürürse makineyi yapsak da yapma-sak da buraya geleceklerdir. Onlardan saklanamayız. Ses çıkarmasaydık bu sorunla karşılaşmayacaktık. Yalnızca

kablolu televizyonumuz olsaydı ve büyük askerî radarlarımız olmasaydı bizi bilmeyebilirlerdi. Ama çok geç artık. Geri dönemeyiz. Yolumuz açık seçik belli.

«Bu makinenin Dünya'yı yokedeceğinden gerçekten korkuyorsanız onu Dünya'da yapmayın. Başka bir yerde yapın. Makine gerçekten Kıyamet Günü Makinesi ise ve Dünya'yı havaya uçuracaksa... yok olan bizim Dünya'mız olmaz. Ancak bu da çok pahalıya mal olur. Ya da o kadar fazla korkmuyorsak bunu ıssız bir çölde yapalım. Xinjing Eyaletinde Takopi Çölü'nde çok büyük bir patlamada bile hiçbir kayıp olmaz. Hiç korkmuyorsak o zaman Washington'da yapalım. Ya da Moskova'da. Beijing'de. Veya bu güzel kentte.

«Eski Çin'de Vega ile iki komşu yıldıza Chih Neu derlerdi. Çıkrıklı genç kadın demektir bu. Hayırlı bir semboldür; Dünya insanlarına yeni giysiler yapmak için bir makine.

«Bir çağrı almış bulunuyoruz. Çok olağandışı bir çağrı. Belki de bir şölene çağrıdır bu. Dünya daha önce bir şölene çağrılmış değildir. Kabul etmemek saygısızlık olur.»

ON İKİNCİ BÖLÜM

Tek Deltalı İzomer

Yıldızlara bakmak beni hayallere sürükler, tıpkı bir haritada kent ve köyleri gösteren kara noktalar gibi. Neden gökyüzünün parıltılı noktaları Fransa haritasının kara noktaları gibi gidilebilen yerler değil, diye sorarım kendi kendime.

— VINCENT VAN GOGH

Öğleden sonra hava o kadar güzel, o kadar ılıktı ki Devi Sukhavati mantosunu yanına almamıştı bile. Ellie ile birlikte Champs-Elysse'den Concorde Alanı'na doğru yürüyorlardı. Paris'in etnik çeşitliliği ancak Londra, Manhattan ve gezegenin daha bir iki kentiyle kıyaslanabilirdi.

Bir tütüncünün önünde Birleşik Devletler'den getirtilen ve satılmasına yasaca o hafta izin verilen kenevirli sigaradan satın almak için uzun ve düzenli bir kuyruk oluşmuştu. Fransız yasalarına göre bu sigaralar on-sekiz yaşından küçüklere satılamaz ve bunlar tarafından içilemezdi. Kuyruktakilerin çoğu orta yaşlı ve hatta daha yaşlı insanlardı. Bazıları Cezayir ya da Fas kökenli olabilirlerdi. California ile Oregon'da ihraç için epey güçlü etkili Hint keneviri yetiştiriliyordu. Şimdi satılan bu yeni tür, ültroviyolet ışık altında yetiştirildiğinden etkisiz kannabinoidler izomerine dönüştürülmüştü. 'Güneş-Öptü' markası altında satılıyordu sigaralar. Tütüncü vitrinindeki bir buçuk metre yükseklikte bir tabelada Fransızca olarak, 'Bu, Cennetteki payınızdan mahsup edilecektir' diye yazıyordu.

Bulvar boyunca sıralanmış mağazalar bir renk cümbüşüydü. İki kadın bir sokak satıcısından kestane aldılar. Her nedense Ellie Banque Nationale de Paris'in BNP işaret amblemini görünce bunu kiril alfabesiyle yazılmış Rusça bira olarak okurdu. Bu tutarsızlığı hoşuna gidiyordu, beyninin okumayı üstlenmiş bölümüne okuduğunun Latin harfleri olduğunu, kiril harfleri olmadığını epey güçlükle kabul ettirebiliyordu.

Der Heer randevularını iptal etmişti. Bu sabah telefon ettiğinde tavrı özür dileyiciydi ama ısrarlı değildi. Toplantıda pek çok politik konu dile getirilmekteydi. Dışişleri Bakanı ertesi sabah Küba ziyaretini yanda keserek gelecekti. Der Heer'in işi başından aşkındı, Ellie'nin bunu anlayışla karşılayacağını umuyordu. Anlayışla karşılamıştı Ellie. Erkekle yattığı için kendinden nefret ediyordu. Öğleden sonrasını yalnız geçirmemek için de Devi Sukhavati'yi aramıştı.

«Sanskritçede 'zafer' anlamına gelen sözcüklerden biri de abhijit'tir. Eski Hindistan'da Vega'ya bu ad verilmişti işte. Abhijit. Hindu tanrıları, kültür kahramanlarımız Vega'nın etkisiyle kötülük tanrıları Asuras'ların üstesinden geldiler. Dinliyor musun, Ellie? Garip bir şeydir, Persler'de de Asuras'lar vardır ama orada bunlar kötülük değil iyilik tanrılarıdır. Daha sonraları baş tanrının, ışık tanrısının, Güneş tanrısının Ahura- Mazda adını aldığı başka

dinler de çıkmıştır. Zerdüştler örneğin, ya da Mitraistler. Ahura, Asura hep aynı adlardır. Bugün bile Zerdüştler vardır, Mitraistler de ilk Hıristiyanları epey korkutmuşlardı doğrusu. Ancak bu hikâyede o Hindu tanrılara —ki bunlar çoğunlukla dişidirler— Devi'ler denilir. Benim adımın da kökeni budur. Hindistan'da Devi'ler iyilik tanrılarıdır. Pers'lerde ise bunlar kötülük tanrılarına dönüşmüşlerdir. Bazı bilimadamları şeytan anlamına gelen İngilizce 'Devil' sözcüğünün bundan türediğini ileri sürerler. Böylece de simetri tamamlanmış olur. Benim atalarım olan Dravid'lerin Ari'ler tarafından güneye sürülmesi hikâyesidir bu. İşte böylece Kirthar Sıradağlarının hangi yanında yaşadığına bağlı olarak Vega ya Tanrı'yı destekler ya da Şeytan'ı.» Ellie'nin on gün önceki dini serüvenlerini duymuş olan Devi bu hikâyeyi arkadaşını neşelendirmek için anlatmıştı. Ellie minnettardı kadına. Ancak bu arada Joss'a da Mesaj'ın bilinmeyen amaçlı bir makine planı olabileceğini söylemediğini hatırladı. Şimdi bütün bunları gazetelerden, televizyonlardan duyacaktı. Ellie ona bir telefon edip yeni gelişmeleri açıklaması gerektiğini düşündü. Ama Joss'un inzivaya çekildiği söyleniyordu. Modesto'daki toplantılarının ardından basma bir açıklama yapmamıştı. Rankin ise bir basın toplantısında, bazı tehlikelerin olasılığına rağmen bilimadamlarının Mesaj'ın tümünü almaya çalışmalarına karşı olmadığını belirtmişti. Ama bunun Dünya dillerine çevrilmesi başka bir konuydu. Toplumun tüm dilimlerinin zaman zaman bunları incelemesi gerekirdi kendisine göre, özellikle de insanın ruhsal ve ahlakî değerlerini korumak üzere görevlendirilen kesimlerin...

Şimdi sonbaharın gösterişli renklerinin gözler önüne serildiği Tuileries Bahçelerine yaklaşıyorlardı. Ellie'nin Güneydoğu Asya'dan olduklarını tahmin ettiği yaşlı ve zayıf adamlar şiddetli bir tartışmaya dalmışlardı. Kara demirden bahçe kapılarına satılık rengarenk balonlar asılıydı. Havuzun ortasındaki mermer Amphitrite heykelinin çevresinde oyuncak yelkenliler yarışıyor, Macellanlığa hevesli küçük çocuklar kendilerinden geçmişçesine bağrışıyorlardı. Sudan sıçrayan bir balık öndeki yelkenliyi devirince oğlanlar ve kızlar bu beklenmedik şey karşısında susuverdiler. Güneş batmak üzereydi, Ellie birden ürperdiğini hissetti.

Şimdi önüne vardıkları L'Orangerie'de 'Images Martines' adlı bir sergi vardı. Amerikan - Fransız - Sovyet yapımı robot araçlar Merih'ten öyle şahane renkli resimler göndermişlerdi ki bunlar bilimsel amaçlarının çok

ötesine gitmişler, sanat olmuşlardı. Poster'in üzerinde geniş Elysium Yaylası manzarası vardı. Resmin ön tarafında üç köşeli, dümdüz ve önünde bir krater çöküntüsü olan üç köşeli bir piramit vardı. Milyonlarca yıl boyunca esen Merih rüzgârlarının yarattığı kum fırtınasının eseri demişti jeologlar. Merih'in öteki yanındaki Cydonia bölgesine inen bir araç ise kum tepelerine çakıldığı için Pasadenia'daki kontrol merkezindekiler aracın imdat çağrılarına bir karşılık verememişlerdi henüz.

Ellie'nin gözleri yine Sukhavati'nin giyimine takılmıştı: yeni bir sari, dimdik yürüyüşü ve iri kara gözleri. Ben hiç de zarif değilim, diye düşündü. Genellikle biriyle konuşurken aklından çok daha başka şeyler geçirebilirdi. Ama bugün değil iki ayrı şeyi düşünmek, tek bir konuyu bile doğru dürüst düşünemiyordu. Makineyi yapıp yapmama konusundaki çeşitli fikirlerin değerlerini tartışırlarken aklından da Devi'nin 3.500 yıl önce Arilerin Hindistan'ı istilâları hakkında söylediklerini düşünüyordu. Her birinin zaferi kazandıklarını iddia ettikleri, her birinin tarihsel gerçekleri yurtseverce abarttıkları iki ulus arasında bir savaş. Sonunda bir tanrılar savaşına dönüşmüştü bu.

'Bizim' taraf iyi olandı kuşkusuz. Öteki taraf da kötü. Batı’nın keçi sakallı, kürek kuyruklu, çatal tırnaklı Şeytan'ı binlerce yıl süren bir evrim sonunda Hinduların belki de fil başlı ve maviye boyanmış bir tanrısından çıkmıştı.

«Baruda'nın Truva Atı fikri tümüyle saçma değil belki de,» dedi.

«Ancak Xi'nin dediği gibi bir seçeneğimiz olduğunu da sanmıyorum.

İstedikleri takdirde yirmi küsur yıl içinde buraya gelebilirler.»

Roma üslubunda yapılmış bir zafer kemerine gelmişlerdi, Napolyon bir zafer arabası sürücüsüydü burada. Dünyadışı perspektif açısından ne kadar acınacak bir şeydi bu poz. Hemen oralardaki bir sıraya oturdular; Fransız Cumhuriyeti'nin renkleriyle bezenmiş bir çiçek tarhında uzuyordu gölgeleri...

Ellie kendi duygusal sıkıntılarını dile getirmek istiyordu ama bunun politik bir yöne çekilmesi olasılığı da vardı. En azından münasebetsizlik

olabilirdi. Sukhavati'yi pek iyi tanımazdı. Kendisi konuşacağı yerde arkadaşının kendi özel yaşantısından söz etmesini istedi. Sukhavati kendi hakkında konuşmaktan kaçınacak bir insan değildi.

Güneydeki Tamil Nadu eyaletinde anaerklil eğilimli orta halli bir Brahman ailesinin çocuğuydu. Güney Hindistan'da anaerkil aile tipi hâlâ yaygındı. Banares Hindu Üniversite'nden mezun olmuştu. İngiltere'deki Tıp Fakültesi'nde sınıf arkadaşı Surindar Ghosh'a âşık olmuştu. Ancak Surindar bir dokunulmazdı; bağnaz Brahmanlar o kattan birini gördükleri takdirde bile kirleneceklerine inanırlardı. Surindar'ın ataları baykuşlar ve yarasalar gibi geceleri yaşamak zorunda bırakılmışlardı. Surindar'la evlendiği takdirde ailesi kendisini evlâtlıktan atmakla tehdit etmişti. Babası böyle bir evlenmeyi düşüneceği bir kızı olmadığını söylemiştir; Ghosh ile evlendiği takdirde ölmüş gibi yas tutacaktı kızının ardından. Devi gençle evlenmişti. «Çok sevişiyorduk, başka seçeneğim yoktu,» dedi. Ghosh bir yıl kadar sonra bir otopsi yaparken kaptığı mikrop zehirlenmesinden ölmüştü.

Surindar'ın ölümü Devi'yi yeniden ailesine döndüreceği yerde tam aksi etki yaratmış, diplomasını aldıktan sonra İngiltere'de kalmaya karar vermişti. Moleküler biyoloji konusuna yakınlık duyduğunu fark edince bunu tıp öğrenimin pek çaba gerektirmeyen bir devamı olarak görmüştü. Bu kılı kırk yaran disiplin içinde gerçek bir yeteneği olduğunu kısa zamanda anlamıştı. Nükleik asit türemesi bilgisi kendisini yaşamın kökeni üzerine çalışmaya götürmüş, buradan da diğer gezegenlerdeki yaşamı düşünmeye başlamıştı.

«Bilimsel kariyerimin özgür ilişkilerle kurulduğunu söyleyebilirsin.

Bir konu diğerini açtı ve bu böyle devam etti gitti.»

Devi son zamanlarda az önce resimlerini gördükleri araçların Merih'in birkaç yerinde ölçümledikleri Merih organik maddelerinin tanımlanması üzerinde çalışıyordu. Kendisini isteyenlerin olduğunu açıkça söylemesine rağmen bir daha evlenmemişti. Son günlerde Bombay'da 'bilgisayar delisi' diye tanımladığı bir bilimadamıyla görüşmekteydi.

Biraz daha yürüyünce kendilerini Louvre Müzesi'nin iç avlusundaki Napolyon Bahçesi'nde buldular. Bahçenin tam ortasında yeni bitmiş ve

henüz üzerinde kopan fırtınalar dinmemiş olan piramitsel giriş vardı. Avlunun çevresinde duvarlardaki oyuklara Fransız uygarlığının kahramanlarının heykelleri yerleştirilmişti. Her saygın kişinin heykeli altında —bunların arasında saygın kadın pek azdı— soyadı yazılıydı. Bu harfler kimi zaman hava koşullarının etkisiyle kimi zaman da öfkeli bir ziyaretçi tarafından kazınmış oluyordu. Bir iki heykelin sahiplerinin kim olduğunu anlamak pek güçtü. En çok kamuoyunun öfkesini çeken heykelin altında ise yalnızca LTA harfleri kalmıştı.

Güneşin batması yakın olduğu ve Louvre'un geç saatlere kadar açık olmasına rağmen içeri girmeyip Seine Nehri kıyısında yürümeye devam ettiler. Kıyı boyundaki kitapçılar kepenklerini indiriyorlardı. Bir süre Avrupalılar gibi kolkola yürüdü iki kadın.

Önlerinde bir Fransız çifti yürümekteydi. Ana bahanın arasında ellerinden tuttukları dört yaşlarında bir çocuk vardı. Kız arada bir ellerinden kurtulup kendisini kaldırımdan aşağı fırlatıyordu. Kadınla erkek Dünya Mesaj Konsorsiyumu'ndan söz etmekteydiler. Gazetelerde günlerdir bunun dışında bir şey olmadığından aslında pek şaşılacak bir şey değildi bu. Erkek makinenin yapılmasından yanaydı; böylece yeni teknolojiler yaratılabilir ve Fransa'da istihdam artabilirdi. Kadın ise pek kolaylıkla dile getiremediği nedenlerle bu konuda daha tedbirli davranıyordu. Örgülü saçları arkasında dalgalanan küçük kız ise yıldızlardan gelen bu planın ne yapılacağı konusuyla hiç mi hiç ilgilenmemekteydi.

Der Heer, Kitz ve Honicutt ertesi gün gelecek olan Dışişleri Bakanı için hazırlık olmak üzere sabah erkenden Amerikan Büyükelçiliği'nde bir toplantı düzenlemişlerdi. Toplantı gizili olacak ve Elçiliğin dış dünyadan elektromanyetik akımlarla korunmuş olan Kara Salon'unda yapılacaktı. Bu odanın dışarıdan elektronik aygıtlarla dinlemenin olanaksız olduğu söyleniyordu. Ellie ise önlemleri aşacak yeni bir sistem geliştirilmediğinden hiç emin değildi.

Devi Sukhavati ile geçirdiği öğleden sonrasının sonunda haberi otelinde almış, der Heer'i aradıysa da yalnızca Michael Kitz'i bulabilmişti. Ellie bu konuda gizli bir toplantı yapmanın kendi ilkelerine aykırı olduğunu söyledi. Mesaj'ın tüm gezegene gönderildiği açık seçik belliydi. Kitz Dünya'dan, en azından Amerikalılar tarafından, herhangi bir veri saklanmadığını,

toplantının Birleşik Devletler'e önlerindeki güç tartışmalı günlerde yardımcı olma amacının güttüğünü anlattı. Ellie'nin yurtseverliğinden dem vurdu ve sonunda yine Hadden Kararı'ndan söz etti. «Bildiğim kadarıyla o karar hâlâ okunmamış bir halde kasanda yatmaktadır, onu oku,» dedi.

Ellie der Heer'i bir daha boşuna aradı. Adam ilk başlarda sahte para gibi Argus tesisinin her yanında ortaya çıkıvermişti. Sonra Ellie'nin odalarına taşınmıştı. Yıllardır ilk kez âşık olduğunu sanmıştı Ellie. Sonra bir bakıyorsun herif telefona bile çıkmıyor. Ken'i görmek için bile olsa toplantıya katılmaya karar verdi sonun da.

Kitz Makinenin yapılmasına taraftardı, Drumlin de taraftar olmakla birlikte biraz duraksıyordu, der Heer ile Honicutt hiç olmazsa göstermelik bir tarafsızlık içindeydiler, Peter Valerian ise kararsızlık içinde çırpınıyordu. Kitz ile Drumlin yapım yerini bile konuşmaya başlamışlardı. Xi'nin de tahmin ettiği gibi Makinenin Ay'ın öteki yüzünde yapılması, hatta malzemeyi oraya nakletmek bile imkânsız derecede pahalıydı.

Bobby Bui, «Aerodinamik frenleme düzeni kullanırsak Phobos ya da Deimos'a bir kilo malzeme göndermek Ay'ın öteki yüzüne göndermekten daha ucuzdur,» dedi.

«Phobosdemos da hangi cehennemde?» diye atıldı Kitz.

«Merih'in ayları. Ben Merih atmosferinde aerodinamik frenlemeden söz ediyorum.»

Drumlin kahvesini karıştırıyordu. «Phobos'a ya da Deimos'a gitmek ne kadar sürer?»

«Bir yıl belki, ancak gezegenlerarası taşıma araçlarımız tamamlanınca...»

«Ay'a gitmek için ise üç gün gerek,» dedi Drumlin. «Bul lütfen zamanımızı boşa harcama.»

«Bir öneriydi sadece. Düşünmek için yani...»

Der Heer sabırsız ve dalgın görünüyordu. Büyük bir baskı altında olduğu belliydi — hem gözlerini Ellie' den kaçırıyor hem de sözsüz bir çağrıda bulunuyordu sanki. Ellie bunu bir umut belirtisi olarak aldı.

«Kıyamet Günü Makineleri konusunu dert ediniyorsanız enerji ikmalini de düşünmeniz gerekir,» diyordu Drumlin. «Büyük miktarlarda enerjisi yoksa Kıyamet Makinesi de olamaz. O yüzden gelen talimatta jigavatlı nükleer reaktörden söz edilmiyorsa bence Kıyamet Günü Makinelerinden endişe etmeye de gerek yoktur.»

Ellie, Kitz ile Drumlin'e, «Sizler makinenin yapımı için neden bu kadar acele ediyorsunuz ki?» diye sordu. Önlerinde bir tabak çörekle yan yana oturuyorlardı iki adam.

Kitz cevap vermeden önce der Heer ile Honicutt'a baktı. «Bu gizli bir toplantıdır. Burada konuşulanları Rus dostlarına söylemeyeceğine eminiz. Durum şöyle: Makinenin ne işe yarayacağını bilmiyoruz ama Dave Drumlin'in incelemesinden bu işte yeni teknolojiler ve büyük bir olasılıkla da yeni sanayiler bulunduğu anlaşılıyor. Makinenin yapımının ekonomik bir değeri olacaktır —yani öğreneceklerinizini düşün bir kere. Bunun askeri bir değeri de olabilir. Ruslar en azından böyle düşünüyorlar. Ruslar bir köşeye sıkışmış durumdalar şimdi. Birleşik Devletlerle birlikte yürütmek zorunda oldukları yepyeni bir teknoloji alanı var. Mesaj'da belki de güçlü bir silah ya da ekonomik avantaj sağlayacak bir şeyler olabilir. Bundan emin olamazlar. Bunu öğrenmek için ekonomilerini altüst etmek zorunda kalabilirler. Baruda'nın maliyet üzerinde nasıl durduğunu görmedin mi? Bu Mesaj yok edilirse —yani veriler yakılırsa, teleskoplar parçalanırsa— o zaman Ruslar askeri dengelerini koruyabilirler. O yüzden bu kadar dikkatli davranıyorlar. Ve biz de bu yüzden bunun yapımını öylesine heyecanla istiyoruz.»

Kitz çok soğukkanlı, adeta kansız ama hiç de budala değil, diye düşündü Ellie. Soğuk ve içine dönük olduğunda insanlar kendisinden hoşlanmazlardı. Bu yüzden zaman zaman bir içtenlik havasına bürünürdü. Ellie'ye göre bu içtenliği ancak bir molekül zarı kalınlığındaydı.

«Şimdi ben sana bir soru sorayım,» diye adam devam etti.

«Baruda'nın verilerden bir bölümünün verilmemesi konusunda söylediklerini duydun mu? Gerçekten eksik veri var mı?»

«Yalnızca ilk başlarda, ilk bir iki hafta içinde. Bundan sonra Çinlilerin aldıkları verilerde ufak tefek eksiklikler vardı. Hâlâ değiştokuş yapılmamış bazı küçük veriler var sonra. Ama ciddi bir saklama olduğunu sanmıyorum. Hem Mesaj tekrarlandığı zaman eksiklikleri giderebileceğiz.»

«Mesaj tekrarlanırsa,» diye homurdandı Drumlin.

Der Heer acil durum planlaması hakkında bir tartışma başlattı: anahtar alındığında ne yapılacaktı; olası büyük geliştirme projeleri konusunda hangi büyük Amerikan, Alman ve Japon sanayilerine haber verilecekti; yapımına karar verilirse Makine için hangi bilimadamları ve mühendisler seçilecekti. Ayrıca bu proje hakkında Kongre'de ve Amerikan kamuoyunda bir heyecan yaratma gerekliliği de söz konusuydu. Der Heer bunların acil durum planları olduğunu, herhangi bir karara varılmadığım ve hiç kuşkusuz Sovyetlerin Truva Atı kuşkularının bir derece gerçek olduğunu sözlerine hemen eklemişti.

Kitz 'mürettabat'ın oluşumu hakkında bir soru sordu. «Bizden beş koltuğa beş kişi oturmamızı istiyorlar. Kimler olacak bunlar? Buna nasıl karar vereceğiz? Bunun uluslararası bir grup olması gerekecek sanırım. Kaç Amerikalı? Kaç Rus? Başka uluslardan kimse olacak mı? O koltuklara oturdukları o zaman o beş kişiye ne olacağını bilmiyoruz ama bu iş için de en iyi insanları istiyoruz.»»

Ellie kendisine uzatılan yemi yutmayınca Kitz sözünü sürdürdü: «Önemli bir sorun da kimin neyin parasını ödeyeceği, kimin neyi yapacağı, kimin genel sistem bütünleşmesinin başında olacağı. Mürettebatın çoğunluğunun Amerikalılardan oluşması karşılığında bu konuda bir pazarlığa girebiliriz sanıyorum.»

«Ama yine de elimizde olan insanların en iyisini göndermek isteyeceğiz,» dedi der Heer.

«Elbette. Ancak 'en iyisi' ile kastettiğimiz nedir? Bilimadamları mı?

Askeri haber alma geçmişi olan insanlar mı? Fizikî güç ve dayanıklılığa sahip olanlar mı? Yurtseverlikleri ağır basanlar mı? Sonra da...» Çöreğine tereyağ sürmekteyken başını kaldırıp Ellie'ye baktı. «Sonra da cinsiyet sorunu var. Yalnızca erkek mi göndereceğiz? Kadın ve erkek karışık göndereceksek bir cinsten olanların sayısı daha fazla olacaktır. Beş koltuk var, tek sayı yani. Mürettebat birbirleriyle uyumlu çalışabilecek midir? Bu projeyi sürdüreceksek pek çok sert ve çekişmeli pazarlık olacağı kesin.»

«Benim bu söylediklerinize pek aklım yatmıyor,» dedi Ellie. «Seçim kampanyasına bağış yaparak satın aldığın bir elçilik değil bu. Ciddi bir şeyden söz ediyoruz. Ayrıca oraya atletik yapılı bir genç mi göndermek istiyorsun, dünyadan haberi olmayan yirmi yaşında bir çocuk, bildiği yalnızca yüz metre koşmak ve emirlere boyun eğmek olan biri mi? Yoksa bir politikacı mı? Bu yolculuğun amacı bu olamaz.»

«Haklısın,» diye gülümsedi Kitz. «Tüm ölçülere uyan insanlar bulabileceğimizi sanıyorum ben.»

Gözlerinin altındaki şişler yüzünden biraz süzgün görünen der Heer toplantıyı tatil etti. Ellie'ye özel olarak gülümsemişti ama gülümserken dudakları aralanmamış, dişleri bile görünmemişti. Elçilik arabaları kendilerini Elysee Sarayı'na götürmek üzere bekliyorlardı.

***

«Rus göndermenin neden daha doğru olacağını anlatayım,» diyordu Vaygay. «Siz Amerikalılar öncülerinizle, avcılarınızla, Kızılderili rehberlerinizle ülkenizi keşfe çıktığınızda karşınızda en azından sizin teknolojik düzeyinizde olan kimse yoktu. Atlantik'ten Pasifiğe kadar koşa koşa aştınız koca kıtanızı. Bir süre sonra da her şeyin kolay olacağını beklemeye başladınız. Bizim durumumuz ise çok farklıydı. Moğol istilâsına uğradık biz. Onların at teknolojileri bizimkinden kat kat üstündü. Doğu'ya doğru yayıldığımızda çok dikkatli olmak zorundaydık. Çölleri aşarken bunun kolay olacağını ummadık. Biz sizden daha uyumluyuz düşmanlığa. Ayrıca Amerikalılar teknolojik açıdan ilerde olmaya alışkındırlar. Biz ise teknolojiye yetişmeye çalışmışızdır hep. Bu tarihi durumumuzu ele aldığınızda Dünya'daki herkes Rus sayılır. Bu göreve de Amerikalılardan

çok Ruslar gereklidir.» Ellie ile buluşmak bile Vaygay için başlı başına bir tehlike taşımaktaydı — Kitz'in uyarısına bakılırsa Ellie için de aynı şey söz konusuydu. Amerika'da ya da Avrupa'da bir toplantı sırasında Vaygay'ın kimi zaman Ellie ile bir öğleden sonrası geçirmesine izin verilirdi. Genellikle ise yanında meslektaşları ya da çevirmeni olarak tanıştırılan bir KGB ajanı bulunurdu. Çevirmenin İngilizcesi Vaygay'ınkinden kötü olur, ya da şu ya da bu Akademi komisyonundan olduğu söylenen meslektaşının bilimsel konulardaki bilgisinin çok yüzeysel olduğu kısa zamanda ortaya çıkardı. Bu kişiler konusunda bir soru sorulduğunda Vaygay ancak başını sallamakla yetinirdi. Ancak bu bakıcıların yanında bulunmasını oyunun bir kuralı olarak kabul ederdi; bu, Batı'yı ziyaret etmek istiyorsan ödemek zorunda olduğun bedeldi. Ellie Vaygay'ın böyle birinin yanındayken kimi zaman adamla konuştuğunda sesinde bir sevgi sıcaklığı hissetmişti. Bir yabancı ülkeye gitmek ve bilmediğin bir konuda uzmanlık rolü yapmak herhalde insanı müthiş gerilime iten bir şeydi. Belki de o insanlar da yaptıkları işlerden yüreklerinin ta derinliklerinde Vaygay kadar nefret ederlerdi.

Chez Dieux'de yine aynı pencerenin önündeki masada oturuyorlardı.

Havada kışın habercisi olan bir serinlik vardı. Soğuğa karşı tek ödünü boynundaki uzun mavi atkı olan genç bir adam pencerenin dışındaki midye fıçılarının yanından hızlı adımlarla geçti. Lunacaharsky'nin sürekli ve üstükapalı konuşmasından Ellie Sovyet heyetinde karışıklığın varlığını seziyordu. Sovyetler Makinenin elli yıllık stratejik üstünlük rekabeti Birleşik Devletlerin lehine sonuçlandırılacağından korkuyorlardı. Baruda’nın verileri yakmak ve teleskopları parçalamak önerisiyle dehşete düşmüştü. Baruda'nın tutumu hakkında bir önbilgisi yoktu. Sovyetler Mesaj'ın alınması konusunda çok önemli bir rol oynamışlardı. Ayrıca ciddi deniz teleskopları yalnız onlarda vardı. Bundan sonraki aşama ne olursa olsun bunda önemli bir rol oynamak isteyeceklerdi. Ellie, iş kendisine kalmış olsa, onların bu rollerini haklı gördüğünü söylerlerdi adama.

«Bak, Vaygay, bizim televizyon yayınlarımızdan Dünya’nın döndüğünü ve yeryüzünde pek çok ayrı ulus olduğunu biliyorlardır. Olimpiyat yayını bile bunu onlara anlatmaya yeterlidir. Diğer ülkelerin daha sonraki yayınları bunu onlara kanıtlamıştır. Onlar eğer bizim sandığımız kadar uzman iseler

yayını Dünya’nın dönüşüne ayarlayıp Mesaj'ı yalnızca bir ülkenin almasını sağlarlardı. Bunu yapmadılar ama. Mesaj’ın gezegendeki herkes tarafından alınmasını istiyorlar. Makinenin gezegenin tümü tarafından yapılmasını istiyorlar. Bu yalnızca tümüyle Rus ya da tümüyle Amerikan projesi olamaz. Bu bu... bizim müşterimizin istediği şey değildir.»

Vaygay'a Makinenin yapımında ya da mürettebatın seçiminde verilecek kararlarda kendisinin bir rol oynayacağını da sanmadığını anlattı sonra. Kendisi bir gün sonra Birleşik Devletlere dönüp son birkaç hafta içinde alınan yeni radyo verilerinin incelenmesine başlayacaktı. Konsorsiyum toplantısının sonu gelmeyecek gibi görünüyordu, henüz bir kapanış tarihi saptanmış değildi. Vaygay'ın amirleri kendisinin bir süre daha Paris'te kalmasını istemişlerdi. Bu arada Sovyet Dışişleri Bakanı da gelmiş, heyetin başkanlığını üstlenmişti.

«Bu işin sonunun kötü olacağına inanıyorum.» dedi Vaygay.

«Aksayacak o kadar çok şey var ki. Teknolojik aksaklıklar. Politik aksaklıklar. İnsan başarısızlıkları. Bütün bunları aştığımız, Makine yüzünden bir savaşa girmediğimizi, Makineyi kendimizi havaya uçurmadan tam olarak yaptığımızı düşünsek bile yine de endişeleniyorum ben.»

«Neden ama? Ne demek istiyorsun?»

«En fazladan aptal yerine konabiliriz.»

«Kimin tarafından?»

«Arroway, anlamıyor musun?» Lunacharsky'nın boyun damarı kabarmış nabız gibi atıyordu. «Bunu göremediğine şaşıyorum doğrusu. Dünya... bir gettodur. Evet, bir getto. Bütün insanlar kıstırılmış kalmışlardır burada. Gettonun ötesinde geniş bulvarları atlı arabalarla ve güzel kokan süslü, kürklü kadınlarla dolu büyük kentler olduğunu hayal meyal duyuyoruz. Ama bu kentler çok uzak ve içimizde en zenginler bile oraya gidemeyecek kadar yoksul. Üstelik orada istenmediğimizi biliyoruz. Zaten o yüzden bizi bu zavallı köyde bıraktılar ya.

«Şimdi de bir çağrı geliyor. Xi'nin dediği gibi. Süslü ve zarif. Bize kabartmalı bir kart ile boş bir araba yolladılar. Beş köylüyü göndereceğiz — arabanın onları nereye götüreceğini kim bilir? Varşova'ya. Moskova' ya. Hatta belki Paris'e. Kuşkusuz gitmeye hevesliler var. Bir çağrının kendilerine büyüklük verdiği ya da köhne köyümüzden kaçmak isteyen köylüler her zaman bulunur.

«Peki oraya vardığımızda ne olacak dersin? Grandük bizi yemeğe mi tutacak sanıyorsun? Akademi Başkanı bize pis gettomuzdaki günlük yaşantımız hakkında sorular mı soracak? Yoksa Rus Ortodoks Metropoliti kıyaslamalı din hakkında bilgece mi konuşacak bizlerle?

«Hayır, Arroway. Büyük kente gözlerimiz fal taşı gibi açılmış bir halde bakacağız, onlar da elleriyle ağızlarını örtüp bu halimize gülecekler. Bizi meraklılara gösterecekler. Ne kadar geri kalmışsak kendilerini o kadar üstün hissedecekler, o kadar emin olacaklar.

«Bir kota düzeni bu. Her birkaç yüzyılda bir beşimiz Vega'da bir hafta sonu geçireceğiz. Taşralılara acınacak ve onların kendilerinden üstünlerinin kimler olduğunu öğrenmeleri sağlanacak.»

ON ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Babil

En aşağılık yol arkadaşlarıyla Geçtim Babil sokaklarından...

— AUGUSTINE itiraflar, II, 3

Argus 'taki CRAY 21 bilgisayarı Vega'dan gelen günlük verileri daha önceki verilerle kıyaslamak üzere programlanmıştı. Gerçekten de uzun ve anlaşılmaz bir sıfır ve birler dizisi daha öncekilerle otomatik olarak

kıyaslanmaktaydı. Hâlâ şifresi çözülmemiş metnin çeşitli bölümlerinin geniş istatistik! kıyaslamasının bir parçasıydı. Analizcilerin 'sözcük' adını verdikleri bazı kısa bir ve sıfır dizileri yer yer tekrarlanmaktaydı. Bazı diziler ise binlerce sayfa metinde yalnızca bir kere geçiyordu. Şifre çözümüne bu istatistikî yaklaşım Ellie'nin lise günlerinden beri bildiği bir şeydi. Ancak Başkanlık emriyle Ulusal Güvenlik Ajansı uzmanlarınca sağlanan ve çok yakından incelenmeye kalkışıldığında kendilerini yok etmek üzere hazırlanan programlar gerçekten hayranlık uyandırıcıydı.

İnsanlar birbirlerinin mektuplarını okumak için nasıl da yaratıcılıklarını harcıyorlar, diye düşünüyordu Ellie. Birleşik Devletler ile Sovyetler Birliği arasındaki Dünya çapındaki çatışma (Şimdilerde biraz hafiflemiş olsa da) hâlâ Dünya'yı kemirip durmaktaydı. Tüm ulusların askeri harcamalara ayırdıkları malî kaynaklarla iş bitiyor sayılmazdı. Bu bile yılda iki trilyon dolara yaklaşıyor ve onca insanî ihtiyaç varken kaynakların yokolmasına neden oluyordu. Ancak bundan da kötüsü silahlanma yarışma ayrılan beyin gücüydü. Hesaplandığına göre yeryüzündeki bilimadamlarının yarısı Dünya üzerindeki iki yüz kadar askeri tesisin birinde çalışmaktaydı. Ve bunlar fizik ve matematik doktora programlarının kalıntıları değildi. Ellie'nin meslektaşlarından bazıları bir doktora adayına silah fabrikalarından biri bir öneride bulunduğunda gence ne söylemeleri gerektiği sorunu ile karşılaşırlardı. Drumlin bir keresinde, «İşe yarar biri olsaydı en azından Stanford'dan bir doçentlik teklifi alırdı,» demişti. Mühendislik ve matematiğin askerî uygulamaları için belirli bir zihniyet ve karakter gerekliydi — büyük patlamalardan hoşlanan insanlar, örneğin; ya da kişisel savaştan hoşlanmayıp da bir okul haksızlığının intikamını almak için askerlikte komutan olmayı özleyenler; veya bilinen en karmaşık mesajları çözmek içinde olan bilmece tiryakileri. Kimi zaman bu itkiye neden olan şey politikti, uluslararası anlaşmazlıklara, göç politikalarına, savaş zamanı yaşanan dehşetlere, polis zorbalığına ya da on yıllarca önce şu ya da bu devletin yaptığı ulusal propagandaya dayanırdı. Ellie bu bilimadamlarının kendisi onların nedenleri hakkında ne düşünürse düşünsün, çoğunun yetenekli olduğunu bilirdi. Bu toplam yeteneğin gerçekten insanlığın ve gezegenin refahı uğruna adandığında neler olacağını hayal etmeye çalışırdı hep.

Kendisinin yokluğu sırasında toplanan tüm verilerin incelemelerini gözden geçirmişti. Mesaj'ın çözümünde hiçbir ilerleme kaydetmemiş olmalarına rağmen istatistik analizleri daha şimdiden bir metre yüksekliğinde bir kâğıt tomarı oluşturmuştu. Çok umut kırıcı bir durumdu bu.

Ken'in tutumu karşısında duyduğu öfkeyi ve ne kadar incindiğini anlatacak biri, özellikle yakın bir kadın dostu olmasını isterdi Argus'ta. Ama böyle biri yoktu ve kendisi de bu neden için telefonu kullanmak istemiyordu. Kolejden arkadaşı olan Becky Ellenbogen'le bir hafta sonu geçirmişti, ancak erkekler konusunda epey ters olan kadın bu durumda şaşılacak kadar yumuşak bir eleştiriyi seçmişti.

«Adam Başkan'ın Bilim Danışmanı ve bu da Dünya tarihinin en şaşırtıcı keşfi, Ellie. O kadar sert davranma ona karşı, sana dönecektir.» Ne var ki, Becky Ken'i 'büyüleyici' bulan kadınlardan biriydi ve belki de güç sahibi olmak için ödün vermeye biraz fazla hazırdı. Der Heer Ellie'ye, kendisi henüz bir yerlerde moleküler biyoloji profesörüyken böyle davranmış olsaydı Becky'nin adamın canına okuyacağından hiç kuşku yoktu.

Paris'ten döndükten sonra der Heer düzenli bir özür dileme ve bağlılık gösterisi kampanyasına başlamıştı. Aşırı yorgun olduğunu, güç ve alışkın olmadığı politik konularda bir dizi sorumluluğun altında kaldığını anlatmıştı. Amerikan heyetinin başkanı ve toplantının ortak başkanı olarak durumu etkisiz hale gelebilirdi Ellie ile ilişkisi kamuoyunca bilinmiş olsaydı. Kitz katlanılmaz bir insandı. Ken uzun bir süre geceleri bir iki saatten fazla uyuyamamıştı. Ellie, bu açıklamaların gereğinden fazla olduğunu düşünmesine rağmen ilişkisinin devamına göz yumuyordu.

***

Olay meydana geldiğinde nöbette yine Willie vardı. Vega şafaktan önceki saat içinde gökyüzünde epey alçalmışken bilgisayardan gelen bir alarm sesi üzerine Willie elindeki kitabı bırakıp ekrana bakınca şu yazıyı gördü.

TEKRAR. METİN SAYFA 41617-41619: BİT UYUMSUZLUĞU 0/2271

Korrelasyon SAYISI =.99

Willie ekrana bakarken 41619, 41620 sonra da 41621 olmuştu. Sayılar sürekli bulanıklık içinde yükseliyordu. Hem sayfa numaralan hem de korrelasyonun rastlantısal oluşunun ölçüsü olan korrelasyon sayısı gözlerinin önünde artmaktaydı. Willie iki sayfanın daha geçmesini bekledikten sonra Ellie'nin dairesini aradı.

Ellie derin bir uykudan uyandığı için bir an kendine gelemedi. Ama ışığı yaktı, Argus'un üst düzey kadrosunun hemen toplanması için emir verdi. Willie'ye der Heer'i kendisinin arayacağım bildirdi. Sonra da yanında yatan adamın omzunu dürtükledi.

«Kalk, Ken. Tekrar başlamış.»

«Ne?»

«Mesaj tekrarlanıyor. Willie öyle diyor yani. Ben oraya gidiyorum. Sen on dakika kadar bekle de kendi odandan geliyormuş gibi olsun, tamam mı?»

Ellie kapıya vardığı sırada der Heer ardından seslendi. «Nasıl tekrarlanabilir ki? Açıklayıcıyı almadık ki daha.»

Ekranlardan sıfır ve birlerden oluşan çifte bir dizi hızla geçiyordu; o anda alınmakta olan metin ile Argus'ta bir yıl önce alman metinin gerçek karşılaştırmalı dizileri. Arada bir fark olsaydı program hemen bir uyarı işareti verirdi. Şimdiye kadar bir uyarı almış değillerdi. Böylece daha önce yanlış bir veri almadıkları saptanıyordu. Dünya ile Vega arasında küçük ve yoğun bir yıldızlararası bulut arada sırada sıfırlardan birini yok ediyorsa da, bu pek sık olmuyordu. Argus artık Dünya Mesaj Konsorsiyumu diğer teleskopları ile bağlantı halinde olduğundan metnin tekrarlanmakta olduğu gözlem istasyonlarına batıya doğru sıra ile bildirildi. Önce California'ya, oradan Hawaii'ye, şimdi Güney Pasifik'te olan Mareşal Nedelin'e ve

Sydney'e. Vega otelci teleskoplardan birinin alış alanında olsaydı durum hemen Argus'a da bildirilecekti.

Açıklayıcı bir bölümün olmamasının ıstırap verici bir düş kırıklığı olmasına rağmen tek sürpriz de bu değildi. Mesaj'ın sayfa numaraları 40 binlerden düzensiz olarak 10 binlere atlamıştı. Argus'un Vega'dan gelen yayını ilk dakikalarından başlayarak aldığı anlaşılıyordu. Gelen işaret çok güçlü olup en küçük bir teleskop tarafından alınabilirdi. Ancak yayının Argus'un Vega'ya dönük olduğu anda Dünya'ya gelmiş olması şaşırtıcı bir rastlantıydı. Ayrıca metnin 10 binlerde bir sayfada başlaması ne anlama geliyordu? Yoksa metnin 10 bin sayfası eksik miydi? Kitapları birden başlayarak numaralamak Dünya'nın geri kalmış bir uygulaması mıydı acaba? Bu birbirini izleyen numaralar yoksa sayfa numarası değil de başka bir şey miydi? Yoksa —ki Ellie'yi en çok bu kaygılandırıyordu— insanların düşünmeleri ile yabancıların düşünmeleri arasında çok önemli ve beklenmedik bir farklılık mı vardı? Eğer bu böyleyse, açıklayıcı olsun olmasın, Konsorsiyumun Mesaj'ı anlama yeteneği konusunda çok rahatsızlık verici sonuçlar doğacak demekti.

Mesaj tam olarak tekrarlanmış, bütün boşluklar doldurulmuştu ama kimse bir tek sözcüğünü bile oku-yamıyordu. Her konuda çok titiz olan uygarlığın bir açıklayıcı gereğini unutmuş olması düşünülemezdi. Olimpiyat yayını ve Makinenin içinin dizaynı tümüyle insanlar için hazırlanmış gibiydi. Mesaj'ı hazırlamak ve yayınlamak için bu kadar zahmete girenlerin insanların bunu okuyabilmeleri için bir kolaylık düşünmeleri olası değildi. Öyleyse insanların gözden kaçırdıkları bir şey vardı. Demek ki metnin içinde bir şey daha vardı. Bu genel olarak böyle kabul edildi. Ama neresinde ne vardı, onu bulamıyorlardı.

Çizimler sekiz ciltlik bir kitap haline getirilip kısa sürede tüm Dünya'ya dağıtıldı. Gezegenin her yanında insanlar bunların ne anlama geldiğini bulmaya çalışıyorlardı artık. On iki köşeli şekil ile yarı biyolojik biçimler özellikle heyecan uyandırıyorlardı. Yapılan pek çok öneri Argus grubu tarafından dikkatle inceleniyordu. Ayrıca haftalık dergilerde aşırı miktarda saçma sapan yorumlar da yapılmaktaydı. Hiç kuşkusuz Mesaj'ı gönderenlerin akıllarına gelmedik bir şekilde çizimlerden yararlanaraktan halkı soyma amacına giden yepyeni sanayiler doğdu. On İki Köşe Eski ve

Mistik Tarikatı kuruldu. Makine bir UFO idi. Bir melek Mesaj'ın anlamını ve çizimlerini Brezilyalı bir işadamına açıklamış ve adam da —ilk başlarda masrafını kendisi karşılayarak— yaptığı yorumu tüm Dünya'ya sunmuştu. Yorumlanacak pek çok çizim olduğu için bazı dinlerin de yıldızlardan gelen bu Mesaj'da kendi ikonlarını bulacakları kuşkusuzdu. Makinenin bir kesiti krizanteme benzediğinden bu durum Japonya'da büyük heyecan yaratmıştı. Çizimler arasında insan yüzüne benzer bir şey olsaydı bir mesih heyecanı doruk noktasına varabilirdi.

Yine de bu haliyle bile pek çok kişi İsa'nın Dünya' ya ikinci gelişi için işlerini tasfiye etmekteydiler. Sanayi üretiminde dünya çapında bir düşüş başlamıştı. Pek çok kişi varını yoğunu yoksullara dağıtmıştı, Dünya'nın sonunun gelişi ertelendikçe bunlar iyiliksever hayır derneklerinden ya da Devlet'ten yardım istemeye koşuyorlardı. Bu tür derneklerin kaynaklarının büyük bir kısmı bu bağışlardan oluştuğu için iyilikseverlerden bazıları sonunda kendi bağışları ile yaşamak zorunda kalmışlardı. Heyetler hükümet yetkililerine çıkıyor, Dünya'nın çektiği bu açlığın kısa zamanda sona erdirilmesini istiyorlardı. Birtakım insanlar da ufukta on yıl sürecek Dünya çapında bir çılgınlık varsa bazı kişi ya da ulusların bundan çıkarlar sağlamakta olduğunu söylüyorlardı.

Bazıları da açıklayıcı diye bir şey olmadığını, bunların nedeninin insanlara alçakgönüllülüğü öğretmek, ya da bizleri çıldırmak olduğunu söylemekteydiler. Gazete başyazılarında bizlerin sandığımız kadar akıllı olmadığımızı belirten yorumlar yayınlanmaktaydı. Hükümetlerin kendilerini bu kadar desteklemesine rağmen bizi ihtiyaç anımızda yüzüstü bırakan bilimadamları da sık sık kınanmaktaydılar. Belki de biz insanlar Vegalıların sandıklarından çok daha aptaldık. Belki de metinde bütün geçmişteki yeni gelişen uygarlıkların anladıkları, Galaksi tarihinde kimsenin kaçırmamış olduğu bir nokta vardı. Birkaç yorumcu bu kozmik rezillik konusunu pek sevmişlerdi. İşte bu da yıllardır insanlar hakkında söylediklerini doğruluyordu. Aradan bir süre geçince Ellie artık yardıma ihtiyacı olduğuna karar verdi.

***

Malsahibi'nin gönderdiği kişiler eşliğinde gizlice girdiler Enlil Kapısından. Genel Hizmetler Yönetimi güvenlik grubu, bu fazladan korumaya rağmen hatta belki de onun nedeniyle epey huzursuzdu.

Güneş henüz tümüyle batmamış olduğu halde toprak sokaklar gaz lambalarıyla ve yer yer de alev alev yanan meşalelerle aydınlatılmıştı. Her biri yetişkin bir insanı alacak kadar büyük iki amfor zeytinyağcı dükkanının iki yanına yerleştirilmişti. Dükkanın üstündeki yazılar çivi yazısıydı. Yandaki bir binanın üstünde Asur-banipal Hükümdarlığı zamanından bir aslan avı kabartması vardı. Asur Tapınağı'na yaklaşırlarken kalabalıkta bir kargaşalık çıktı, Ellie'nin yanındakiler kenara çekildiler. Ellie meşalelerle aydınlatılmış yolun ucunda Ziggurat'ı görüyordu. Resimlerde olduğundan daha soluk kesici bir yapıydı. Tanımadığı madeni müzik aletlerinde askerî bir hava çalındı; yanlarından üç kişi ile bir at geçti. Arabacının kafasında bir Frikya başlığı vardı. Yaratılış kitabının bir hikâyesinin ortaçağ resminde olduğu gibi Ziggurat'ın tepesi bulutlarla örtülüydü. İştar Yolu'ndan çıkıp Ziggurat'a yan sokaktan girdiler. Ellie'ye eşlik eden adam özel asansörün en üst düğmesine bastı. Düğmenin yanında 'Kırk' yazıyordu: rakamla değil yalnızca yazıyla. Ve sonra da kuşkuya yer bırakmamak için olacak cam bir pano aydınlanıp 'Tanrılar' yazısı yanıp sönmeye başladı.

Bay Hadden az sonra gelecekti. Ellie beklerken bir şey içmek ister miydi? Ellie bulunduğu yerin ününü hatırlayınca teklifi reddetti. Babil ayakları altındaydı. Herkesin dediği gibi bu çok eski zamanların ve yerlerin yeniden yaratılışı tek sözcükle muhteşemdi. Gündüzleri müzelerden, okullardan ve turist acentelerinden otobüsler İştar Kapısı'na gelirler, millet uygun giysiler giyer ve zaman içinde geriye bir yolculuk başlardı. Hadden akıllıca bir davranışla bu gündüz müşterilerinden gelirini New York ve Long island hayır derneklerine bağışlardı. Babil'i gece ziyaret etmeyi hayal bile etmeyecek olanların kenti görmelerine bir fırsat olduğu için gündüz turları halk tarafından çok tutulmaktaydı.

Karanlık bastıktan sonra Babil bir eğlence parkına dönüşürdü. Servet, boyut ve hayal gücü bakımından Hamburg'un Reeperbahn mahallesi cüce kalırdı Babil' in yanında. New York metropoliten bölgesinin en büyük turist merkezi ve en büyük gelir kaynağıydı burası. Hadden'in New York belediyesini bu plana nasıl ikna ettiği, kentin ve eyaletin fuhuş yasalarını

nasıl böyle 'yumuşattığı' çok iyi bilinen bir şeydi. Artık Manhattan'ın ortasından İştar Kapısı'na varmak yarım saatlik bir tren yolculuğuyla mümkündü. Güvenlik memurlarının yalvarmalarına rağmen Ellie de bu trene binmekte ısrar etmiş ve yolculardan yaklaşık üçte birinin kadın olduğunu görmüştü.

Hadden Ulusal Mühendisler Akademisi üyesi olmasına rağmen Ellie'nin bildiği kadarıyla hiçbir toplantıya katılmış değildi ve kendisi de adamı bir kere görmemişti. Ancak Reklâm Konseyinin adamın aleyhine yürüttüğü bir kampanya nedeniyle daha yıllar önce yüzünü milyonlarca Amerikalı tanımıştı. Hadden'in kendisine haksızlık eden bir portresinin altına 'Amerika Aleyhtarı' yazılıydı. Ellie de bu resimleri yeteri kadar görmüş olmasına rağmen yine de ufak tefek şişmanca bir adamın kendisine işaret etmesiyle daldığı hayalden uyanırken şaşırdı.

«Kusura bakmayın. İnsanların benden neden korktuklarını hiç anlayamamışımdır.»

Sesi insanı şaşırtacak kadar müzikaldi. Notayla konuşuyordu sanki. Kendisini tanıştırmaya gerek görmemişti adam, yine başıyla işaret ederek aralık bıraktığı kapıyı gösterdi. Bu koşullar altında cinsel bir tecavüze uğrayacağına inanmak pek güçtü, Ellie sesini çıkarmadan yan odaya geçti.

Hadden kadını Babil'den daha az gösterişli eski bir kent modelinin durduğu bir masanın önüne götürdü.

«Pompei,» dedi. «Burada anahtar şu stadyumdur. Boks üzerine konulan kısıtlamalarla Amerika'da artık şöyle sağlıklı bir kanlı spor kalmadı. Çok önemlidir oysa. Ulusal kan damarlarından birtakım zehirleri alıp götürür. Her şey hazırlandı, ruhsatlar çıkarıldı ve şimdi de bu.»

« 'Bu' dediğiniz nedir?»

«Gladyatör oyunlarına izin vermiyorlar. Az önce Sacramento'dan haber aldım. California'da da gladyatör oyunlarının yasaklanması için bir yasa tasarısı verilmiş. Çok vahşiymiş diyorlar. Oysa yeni bir gökdelen yapımı için ruhsat verdiklerinde birkaç yapı işçisini kaybedeceklerini bilirler. İşçi sendikaları bilir bunu, inşaatçılar bilir. Ve yapılan şey de petrol şirketleri

için ve Beverly Hills avukatları için bürolardır. Biz de birkaç kişi kaybedeceğiz elbette. Ancak bizler kısa kılıçtan çok üç çatallı zıpkın ve ağ için talimliyiz. O yasa koyucular önceliklerinin ne olduğunu hiç mi hiç bilmiyorlar.»

Adam Ellie'ye bakıp baykuş gibi gülümsedi. Ellie adamın önerdiği işçiyi yine geri çevirdi. «Demek benimle Makine hakkında konuşmak istiyorsunuz, oysa ben de sizinle Makine hakkında konuşmak istiyordum. Önce siz buyurun. Açıklayıcının nerede olduğunu bilmek istiyorsunuz, değil mi?»

«Bir şeyler bilebilecek üç beş kilit kişiden yardım istiyoruz. Sizin keşif geçmişinizi düşünerek metnin yeniden tekrarında içerik tanıma yonganızdan yararlanmış olduğumuzu bilerek sizin kendinizi Vegalılar yerine koyup açıklayıcıyı nereye koyacağınızı tahmin etmenizi istiyoruz. Çok meşgul olduğunuzun farkındayız, sizi rahatsız ettiğim için...»

«Yoo, hiç de değil. Meşgul olduğum doğru. Yaşamımda büyük bir değişiklik yapmak istediğim için işlerimi bir düzene koymak istiyorum...»

«Yaklaşan Bininci Yıl için mi?» Ellie adamın Wall Street'teki S. R.

Hadden bankerlik şirketini, Genetik Mühendislik Şirketini, Hadden Sibernetiks Şirketini ve Babil'i yoksullara bağışladığını düşünmeye çalıştı.

«Pek sayılmaz. Hayır. Bunu düşünmek hoş bir şeydi. Benden bunun istenmesi beni mutlu kıldı. O çizimlere baktım.» Hadden bir masanın üstünde dağınık duran sekiz cildi gösterdi. «Orada şahane şeyler var ama açıklayıcının bunların arasında olduğunu sanmıyorum. Çizimlerde yok. Açıklayıcının neden Mesaj'ın içinde olduğunu düşündüğünüzü anlamıyorum. Belki de bunu Merih'te ya da Plüton'da bırakmışlardır ve bunu ancak birkaç yüzyıl sonra bulacağız. Ancak metni okuya-bilsek bile bu aracı yapıp yapamayacağımızı bilemiyoruz. Böylece birkaç yüzyıl bekleriz, teknolojimizi geliştiririz ve er geç onu yapmaya hazır olacağımızı biliriz. Açıklayıcıya sahip olmamak bizi gelecek kuşaklara bağlıyor. İnsanlara kuşakların çözebileceği bir bilmece gönderilmiş. Bunun o kadar kötü bir şey olduğunu sanmıyorum. Belki de açıklayıcıyı aramakla hata işliyorsunuz. Belki de onu bulmamak çok daha iyidir.»

«Hayır, ben açıklayıcıyı bir an önce bulmak istiyorum. Onun sonsuza kadar bizi bekleyeceğini bilemeyiz. Cevap alamadıkları için bağlantıyı keserlerse, bu bizi hiç aramamış olmalarından çok daha kötüdür.»

«Orada haklı olabilirsiniz. Her neyse, ben mümkün olduğu kadar çok olasılık düşündüm. Size bir iki önemsiz olasılık, sonra da hiç önemsiz olmayan bir olasılık sunacağım. Önce önemsizler: Açıklayıcı Mesaj'dadır, ama çok değişik bir veri düzeyindedir. Metnin içinde saatte bir bit gelen bir başka mesaj olduğunu düşünün — bunu fark edebilir miydiniz?»

«Kesinlikle. Biz her olasılığa karşı uzun vadeli alış akımını kontrol ediyoruz. Ancak saatte bir bit de —hele bir hesap edeyim— Mesaj yeniden tekrarlanmadan ancak on ila yirmi bin bitlik bir miktar tutar.»

«Bu, ancak açıklayıcının Mesaj'dan çok daha kolay anlaşılabilir olduğu durumlar için bir anlam taşır. Siz bunun böyle olmadığını düşünüyorsunuz. Ben de öyle. Peki, daha hızlı bit oranlarına ne diyeceksiniz? Sizin Makine Mesajınızın her bir bitinin altında milyonlarca bit açıklayıcı mesajı olmadığına nasıl emin olabilirsiniz?»

«Bu korkunç boyutlarda dalga genişliklerini doğururdu. Bunu hemen o anda anlardık.»

«Pekâlâ, zaman zaman hızlı bir veri boşaltımı olduğunu düşünelim.

Bir mikrofilm olarak düşünün bunu. Mesaj'ın tekrarlayan bölümlerinde küçücük bir mikrofilm noktası var. Ben sizin dilinizde, 'Ben açıklayıcıyım' diyen küçük bir kutucuk hayal ediyorum. Bundan sonra da bir nokta geliyor. Ve bu noktada da çok hızlı, yüz milyon bit örneğin. Böyle bir kutu gibi bir şey var mı diye bir araştırma yapabilirsiniz.»

«inanın bana, böyle bir şey olsaydı şimdiye kadar fark ederdik bunu.»

«Peki ya faz modülasyonu? Biz bunu radarda ve uzay aracı telemetre aygıtlarında kullanırız, tayfı hiç denecek kadar az etkiler. Bir faz düzenleyicisi bağlamış mıydınız?»

«Hayır, ama çok yararlı bir fikir bu. Hemen gereğine bakarım.»

«Önemsiz olmayan fikir de şu: Makine eğer yapılır da bizimkiler içine girip otururlarsa, biri bir düğmeye basacak ve o beş kişi bir yere gideceklerdir. Nereye gideceklerini bırakalım şimdi. O beş kişinin geri dönüp dönmeyecekleri ilginç bir noktadır. Belki de dönmeyeceklerdir. Ben bu Makinenin Vegalı ceset avcıları tarafından çizildiği fikrinden pek hoşlandım aslında. Tıp öğrencileri, antropologları falan tarafından yani. Birkaç insan vücuduna ihtiyaç duyuyorlar. Dünya'ya gelmek oldukça zahmetli iş —izin gerek, ulaştırma mercilerinden pasaport falan— kısacası zahmetine değmez. Ama az bir çabayla Dünya'ya bir mesaj gönderirsin, ondan sonra da onlar sana beş ceset yollamak için gereken bütün zahmeti üstlenirler.

«Pul toplama gibi bir şey bu. Ben küçükken pul toplardım. Yabancı bir ülkede birine bir mektup gönderirsin, çoğunlukla da yazdığın mektuplara bir karşılık alırsın. Mektupta yazdıkları önemli değildir. Sen de zaten yalnızca o ülkenin pulunu istiyordun. Benim dediğim şu: Vega'da da birkaç pul koleksiyoncusu var. Canları isteyince mektuplar gönderiyorlar ve uzayın her tarafından cesetler yağmaya başlıyor. Onların koleksiyonlarını görmek ister miydiniz?»

Adam gülümseyerek sözlerini sürdürdü: «Pekâlâ, bunun açıklayıcıyı bulma ile ne ilgisi var? Hiç. Bir açıklayıcı ben yanılıyorsam yararlıdır ancak. Benim çizdiğim tablo yanlışsa, beş kişi Dünya'ya döneceklerse, o zaman uzay uçuşlarını keşfetmiş olmamızın yararı çok büyüktür. Bu insanlar ne kadar akıllı olurlarsa olsunlar Makine'yi yere indirmek güç olacaktır. Uzayda çok şey hareket ediyordur. İtici sistemin ne olacağını Tanrı bilir. Uzaydan bir iki metre erken çıktığın takdirde hapı yuttun demektir. Yirmi altı ışık yılı karşısında bir iki metre nedir ki? Çok tehlikelidir ama. Makine geri döndüğünde Dünya'ya yakın bir yerde, Dünya üzerinde, ya da içinde değil, çıkacaktır uzaydan. Bu yüzden bizim uzay uçuşlarına sahip olduğumuzu, gerektiği takdirde beş kişiyi uzaydan kurtarabileceğimizi bilmeleri gerekir. Aceleleri de olduğu için 1957 akşam haberlerinin Vega'ya ulaşmasını bekleyemiyorlar. Ne yapıyorlar şu halde? Mesaj'ın bir bölümünün yalnızca uzaydan alınabilmesini sağlıyorlar. Hangi bölümünün ama? Açıklayıcının. Eğer açıklayıcı alabilmişseniz, uzay uçuşlarınız var ve sağ salim geri dönebilirsiniz demektir. Bu yüzden ben açıklayıcının mikrodalga tayfında oksijen ya da kızılötesinin yakınlarındaki

frekansta gönderildiğine inanıyorum. Tayfın, Dünya'nın atmosferinden iyice kurtulmadıkça alamayacağın bir bölümünde...»

«Hubble teleskopu ile morötesi, görünen ve kızılötesi frekanslarda taradık Vega'yı. Hiçbir ize rastlayamadık. Ruslar milimetre dalga araçlarını onardılar. Vega dışında bir şeye bakmış değiller ve bir şey bulamadılar. Ama taramaya devam edeceğiz. Başka olasılıklar var mı?»

«Bir içki istemediğinizden emin misiniz? Ben kendim, içmem ama o kadar çok içen var ki.» Ellie yine reddetti içkiyi. «Hayır, başka olasılık yok. Şimdi de sıra bana geldi.»

«Ben sizden bir şey isteyeceğim. Aslında birinden herhangi bir şey istemeyi pek beceremem. Kamuoyunda beni zengin, komik görünüşlü, vicdansız, kolay para kazanmak için düzenin bozukluklarını kollayan biri olarak görürler. Bunlara inanmadığınızı sakın söylemeyin. Herkes bunun hiç olmazsa bir parçasına inanır. Benim söyleyeceklerimden bir kısmını daha önce duymuşsunuzdur sanırım ama bana on dakika tanırsanız size bütün bunların nasıl başladığını anlatmak istiyorum. Benim hakkımda bir şeyler bilmenizi istiyorum.»

Ellie adamın kendisinden ne isteyebileceğini düşünerek arkasına yaslandı, İştar Tapmağı, Hadden ve bir iki ilkçağ arabacısı hayalini kafasından silip atmaya çalıştı.

Hadden yıllar önce televizyonda reklamlar gösterilmeye başladığında otomatik olarak televizyonun sesini kısan bir alet yapmıştı. Bu ilk başlarda bir içerik-tanıma aygıtı değildi. Yalnızca taşıyıcı dalganın genişliğini düzenliyordu. TV reklâmcıları reklâmlarını normal programlardan daha yüksek sesli yayınlamaya başlamışlardı. Hadden'in yaptığı modülün haberi kulaktan kulağa yayılıyordu. İnsanlar bir rahatlamadan, bir yükün ağırlığının kalktığından, hatta sıradan bir Amerikalının televizyon başında harcadığı günde altı ile sekiz saat içindeki reklâm yaylım ateşinden kurtulmaktan bir zevk duygusu aldıklarını bildiriyorlardı. Televizyon reklâm sanayiinde birleşik bir cephe kurulmadan önce Adnix kamuoyunca çılgınca benimsenmişti. Reklâmcılar ve televizyon şirketleri yeni taşıyıcı — dalga stratejileri kullanmaya zorlanmışlar, Hadden de bunlardan her birini yeni bir keşfiyle dize getirmişti. Kimi zaman reklâmcıların ve televizyon

şirketlerinin henüz bulamadıkları stratejileri yenilgiye uğratacak devreleri keşfettiği de oluyordu. Hadden onları ortaklarına büyük kayıplara neden olan ve zaten başarısızlıkla sonuçlanacak olan yeni keşifler yapmak zahmetinden kurtardığını söylüyordu. Ayrıca satışları arttıkça fiyatları da düşürüyordu. Elektronik bir savaştı bu artık. Ve Hadden kazanıyordu.

Onu ticareti engellemek için yasadışı yollara başvurma suçuyla mahkemeye vermeye çalıştılar. Yeteri kadar politik güce sahip olduklarından davanın düşürülmesine engel oldularsa da davayı kazanacak kadar güçten de yoksundular. Bu yargılanma Hadden'i gerekli yasaları incelemeye zorlamıştı. Kısa bir süre kendisinin gizli ortağı olduğu ünlü bir reklâm şirketi aracılığıyla kendi ürününün reklâmını yaptırtmak için televizyon şirketlerine başvurdu. Bir iki hafta süren tartışmalardan sonra reklâmları reddedildi. Bunun üzerine Hadden her üç televizyon şirketi aleyhine dava açtı ve bu kere kendisi ticaretinin yasadışı yollarla engellediğini kanıtladı. O sıralarda bu tür davalar için çok büyük sayılacak bir tazminat aldı ve ödedikleri bu tazminat da o televizyon şirketlerinin sonradan ortadan silinmesinde ilk adım oldu.

Ancak reklâm filmlerinden zevk alan ve Adnix'e gerek duymayan insanlar da her zaman vardı. Ama bunlar gittikçe küçülen bir azınlığa dönüşüyorlardı. Hadden televizyon reklâmcılığının bağırsaklarını deşerek büyük bir servet sahibi olmuş, ancak aynı zamanda pek çok da düşman edinmişti.

İçerik-tanıma yongaları her yerde satılmaya başlandığında Adnix'e takılabilen bir parça olarak ticari bir kullanım alanı bulduğu sırada Hadden Preachnix adım verdiği ikinci bir parça hazırlamıştı bile. Herhangi bir kanalda dinî bir program başladığında bu parça otomatik olarak kanal değiştiriyordu. Önceden 'Vecd' ya da 'İkinci Geliş' gibi sözcükler seçip aygıtı programlaya-bilirdiniz. Preachnix uzun zamandan beri ıstırap çeken ama yine de önemli bir azınlığa sahip televizyon izleyicileri tarafından pek tutulmuştu.

Hadden içerik-tanıma yongalarını daha da geliştirdikçe bunların daha büyük uygulama alanları olabileceğini görüyordu — eğitimden, bilime, tıbba, askeri haberalmaya ve sanayi casusluğuna kadar. Hadden Cybernetics ve Birleşik Devletler davası bu döneme rastlamıştı. Hadden'in

yongalarından biri sivil yaşam için fazla ileri bulunduğundan Ulusal Güvenlik Ajansının önerisi üzerine en ileri içerik-tanıma yongası üretimi tesisleri ve kilit personeline hükümet tarafından el konulmuştu. Rus postasını okumak çok daha önemliydi. Hadden'e, Ruslar bizim mektuplarımızı okurlarsa neler olacağını ancak Tanrı bilir dediler.

Hadden bu el konulmada işbirliğine yanaşmamış, ulusal güvenlikle yakından uzaktan ilgili olamayacak alanlara yayılmaya yemin etmişti. Hükümetin sanayii millileştirdiğini söylüyordu. Hükümet kapitalist olduğunu iddia ediyordu ama canı isteyince sosyalist yüzünü de gösteriyordu işte. Kendisi kamuoyunun tatmin edilmemiş bir ihtiyacını bulmuş, varolan ve yasal yeni bir teknolojiden yararlanarak onlara istediklerini vermişti. Klasik kapitalizmdi bu. Ancak pek çok aklı başında kapitalist kendisine Adnix ile fazla ileri gittiğini ve Amerikan yaşam biçimine bir tehdit olduğunu söyleyebilirdi. Pravda'da V. Petrov imzalı bir yazıda bunun kapitalizmin çelişkilerinin mükemmel bir örneğini oluşturduğu belirtiliyordu. Wall Street Journal'da Rusça sözcük anlamı 'gerçek' olan Pravda'ya komünizmin çelişkilerinin mükemmel bir örneği diye karşılık veriyordu.

Hadden bu elkonulmanın bir bahane olduğuna, asıl suçunun reklâmcılığa ve video dinciliğine saldırmak olduğuna inanmakta, Adnix ve Preachnix'in kapitalist girişimciliğin ruhu olduğunu iddia etmekteydi. Kapitalizmin amacı kamuoyuna seçenek sunabilmekti.

«Onlara reklâm olmamasının da bir seçenek olduğunu söyledim. Ürünler arasında bir fark olmadığı yerlerde korkunç büyük reklâm bütçeleri var. Ürünler farklı olsaydı halk bunlardan iyi olanını satın alacaktı. Reklâm insanlara kendi yargılarına güvenmemeyi öğretir. Güçlü bir ülkenin akıllı insanlara ihtiyacı vardır oysa. Bu yüzden de Adnix yurtseverliktir. Üreticiler reklâm bütçelerinin bir bölümünü ürünlerini geliştirmeye harcayabilirler. Bundan tüketici yararlanacaktır. Dergiler, gazeteler ve mektupla sipariş alanları genişleyecek ve bu reklâm şirketlerinin acısını hafifletecektir. Ben burada bir sorun göremiyorum.»

O ilk televizyon şirketlerinin ödedikleri tazminattan çok Adnix bunların sahneden çekilmelerine neden olmuştu. Bir süre sokaklarda işsiz reklâm şirketi yöneticilerinden, eski televizyon şirketleri yetkililerinden oluşan bir

ordu dolaşır olmuştu; bunların hepsi de Hadden'den intikam almaya yemin etmiş kişilerdi. Daha da güçlü düşmanların sayısı da gittikçe artmaktaydı. Ellie, hiç kuşkusuz çok ilginç bir insan bu Hadden, diye düşündü.

«Ben artık işe başlama zamanı geldiğini düşündüm bunun üzerine. Harcayabileceğimden çok param var, karım bana tahammül edemiyor, dört bir yanım düşmanla dolu. Önemli bir şey, değerli bir şey yapmak istiyorum. Yüz yıl sonra insanların geriye baktıklarında benim yaşamış olduğum için mutlu olacakları bir şey yapmak istiyorum.»

«Yani siz...»

«Makineyi yapmak istiyorum. Bakın, ben bu iş için uygun bir insanım. Carnegie-Mellon'dan da, MİT'ten de, Stanford'dan da, Santa Barbara'dan da daha iyi sibernetik uzmanları bendedir. Ö planlardan ortaya çıkan en açık şey bunun eski bir kalıp ustası tarafından yapılamayacağı. Size genetik mühendisliği gibi bir şey gerek. Bu işe benim kadar kendini adamış bir insan bulamazsınız. Ve bu işi maliyetine yapacağım.»

«Bay Hadden, iş o noktaya geldiğinde, Makineyi kimin yapacağına karar verecek ben değilim ki. Uluslararası bir karar olacak bu. Bir sürü politik çıkar söz konusu, Paris'te şu anda hâlâ Mesaj'ı çözebildiğimiz takdirde Makinenin yapılıp yapılmaması tartışılmakta.»

«Bunu bilmiyor muyum sanıyorsunuz? Normal etki ve rüşvet kanallarından da yararlanmaya çalışıyorum. Ben sizden benim lehimde iyi bir şey söylemenizi bekliyorum. Meleklerden yana olun yani. Bilmem anlatabildim mi? Melek dedim de aklıma geldi, Palmer Joss ile Billy Jo Rankin'i gerçekten sarsmışsınız. Onları uzun zamandır bu kadar telâşlı görmemiştim. Rankin Makineyi desteklediği konusunda sözlerinin yanlış anlaşıldığım söylüyor. Vay vay vay!»

Hadden alaycı bir şaşkınlıkla başını salladı. Bu iki misyoner ile Preachnix'in mucidi arasında uzun süreli kişisel bir düşmanlık olması doğaldı, Ellie her nedense iki adamın savunmasını üstlendi.

«Onların ikisi de sizin sandığınızdan çok daha akıllı, Bay Hadden. Palmer Joss... Palmer Joss'ta ise gerçek bir şey var. Sahtekâr değil o.»

«Onun herhangi sevimli bir yüzden başka bir şey olmadığına emin misiniz? Özür dilerim ama insanların bu konuda duygularını çok iyi anlamaları önemlidir. Bu palyaçoları tanırım ben. Biraz zor gördüler mi hemen çakallaşıverirler. Pek çok insan dini çekici bulur — kişisel olarak, cinsel olarak. iştir Tapınağı'nda olanları bir görseniz.»

Ellie ürpermemek için güç tuttu kendini. «O içkiyi şimdi içeyim,» dedi.

Pencereden bakınca Ziggurat'ın mevsime göre kimi yapay kimi doğal çiçeklerle donanmış eğimli katlarını görebiliyordu. Eski Dünya’nın Yedi Harikası'ndan biri olan Babil'in Asma Bahçeleri'nin bir kopyasıydı burası.. Öyle bir düzenlenmişti ki Hyatt Otel'ine hiç benzememekteydi. Ellie ta aşağılarda Ziggurat'tan Enlil Kapısı'na doğru yürüyen bir grup gördü. Bir tür tahtırevan taşıyordu bellerine kadar çıplak dört güçlü erkek. Tahtırevanın içinde ne, ya da kim olduğu seçilemiyordu.

«Eski Sümer kültür kahramanlarından biri olan Gılgamış'ın onuruna bir tören,» dedi Hadden.

«Adını duymuştum.»

«Ölümsüzlük işindeydi.»

Bunu sıradan bir şeymiş gibi söyledikten sonra saatine baktı.

«Krallar, tanrıların buyruklarını almak için Ziggurat'ın en tepesine çıkarlardı. Özellikle de Gök Tanrısı Anu'nun. Bu arada Vega'ya ne ad verdiklerini araştırdım. Tiranna, Göklerin Hayatı diyorlarmış. Çok garip bir şey doğrusu.»

«Siz bir buyruk aldınız mı?»

«Hayır, buyruk vermek için size gittiler, bana gelmediler. Ama saat dokuzda yeni bir Gılgamış töreni daha yapılacak.»

«O kadar kalamayacağım sanırım. Ama size bir şey sormama izin verin. Neden Babil? Ve Pompei. En yaratıcı insanlardan birisiniz, çok büyük birkaç sanayi kurdunuz, reklâm sanayiini kendi alanında yenilgiye

uğrattınız. Tamam, içerik-tanıma yongasında güvenlik konusuyla susturdular sizi. Peki ama yapabileceğiniz o kadar çok şey var ki. Neden... neden bu?

Grup ta ilerlerde Asur Tapınağı'na varmıştı. «Neden daha değerli bir şey değil, öyle mi?» diye sordu Hadden. «Ben hükümetin görmezlikten geldiği toplumsal ihtiyaçları karşılamaya çalışıyorum. Kapitalizm bu. Yasal. Çok kişiyi mutlu kılıyor. Ve sanırım aynı zamanda bu toplumun sürekli ürettiği kaçıklardan bazıları için bir emniyet supabı.

«Ama, ben burasını kurarken bütün bunları düşünmüş değildim. Çok basit. Babil fikrine tam olarak ne zaman kapıldığımı hatırlayamıyorum. Walt Disney Dünyası'nda torunum Jason ile Missisipi yandan çarklısındaydık. Disney yöneticilerinin her olay için ayrı bilet satmak yerine, istediğiniz yere girebileceğiniz bu günlük biletleri satmaya başlamakla ne akıllılık ettiklerini düşünüyordum. Bu yolla bazı ücret ödemelerinden kurtulmuşlardı — bilet toplayıcılarının örneğin. Ama, bundan da önemlisi insanlar kendilerinin isteklerini her zaman abartılmış görürlerdi. Her şeye girebilmek için daha fazla bir ücret öderler ama, çoğunlukla birkaç şeyi görüp gitmek kendilerini mutlu etmeye yeterdi.

«Jason ile yanımızda gözlerinde dalgın bir bakış olan sekiz yaşında bir oğlan vardı. Yaşını tahmin ediyorum, belki de on yaşındaydı. Babası oğlana bir şeyler soruyor o da tek heceli sözcüklerle karşılık veriyordu. Oğlan kabzasını bacakları arasına sıkıştırdığı oyuncak bir tüfeğin namlusunu okşamaktaydı. Bütün istediği rahatsız edilmemek ve tüfeği okşamaktı. Çocuğun ardında Sihirli Krallığın kuleleri ve burçları vardı. Birden her şeyi anlar gibi oldum. Ne demek istediğimi anlıyor musunuz?»

Hadden bir kadehe kokakola doldurup kadehini Ellie'ninkine dokundurdu.

«Düşmanlarınıza karışıklık. Sizi İştar Kapısı'ndan çıkarmalarını söyleyeceğim. Enlil Kapısı tören yüzünden epey kalabalık olur şimdi.»

Kendisine eşlik edecek insanlardan ikisi de bir anda ortaya çıktılar. Ellie görüşmenin sona erdiğini anladı. Biraz daha kalmak istedi orada.

«Faz modülasyonunu ve oksijen hatlarına bakmayı unutmayın. Açıklayıcının bulunduğu yer konusunda yanılmış olsam bile unutmayın Makine'yi ancak ben yapabilirim.»

İştar Kapısı ışıldaklarla aydınlatılmıştı. Parlak çiniler üzerine çizili mavi bir hayvan şekilleriyle kaplıydı kapı. Arkeologlar bunlara canavar derlerdi.

ON DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Uyumlu Titreşim

Kuşkuculuk zekânın iffetidir, bunu çok erkenden ya da ilk gelene teslim etmek yazık olur. Bunu uzun gençlik döneminde serinkanlılıkla ve gururla koruyup sonunda sadakat ve mutluluk karşılığında bir içgüdü olgunluğuyla değiştirmekte bir soyluluk vardır.

— GEORGE SANTAYANA

Scepticism and Animal Faith, IX

Bir fesat ve ayaklandırma göreviydi bu. Düşman: çok daha güçlüydü, sayıca da çok fazlaydı. Ama düşmanın zayıf noktasını biliyordu. Yabancı bir devleti ele geçirip düşmanın kaynaklarını kendi amaçları için kullanabilirdi. Milyonlarca ajan yerlerine yerleştiğinde...

Kadın aksırdı, başkanlık sabahlığının şişkin cebinde temiz bir kâğıt mendil arandı. Çatlamış dudaklarında mentollü krem vardı ama makyaj yapmamıştı.

«Doktorum yatmamı, aksi takdirde mikroplu zatürree olacağımı söylüyor. Kendisinden antibiyotik istedim ama virüsler için antibiyotik

yokmuş. Peki virüs kaptığımı nasıl bilebiliyor?»

Der Heer cevap vermek için ağzını açarken Başkan kendisini susturdu.

«Boşver. Bana DNA'dan falan söz edeceksin şimdi,, oysa senin hikâyeni dinlemek için olanca gücüme ihtiyacım var. Mikrop kapmaktan korkmuyorsan çek koltuğunu şuraya.»

«Teşekkür ederim, Sayın Başkanım. Açıklayıcı hakkında bilgi vermeye gelmiştim. Rapor elimde. Ek olarak uzun bir teknik bölüm de var. Bununla da ilgilenebileceğinizi düşündüm. Kısacası, olayı hemen hemen hiçbir güçlüğe rastlamadan okuyup anlayabiliyoruz. İnanılmaz derecede zekice hazırlanmış bir öğrenme programı bu. Şimdiye kadar üç bin sözcüklük bir bilgi var elimizde.»

«Bunun nasıl mümkün olduğunu anlayamıyorum. Sayılarının adlarını nasıl öğrettiklerini kavrayabiliyorum. Bir nokta yapıp altına BİR yazarsın falan. Bir yıldız resmi yapıp altına YILDIZ yazmanı da anlıyorum ama fiilleri ya da geçmiş zamanı nasıl belirtebilirsin ki?»

«Bunu filimlerle yapıyorlar. Fiil anlatımı için idealdir filimler. Bunun büyük bir bölümünü de sayılarla yapıyorlar. Soyut şeyleri bile sayılarla iletebiliyorlar. Şöyle: önce sayılan sayıyorlar, ardından yeni sözcükler, anlamadığımız sözcükler veriyorlar. Bakın onların sözcüklerini harflerle göstereyim. Şöyle bir şeyle karşılaşıyoruz örneğin, (burada harfleri Vegalıların sembolleri yerine koyuyoruz).» Der Heer şunları yazdı:

1A1B2Z 1A2B3Z 1A7B8Z

«Bu nedir dersiniz?»

«Benim okul karnem mi? Yani çizgi ve noktaların karşılığı A, başka bir dizininki de B, öyle mi?»

«Evet. Bir ve ikinin anlamını biliyorsunuz ama A ile B'nin anlamlarını bilmiyorsunuz. Böyle bir dizi size ne anlatıyor?»

«A'nın 'artı,' B'nin de 'eşit' olduğunu. Bunu mu demek istiyorsunuz?»

«Çok güzel. Ama henüz Z'nin ne anlama geldiğini bilemiyoruz. Tamam mı? Ardından da şöyle bir şey geliyor.»:

1A2B4Y

«Şimdi anladınız mı?»

«Belki. Bana Y ile biten bir tane daha gösterin.» 2000A4000B0Y

«Tamam. Şimdi anladım sanırım. Son üç sembolü bir sözcük olarak okumadığım takdirde, Z doğru, Y'de yanlış olduğunu gösteriyor.»

«Çok iyi. Bir virüs kapmış ve başında Güney Afrika bunalımı olan bir Başkan için hiç de kötü sayılmaz. Böylece birkaç satır içinde bize dört sözcük öğrettiler: artı, eşit, doğru, yanlış. Dört çok yararlı sözcük. Sonra da bölmeyi öğretiyorlar, biri sıfıra bölüp sonsuzluk için kullandıkları sözcüğü öğretiyorlar. Ya da, 'bir üçgenin iç açılarının toplamı iki dik açıya eşittir' diyorlar. Sonra eğer düzlem düz ise bunun doğru, eğik ise yanlış olduğunu gösteriyorlar. Böylece 'eğer' sözcüğünü öğrenmiş oluyorsunuz...»

«Ben düzlemin eğik olduğunu bilmiyordum, Ken. Neden söz ediyorsun sen? Düzlem nasıl eğik olabilir? Peki peki, boşver. Bunların bizim önümüzdeki işle bir ilgisi olamaz.»

«Gerçekte...»

«Sol Hadden bana açıklayıcının nerede bulunacağı fikrinin kendisinden geldiğini söyledi. Bana öyle bakma, der Heer. Ben herkesle konuşurum.»

«Ben onu demek istemedim... şey... anladığım kadarıyla Bay Hadden, başka bilimadamları tarafından da yapılan bazı önerilerde bulunmuş. Dr. Arroway bunlardan hepsini deneyip birinde başarılı olmuş. Buna faz modülasyonu ya da faz şifresi diyorlar.»

«Evet. Ken şu söylediğim doğru mu şimdi? Açıklayıcı Mesaj'ın içinde dağılmış durumda, öyle mi? Sık sık tekrarlar var. Ve Arroway ilk sinyali aldığından bu yana bu açıklayıcı vardı öyle değil mi?»

«Makine çizimi verileri gelmeye başladığından beri.»

«Ve birçok ülke açıklayıcıyı okuyacak teknolojiye sahip, öyle değil mi?»

«Faz düzenleyici denilen bir aygıta ihtiyaçları olacaktır. Ama önemli ülkeler açısından bu sorunuzun karşılığı olumludur.»

«Şu halde Ruslar açıklayıcıyı bir yıl kadar önce okumuş olabilirler, değil mi? Ya da Çinliler veya Japonlar. Onların Makinenin yapımında yarı yolu almadıklarını nereden bilebilirsin?»

«Bu benim de aklıma geldi, ama Marvin Yang bunun olanaksız olduğunu söylüyor. Uydu fotoğrafları, elektronik haberalma, olay yerindeki insanlar hep birlikte ele alındığında Makineyi yapmak için gerekecek büyük bir inşa faaliyetinin olmadığını kanıtlıyor. Açıklayıcının başta gelmesi gerektiğini ve Mesaj'ın içine dağıtılmış olamayacağını düşünmekle yanlış bir yola girdik. Mesaj yeniden gelmeye başlayıp da başında böyle bir açıklayıcı olmadığı anlaşılınca başka olasılıkları da düşünmeye başladık. Bu aşamada Ruslarla ve diğerleriyle çok yakın bir işbirliği içindeydik. O yüzden kimsenin bizden ileri olduğunu sanmıyoruz. Ancak açıklayıcı da şimdi herkesin elinde. Bizim için tek taraflı bir hareket yolu olacağını sanmıyorum.»

«Ben bizim tek taraflı bir hareket yolunu seçmemizi istemiyorum zaten. Benim sıkıntım kimsenin tek taraflı bir hareket yolu seçmemiş olmasında. Peki, yeniden açıklayıcıya dönelim. Doğru—yanlış, eğer— öyleyse , demesini ve düzlemin eğimli olduğunu biliyorsun. Peki bunlarla Makineyi nasıl yapacaksın?»

«Bu üşütme ya da mikrop sizi hiç engellememiş gördüğüm kadarıyla.

Oradan sonrası kendiliğinden geliyor. Bize elementlerin periyotlar tablosunu çizerek bize kimyasal elementlerin adlarını, atom fikrini, nükleus, proton, nötron ve elektron sözcüklerini veriyorlar. Sonra yapım için gerekli maddeler üstünde duruyorlar.

Örneğin iki ton erbiyuma ihtiyacımız varsa bunu adi kayalardan çıkarmanın tekniğini gösteriyorlar.»

Der Heer kadını yatıştırmak istercesine elini kaldırdı. «Bana neden iki ton erbiyum ihtiyacımız olduğunu sormayın. Kimsenin bu konuda en ufak bir fikri bile yok.»

«Onu soracak değildim. Size bir tonu nasıl anlattıklarını merak ettim.»

«Planck kütleleriyle saydılar. Bir Planck kütlesi...» «Tamam tamam, boşver onu. Dünya'nın bütün fizikçilerinin bildiği bir şeydir, değil mi? Ben hiç duymamıştım. Peki, gelelim işin can alıcı noktasına. Açıklayıcıyı, Mesaj'ı okumaya başlayacak kadar iyi anlıyor muyuz? Bu nesneyi yapabilecek miyiz?»

«Bunun cevabı olumlu sanırım. Açıklayıcıyı bulalı daha bir iki hafta olmasına rağmen Mesaj'ın bazı bölümleri tümüyle okundu bile. Çok titizlikle, gerekli bütün açıklamalarla hazırlanmış bir çizimi var Makinenin. Perşembe günü mürettebat seçimi toplantısına kadar size üç boyutlu bir modelini hazırlayabiliriz sanıyorum. Şu ana kadar Makinenin ne iş yaptığını ya da nasıl çalışacağını öğrenebilmiş değiliz. Ayrıca bir makine parçası olamayacak bazı garip organik kimyasal bileşimler de var. Ama, hemen hemen herkes makineyi yapabileceğimize inanıyor.

«İnanmayanlar kimler?»

«Lunacharsky ile Ruslar. Billy Jo Rankin sonra. Makinenin Dünya'yı havaya uçuracağını sanan ya da yerküreyi ekseninden saptıracak olduğunu falan düşünenler hâlâ var. Ancak bilim adamlarını en çok etkileyen şey talimatların çok titizlikle hazırlanması ve bir konuyu açıklamak için çeşitli yollar kullanılması) oldu.»

«Eleanor Arroway ne diyor?»

«Bizim işimizi bitirmek istiyorlarsa yirmi beş yıl içinde buraya gelebileceklerini ve bizim de kendimizi koruma konusunda bu yirmi beş yıl içinde hiçbir şey yapamayacağımızı söylüyor. Bizlerden çok ileriymişler. Onun için yapın makineyi diyor, çevre tehlikelerinden korkuyorsanız, ıssız bir yerde yapın. Profesör Drumlin canınız isterse Pasadena kentinin ortasında yapın diyor. Zaten yapım süresince başından hiç ayrılmayacağı için patlarsa ilk havaya uçan kendisi olacakmış.»

«Bunun bir Makine çizimi olduğunu ilk fark eden adam değil mi Drumlin?»

«Pek değil, o...»

«Perşembe toplantısından önce bütün raporları okurum. Bana söyleyecek başka bir şeyin var mı?»

«Makineyi Hadden'e yaptırtmayı gerçekten ciddi olarak düşünüyor musunuz?»

«Biliyorsun, bu yalnız benim kararıma kalmış bir şey değil. Paris'te imzalamaya çalıştıkları anlaşma bize dörtte bir söz hakkı tanıyor. Rusların dörtte biri, Çin ile Japonya'nın dörtte biri, Dünya'nın geri kalan ülkelerinin de toplam dörtte birleri var. Pek çok devlet Makineyi, ya da en azından bir parçasını yapmak istiyor. Prestijlerini, yeni sanayileri, yeni bilgileri düşünüyorlar. Kimse bizden önce davranmadığı sürece bana göre hava hoş. Haddenin bunun bir parçasını yapması olası. Sorun nedir ki? Teknik olarak bunu beceremez mi diyorsun?»

«Becerir elbette. Yalnızca...»

«Söyleyeceğin başka bir şey yoksa, virüsüm izin verdiği taktirde Perşembeye görüşürüz, Ken.»

Der Heer kapıyı kapatıp yandaki oturma salonuna geçerken Başkan'ın müthiş bir aksırığını duydu. Bir koltuk üzerinde dimdik oturmakta olan Emir Subayı yerinden fırlamıştı. Adamın ayakları dibindeki çantada nükleer savaş kodları vardı. Der Heer avuçları yere dönük parmakları açık bir biçimde ellerini sallayarak adamı sakinleştirdi. Subay özür dilercesine gülümsedi.

* * *

«Bu mu Vega? Bütün gürültü bunun için mi kopuyor?,» diye sordu Başkan belirli bir düş kırıklığıyla. Basının fotoğraf çekmesi sona erdiği için gözleri loşluğa alışmıştı artık. Ertesi gün gazetelerde Başkan'ın Deniz

Kuvvetleri Gözlemevi teleskopu önünde çelik gibi bakışlarla yıldızlara bakarken çekilen fotoğrafları hep yutturmacaydı. Fotoğrafçılar gidip de gözleri karanlığa alışana kadar hiçbir şey görememişti.

«Neden kıpırdıyorlar?»

«Havanın çalkantısı, Sayın Başkan'ım,» dedi der Heer. «Sıcak hava kabarcıkları görüntüyü bozuyor.»

«Sabah kahvaltı sofrasında aramızda ekmek kızartacağı varken Si'ye bakmak gibi bir şey,» dedi kadın sesini Gözlemevinin üniformalı komutanı ile konuşan eşinin duyması için yükselterek. «Yüzünün yarısı aniden yumuşar gider.»

«Bugünlerde kahvaltı sofrasında ekmek kızartacağı yok artık,» diye kocası güldü.

Seymour Lasker emekliye ayrılmadan önce Uluslararası Kadın Giysileri İşçi Sendikası'nın üst düzey yöneticilerinden biriydi. Karısına yıllar önce, Kız NewYork Kadın Manto Şirketi'nin temsilcisiyken tanışmış ve bir sendika anlaşması sırasında birbirlerine âşık olmuşlardı. Şimdi durumları göze alındığında ilişkilerinin gözle görünür sağlığı çok önemliydi.

«Ekmek kızartacaksız da olur ama son günlerde Si ile pek başbaşa kahvaltı edemiyoruz.» Kadın kaşlarını kocasından yana kaldırıp yeniden teleskopa döndü. «Mavi bir amipe benziyor bu... cıvık cıvık.»

Epey güç olan mürettebat seçimi toplantısından sonra Başkan rahatlamış gibiydi. Nezlesi geçmiş sayılırdı.

«Peki, çalkantı olmasaydı, Ken? O zaman ne görecektim?»

«O zaman Dünya atmosferi dışındaki Uzay Teleskopu gibi olacaktı. Sabit ve titremeyen bir ışık noktası görecektiniz.»

«Yalnızca Vega'yı mı? Gezegenler, halkalar, lazer savaş istasyonları falan yok mu?»

«Hayır, Sayın Başkan'ım. Çok büyük bir teleskop olsa bile bunlar görülemeyecek kadar küçük ve solukturlar.»

«Siz bilim adamlarının ne yaptığınızı bildiğinizi umarım. Hiç görmediğimiz bir şey için pek çok büyük taahhütlere giriyoruz.»

Der Heer şaşırmıştı. «Ama otuz bir bin sayfa metin gördük — çizimler, sözcükler bir de koca bir açıklayıcı.»

«Benim kitabımda buna görmek denilmez. Bu biraz... biraz varsayım sanki. Bana Dünya'nın her yerindeki bilim adamlarının aynı verileri almakta olduklarını anlatmaya kalkışma. Biliyorum bunları. Makine çizimlerinin de ne kadar açık ve anlaşılır olduğunu da söyleme. Bunu da biliyorum. Biz kaçınırsak Makineyi bir başkası yapacak. Bunu da biliyorum. Ama yine de kuşkuluyum.»

Grup, Deniz Kuvvetleri Gözlemevi'nin tesisinden Başkan Yardımcısının evine döndü. Son birkaç haftada Paris'te mürettebat seçimi konusunda çalışmalar yapılmıştı. Sovyetler Birliği ile Birleşik Devletler ikişer mürettebat istiyorlardı; bu tür konularda güvenilir bir ittifak içindeydiler. Ancak bunu Dünya Mesaj Konsorsiyumunun diğer devletlerine karşı sürdürmeleri çok güçtü. Bugünlerde iki devletin — anlaştıkları konular bile olsa— bir zamanlar olduğu gibi diğer devletlerle anlaşmaları çok güçtü.

Girişim artık insan soyunun bir faaliyeti olarak yaygın bir kabul görmekteydi. 'Dünya Mesaj Konsorsiyumu' adı bile 'Dünya Makine Konsorsiyumu'na çevrilmek üzereydi. Mesaj'ın bir bölümüne sahip devletler bundan yararlanıp mürettebat arasına kendi ulusların-, dan birini katmaya çalışıyorlardı. Çinliler bir sonraki yüzyılın ortalarında dünyada bir buçuk milyar Çinli olacağını söylüyorlardı. Çin'in devlet doğum kontrolü deneyleri nedeniyle o günün Çinlilerinin çoğu ailelerinin tek evlâtları olacaklardı. Aile genişliği konusunda daha az katı kurallara sahip ülkelere kıyasla bu çocuklar yetişkinliklerinde daha zeki, duygu bakımından daha güvenli olacaklardı. Çinliler elli yıl içinde Dünya'da daha önemli bir rol oynayacaklarından Makine'de en azından bir yere sahip olmakta kendilerini haklı görüyorlardı. Mesaj ya da Makine'de hiçbir sorumlulukları olmayan devletlerde de bu konu tartışılmaktaydı.

Avrupa ile Japonya kendilerine büyük ekonomik yarar sağlayacağına inandıkları Makine parçalarının üretiminde büyük bir sorumluluk verilmesi karşısında mürettebatta temsil edilme haklarından vazgeçmişlerdi. Sonunda Birleşik Devletler'e, Sovyetler birliği'ne, Çin ve Hindistan'a birer yer ayrılmış, beşinci yer ise şimdilik boş bırakılmıştı. Bu durum uzun ve güç bir çokuluslu pazarlık konusu olmuş, nüfus, ekonomik, sanayi ve askerî güç, o günkü politik bağlantılar ve hat^ ta insanlık tarihi de göz önüne alınmıştı.

Beşinci yer için Brezilya ve Endonezya nüfus coğrafi denge temeline dayanan bir sav ileri sürmekteydiler. İsveç politik tartışmalarda arabulucu rolünü üstlenmeyi öneriyordu. Mısır, Irak, Pakistan ve Suudi Arabistan din dengesi nedenini ileri sürerek bu yeri istemekteydiler. Başkaları ise bu beşinci yerin ulusal nedenlerden çok kişisel değerlere göre saptanması fikrindeydiler. Bu an için yer ilerde bir koz olarak kullanılmak üzere boş bırakılmıştı.

Seçilen dört ülkenin bilim adamları, ulusal liderleri ve diğer yetkililer adaylarını seçme hazırlığı içindeydiler. Birleşik Devletlerde bir tür ulusal bir tartışma başlamıştı. Çeşitli araştırmalarda dini liderler, sporcular, astronotlar, Onur Madalyası sahipleri, bilimadamları, sinema artistleri, eski bir başkanın eşi, televizyon spikerleri, Kongre üyeleri, politik hayalleri olan milyonerler, vakıf yöneticileri, folk ve Rock and Roll şarkıcıları, üniversite rektörleri ve günün Miss Amerika'sı hep önerilmekteydi-.

Başkan Yardımcısının evi Deniz Kuvvetleri Gözlemevi'nin tesislerine taşındığından beri ev hizmetini, geleneklere uygun olarak, Birleşik Devletler donanmasında görevli Filipin asıllı astsubaylar görmekteydiler. Üzerlerinde mavi ceketler olan ve göğüslerinde 'Birleşik Devlet Başkan Yardımcısı' amblemleri taşıyan astsubaylar şimdi kahve servisi yapmaktaydılar. Bu resmi olmayan akşam toplantısına sabahtan beri süregelen mürettebat seçim toplantısına katılanlardan tümü çağırılmış değildi.

Amerika'nın ilk kadın Başkanının eşi olmak Seymour Lasker'in talihiydi. Bu yükünü —karikatürleri, şakaları— öylesine iyi yüreklilikle karşılamıştı ki Amerika sonunda kendisini, Dünya’nın yarısını idare edebilecek gücü olduğuna inanan bir kadınla evlendiği için bağışlayabilmişti. Başkan der Heer'i yandaki kütüphane odasına sokarken

Lasker de Başkan Yardımcısının karısıyla oğlunu kahkahadan kırıp geçirmekteydi.

«Pekâlâ,» diye söze başladı Başkan. «Bugün resmi bir açıklama yapılmayacak, kararımız kamuoyuna açıklanmayacak. Durumu bir özetleyelim şimdi. Makine'nin ne yapacağını bilemiyoruz, ama Vega'ya gideceğini varsayalım. Makine'nin nasıl çalışacağı ve yolculuğun ne kadar süreceği konusunda hiç kimsenin bir fikri yok. Vega ne kadar uzak demiştin?»

«Yirmi altı ışıkyılı, Sayın Başkanım.»

«Bu Makine bir uzaygemisi ise ve ışık hızıyla yol-alabilirse —ışık kadar değil de, onun hızına yakın bir hızla olduğunu biliyorum, sözümü kesme— o zaman oraya gitmesi yirmi altı yıl sürer. Zamanı Dünya'da olduğu gibi ölçersek yani. Öyle değil mi, der Heer?»

«Evet. Belki ışık hızına varmak için ve Vega sistemine girerken yavaşlamak için birer yıl eklemek gerekir. Ancak mürettebat açısından çok daha az bir süredir bu. Işık hızına ne kadar yaklaştığına göre bir iki yıl sadece.»

«Bir biyolog olarak epey gökbilimi öğreniyorsun, der Heer.»

«Teşekkür ederim, Sayın Başkanım. Konuya girmeye çalışıyorum.» Kadın bir an adamın yüzüne baktıktan sonra sözüne devam etti.

«Makine ışık hızına çok yakın bir hızla gittiği sürece mürettebatın yaşları konusunda bir sorun yok. Ama yirmi yıl falan sürecekse —ki bunun da olabileceğini söylüyorsun— o zaman genç birini seçmemiz gerek. Ruslar bunu kabul etmiyorlar. Arkhangelsky ile Lunacharsky'den birini seçecekler ki, ikisinin de altmış yaşlarında olduklarını biliyoruz.»

Kadın Rusların adlarını önündeki karttan biraz da duraksayarak okumuştu.

«Çinlilerin Xi'yi gönderecekleri kesin. O da altmış küsur yaşında. Eğer onların ne yaptıklarını bildiklerinden emin olsaydım, 'Aman ne çıkar, biz de

altmışlık birini gönderelim,' derdim.»

Der Heer Drumlin'in tam altmış yaşında olduğunu biliyordu.

«Diğer yandan...» diye söze başladı.

«Biliyorum, biliyorum. Hintli doktor kırk-kırk beş yaşlarında...

Doğrusu hayatımda bu kadar saçma bir şey duymamıştım. Olimpiyatlara girecek birini seçiyoruz ve oyunlarda hangi dalların olduğunu bilmiyoruz. Neden bilimadamı göndermekten söz ettiğimizi de bilmiyorum aslında. Mahatma Gandi'yi göndermeliydik. Ya da İsa'yı. Bana onları bulamayacağımızı söylemeye kalkma, der Herr. Biliyorum.»

«Oyunların ne olduğunu bilmediğiniz takdirde bir dekatlon şampiyonu gönderirsiniz.»

«Sonra da oyunun satranç, heykeltıraşlık gibi bir şey olduğunu öğrenirsin ve atletin sonuncu olur. Pekâlâ, sen bunun dünyadışı yaşam konusunu düşünmüş ve Mesaj'ın alınması ve çözülmesiyle uğraşmış olan birisi olması gerektiğini söylüyorsun.»

«Böyle birisi hiç olmazsa Vegalıların nasıl düşündükleri konusunda bir şeyler bilebilir. Ya da bizim nasıl düşünmemizi istedikleri konusunda.»

«Bu alanda da ancak üç kişi var diyorsun.»

Başkan yine notlarına baktı. «Arroway, Drumlin... ve kendisini Romalı bir general sanan ötekisi.»

«Dr. Valerian, Sayın Başkanım. Adamın kendisini Romalı bir general sanıp sanmadığını bilmiyorum, yalnızca adı öyle.»

«Valerian Seçim Komitesinin soru kâğıdını bile cevaplamadı. Karısını bırakmak istemediği için böyle bir şeyi düşünmüyor, öyle değil mi?

Onu kınıyor değilim.

Aptal biri değil. Bir ilişkiyi yürütmeyi iyi biliyor sadece. Karısı hasta falan değil ya?»

«Bildiğim kadarıyla sapasağlamdır.»

«İyi. Çok iyi. Ona benden özel bir not gönder — bir gökbilimcinin kendisi için evreni feda ettiğine göre esaslı bir kadın olduğu hakkında falan bir şey yaz. Ama süslü sözcükler kullan, der Heer. Ne istediğimi biliyorsun. Bir şiirden parçalar falan da ekle, öyle pek cafcaflı olmasın ama Valerianlar bize çok şey öğretebilirler. Neden onları resmi bir yemeğe çağırmıyoruz? Nepal Kral'ı iki hafta sonra gelecek. Tam zamanıdır.»

Der Heer durmadan yazıyordu. Bu toplantı sona erer ermez Beyaz Saray Randevu Sekreterini arayacaktı. Ayrıca çok önemli bir konuşması daha vardı, saatlerdir bir telefona yaklaşamamıştı.

«Geriye Drumlin ile Arroway kalıyor. Arroway yirmi yaş kadar daha genç ama adam da müthiş bir fiziğe sahip. Paraşütçülük yapıyor, deniz diplerine dalıyor... parlak bir bilimadamı, Mesaj'ın çözümünde büyük yardımları oldu, öteki yaşlılarla tartışmaya bayılacak. Nükleer silah konusunda çalışmışlığı yok değil mi? Nükleer silah üstüne çalışmış birini göndermek istemem.

«Diğer yandan Arroway da parlak bir bilimadamı. Bu Argus Projesini o yürüttü, Mesaj'ın içini dışını biliyor, araştırıcı bir kafası var. Herkes onun çok geniş bir ilgi alanının olduğunu söylüyor. Daha genç bir Amerikan imajını verecektir.» Başkan durakladı.

«Sen ondan hoşlanmıyorsun, değil mi, Ken? Bir kusur değil bu. Ben de hoşlanıyorum. Ama kimi zaman serseri mayın gibi. Sorgu bandını dikkatle dinledin mi?»

«Sanırım hangi bölümden söz ettiğinizi biliyorum, Başkanım. Ama Seçim Komitesi sekiz saattir soru sormaktaydı ve kendisi de zaman zaman aptalca bulduğu sorular karşısında sinirleniyordu. Drumlin de öyledir. Belki de Arroway bunu ondan öğrenmiştir. Bir süre onun öğrencisiydi bildiğiniz gibi.»

«Evet, ama Drumlin de çok aptalca şeyler söyledi. Hepsi şu video bandında olacak. Önce Arroway'in, sonra da Drumlin'in sorgusu. Düğmeye bas, Ken.»

Televizyon ekranında Ellie'nin Argus'taki odasındaki mülakatı belirdi. Der Heer, Kafka'nın özdeyişinin bulunduğu sararmış kâğıdı bile seçebiliyordu. Bütün olup bitenler düşünüldüğünde belki de Ellie'nin yıldızlardan sessizlikten başka bir şey almaması çok daha iyi olurdu. Çok daha mutlu olabilirdi o zaman belki de. Ağzının kenarlarında kırışıklıklar vardı, gözlerinin altı şişmişti. Burnunun hemen üstünde, alnının ortasında daha önce görmediği iki çizgi daha vardı. Ellie'nin bu korkunç yorgun görünüşü der Heer'i bir suçluluk duygusuna itmişti.

« 'Dünya nüfus bunalımı' hakkında ne mi düşünüyorum?» diyordu Ellie. «Yani buna karşı mıyım, değil miyim diye soruyorsunuz. Vega'da sorulacak en önemli sorunun bu olduğuna inanıyor ve benim buna doğru olan karşılığı vermemi istiyorsunuz, öyle mi? Pekâlâ. Aşırı nüfus nedeniyle ben eşcinsellikten ve bekâr din adamlarından yanayım. Hele bağnazlığa karşı kalıtımsal eğilimi bastırdığı için de özellikle din adamlarının evlenmemeleri çok iyi bir fikirdir.»

Ellie buz kesmiş gibi bir sonraki soruyu bekliyordu. Başkan düğmeye basmıştı.

«Soruların bazılarının pek yerinde olmadıklarını kabul ederim,» dedi.

«Ancak sonunda ırkçı çıkacak birinin gerçekten uluslararası sonuçlan olan böylesine önemli bir göreve gelmesini istemezdik. Gelişmekte olan Dünya'yı yanımızda istiyoruz bu konuda. Onun için böyle bir soruyu sormak için iyi bir nedenimiz vardı. Cevabının biraz... uygunsuz olduğunu düşünmüyor musun? Şimdi bir de Drumlin'e bak.»

Boynunda mavi noktalı bir papyon kravat olan Drumlin güneş yanığı yüzüyle çok formunda görünüyordu. «Evet, hepimizin birtakım duyguları olduğunu biliyorum,» diyordu. «Ama, bu duyguların ne olduğunu akıldan çıkarmamalıyız. Bunlar bizim düşünemeyecek kadar aptal olduğumuz zamanlardan kalma uyum davranışlarıdır. Ancak dişlerini gösteren bir çakal sürüsü üzerime geldiğinde başımın dertte olduğunu anlarım. Durumu

anlamak için birkaç santimetreküp adrenaline ihtiyacım yoktur. Benden sonraki kuşağa genetik katkılarda bulunmamın benim için önemli olduğunu hesaplayabilirim. Bana yardım için kanımda testosteron bulunmasına gerek yoktur. Bizden çok ilerde bir dünyadışı yaratığın duygularla kısıtlanmış olduğunu mu sanıyorsunuz? Beni çok soğuk, çok içine kapalı bulan insanlar olduğunu biliyorum. Ama dünyadışı varlıkları gerçekten anlamak istiyorsanız beni göndermelisiniz. Ben bulabileceğiniz herkesten daha çok benzerim onlara.»

«Ne seçim ama!» dedi Başkan. «Biri dinsiz ötekisi ise kendisinin Vega'dan geldiğine inanıyor. Neden bilim-adamı yollamak zorundayız ki? Neden normal birini gönderemiyoruz?.. Cevap vermen gerekmez buna. Mesaj bilim konusunda ve bilimsel bir dille yazılmış. Vega'daki varlıklarla paylaştığımızı bildiğimiz şeydir bilim. Bunlar çok iyi nedenler, Ken. Hepsini hatırlıyorum.»

«Dr. Arroway dinsiz değildir, kuşkucudur yalnızca. Zihni açıktır. Dogmalarla kısıtlı değildir. Zekidir, serttir ve mesleğinde çok yeteneklidir. Bilgi alanı çok geniştir. Bu durumda tam aradığımız insandır.»

«Ken, bu projenin bütünlüğünü korumaktaki özverini beğeniyorum. Ama, orada çok büyük bir korku olduğunu da unutma. İnsanların şimdiye kadar neleri yutmak zorunda kaldıklarını pek bilemiyorum. Konuştuğum insanların yarısı bu Makine'yi yapmamızın doğru olmadığını söylüyorlar. Eğer bundan kaçınamıyorsak o zaman da çok güvenli birisini göndermek istiyorlar. Arroway senin söylediğin kişi olur, ama güvenli biri değildir. Kiliseler, benim kendi Ulusal Komitem, Önce Dünya'cılar ve Senato beni epey sıkıştırıyor. California'daki o toplantıda Palmer Joss'u etkiledi ama, Billy Jo Rankin'i de kızdırdı. Rankin dün telefon etti bana, 'Sayın Başkanım, o Makine doğruca Tanrı'ya ya da Şeytan'a gidecek. Hangisine gidiyor olursa olsun lütfen namuslu ve gerçek bir Hıristiyan gönderin,' dedi. Palmer Joss ile dostluğunu kullandı beni sıkıştırmak için. Hiç kuşkum yok kendisi gitmek istiyordu. Rankin gibi biri için Drumlin Arroway'e yeğ tutulacaktır.

«Drumlin'in soğuk bir insan olduğunu anlıyorum.. Ama güvenilir bir insan, yurtsever, sağduyulu. Bilimsel geçmişi lekesiz. Ve de gitmek istiyor. Hayır hayır, Drumlin gitmeli. Dr. Arroway'i ancak yedeğe alabilirim.»

«Kendisine bunu söyleyebilir miyim?» «Drumlin'den önce ona açıklayanlayız, değil mi?" Kesin kararımı verdiğim an ve Drumlin'e haber verildiği an sana bildireceğim... Haydi, somurtma, Ken. Onun burada Dünya'da kalmasını istemiyor musun yoksa?»

***

Ellie Dışişleri Bakanlığının 'Kaplan Takımı'na verdiği brifingi bitirdiğinde saat altıyı geçmişti. Der Heer mürettebat seçimi tamamlanır tamamlanmaz kendisini arayacağına söz vermişti. Seçilip seçilmediğini başkasından değil, kendisinden duymasını istiyordu. Ellie sorguculara yeteri kadar saygılı davranmadığının farkındaydı, bir sürü nedenin yanı sıra sadece bu yüzden bile kaybedebilirdi seçimi. Yine de bir şansı olduğunu düşünüyordu.

Otelde kendisini bir not bekliyordu — otelin 'siz yokken' diye başlayan pembe kâğıdı değil de kapalı ve damgasız elden verilme bir zarf. Notta şunlar yazılıydı: 'Bu akşam saat sekizde Ulusal Bilim ve Teknoloji Müzesi'nde buluşalım. Palmer Joss.'

Ne bir selam, ne bir açıklama, ne konuşmak istediği konu, ne de bir saygılarımla. Gerçekten bir inanç adamı bu, diye düşündü. Mektup kâğıdı otelindi. Joss öğleden sonra, kendisinin kentte olduğunu herhalde Dışişleri Bakanı'ndan duymuş ve otelde olduğunu tahmin ederek uğramıştı. Yorucu bir gün geçirmişti Ellie, Mesaj'ı tamamlamak dışında geçirdiği her saatten pişmanlık duyuyordu. İçinden gitmek istememesine rağmen kırk beş dakika sonra duşunu almış, giyinmiş ve taksiye binmişti bile.

Müzenin kapanışına bir saat kadar kaldığından içerisi hemen hemen boştu. Büyük giriş salonunun her köşesinde bir makine vardı. On dokuzuncu yüzyılın gururu olan ayakkabı, tekstil ve kömür sanayii makineleri. 1876 Fuarı'ndan buharlı bir org Batı Afrikalı bir turist grubu için neşeli bir parça çalıyordu. Joss görünürlerde yoktu. Ellie olduğu yerde dönüp gitme isteğini güçlükle bastırdı.

Palmer Joss ile bu müzede bulaşacaksan ve kendisiyle ancak bir kere, o da din ve Mesaj konularında konuşmuşsan, onu nerede bulurdun, diye

düşündü. DAYA'da bir frekans seçim sorununu çözmeye benziyordu bu: İleri bir uygarlıktan henüz bir mesaj almamışsın ve haklarında hiçbir şey, hatta varlıklarını bile bilmediğin bu yaratıkların hangi frekanslardan yayın yapacağını kestirmeye çalışırdın. Her ikinizin de paylaştığı bir bilgiye sahip olmalıydın. Sen de, onlar da evrende en çok rastlanan atomun hangisi olduğunu, bunun hangi tek radyo frekansında dalga gönderdiğini bilirdiniz. İlk DAYA araştırmalarında atom hidrojeninin 1420 megahertzlik değerinin sürekli olarak bulunmasının nedeni buydu. Bunun buradaki karşıtı neydi? Alexander Graham Bell'in telefonu mu? Telgraf mı? Marconi'nin — tamam, bulmuştu.

Nöbetçi Bekçiye, «Bu füzede Foucault sarkacı var mı?» diye sordu.

Joss demir korkuluktan eğilmiş yerdeki mozaik çiniye bakıyordu.

Saat işaretlerinden bazıları herhalde gündüz kalabalığının ayakları altında devrilmiş yerde yatıyorlardı. Saat yedi sularında biri sarkacı durdurmuştu. Yapayalnızdılar. Joss kadının yaklaşmasını en az bir dakika önce duymuş olmalıydı, ama bir şey söylememişti.

«Duanın sarkacı durdurabileceğine mi karar verdiniz?» Ellie gülümsedi.

«Bu inanca hakaret olurdu,» dedi adam.

«Neden olsun? Pek çok kişiyi dininize döndürürdünüz. Tanrı'nın yapacağı çok kolay bir iş bu, hatırladığım kadarıyla siz O'nunla sık sık konuşuyordunuz... Ama konu bu değil, değil mi? Siz benim uyumlu titreşim fiziğine inancımı sınamak istiyorsunuz. Pekâlâ.»

Joss'un kendisini bu sınamadan geçirmesine bir yandan şaşıyordu ama, başarmak da istiyordu. Çantasının askısını omzundan sıyırıp ayakkabılarını çıkardı. Joss bir sıçrayışta parmaklığın öte yanına sıçrayıp Ellie'ye yardım için elini uzattı. Eğik kenardan kayarak inip sarkacın topunun yanma vardılar. Top mat siyah boyalıydı, Ellie bunun çelik mi yoksa kurşun mu olup olmadığım merak etti.

«Bana el vermelisiniz,» dedi. Kendisi de aslında topu iki koluyla kucaklayıp çekebilirdi; ancak birlikte çekip Ellie'nin yüzü düzeyinde

kaldırıp gerdiler. Joss dikkatle bakıyordu yüzüne. Ellie'ye emin olup olmadığını sormamıştı, öne doğru eğilmemesi için uyarmamıştı, Ellie topu bırakırken yatay bir itişle ek bir hız vermemesini de söylememişti. Ellie'nin ardından bir buçuk metrelik düz bir döşeme vardı, döşeme sonra eğik olarak yükselerek daire biçiminde bir duvar oluşturuyordu. Aklım başına topladığı takdirde yüzünün akıyla çıkacaktı bu sınavdan. Sarkacın topunu bıraktı. Top yüzünden uzaklaştı.

Basit sarkaç denklemi diye düşündü: 2 pi, g üzerinde L'nin kare kökü, L sarkacın uzunluğu, g'de yerçekimine bağlı ivmesi. Yatağındaki sürtünme nedeniyle sarkaç asla ilk durumundan daha yükseğe çıkamaz. Benim bütün yapacağım öne eğilmek.

Sarkaç topu karşı parmaklığın önünde yavaşladı ve durdu. Yörüngesini değiştirerek Ellie'nin beklediğinden daha büyük hızla harekete başladı. Boyu da giderek büyüyor gibiydi yüzüne yaklaştıkça. Soluğu kesildi.

Top kendisinden uzaklaşırken Ellie düş kırıklığıyla, «Kaçındım,» dedi.

«Çok az ama.»

«Hayır, kaçındım.»

«İnanıyorsunuz. Bilime inanıyorsunuz. Sadece çok küçük bir kuşku var.»

«Hayır, o değil. Bir milyon yıllık beynin bir milyar yıllık içgüdüyle savaşmasıydı bu. O yüzden sizin işiniz benimkinden çok daha kolaydır.»

«Bu konuda ikimizin de işi aynıdır. Şimdi sıra bende. «Joss salınan topu yörüngesinin en yüksek noktasında yakaladı.

«Ama sizin enerji sakımı konusundaki inancınızı sınamıyoruz ki.» Joss gülümsedi, ayaklarını iki yana açtı.

«Ne yapıyorsunuz orada?» diye seslendi biri. «Çıldırdınız mı siz?»

Müze bekçisi tüm ziyaretçilerin kapanış saatinden önce çıkmalarını sağlamak için dolaşırken bomboş binada sarkacın bulunduğu bu kuyuda bir

kadınla bir erkek bulmuştu.

Joss neşeyle, «İnancımızı sınıyoruz, memur bey,» dedi.

«Smitsonian Enstitüsünde yapamazsınız bunu. Burası müzedir.»

Joss ile Ellie gülerek sarkacı düşey duruma getirip yukarı çıktılar.

***

Sokak bomboştu. Konuşmadan Mail boyunca yürüdüler. Gece berraktı, Ellie ufuk yakınlarında Lyra'yı görebiliyordu.

«Şu parlak olanı Vega,» dedi.

Joss uzun bir süre baktı yıldıza. «O şifreyi çözmek çok büyük bir başarıydı,» dedi sonunda.

«Yok canım. Çok önemsizdi. İleri bir uygarlığın düşünebileceği en basit Mesaj'dı. Bunu da beceremeseydik gerçekten çok ayıp olurdu.»

«İltifatları kolay kabul etmediğinizi fark ettim. Hayır, bu geleceği değiştirecek keşiflerden biridir. Gelecek hakkındaki beklentilerimizi yani. Ateş gibi, yazı gibi, tarım gibi bir şey.»

Yine Vega'ya baktı. «O Makine'de bir yeriniz olsa ve onu Gönderen'e geri götürebilseydiniz orada ne göreceğinizi sanıyorsunuz?»

«Evrim varsayımsal bir süreçtir. Başka yerlerde yaşamın nasıl olduğu konusunda akla uygun bir tahmin yapılamayacak kadar çok olasılık vardır. Yaşamın kökeninden önce Dünya'yı görebilseydiniz bir zürafayı tahmin edebilir miydiniz?»

«Bu sorunun karşılığım biliyorum. Siz bizim uydurduğumuzu, ya da bir kitapta okuyup bir yerlerden duyduğumuzu sanıyorsunuz. Ama işin aslı bu değil. Benim kendi deneyimden aldığım belirli ve gerçek bazı bilgilerim

var. Bunu daha açık söyleyemem. Ben Tanrı'yı gördüm.» Adamın inancından kuşkuya düşmek olanaksızdı.

«Anlatın bana,» dedi Ellie.

Joss başından geçenleri anlattı.»

«Anlaşıldı,» dedi Ellie. «Klinik olarak ölmüştünüz, sonra kendinize geldiğinizde karanlıktan parlak bir ışığa doğru yükseldiğinizi hissettiniz. Gördüğünüz insan biçimli Parıltıyı Tanrı olarak kabul ettiniz. Ancak geçirdiğiniz bu deneyde size o parlaklığın evreni yarattığını, ya da ahlâk yasalarını getirdiğini söyleyen hiçbir şey yoktu. Deney deneydir. Bu sizi çok etkiledi, bunda kuşku yok. Ama bunun başka açıklamaları da olabilir.»

«Nasıl yani?»

«Doğum gibi. Doğum da uzun ve karanlık bir tünelden parlak bir ışığa çıkıştır. Bunun ne kadar aydınlık olduğunu unutmayın — bebek dokuz ayını karanlıkta geçirmiştir. Doğum ışıkla ilk karşılaşmasıdır. Renkle, ışık ya da gölgeyle veya insan yüzüyle ilk karşılaştığınızda ne kadar şaşıracağınızı ve korkacağınızı düşünün.

Eğer ölüm haline gelmişseniz belki de ölçü aletleriniz bir an için yeniden sıfırlanmıştır. Bu açıklamada ısrar ediyor değilim. Pek çok olasılığın biridir bu da. Ben sizin bu deneyi yanlış yorumlamış olabileceğinizi söylemek istiyorum sadece.»

«Siz benim gördüğümü görmediniz.»

Joss, Vega’nın soğuk ve titrek mavi-beyaz ışığına bir kere daha baktıktan sonra kadına döndü.

«Kendinizi hiç... hiç evrende kaybolmuş hissetmez misiniz? Tanrı yoksa ne yapacağınızı, davranışlarınızın nasıl olacağım nereden bilebilirsiniz? Yasalara boyun eğ yoksa tutuklanırsın mı yoksa düşünceniz?»

«Sen kaybolmaktan korkmuyorsun, Palmer. Sen merkez olmamaktan, evrenin yaradılış nedeni olmamaktan korkuyorsun. Benim evrenimde yeteri

kadar düzen var. Yerçekimi, elektromanyetizma, kuantum mekaniği... bunlar hep yasaları olan şeylerdir. Davranışa gelince, neden insan olarak en çok çıkarımıza olan şeyi düşünemeyelim ki?»

«Bunun Dünya'ya soylu ve sevgi dolu bir bakış olduğundan eminim, insan yüreğinde iyilik olmadığım iddia edecek en son insan da benim. Ama Tanrı sevgisi yokken ne kadar çok zulüm yapılmıştır.»

«Ya Tanrı sevgisi varken yapılanlar? Savonarola ve Torqumeda Tanrı'yı seviyorlardı, ya da sevdiklerini söylüyorlardı. Sizin dininiz insanların çocuk olduklarım ve iyi davranmaları için bir umacıya ihtiyaçları olduğunu düşünür. Yasalara boyun eğmeleri için insanların Tanrı'ya inanmalarım isterseniz. Bunun için düşünebildiğiniz tek çare budur: sert bir laik polis gücü ve polisin gözden kaçırdığı şeyler için her şeyi gören bir Tanrı'nın cezalandırma tehdidi. Siz insanlara kazık atıyor, insanları kandırıyorsunuz.»

«Palmer, senin dinî deneyini geçirmemişsem Tanrı'nın büyüklüğünü anlayamayacağımı sanıyorsun. Gerçek tam bir aksi oysa. Seni dinlediğim zaman, bunun Tanrı'sı çok küçükmüş diye düşünüyorum. Sefil bir gezegen, birkaç bin yıl — değil evrenin Yaratanının, küçük bir tanrının bile ilgisine değmeyen bir yer.»

«Sen beni başka vaazlarla karıştırıyorsun. O müze Ranklin Birader'in alanıydı. Ben milyarlarca yaşında bir evrene hazırım. Ama, bilimadamlarının henüz bunu kanıtlayamadıklarını söylüyorum.»

«Ben de senin kanıtlan anlayamadığını söylüyorum. Geleneksel bilgelik, dinî 'gerçekler' hep yalansa bunun insanların yararına olduğu nasıl söylenebilir? İnsanların gerçekten yetişkinler olabileceklerine inandığın zaman çok daha başka vaazlar vereceksin.»

Yalnızca ayak sesleriyle kesilen kısa bir sessizlik oldu.

«Biraz sert davrandıysam özür dilerim,» dedi Ellie. «Zaman zaman kendimi tutamıyorum.»

«Dr. Arroway, bu gece söylediklerinizi ciddi olarak düşüneceğime söz veriyorum. Cevaplarına sahip olmam gereken bazı sorular sordunuz.

Ama aynı ruh içinde benim de size birkaç soru sormama izin verin, tamam mı?»

Ellie başım sallayınca adam devam etti. «Bilincin ne olduğunu, şu anda nasıl bir duygu verdiğini düşünün. Milyarlarca atomun kıpırtısı gibi bir şey mi? Biyolojik mekanizma ötesinde bilimin neresinde bir çocuk sevginin ne olduğunu öğrenebilir. Burada...»

Ellie'nin cebindeki uyarı aygıtı ses veriyordu. Ken o kadar beklediği haberi vermek için kendisini arıyor olmalıydı. Eğer böyleyse, toplantısı çok uzun sürmüş demekti. Belki de iyi haberleri vardı. Likit kristalde oluşan rakamlara baktı: Ken'in büro numarası. Ortalıkta telefon kulübesi yoktu, ama birkaç dakika içinde bir taksi bulmuşlardı.

«Sizi böyle ani olarak terk ettiğim için özür dilerim,» dedi.

«Konuşmamızdan büyük zevk aldım... ve sorularınızı ciddi olarak düşüneceğim ben de... Son bir tane daha sormak ister miydiniz?»

«Evet. Bilim kuralları içinde bir bilimadamını kötülük yapmaktan alıkoyan nedir?»

ON BEŞİNCİ BÖLÜM

Erbiyum Parçaları

Yeryüzü yeterlidir bana,

Daha yakın istemiyorum yıldızları,

Oldukları yerde iyi olduklarını biliyorum onların,

Kendilerine ait olanlara yeterli olduklarını

Biliyorum.

— WALT WHITMAN Leaves of Grass

'Açık Yol Şarkısı' (1855)

Teknolojik bir rüya ve diplomatik bir karabasan olmasına rağmen aradan geçen yıllardan sonra Makine yapılmıştı. Proje için çeşitli yeni sözcükler türetilmişti, eski efsaneleri çağrıştıran adlar önerilmişti. Ancak daha ilk baştan beri herkes buna sadece Makine dediği için sonunda resmi adı da bu oldu. Batı'lı gazeteciler süregelen karmaşık ve hassas uluslararası pazarlıklara 'Makine Politikası' diyorlardı. Toplam maliyetin ilk güvenilir tahmini ortaya çıktığında uzay sanayii devleri bile dillerini yutacaklardı az daha. Giderler ilk birkaç yıl için yarım trilyon dolardan fazla tutacaktı ki bu tüm gezegenin toplam askeri bütçesinin üçte birine denkti. Makine'yi yapmanın Dünya ekonomisini altüst edeceğinden korkuluyordu. Londra Ekonomist Dergi'si 'Vega'dan Ekonomik Savaş mı?' diye soruyordu.

Kayıtlara göre Mesaj'ı ya da Makine'yi, hatta Vega' yi, asal sayıları, Adolf Hitler'i, Olimpiyatları ve geri kalanları önceden kehanette bulunup söyleyen bir medyum, peygamber, falcı ya da astrolog yoktu. Pek çok kişi olayları önceden bildiklerini, ancak bunları olaydan önce yazmayı ihmal ettiklerini iddia etmekteydi. Şaşırtıcı olayların kesin kehânetleri her nedense önceden kâğıda geçirildiklerinde daha az kesin olurlar. Bir doğa yasasıdır sanki bu. Pek çok din ise biraz daha değişik bir sınıfa giriyordu: Bunların kutsal yazılarının dikkatli ve biraz hayale dayanan bir incelenmesi sonunda bu mucizevi olayların çok önceden söylenmiş olduğu iddia edilmekteydi. Diğerleri için Makine, Hiroşima Anlaşması yürürlüğe girdikten bu yana kaygılandırıcı bir düşüşe geçmiş olan dünya havacılık sanayi için zengin bir kaynaktı. Pek az yeni stratejik silah geliştirilmekteydi. Uzayda yerleşim birimleri giderek genişleyen bir sanayi idi, ama bu daha önceki yönetimin hayalinde olan yörüngedeki lazer savaş istasyonları ve stratejik savunmanın diğer gereklerinin yerini alamazdı. Böylece Makine'nin yapımı halinde gezegenin güvenliği konusunda korkuya kapılanlar yeni iş, kâr ve ilerleme olasılıkları ile karşı-karşıya geldiklerinde vicdanlarının sesini bastırıyorlardı.

Birkaç üst düzey yetkilisi de yüksek teknoloji sanayileri için uzaydan gelen bir tehditten daha büyük bir ödül olamayacağı fikrindeydiler. Çok güçlü tarama radarları, savunma hatları, hatta daha sonraları Plüton' da ya da Oort Kornet Bulutu'nda ileri karakollar yapılmak zorunda kalınacaktı. Dünyalılar ve dünyadışı varlıklar arasındaki askerî eşitsizlikler hakkındaki bu hayalcileri zerre kadar korkutmuyordu.

«Kendimizi onlara karşı savunamazsak bile onların geldiğini daha çok önceden haber almamızı istemiyor musunuz?» diye soruyorlardı. Ortada bir kâr vardı ve onlar da bunun kokusunu alıyorlardı. Makine'yi yapıyorlardı kuşkusuz ve Makine trilyonlarca dolar değerindeydi; ancak ellerindeki kozları doğru oynarlarsa Makine yalnızca bir başlangıç olacaktı.

Makine'nin yapımı konusunda bir referanduma dönüşen Başkan Lasker'in yeniden seçimi ardında hiç beklenmedik politik bir ittifak yer almaktaydı. Rakibi Truva Atları'ndan ve Kıyamet Günü Makineleri'nden, şimdiye kadar 'her şeyi keşfetmiş' olan yabancılar karşısında Amerikan yaratıcılığının demoralize olma olasılığından dem vuruyordu. Başkan ise

Amerikan teknolojisinin bu meydan okumaya karşılık vereceğinden emin olduğunu söylemiş ve kelime olarak söylemişse de Amerikan yaratıcılığının Vega'dakilerinden aşağı olmadığını ima etmişti. Pek aşırı olmamakla birlikte yine hatırı sayılır bir oy çokluğuyla yeni bir dönem için seçilmişti, bunun üzerine.

Makine'nin yapımında karar verdirici bir unsur da gönderilen talimatlardı. Gerek dil ve temel teknoloji açıklayıcısından, gerekse Makine'nin yapımı için Mesaj' da her şey kuşkuya yer bırakmayacak derecede açıktı. Kimi zaman açıkça belli olan şeyler bile sıkıcı bir ayrıntıyla tekrarlanmıştı — örneğin aritmetiğin temellerinde iki kere üçün altı ettiği belirtilmişse, bunun ardından üç kere ikinin de altı ettiği gösteriliyordu. Yapımın her aşamasında kontrol noktaları vardı: bu süreçle elde edilecek erbiyum yüzde 96 saf olmalıdır. 31 numaralı bileşim tamamlanıp da 6 mol hidrofluorik asit eriyiğine yerleştirilince geri kalan yapısal elementler yandaki çizimde-kine benzemelidir. Bu testler başarısız olursa hemen başa dönüyor ve hepsini yeniden yapıyordun.

Bir süre sonra testlere alışıyor ve onları aşmayı umuyordun.

Ezberlemeyi andıran bir şeydi bu. Açıklayıcıyı uygulayarak hiç yoktan var edilen fabrikaların ürettikleri parçalardan çoğu insan anlayışının çok ötesindeydi. Bunların neden çalışacaklarını anlamak çok güçtü. Ama çalışıyorlardı. Bu durumlarda bile yeni teknolojilerin pratik uygulamaları düşünülebiliyordu. Bazı durumlarda ise eşdeğerde bir parçayı üretmek için çeşitli alternatif teknolojiler sağlanmıştı; anlaşıldığı kadarıyla dünyadışı varlıklar Dünya teknolojisi için hangi yaklaşımın daha kolay olacağı konusunda emin olamamışlardı.

Fabrikalar kurulup da ilk prototipler ortaya çıkmaya başlayınca insanın yabancı bir teknolojinin bilinmeyen bir diliyle yazılı Mesaj'ından üretim yapabilmek yeteneğine olan kuşkular giderek azalmaya başlamıştı. Bütün ustaca hazırlanmış sınavlarda olduğu gibi sınava katılmak bile bir öğrenim deneyiydi. Bütün birinci testler başarılmıştı: erbiyum yeterli saflıkta elde edilebilmişti; inorganik maddeler hidroflüorik asitle kazındıktan sonra çizimdeki yapı ortaya çıkmıştı; pervane metinde belirtildiği gibi dönüyordu. Eleştirmenler Mesaj'ın bilimadamları ve mühendislik iltifatlara boğduğunu, böylece teknolojiye dalıp tehlikeleri unuttuklarını söylüyorlardı.

Bir parçanın yapımı için çok karmaşık bir dizi organik kimyasal reaksiyon belirtiliyordu, ortaya çıkan ürün yüzme havuzu boyunda bir formaldehit ve sıvı amonyak eriyiği içine oturtuldu. Kütle büyüdü, farklılaştı, özelleşti ve orada kaldı — insanların yapmayı bildikleri her şeyden daha hassas ve karmaşık bir şey. İçlerinden herhalde birtakım sıvıların geçeceği ince ve boş tüpleri vardı. Nesne koloidal ve koyu kırmızıydı. Kendi kopyalarını üretmemesine rağmen pek çok kimseyi ürkütecek kadar biyolojik bir görünümü vardı. Aynı işlemleri tekrarlayarak onun tıpatıp bir eşini daha yaptılar. Ortaya çıkan ürün onun yapımı için verilen bilgilerden nasıl oluyor da bu kadar önemli derecede karmaşık oluyordu bir türlü akıl ermiyordu. Organik kütle platform üzerinde duruyor ve görebildikleri kadarıyla hiçbir iş yapmıyordu. Bu nesne on iki köşeli yapının içine, mürettebat yerinin altına ve üstüne yerleştirilecekti.

Birleşik Devletler ve Sovyetler Birliği'nde eş makineler yapılmaktaydı. Her iki devlet de Kıyamet Günü Makinesi olasılığından kalabalık merkezleri korumaktan çok meraklılar, protestocular ve basının gözünden kaçabilmek için yapım yeri olarak epey ıssız yerleri seçmişlerdi. Birleşik Devlerler'de Wyoming'de, Sovyetler Birliğinde de Kafkas'ların ötesinde Özbek Cumhuriyetinde yapılmaktaydı Makine Montaj yerleri çevresine yeni fabrikalar kurulmuştu. Varolan sanayinin üretilebileceği parçalar ise çok geniş bir çevreye dağıtılmıştı. Örneğin Jena'da bir fabrika hem Amerikan hem Sovyet Makine'lerinde kullanılacak optik aletleri üretmekteydi. Ayrıca her parça Japonya'ya gönderiliyor, burada mümkün olduğu kadarıyla incelenip nasıl çalışacağı anlaşılmaya çalışılıyordu.

Bir parçanın Mesaj'da belirtilmeyen bir teste tabi tutulmasının Makine'nin çeşitli parçalarının pek hassas olan dengesini bozabileceği konusunda bir kuşku da vardı. Makinenin belli başlı büyük parçalarından biri de birbirine dik eksenli, yüksek hızla dönmek üzere dizayn edilmiş ve ortak merkezli üç dış küre idi. Bunların üzerlerinde çok hassas ve karmaşık şekiller vardı. İnsanların kendiliklerinden yaptıkları bir iki test sırasında döndürülmüş olan böyle bir parça Makine'ye monte edildiğinde çalışacak mıydı acaba? Aynen bunun gibi denenmemiş bir küre çalışabilecek miydi?

Amerika'nın en büyük müteahhidi Hadden Sanayi idi. Sol Hadden parçaların Mesaj'da yetki verilmedikçe denenmesini, hatta sırası gelmeden

monte edilmesini bile yasaklamıştı. Mesaj'da aksine bir kayıt olmadıkça talimat harfiyen uygulanacak emrini vermişti. İçişlerine kendilerini bir büyünün gereklerini yerine getiren ortaçağ sihirbazları gibi görmelerini söylüyordu. Tek bir heceyi bile yanlış telâffuza kalkışmayın diyordu.

Bütün bunlar Bininci yıldan iki yıl önce yer almaktaydı. Kıyamet Günü'nün ya da İsa'nın İkinci Gelişi'nin mutlu beklentisiyle o kadar çok kişi çalışma yaşamından el ayak çekmekteydi ki bazı sanayilerde usta işçi bulunamaz olmuştu. Hadden'in işgücünü Makine'nin yapımına ayırabilmesi ve taşaronlara özendirici bedeller verebilmesi Amerika'nın şimdiye kadarki başarısının ana nedeni olarak görülmekteydi.

Ancak Hadden de işten çekilmişti — Preachnix mucidinin çok iyi bilinen görüşleri karşısında bir sürpriz olmuştu bu. Altındakiler önemli kararları hâlâ onun vermekte olduğunu söylüyorlardı. Ancak Hadden'le iletişim ancak hızlı bir telenet servisi aracılığıyla yapılabilmekteydi.

Adamları raporlarını, yetki isteklerini ve kendisine sormak zorunda oldukları soruları bilimsel bir telenet servisinin kilitli kutusuna bırakıyorlardı. Cevapları da yine bir kilitli kutuyla geliyordu. Garip bir düzendi bu, ama aksaksız çalışıyor gibiydi. İlk ve en güç adımlar bir kere atılıp Makine gerçekten biçimlenmeye başladıktan sonra ise S. R. Hadden'den daha da az haber alınmaya başlamıştı. Dünya Makine Konsorsiyumunun yöneticileri bu durumdan endişe duymuşlarsa da, açıklanmayan bir yerde Bay Hadden ile uzun uzun konuştuktan sonra içleri rahat olarak döndükleri söyleniyordu. Hadden'in nerede olduğunu onlardan başka bilen yoktu.

1950 ortalarından bu yana Dünya stratejik silah stoku 3.200'ün altına düşmüştü. Silahsızlanmanın daha güç aşamaları konusunda çok taraflı konuşmalar sürdürülmekteydi. Bir tarafın silah sayısı ne kadar az ise öteki tarafın zaten az sayıda olan silahım daha da azaltması tehlikeli olacaktı. Bu silah azaltma süreci hem uzmanlar hem de kamuoyunda bir tür kendi hızını yaratmıştı. Silahlanma savaşında olduğu gibi iki süper güç şimdi yine rekabet halindeydiler: ama bu kez silah indirimi rekabetiydi bu. Pratik askerî amaçlar bakımından pek fazla bir şey verdikleri söylenemezdi; hâlâ gezegendeki uygarlığı yok edecek güce sahiptiler. Ancak gelecek için beliren iyimserlikte, yeni gelişen kuşağa beslenen umutta bu başlangıç çok

başarılı olmuştu. Belki de hem dinî hem laik alanda yaklaşan Bininci yıl kutlamalarının yardımıyla devletler arasındaki silahlı çatışmalar gözle görünür derecede azalmıştı. Mexico City'nin Kardinal Başpiskoposu buna, Tanrı’nın Barışı' diyordu.

Wyoming ve Özbekistan’da yepyeni sanayiler yaratılmıştı, yerden yepyeni kentler fışkırıyordu. Bunların masrafı sanayileşmiş ülkeler tarafından oransız bir şekilde yüklenilmişti, ancak yapılan hesaplarda bu masrafın Dünya'da kişi başına yüz dolara geldiği saptanmıştı. Dünya nüfusunun yüzde yirmi beşi için yılda yüz dolar çok önemli bir paraydı. Makine'ye harcanan para doğrudan doğruya bir hizmet ya da mal sağlamamaktaydı. Ancak Makine hiç çalışmasa bile yeni teknolojilerin ortaya çıkmasının büyük kâr olduğu düşünülüyordu.

Bu hızın çok aşırı olduğunu, yeni bir adım atmadan önce eski adımın çok iyi anlaşılması gerektiğini düşünenler vardı. Makine'nin yapımı kuşaklar boyu sürecekse ne çıkardı bundan yani, diyorlardı bir kısım insanlar. Gelişme masraflarını on yıllar boyunca yaymak Makine yapımının Dünya ekonomisine olan yükünü hafifletirdi. Pek çok bakımdan mantıklı bir düşünceydi bu, ancak uygulaması çok güçtü. Makine’nin yalnızca bir parçasını nasıl geliştirebilirdin? Dünya'nın her yanındaki bilimadamları ve mühendisler Makine'nin kendi uzmanlıkları dışındaki alanlara da atılmaya çalışıyorlardı.

Bazıları ise Makine'nin yeteri kadar çabuk yapılamadığından, hatta asla bitirilemeyeceğinden endişe etmekteydiler. Amerikan Başkan'ı ile Sovyetler Birliği Başbakan'ı devletlerini Makine'nin yapımına seferber etmişlerdi. Ancak onlardan sonra gelecekler bunu yapmayabilirlerdi. Ayrıca, çok iyi anlaşılabilen kişisel nedenlerle, projeyi denetimleri altında tutanlar kendileri hâlâ sorumluluk mevkilerinde iken bunun bitirildiğini görmek isteyebilirlerdi. Bazıları da Mesaj’ın bu kadar çok frekansta bu kadar uzun bir süre yayımlanmasında bir acillik olduğunu söylüyorlardı. Bizden Makine'yi ha zır olduğumuz zaman yapmamızı istemiyorlardı. Bunu hemen şimdi yapmamızı istiyorlardı. Yapım hızı artma ya başladı bunun üzerine.

İlk sistemler açıklayıcının birinci bölümündeki basit teknolojilere dayandırılarak yapılmıştı. Belirtiler testler kolaylıkla başarılmıştı. Ancak daha sonraki daha karmaşık testlerle birlikte zaman zaman başarısızlıklar da

bildirilmeye başlandı. Sovyetler Birliği'nde bu başarısızlıklar çok daha sıktı. Parçaların nasıl çalıştıklarını kimse bilmediği için başarısızlık noktasından geri giderken üretim sürecindeki yanlışın nerede olduğunu saptamak genellikle olanaksızdı. Bazı durumlarda parçalar, sürat ve yanlışsızlık rekabetine girmiş olan iki ayrı üreticide yaptırılmaktaydı. İkisi de başarılı iki parça olduğu taktirde de her ülke kendi ürününü seçmek eğilimini gösteriyordu. Böylece her iki ülkede montajına başlanmış olan Makine'ler tıpatıp birbirlerinin eşi değildi.

Sonunda Wyoming'de sistem bütünlüğü, ayrı parçaların tamamlanmış Makine'ye montaj günü geldi. Bu yapım sürecinin en kolay bölümü olacaktı. Bunu bir iki yıl içinde bitireceklerini umuyorlardı. Bazıları da Makine'nin harekete geçirilmesiyle Dünya'nın sonunun getirilmesinin takvime uygun olacağım düşünmekteydiler.

Wyoming'de tavşanlar daha kurnazdılar. Ya da daha aptal. Bunu kestirmek çok güçtü. Thunderbird'un farları yolda birkaç tavşan yakalamıştı. Ancak yüzlerce-sinin yol kenarına dizilmesi adeti New Mexico'dan buraya gelmiş değildi, anlaşıldığı kadarıyla. Ellie Wyoming'deki durumun Argus'tan pek değişik olmadığını kısa zamanda anlamıştı. Büyük bilimsel tesisin çevresi binlerce kilometrekarelik bomboş topraklarla çevriliydi. Ellie ne programın yöneticisiydi ne de mürettebattan biri. Ama buradaydı işte, düşünülebilecek en büyük girişimlerden birinde çalışıyordu. Hiç kuşkusuz Makine harekete geçirildikten sonra ne olursa olsun Argus projesi insanlık tarihinin bir dönüm noktası olarak kalacaktı.

Tam da fazladan bir birleştirici güç gerektiği anda karanlıklar içinden bu çıkıverdi, diye düşündü. Yirmi altı ışıkyılı öteden, 230 trilyon kilometre öteden. Senden bin yıl ilerde bir uygarlık aranızda hiçbir fark gözetmeksizin size hitap ettiği takdirde kendini İskoç, Slovak ya da Sezuan'lı olarak düşünebilmen güçtü. Dünya'nın teknolojik açıdan en geri kalmış ülkesiyle sanayileşmiş ülkeler arasındaki uçurum hiç kuşkusuz sanayileşmiş ülkelerle Vega'daki varlıklar arasındaki uçurumdan çok daha az derindi. Bir zamanlar çok sağlam görünen ırk, din, dil, ulus, ekonomi ve kültür farklılıkları şimdi daha az önemliydiler.

«Hepimiz insanız.» Bugünlerde sık sık duyulan bir sözdü bu. Son birkaç on yıl içinde, özellikle de basında, bu tür deyişlerin ne kadar az dile

getirilmiş olduğuna şaşmamak elde değildi. Aynı gezegen.' paylaşıyoruz ve çok büyük bir olasılıkla da aynı Dünya uygarlığını, diyorlardı. Dünyadışı varlıkların şu ya da bu ideolojik fraksiyonların temsilcileri ile konuşmayı seçeceklerini düşünmek pek olası değildi. Mesaj'ın varlığı Dünya'yı birleştirmeye başlamıştı. Bunun gerçekleştiğini gözlerinle görebiliyordun.

Ellie'nin seçilmediğini duyan annesinin ilk sorusu, «Ağladın mı?» olmuştu. Evet ağlamıştı. Doğaldı bu. Hiç kuşkusuz benliğinin bir parçası o aracın içinde olmak istiyordu. Ancak annesine Drumlin'in seçilmekte haklı olduğunu da söylemişti.

Sovyetler Lunacharsky ile Arkhangelsky arasında bir seçim yapamamışlardı; her ikisi de görev için hazırlanacaklardı. Bu hazırlanmanın Makine'yi en iyi bir biçimde anlamanın dışında ne olabileceği pek anlaşılır bir şey değildi. Amerikalılardan bazıları bunun Sovyetlerin iki Makine sözcüsü elde etme amacına yönelik olduğunu söylüyorlarsa da Ellie bunun böyle olmadığını düşünüyordu. Lunacharsky de Arkhangelsky de çok yetenekli kişilerdi. Sovyetlerin kimi göndereceklerine nasıl karar vereceklerini merak ediyordu doğrusu. Lunacharsky Birleşik Devletler'deydi ama Wyoming'de değildi. Yüksek düzeyde bir Sovyet heyeti arasında Savunma Bakan Yardımcılığına yeni getirilmiş olan Michael Kitz'le görüşmek üzere Washington'da bulunuyordu. Arkhangelsky ise Özbekistan'daydı.

Wyoming ıssızlıklarında gelişen yeni bir kente Makine adı verilmişti. Sovyetler'dekine ise aynı adın Rusçası: Makhina. Her biri yerleşim birimlerinden, iş alanlarından ve sanayi tesislerinden oluşmaktaydı. Fabrikalardan bazıları gösterişsizdi, en azından dışları böyleydi. Bazılarının ise garip yapıları ilk bakışta görülüyordu —kubbeler ve minareler, millerce dış boru. Tehlikeli olabilecek fabrikalar— örneğin organik madde üretenler — burada Wyoming'deydi. Daha iyi anlaşılan teknolojiler tüm Dünya'ya dağılmıştı. Yeni sanayiin merkezi Systems Integration Facility idi ki tamamlanmış parçalar burada toplanıyordu. Ellie kimi zaman bir parçanın geldiğini görünce kendisinin bunun çizimini ilk gören insan olduğunu düşünürdü. Her yeni parça sandığından belirtilen testlerden geçirildiğinde içinde analık gururuna çok yakın bir sıcaklık hissederdi.

***

Ellie, Drumlin ve Valerian uzun bir süre önce planlanan Vega sinyalleri konulu toplantıları için bir araya gelmişlerdi. Tesise vardıklarında herkes Babil'in yanmasını konuşuyorlardı. Olay sabahın ilk saatlerinde, sürekli müşterilerin en günahkârlarının bulundukları bir saatte başlamıştı. Havan topları ve yangın bombalarıyla silahlı bir grup aynı anda Enlil ve İştar kapılarından girmişler, Ziggurat ateşe verilmişti. Gazetelerde Assur Tapmağı'ndan kaçan yarı çıplak insanların fotoğrafları vardı. Çok yaralı olmasına rağmen olayda kimse ölmemişti. Saldırıdan hemen önce Önce-Dünyacıların sahip olduğu ve amblemi bir yıldırımın parçaladığı bir dünya olan New Yor Sun gazetesine telefon edilip saldırının başladığı bildirilmişti. Arayan kişi bunun Amerikan ahlâk ve edebi adına pislik ve kokuşmuşluktan bıkmış olanlarca düzenlenen bir misilleme olduğunu söylemişti. Babil Şirketi'nin başkanından saldırıyı kınayan bir bildiri yayınlanmıştı ama, o ana kadar S.R. Hadden'den bir tek söz bile duyulmuş değildi.

Ellie'nin Hadden'i Babil'de ziyaret ettiği bilindiğinden proje personeli arasından birkaç kişi onun tepkisini merak ediyorlardı. Olay yerinin coğrafyası hakkındaki bilgisine bakılırsa orasını pek çok ziyaret etmiş olduğu anlaşılan Drumlin bile bu konuda kadının fikrini öğrenmek istiyordu. Ellie Drumlin'i araba kullananlardan biri olarak hayal etmede hiç güçlük çekmemekteydi. Ama belki de yalnızca bir şeyler okumuştu Babil hakkında. Dergilerden Babil'in fotoğrafları ve krokileri bol bol yayınlanmıştı.

Sonunda işlerine döndüler. Mesaj aynı frekanslarda, dalga boylarında, zaman sürelerinde, polarizasyon ve faz modüllerinde devam etmekteydi. Vega uygarlığı kendilerini görevlerine adamış kişiler olmalıydılar. Belki de vericilerini kapatmayı unutmuşlardı. Valerian'ın gözlerinde dalgın bir bakış vardı.

«Peter, düşünürken neden tavana bakıyorsun?»

Drumlin'in bu son birkaç yıl içinde yumuşadığı söyleniyordu. Ancak görünüşüne bakarak bir reform içinde olduğu pek söylenemezdi. Birleşik

Devletler Başkanı tarafından ulusunu dünyadışı varlıkların önünde temsil etmenin büyük bir onur olduğunu söylerdi. Yakınlarına bu yolculuğun hayatının doruk noktası olacağını dile getirmekteydi. Geçici olarak Wyoming'de bulunan ve hâlâ ısrarla sadakatini sürdüren karısı Makine'yi yapan bilimadamları ile teknisyenlere gösterilen diaları da sık sız izlemek zorunda kalıyordu. Yapım yeri doğum yeri olan Montana'ya yakın olduğundan Drumlin zaman zaman oraya kısa süreli ziyaretler yapmaktaydı. Bir keresinde Ellie kendisini arabasıyla Missoula'ya götürmüştü. İlişkilerinin başlamasından bu yana ilk kez birkaç saat boyunca saygılı davranmıştı kadına.

«Şşşt! Düşünüyorum,» dedi Valerian. «Bu bir gürültü bastırma tekniğidir. Görüş alanımdaki pürüzleri gidermeye çalıştığım sırada sen kalkmış duyma alanımda yeni bir pürüz oluşturuyorsun. Bana neden boş bir kâğıda bakmadığımı da sorabilirsin. Kâğıt çok küçüktür de ondan. Kâğıda bakarken çevredeki şeyleri de görebilirim. Her neyse konu şu: Neden hâlâ Hitler'in mesajı ile Olimpiyat yayınını alıyoruz? Yular geçti aradan. Şu ana kadar İngiliz Kralının taç giyme törenini almışlardır. Neden Dünya ve Asa ile samur kürk görüntüleri ile '... Tanrı'nın iradesiyle İngiltere ve Kuzey İrlanda Kralı ve Hindistan İmparatoru Altıncı George olarak tac giymiş olan...' diyen sesi alamıyoruz?»

Ellie, «Taç giyme töreni sırasında Vega'nın İngiltere üzerinde olduğundan emin misin?» diye sordu.

«Olimpiyat mesajını almamızdan birkaç gün sonra kontrol ettik onu.

Yayın yoğunluğu Hitler olayından çok daha güçlüydü. Vega'nın Tac Töreni'ni alabildiğinden hiç kuşkum yok.»

«Bizim hakkımızda bildikleri şeyleri bizim bilmemizi istemedikleri mi kaygılandırıyor seni?»

«Aceleleri var» dedi Valerian. Arasıra kehanette bulunurmuş gibi konuşma adetindeydi.

«Daha çok bize Hitler'i bildiklerini anlatmak isti-yorlardır,» dedi Ellie.

«Bu da benim söylediğimden başka bir şey değil aslında.»

«Pekâlâ, hayal ile bu kadar zaman öldürmek yeter,» diye homurdandı Drumlin. Dünyadışı varlıkların nedenleri konusundaki varsayımlar karşısında hep böyle sabırsızlık duyardı. Tahmine çalışmak boşuna, nasıl olsa kısa bir sürede öğreneceğiz, derdi. Bu arada da herkesin Mesaj üzerinde durmasını isterdi: Mesaj'da karşılarında kesin, iki yöne çekilmeyen, kusursuzca birleştirilmiş veriler vardı.

«Biraz gerçek siz ikinizin aklını başınıza toplamanıza yardımcı olur sanırım. Neden montaj yerine gitmiyoruz, ha?»

Makine'nin geometrik dizaynı çok basitti. Ayrıntılar ise aşırı karmaşık. Mürettebatın oturacağı beş koltuk on iki köşenin ortasındaydı. Yemek, yatmak ya da diğer vücut ihtiyaçlarını karşılamak için ayrılmış yerler yoktu. Mürettebat ile kişisel eşyaların ağırlığı hakkında ise çok kesin bir üst sınır getirilmişti. Uygulamada bu sınırlamalar ufak yapılı insanların lehineydi. Bazıları bu durumdan Makine'nin harekete geçtikten kısa bir süre sonra Dünya yakınlarında bir yıldızlararası uzay aracı ile buluşacağı anlamım çıkarmaktaydılar. Ancak radarla ve optik olarak yapılan en ince araştırmalarda bile böyle bir araca rastlanmamıştı. Dünyadışı varlıkların insanların en basit biyolojik ihtiyaçlarım unutmuş olmaları düşünülemezdi. Belki de Makine bir yere gidecek değildi. Belki de mürettebata bir şey yapacaktı. Mürettebat bölümünde hiçbir alet yoktu, ne aracı yönetecek bir şey, ne de bir düğme — yalnızca oturanların birbirlerini görebilecekleri biçimde yerleştirilmiş beş koltuk.

Mürettebat bölümünün üstünde ve altında on iki köşelinin sivrilen noktalarında karmaşık ve şaşırtıcı yapılarıyla organik madde yer almaktaydı. On iki köşelinin bu bölümünde rastgele yerleştirilmiş gibi erbiyum maddesi bulunuyordu. On iki köşelinin dışında da, her biri üç fizikî boyutun birini temsil eder gibi görünen üç tek merkezli küre bulunmaktaydı. Küreler anlaşıldığı kadarıyla manyetik olarak tutturulmuştu gövdeye — en azından talimatlarda güçlü bir manyetik alan jeneratörü belirtilmekteydi ve küreler ile on iki köşe arasındaki yerde hava boşluğu olacaktı.

Mesaj, Makine parçalarına birer ad vermemekteydi. Erbiyum altmış sekiz protonlu ve doksan dokuz nötronlu atom olarak tanımlanmıştı. Makine'nin çeşitli parçaları da sayısal olarak belirtilmişti — Parça 31 gibi. Teknoloji tarihini bilen bir Çek teknisyeni dönen kürelere benzel adını takmıştı: 1870'de Gustav Benzel dönmedolabı bulmuştu.

Makine'nin çizimi ve işlevi anlaşılamıyordu, bunu yapmak için yeni teknolojiler gerekmişti, ancak ne de olsa bazı maddelerden yapılıyordu ve krokileri çizilebilirdi. Hatta Dünya'nın her tarafında gazetelerde kesitleri çizilip yayınlanmıştı. Bittiğinde alacağı biçim kestirilebiliyordu. Teknolojik iyimserlik havası devam etmekteydi.

Drumlin, Valerian ve Arroway kimlik, parmak izi ve ses izi kontrollerinden geçtikten sonra montaj alanına girdiler. Üç kat yüksekliğinde vinçler organik kalıp içine erbiyum'u yerleştirmekteydiler. On iki köşelinin dış kaplamaları için beş köşeli levhalar montaj hattına asılıydı. Sovyetlerin henüz bazı sorunları olmasına rağmen Amerikan alt sistemleri son testlerden de başarıyla geçmişlerdi, Makine'nin bitmiş şekli yavaş yavaş belirmeye başlıyordu. Ellie benzellerin takılacağı yerlere baktı. Makine tamamlandığında Rönesans gökbilimcilerinin o halka biçimindeki kürelerini andıracaktı. Johannes Kepler bunu görseydi ne düşünürdü acaba?

Montaj binasının çeşitli katlarını oluşturan dairesel yollar teknisyenler, hükümet yetkilileri ve Dünya Makine Konsorsiyumunun temsilcileriyle doluydu. Onları seyrederken Valerian Başkan'ın karısıyla özel bir mektuplaşmaya girdiğini ve karısının bu konuda kendisine hiçbir şey söylemediğini anlattı.

Büyük sistemlerin bütünlüğü testine başlamak üzereydiler. Bazıları önerilen monitör cihazının bir yerçekimi dalga teleskopu olduğunu düşünüyorlardı. Test başlayacağı sırada daha iyi görmek için ortaya doğru yürüdüler.

Drumlin bir an içinde havalanmış, uçuyordu. Her şey havada uçuyor gibiydi. Ellie, hikâyede Dorothy'yi Oz ülkesine götüren hortumu hatırladı o anda. Bir ağır çekim filmi gibi Drumlin kolları iki yana açılmış olduğu halde üzerine doğru gelip Ellie'yi yere yıktı. Bunca yıldan sonra cinsel

yaklaşım fikri bu mu, diye düşündü Ellie yere devrilirken. Öğrenecek çok şeyi vardı doğrusu.

***

Olayı kimin yaptığı kesin olarak öğrenilemedi. Önce-Dünya'cılar, Kızıl Ordu Fraksiyonu, İslami Cihad, yer altında çalışan Kaynaşma Enerji Vakfı, Sih Ayrılıkçıları, Khmer Vert'ler, Afgan Dirilişi, Makine'ye Karşı Annelerin radikal kanadı, Omega Yedilisi, Broderbund, El Catorce de Febrero, Kuomintang Gizli Ordusu, Siyonist Birliği, Tanrı Partisi ve yeni canlanan Symbionese Kurtuluş Cephesi sorumluluğu yüklenen örgütler arasındaydılar. Bu örgütlerin çoğu sabotajı yapacak olanaklardan yoksundular. Ancak listenin uzunluğu Makine aleyhtarlığının ne kadar yaygın olduğunu açıkça gözler önüne sermekteydi.

Ku Klux Klan, Amerika Nazi Partisi ve Ulusal Demokrat Sosyalist Parti ve bunlar gibi düşünen bazı örgütler kendilerine hâkim olup sorumluluk üstlenmemişlerdi. Bunların üyelerinden etkin bir grup Mesaj'ın Hitler tarafından gönderildiği görüşündeydiler. Bir iddiaya göre Hitler Alman roket teknolojisinin başarısıyla 1945 Mayısı'nda Dünya'dan uzaya gönderilmişti ve aradan geçen bu yıllar içinde Nazi'ler büyük ilerlemeler kaydetmişlerdi.

Başkan birkaç ay sonra, «Makine'nin nereye gideceğini bilmiyorum,» diyecekti. «Ancak gittiği yer bu gezegenin yarısı kadar kaçık olsa bile yolculuğa değmeyecek olduğuna eminim.»

Soruşturma Komisyonunun sonradan saptadığına göre erbiyum tutturma parçalarından birinin patlama ile parçalanması sonunda iki büyük parça yirmi metreden aşağı uçmuştu. Ağırlık taşıyan iç duvarlardan biri çarpmanın etkisiyle çökmüş, on bir kişi ölmüş, kırk sekiz kişi yaralanmıştı. Makine'nin önemli parçaları kırılmıştı. Mesaj'da bir patlama testi yer almadığı için bu olaydan zarar görmemiş parçalar da etkilenmiş olabilirdi. Yapılan şeyin nasıl çalışacağı bilinmediği sürece yapımında çok dikkatli davranmak gerekirdi.

Bu olayı üstlenmeye çalışan örgütlerin sayısına rağmen Birleşik Devletler'de kuşkular sorumluluk üstlenmeyen bir iki grup üzerinde yoğunlaşmaktaydı: dünya-dışı varlıklar Makine'yi montajı bittiği anda patlamak üzere hazırlamışlardı, ancak biz montajda hata yapmıştık ve küçük bir patlama —belki de Kıyamet Günü Makinesi'nin tetiğinin patlaması— ile kurtulmuştuk. Bunlar yapımın çok geç kalınmadan durdurulmasını ve kalan parçaların değişik yerlerdeki tuz madenlerine gömülmesini istiyorlardı.

Ancak Soruşturma Komisyonu Makine Felâketinin daha çok Dünya kaynaklı olduğu konusunda kanıtlar bulmuştu. Birleştirme parçalarının içinde bilinmeyen amaçlı elips biçiminde bir boşluk vardı, boşluğun duvarları çok ince gadolinium telleriyle kaplıydı. Bu boşluğa Mesaj'ın Parçalar Listesinde olmayan plastik patlayıcı ile bir fünye yerleştirilmişti. Birleştirme parçası Hadden Cybernetics'in Indiana'da Terre Haute fabrikasında üretilmiş, bitmiş ürün test edildikten sonra kapatılıp mühürlenmişti. Gaudolinium teller ise el ile yerleştirilemeyecek kadar ince olduğundan bunun robot makinelerle yapılması gerekmiş, bunun üzerine robot mekanizmaları üretecek bir fabrika kurulmuştu. Fabrikanın yapım masraflarını Hadden Cybernetics tümüyle üstlenmişti, ileride fabrika ürünlerini çok daha fazla kâr getirecek kullanım alanları bulunacaktı.

Aynı partide gelen diğer üç erbiyum birleştirme parçası incelendiğinde herhangi bir patlayıcıya rastlanılmamıştı. (Sovyet ve Japon teknisyenleri kendi birleştirme parçalarını açmadan bir dizi uzaktan kontrol deneyleri yapmışlardı.) Terre Haute'da üretim aşamasının sonlarına doğru biri parçanın boşluğuna patlayıcıyı ve fünyeyi yerleştirmişti. Bu ve diğer parçalar fabrikadan çıktıktan sonra Wyoming'e özel bir trenle ve silahlı muhafızlar eşliğinde getirilmişti. Patlamanın zamanlaması ve sabotajın yapılış biçimi bunun Makine'nin yapımım bilen birinin yaptığını gösteriyordu.

Ancak soruşturmadan pek sonuç alınamamaktaydı. Sabotajı yapma nedeni ve amacı olmasa bile böyle bir şeye fırsat bulabilecek pek çok insan vardı: teknisyenler, kalite kontrolcüler, taşıma için kutuları mühürle-yenlerin sayısı birkaç düzineyi buluyordu. Yalan makinesinde başarısız olanların kolay kolay çürütülmeyecek tanıkları vardı. Kuşkululardan hiçbiri

gittiği barda ağzından bir şey kaçırmış değildi. Hiçbiri kendi imkânları dışında bir yaşantıya başlamamıştı. Sorgulama sırasında kimse 'çözülmüş' değildi.

Sovyetlerin sabotajdan sorumlu olduğunu söyleyenler onların amaçlarının Makine'yi ilk çalıştıranın Birleşik Devletler olmaması olduğunu iddia ediyorlardı. Rusların sabotaj için teknik yeterlilikleri vardı ve Makine'nin yapım protokol ve uygulaman konusunda ayrıntılı bilgiye sahiptiler. Olayın hemen ardından Lunacharsky' nin eski bir öğrencisi olan ve Wyoming'de Sovyet bağlantı yetkilisi olarak çalışan Anatoly Goldmann Moskova'ya acele telefon edip bütün birleştirme parçalarını sökmelerini bildirmişti. Ulusal Güvenlik Ajansı tarafından dinlenen bu konuşma Rusların sabotajla ilişkisi olmadıklarının kanıtıydı ancak bir yandan da telefon konuşmasının kuşkularını üzerlerinden atmak için bir oyun olduğu, ya da Goldmann'ın sabotajdan önceden haberi olmadığı da ileri sürülmekteydi. İki nükleer süper gücün arasındaki gerilimin son günlerde azalmasından huzursuz olanlar bu iddiayı benimsemişlerdi. Moskova ise bu imadan haklı kabul edilecek derecede alınmıştı.

Gerçekte ise Sovyetlerin kendi Makine'lerinin yapımıyla başları tahmin edildiğinden daha büyük dertteydi. Şifresi çözülmüş Mesaj'dan yararlanan Orta Ağır Sanayi Bakanlığı maden çıkartılmasında, metalürjide, makine araç gerecinde başarılı olmuştu. Ama yeni mikro- elektronik ve sibernetik dallarında gelişme çok daha güçtü ve Sovyetlerin Makine'sinin bu tür parçalarından çoğu Avrupa ve Japonya'da yaptırılmaktaydı. Sovyet iç sanayii için daha güç bir dal da, daha çok moleküler biyolojide geliştirilen tekniklere dayanan organik kimya idi.

1930'larda Stalin, Mendel genetiğinin ideolojik olarak kabul edilemeyeceğini bildirip de Trofim Lysenko adında politikaya bulaşmış bir tarımcının saçma sapan genetiğini bilimsel doğru olarak kabul ettiğinde Sovyet genetik bilimine büyük bir darbe vurulmuştu. Sovyet öğrencilerine iki kuşak boyunca kalıtımın temelleri konusunda hiçbir şey öğretilmemiş ti. Şimdi, altmış yıl sonra, Sovyet moleküler biyoloji ve genetik alanları Amerika'ya göre geri kalmıştı ve bu alanda Sovyet bilimadamları pek az büyük keşifte bulunmuşlardı. Dinsel nedenlerle öğrencilerin evrim ve modern biyoloji kavramlarını öğrenmelerine karşı çıkıldığında Amerika'da

da buna benzer bir durumla karşılaşılmış, ancak yobazların Amerika'da Stalin'in Sovyetler Birliğinde olduğu kadar güçlü ve etkili olmamaları nedeniyle bu tehlike atlatılmıştı.

Başkan için hazırlanan Ulusal Haberalma Değerlendirmesi raporunda sabotajda Sovyet parmağına rastlanmadığı belirtiliyordu. Aksine, mürettebat konusunda eşit oldukları için Sovyetlerin Amerikan Makinesinin tamamlanmasında çıkarları da vardı. CIA başkanı bunu şöyle dile getiriyordu: 'Sizin teknolojiniz Üçüncü Düzeyde, rakibiniz sizden bir derece ilerde Dördüncü Düzeyde ise ve birdenbire karşınıza On beşinci Düzey teknolojisi çıkar da siz de buna yeterli kaynak ile eşit olarak katılabilecekseniz buna sevinirsiniz.' Amerikan hükümetinin pek az yetkilisi olayda Sovyet parmağı görmekteydi, hatta Başkan, bu konuyu bir kereden çok dile de getirmişti. Ancak eski alışkanlıkların ölmesi kolay değildir.

«Ne kadar iyi örgütlenmiş olursa olsun hiçbir çılgın grubu bu tarihi hedefe varılmasını önleyemeyecektir,» demişti Başkan. Oysa uygulama alanında ulusal bir birlik sağlanması şimdi çok daha güçtü. Sabotaj mantıklı olsun mantıksız olsun, daha önce yapılan her itiraza yeni bir canlılık vermişti artık. Amerikan projesinin devamını sağlayan tek şey Sovyetlerin kendi Maki-ne'lerini tamamlaması korkusuydu.

Karısı Drumlin'in cenaze törenini aile arasında yapmak istemişse de, her zaman olduğu gibi onun bu iyi niyetli kararı hemen saptırılmıştı. Fizikçiler, paraşütçüler, hükümet yetkilileri, gökbilimciler, dalgıçlar ve Dünya DAYA topluluğu hep törene katılmak istiyorlardı. Bunlar bir süre bu töreni alabilecek tek büyüklükte olan New York City'nin Kutsal Aziz John Katedrali'nde yapmak istemişlerse de sonunda küçük bir zafer kazanan Drumlin'in karısı töreni kocasının doğduğu yer olan Montana'nın Missoula kasabasında açık havada yaptırdı. Yetkililer de güvenlik sorunlarını basitleştirmesi nedeniyle bu çözümü kabul etmişlerdi.

Valerian'ın yarası fazla ağır değildi, ama doktorları yine.de törene katılmamasını söylemişlerdi. Ancak törene katılan Valerian oturduğu tekerlekli koltuktan bir konuşma yaptı. Valerian, Drumlin'in özel dehasının ne soracağını bilmesi olduğunu anlattı. DAYA sorununa da kuşkuyla yaklaşmıştı çünkü kuçkuculuk bilimin kalbinde yatan bir şeydi. Ancak Mesaj'ın alınmakta olduğu bir kere anlaşıldıktan sonra, kimse onun kadar

kendini adamamıştı bunun çözümüne. Başkan'ı temsil eden Michael Kitz ise Drumlin'in kişisel niteliklerini —başkalarının duygularına saygısıydı. Drumlin başka bir yıldıza giden ilk Amerikalı olarak tarihe geçecekti.

Ellie, der Heer'e kendisinin konuşmayacağını söylemişti. Basın toplantısı da yapmayacaktı. Belki birkaç fotoğraf çektirmeye razı olurdu — fotoğrafın önemini kavrıyordu. Gerekeni söyleyebileceğine güvenemiyordu. Yıllardır. DAYA için olsun, Argus için olsun, ardından Mesaj ve Makine için olsun bir tür sözcü gibi ortaya çıkmıştı. Ama bu değişikti. Bunu içine sindirebilmek için zamana ihtiyacı vardı.

Bilebildiği kadarıyla Drumlin onun hayatını kurtarmak isterken ölmüştü. Patlamayı diğerlerinden önce duymuş, yüzlerce kiloluk erbiyum kütlesinin üzerlerine geldiğini görmüştü. Hızlı refleksleriyle Ellie'nin üzerine atlayıp onu sütunun ardına itmişti.

Ellie, der Heer'e de bu olasılıktan söz ettiğinde der Heer, «Drumlin herhalde kendini kurtarmak için sıçrıyordu ve sen de önünde duruyordun,» demişti. Haksız bir suçlamaydı bu. Ancak der Heer Ellie'nin hoşnutsuzluğunu seçmiş gibi Drumlin'in belki de yere düşen erbiyum kütlesinin sarsıntısı ile havaya fırladığını eklemişti hemen.

Ellie emindi. Olayı görmüştü. Drumlin yalnızca onu kurtarmayı düşünmüştü. Kurtarmıştı da. Bir iki sıyrık dışında Ellie yara bile almamıştı. Sütunun ardının da olan Valerian'ın yıkılan bir duvarla iki bacağı birden kırılmıştı. Ellie çok talihliydi. Bayılmamıştı bile.

Olanları anladığı anda aklına ilk gelen şey gözlerinin önünde paramparça olan eski öğretmeni değil, Drumlin'in başkasını kurtarmak için kendi hayatını feda etmesi, ya da Makine Projesinin geri kalması değildi. Ben gideceğim, beni göndermek zorundalar, başkası yok artık, diye düşündüğünü çok iyi hatırlıyordu.

Hemen o an toparlamıştı kendini. Ama çok geç kalmıştı. Bu bencilliği karşısında dehşete düşmüştü. Drumlin'in aynı zayıflıklara sahip olmuş olması hiçbir şeyi değiştirmezdi. Kendisi dışında her şeye gözleri kapalı, gelecek için planlar kurmakla meşgul olduğunu fark etmek dehşet verici bir şeydi. Bir anlık bile olsa. En çok nefret ettiği de iç benliğinin o mutlak

bencilliğiydi. Benliği özür dilemiyor, acıma göstermiyor, inatla yoluna devam ediyordu. Sağlıksız bir şeydi bu. Ellie bunu kopartıp atmanın olanaksızlığını biliyordu. Bunun üzerinde sabırla çalışmalı, mantıklı yola sokmaya çalışmalı, aldatmalı, hatta belki de tehdit etmeliydi.

Soruşturma ekibi olay yerine geldiğinde konuşamamıştı. «Korkarım size söyleyebileceğim fazla bir şey yok. Üçümüz montaj yerine doğru yürüyorduk, birden bir patlama oldu ve her şey havaya uçmaya başladı. Yardım edemediğim için üzgünüm. Keşke edebilseydim.»

Ellie meslektaşlarına da olay konusunda konuşmak istemediğini söylemişti. Sonra o kadar uzun bir süre dairesine kapanmıştı ki, sağlığını sormak için ardından birini göndermişlerdi. Ellie montaj yerine gelmeden önce ne konuştuklarını, Missoula'ya arabayla giderlerken nelerden söz ettiklerini, doktora öğrenciliğinin başlarında ilk gördüğünde Drumlin'in nasıl olduğunu hatırlamaya çalışıyordu. Yavaş yavaş içinde bir noktanın Drumlin'in ölümünü istediğini fark etti — hem de Makine'de Amerikan koltuğuna rakip olmalarından çok önce. Adamdan kendisini sınıf arkadaşları önünde küçük düşürdüğü için, Argus'a karşı çıktığı için, Hitler filmini almalarından hemen sonra söyledikleri için nefret ediyordu. Onun ölmesini istemişti. Şimdi de ölmüştü işte. Bir bakıma onun ölümünden kendisi sorumlu sayılırdı.

Ellie olmasaydı şimdi ölmüş olur muydu acaba? Elbette: Mesaj'ı bir başkası keşfederdi ve Drumlin de olaya balıklamasına dalardı. Söylemesi kolaydı bunun. Ama aslında Ellie, kendi bilimsel dikkatsizliğiyle belki, onu Makine Projesine daha fazla çekmiş değil miydi? Adım adım düşünüyordu olasılıkları. Kendisini güç duruma düşüren bir şey varsa daha bir şiddetle üzerine gidiyordu. Şu ya da bu nedenle hayranlık duyduğu erkekleri düşündü. Drumlin. Valerian. Der Heer. Hadden... Joss. Jesse... Staughton?.. Babası.

«Dr. Arroway?»

Mavi basma elbiseli orta yaşlı iriyarı bir kadın Ellie'yi daldığı hayallerden uyandırdı. Kadının yüzü tanıdık gibiydi. İri göğsü üzerindeki bez kimlik belgesinde adı yazılıydı: «H. Bork. Göteborg.»

«Dr. Arroway, kaybınız... kaybımız için çok üzgünüm. David bana sizden çok söz etmişti.»

Elbette! Efsanelerin Helga Bork'u, Drumlin'in sualtı dalış arkadaşı. O kadar sıkıcı doktora öğrencisi dia gösterisinin kahramanı. O resimleri kim çekmişti acaba, diye düşündü Ellie. Sualtı buluşmaları için bir de fotoğrafçı mı tutarlardı?

«Bana birbirinize ne kadar yakın olduğunuzu anlatmıştı.»

Bu kadın ne söylemeye çalışıyor bana? Drumlin ona imalarda mı...

Gözleri doldu Ellie'nin.

«Çok üzgünüm, Dr. Bork, kendimi pek iyi hissetmiyorum.» Kadın başını eğerek hızla uzaklaştı yanından.

Cenaze töreninde görmek istediği pek çok kişi vardı: Vaygay, Arkhangelsky, Gotsridze, Baruda, Yu, Xi, Devi. Ve beşinci yolcu olarak adından söz edilmeye başlanan Abonneba Eda. Ancak duyguları paramparça bir haldeyken uzun uzun konuşmalara giremezdi. En önemlisi söylenecek sözlere güvenemezdi. Projenin iyiliği için neler, kendi ihtiyaçlarım tatmin için neler söyleyecekti? Karşısındakiler anlayışlıydılar. Ne de olsa birleştirme parçası Drumlin'in üzerine inip yamyassı ettiğinde ona en yakın olan insan Ellie idi.

ON ALTINCI BÖLÜM

Ozon Büyükleri

Bilimin tanıdığı Tanrı yalnızca evrensel yasaların Tanrı'sı, perakendeci değil, toptancı bir Tanrı olmalıdır. O kendi

yolunu kişilerin rahatına uyduramaz.

— WILLIAM JAMES

The Varieties of Religious Experience (1902)

Birkaç yüz kilometrelik bir yükseklikte Dünya gökyüzünün yarısını kaplar, gözün bir bakışta gördüğü Mindanao'dan Bombay'a kadar uzanan mavi şerit güzelliğiyle insanın yüreğini titretir. Evim, yurdum diye düşünürsün. Dünyam bu benim. Geldiğim yer. Bildiğim herkes, orada, o acımasız ve zarif mavinin altında yaşamıştır.

Şafaktan şafağa, ufuktan ufuğa bir yarış içindesin, gezegeni bir buçuk saatte çevreleyebiliyorsun. Bir süre sonra tüm anormallikleri ve özellikleri ile tanırsın onu. Çıplak gözle görülebilecek her şeyi görüyorsundur. Son geçişinde Karayipler üzerinde gördüğün o tropikal kasırga Fort Lauderdale'e varmış mıdır? Hindukuş Dağlar'ı içinde bu yaz karları erimiş olan var mı? Mercan Denizi'nin mavi kayalıklarına hayran kalırsın elinde olmadan. Batı Antartika Buz Dağı'na bakıp bunun yıkılmasıyla gerçekten gezegenin tüm kıyı kentlerinin sular altında kalıp kalmayacağım düşünürsün.

Gündüzleri insan varlığını sezmek çok güçtür. Ama, geceleri kutup parıltısı dışında gördüğün her yanıp sönen parıltı insan eseridir. Boston'dan Washington'a kesintisiz uzanan şu ışık kuşağı Kuzey Amerika'dır. Şuradaki Libya'daki doğal gazın yakılarak havaya atılan kısmı. Japon karides filosunun göz kamaştırıcı ışıkları Güney Çin Denizi'ne kaymış. Her üzerinden geçişte Dünya yeni bir hikâye anlatır. Kamçatk'da bir yanardağ patlaması; Brezilya'ya yaklaşan bir Sahra kum fırtınası, Yeni Zelanda'da mevsime uygun olmayan bir soğuk hava dalgası görebilirsin. Dünyayı bir organizma, bir canlı olarak görmeye başlarsın. Onun için kaygılanırsın, ona bir zarar gelmemesini istersin. Ulusal sınırlar enlem ve boylamlar kadar gözle görünmezdir. Sınırlar keyfidir. Gezegen ise gerçek.

Bu yüzden uzay uçuşları duygularda yıkıcı bir etki yapar. Dünya yörüngesinde dolanacak kadar talihli olan insanlardan çoğu kısa bir düşünce döneminden sonra hep benzer şeyleri düşünürler. Uzay uçuşlarını başlatan devletler bunu büyük bir ölçüde millî nedenlerle başlatmışlardı; oysa hemen

hemen uzaya yükselen herkes uluslarötesi bir perspektife sahip olmuş, Yerküre'yi bir tek Dünya olarak görmüştü. Bu mavi Dünya'ya olan bağlılığın her şeyin üstüne çıkacağı günleri düşünmek pek güç değildi. Hatta bu bağlılık bir zamanlar bütün yıldızların birer güneş olduğunu bilmeyen insanların Güneş diye gözlerinde büyüttükleri o sarı cüce yıldızın çevresinde dönen dünya kümelerine de uzanacaktı. Pek çok insanın uzun süreler için uzaya gittikleri ve kendilerine düşünecek bir zaman kaldığı bugünlerde gezegen perspektifinin gücü hissedilmeye başlanmıştı. Bu alçak Dünya yörüngesine oturan insanların önemli bir bölümü aşağıda Dünya'da, etkin kişilerdi.

İnsanlar uzaya çıkmadan çok önce oraya hayvanlar gönderilmişti. Amipler, meyve sinekleri, fareler, köpekler ve maymunlar dayanıklı uzak deneyimlileri olmuşlardı. Daha uzun süreli uçuşlar mümkün olduğunda beklenmedik bir durum çıkmıştı ortaya. Uzay uçuşunun mikroorganizmalar üzerinde hiç, meyve sinekleri üzerinde ise pek az bir etkisi oluyordu. Ancak memelilerde yerçekimsizlik yaşam süresini uzatmaktaydı. Yüzde on ile yirmi arası. Yerçekimsiz atmosferde yaşandığında vücut yerçekimine karşı koymak için o kadar fazla güç harcamayacak, insan hücreleri daha yavaş okside olacak ve insan daha uzun yaşayacaktı. Bazı doktorlar bu etkinin insanlar üzerinde farelerde olduğundan daha belirgin olacağını iddia ediyorlardı. Havada hafif bir ölümsüzlük kokusu vardı.

Yeryüzünde kontrol altına alman gruba kıyasla, uzaya çıkmış hayvanlarda kansere tutulma oranı % 80 daha azdı. Kan ve lenf kanserlerinde bu oran % 90'a çıkıyordu. Alman kimyacısı Otto Warburg yarım yüzyıl önce pek çok kanserin nedeninin oksidasyon olduğunu söylemişti. Ağırlıksız durumda hücrelerin daha az oksijen kullanımı birden çok çekici olmaya başlamıştı. Daha önceleri sağlıkları için Meksika'ya gidenler şimdi uzaya bir bilet bulma peşindeydiler. Ancak fiyatlar aşırı yüksekti. Önleyici ya da klinik tıp için olsa bile uzay uçuşlarına şimdilik çok az insan katılabiliyordu.

Sivil yörünge istasyonları için o güne kadar duyulmamış miktarlarda paralar ortaya çıkmaya başlamıştı. İkinci Bin yılın sonunda birkaç yüz kilometre yükseklikte birkaç tane de emekli oteli de vardı artık. Aşırı pahalılığı dışında bunların ciddi bir elverişsizliği daha vardı: İlerlemiş

kemik hastalıkları ya da damar bozuklukları insanın Dünya'daki yerçekimi alanına dönmesini olanaksız kılıyordu. Ancak bazı yaşlı zenginler için bu bir sorun değildi. Bunlar bir on yıl daha yaşamak için gökyüzüne çekilmeyi ve zamanı gelince de orada ölmeyi seve seve kabul ediyorlardı.

Bazıları bunun gezegenin servetinin sorumsuzca harcanması olarak niteliyorlardı; zenginlerin ve güçlülerin şımartılmasına harcanmaktan çok bu para yoksul ve güçsüzlerin acil ihtiyaçlarına sarf edilmeliydi. Seçkin bir sınıfın uzaya göçmesine izin verip halk yığınlarının Dünya'da kalmalarına göz yummak saçmalıktı — gezegen onlara teslim ediliyordu. Başkaları ise bunu Tanrı'nın bir lûtfu olarak görmekteydiler: Gezegenin sahipleri sürüler halinde terk ediyorlardı gezegeni; orada, burada yaptıkları kadar kötülük yapamayacaklardı nasıl olsa. Ancak pek az kimse başlıca sonucu tahmin edememişti: en yararlı olabilecek insanların canlı bir gezegen perspektifine kavuşmaları. Birkaç yıl sonra Dünya yörüngesinde pek az milliyetçi kalmıştı. Ölümsüzlük özlemi içinde olanlara gerçek bir tehdit oluşturuyordu Dünya çapında bir nükleer çatışma.

Uzayda Japon sanayicileri, Yunanlı armatörler, Suudi Veliahtları, bir eski Başkan, eski bir Parti Genel Sekreteri, Çinli bir kauçuk kralı ve kendini emekliye ayırmış ünlü bir eroin kaçakçısı vardı. Batı'da, birkaç reklâm daveti dışında, Dünya yörüngesinde yaşayabilmek için bir tek koşul vardı: parasını ödeyebilecektin. Sovyet tesisleri ise çok daha değişik olup uzay istasyonu olarak adlandırılıyordu. Eski Parti Sekreterinin 'yaşlılık araştırması' yapılmak üzere orada olduğu bildirilmişti. Ancak halk kitleleri bundan yakmıyor değillerdi. Günün birinde kendilerinin de oraya gideceklerini hayal ediyorlardı.

Dünya yörüngesinde bulunanlar sakin, dikkatli, tedbirli kişilerdi. Aileleri ve yanlarında çalışanlar da aynı niteliklere sahiptiler. Bunlar hâlâ Dünya'da bulunan diğer zengin ve güçlü kişilerin sessiz dikkatlerini üzerlerinde topluyorlardı. Kamuoyuna açıklamada bulunmalarına rağmen görüşleri Dünya liderlerinin görüşlerini etkiliyordu. Beş nükleer gücün süregelen nükleer silahlardan arınma süreci yörüngedeki yaşlıların desteklediği bir tutumdu. Bunlar, Dünya'yı birleştirici yönü nedeniyle Makine'nin yapımını da onaylamışlardı. Zaman zaman milliyetçi örgütlerden biri Dünya yörüngesindeki bu geniş fesat birliğinden söz eder,

onların anavatanlarını satan kişiler olduklarını iddia ederlerdi. Diğer uzay istasyonundan gelenlerle Methuselah uzay aracında yapılan toplantının tutanakları olduğu söylenen broşürler elden ele dolaşıyordu Dünya'da. En ılımlı yurtseverin bile yüreğini korkuyla dolduracak 'eylem planları' yayınlanıyordu. Timesweek dergisi sahte olduğunu bildirdiği bu broşürlere 'Ozon Büyüklerinin Protokolları' adını vermekteydi.

***

Ellie, uzaya fırlatılmadan önceki günlerde zamanını —özellikle şafaktan hemen sonraki saatlerini— Cocoa Kıyısı'nda geçirmeye çalışıyordu. Kumsala ve Atlantik Okyanusu'na bakan bir daireye yerleşmişti. Yanında ekmek parçaları getirip martılara atmayı deniyordu. Kuşlar ekmekleri havada kapıyorlardı. Kimi zaman başının bir iki metre ötesi üstünde yirmi otuz martı dönüp duruyorlardı. Oldukları yerde kalabilmek için kanatlarını şiddetle çarpıyorlar, mucizevi yiyeceğin ortaya çıkması beklentisiyle gagalarını açıyorlardı. Rastgeleymiş gibi birbirlerine sürtünerek geçmelerine rağmen genelde sabit bir örneği izliyorlar gibiydiler. Ellie eve dönerken kumsalda küçük ve kusursuz bir palmiye yaprağı gördü. Yaprağı aldı, üzerindeki kumları dikkatle süpürüp eve götürdü.

Hadden kendisini uzaydaki şatosu Methuselah'a davet etmişti.

Haddenin kamuoyundan uzak durma tutkusu yüzünden hükümet yetkilileri dışında bu davetten kimseye söz edemezdi. Gerçekten de adamın yörüngede bir yer aldığı, uzaya yerleştiği bilinen bir şey değildi. Ellie'nin yetkililerden sorduğu herkes bu daveti kabul etmesi görüşündeydi. Der Heer, «Hava değişimi sana iyi gelir,» demişti. İlk uzay mekiği seferinde kendisine bir yer bulunmasına bakılırsa Başkan da bu ziyaretin iyi olacağını düşünüyordu. Yörüngedeki dinlence evine genellikle ticarî bir araçla gidilirdi. Daha büyük ve ancak bir kere kullanılabilen yeni bir araç yapımı da son aşamasına gelmişti. Eski uzay mekikleri hâlâ devletin askerî ve ticarî faaliyetlerinde kullanılmaktaydı. Uçuş için genel bir sağlılık dışında başka bir fizikî ihtiyaç gerekmiyordu. Ticarî uçuşlar giderken dolu, dönüşlerinde boş oluyorlardı. Buna karşılık mekik uçuşları giderken de dönüşte de

doluydular. Intrepid geçen haftaki inişinden önce Methuselah'a uğramış ve Dünya'ya iki yolcu getirmişti.

Ellie adamların adlarını biliyordu; biri, itici sistem çizimcisi biyologdu. Bunların Methuselah'ta ne işleri olduğunu merak etmişti doğrusu.

Araçta pilot dışında, iki uzman, ağzı sıkı bir subay, Maliye Bakanlığı’nın bir memuru vardı. Ellie kusursuz bir kalkıştan sonra ilk kez yerçekimsiz bir ortamın heyecanını hissetti. Bir buçuk kere Dünya çevresinde döndükten sonra Methuselah'la buluştular. Ticarî Narnia aracı iki gün sonra kendisini Dünya'ya döndürecekti.

Hadden'in deyimiyle Şato doksan dakikada bir kere döndüğü için hep aynı yüzü Dünya'ya bakmaktaydı. Hadden'in çalışma odasının penceresinden Dünya görünüyordu. Ellie'nin gördüğü ışık fotonları birkaç saniye önce karlı And Dağları'ndan yansımıştı.

Ellie'nin kendilerini dindar olarak kabul edenler de içlerinde olmak üzere huşu duygusundan utanan pek çok tanıdığı vardı. Ancak bu pencere önünde durup da bunu hissetmemek için insanın tahtadan olması gerek diye düşündü. Buraya genç şair ve müzisyenleri, sanatçıları, film yapımcılarını, aşırı mezhep bürokrasilerine kapılmamış gerçek dindarları göndermek gerek diye düşündü. Bu duygu Dünya'daki sıradan insanlara kolaylıkla iletilebilirdi. Ne yazık ki buna ciddi olarak kalkışılmamıştı o güne kadar.

***

«Buna, alışırsın ama bıkmazsın.» dedi Hadden. «Zaman zaman hâlâ esin verici bir şeydir.»

Hadden bir diyet kola yudumlamaktaydı. Ellie de daha sert bir şey önerisini geri çevirmişti. Uzayda etanol epey güç bulunan bir şey olmalı, diye düşündü.

«Özlediğiniz şeyler var elbette — uzun yürüyüşler, yüzmek, habersiz gelen dostlar gibi. Ama ben bunlardan zaten pek hoşlanmazdım. Hem gördüğünüz gibi dostlar yine de ziyarete gelebiliyorlar.»

«Büyük masraflara katlanarak ama.»

«Komşu dairede kalan komşum Yamagishi'ye ayın her ikinci salı günü bir kadın gelir. Sizi adamla sonra tanıştıracağım. Esaslı biri. Birinci sınıf bir savaş suçlusu — ama yalnız suçlanmış, hüküm giymemiş.»

«Peki, bunlara neden ne?» diye sordu Ellie. «Siz Dünya'nın sonunun geldiğini düşünmüyorsunuz. Burada ne işiniz var?»

«Manzaradan hoşlanıyorum. Sonra bazı hukuksal çekicilikler de var.»

Ellie sorgu dolu bakışlarla baktı Hadden'e.

«Benim durumumda biri —yeni teknolojiler geliştiren, yeni sanayiler kuran bir insan yani— hep şu ya da bu yasayı çiğneme olasılığı karşısındadır. Bu genellikle eski yasaların yeni teknolojilere yetişememiş olmalarından doğar. İnsan yaşamını davadan davaya koşarak geçirebilir. Bu da yararlılığını azaltır. Oysa bunlar... «Hadden eliyle hem Şato'yu hem Dünya'yı gösterdi. «... Bunlar hiçbir devlete ait değildir. Bu Şato benim, dostum Yamagishi'nin ve daha birkaç kişinindir. Bana yiyecek ve diğer maddi ihtiyaçlarımı sağlamada yasadışı bir şey olamaz. Yine de güvencede olmak için kapalı ekolojik sistemlerle çalışıyoruz. Bu Şato ile aşağıdaki devletlerin hiçbiri arasında suçluların iadesi anlaşması yapılmamıştır. Benim burada bulunmam kendim için çok daha... yararlı oluyor.

«Benim yasadışı bir şey yapmış olduğumu düşünmenizi istemem. Ancak o kadar çok yenilikle uğraşıyoruz ki, güvenceye sahip olmak gerçekten önemlidir. Örneğin, kendi servetimin büyük bir bölümünü yapımına harcadığım Makine'nin benim tarafımdan sabote edildiğine gerçekten inananlar var. Sonra Babil'e yaptıklarını biliyorsunuz. Benim sigorta müfettişlerim Terre Haute ve Babil sabotajlarının aynı kişilerin elinden çıkabileceğini söylüyorlar. Pek çok düşmanım var sanırım. Nedenini bilemiyorum bunun. Oysa kendimi insanlar için çok iyi şeyler yapmış biri olarak görürüm. Her neyse, burada bulunmam çok daha iyi işte.

«Sizinle Makine hakkında konuşmak istiyordum. Wyoming'deki o erbiyum birleştirici parça felâketi korkunç bir şeydi. Drumlin'e gerçekten

üzüldüm. Sizin için de büyük bir şok olmuş olmalı. Bir içki istemediğinizden emin misiniz?»

Ellie Dünya'yı seyrederek dinlemeyi yeğliyordu. «Ben Makine'den umudu kesmiş değilim,» diye Hadden devam etti. «Sizin de umutsuz olmanız için bir neden göremiyorum. Siz herhalde hiçbir zaman bir Amerikan Makinesi olamayacağını, bunun başarısızlığa uğramasını isteyen pek çok insan olduğunu düşünüyorsunuzdur. Başkan da aynı kaygıları paylaşıyor. İnşa ettiğimiz o fabrikalar montaj hataları değildir. Özel ürünler yapıyorduk orada. Tüm kırık parçaları değiştirmek çok pahalıya mal olacaktır. Ama siz daha çok belki de bu ilk başta kötü bir fikirdi diye düşünüyorsunuzdur. Bu kadar hızlı ilerlemekle aptallık ettik diyorsunuzdur.

Onun için olaya dikkatle bakalım bir kere. Siz böyle düşünmüyorsanız bunlar Başkanınızın düşünceleridir.

«Makineyi bir an önce yapamazsak hiç yapamayacağımızdan korkuyorum. Bir şey daha var: Bu çağrının sonsuza kadar açık olduğunu sanmıyorum.»

«Bunu söylemeniz çok garip doğrusu. Kazadan hemen önce Valerian ve Drumlin'le bunu konuşuyorduk. Sabotajdan önce yani. Lütfen devam edin.»

«Dindar insanların çoğu bu gezegeni bir deney olarak görürler. İnançları budur temelde. Şu ya da bu Tanrı, şu ya da bu işe karışıyor, zanaatçıların kanlarıyla oynaşıyor, dağlarda emirler veriyor, çocuklarını yaralamanı emrediyor, insanlara ne söyleyip ne söylemeyeceklerini bildiriyor, insanların zevk almalarından suçluluk duyuruyor, falan filan. Tanrılar neden rahat bırakamıyorlar insanları? Bütün bu müdahaleler beceriksizlik kokuyor. Tanrı, Lut'un karısının arkasına bakmasını istemiyorsa neden onu kocasının sözlerini dinleyecek biçimde yaratmadı? Ya da Lut'u o kadar eşek kafalı yaratmasaydı belki kadın kocasının dediklerini yapardı. Tanrı mutlak ve her şeye kadirse neden evreni ilk başta istediği gibi yaratmadı? Neden durmadan değişiklikler yapıp yakınıp duruyor? Hayır, Kutsal Kitab'ın açıkça ortaya koyduğu bir tek şey var: Kitabın Tanrı'sı kötü bir ustadır. Ne planlamada ne de üretimde başarılı değildir. Rekabet olsaydı işsiz kalması kesindi.

«İşte ben bu yüzden bizim bir deney olduğumuza inanmıyorum.

Evrende pek çok deney gezegeni var olmalı, çırak tanrıların becerilerini gösterdikleri yerler. Ne yazık ki Joss ile Rankin onlardan birinde doğmamışlar. Ama, bu gezegende...» Hadden yine pencereye doğru salladı elini. «... herhangi bir mikro müdahale yok. İşleri berbat ettiğimizde düzeltmek üzere tanrılar bizi ziyarete gelmiyorlar. İnsanlık tarihine bakılınca baştan beri kendi başımıza olduğumuz anlaşılıyor.»

«Şimdiye kadar,» dedi Ellie. «Şimdi tanrıların bize acıyıp Makine'yi mi gönderdiklerine inanıyorsunuz?

«Ben bizim deney olduğumuza inanmıyorum. Biz daha çok kontrolüz, kimsenin ilgilenmediği gezegen kimsenin müdahale etmediği yer. Müdahale etmedikleri takdirde olacak olan bunlar işte. Dünya çırak tanrılar için uygulamalı bir ders. 'İşleri gerçekten berbat ederseniz, Dünya'ya benzer bir şey yaparsınız,' diyorlar. Ancak iyi bir Dünya'yı harcamak ,da yazık olur, o yüzden ne olur olmaz diye zaman zaman bir göz atıyorlar bize. Belki işleri berbat eden tanrıyı da getiriyorlardır. Bize son baktıklarında otlaklarda antiloplarla yarışmaya çalışıyorduk. 'Tamam,' demişlerdir bunu görünce, 'Bu herifler başımızı ağrıtmazlar, bir on milyon yıl geçsin bir daha bakarız, ancak işi sağlama bağlamak için radyo frekanslarını kontrol edin.'

«Sonra bir gün, bir alarm zili çalmıştır. Dünya'dan bir mesaj. 'Ne? Şimdiden televizyonları da mı var? Bakalım neler yapıyorlar.' Olimpiyat stadyumu. Ulusal bayraklar. Avcı bir kuş. Adolf Hitler. Binlerce alkış tutan insan. 'Oh oh oh,' demişlerdir. Bu uyarı işaretlerini iyi biliyorlardır. 'Hey insanlar, kesin bunları, çok esaslı bir gezegende oturuyorsunuz, alın şu Makine'yi yapın o işler yerine,' demişlerdir. Bizim için kaygı duyuyorlar. Bizim inişe geçtiğimizi fark etmişlerdir. Bizim kendimizi onarmamız için acele etmemizi düşünüyorlar. Ben de öyle düşünüyorum. Makine'yi yapmamız gerek.»

Ellie Drumlin'in bu tür iddialar ileri süreceğini bilirdi. Hadden'in sözlerinin çoğu kendi düşüncelerine uyuyorsa da Vegalıların neler düşündüğü konusundaki bu inançlı varsayımlardan bıkmıştı artık. Projenin sürdürülmesini, Makine'nin tamamlanıp çalıştırılmasını, insanlık tarihinde yeni bir aşamanın başlamasını istiyordu. Ancak hâlâ kendi nedenleri

konusunda kuşkuluydu, tamamlanmış bir Makine'nin mürettebatı arasında adının dile getirilmesinden hâlâ bir ürkeklik duymaktaydı. Bu yüzden yapımın yeniden başlamasındaki erteleme gecikmeler onun için yararlı oluyor, sorunlarını çözümlemesi için bir süre tanıyordu.

«Öğle yemeğini Yamagishi ile yiyeceğiz. Ondan hoşlanacaksınız. Ama kendisi için biraz kaygılıyız doğrusu. Geceleri oksijen basıncını çok aza indirir.» «Ne demek istiyorsunuz?»

«Havadaki oksijen miktarı ne kadar az olursa o kadar çok yaşarsın. Doktorların dediği bu. Bu yüzden hepimiz odamızdaki oksijen miktarını kendimiz ayarlıyoruz. Gündüzleri bunu yüzde yirmiden aşağı düşüremiyoruz, aksi takdirde sarhoş gibi oluyoruz. Zihnin çalışmasını engelliyor. Ama geceleri nasıl olsa uyunduğu için bu miktar azaltılabiliyor. Bir tehlike var ama. Aşırı bir indirim yapılabilir. Yamagishi sonsuza kadar yaşamak istediğinden bugünlerde bunu yüzde on dörde indiriyor. Bu yüzden öğlene kadar pek aklı başında değildir.»

«Ben tüm yaşamım boyunca yüzde yirmi oksijenle yaşamışımdır.»

Ellie güldü.

«Şimdi bu sersemliği yok etmek için ilaç kullanıyor. Piracetam gibi nöötropik şeyler. Belleği gerçekten güçlendiriyor. İnsanı daha akıllı yapıyor mu bilemem, ama öyle diyorlar. İşte Yamagishi de ilacı fazla alıyor -ve geceleri çok az oksijen soluyor.»

«Peki aklından zoru varmış gibi davranıyor mu?» «Aklından zoru mu? Söylemesi güç doğrusu. Pek doksan iki yaşında birinci sınıf savaş suçlusu tanımıyorum ben.»

«Bu yüzden her deneyin bir kontrolü gerekir,» dedi Ellie. Hadden gülümsedi.

***

Yamagishi ilerlemiş yaşına rağmen İmparatorluk Ordusu'ndaki uzun hizmeti sırasında elde ettiği dimdik duruşu korumaktaydı. Tümüyle saçsız, beyaz bıyıklı, yüzünde sabit ve sakin bir ifade olan ufak tefek bir insandı.

«Kalça kemiklerim yüzünden buradayım,» dedi. «Kanseri, yaşam sürelerini biliyorum ama, ben kalça kemiklerim yüzünden buradayım. Benim yaşımda insanın kemikleri kolayca kırılır. Baron Tsukama iskemlesinden halısının üstüne düştü. Yarım metre yükseklikten filan. Yarım metre. Ve kemikleri kırıldı. Yerçekimi yoksa kemik de kırılmaz.» Çok mantıklı bir şeydi bu.

Yemek, şaşırtıcı bir zarafetle hazırlanmıştı. Ağırlık olmadığı için özel bir teknik geliştirilmişti. Tabakların kapakları, şarap kadehlerinin üstlükleri ve sazları vardı. Ceviz, fındık ya da kuru mısır gibi yiyecekler yasaklanmıştı.

Yamagishi, Ellie'ye havyardan tatması için ısrar etti. Dünya'da bir kilosunun uzaya gönderme bedelinden pahalı olduğu birkaç Batı'lı yiyeceklerinden biridir, dedi. Ellie havyar yumurtalarının böyle birbirlerine yapışık biçimde bulunmaları talihli bir şey diye düşündü. Aksi halde binlerce ayrı yumurtanın yerçekimsiz bir ortamda bu yörüngedeki yaşlılar evinin tüm deliklerini tıkaması durumunda neler olmazdı ki? Birden annesinin de bir yaşlılar evinde olduğu aklına geldi. Pencereden o anda görünen Büyük Gölü saptadı mı annesinin yerini tam olarak söyleyebilirdi hatta. Dünya yörüngesinde iki gününü kötü milyarderlerle gevezelikle geçirebilir, ama on beş dakikasını ayırıp anasına bir telefon edemezdi. Cocoa Kıyısı'na iner inmez telefon edeceğine söz verdi. Dünya yörüngesinden bir haber Wisconsin'in Janesville kasabasındaki yaşlılarevi için çok aşırı bir yenilik olabilirdi.

Yamagishi düşüncelerini yarıda keserek kendisinin uzaydaki en yaşlı insan olduğunu belirtti. Eski Çin Baş-bakan'ı bile ondan daha gençti. Ceketini çıkardı, sağ kolunu kaldırıp Ellie'den pazularının yoklamasını istedi. Az sonra büyük katkılarda bulunduğu değerli vakıflar konusunda renkli bilgiler veriyordu.

«Burası çok sakin ve sessiz,» dedi Ellie. «Burada rahat ediyor olmalısınız.»

Bunu Yamagishi'ye söylemişti, ama karşılık veren Hadden oldu.

«Yine de pek olaysız bir yer değildir. Zaman zaman bir bunalım baş gösterir ve çok hızlı davranmamız gerekir.»

«Güneş patlaması, çok kötü, insanı kısır yapar,» diye atıldı Yamagishi.

«Evet, teleskopla saptanan büyük bir patlama olursa yüklü parçacıkların Şato'ya varması için üç gün var demektir. O zaman Yamagishi-san ve benim gibi buranın sürekli sakinleri sığmaklara gireriz. Buralar çok sade, ama yeterli radyasyon korunmasına sahip odalardır. İkinci derecede bir radyasyon vardır yine de. Ancak sürekli burada kalmayan kişilerle ziyaretçilerin bu üç gün içinde burayı terk etmeleri gerekir. Bu tür bir acil durum ticari filoyu epey sıkıştırabilir. O yüzden insanları kurtarmaları için Sovyetlerden ya da NASA'dan yardım isteriz. Güneş patlamaları sırasında buradan boşalttığımız kişileri duysanız inanmazsınız — Mafya babaları, haberalma servisleri başkanları, güzel kadın ve erkekler...»

Ellie, biraz duraklayarak, «Neden Dünya'dan ithal edilen şeyler listesinin başında seks olduğu gibi bir izlenime kapılıyorum?» diye sordu.

«Öyledir. Epey nedeni var bunun. Bulunduğumuz yer, müşteriler.

Ancak en önemli neden yerçekimi olmaması. Yerçekimsiz durumda seksen yaşında yirmisinde yapamadığınız şeyleri yapabilirsiniz. Sevgilinizle buraya tatile gelmelisiniz. Bunu kesin bir davet olarak kabul edin.»

«Doksan,» dedi Yamagishi.

«Özür dilerim, anlamadım.»

«Yirmisinde hayal edemediğiniz şeyleri doksanında yapabilirsiniz diyor Yamagishi-san. O yüzden herkes buraya gelmek istiyor.» Kahvelerini içerlerken Hadden konuyu yine Maki-ne'ye getirdi.

«Yamagishi-san ile ben bazı kişilerle bir ortaklığa girdik. Kendisi Yamagishi Sanayii Yönetim Kurulu'nun onur başkanıdır. Bildiğiniz gibi onlar Hokkaido'da Makine parçaları deneyen kuruluştur. Şimdi sorunumuzu

düşünün bir kere. Bir örnek vereyim. Üç büyük küre kabuk var içice. Bunlar niobum alaşımından yapılma ve üzerlerinde çok hassas bazı çizimler var. Hiç kuşkusuz boşlukta çok hızlı olarak dönmek üzere hazırlanmışlar. Benzel deniyor bunlara. Bunu zaten biliyorsunuz. Peki, bu benzelleri tam ölçüye uygun yapıp çok hızlı döndürürseniz ne olur? Bütün fizikçiler hiçbir şey olmayacağını söylüyorlar. Ancak kimse bu deneyi yapmış değil. Yalnızca bu bir tek deneyden söz ediyorum.

Makine'nin tümü harekete geçirildiğinde bir şey olacağını düşünün. Dönüş hızına bağlı bir şey mi bu. Benzellerin yapısından mı kaynaklanıyor? Üstündeki çizimlerden mi? Bir boyut sorunu mu yoksa? işte biz hem tam boyutlu örneklerini hem de tam boyutlu kopyalarını yapıp çalıştırıyoruz. İki Makine'ye takılacak olan büyük benzellerin bizim yaptığımız örneklerini döndürmek istiyoruz. Bir şey olmazsa teker teker buna diğer parçaları ekleyeceğiz. Makine'nin başımıza bir iş açacağı en son parçasına gelene kadar bunu böyle sürdüreceğiz. Makine'nin nasıl çalıştığını anlamaya çalışıyoruz yani. Bilmem nereye varmak istediğimi anladınız mı?»

«Yani Japonya'da gizlice Makine'nin bir kopyasını mı yapıyorsunuz?»

«Pek gizlice sayılmaz. Biz yalnız tek tek parçaları testten geçiriyoruz.

Kimse bize bunları birer birer denememiz gerektiğini söylemedi. Yamagishi-san ile benim önerimiz şu: Hokkaido'daki deneylerin programını değiştirelim. Tam bir sitem bütünleşmesini şimdi yapalım eğer çalışmazsa daha sonra tek tek parça testini yaparız. Bunların parası nasıl olsa ayrılmış durumda.

«Amerikan çabasının tekrar rayına oturması için aylar hatta belki de yıllar gerekecek. Rusların ise bu zaman içinde bile kendi Makinelerini tamamlayacaklarına inanmıyoruz. Tek olasılık Japonya'dır. Bunu hemen şimdi ilan etmemiz gerekmez. Makine'yi hemen çalıştırmak konusunda da bir karar vermek zorunda değiliz. Biz yalnızca parçaları test ediyoruz.»

«Bu tür bir kararı siz ikiniz verebilir misiniz?»

«Bizim sorumluluk alanımıza giren şeylerden biri de budur. Wyoming Makinesi'nin kaldığı yere altı ayda varabiliriz sanıyorum. Sabotaj

konusunda bu kere çok daha dikkatli olacağız kuşkusuz. Parçalar tamamsa Makine'nin çalışacağını sanıyorum. Hokkaido'ya girmek kolay değildir. Her şey hazır olunca da Dünya Makine Konsorsiyumuna bir deneme yapmak isteyip istemediklerini sorarız. Mürettebat denemeye hazırsa Konsorsiyumun kabul edeceğini sanırım. Ne dersin ha, Yamagishi-san?»

Yamagishi soruyu duymamıştı. Dünya yörüngesin-deyken baştan çıkarılmanın ayrıntılarını anlatan 'Serbest Düşüş' şarkısını okuyordu. Soru tekrarlandığında şarkı sözlerinin hepsini bilmediğini söyledi.

Hadden yılmadan devam etti. «Parçalardan bazıları hasar görmüş falan olabilir. Ancak hepsi de öngörülen testlerden geçirileceklerdir. Bunun aslında sizi korkutacağını hiç düşünmemiştim. Kişisel olarak, yani.»

«Kişisel mi? Benim gideceğimi de nereden çıkardınız? Bir kere kimse bana bu teklifi yapmadı, sonra bir sürü yeni etkenler var.»

«Seçme Komitesinin size sorması olasılığı çok yüksek, Başkan da isteyecek bunu. Haydi haydi, yaşamınızı hep yerde mi geçireceksiniz?»

İskandinavya ve Kuzey Deniz'i bulutlu, Manş Deniz'i sisliydi. Yamagishi ayağa kalkıp ellerini vücudunun iki yanma bastırdı, eğilerek Ellie'yi selamladı.

«Denetimimde bulunan şirketlerin yirmi iki milyon çalışanı adına sizinle tanışmaktan memnun olduğumu bildiririm.»

***

Ellie kendisine ayrılan uyuma bölmesinde kesintili bir uykuya dalmıştı. Herkesin uyuduğu bir anda uyandığında kenarlara tutunarak yeniden büyük pencerenin önüne geldi. Gece yarısındaydılar. Dünya karanlık içindeydi. İnsanların yarıküreleri güneşten uzaklaştığı zaman çöken karanlığı gidermek için giriştikleri çabalar bir avuç ışık serpintisi gibiydi. Yirmi dakika sonra, güneş doğarken, Ellie kendisine sorarlarsa evet demeye karar verdi. Hadden birden arkasında belirince kadın irkildi.

«Çok esaslı bir görüntü olduğunu kabul ederim. Yıllardır buradayım, yine de güzel. Ama çevrede bir uzay gemisi olmaması sizi rahatsız etmiyor mu? Kimsenin yaşamadığı bir olay bu. Uzay giysileri içindesin, ne uzay gemisi var, ne de seni bağlayan bir ip. Güneş arkanda, çevren yıldızlarla sarılı. Dünya altında belki. Ya da başka bir gezegen. Ben Satürn'ü hayal ederim. Uzayda öyle uçarken sen de evrenin bir parçasısın. Uzay giysilerinde artık insana saatlerce yetecek yiyecek bulunuyor. Seni bırakan gemi çoktan uzaklaşmıştır. Belki de bir saat sonra yeniden buluşacaksınız. Belki de hiç.

«En iyisi geminin bir daha dönmeyecek olması. Uzay, yıldızlar ve dünyalarla çevrili son saatlerin. Tedavi olunamaz bir hastalığın olsa, ya da son bir hovardalık yapmak istesen, bundan üstününü düşünebilir misin?»

«Ciddi misiniz? Bunu... bu planı mı pazarlamak istiyorsunuz?»

«Pazarlamak için çok erken. Belki de bunun doğru yolu bu değil. Bir olabilirlik testi yapıyorum diyelim.»

Ellie kararını Hadden'e açıklamayacaktı, adam da sormadı zaten.

Daha sonraları Narnia Methuselah's, yaklaşırken Hadden kendisini bir kenara çekti.

«Yamagishi'nin buradaki en yaşlı insan olduğunu konuşuyorduk.

Sürekli olarak kalanları sayacak olursak —buradaki kadrodan, astronotlardan ya da dansözlerden söz etmiyorum— en genç olan benim. Yerçekimsizliğin beni yüzyıllarca yaşatacağı tıbbi bir olasılık. Gördüğün gibi ben ölümsüzlük deneyini yaşıyorum.

«Bunu övünmek için söylüyor değilim. Pratik bir nedenim var. Biz kendi yaşam sürelerimizi geliştirmeye çalışıyorsak bir de Vega'daki yaratıkların neler yapmış olabileceklerini düşün. Onlar ya ölümsüzdürler ya da ölümsüzlüğe çok yakındırlar. Ben bu konuda herkesten daha uzun zamandır ve herkesten çok düşündüm. Sana ölümsüzler hakkında kesin bir şey söyleyebilirim: çok dikkatlidirler. Ölümsüzlük için çok büyük yatırım yapmışlardır. Olayları şansa bırakamazlar. Neye benzediklerini bilmiyorum,

senden ne istediklerini bilmiyorum, ama onları görürsen sana bir öğüdüm olacak: Senin çok sağlam sandığın bir şey onlar için kabul edilemez bir riziko olabilir. Orada bir pazarlık konusu ortaya çıkarsa bu söylediğimi sakın unutma.»

ON YEDİNCİ BÖLÜM

Karıncaların Rüyası

İnsan konuşması, yıldızları eritecek bir müzik yapma özlemini çektiğimizde, ayıların dans etmesi için üzerinde kaba melodiler çalmaya çalıştığımız çatlak bir tenceredir.

— MADAME BOVARY (1857)

Popüler teoloji... cehaletten çıkartılan dev bir tutarsızlıktır... Doğa insanların zihinlerine kavramlarını kazıdığı için tanrılar vardırlar.

— CICERO

De Natura Deorum, I, 16

Ellie annesinin bir kriz geçirdiğini haber aldığında notlarını, bantlarını ve palmiye yaprağını Japonya' ya gönderilmek üzere toplamaya çalışıyordu. İşi henüz bitmişti ki özel kurye ile gelen bir mektup aldı. John Staughton duygularım hiç hesaba katmadan doğruca konuya girmişti: Annenle sürekli olarak senin kusur ve eksikliklerini konuşurduk. Bu her zaman çok güç bir konuşma olmuştur. Ben seni savunduğum samanlar (buna inanmasan da sık sık olurdu bu) annen bana senin elinde yoğurduğun bir kil parçası olduğumu söylerdi. Seni eleştirdiğim zamanlar da, bana senin işlerine burnumu sokmamamı ihtar ederdi. Şunu bilmeni isterim: Bu Vega işi çıktı

çıkalı birkaç yıldır anneni ziyaret etmemen kendisi için sürekli bir acı kaynağı olmuştur. Yaşadığı o berbat yaşlılarevinde arkadaşlarına hep senin en kısa zamanda ziyarete geleceğini söylerdi. Yıllar boyunca hep bunu söyledi durdu.

«Yakında gelecek,» derdi. Ünlü kızım eşine dostuna nasıl göstereceğini, onları sana hangi sırayla tanıştıracağını düşünür dururdu.

Bu söyleyeceklerimi büyük bir olasılıkla duymak istemezsin, ve ben yüreğimde acıyla söylüyorum bunları. Ama senin iyiliğin için. Senin kendisine karşı davranışın annen için babanın ölümünden bile daha acı veren bir şeydi. Artık ünlü bir insan olabilirsin, politikacılarla falan düşüp kalkabilirsin, ama insan olarak ortaokuldan bu yana hiçbir şey öğrenebilmiş değilsin...

Gözleri dolan Ellie, mektubu buruşturup atmaya başladığı sırada zarfın içinde bir sertlik hissetti. Bilgisayar ekstrapolasyon tekniği ile eski bir resimden yapılmış üç boyutlu bir fotoğraftı bu. Daha önce hiç görmediği bir resim. Genç bir kadın olan annesi gülümseyerek kolunu Ellie'nin babasının omzuna atmıştı. İkisi de çok mutlu görünüyorlardı.

Ellie bir suçluluk, korku, Staughton'a öfke ve biraz da kendine acıyarak resimdeki bu iki inşam bir daha hiç göremeyeceğini düşündü.

***

Annesi yatağında hareketsiz yatıyordu. Yüzündeki ifadede ne sevinç vardı ne de pişmanlık... yalnızca bekliyordu. Arasıra gözlerini kırpıştırmak dışında kıpırda-yamıyordu. Ellie'nin sözlerini duyduğu ya da anladığı bilinemezdi. Ellie onunla konuşabilme çarelerini düşünüyordu. Elinde olmadan, evet için bir kere gözlerini kırp, hayır için iki kere diye düşündü. Ya da katod ışınlı beyin dalgaları ölçen bir alet takıp annesine beta dalgalarını kontrol altına almayı öğretebilirdi. Ama, bu annesiydi, Alfa Lyrae değil, burada gereken şifre çözücü algoritmler değil, duyguydu.

Annesinin elini tutarak saatlerce konuştu. Ona kendisinden, babasından, çocukluğundan söz etti. Yeni yıkanıp asılmış çarşaflar arasında dolaştığını,

göklere yükseldiğini anlattı. John Staughton'dan söz etti sonra. Pek çok şey için özür diledi. Biraz da ağladı.

Annesinin dağınık saçlarını taradı, onu güzelleştirdi. Onun kırışıklarla dolu yüzünde kendi yüzünün hatlarını buldu. Annesinin çökmüş ve yaşlı gözleri arada sırada kırpılarak dimdik boşlukların ötesine bakıyordu sanki.

«Nereden geldiğimi biliyorum,» dedi Ellie.

Annesi gözle görülemeyecek kadar hafif bir hareketle başını iki yana salladı, kızıyla birbirlerinden kopmuş oldukları onca yıldan pişmanlık duyuyormuş gibi. Ellie annesinin elini hafifçe sıkarken onun da kendi elini sıktığını hissetti sanki.

Annesinin hayatının tehlikede olmadığını söylemişlerdi. Durumunda bir değişiklik olursa hemen Wyoming'deki bürosuna telefon edeceklerdi. Birkaç güne kadar kadım hastaneden bakımın yeterli olduğuna güvence verdikleri yaşlılarevine kaldıracaklardı.

Staughton sakin görünüyordu, annesine karşı hiç tahmin etmediği bir duygu yakınlığı var gibiydi. Ellie adama kendisini sık sık arayacağını söyledi.

***

Çok sade olan mermer antrede Praxiteles üslubunda yapılmış bir çıplak kadın heykeli vardı. Hemen hemen herkesin İngilizce konuştuğu asansörle yukarı çıktıklarında Ellie kendini bilgisayarlar üzerine eğilmiş insanlarla dolu büyük bir salonda buldu. Ellie bir harflik Japon fonetik alfabesiyle yazılan bir sözcük hemen Kanji alfabesiyle bir Çin ideogramı olarak ekranda beliriyordu. Bilgisayar belleklerinde yüz binlerce olan bu karakterlerin normal bir gazete okumak için yalnızca üç dört bin tanesi yeterliydi. Çok değişik anlam taşıyan karakterler aynı sesle ifade edildikleri için Kanji diline bütün olası çeviriler olasılık sırasına göre dizilmekteydiler. Yapılan programın bir alt programı ile bilgisayarın yazılanlardan ne anlam çıkardığı belirtiliyordu ki bu da genellikle doğru çıkmaktaydı. Kısa bir süre

önceye kadar yazı makinesi bile olmayan bir dilde bilgisayar, geleneklerine bağlı olanların pek hoşlarına gitmeyen bir devrim yaratmaktaydı.

Konferans salonunda —Batı'lı zevklerine saygıdan olacak— alçak iskemlelere oturdular, çay servisi başladı. Ellie oturduğu yerden Tokyo kentini görüyordu. Pencereler önünde çok vakit geçirmeye başladım, diye düşündü. Asahi Shimbun gazetesinin politik muhabirlerinden birinin kadın olması ilgisini çekmişti. Amerikan ve Sovyet gazetecilik standartlarında pek rastlanan bir şey değildi bu. Japonya kadın rolü konusunda yeni bir ulusal değerlendirmeye gidiyordu. Geleneksel erkek ayrıcalıkları pek ortaya çıkmayan bir sokak savaşı sonunda birer birer teslim edilmeye başlanmıştı. Daha bir gün Önce Nanoelektronik adındaki bir şirketin başkanı kendisine Tokyo'da obi bağlamayı bilen bir tek 'kız' bile kalmadığından yakmıyordu. Japon kadınlarının her sabah yarım saatlerini kimonolarına sarınmakla geçirmekten çok daha iyi şeyleri vardı artık. Muhabir de etekleri diz kapaklarının altına kadar inen ciddi bir işkadını elbisesi giyinmişti.

Güvenliği sağlamak için Hokkaido Makine tesisine basından kimse alınmamıştı. Mürettebat ya da proje yetkilileri Honshu Adası'na geldiklerinde Japon ve yabancı muhabirlerle sık sık görüşmekteydiler. Her zaman olduğu gibi sorular hep bilinen şeylerdi artık. Dünya'nın her tarafında muhabirler Makine'ye karşı aynı yaklaşımı benimsemişlerdi. Amerikan ve Sovyet 'düşkırık'larından sonra Makine'nin Japonya'da yapılmakta olmasına sevinmiş miydi Ellie? Bu kuzeydeki Hokkaido Adası'nda kendini Dünya'dan tecrit edilmiş hissediyor muydu? Hokkaido'da kullanılan Makine parçalarının Mesaj'da belirtilenlerin dışında denemelere tabi tutulması kendisini endişelendiriyor muydu?

Kentin bu kesimi 1945'ten önce İmparatorluk Donanması'na aitti, Ellie hemen yan taraftan hâlâ zaman ve takvim işlemleri için kullanılan teleskopların bulunduğu iki gümüş kubbeli Donanma Gözlemevi'ni görebiliyordu. Öğle güneşi altında parıldıyordu kubbeler.

Makine'de neden bir on iki köşe ile benzel diye adlandırdıkları üç küre kabuk vardı? Evet, gazeteciler bunun nedenini bilmediğini anlıyorlardı. Ama ne düşünüyordu bu konuda? Ellie bu gibi durumlarda elde bir kanıt olmadan herhangi bir düşünceye sahip olmanın saçmalığını belirtti. Gerçek bir tehlike varsa, bir yapay zekâ uzmanının önerdiği gibi insan yerine robot

gönderilmesi daha doğru olmaz mıydı? Ellie yanında kişisel eşya götürecek miydi? Aile resimleri örneğin? Peki, ya mikro bilgisayarlar? Bir çakı?

Ellie yakındaki gözlemevinin damına iki kişinin çıktığını gördü. Adamların yüzleri başlıklarının vizörleri ile örtülüydü. Ortaçağ Japonya'sının mavi-gri zırhları vardı üzerlerinde. Boylarından uzun tahta sopalarını ellerine alıp birbirlerini selamladılar, bir an durakladılar, sonra yarım saat boyunca süren bir dövüşe başladılar. Ellie'nin gazetecilere verdiği cevaplar birden fazla ciddileşmişti; karşısındaki bu görüntü kendisini büyülemiş gibiydi. Çevresindekilerden hiçbiri olup bitenin farkında değillerdi sanki. Törensel savaş sanki savaşçılar denizaltılarından çıkmışlar gibi çok yavaş sürdüğüne göre, sopalar çok ağır olmalıydı.

Dr. Lunacharsky ile Dr. Sukhavati'yi Mesaj'ın alınmasından daha önce mi tanıyordu? Ya da Dr. Eda'yı? Bay Xi'yi de mi? Onlar hakkında, başarıları hakkında ne düşünüyordu? Beşi iyi geçinebiliyorlar mıydı? Ellie böylesine seçkin bir grubun içinde bulunmaktan gerçekten mutluydu.

Japon parçalarının kalitesi hakkında ne düşünüyordu? Beşinin İmparator Akihito ile görüşmesi konusunda neler söyleyecekti? Shinto ve Budist liderlerle yaptıkları toplantılar Makine harekete geçirilmeden önce Dünya dinî liderlerinin görüşlerini almak için miydi, yoksa evsahibi ülke olarak Japonya'ya bir saygı gösterisi mi? Makinenin bir Truva Atı, ya da Kıyamet Günü Makinesi olabileceğini düşünmüş müydü? Ellie'ye eşlik eden Makine Projesi halkla ilişkiler müdürü memnun görünüyordu.

Toplantı aniden sona erdi. Gazeteciler kendisine ve meslektaşlarına başarılar dilediler. Döndüğü zaman yeni bir basın toplantısı yapacaklardı. Ondan sonra da Japonya'yı sık sık ziyaret edeceğini umuyorlardı.

Evsahipleri gülümsüyorlar, eğilip kendisini selamlıyorlardı. Savaşçılar damdan aşağı indiler. Ellie kapısı açık olan toplantı odasının dışındaki güvenlik memurlarını görebiliyordu. Dışarı çıkarken kadın gazeteciye ortaçağ Japonya'sından çıkıveren o hayaletleri sordu.

«Kıyı Koruma gökbilimcileridir,» dedi kadın. «Öğle tatillerinde Kendo çalışması yaparlar. Saatinizi onlara bakıp ayarlayabilirsiniz.»

***

Xi Uzun Yürüyüş sırasında doğmuş, Devrim'de Kuomintang'a karşı savaşmıştı. Kore'de haberalma subaylığından sonra mesleğinde ilerleyerek Çin stratejik teknolojisi konusunda yetkili bir mevkie gelmişti. Ancak Kültür Devrimi sırasında kamuoyu önünde aşağılanıp sürgüne gönderilmiş, daha sonra yine büyük gürültülerle itibarı iade edilmişti.

Kültür Devrimine göre Xi'nin bir suçu da eski Konfüçyüs erdemlerine hayran olmasıydı. Özellikle de yüzyıllar boyunca en basit bir eğitim görmüş Çinlinin bile ezberden bildiği Büyük Öğrenim kitabından bir parçayı beğenmesi en büyük suçuydu. Yirminci yüzyıl başında Sun Yat- sen kendi devrimci milliyetçi hareketinin bu bölüme dayandığını söylemişti.

Krallık içinde şanlı erdemlerini göstermek isteyen eskiler önce kendi devletlerini düzene soktular. Ailelerini düzene sokmak için önce kendi kişiliklerini düşene soktular. Kendi kişiliklerini düzene sokmak için önce yüreklerini arındırdılar. Yüreklerini arındırmak için önce düşüncelerinde içtenlikti olmayı istediler. Düşüncelerinde içtenlikti olmak için önce bilgilerini en yüksek mertebeye çıkardılar. Biliginin böyle yaygınlaştırılması her şeyi soruşturmakla mümkündür.

Böylece Xi de Çin'in refahı için en önemli şeyin bilgiye sahip olmak olduğuna inanıyordu. Ancak Kızıl Muhafızlar aynı fikirde değildiler.

Kültür Devrimi sırasında Xi Çin Şeddi yakınlarındaki Ningxia Eyaletinin yoksul bir kollektif çiftliğine sürülmüştü. Burada çorak bir tarlayı sürmeye çalışırken Han Sülalesi'nden kalma süslü bir bronz miğfer buldu. Yeniden liderlikteki yerini aldığında da tüm dikkatini stratejik silahlardan arkeolojiye çevirdi. Kültür Devrimi 5.000 yıllık sürekli Çin kültürel geleneğini koparmaya çalışmıştı. Xi'nin buna cevabı ulusun geçmişine köprüler kurmak oldu. Xian yeraltı mezarkenti kazılarına daha büyük bir heyecanla sarıldı.

Çin'in adını aldığı İmparator'un topraktan yapılma ordusu Xian'da bulunmuştu. İmparator'un gerçek adı Qin Shi Huang'di, ama Batı'da Çin olarak tanınmıştı. Qin M. Ö. üçüncü yüzyılda ülkeyi, birleştirmiş, Çin

Seddi'ni yaptırtmış ve eski geleneklere göre kendisiyle birlikte gömülmeleri gereken maiyetine acıyarak ölümünde bunların topraktan heykellerinin yapılmasını buyurmuştu. Bu pişmiş topraktan ordu 7.500 askerden oluşan bir tümendi. Her birinin yüzünün kesin hatları çizilmişti. Çin'in tüm halkının temsil edildiği görülüyordu. İmparator birbirleriyle sürekli savaşan eyaletleri bir tek ulus halinde birleştirebilmişti. Yakınlardaki bir mezarda da Tai Markizi'nin hemen hemen hiç bozulmamış cesedi bulunmuştu. Cesetleri koruma tekniği eski Mısırlılarınkinden kat kat üstündü.

Qin yazıyı basitleştirmiş, yasalar yapmış, yollar yaptırmış, Çin Şeddini tamamlatmış ve ülkeyi birleştirmişti. Silahlara da el koymuştu. Politikasını eleştiren bilginleri öldürdüğü ve bazı bilgilerin huzursuzluk yaratıcı olması nedeniyle kitaplarını yaktırdığı söylenirse de, kendisi ülkedeki yolsuzlukları önlediğini, yasa ve düzeni getirdiğini söylerdi. Xi bunları öğrendikçe Kültür Devrimini hatırlıyordu. Bu çatışan eğilimleri bir tek insanın yüreğinde barındırmanın ne demek olduğunu hayal etmeye çalıştı. Qin'in kendini beğenmişliği korkunç boyutlara varmıştı — canım sıkan bir dağı cezalandırmak için dağın yeşilliğinin yokedilmesini ve suçluların giydikleri renk olan kırmızıya boyanmasını emretmişti. Qin büyük bir insandı, ama aynı zamanda deliydi. Çok değişik ve kavgacı bir uluslar topluluğu biraz deli olmadan birleştirilmeye çalışılır mıydı? Xi, Ellie'ye, buna kalkışmak için bile iyice kaçık olmak gerekir diyordu.

Xi giderek artan bir heyecanla Xian'daki büyük kazıyı başlatmıştı. Zaman ilerledikçe İmparator Qin'in de pişmiş topraktan ordusunun yakınlarında büyük bir mezarda beklemekte olduğuna inanmaya başladı. Yine eski kayıtlara göre yakınlarda bir yerde büyük bir höyüğün altında M. Ö. 210 yılının Çin'inin en ince ayrıntılarına kadar yapılmış tapınak ve pagodalarıyla birlikte bir modeli de bulunmaktaydı. Nehirlerin cıvadan yapıldığı söyleniyordu. İmparatorun saltanat kayığı da bu yeraltı mülkünde sürekli olarak dolaşmaktaydı. Xian'daki toprakta cıva izlerine rastlanıldığında Xi'nin heyecanı doruk noktasına varmıştı.

Xi İmparatorun gerçek krallığı olan Gökyüzü Krallığı'nın adını taşıyan bu minyatür krallığının üzerine örttürdüğü büyük kubbeyi ortaya çıkarmıştı. Yazılı Çince 2.200 yıldır pek bir değişikliğe uğramadığından uzman bir dilcinin yardımı gerekmeksizin çıkan metinleri okuyabiliyordu. Qin

zamanından bir tarihçi doğrudan doğruya kendisiyle konuşuyordu böylece. Xi pek çok geceler uykuya dalmadan önce büyük İmparator'un mezarını örten kubbedeki Samanyolunu, onun anısına geçen kuyruklu yıldızlarla parıl parıl olan gökyüzünü düşünürdü.

Qin'in mezarının ve evren modelinin aranması Xi'nin son on yılını almıştı. Bunu henüz bulmuş değilse de, bu arayışı Çin'in hayal gücünü kavramıştı artık. 'Çin''de bir milyar insan ama bir tek Xi var,' diyorlardı onun için. Bireycilik kısıtlamalarını ağır ağır gevşetmekte olan bir millette yapıcı bir etkiye sahip bir insan olarak kabul edilmekteydi.

Qin'in aklında ölümsüzlük saplantısı olduğu kesindi. Dünya'nın en kalabalık ulusuna adını veren, zamanının en büyük yapısını inşa ettiren Qin unutulacağından korkuyor olmalıydı. Bu yüzden büyük ve kalıcı anıtlar yaptırmış, maiyetinin vücutlarını ve yüzlerini gelecek kuşaklara kalacak kadar iyi korumuş ve toprak heykellerle ölümsüzleştirmiş, hayat iksirini aramak için Doğu Denizine sürekli seferler düzenlemişti. Her yeni seferin başlangıcında bunun masrafından yakınıp duruyordu. Bu seferlerden birinde okyanusa açılan teknelerde 3.000 genç erkek ve kadından oluşan bir mürettebat vardı. Bunlar hiç dönmemişler ve haklarında hiçbir bilgi edinilememişti. Ölümsüzlük suyu asla ele geçirilememişti.

Bundan tam elli yıl sonra Japonya'da aniden sulu pirinç tarımı ve demircilik görünmeye başladı. Bu gelişmeler Japon ekonomisini tümüyle değiştirip savaşçı bir soylu sınıfının ortaya çıkmasına neden oldu. Xi Japonların kendi ülkelerine verdikleri adın Japon kültüründeki Çin kökeninin yansıttığı fikrindeydi: Doğan Güneş Ülkesi. Japonya'da güneşin doğduğunu görebilmek için nerede durman gerekirdi, diye soruyordu Xi. Ellie'nin de az önce ziyaret ettiği gazetenin adı bile (Asahi Shimbun Doğan Güneş Haberleri anlamına geliyordu.) Xi'nin iddiasına göre İmparator Qin'in zamanının bir hatırlatılmasıydı.

Qin ölümsüzlük saplantısına düşmüşse Xi de aklını Qin ile bozmuştu. Ellie adama Dünya yörüngesinde Sol Hadden'i ziyaretini anlatınca İmparator Qin'in yirminci yüzyılın bu son yıllarında yaşıyor olsaydı yerinin Dünya yörüngesi olacağında fikir birliğine vardılar. Ellie videofon aracılığıyla Xi'yi Sol Hadden'e tanıştırıp rahat konuşmaları için yanından çekildi. Xi'nin kusursuz İngilizcesi son yıllarda Hong Kong'un Çin Halk

Cumhuriyetine verilmesi sırasında daha da kusursuzlaşmıştı. İki adamın konuşmalarından bir süre sonra Hadden Makine'nin harekete kendisi tam üstlerindeyken geçirilmesini istedi. Zamanı geldiğinde teleskopunu Hokkaido'ya çevirmiş olmayı istiyordu.

Manastırın başrahibine yemeğe giderlerken Ellie, «Budistler Tanrı'ya inanırlar mı?» diye sordu.

Vaygay kupkuru bir sesle, «Onlara göre Tanrı o kadar büyük ki var olmasa olur,» dedi.

Japonya'nın en ünlü Zen Budist Manastırı'nın Baş-rahibi Utsumi hakkında konuşuyorlardı. Birkaç yıl önce Hiroşima'nın bombalanmasının ellinci yıl anma törenlerinde Utsumi tüm Dünya'nın ilgisini çeken bir konuşma yapmıştı. Japon politik yaşamında iyi bir yeri vardı, iktidardaki siyasal partiye bir tür ruhsal danışmanlık yapıyor, ancak zamanının çoğunu manastır çalışmalarına ayırıyordu.

Sukhavati, «Babası da bir Budist Manastırının Baş-rahibiydi,» dedi. Ellie kaşlarını kaldırdı.

«O kadar şaşmana gerek yok. Rus Ortodoks papazlarında olduğu gibi evlenmeleri yasak değildi onların. Öyle değil mi, Vaygay?»

Vaygay biraz dalgınca, «Benim zamanımdan önce olan şeyler bunlar,» dedi.

Bir bambu koruluğundan yapılmış olan lokantanın adı Ungetsu, Bulutlu Mehtap'tı ve gerçekten de gökyüzünde bulutlarla örtülü bir mektap vardı. Japon evsahipleri lokantada başka müşteri olmamasını sağlamışlardı. Ellie ile arkadaşları ayakkabılarını çıkartıp çoraplı ayaklarıyla bambu kamışlarına bakan küçük bir yemek odasına girdiler. Başrahibin saçları kazınmıştı, üzerinde gümüşlü siyah bir cübbe vardı. Güzel bir İngilizceyle selamladı konuklarını, Xi daha sonraları adamın Çincesinin de epey iyi olduğunu söyledi. Çevreleri sakin, konuştukları konular neşeliydi. Sofraya gelen her tabak bir sanat eseri, yenebilecek bir mücevherdi sanki. Ellie insanın gözleri kapalı yeme geleneği bile olsa mutlu olacağını düşündü. Yiyecekler yenmek

için değil de hayran olunmak için getirilmiş olsa bile mutlu olacaktı. Hem görmek hem de yemek ise cennetlik olmaktı.

Ellie Başrahibin karşısında Lunacharsky'nin yanında oturuyordu.

Diğerleri yedikleri şu ya da bu parçanın ne olduğunu soruyorlardı. Konuşma bir süre sonra görevlerine geldi dayandı.

Başrahip, «Peki ama neden iletişim kuruyoruz?» diye sordu.

Tüm dikkatini elinden kaçan çubuklarına vermiş görünen Lunacharsky, «Bilgi alışverişinde bulunmak için,» dedi.

«Peki, neden bilgi alışverişinde bulunmak istiyoruz?»

«Bilgi ile beslendiğimiz için. Yaşamamız için gereklidir. Bilgi olmazsa ölürüz.»

Lunacharsky ağzına her götürdüğünde çubuklarının arasından kayan bir lokma ile uğraşıyordu. Tabakla ağzı arasındaki mesafeyi kısaltmak için başını önüne eğdi.

«Ben bizim sevgi ya da acıma duygularıyla iletişim kurduğumuza inanırım,» dedi Başrahip. Tabağındaki lokmalardan birini parmaklarıyla yakalayıp ağzına attı.

«Öyleyse Makine'nin bir merhamet aracı olduğuna inanıyorsunuz demek?» diye atıldı Ellie. «Bir tehlike olmadığına inanıyorsunuz.»

Adam sanki onu cevaplarmış gibi, «Ben bir çiçekle iletişim kurabilirim,» dedi. «Bir taşla konuşabilirim. Başka bir dünyanın varlıklarıyla anlaşmakta güçlük çekmeyeceksiniz.»

Lokmasını çiğneyen Lunacharsky, «Taşın sizinle iletişim kurduğuna inanmaya hazırım,» dedi. «Ama, sizin taşla iletişim kurmanızı pek kabul edemem. Taşla iletişim kurduğunuza bizi nasıl inandırabilirsiniz? Dünya yanılgılarla doludur. Kendinizi kandırmadığınızı nasıl bilebilirsiniz?»

«Bilimsel kuşkuculuk demek.» Başrahip, Ellie'nin pek hoşuna giden masum, neredeyse çocuksu bir gülümsemeyle baktı adama.

«Taş ile iletişim kurabilmek için çok... çok az şeyle meşgul olmak gerekir. Bu kadar çok konuşmamak, bu kadar çok düşünmemek gerekir. Ben taşla iletişim kurduğumu söylediğimde, sözcüklerden söz ediyor değilim. Hıristiyanlar, 'Başlangıçta Söz vardı derler.' Ben daha eski ve bundan daha önemli bir iletişimden söz ediyorum.»

«Söz'den söz eden yalnızca Aziz Yuhanna İncilidir,» dedi Ellie. «Daha önceki İncillerde bundan söz edilmez. Bu Yunan felsefesinden alınma bir şeydir. Siz nasıl bir konuşma öncesi iletimini söylüyorsunuz.»

«Sorunuz sözcüklerden yapılmıştır. Bana sözcüklerle ilgisi olmayan bir şeyi anlatmak için sözcük kullanmamı söylüyorsunuz. Bir düşüneyim hele. 'Karıncaların Rüyası' diye bir Japon hikâyesi vardır. Karıncalar Krallığında geçer. Uzun bir hikâyedir, şimdi anlatacak değilim. Ancak hikâyeden alınacak hisse şudur: karıncaların dilinden anlamak için karınca olmak gerekir.»

Lunacharsky, Başrahibe dikkatle bakarak, «Karıncaların dili aslında kimyasal bir dildir,» dedi. «Yiyecek bulmak için gittikleri yolu belirtmek için belirli moleküler izler bırakırlar. Karıncaların dilini anlamak için bir gaz kromatografına ihtiyacım vardır, karınca olmaya değil.»

Başrahip belli birine bakmadan, «Belki de sizin karınca olmak için bildiğiniz tek yol budur,» dedi. «Söyleyin bana insanlar neden karıncaların bıraktıkları izleri incelerler?»

«Bir böcekbilimcinin buna karıncaları ve karınca toplumunu anlamak için cevabını vereceğini sanırım,» dedi Ellie.

«Bilimadamları anlamaktan zevk alırlar.»

«Bu da karıncaları sevdiklerini söylemenin bir başka yolu.» Ellie hafifçe ürperdi.

«Evet ama böcekbilimcileri parasal olarak destekleyenler başka şeyler söylüyorlar. Karıncaların davranışlarını kontrol etmek, üredikleri bir evi terk etmelerini sağlamak, ya da tarımsal amaçla toprağın biyolojik yapısını anlamak için bunu yaptıklarını iddia ederler. Böcek ilaçlarına bir alternatif bulabilirler böylece. Ama bunda da karınca sevgisi var diyebilirsiniz sanırım.»

«Bu aynı zamanda bizim kendi çıkarlarımız için de,» dedi Lunacharsky. «Böcek ilaçları bizi de zehirliyorlar.»

Sukhavati masanın karşısından, «Böylesine bir yemeğin ortasında neden böcek ilaçlarından söz edip duruyorsunuz,» diye atıldı.

Başrahip, Ellie'ye bakıp gülümsedi yine. «Karıncaların rüyasını bir başka zaman görürüz artık.»

Birer metre uzunluğundaki çekeceklerle ayakkabılarını giydikten sonra, arabalarına doğru yürürlerken arkalarında lokanta sahibesi ve garson kadınlar törenle eğilerek kendilerini selamlıyorlardı. Ellie ile Xi Baş-rahibin Japon evsahiplerinin bazılarıyla bir arabaya bindiğini gördü.

Xi, «Ona taşla iletişim kurabildiğine göre ölülerle de iletişim kurup kuramayacağım sordum,» dedi.

«Ne cevap verdi?»

«Ölülerle konuşmanın kolay olduğunu söyledi. Güç olan canlılarla konuşmakmış.»

ON SEKİZİNCİ BÖLÜM

Süper Birleşme

Fırtınalı bir deniz! Sado üzerinde uzanıyor Samanyolu.

— MATSUO BASHO (1644-1694) Şiir

Hokkaido'yu belki de kendine özgü ünü yüzünden seçmişlerdi. Bölge iklimi Japon standartlarına göre, göreneklere uymayan yapı teknikleri gerektiriyordu. Ayrıca burası hâlâ pek çok Japon'un nefret ettiği kıllı aborijin halk Ainu'ların yaşadığı yerdi. Kışlar Minnesota ve Wyoming'de olduğu kadar sert geçerdi. Hokkaido belirli oljistik güçlükler taşımasına rağmen bir felâket durumunda diğer Japon adalarından pek uzak olduğu için iyi bir seçimdi. Ancak Dünya'nın en uzun denizaltı tüneli olan elli bir kilometrelik bir tünelle Honshu ile bağlantılı olduğundan fazla tecrit edilmiş de sayılmazdı.

Makine parçalarının denenmesi için güvenli bir yer olarak kabul edilmesine rağmen Hokkaido'nun Makine'nin montaj yeri olarak seçimi konusunda endişeler de yok değildi. Tesisi saran dağların da kanıtladığı gibi bölge yakın bir volkanik çağın izlerini taşıyordu. Dağların biri günde bir metre yükseliyordu. Sovyetler bile Sahalin Adası’nın yalnızca kırk üç kilometre uzak olması nedeniyle bu konuda kaygılarını dile getirmişlerdi. Bilindiği kadarıyla Ayın görünmeyen yüzünde yapılan bir Makine bile belki harekete geçirildiğinde Dünya'yı havaya uçurabilirdi. Tehlikelerin değerlendirilmesinde asıl gerçek Makine'nin yapımına karar verilmesiydi; onun nerede yapılacağı düşüncesi bundan sonra geliyordu.

Temmuz başlarında Makine yeniden biçimlenmeye başlamıştı. Amerika'da hâlâ politik ve dinî tartışmalar sürüp gitmekteydi; Sovyetlerin Makinesi'nde de ciddi teknik sorunlar çıktığı anlaşılıyordu. Ancak Wyoming' dekinden çok daha küçük olan buradaki tesiste birleştirme parçaları yerlerine yerleştirilmiş ve kamuoyuna bir açıklama yapılmamış olmasına rağmen on iki köşeli bölüm tamamlanmıştı. On iki köşeli biçimi ilk keşfeden eski Pisagorcular bunun varlığını bile gizli tutmuşlar, bunu açıklayan çok ağır cezalar öngörmüşlerdi. Bu yüzden Dünya’nın öteki ucundaki ve 2.600 yıl sonraki bu on iki köşeli bir ev boyutlarındaki nesnenin yalnızca bir avuç insan tarafından bilinmesi belki de bu duruma pek uygun düşmekteydi.

Japon Proje Müdürü tüm çalışanlara birkaç günlük bir tatil vermiş bulunuyordu. Yakınlardaki en büyük kent Yubetsu ve Tokachi nehirlerinin birleştiği noktada kurulmuş olan Obihiro idi. Bazıları Asahi Dağı'nda henüz erimemiş karlarda kayak yapmaya gitmişler, diğerleri milyarlarca yıl önceki bir supernova patlamasında kaynamış olan radyoaktif elementlerin kalıntılarından doğan sıcak su kaynaklarına inmişlerdi. Beş'ler ise kutlama için Hokkaido'nun 200 kilometre ötesinde en büyük kent olan Sapporo'ya helikopterle gitmişlerdi.

Sapporo'ya vardıklarında Tanabata Festivali başlamak üzereydi.

Projenin başarısı için önemli olan bu insanlardan çok Makine olduğu için güvenlik sorunu pek önemli değildi. Beş kişi Mesaj'ı, Makine'yi ve yanlarında alacakları minyatür araçları incelemek dışında özel bir eğitim görmemişlerdi. Dünya Makine Konsorsiyumunun tüm üyelerince kabul edilebilir beş insanın seçiminde politik engeller büyük bir rol oynamıştı, ama Ellie'nin düşüncesine göre hiçbirinin yerine konmayacak insan yoktu.

Xi ile Vaygay ancak sake içerek tamamlayacakları 'bitmemiş işleri' olduğunu söyleyip yanlarından ayrılınca Ellie, Devi Sukhavati ve Abonneba Eda Japon evsahiplerinin ardından kâğıt süs ve fenerler, yaprak, kap lumbağa resimleri ve ortaçağ kostümleri içinde genç bir erkekle kadının karton heykelcikleriyle dolu sokaklara daldılar. İki bina arasına gerilmiş bir bez parçası üstüne kuyruğunu açmış bir tavuskuşu vardı.

Ellie uzun, işlemeli pamuklu elbisesi ile Eda'ya ve insanda hayranlık uyandıran sarı bir sari giymiş olan Sukhavati'ye bakınca büyük bir mutluluk duydu. Japon Makinesi belirtilmiş bütün testlerden başarıyla çıkmıştı, yeryüzünün —biraz eksik de olsa— tüm uluslarını temsil eden bir mürettebat üzerinde anlaşılmıştı. Ellie içlerinden her birinin bir anlamda başkaldıran insanlar olduğunu düşünüyordu.

Eda örneğin. Süperbirleşme adı verilen şeyi bulan büyük bir fizikçiydi Eda. Bu, Icaac Newton'un ya da Albert Einstein'ın keşifleriyle kıyaslanabilecek bir şeydi ve Eda bunların ikisiyle de kıyaslanıyordu.

Nijerya'lı bir Müslüman olan Eda, Sofileri içeren Ahmediye Mezhebi'ndendi. Başrahip Utsumi ile yemek yerken Budizm için Len ne

ise, islamlık için de Sofi'lerin aynı şey olduğunu söylemişti. Ahmediye Mezhebi, 'kılıç değil, kalem cihadı' açmıştı.

Sakin ve hatta alçakgönüllü görünüşüne rağmen Eda daha geleneksel olan islam cihadının ateşli bir karşıtıydı ve bunun yerine serbest fikir alışverişini şiddetle savunurdu. Bu bakımdan tutucu İslam çevreleri için bir sıkıntı kaynağı olmuştu ve hatta bazı İslam devletleri onun Makine mürettebatı arasına katılmasına itiraz etmişlerdi. Yalnız bu kadarla kalınmış da değildi. Zaman zaman Dünya'nın en akıllı kişisi olduğu söylenen bu karaderili Nobel ödülü sahibi ırkçılıklarını yeni toplumsal konforlar için saklayan kimseler için de fazla aşırı gelmişti. Eda dört yıl önce Tyrone Free'yi cezaevinde ziyaret ettiğinde zenci Amerikalıların gururlarında bir yükselme olmuş, gençler için yeni bir örnek oluşturmuştu. Eda ırkçıların en kötü yanlarını, onların dışındakilerin de en iyi yanlarını ortaya çıkartan bir insandı.

«Fizikle uğraşmak için harcanan zaman bir lükstür,» demişti Ellie'ye.

«Aynı fırsatlara sahip olabilseler aynı şeyleri yapacak o kadar çok insan var ki Dünya'da. Ama, sokak sokak dolaşıp karnını doyurmaya çalıştığın sürece fizik çalışmalarına ayıracak zaman bulamazsın. Benim görevim de ülkemin genç bilimadamları için koşullan düzeltmektir.»

Eda Nijerya'da millî bir kahraman haline geldikçe yolsuzluklar, adaletsiz bir yetkililik, bilimde ve her alanda dürüstlüğün önemi ve Nijerya'nın büyük bir devlet olabileceği hakkında konuşmaya başlamıştı. Nüfusunun 1920'lerdeki ABD nüfusu kadar olduğunu söylüyordu. Ülke kaynak bakımından zengindi, değişik kültürleri bir güç oluşturuyordu. Nijerya sorunlarının üstesinden gelebilseydi Dünya'nın geri kalan bölümü için bir ışık kaynağı olabilirdi. Her konuda sakinlik ve yalnızlık arayan Eda, bu konularda sesini alabildiğince yükseltiyordu. Pek çok Nijeryalı erkek ve kadın —Müslümanlar, Hıristiyanlar, Ruhlara Tapanlar ve gençler— onun bu hayallerini ciddiyetle kabullenmekteydiler.

Eda’nın hayranlık uyandıran huylarından belki de en önemlisi alçakgönüllülüğüydü. Fikrini pek seyrek olarak söylerdi. En doğrudan doğruya sorulara bile verdiği karşılıklar kısa ve özlüydü. Onun derinliğini ancak yazılarında —ya da çok iyi tanıdıktan sonra konuşmalarında—

görebilirdiniz. Mesaj, Makine ve Makine'nin harekete geçirilmesinden sonra olabilecekler hakkında Eda yalnızca bir tek yorumda bulunmuştu: Söylentiye göre, Mozambik'te maymunlar konuşmazlarmış, çünkü bir tek hece bile söyleseler insanların gelip kendilerine işe koşacaklarını bilirlermiş.

Böylesine konuşkan insanlar arasında Eda gibi pek konuşmayan birinin bulunması gerçekten garipti. Pek çok kişi gibi Ellie de adamın en sıradan sözlerini bile dikkatle dinliyordu. Eda süper birleştirme çabasının ilk ve kısmen başarılı çalışmasını 'budalaca yanlışlıklar' olarak niteliyordu. Adam otuz, otuz beş yaşlarındaydı ve Ellie ile Devi'nin baş başa kaldıklarında birbirlerine itiraf ettikleri gibi müthiş yakışıklıydı. Ellie onun bir tek kadınla mutlu bir evliliği olduğunu, karısıyla çocuklarının o anda Lagos'ta bulunduklarını biliyordu.

Festival için kesilmiş bambu çubukların uçlarına binlerce renkli kâğıt parçası iliştirilmişti. Genç erkek ve kadınlar yapıştırıyorlardı bunları. Tanabata Festivali bir aşk kutlaması olarak Japonya'da tekti. Sokakta yapılmış bir sahnede hikâyeden sahneler oynanıyordu: iki yıldız birbirlerini seviyorlardı ama Samanyolu kendilerini ayırmaktaydı. Yalnızca yılda bir kere, ay takviminin yedinci ayının yedinci günü sevgililer —o da yağmur yağmadığı takdirde— kavuşabiliyorlardı. Ellie mavi göğe bakıp sevgililere mutluluklar diledi. Efsaneye göre genç erkek yıldız bir tür Japon kovboyuydu ve A7 cüce yıldızı Altair tarafından temsil ediliyordu. Dokumacı olan kadın ise Vega tarafından temsil edilmekteydi. Makine'nin tamamlanmasından birkaç ay önce Vega'nın bir apon festivalinin başkişisi olması bir garip gelmişti Ellie'ye. Ancak, insan bütün kültürleri araştırabilse hiç kuşkusuz gökyüzünün parlak yıldızlarının tümü hakkında ilginç efsaneler bulabilirdi. Çin kökenli olan efsaneyi ilk kez yıllar önce Dünya Mesaj Konsorsiyumu'nun Paris toplantısında Xi'den duymuştu.

Büyük kentlerin çoğunda Tanaba Festivali yok olmaya yüz tutmuştu. Aileler aracılığıyla yapılan evlilikler artık çok azaldığından birbirlerinden ayrı düşen sevgililerin acıları bir zaman olduğu kadar tepki uyandırmıyordu. Ancak, Sapporo ve Sendai gibi bir iki yerde Festivale rağbet her yıl biraz daha artmaktaydı. Japon Ainu evliliklerine karşı hâlâ yaygın bir öfke olduğundan Sapporo'da festivalin önemli bir yeri vardı.

Adada çocuklarını evlendirecek aileler için muhtemel eşlerin aileleri ve geçmişleri hakkında para karşılığında araştırma yapacak detektif büroları bulunuyordu. Geçmişinde Ainu kanı taşıyan biri olması bir insanın reddedilmesi için hâlâ geçerli bir nedendir. Yıllar önceki genç kocasını hatırlayan Devi, özellikle çok sinirliydi. Aynı konularda bir iki olay geçirmiş olması da olası olan Eda ise sesini bile çıkarmıyordu.

Honshu'nun Sendai kentinde Tanabata Festivali gerçek Altair ya da Vega'yı pek seyrek görebilen halk için artık televizyonun vazgeçilmez bir programıydı. Ellie Vegalıların Dünya'ya aynı Mesaj'ı sonsuza kadar mı durmadan yayınlayacaklarını merak ediyordu. Makinenin Japonya'da tamamlanması nedeniyle televizyonda Tanabata Festivali dolayısıyla yapılan konuşmalarda o da onun da üzerinde durulmaktaydı. Ancak, artık bilinen adlarıyla Beşler'in Japon televizyonuna çıkmaları istenmediği gibi Festival için Sapporo'da bulundukları da pek bilinmemekteydi. Yine de Eda, Sukhavati ve Ellie hemen tanınmışlardı ve yolda yürürlerken alkış tutan halkın arasında bir grup polis kendilerine yol açıyordu. Kenarlara dizilenlerin çoğu eğilerek selamlıyorlardı kendilerini. Bir plakçı mağazasının önündeki hoparlörden Ellie'nin tanıdığı bir rock and roll parçası yayılıyordu. Beyaz Gürültü adlı bir zenci grubun bir parçası. Öğleden sonrası güneşi altında nemli gözlü yaşlıca bir köpek Ellie'ye yaklaşırken hafifçe kuyruğunu salladı. Japon yorumcular Machindo dedikleri Makine Yolu'ndan söz etmekteydiler: Dünya'yı bir gezegen ve tüm insanları onun geleceğinde eşit çıkarları olduğu yaygın görüşüydü bu. Buna benzeyen bir şey de, tümü olmamakla birlikte, bazı dinlerce de kabul edilmişti. Bu dinlere inananlar haklı olarak yabancı bir Makine'ye yüklenen görüşü kabul edemiyorlardı. Ellie, eğer evrendeki yerimiz konusunda yeni bir görüşü kabul din değiştirme olarak görülürse, o zaman Dünya'yı yeni bir dinsel ihtilâl silip süpürmekte, diye, düşündü. Makine çalışmazsa ve Mesaj yokolup giderse bile bu görüş ne kadar sürerdi acaba? Mesaj'ın yorumunda ya da Makine'nin yapımında bir yanlışlık yaptıysak, Vegalılar hakkında hiçbir şey anlamamışsak bile Mesaj hiç kuşkuya yer bırakmayacak bir biçimde evrende başka varlıkların olduğunu ve bunların bizden zeki olduklarının kanıtıydı. Bu bile gezegeni bir süre birleşmiş bir halde tutmaya yeterdi.

Eda'ya yaşamını değiştiren dinsel bir deney geçirip geçirmediğini sordu.

«Evet,» dedi adam.

«Ne zaman?» Kimi zaman adamı konuşturmak için teşvik etmek gerekirdi.

«Euklid'i ilk elime aldığımda. Newton'un yerçekimini ilk anladığımda.

Sonra Maxwell'in denklemlerini ve relativiteyi. Sonra süper birleşme üzerindeki çalışma sırasında. Pek çok dinsel deney geçiren talihli insanlardan biriyim ben.»

«Öyle değil. Ne demek istediğimi anladın sanırım. Bilim dışında.»

«Asla,» dedi adam, hiç duraksamadan. «Bilim dışında asla.»

Eda kadına babalarının dininden söz etti. Kendisini dininin bütün öğretileriyle bağlı hissetmiyordu, ama dini için de rahattı. Dininin çok yararlılıkları olacağına inanıyordu. Hıristiyan Bilim ve Yehova Tanıkları ile çağdaş, epey yeni bir mezhepti. Pencab'da Mirza Gulam Ahmed tarafından kurulmuştu. Devi de Ahmediye Mezhebi'nin kendine taraftar bulma çabalarını biliyordu. Din özellikle Batı Afrika'da çok başarılı olmuştu. Ahmed, Mehdi olduğunu iddia etmişti. Aynı zamanda İsa'nın yeniden Dünya'ya gelişi, Krişna'nın yeni bir enkarnasyonu ve Muhammed'in yeni görüntüsü olduğunu da iddia etmekteydi. Hıristiyan Bininci Yılcılar'ın tutumları Ahmediye Mezhebi'ne bağlı olanları da etkilemişti ve inananlar onun yeniden ortaya çıkmasını bekliyorlardı. Ahmed'in ölümünün yüzüncü yılı olan 2.008 yılı artık onun Mehdi olarak son dönüşünün kesin tarihi olarak kabul ediliyordu. Dünya çapındaki bu mesih beklentisi giderek arttığından Ellie insan soyunun bu mantıksız taraf tutma huyu karşısındaki kaygılarım dile getirdi.

«Bir Aşk Festivalinde bu kadar karamsar olman doğru değil,» dedi Devi.

***

Sapporo'ya fazla kar yağdığı için kar ve buzdan hayvan ve mitolojik heykelleri yapma yerel geleneği yeniden canlanmıştı. Akşam haberlerinde titizlikle yapılmış bir on iki köşeli şekil sık sık gösteriliyordu. Mevsim normalleri dışındaki ılık hava sonunda buz heykel-traşları hemen ortaya çıkıp eserlerini onarmaya koyulmuşlardı.

Makine'nin harekete geçirilmesinin şu ya da bu nedenle Dünya'nın sonunu getireceği korkusu artık sık sık dile getirilir olmuştu. Makine Proje Müdürlüğü kamuoyuna güven dolu garantiler veriyor, hükümetlere sakin güvenceler sunuyor ve çalıştırma zamanını gizli tutuyordu. Bazı bilimadamları Makine'nin yüzyılın en görkemli meteor yağmurunun beklendiği 17 Kasım gecesi çalıştırılmasını istemekteydiler. Ancak Valerian eğer Makine o anda yeryüzünü terk edecekse, kuyruklu yıldız kalıntılarından oluşan bir bulutun içinden geçmek zorunda kalmasının gereksiz bir ek tehlike olacağını söylemekteydi. Böylece hareket birkaç hafta ertelenerek 1.900'lü yılların sonlarından birinin son ayma alındı. Bu tarih gerçek Üçüncü Bin yılın başlangıcından bir yıl önceyse de takvimlere uymayı pek akıllarına getirmeyen ya da yeni Bininci Yılı iki kere kutlamak isteyenler daha şimdiden büyük törenlere hazırlanıyorlardı.

Dünyadışı varlıklar mürettebatın her birinin kaç kilo ağırlığında olduğunu bilmedikleri halde makinenin her parçasının ağırlığı ile Makine'ye ne kadar ağırlık yüklenebileceğini titizlikle tek bir ayrıntıyı gözden kaçırmadan belirtmişlerdi. Dünya'da yapılma eşyalar için pek az yer vardı Makine'nin içinde.

Uzay giysileri için yer yoktu örneğin. Vegalıların insanların oksijen soluma ihtiyaçlarının bulunduğunu hatırlayacaklarını umuyorlardı.

Kendi araç gereçleri yokken ve kültür farklılıkları ve bilinmeyen hedefleri ile bu görevin büyük tehlikeler taşıyabileceği açık seçik ortadaydı. Dünya basınının bunu sık sık tartışmasına rağmen Beşler bu konuyu aralarında bir kere olsun konuşmamışlardı.

Mürettebata bir dizi minyatür fotoğraf makinesi, tayfölçerler, süper bilgisayarlar ve mikrofilm kitaplıkları verilmeye çalışılıyordu. Bu hem anlamlıydı hem de anlamsız. Makine'de uyuma, yemek yapma yerleriyle tuvalet yoktu. Yanlarına, çoğu tulumlarının ceplerinde olmak üzere, pek az

şey alıyorlardı. Devi'nin basit bir ilkyardım çantası olacaktı. Ellie ise, ne bir yedek çamaşır ne de diş fırçası almayı düşünüyordu. Beni Vega'ya bir koltuk üzerinde götürebilirlerse gerekli şeyleri de nasıl olsa sağlarlar, diye düşünmekteydi. Yetkililere, bir fotoğraf makinesine ihtiyacım olduğunda Vegalılardan isterim, diyordu.

Ciddi bir görüşe göre de Beşler'in çıplak gitmeleri gerekmekteydi. Giyecek bir şey belirtilmediğine göre, Makine'nin çalışmasını bozabileceği düşünülerek bunlar alınmamalıydı. Ellie ile Devi, giyinmeye karşı bir uyarı olmadığını, Vegalıların Olimpiyat yayınından bunun Dünyalıların bir adetleri olduğunu anlamış olmaları gerektiğini düşünüyorlardı. Xi ve Vaygay, Vegalılar bizim giyindiğimizi biliyorlar diyorlardı. Takma dişlerimizle gözlüklerimizi de mi geride bırakacaktık? Lunacharsky, «Aslına bakılırsa gidecek olanların insan olmaları gerektiği konusunda da belirgin bir şey yok,» diyordu. «Belki de beş şempanzeyi de kabul edilir bulabilirler.»

Ellie'ye yabancı bir makinenin iki boyutlu bir fotoğrafının bile çok değerli olacağı söyleniyordu. Hele yabancıların resimleri? Lütfen yanına bir fotoğraf makinesi almayı bir daha düşünür müydü? Büyük bir Amerikan heyetiyle Hokaido'ya gelmiş olan der Heer, Ellie'ye ciddi olmasını söyledi. Çok büyük bir kumar oynanıyordu, oysa — Ellie adamın sözünü öyle bir yakıcı bakışla kesti ki, der Heer sözün sonunu getiremedi. Ellie onun, senin bu çocukça davranışın diyeceğini tahmin ediyordu. Der Heer ilişkilerinde incinmiş olan kendi-siymiş gibi davranıyordu ki çok garip bir şeydi bu. Ellie olanları Devi'ye anlatınca kadın tümüyle kendi tarafını tutmadı, der Heer'in 'çok tatlı' bir insan olduğunu söyledi. Sonunda Ellie yanma minyatür bir video kamerası almayı kabul etti.

Projenin gerektirdiği taşıma manifestosunda 'Kişisel Eşyalar' başlığı altına Ellie, 'Palmiye yaprağı, 0.811 kg.' yazmıştı.

Kendisini ikna etmek için der Heer gönderildi. «Bir kilonun üçte biri ağırlığında kusursuz kızılötesi resim alma sistemleri olduğunu biliyorsun. Bir ağaç yaprağı almanın ne anlamı var ki?»

«Palmiye yaprağı bu. New York'lu olduğunu biliyorum, ama palmiye ağacı görmüş olmalısın. Ivanhoe'da vardır. Ortaokulda okumuşsundur.

Haçlılar zamanında Kutsal Topraklar'a giden hacılar gerçekten oraya gittiklerini kanıtlamak için dönüşte yanlarına bir palmiye yaprağı alırlardı. Beni yüreklendirmek için. Onların ne kadar ileri olduklarını umursadığım yok benim. Dünya benim Kutsal Topraklarımdır. Onlara nereden geldiğimi göstermek için bir palmiye yaprağı götüreceğim.»

Der Heer, yalnızca başını sallamakla yetindi. Ancak, Ellie nedenlerini Vaygay'a anlattığında adam, «Bunu çok iyi anlıyorum,» dedi.

Ellie, Vaygay'ın Paris'te anlattığı, yoksul köye gönderilen lüks araba hikâyesini ve Vaygay'ın endişelerini hatırladı. Ancak kendisinin böyle bir kaygısı yoktu. Palmiye yaprağının başka bir amacı olduğunu biliyordu. Kendisine Dünya'yı hatırlatacak bir şeye ihtiyacı vardı. Aksi halde geri dönmeyi istemeyebilirdi.

Makine'nin harekete geçirilmesinden bir gün önce Ellie'ye Wyoming'deki dairesine bırakılmış ve kurye ile Japonya'ya getirilmiş olan küçük bir paket teslim edildi. Paketin üstünde ne göndericisinin adresi, ne bir not ne de bir imza vardı. İçinde ise bir zincir ucunda altın bir madalyon. Madalyon, sarkaç olarak kullanılabilirdi.

Her iki yanında küçük, ama okunabilir harflerle bir şey yazılıydı.

Üstün Kraliçe Hera Altın giysileriyle Argus'un başındaydı, Bakışları Dünya'yı Delip geçerdi.

Arka yüzünde de şunlar yazılıydı: İsparta kenti savunucuları Roma Ordusu Komutanına şu karşılığı vermişlerdi: «Eğer tanrı isen, zarar vermemiş olanları incitmezsin. Eğer erkeksen, gel üzerimize o zaman — burada kendi ayarında erkekler bulacaksın.» Ve de kadınlar.

Ellie madalyonu kimin gönderdiğini anlamıştı.

***

Ertesi günü, Hareket Günü, üst düzey yöneticileri arasında neler olabileceği konusunda bir soruşturma yaptılar. Çoğu hiçbir şey olmayacağı,

Makine'nin çalışmayacağı fikrindeydi. Daha az sayıda bir grup Beşler' in, aksine relative kurallarına rağmen, kendilerini bir an içinde Vega'da bulacaklarına inanıyorlardı. Diğerleri Makine'nin Güneş Sistemi'ni inceleyecek bir araç olduğunu söylüyorlardı. Bir bilimadamı şöyle yazmıştı: «Koltuklarda derisi pullu, keskin dişli, çok çirkin beş yaratık belirecek.» Cevaplardan Truva Atı senaryosuna en yakın olanı buydu. İçlerinde bir tanesi de 'Kıyamet Günü Makinesi' yazmıştı.

Bir tür tören de yapıldı. Söylevler verildi, yiyecek ve içki sunuldu. İnsanlar birbirleriyle kucaklaşıyorlardı. Kimi sessizce ağlamaktaydı. Yalnızca birkaç kişi açıkça kuşkularını dile getirmekteydiler. Hareket anında bir şey olduğu takdirde tepkinin müthiş olacağı görülüyordu. İnsanların çoğunun yüzlerinde bir sevinç seziliyordu.

Ellie yaşlılarevine telefon edip annesine veda edecek zaman bulabilmişti. Hokkaido'da telefonun ağızlığına veda sözcüğünü mırıldanıyor aynı ses Wisconsin'-deki kulaklıkta tekrarlanıyordu. Ama, bir karşılık yoktu. Hemşire annesinin felçli tarafındaki hareket yeteneğini yavaş yavaş kazanmakta olduğunu söyledi. Yakında birkaç sözcük söyleyebilecekti. Konuşma sona erdiğinde, Ellie ferahlamış olduğunu fark etti.

Japon teknisyenler zihnî, bedensel ya da ruhsal bir çaba gerektiği zaman, özellikle de savaşlarda geleneksel olarak başlarına sardıkları hachimaki denilen bez parçalarım takmışlardı. Bezin üstünde bir Dünya haritası vardı.

Ulusal brifing konusunda fazla bir şey yapılmış değildi. Ellie'nin bildiği kadarıyla kimseden bayrağın çevresine toplanması istenmemişti. Ulusal liderler video-bantlar ile kısa beyanatlar göndermişlerdi. Ellie, ABD Başkanınınkinin özellikle anlamlı olduğunu düşünüyordu: «Bu bir brifing, ya da veda değil. Bir güle güle sadece. Her biriniz bu yolculuğu bir milyar insan adına yapıyorsunuz. Dünya gezegeninin tüm insanlarını temsil etmektesiniz. Eğer bir başka yere götürülürseniz o zaman yalnız bilimi değil, öğrenebileceğiniz her şeyi hepimiz için görün. Siz gelmiş ve gelecek tüm insan soyunu temsil ediyorsunuz. Ne olursa olsun tarihteki yeriniz güvence altındadır. Gezegenimizin kahramanlarısınız sizler. Hepimiz adına konuşun. Akıllı olun. Ve... geri dönün.»

Birkaç saat sonra birer birer ilk kez Makine'ye girdiler. Çok hafif iç ışıklar yandı. Makine tamamlanıp da belirtilen bütün testlerden geçtiği halde Beşler'in yerlerini zamanından önce almalarından korkuluyordu. Bazıları mürettebatın yerlerine oturmasının Makine'yi harekete geçirebileceğinden kaygılanmaktaydılar. Ancak içeri girmişlerdi ve bu ana kadar olağanüstü bir şey olmamıştı. Ellie biraz ürkerek de olsa plastik koltukta arkasına yaslandı. Koltuklar için basma kılıflar istemişti. Ancak bunun da bir ulusal gurur sorunu olduğunu görmüştü sonra. Plastik daha modern, daha bilimsel ve daha ciddiydi.

Vaygay'in çevresine pek dikkat etmeden sigara içme huyunu bildiklerinden Makine'ye sigara alınmaması kararlaştırılmıştı. On dilde küfür eden Lunacharsky son Lucky Strike sigarasını söndürdükten sonra diğerlerinin ardından içeri girdi, Ellie'nin yanma oturdu. Mesaj'da herhangi emniyet kemeri belirtilmediği için Makine'de kemer falan yoktu.

***

Makine bir yere gidiyor, diye düşündü Ellie. Bir ulaşım aracıydı bu... bir yere gidiş kapısıydı. Gecenin karanlığında gürleyerek giden bir trendi. İnsanı çocukluğunun boğucu taşra kasabalarından alıp büyük kristal kentlere götüren bir araç. Keşifti, kaçıştı ve yalnızlığın sonuydu. Makine'nin yapımındaki her lojistik gecikme, talimatın yorumunun doğru yapılıp yapılmadığı konusundaki her tartışma kendisini umutsuzluklara sürüklemişti. Aradığı şan ve şeref değildi... tam olarak değil hiç değilse... daha çok bir tür kurtuluştu.

Kafasının içindeki eski Babil'in gerçek İştar Kapısı önünde ağzı açık duruyordu; Oz'un Zümrüt Kenti'nin kulelerini ilk gören Dorothy idi; Brooklyn'in en karanlık kesiminden çıkıp 1939 Dünya Fuarının Uluslar Koridorunda yürüyen küçük bir çocuktu.

Yüreğinde şarkılar vardı. Başka varlıkların, insanların ataları hâlâ ormanda daldan dala atlarlarken yıldızlar arasında yolculuklara çıkan büyük varlıkların neler başardıklarını görebilecekti.

Pek çok kişi gibi Drumlin de kendisine tedavisi olanaksız bir romantik derdi. İnsanlar neden bunu utanç verici bir sakatlık gibi görürlerdi sanki? Romantikliği yaşamının itici gücü ve zevk çeşmesi olmuştu. İşte romantiklik yandaşı ve uygulayıcısı olan kendisi Büyücü' yü görmeye gidiyordu şimdi.

***

Radyodan bir durum raporu geldi. Makine'nin dışına yerleştirilen araçlardan anlaşılabildiği kadarıyla herhangi bir arıza olmamıştı. Şimdi benzeller arasındaki boşluktan havanın atılmasını bekliyorlardı. Müthiş etkin bir sistem Dünya'da elde edilebilecek en üstün havasızlık durumunu sağlamak üzere havayı dışarı pompalamaktaydı. On iki köşeli aracın dışında çok güçlü ışıklar yanmıştı. Küresel kabukların ikisi Mesaj'ın kritik hız dediği hızla dönüyorlardı. Dışarıdan seyredenler için yalnızca bir bulanık gölge vardı artık. Üçüncü benzel de az sonra harekete geçecekti. Büyük bir elektrik akımı oluşuyordu. Üç küre dik eksenleri ile istenen: hıza kavuşunca Makine harekete geçecekti. Mesaj böyle söylemişti.

Xi'nin yüzünde korkunç bir kararlılık var, diye düşündü Ellie; Lunacharsky sakindi; Sukhavati gözlerini fal taşı gibi açmıştı; Eda ise sakin bir dikkatlilikten başka bir şey göstermiyordu. Ellie ile göz göze gelen Devi gülümsedi.

Ellie bir çocuğu olmuş olmasını istedi. Duvarlar titreyip saydamlaşırken ve yeryüzü yarılmış da içine giriyormuş gibi bir duyguya kapılırken son düşüncesi bu oldu.

ÜÇÜNCÜ KISIM GALAKSİ

ON DOKUZUNCU BÖLÜM

Çıplak Şekillik

...cennete çık

Sürprizler merdiveninden.

— RALP WALDO EMERSON

'Merlin', Şiirler (1847)

Tüm evrenin sonsuz derecede üstün bir varlık için bir ovadan başka bir şey olmaması mümkündür, gezegenlerarası uzaklıklar bir kum tanesinin gözenekleri kadar, sistemler arasındaki boşluk ise bir kum tanesi ile yanındaki arasındaki uzaklık olabilir

— SAMUEL TAYLOR COLERIDGE

Omniania

Düşünüyorlardı. On iki köşeli aracın beş köşeli duvarları saydamlaşmıştı. Yer ve tavan da öyle. Ellie yukarda ve aşağıda erbiyumdan birleştirme parçalarını görüyordu. Üç benzel de gözden kaybolmuştu. On iki köşeli araç geçebileceği kadar açılmış uzun kara bir tünelin içinde hızla yol almaktaydı. Hızları bir 'g' civarında olmalıydı. Ellie koltuğunun sırtına yapışırken, karşısındaki Devi kendisine doğru eğilmiş gibiydi. Belki de emniyet kemeri ilave etmeleri daha doğru olacaktı.

Dünya'nın kabuğunu delip erimiş demirden merkezine doğru yol aldıklarını düşünmek güç değildi. Belki de doğruca... Ellie ölüler diyarındaki Styx Nehri üzerinde bir ulaşım aracı olarak içinde bulundukları uzay gemisini düşündü.

Tünelin duvarlarındaki desenlerden hızlarını hesaplayabiliyordu. Bu desenler, belirli bir biçimleri olmayan düzensiz, yumuşak köşeli beneklerdi. Duvarların özellikleri görünüşleri değil de yalnızca işlevleriydi. Dünya’nın bir, iki yüz kilometre içine girildiğinde kayalar akkor halinde olmalıydılar. Oysa ne böyle bir şeyden eser vardı, ne de trafiği yöneten ast rütbeli şeytanlardan.

Uzayaracının burnu arada sırada duvara sürtünüyor, bilinmeyen bir madde parçaları duvardan dökülüyordu. On iki köşeli araç, bu sürtünmelerden hiç etkilenmiyor gibiydi. Az sonra küçücük zerreciklerden bir bulut kendilerini izlemeye başlamıştı. Araç duvara her çarptığında Ellie dalgalanma hissediyordu, sanki yumuşak bir şey çarpmalarını hafifletmek için geriye doğru basılmış gibi. Soluk sarı ışık düzenli olarak yayılıyordu. Tünel zaman zaman hafifçe kıvrılıyor, araç da bu eğimi izliyordu. Ellie'nin görebildiği kadarıyla üzerlerine doğru gelen hiçbir şey yoktu. Bu hızlarda bir kuş ile çarpışma bile korkunç bir patlama yaratırdı. Ya bu dipsiz bir kuyuya sonu gelmeyecek bir düşüşse? Ellie midesinde sürekli bir kaygı baskısı hissediyordu. Yine de üzerinde durmadı bunun.

Kara delik, diye düşündü Kara delik. Bir kara deliğin ufkundan bir tekilliğe doğru düşüyorum. Ya da kara delik değildir, bu ve ben çıplak bir tekilliğe düşüyorum. Fizikçiler buna çıplak tekillik derler. Bir tekillik yakınında nedensellik altüst olur, sonuçlar nedenlerden önce yer alır, zaman geri gider ve insan değil bu deneyi hatırlamak, bundan sağ çıkamazdı bile. Ellie yıllar önceki çalışmalarından dönen bir kara delikte bir nokta olmadığını bir halka tekilliğin ya da kaçınacak daha karmaşık bir şey olduğunu hatırlıyordu. Kara delikler kötü şeylerdi. Yerçekimsel gelgit güçleri öylesine büyüktü ki, içine düştüğün anda ince uzun bir iplik gibi uzardın. Aynı zamanda iki yandan da ezilirdin. Neyse ki böyle bir şey olmuyordu. Yer ve tavan saydam olan yüzeylerden şimdi büyük bir hareketlilik gözleniyordu. Organosilikat madde bazı yerlerde kendi üstüne kapanıyor, bazı yerlerde ise açılıyordu. Bunun içine gömülü erbiyum birleştirme parçaları dönüyorlardı. On iki köşeli araç içindeki her şey —kendisi ve arkadaşları dahil— normal görünüyorlardı. Biraz heyecanlıydılar kuşkusuz. Ama, henüz ince uzun iplikler olmamışlardı.

Bunların boş düşünceler olduğunun farkındaydı. Kara delik fiziği kendi alanı değildi. Üstelik içinde bulunduğu şeyin evrenin başlangıcında oluşan ya da Güneş'ten daha büyük bir yıldızın yokolmasıyla daha sonraki bir çağda oluşan kara deliklere ilişkin olduğunu bilemezdi. Kara deliklerde yerçekimi öylesine güçlüydü ki, ışık bile kaçamazdı. Bu yüzden 'kara delik' denirdi. Ancak ne bir yıldız patlatmışlardı, ne de çağlar öncesinin bir kara deliğini ele geçirmişlerdi. Zaten kimse en yakın deliğin nerede saklandığını bilmiyordu. Onlar yalnızca Makine'yi yapıp benzelleri çalıştırmışlardı.

Ellie küçük bir bilgisayar üzerinde bir hesap yapmakta olan Eda'ya baktı. Araç duvara çarptıkça sarsıntıyı hem kemiklerinde hissediyor hem de alçak bir homurtu duyuyordu. Duyurmak için sesini yükselterek, «Neler olup bittiğini anlıyor musun?» diye sordu.

«Hayır,» diye bağırdı Eda. «Bu olanların olmadığını kanıtlayabilirim neredeyse. Boyer-Lindquist koordinatlarını biliyor musun?»

«Özür dilerim, ama bilmiyorum.»

«Sana sonra anlatırım.»

Ellie, Eda'nın bir 'sonra' olacağını düşünmesinden mutluluk duydu.

Ellie görmeden önce hissetti bir yavaşlama olduğunu, sanki lunaparkta raylar üstündeki kızakla dimdik aşağı inmişler, bir süre düzlükte gitmişler de şimdi ağır ağır çıkıyorlarmış gibi. Yavaşlama başlamadan hemen önce tünel bir dizi dönemeçler yapmıştı. Çevre ışığının rengi ya da parlaklığında gözle görünür bir değişim olmamıştı Ellie kamerasını aldı, uzun odaklı objektifi taktı ve mümkün olduğu kadar ileri baktı; dönerek uzayan yolda ancak bir ilerdeki keskin dönüşü görebiliyordu. Objektifin büyülttüğü duvarın yapısı karmaşık, düzensiz ve bir an için kendinden aydınlanır gibiydi.

Araç duracak gibiydi neredeyse. Tünelin sonu görünmüyordu. Ellie gittikleri yere gidip, varıp varamayacaklarını merak ediyordu. Belki de Makine'yi çizenler bir yanlışlık yapmışlardı. Belki de Hokkaido'da kabul edilebilir gibi görünen teknolojik bir kusur, bulundukları yer her neresiyse... burada görevlerinin başarısızlıkla sonuçlanmasını doğuracaktı. Kendilerini izleyen ve zaman zaman da önlerine geçen toz bulutuna bakınca belki de duvarlara gereğinden fazla çarptıkları için öngörülen hızı kaybetmiş olacaklarını düşündü. Belki de bu bilinmedik yerde çakılıp kalmışlardı ve oksijenleri bitene kadar bekleyeceklerdi. Vegalılar bu kadar zahmete girdikten sonra bizim solumak için oksijene ihtiyacımız olduğunu unutmuşlar mıydı? Öylesine bağıran Nazilere hiç dikkat etmemişler miydi?

Vaygay ile Eda, yerçekim fiziğinin bilinmeyenleri içine gömülmüşlerdi. Ancak bir açıklamaya varamadıkları da bir bakışta anlaşılıyordu. Ellie

fizikçilerin bir, iki saate kalmaz sonunda bir ilerleme kaydedeceklerini tahmin ediyordu. Süper birleşme Dünya'da bilinen fiziğin tüm durumlarını içerirdi. Bunun... bu tünelin Eda Alan Denkleminin şimdiye kadar fark edilmemiş bir çözümü olmadığına inanmak güçtü.

«İçinizde çıplak tekillik gören var mı?» diye sordu Vaygay.

«Ben o dediğin neye benzediğini bile bilmiyorum,» dedi Devi.

«Özür dilerim. Çıplak değildir herhalde. Nedensellik değişimi, ya da buna benzer çılgınca bir şey, örneğin çırpılmış yumurtanın ak ve sarı olarak ayrıştığı gibi bir şey hissettiniz mi?»

Devi gözlerini kısarak baktı, Vaygay'a. «Bir şey değil,» diye Ellie atıldı.

Vaygay biraz fazla heyecanlanmış, diye düşündü. «Bunlar gerçek kara delikler hakkında sorular. Çılgınca geliyor ama, öyle işte.»

«Şahane bir yolculuk,» dedi Devi. «Sorunun dışında çılgınca bir şey hissetmedim.» Vaygay neşelenmişti.

«Kozmik sansürcülüğün çok güçlü bir türü bu,» dedi. «Tekillikler kara deliklerin içinde bile görünmezdirler.»

«Vaygay şaka ediyordu,» diye Eda söze karıştı. «Olay ufkuna girdiniz mi kara delik tekilliğinden kaçınmanın yolu yoktur.»

Ellie'nin güvence vermesine rağmen, Devi kuşkuyla bakıyordu Vaygay ile Eda'ya. Fizikçiler günlük yaşamın çok dışında olan kavramlar için sözcükler uydurmak zorundaydılar. Yeni bir sözcük uydurmak yerine zayıf da olsa sıradan bir benzetme yapma eğilimindeydiler. Bunun karşıtı, keşifleri ve denklemleri birbirlerinin adıyla anmaktı ki bunu da sık sık yaparlardı. Ancak onların fizikten söz ettiklerini bilmezseniz akıllarını kaçırdıklarından kaygı duyabilirdiniz.

Ellie, Devi'nin yanma gitmek için ayağa kalktığında Devi birden haykırdı. Tünelin duvarları araca doğru yaklaşıyor, araca bastırarak ileri doğru itiyordu. Çok hoş bir ahenk kurulmaktaydı. Araç duracak gibi

olduğunda duvarlar bir daha bastırıyordu. Kimi yerlerde ilerlemek çok güçtü, duvarlar sıkıca bastırıyor, kasılma ve gevşeme dalgaları tünel boyunca uzanıyordu. Düz yerlerde ise daha rahat ilerliyorlardı.

Ellie çok uzaklarda yoğunluğu giderek artan bir ışık noktası görüyordu. Aracın içi mavi-beyaz bir parıltıyla dolmaya başlamıştı. Ellie ışığın şimdi artık duracak gibi olan erbiyum silindirlerden yansıdığını görebiliyordu. Yolculuk yalnızca on, on beş dakika sürmüş gibi geliyorsa da, yolculuk boyunca gördükleri loş ışıkla önlerinde gittikçe genişleyen parıltı arasındaki zıtlık şaşırtıcıydı. Tünelden yukarı fırlıyorlardı ışığa doğru. Birden bir boşluğa çıktılar. Karşılarında insanı rahatsız edecek kadar yakında kocaman mavi-beyaz bir güneş vardı. Ellie bunun Vega olduğunu anladı o anda.

***

Uzun odaklı objektifle doğrudan doğruya bakmayı pek istemedi, daha soluk ve soğuk olan Güneş'e bile böyle bakılmazdı. Bir parça beyaz kâğıt çıkartıp objektifin arkasında odak uzaklığında tutup, yıldızın görüntüsünü kâğıdın üzerine düşürdü. Halka düzeyinde iki büyük güneş lekesi ile bir madde gölgesi olabilecek bir şey görünüyordu. Kamerayı bırakıp elini avcu dışarı gelmek üzere ileri uzatıp gözlerini Vega’nın parıltısından sakındı. Şimdi yıldızın çevresinde geniş bir taç görünüyordu, bu daha önce Vega’nın parıltısı yanında görünmemekteydi.

Avucu hâlâ yıldıza dönük olarak, yıldızı saran parçacıkların oluşturduğu halkayı inceledi. Asal sayılı Mesaj'ın alınmasından bu yana Vega sisteminin yapısı Dünya'yı baştanbaşa saran bir konu olmuştu. Dünya gezegeninin gökbilimciler toplumu adına herhangi bir ciddi yanılgıya düşmemeyi umuyordu Ellie. Video kamerasıyla çeşitli hız ve objektif açıklıklarında durumu tespit ettiler. Halka düzeyinde, kalıntılardan temizlenmiş yıldızlararası bir boşlukta çıkmışlardı kara tünelden. Çok geniş olan halka, yana doğru boyutlarıyla kıyaslandığında çok inceydi. Ellie halkalar içinde çok hafif renk değişimleri seçebiliyordu ama tek tek halka parçacıklarını göremiyordu. Bunlar Satürn'ün halkalarına benziyorsa, çapı birkaç metre olan bir parçacık aralarında dev sayılırdı. Belki de Vega halkaları yalnızca toz zerrecikleri, kaya bulutlar ve buz parçacıklarından oluşuyordu.

Çıktıkları yeri görmek için arkasına bakınca kara bir alan gördü — dairesel bir karalık, kadifeden daha kara, gece göğünden daha kara.

Objektiften daha dikkatle bakınca karanlığın ortasından zaman zaman parıldayan bir ışık geldiğini fark etti, rastlantısal radyasyon mu? Hayır, böyle bir şeyin dalgaboyu uzunluğu çok fazla olurdu. Belki de Dünya gezegeninden gelen ışık hâlâ tünel boyunca ilerliyordu. O karanlığın öteki ucu Hokkaido'ydu.

Gezegenler. Gezegenler neredeydi? Ellie halka düzlemini uzun odaklı objektifle tarıyor, gezegenleri ya da hiç olmazsa Mesaj'ı yayınlayan varlıkların yurtlarını arıyordu. Halkaların her kopuk noktasında yerçekimi etkisini tozdan arındırdığı bir yer arıyor, ama hiçbir şey bulamıyordu.

«Gezegen bulamadın mı?» diye sordu Xi.

«Hiçbir şey yok. Yakınlarda birkaç büyük kuyruklu yıldız var. Kuyruklarını görebiliyorum. Ama gezegene benzer bir şey yok ortalıkta. Birbirinden ayrı binlerce halka var sanırım. Görebildiğim kadarıyla hepsi de kalıntılardan oluşma. Kara delik, halkalar arasında büyük bir boşluk yaratmış olmalı. Biz şimdi oradayız işte, ağır ağır Vega’nın çevresinde dönüyoruz. Sistem epey gençtir —yalnızca bir iki milyon yaşında— bu yüzden bazı gökbilimciler gezegenlerin oluşması için gerekli zamanın geçmediğini düşünürler. İyi ama, yayın nereden geldi öyleyse?»

«Belki de bu Vega değildir,» diye Vaygay söze karıştı. «Belki radyo dalgaları Vega'dan geliyor ama, tünel başka bir yıldız sistemine gidiyor.»

«Belki, ama gittiğin bu öteki yıldızın Vega ile aynı renk derecesine sahip olması da garip bir rastlantı —bak, mavimsi olduğunu görüyorsun— sonra aynı kalıntı sistemi var. Doğru, parıltıdan dolayı bunu öteki takımyıldızlarla kıyaslıyamıyorum, yine de bire on bahse girerim bunun Vega olduğuna.»

«Peki öyleyse neredeler?» diye sordu Devi.

Gözü keskin olan Xi yukarı, saydam levhaların ötesindeki halka düzlüğün üzerindeki göğe bakıyordu. Ellie de hiç konuşmayan Xi'nin

baktığı yere çevirdi bakışlarını. Orada belirli bir köşeli parıltı vardı. Uzun odaklı objektifiyle baktı. Çok düzensiz bir çok köşeliydi bu, yüzlerinin her biri daire gibi, çanak gibi bir şeyle kaplıydı.

«Qiaomu, şundan bak da ne gördüğünü bize de söyle.»

«Görüyorum. Radyo teleskoplar. Pek çok yöne çevrili binlerce radyo teleskop. Bir dünya değil bu, yalnızca bir araç.»

Sırayla baktılar objektiften. Ellie sıranın kendine gelmesini beklerken kendini güç tutuyordu. Bir radyo-teleskopun temeli aşağı yukarı radyo dalgalarıyla belirlenmişti, ama yine de bir ulaşım için kara delikleri kullanan bir uygarlığın hâlâ görüldüğünde anlaşılabilir (boyu ne olursa olsun) tip radyoteleskoplar kullanıyor olması düş kırıklığı veren bir şeydi. Vegalıların geri kalmışlığını, hayal gücünden yoksun olduklarını gösterirdi bu. Teleskopları yıldızın çevresinde yörüngeye oturtmayı anlardı. Bunlar halka düzlem kalıntıları ile her dönüşte iki kere çarpışma tehlikesi dışında güvencede sayılırlardı. Ancak binlerce radyoteleskopun gökyüzünü taraması bir tür Argus projesiydi. Sayısız denecek kadar çok dünya adayı televizyon yayınları, askerî radarlar ve belki de Dünya'da bilinmeyen başka ilkel radyo yayınlan için taranmaktaydı. Böyle işaretlere sık sık rastlıyorlar mıydı, yoksa Dünya bir milyon yıllık bir tarama sonunda ilk başarıları mıydı? Bir karşılama komitesi yoktu görünürlerde. Taşradan bir heyetin gelmesi, karşılayıcı çıkarmayacak kadar önemsiz bir şey miydi yoksa?

Objektifi ele geçirince makinenin ayarını yaptı. Ulusal Bilim Vakfına ciddi radyo gökbilimciliğinin ne demek olduğunu göstermek istiyordu. O çok başlı dünyanın boyunu hesaplayacak bir yol bulmak isterdi. Teleskoplar aracı bir balinanın üzerindeki midyeler gibi kaplamıştı. Sıfır çekimde bir radyoteleskop herhangi bir boyda olabilirdi. Resimler banyo edildikten sonra yayların bir kısmının derecelerini ölçebilirdi belki, ancak gerçek boyutlar nesnenin uzaklığı bilinmeden hesaplanamazdı. Yine de onun çok büyük olduğunu hissediyordu.

«Burada dünya yoksa Vegalılar da yoktur,» diyordu Xi. «Burada yaşayan yok. Vega yalnızca bir nöbetçi kulübesi, sınır devriyelerinin ellerini ısıtacakları bir yer.» Sonra yukarı baktı. «Bu radyoteleskoplar da Çin Seddi'nin nöbetçi kuleleri. Işık hızı ile sınırlıysanız bir galaksi

imparatorluğunu bir arada tutmak çok güçtür. Bir isyanı bastırmak için bir garnizon gönderirsiniz, ama neler olup bittiğini ancak on bin yıl sonra öğrenirsiniz. İşe yaramaz bu. Çok yavaş. Bu yüzden garnizon komutanlarına özerklik tanırsınız. O zaman da imparatorluk diye bir şey kalmaz ortada. Ama bunlar — «Eliyle arkalarında gökyüzünde uzaklaşan lekeyi gösterdi.» ... bunlar imparatorluk yollarıdır. Pers İmparatorluğu'nda vardı bunlar, Roma'da, Çin'de vardı. O zaman ışık hızıyla sınırlı değilsiniz. Yollarınız varsa imparatorluğu avucunuzun içinde tutabilirsiniz.»

Düşünceye dalmış olan Eda başını sallıyordu. Fizik konusunda bir şey huzurunu kaçırmıştı.

Eğer gördükleri şey kara delikse, bu şimdi Vega'nın çevresinde kalıntılardan tümüyle arınmış bir yörüngeye oturmuştu. Hem iç, hem dış halkalar kara delikten uzak duruyorlardı.

Ellie önündeki kalıntılardan olmuş halkanın filmini alırken bunun da günün birinde kendi gezegen sistemini oluşturup oluşturmayacağını düşünüyordu. Parçacıklar birleşecek, çekimsel yoğunlaşmalar yer alacak, sonunda yıldızın çevresinde yalnızca dönen birkaç dünya kalacaktı. Gökbilimcilerin Güneş'in çevresindeki gezegenlerin dört buçuk milyar yıl önce böyle oluştuğunu düşünürlerdi. Ellie şimdi halkalarda bazı düzensizlikler seçebiliyordu, bazı parçacıkların birleştiğini belirten yer yer şişkinlikler açıkça görülmekteydi.

Kara deliğin Vega çevresindeki hareketi hemen yanındaki kalıntı halkalarında dalgalanma yaratmaktaydı. Makine'nin hareketi de hiç kuşkusuz ardında bir dalga bırakıyordu. Bu çekimsel oynaklıklar, bu yayılan basınç azalmaları ve yoğunlaşmalar belki de uzun vadeli bir etkiyle ilerdeki gezegen oluşumunun biçimini değiştirecekti. Öyleyse milyarlarca yıl sonra oluşacak bir gezegenin varlığı kara deliğe ve Makine'ye bağlı olacaktı. Yani Mesaj'a ve Argus Projesine. Ellie konuyu aşırı kişiselleştirdiğinin farkındaydı; kendisi hiç yaşamamış olsaydı daha önce, ya da daha sonra bir başka radyo gökbilimcisi Mesaj 'ı alacaktı. Makine başka bir anda harekete geçirilecek ve on iki köşeli araç, başka bir zamanda burada olacaktı. Böylece gelecekteki bir gezegen varlığını ona borçlu olacaktı yine de. Aynı şekilde, kendisi hiç yaşamamış olsaydı oluşacak bir

dünyayı o varlığından alıp çıkarmıştı. Masum davranışlarıyla bilinmeyen dünyaların kaderlerini değiştirmekten sorumlu olmak da bir yüktü sanki.

Ellie aracın içinden başlayarak objektifi saydam beş köşeli levhaları tutan desteklere, kara delikle birlikte yörüngede oldukları kalıntı halkasının boşluğunun ötesine çevirdi.

İlerde en yakın iç halkanın içinde bir gariplik vardı.

Objektifi Xi'ye uzattı. «Qiaomu şuraya baksana. Ne görüyorsun?»

«Nereye?»

Ellie gösterdi. Adam, bir an sonra bulmuştu. Ellie onun hafifçe soluğunu tutmasından anlamıştı gösterdiği şeyi bulduğunu.

«Bir kara delik daha,» dedi Xi. «Çok daha büyüğü hem- de.»

***

Yine düşmeye başlamışlardı. Bu kere tünel çok daha genişti, ve daha hızlı gidiyorlardı.

«Hepsi bu mu,» diye bağırdı Ellie. «Kara deliklerini göstermek için bizi Vega'ya getiriyorlar. Birkaç bin kilometre öteden bize radyoteleskoplarını gösteriyorlar. Burada on dakika kalıyoruz ve sonra başka bir kara deliğe sokup bizi Dünya'ya geri gönderiyorlar. İki trilyon doları bunun için mi harcadık, ha?»

«Önemli olan biz değiliz belki de,» dedi Lunacharsky. «Belki de gerçek amaçları Dünya'ya kendilerini sokabilmekti.»

Ellie Truva kapıları altında geceleri kazılan tünelleri düşündü.

Her iki elinin parmaklarını açmış olan Eda yatıştırıcı hareketler yapmaktaydı «Hele bekleyin biraz. Bu değişik bir tünel. Dünya'ya geri döndüğümüzü de nereden çıkardınız?»

«Vega gittiğimiz yönde değil mi?» diye atıldı Devi.

«Deney yöntemi. Bakalım bir daha nerede dışarı çıkacağız.»

Bu tünelde duvarlara sürtünme ve dalgalanma çok daha azdı. Eda ile Vaygay Kruskal - Szerekes koordinatlarında çizdikleri bir uzay zamanı diyagramını tartışıyorlardı. Ellie onların neden söz ettikleri hakkında en küçük bir fikre bile sahip değildi. Aracın yukarı doğru gidiyor olması duygusu, hâlâ rahatsız ediciydi.

Bu kere tünelin ucundaki ışık turuncuydu. Epey yüksek bir hızla iki güneşin birbirlerine dokundukları bir noktada dışarı çıkmışlardı. Yaşlı kırmızı dev yıldızın dış kabukları Güneşi andıran ortayaşlı bir sarı cüce yıldızın fotosferine dökülmekteydi. İki yıldızın birleşme noktaları göz kamaştıracak derecede parlaktı. Ellie kalıntı halkaları, gezegenler ya da yörüngede radyo gözlemevleri arandıysa da dikkate değer hiçbir şey göremedi. Ama bunun pek önemi yok, diye düşündü. Bu sistemlerin bir sürü gezegeni olabilir ve ben hiçbirini bu objektifle göremem. Çifte güneşin görüntüsünü yine objektiften geçirip bir kâğıt parçasının üzerine düşürdü ve bunun fotoğrafını çekti.

Halka olmadığı için bu sistemde Vega’nın çevresinde olduğundan daha az dağınık ışık vardı. Geniş açılı objektifle Büyük Ayı'yı andıran bir takımyıldızı tanıyabildi. Ancak diğer takımyıldızları tanıyamamıştı. Büyük Ayı'nın parlak yıldızları Dünya'dan birkaç yüz ışıkyılı uzakta olduğundan bu yolculuklarının bir, iki ışık yüzyılından fazla olmadığım hesaplıyordu.

Bu durumu Eda'ya anlatıp fikrini sordu.

«Ne mi düşünüyorum? Bence bir metro bu.»

«Metro mu?»

Ellie Makine hareket ettikten hemen sonra bir an için Cehennem'in derinliklerine iniyormuş gibi bir duyguya kapıldığını hatırladı.

«Metro. Yeraltı treni. Bunlar da istasyonlar. Duraklar. Vega, bu sistem ve diğerleri. Duraklarda yolcular inip biniyorlar. Burada aktarma

yapıyorsun.»

Eda elini güneşlere doğru uzatınca Ellie onun elinin iki gölgesi olduğunu gördü, biri anti-sarı, diğeri anti-kırmızı... tıpkı bir diskotekte olduğu gibi.

«Ama biz inemiyoruz,» diye devam etti Eda. «Biz kapalı bir vagondayız. Biz hattın sonuna kadar gideceğiz. »

Drumlin bu tür varsayımlara Rüyalar Ülkesi adını verirdi, ve Ellie'nin bildiği kadarıyla da Eda ilk kez böylesine bir düşünceye kendini kaptırmıştı.

***

Beşi arasında uzmanlık alanının optik spektrum olmamasına rağmen tek gözlemci gökbilimci Ellie'ydi. Tünellerde ve zaman zaman çıkacakları sıradan dört boyutlu uzay-zamanında mümkün olduğu kadar veri toplamayı sorumluluğu olarak kabul ediyordu bu yüzden. İçinden çıktıkları kara delik hep bir yıldız ya da çok yıldızlı sistem çevresinde dolanacaktı. Bunlar her zaman çifttiler, ikisi benzer bir yörüngeyi paylaşırlardı — biri içinden fırladıkları, diğeri de içine düştükleri yörüngeyi. Hiçbir sistem bir diğerinin çok benzeri değildi. Hiçbiri güneş sistemine benzemezdi. Hepsi de çok öğretici astronomik görüşler sağlarlardı.

Bu arada parlaklığını değiştirmekte olan bir yıldızın yanında yeniden boşluğa çıkmışlardı (Ellie kameranın objektif açıklığının sürekli değişmesinden anlıyordu bunu) — belki de RR-Lyrae yıldızlarından biriydi, yanında beşli bir sistem, ondan sonra da hafif parıltılı bir kahverengi cüce yıldız vardı. Kimi açıktaydı, kimi parıltılı moleküller bulutlar arasına gömülüydü.

Ellie, «Bu senin Cennet payından indirilecektir,» uyarısını hatırladı. Kendisinden hiçbir şey indirilmiş değildi. Mesleki sakinliğini korumak için bilinçli bir çaba göstermesine rağmen, bu güneş bolluğu karşısında sevinçten yerinde duramıyordu. Bunların her birinin birilerinin yuvası olduğunu, ya da günün birinde olacağını ummaktaydı.

Dördüncü sıçrayıştan sonra kaygılanmaya başlamıştı. Saatine bakılırsa Hokkaido'dan ayrıldıklarından bu yana bir saat geçmişti. Bu iş biraz daha sürecek olursa insanî gereklerin ihtiyacı hissedilmeye başlanacaktı. Çok ileri bir uygarlığın televizyon yayınlarını çok dikkatle izleseler bile insan fizyolojisinin kolay kolay çıkaramayacakları yanları olduğu kuşkusuzdu.

Dünyadışı varlıklar bu kadar akıllı iseler neden bizi böyle kısa kısa merhalelerden geçiriyorlar? Belki de tünelin bir ucunda ilkeller bulunduğu için Dünya'dan ayrılış için basit bir araç kullanılmıştı. Ama, ya Vega' dan sonra? Neden aracın götürdüğü yer her neresiyse doğrudan doğruya oraya almıyorlar bizi?

Her tünelin çıkışma geldiklerinde bir beklentiye kapılıyorlardı. Acaba bundan sonrası için ne harikalar hazırlamışlardı? Kendini çok modern bir lunaparkta hayal ediyor, Hadden'in Makine'nin harekete geçirildiği anda teleskopunu Hokkaido'ya çevirdiğini görür gibi oluyordu.

Mesaj'ı gönderenlerin sundukları görüntülerin görkemine rağmen, arkadaşlarına yıldızlar evriminin bazı yönlerini anlatırken konuya hâkimiyetinden dolayı bir tür üstünlük duymasına rağmen, Ellie bir süre sonra düş kırıklığına uğramıştı artık. Bu duygunun nedenini bulmak için epey zorlandı. Az sonra ' bulmuştu ama: dünyadışı varlıklar böbürleniyorlardı. Yakışık almayan bir şeydi bu. Bir karakter bozukluğunun belirtisiydi.

Daha geniş, ama daha dolambaçlı bir başka tünelden geçerlerken Lunacharsky Eda'ya metro istasyonlarının neden böyle gelecek vaat etmeyen yıldız sistemlerine konulmuş olduğu hakkında bir tahmin yürütmesini istedi. «Neden çevresinde kalıntı olmayan, sağlıklı, genç ve bir tek yıldız çevresinde değil.»

«Çünkü —unutmayın sen istediğin için tahmin ediyorum— bu tür yıldız sistemlerinde yaşam vardır...»

«Ve turistlerin yerlileri korkutmalarını istemiyorlar,» diye Sukhavati atıldı.

Eda güldü. «Ya da tam tersi.»

«Ama, senin demek istediğin bu değil, öyle değil mi? İlkel gezegenlere bir tür müdahale etmeme alışkanlığı vardır. İlkellerden birinin arada sırada metroyu kullanabileceklerini bilirler...»

«İlkeller konusunda epey emin olabilirler,» diye Ellie düşünceyi sürdürdü. «Ama, kesin olarak değil. Ne de olsa ilkel ilkeldir. O yüzden metrolara binmelerine izin verirler. Yapımcılar çok tedbirli varlıklar olmalı. Peki öyleyse neden bize ekspres değil de bir posta katarı gönderdiler?»

Ardında yıllarca kazıcılık deneyi olan Xi «Herhalde ekspres tüneli yapmak çok pahalıdır da ondan,» dedi. Ellie, Dünya'nın bayındırlık gururlarından biri olan tam elli bir kilometrelik Honshu-Hokkaido tünelini düşündü.

Dönemeçlerden bazıları çok dikti artık. Ellie Thunderbird'ünü düşündü, sonra da midesinin bulantısını. Elinden geldiğince bununla mücadeleye kararlıydı. Araçta kusma torbaları yoktu.

Birden yine bir düzlüğe çıktılar. Yıldızlarla örtülüydü gökyüzü. Baktığı her yerde Dünya'da çıplak gözle bakanların tanıdıkları birkaç avuç değil, bazıları neredeyse birbirlerine değen, çoğu sarı, kırmızı ve mavi olan müthiş yıldız bolluğu. Gökyüzü yakın güneşlerle alev alevdi. Ellie koca bir toz bulutunun döne döne bir kara delikten içeri girdiğini görebiliyordu. İnanılmaz boyutlarda olan kara delikten bir yaz gecesinde olduğu gibi radyasyon parıltıları gelmekteydi. Eğer bu tahmin ettiği gibi Galaksinin merkezi ise synchrotron radyasyon dolu olmalıydı. Dünyadışı varlıkların, insanların ne kadar zayıf olduklarını hatırlamış olduklarını umardı.

Araçları döndüğü sırada birden bir mucize belirdi gözlerinin önünde.

Farkında olmadan varmışlardı bile. Yarı göğü dolduruyordu. Şimdi üzerinde uçuyorlardı. Yüzeyinde yüzlerce, belki de binlerce, her biri değişik biçimde, aydınlatılmış kapı vardı. Bunlardan kimi çok-köşeli, kimi yuvarlak, kimi merkezden kaçmış daireler biçimindeydiler. Ellie bunların yanaşma rampaları olduğunu fark etti — binlerce değişik rampa, kimi birkaç metre, kimi birkaç kilometre eninde. Her biri bir yıldızlararası aracın giriş kapısıydı. Ciddi makinelerde büyük yaratıkların girişleri etkileyiciydi. Bizim gibi küçük yaratıkların kapıları ise küçük. Özel ayrıcalığa sahip

uygarlıklar için bir üstünlük taşımayan demokratik bir düzenleme, diye düşündü. Giriş kapılarının çeşitliliği, uygarlık arasında pek az toplumsal farklılık olduğunun belirtisiydi. Ancak, insan soluğunu kesecek bir varlık ve kültür çeşitliliğiyle karşı karşıyaydı burada. Bir de Büyük Merkez İstasyonu'ndan söz ederiz, diye düşündü. Nüfusu kalabalık bir Galaksi, yaşam ve zekâ dolu bir evren düşüncesi kendisini sevinçten ağlamaya itiyordu.

İçinde oldukları on iki köşeli aracın tıpatıp bir dişi kalıbı olan sarı ışıkla aydınlatılmış bir yere giriyorlardı. Ellie yandaki girişe de deniz yıldızına benzeyen bir aracın konduğunu gördü. Samanyolu'nun merkezi olduğuna inandığı bu İstasyonun sağma soluna üstüne altına dikkatle baktı. İnsan soyunun en sonunda buraya çağırılmış olması insan için ne önemli, diye düşündü. Bizler için umut var. Umut var!

«Eh, pek Bridgeport'a benzemiyor,» dedi konma işlemi tam bir sessizlik içinde tamamlanırken.

YİRMİNCİ BÖLÜM

Büyük Merkez İstasyonu

Her şey yapaydır, doğa Tanrı'nın sanatıdır.

— THOMAS BROWNE

Religio Medici (1642)

Meleklerin kendileri için değil, bizler için bir vücuda ihtiyaçları vardır.

— THOMAS AOINAS

Suma Theologica, I, 51, 2

Şeytanın gücü vardır elinde Hoşa gidecek bir biçime bürünebilmek için.

— WILLIAM SHAKESPEARE Hamlet, II, ii, 628

Basınç odası bir kişilikti. Öncelik sorunu ortaya, atıldığında —hangi ulus bir başka yıldızın gezegeninde ilk olarak temsil edilecekti?— Beşler yüzlerini buruşturmuşlar ve proje yöneticilerine bunun o tür bir görev olmadığını söylemişlerdi. Konuyu kendi ar alarmda da tartışmaktan dikkatle kaçınmışlardı sonra.

Basınç odasının iç ve dış kapıları aynı anda açıldı. Kendilerine bir emir verilmemişti. Merkez İstasyon'unun bu bölümü yeterli bir basınca ve oksijene sahip olduğu anlaşılıyordu.

«Eh, önce kim çıkacak?» diye sordu Devi.

Ellie elinde video kamerasıyla sırasını beklerken bu yeni dünyaya ayak bastığı anda palmiye yaprağının yanında olmasının uygun olacağını düşündü. Yaprağı almak için döndüğünde dışarıdan bir sevinç çığlığı duyuldu. Vaygay olmalıydı bu. Ellie de parlak güneş ışığına çıktı. Basınç odasının dış kapısının eşiği kumla kaplıydı. Devi ayak bileklerine kadar suya girmiş Xi'ye doğru neşeyle su fışkırtıyordu. Eda gülüyordu.

Bir kumsaldı burası. Kumun üstünde dalgalar yuvarlanıyordu. Masmavi gökyüzünde tembel tembel dolaşan bir, iki kümülüs bulutu vardı. Suyun kenarından hemen beride düzensiz büyüyen palmiye ağaçları görülüyordu. Gökte güneş vardı. Tek bir güneş. Sarı bir güneş. Tıpkı bizimki gibi, diye düşündü. Havada karanfil ire belki de zencefil kokusu vardı. Zengibar'da bir kumsal sanki.

30.000 ışıkyılını bir kumsalda yürümek için gelmişlerdi. Daha kötü de olabilirdi, diye düşündü Ellie. Hafif bir rüzgârla önündeki kumlar dalgalandı. Bu Dünya’nın milyonlarca yıl öncesinin bir devriye seferinden alınan Verilerle yapılmış benzeri miydi? Yoksa bu yolculuğu tanıtımsal gökbilim bilgilerini arttırmak için yapmışlar da sonra Dünya'nın sevimli bir köşesine atılı verilmişler miydi?

Ellie arkasına bakınca geldikleri aracın yokolduğunu gördü. Bazı araç gereç dışında süper bilgisayarları ile tüm verileri de orada kalmıştı. Ama, buna pek kaygılanmadılar. Sağ salim varmışlar ve memlekete yazmaya değen bir yolculuk yapmışlardı. Vaygay, Ellie'nin getirdiği palmiye yaprağından kıyıdaki palmiyeliğe bakıp gülümsedi.

«Tereciye tere satmak,» dedi Devi.

Ancak Ellie'nin yaprağı değişikti. Belki de burada değişik bir tür vardı.

Denize baktı sonra. 400 milyon yıl kadar önce Dünya'nın ilk kolonizasyonunu düşünmekten kendini alamıyordu. Burası Galaksi'nin merkezi de olsa, Hint Okyanusu da olsa Beşi o güne kadar eşi görülmedik bir şey yapmışlardı. Yol planı ve hedefleri kendi ellerinde değildi, orası

doğruydu. Ancak yıldızlarlarası boşluk okyanusunu aşmışlar ve insanlık tarihinin yeni bir çağını başlatmışlardı. Ellie müthiş gururluydu.

Xi ayakkabılarını çıkardı, hükümetlerin kendilerini giymeye mecbur ettiği üzeri armalarla bezenmiş paraşütçü üniformasının paçalarını dizlerine kadar kıvırdı. Bir palmiyenin arkasına giden Devi az sonra üniforması kolunda, üzerinde de bir sari olduğu halde ortaya çıktı. Eda bütün Dünya'da artık tanınmış olan bez takkeyi geçirdi başına. Ellie videoya aldı hepsini. Memleketlerine döndüklerinde tatilde çekilmiş bir filmi andıracaktı. Xi ve Vaygay'ı izleyerek o da suya girdi. Su ılıktı. Çok güzel bir öğleden sonrasıydı, bir saat önce arkalarında bıraktıkları Hokkaido kışı düşünülürse çok hoş bir değişiklik yaşıyorlardı.

«Benden başka herkes sembolik bir şey getirmiş,» dedi Vaygay.

«Nasıl yani?»

«Sukhavati ile Eda ulusal giysilerini getirmişler. Xi bir pirinç tanesi getirmiş.» Gerçekten de Xi baş ve işaret parmakları arasındaki plastik torbada bir pirinç tanesi taşıyordu. «Senin palmiye yaprağın var. Ama, ben Dünya'dan bir anı, bir sembol getirmedim. Grubun tek materyalistiyim ben. Getirdiğim her şey kafamın içinde.»

Ellie madalyonunu boynunda, giysilerinin altında taşıyordu. Yakasını gevşetip okuması için Vaygay'a uzattı.

«Plütark sanırım,» dedi Vaygay okuduktan sonra. «Ispartalılar yürekli konuşuyorlardı. Ama, unutma savaşı Romalılar kazandı.»

Vaygay'ın sesindeki kınama tonundan Ellie onun madalyonun der Heer'den armağan olduğunu sandığını anlamıştı. Onun —olayların da sonunda kendisini haklı çıkardığı gibi— Ken'den hoşlanmaması ve sürekli olarak kendisini kollamaya çalışması, Ellie'nin içini ılık bir duyguyla dolduruyordu. Erkeğin koluna girdi.

Vaygay kadının elini kolu ile vücudu arasında sıkıştırarak, «Bir sigara için katil olabilirim,» dedi.

***

Beşi bir arada suların kumların arasında oluşturduğu bir havuzcuğun çevresinde oturuyorlardı. Kıyıya vuran dalgalar Ellie'ye Argus'lu yıllarını, kozmik parazitleri dinlediği yılları hatırlatan bir beyaz gürültü çıkarmaktaydı. Güneş doruk noktasını aşmış, okyanusun üzerine iniyordu. Yanlarından bir yengeç, antenleri tepesindeki gözlerini devirerek geçti. Yengeçlerle, Hindistan cevizleriyle ve ceplerindeki kısıtlı yiyeceklerle bir süre rahat yaşayabilirlerdi. Kumsalda kendilerinki dışında başka bir ayak izi yoktu.

«Onların hemen hemen hemen yapılacak her şeyi yaptıklarını düşünüyoruz.» Vaygay, Eda ile kendisinin Beşi'nin geçirdiği bu deney konusunda neler düşündüklerini anlatıyordu. «Projenin bütün yaptığı uzay zamanında hafif bir değişiklik yapmaktı, böylece tünellerini bağlayacak bir yer bulacaklardı. Bu çok boyutlu geometride uzay zamanı içinde küçücük bir noktayı bulmak ve sonra da buna hortumlarını uydurmak çok güç olmalı.»

«Ne diyorsun sen? Uzay geometrisini mi, değiştirdiler yani?»

«Evet. Biz uzayın topolojik olarak karmaşık bir bağ ile bağlı olduğunu düşünüyoruz. Abonneba'nın bu benzetmeden hoşlanmayacağını biliyorum, ama bizce uzay düz bir iki boyutlu yüzey, akıllı yüzey diyoruz buna, bu aptal yüzey olan başka bir düz iki boyutlu yüzeye birtakım karmaşık tüpler sistemiyle bağlı. Akıllı yüzeyden aptal yüzeye mantıklı bir zaman içersinde gidebilmenin tek yolu bu tüpler. Şimdi akıllı yüzeydeki varlıkların ucu hortumlu bir tüp uzattıklarını düşünün. İki yüzey arasında bir tünel yapmış olacaklar böylece, yeter ki aptal olanlar kendi yüzeylerinde bu hortumun bağlanabileceği bir şey yapsınlar.»

«Böylece akıllı varlıklar bir radyo mesajı gönderip aptallara bu şeyi yapmayı öğretiyorlar. Peki, ama bunlar gerçekten iki boyutlu varlıklarsa kendi yüzeylerinde nasıl yapabilirler bu aracı?»

«Tek bir yerde büyük bir kütle toplayarak.» Vaygay söylemişti bunu.

«Ama biz böyle bir şey yapmadık ki.»

«Biliyorum. Ama, bunu da her nasılsa benzeller başardı.»

Eda, «Eğer tüneller kara delikler ise o zaman gerçek zıtlıklar var,» dedi. «Einstein Alan Denklemlerinin Kerr çözümünde bir iç tünel vardır, ama bu pek kesin değildir. En küçük bir düzensizlik bunu iki uçtan kapatır ve tünel içinden hiçbir şeyin geçemediği fizikî bir tekillik olur. İç tüneli dengeli tutabilmek için çöken bir yıldızın iç yapısını kontrol edebilecek üstün bir uygarlık düşünmeye çalıştım. Ama çok güç bir şey bu. Bu Uygarlığın tüneli sonsuza kadar kontrol altında tutması gerekecek. On iki köşeli bir araç gibi büyük bir nesne içinden geçerken bu özellikle daha da güçleşecektir.»

«Abonnema tüneli açık tutabilme yolunu bulsa bile başka sorunlar da var,» dedi Vaygay. «Pek çok sorun hem de. Kara delikler kendilerine başka nesnelerden çok sorun çekerler. Gelgit güçleri var. Kara deliğin çekim alanı bizi paramparça etmeliydi. El Greco'nun tablolarındaki insanlar gibi uzamış olmalıydık. Başka sorunlar var sonra: Dünya'dan hesap edildiğinde bir kara delikten geçmemiz sonsuz denecek bir zaman alır ve bir daha asla Dünya'ya dönemeyiz. Belki de olan budur. Belki bir daha Dünya'mıza hiç dönemeyeceğiz. Sonra tekilliğin (singularity) yakınlarında bir radyasyon cehennemi vardır. Bu bir quantum mekanik dengesizliktir...»

«Ve son olarak da Kerr tipi bir tünel çok büyük boyutlarda nedensellik ihlâllerine götürebilir,» diye Eda devam etti. «Tünelin içinde hafif bir eğim değişimi ile insan öteki uçtan evren tarihinin en erken bir döneminde çıkabilir. Büyük Patlamadan bir pikosaniye sonra örneğin. Bu da çok karışık bir evren olur doğrusu.»

«Bakın dostlar, ben Genel Relativite uzmam değilim,» dedi Ellie.

«Kara delikleri görmedik mi? İçlerine düşmedik mi? İçlerinden çıkmadık mı? Bir gram gözlem, bir ton kuram değerinde değil midir?»

«Biliyorum, biliyorum,» diye Vaygay atıldı. «Bunun başka bir şey olması gerek. Bizim fizik anlayışımız bu kadar fazla uzak olamaz. Değil mi?»

Bu soruyu biraz da yakınırcasına Eda'ya yöneltmişti. «Doğal oluşan bir kara delik tünel olamaz,» dedi Eda. «Tünellerin ortalarında aşılmaz tekillikler vardır.»

Sekstantları ve kol saatleriyle batan Güneş'in açısal hareketini ölçtüler. Dünya standardında olduğu gibi yirmi dört saatte 360 dereceydi. Güneş daha fazla alçalmadan Ellie'nin kamerasının objektifiyle bir ateş yaktılar. Ellie karanlıkta birinin yanlışlıkla ateşe atacağından korktuğundan, palmiye yaprağını yanından ayırmıyordu. Xi usta bir ateş yakıcıydı.

Yıldızlar da birer birer çıkmaya başladılar. Dünya'nın tanıdık bütün takımyıldızları buradaydı. Ellie diğerleri uyurken ateşi beklemeye gönüllü oldu. Lyra'nın doğuşunu görmek istiyordu. Birkaç saat sonra gördü de. Gece aşırı açıktı ve Vega parlak ve sabit bir ışık saçıyordu. Gökyüzünde yıldızların hareketlerinden ve kuzey ufkundaki Büyük Ayı ile güney yarıküresindeki takımyıldızlarından tropik enlemlerde olduklarını hesaplamıştı. Uyuyakalmadan önce bütün bunlar bir taklitse, doğrusu pek büyük zahmetlere girmişler, diye düşündü.

***

Garip bir rüya gördü. Beşi birden yüzüyorlardı, çıplaktılar, utanma duymuyorlardı, ve suyun altındaydılar. Ellie bir kere başını sudan çıkardığında on iki köşeli bir aracın suyun hemen üstünden uçmakta olduğunu gördü. Duvarlar saydamdı, içinde yerel giyimli insanların gazete okuduklarını, konuştuklarını görebiliyordu. Hemen suya daldı yine. Ait olduğu yere.

Rüya çok uzun bir süre devam ediyor gibi gelmesine rağmen hiçbiri soluma güçlüğü çekmiyorlardı. Hava diye suyu solumaktaydılar. Balık gibi rahat yüzüyorlardı. Vaygay biraz balığa bile benziyordu. Su müthiş oksijenleştirilmiş olmalı, diye düşündü. Rüyanın ortasında bir kere fizyoloji laboratuarında gördüğü fareyi hatırladı. Pare bir kavanoz oksijenli su içinde pek rahat görünüyordu. Ellie ne kadar oksijene gerek olduğunu hatırlamaya çalıştı, ama güç işti şimdi bu. Giderek daha az şey düşünebiliyordu. Zararı yoktu aslında.

Ötekiler şimdi giderek balıklaşmaktaydılar. Devi'nin yüzgeçleri yarı saydamdı. Garip bir biçimde ilginç ve biraz da cinsellik uyandırıcı. Ellie bir şeyler hesaplayabilmek için bunun devam etmesini istiyordu. Ama, cevap vermek istediği soruyu bile hatırlayamıyordu ki. Sıcak su solumak, diye düşündü. Daha başka neler göreceğiz bakalım?

Ellie baş dönmesine yakın bir zihin bulanıklığı duygusuyla uyandı. Neredeydi? Wisconsin'de mi, Porto Riko'da mı, Wyoming, New Mexico ya da Hokkaido;da mı? Yoksa Malakka Boğazı'nda mı? Sonra birden hatırladı. Samanyolu Galaksisi'nin nerede olduğunu 30.000 ışıkyılı bir yanlışlıkla tahmin edebilirdi; bu hiç kuşkusuz zihin bulanıklığı rekorudur diye düşündü, başının ağrımasına rağmen, sesli sesli güldü. Yanıbaşında uyuyan Devi kıpırdandı. Bir gün önce bir kilometre kadar içeri doğru yürümüşler, ama herhangi bir varlığa ya da bir ize rastlamamışlardı. Kumsalın eğimli olmasından dolayı güneş ışınları henüz Devi'ye ulaşmamıştı. Ellie ise kumdan bir yastık üzerine uzanmıştı. Devi'nin başı altında yuvarladığı giysileri vardı.

Devi gülümseyerek iyi sabahlar diledi Ellie'ye.

Kumsalın ilersinden sesler geliyordu. Üç erkek ellerini sallayarak kadınları çağırmaktaydılar. Ellie ile Devi kalkıp yanlarına gittiler.

Kumun üstünde dik duran bir kapı vardı. Tahta bir kapı, bakır kollu.

Yani kolu bakırdan gibiydi. Siyah boyalı madeni menteşelerle iki tahtadan bir kasa içersinde olan kapının önünde bir de eşik vardı. Üzerinde bir şeyler yazmıyordu. Herhangi bir olağanüstülüğü yoktu. Dünya için yani.

«Şimdi de arka tarafına geçin,» dedi Xi.

Arkadan kapı diye bir şey yoktu. Ellie Eda'yı, Vaygay'ı, Xi'yi, onlardan biraz beride duran Devi'yi ve kendisi ile onlar arasında kesintisiz uzanan kumları görebiliyordu. Tabanları ıslanarak, yana yürüdü; ustura inceliğinde dimdik inen tek bir kara çizgi görünüyordu. Dokunmaya cesaret edemedi ama. Yeniden geri dönüp önündeki havada gölge ya da yansıma olmadığından emin olduktan sonra kapının içinden geçiverdi.

«Bravo.» Eda güldü. Ellie dönünce yine kapalı kapıyla karşılaştı.

«Ne gördünüz?» diye sordu.

«İki santimetre kalınlığında kapalı bir kapının içinden geçen güzel bir kadın.»

Vaygay sigara eksikliğine rağmen keyifli görünüyordu.

«Kapıyı açmayı denediniz mi?»

«Daha değil,» dedi Xi.

Ellie yeniden dönüp hayranlıkla baktı hayale.

«Şeyin elinden çıkmış gibi... Neydi o Fransız sürrealistinin adı?» diye sordu Vaygay.

«Rene Magritte. Ama, Fransız değil Belçikalıydı.»

Devi eliyle kumsalı, denizi, göğü göstererek, «Bunun gerçekten Dünya olmadığı konusunda bir fikir birliğine vardık sanırım,» dedi.

«Üç bin yıl öncesinin Basra Körfezi'nde değilsek ve çevrede cinler yoksa,» diye güldü Ellie.

«Şu yapının itinası seni etkilemedi mi?»

«Tamam, çok ustalar, kabul ediyorum. Ama neden? Bu kadar ayrıntıya girmenin amacı ne?»

«Belki de her şeyi tam olarak yapma gibi bir tutkuları vardır.»

«Ya da gösteriş yapıyorlardır.»

Devi, «Bizim kapılarımızı bu kadar iyi nasıl bilebilirler ki,» diye devam etti. «Bir kapı yapmanın ne kadar değişik yolları olduğunu düşünün hele. Bunu nasıl bilebilirler?»

«Televizyon olabilir. Vega 1974 yılı programlarım almıştır artık.

Oradan da buraya bir an içinde istedikleri görüntüyü gönderebilirler.

1936 ile 1974 arasında televizyonda epey kapı gösterilmişti. Ellie sanki konuyu değiştirmemiş gibi, «Peki şimdi bu kapıyı açıp içeri girersek ne olacak?» diye sordu.

Xi, «Eğer bizi buraya sınamak için getirdilerse kapının öteki yanında belki de her birimiz için bir Sınav vardır,» dedi.

Xi hazırdı, Ellie kendisinin de hazır olmasını isterdi.

En yakın palmiyelerinin gölgeleri kumsala vurmaya başlamıştı artık.

Konuşmadan birbirlerine baktılar. Dördü de kapıyı açıp içeri girmek için hevesliydiler. Yalnızca Ellie bir isteksizlik duyuyordu. Eda'ya ilk olarak kendisinin girmeyi isteyip istemediğini sordu. Bir an önce başlamamanın bir yararı yok, diye düşünüyordu.

Eda takkesini başına geçirdi, zarif bir selam verip döndü, kapıya doğru yürüdü. Ellie adamın yanına koşup yanaklarından öptü. Diğerleri de kucakladılar adamı. Eda bir daha döndü, kapıyı açtı, girdi ve yok oldu. Önce adımını attığı ayağı, sonra eli, sonra diğer ayağı. Kapı aralıkken ardından yalnızca kumsal ve dalgalar var gibiydi. Kapı kapandı. Ellie hemen öteki yana koştu, ama Eda'dan eser yoktu artık.

Ondan sonra sıra Xi'deydi. Ellie kendilerinin ne kadar uysal davrandıklarına, gösterilen her çağrıya nasıl da saniyesinde karşılık verdiklerine şaşıyordu. Biri bizi nereye götürdüklerini, bunların amacının ne olduğunu söyleyebilirdi, diye düşündü. Mesaj'ın bir parçası olabilirdi bu bilgi, ya da Makine hareket ettikten sonra verilebilirdi. Bize Dünya'daki bir kumsalın taklidine indirileceğimizi söyleyebilirlerdi. Kapıyı beklememizi söyleyebilirlerdi. Doğru, pek becerikli olsalar da, tek öğretmenleri televizyon olduğu için İngilizceleri kusursuz olmayacaktı. Rusça, Mandarince, Tamilce ve Hausacaları daha da ilkel olabilirdi. Ama, onlar Mesaj' m açıklamasındaki dili bulmuşlardı. Neden bunu kullanmıyorlardı sanki? Sürpriz fırsatını ellerinden kaçırmamak için mi?

Vaygay Ellie'nin kapalı kapıya baktığını görünce kendisinin mi girmek istediğini sordu.

«Teşekkür ederim, Vaygay. Düşünüyordum. Biraz delice bir şey ama, şimdi aklıma geldi. Neden bize uzattıkları her çemberin içine atlıyoruz? Ya onların istediklerini yapmazsak?»

«Ellie, ne kadar da Amerikalısın. Benim için memleketim sanki burası. Ben yetkililerin önerdikleri şeyleri yapmaya alışkınım — hele elimde başka bir seçenek: yoksa.» Vaygay gülümseyerek topukları üzerinde döndü.

«Sakın Gandüke aldırış etme,» diye bağırdı, Ellie adamın ardından. Yukarlarda bir martı bağırıyordu. Vaygay kapıyı aralık bırakmıştı. Öte yanda, hâlâ yalnızca kumsal vardı. Devi, «İyi misin?» diye sordu.

«İyiyim. Biraz tek başıma kalmak istiyorum. Az sonra gelirim.»

«Sana bir doktor olarak soruyorum. Kendini iyi hissediyor musun?»

«Uyandığımda başım ağrıyordu, çok garip rüyalar gördüm. Dişlerimi fırçalamadım, sade kahvemi içmedim. Sabah gazetesini okumaya da hayır demezdim. Bunların dışında, iyiyim.»

«Eh, sağlam görünüyorsun. Doğrusunu istersen benim de biraz başım ağrıyor. Kendine dikkat et, Ellie. Bir daha buluştuğumuzda bana anlatmak üzere her şeye, şeyi çok iyi hatırla.»

«Olur.»

Öpüşüp vedalaştılar. Devi eşiğin öte yanma geçip gözden kayboldu.

Kapı ardından kapandı.

Ellie tuzlu suyla dişlerini temizledi. Oldum olası biraz titizdi her konuda. Daha sonra hindistan cevizi sütü içti kahvaltı olarak.

Mikrokamera düzeninin üzerinde toplanan kumları temizledi. Methuselah'a gitmeden önce yerde ilk bulduğu zaman yaptığı gibi palmiye yaprağını denizde yıkadı.

Sabah daha şimdiden sıcak olduğu için denize girmeye karar verdi sonra. Giysilerini titizlikle katlayıp palmiye yaprağının üzerine bıraktı, suya dalıp yüzmeye başladı. Her ne olursa olsun dünyadışı varlıklar, çok iyi de korunmuş olsa, çıplak bir kadın vücudu karşısında heyecan duyacak değiller, diye düşünüyordu.

Suyun üstünde tembel tembel yatarken, düşünceleri de gelen hafif dalgaların vücudunu sallaması gibi kesintiliydi. İçinde bulunduğu bu şey her neyse... onun gibi binlerce taklit dünya düşünüyordu; her biri birinin gezegeni. Göğü, havası, okyanusu, jeolojisi ve aslından ayırt edilmeyecek yerli yaşamı ile binlerce taklit gezegen. Büyük bir israftı bu, ancak bir yandan da başarılı bir sonucun hemen el altında olduğunun da kanıtıydı. Bu boyutta bir görüntü yok olacak olan bir dünyanın beş kişisi için yapılmış olamazdı.

Diğer yandan... Dünyadışı varlıkları bir hayvanat bahçesi yöneticileri olarak görmek de kalıplaşmış bir şeydi artık. Ya binlerce kapısı ve çevre koşullarıyla bu dev İstasyon gerçekten bir hayvanat bahçesi ise? Solucan kafalı bir çığırtkanın 'Doğal koşullan içinde garip hayvanları seyredin' diye bağırdığını duyar gibiydi. Özellikle okul tatillerinde olmak üzere Galaksinin her yanından akın akın turist geliyordu. Bir sınav yapılacağı zaman da İstasyon Müdürü turistleri kovalıyor, kumsaldaki ayak izlerini süpürüyor, yeni gelen ilkellere sınav işkencesi başlamadan yarım günlük bir dinlenme hakkı tanıyordu.

Belki de hayvanat bahçelerini böyle dolduruyorlardı. Ellie Dünyadaki hayvanat bahçelerinde tutsaklık halinde çiftleşmede güçlük çeken hayvanlar olduğunu hatırladı. Suyun içinde bir takla attı, bir anlık bir sıkılganlıkla dibe daldı. Kumsala doğru güçlü kulaçlar atarken, son yirmi dört saatte ikinci kez bir çocuk doğurmuş olmasını diliyordu.

Ortalıkta kimseler yoktu, ufukta bir tek yelken bile görülmüyordu.

Birkaç martı, yengeç arayarak kumsalın üzerinde dolaşıyordu. Ellie onlara verecek ekmek kırıntısı getirmiş olmayı istedi. Kuruduktan sonra giyinip yine kapıyı kontrol etti. Hâlâ olduğu yerde bekliyordu. İçeri girmek için bir isteksizlik vardı içinde. İsteksizlikten başka bir şey. Ürkeklik hatta.

Kapıyı gözden kaçırmadan geriledi. Bir palmiye ağacının dibine oturdu, dizlerini çenesi altına çekerek beyaz kumsala uzun uzun baktı. Bir süre sonra kalkıp gerindi. Palmiye yaprağını ve mikrokamerayı bir elinde taşıyarak kapıya yaklaştı, öteki eliyle kolunu çevirdi. Kapı hafifçe aralandı. Kıyının açığındaki beyaz dalgaları görüyordu kapının öte yanında. Biraz daha itti; kapı hiç gıcırdamadan ardına kadar açıldı. Kumsal kendisine bakıyordu. Ellie başını salladı, yeniden ağacın altına dönüp o düşünceli tavrını takındı.

***

Diğerlerini merak ediyordu. Şu anda garip bir tesiste çok seçenekli sorularını cevaplamaya mı çalışıyorlardı? Yoksa sözlü bir sınavdan mı geçirilmekteydiler? Sınavcılar kimlerdi? Ellie vücudunu yeni bir huzursuzluk dalgasının kapladığını hissetti. Başka bir zeki varlık — Dünyadakilere benzemeyen fizik koşullar ve tümüyle değişik rastgele genetik mutasyonlar dizisiyle uzak bir dünyada bağımsız bir evrim geçirmiş bir varlık— tanıdığı hiç kimseye benzemeyecekti. Hayal bile edemezdi onun neye benzeyeceğini. Burası bir Sınav istasyonu ise, o zaman İstasyon Müdürleri de vardı ve İstasyon Müdürleri tümüyle insandışı olacaklardı. Ellie'nin ta içinde böcekler, yılanlar ve köstebekler tarafından rahatsız olan bir şey vardı. Çok hafif bir sakatlığı olan insanlarla karşılaşınca bile bir ürperti, hatta açık konuşmak gerekirse bir tiksinti hissederdi. Sakatlar, Down hastalığına tutulmuş çocuklar, hatta Parkisonizm bile kendisinde bir iğrenme, bir kaçma duygusu uyandırırdı. Genel olarak korkusunu içinde tutmayı becerirse de, herhangi bir zamanda bu tutumuyla birisini kırıp kırmadığını da merak etmekten kendini alamazdı. Pek düşündüğü bir şey değildi bu aslında; kendi çekingenliğini hissettiği anda hemen başka bir konuya atlardı.

Ama, şimdi dünyadışı bir varlıkla karşılaşmak bile kendisini kaygılandırıyordu, nerede kalmış onu kendinden yana çekebilmek. Beşler'i bu konuda eğitmeyi akıl edememişlerdi. Fareden, cücelerden ya da Merihlilerden korkup korkmadıklarını saptamak düşünülmemişti. Bunu neden düşünmediklerini anlayamıyordu doğrusu, şu anda bunu atlamış olmak çok garip geliyordu.

Kendisini göndermek büyük bir yanılgıydı. Belki de yılan saçlı bir galaktik İstasyon Müdürü ile karşılaştığında kendini utanca düşürecek bir şey yapacak, hatta daha kötüsü, insanlara yapılmakta olan akıl almaz bir testte insana verilen notu düşürtecek, insanı başarıdan başarısızlığa yöneltecekti. Alt kısmı artık suya batmış olan kapıya hem korku hem de özlemle bakıyordu şimdi.

Kumsalın birkaç yüz metre ilersinde birisi vardı. Ellie önce bunun sınav odasından kendisine iyi haberleri vermek için erken çıkmış olan Vaygay olduğunu düşündü. Ancak uzaktaki her kimse üzerinde Makine Projesi eşofmanı yoktu. Ayrıca bu daha genç, daha canlı biri gibi görünüyordu. Ellie uzun odaklı objektifi almak için uzanırken her nedense duraksadı. Ayağa kalkıp eliyle gözlerine gelen güneşi kesti. Bir an için o gelen... Olanaksızdı bu. Kendisinin zayıflığından böylesine yararlanmaya kalkışmazlardı.

Ama, kendine engel olamıyordu işte. Suyun kenarındaki sert kumluk üzerinden, saçları ardında dalgalanarak, koşuyordu adama doğru. Adam, son resminde gördüğü gibiydi, canlı ve mutlu. Sakalı uzamıştı. Ellie ağlayarak adamın kolları arasına atıldı.

Adam, kadının ensesini okşayarak, «Nasılsın, Persh?» diye sordu.

Sesi tamamdı. Hemen hatırlamıştı Ellie. Kokusu, yürümesi, gülmesi.

Sakalının yüzünü dalaması. Bunların hepsi birleşince kendine hakimiyeti bir anda yıkılmıştı. Dev bir taş kilidin zorla açıldığını, eski ve hemen hemen unutulmuş bir mezara ilk ışığın girdiğini hisseder gibi oluyordu.

Yutkunup kendini toparlamaya çalıştı, ama hep sonu gelmeyen yeni bir keder dalgasıyla yeniden ağlıyordu. Babası sabırla duruyor, Ellie'nin çocukluğunda büyük merdivenlerden ilk kez indiğinde olduğu gibi şimdi çok iyi hatırladığı o güven verici bakışıyla bakıyordu. Ellie onu bir daha görmeyi hayatında her şeyden çok istemişti. Kendisiyle babası arasındaki varolan yılların özlemini çekmişti hep.

Gerek çocukluğunda, gerekse gençliğinde, rüyasında babasının ölümünün bir yanlışlık olduğunu söylemek için döndüğünü görürdü. İyiydi kendisi. Sonra Ellie'yi yine kolları arasına alırdı. Ancak Ellie dokunaklı duygularla dolu bu kısacık gezintilerden babasının olmadığı dünyaya gözlerini açmakla bunların bedelini çok ağır olarak öderdi. Yine de o rüyaları özler ve ertesi sabah uyandığında kaybını ve çektiği acıyı yeni baştan yaşamasına rağmen bu bedeli seve seve ödemeye hazır olurdu. Babasından geriye kalan tek şey olan bu hayali anlardı.

Ama şimdi karşısındaydı işte — ne bir hayal, ne de rüya, etten kemikten bir insan gelmişti işte.

Ellie olanca gücüyle sarıldı babasına. Bunun bir numara, bir taklit olduğunu biliyordu, ama ne olursa olsun kusursuzdu işte. Bir an babasından şöyle uzaklaşıp görünüşüne baktı. Kusursuzdu. Sanki babası ölmüş ve Cennete gitmiş de kendisi de bu beklenmedik yolla ona katılabilmişti. Ellie yine hıçkırarak sarıldı adama.

Kendini toparlayabilmesi için bir iki dakika daha geçmesi gerekti.

Karşısına çıkan Ken olsaydı yeni bir on iki köşeli aracın —ya da Sovyet Makinesi'nin— Dünya'dan Galaksinin merkezine ikinci bir yolculuk yaptığını düşünebilirdi. Ama, babası için böyle bir olasılık da düşünülemezdi. Onun kalıntıları bir gölün kenarındaki mezarlıkta çürümekteydi.

***

Ellie hem gülüp hem ağlayarak gözlerini kuruladı.

«Bu hayali neye borçluyum — ipnotizma mı robot bilimi mi?»

«Ben bir rüya mıyım, yoksa yapay bir şey mi? Bunu çevrendeki her şey için sorabilirsin?»

«Bugün bile, babamla birkaç dakika birlikte olabilmek için sahip olduğum her şeyi vermeye hazır olmadığım bir haftam bile geçmez.»

«İşte buradayım öyleyse.» Adam iki elini kaldırarak hafifçe yana döndü sanki sırtının da olduğunu göstermek istermiş gibi. O kadar gençti ki, Ellie'den çok daha genç. Öldüğünde yalnızca otuz altı yaşındaydı.

Belki de bu, dünyadışı varlıkların Ellie'nin korkularını yatıştırmak için başvurdukları bir yöntemdi. Eğer böyleyse... çok düşünceliydiler doğrusu. Ellie kolunu babasının beline dolayıp, adamı bir iki parça eşyasının olduğu yere sürükledi. Babası ele tam bir insan gibi geliyordu. İçinde mekanizmalar, yaylar ve devreler varsa doğrusu çok iyi örtülmüştü.

«Nasılız peki?» diye sordu Ellie. Sorusu pek belirsizdi. «Yani...»

«Anlıyorum. Mesaj'ı almanızdan buraya gelişinize kadar aradan çok yıl geçti.»

«Notlarınızı hızlılığa mı yoksa doğruluğa göre mi veriyorsunuz?»

«İkisine de değil.»

«Yani Sınavı tamamlamadık mı daha?»

Adam cevap vermedi.

«Anlat bana. İçimizden bazıları yıllarımızı verdik, Mesaj'ın şifresini çözüp Makine'nin yapımına. Bana bunların ne demek olduğunu anlatmayacak mısın?»

Adam kızının saçlarını sevgiyle okşadı. Ellie onun bu hareketini çocukluğundan hatırlıyordu. Ama, Dünya'dan 30.000 ışıkyılı ötede babasının Wisconcin'deki sevgi gösterilerini nasıl bilebilirlerdi?

«Rüyalar,» dedi Ellie. «Dün gece bizler rüya görürken zihinlerimize girdiniz, değil mi? Bildiğimiz her şeyi boşalttınız kafamızdan.»

«Yalnızca kopyalarını çıkardık. Kafanın içindeki her şey sanırım yine oradadır. Bir bak istersen. Eksik bir şey varsa söyle bana.» Babası gülerek devam etti sonra.

«Televizyon programları bize çok bir şey vermedi. Teknolojik düzeyinizi ve daha birçok şeyi anlıyorduk, ancak türünüz hakkında dolaylı olarak öğrenemeyeceğimiz de pek çok şey vardı. Mahremiyetine girdiğimizi düşünebilirsin sanıyorum ama...»

«Şaka ediyor olmalısın.»

«... ama, o kadar az zamanımız var ki.» «Sınav sona mı erdi yani? Dün gece uyurken bütün sorularınızı cevapladık mı? Ne oldu peki? Geçtik mi, kaldık mı?»

«Öyle bir şey yok. Burası altıncı sınıf değil.», Ellie babası öldüğünde altıncı sınıftaydı.

«Bizi yasadışı uygarlıkları öldüren yıldızlararası bir şerif olarak görme. Daha çok Galaktik Sayım Bürosu falan gibi bir şey düşün. Bilgi toplarız biz. Teknolojik olarak çok geri kalmış olduğunuzdan kimsenin sizden öğrenecek bir şeyi olmadığını düşündüğünü biliyorum. Ancak bir uygarlığın daha başka değerleri de vardır.»

«Ne değerleri?»

«Müzik. Sevgi. Rüyalar. İnsanlar rüya görmekte çok ustalar doğrusu, oysa bunu televizyondan anlamak olanaksız. Galaksinin her bir yanında rüya değiş tokuşu yapan kültürler vardır.»

«Yıldızlar arası kültürel değişim mi yapıyorsunuz yani? Bütün bunların anlamı bu mu? Kana susamış bir uygarlığın yıldızlararası uzay uçuşları geliştirmesine aldırmaz mısınız?»

«Ben sana sevgiye hayran olduğumuzu söylemiştim.»

«Naziler dünyamıza egemen olsaydılar, ve sonra da yıldızlararası uçuşu geliştirseydiler, siz onlara müdahale etmeyecek miydiniz?»

«Böyle bir şeyin ne kadar seyrek olduğunu bilsen şaşarsın. Sonuçta saldırgan uygarlıklar genellikle kendi kendilerini yok ederler. Doğalarında vardır bu. Kendilerine engel olamazlar. Böyle bir durumda bizim görevimiz

onları tek başlarına bırakmaktır. Kimsenin onlara karışmamasını sağlamaktır. Kendi kaderlerinin sonuna kendilerini gelsinler.»

«Peki, neden bizi bırakmadınız? Yakmıyor değilim ha. Yalnızca Galaktik Sayım Bürosu'nun nasıl çalıştığını öğrenmek istiyorum. Bizden ilk aldığınız şey Hitler yayını olmuştu. Neden bizimle bağlantı kurdunuz öyleyse?»

«Karşımızdaki görüntü ürküntü vericiydi elbette. Sizin başınızın epey dertte olduğunu görebiliyorduk. Ama, müziğiniz bize daha başka şeyler söylüyordu.

Beethoven bize umut olduğunu bildiriyordu. Bizim yardımımızdan yararlanabileceğinizi düşündük. Aslında pek az bir şey sunabiliriz. Bunu anlıyorsun sanırım. Nedenselliğin zorunlu kıldığı belirli sınırlamalar vardır.

Adam eğilmiş elini suya sokmuştu, şimdi de pantolonuna silerek kuruluyordu.

«Dün gece hepinizin içine baktık. Beşinizin de. Çok şey gördük: duygular, anılar, güdüler, öğrenilmiş davranışlar, içgörüşler, çılgınlık, rüyalar ve sevgi. Sevgi önemlidir. Çok ilginç bir karışımsınız.»

«Bütün bunlar bir gece içinde mi oldu?» «Acele etmemiz gerekiyordu.

Zamanımız çok dar.» «Neden, bir şey mi...»

«Hayır hayır, sabit bir nedenselliği düzenli denetim altında tutamazsak, kendi başına bir sonuca gider ki o zaman da durum hep daha kötüleşir.» Ellie adamın ne dediğini anlamıyordu . « 'Sabit bir nedenselliği denetim altında tutmak.' Babam hiç böyle şeylerden söz etmezdi.»

«Ederdi elbette. Seninle nasıl konuştuğunu hatırlamıyor musun?

Okumuş bir insandı ve sen küçük bir kızken seninle eşitiymişsin gibi konuşurdu, yani konuşurdum. Hatırlamıyor musun?» Hatırlıyordu Ellie. Yaşlılar evindeki annesini düşündü.

Adam, Ellie'nin eğer yaşasaydı kendisinin yetişkinliğinde göstereceğini hayal ettiği o babacan havayla, «Ne kadar hoş bir madalyon,» dedi. «Kim verdi bunu sana?»

«Bunu mu? Aslında pek iyi tanımadığım birinden. Benim inancımı sınadı ...Bana... Ama, bütün bunları biliyor olmalısın.»

Adam yine sırıttı.

«Bizim hakkımızda gerçekten neler düşündüğünüzü bilmek isterim,» dedi Ellie.

Adam bir an bile duraksamadı. «Pekâlâ. Bu yaptıklarınızı yapmış olmanızın şaşırtıcı olduğuna inanıyorum. Pek bir toplumsal örgütlenme kuramımız yok, ekonomik sistemleriniz şaşkınlık verecek kadar geri, tarihsel seçim mekanizmasını hiç anlamıyorsunuz ve kendiniz hakkında çok az şey biliyorsunuz. Dünyanızın ne kadar hızlı bir değişim içinde olduğu düşünülünce şimdiye kadar havaya uçurmamış olmanız gerçekten şaşırtıcı. Bu yüzden sizi şimdilik bir kalemde silip atmıyoruz. Siz insanların —kısa vadede de olsa— uyum için belirli bir yeteneğiniz var.»

«Konu bu, değil mi?»

«Konulardan biri bu. Kısa vadeli görüşe sahip uygarlıkların bir süre sonra ortalıkta görünmeyeceğini tahmin edebilirsin. Bunlar kendi kaderlerini çizerler.»

Ellie, adama insanlar hakkındaki gerçek duygularının ne olduğunu sormak isterdi. Merak mı duyuyordu? Acıma mı? Yoksa kendilerini günlük işinin gereği olarak görüp hiçbir duygu beslemiyor muydu? Kalbinin derinliklerinde —ya da kalp yerine geçen iç organlarında— Ellie'yi, Ellie'nin bir karıncayı düşündüğü gibi mi düşünüyordu? Ama bu soruyu sormaya cesareti yoktu. Alacağı karşılıktan çok korkuyordu.

Adamın ses tonundan, konuşmasının gidişinden babası kılığına girenin kimliğini kestirmeye çalışıyordu. İnsanlarla çok büyük bir doğrudan doğruya deneyimi vardı kendisinin; oysa İstasyon Müdürünün deneyimi ise bir günden bile azdı. Bu dost ve bilgi vermeye hazır görünüşün altındaki

gerçek kimlikleri hakkında bir şeyler çıkarabilir miydi? Bunu yapamazdı ama. Adam, konuşmaları sırasında babası değildi ve babası rolünde de bulunmuyordu. Ama bunun dışında 1924 ile 1960 yılları arasında yaşamış hırdavat satıcısı babası Theodore F. Arroway'e müthiş benziyordu. Ellie sürekli bir irade gücü göstermese bu... bu kopyanın boynuna sarılıp ağlayacağını biliyordu. İçinden bir ses ona Cennet'e gittikten sonra neler olduğunu sormak istiyordu. Yeniden Diriliş konusundaki görüşleri neydi? Bininci Yıl için özel bir şeyler hazırlanıyor muydu?

«Bundan sonra her ne yapacaksak... ondan önce bir iki soru için zamanımız var mı?»

«Elbette.»

«Bana ulaşım sisteminizi anlat.»

«Bundan daha iyisini yapıp gösterebilirim de. Sıkı tutun.»

Ufuktan fırlayan bir karanlık Güneş'i ve masmavi gökyüzünü örttü.

Ellie'nin soluğu tutulmuştu. «Esaslı numara,» dedi.

Ayaklarının altında yine aynı kumsal uzanıyordu. Parmaklarını batırdı kuma. Başının üstünde ise Kozmos vardı. Sanki Samanyolu Galaksisi'nin üstündeydiler, galaksinin sarmal yapısına bakıyorlar ve inanılmaz bir hızla ona doğru düşüyorlardı. Adam, Ellie'nin kendi bilimsel dilini kullanarak kocaman bir fırıldağı andıran yapıyı anlatıyordu. Bu dönemde Güneş'in içine gömülü olduğu Orion Sarmal Kolu'nu gösterdi. Onun içinde mitolojik önem sırasına göre büyükten küçüğe doğru Nişancı Takımyıldızı Kolu, Norma/Scutum Kolu ve Üç Kiloparsec Kolu diziliyordu.

Kullandıkları ulaşım sistemini temsil eden bir dizi düz çizgi vardı.

Paris Metrosu'nun ışıklandırılmış haritaları gibi. Eda haklıydı. Her istasyon alçak yoğunluklu çifte kara deliği olan bir yıldız sisteminde bulunuyordu. Çok küçük oldukları için deliklerin dev yıldız sistemlerinin normal evrimi sırasında yıldız çökmesinden oluşmadıklarını biliyordu. Belki de bunlar Büyük Patlama zamanında oluşmuşlar ve akla hayale

sığmayan bir yıldız gemisi tarafından yakalanıp belirlenen yerlerine çekilmişlerdi. Belki de hiç yoktan var edilmişlerdi. Ellie bunu sormak istiyordu, ama soluk kesici turları devam etmekteydi.

Galaksinin merkezinde dönen bir parlak hidrojen diskinin içinde moleküler bulutlardan oluşan bir halka Samanyolu’nun dış çevresine doğru yayılmaktaydı. Adam Ellie'ye on yıllardan beri radyodaki meslektaşları tarafından karmaşık organik moleküller arama alanı olan Sagittarius B-2 dev moleküler bulutundaki düzenli hareketleri gösterdi. Bunlar merkeze yakın yerlerde başka bir dev moleküler bulutla, sonra da Ellie'nin Argus'tayken gözlemlediği yoğun radyo dalgaları kaynağı olan Sagittarius A-Batı ile karşılaşıyorlardı.

Bunun hemen yanında Galaksi'nin tam merkezinde iki dev kara delik çekimsel bir kucaklaşma ile birleşmişlerdi. Her birinin kütlesi beş milyon güneş boyundaydı. Kara deliklerin içlerine güneş sistemi boyutlarında gaz nehirleri akıyordu. İki süper dev —Ellie, Dünya dillerinin kısıtlılığının farkındaydı— kara delik Galaksi'nin merkezinde birbirlerinin yörüngesinde dönmekteydiler. Birinin varlığından kuşkulanılıyordu. Ama, iki tane? Tayf çizgilerinin Doppler hesaplarında bunun görünmesi gerekmez miydi? Birinin üstünde GİRİŞ ötekinin üstünde de ÇIKIŞ yazılı olduğunu hayal etti. O anda giriş kullanılıyordu sadece, çıkış ise yalnızca öylece duruyordu.

Bu İstasyon, Galaksi'nin merkezindeki kara deliklerin hemen dışındaydı. Yakınlardaki milyonlarca yıldız gökyüzünü aydınlatıyordu; ancak yıldızlar, gaz ve toz giriş kara deliği tarafından yutulmaktaydı.

«Bir yere gidiyor, öyle değil mi?» diye sordu.

«Elbette.»

«Nereye gittiğini bana söyleyebilir misin?» «Tabii. Bütün bunlar Cygnus A'da toplanır.» Cygnus A'yı bilirdi Ellie. Cassiopeia (Koltuk Takımyıldızı) yakınlarındaki bir supernova kalıntısı dışında Dünya göğünün en parlak radyo kaynağıydı bu. Ellie, Sygnus A'nın bir saniyede Güneş'in 40.000 yılda ürettiğinden daha fazla enerji ürettiğini hesaplamıştı. Radyo dalgalarının kaynağı 600 milyon ışıkyılı ötede, Samanyolu'nun çok ötesinde, galaksilerin bölgesindeydi. Pek çok galaksidışı radyo dalgaları

kaynağında olduğu gibi hemen hemen ışık hızıyla birbirlerinden uzaklaşan iki dev gaz püskürtüsü Rankine- Hugoniot şok cepheleriyle ince galaksiler arası gazla karmaşık bir ağ oluşturuyorlar ve evrenin büyük bir bölümünü parlak bir ışıkla aydınlatan bir radyo dalgası üretiyorlardı. 500.000 ışıkyılı büyüklüğündeki bu dev yapının tüm maddesi uzayda küçük, neredeyse görülmeyecek kadar küçük bir noktadan dökülmekteydi.

«Cygnus A'yı siz mi yapıyorsunuz?» Ellie gökyüzüne düşeceğinden korktuğu Michigan' da bir yaz gecesini hayal meyal hatırlıyordu.

«Hayır hayır, yalnızca biz değiliz. Bu pek çok galaksinin ortak bir projesi. Biz yalnızca ...mühendisliğini yapıyoruz. Yeni ortaya çıkan uygarlıklarla ancak birkaçımız ilgileniriz.»

«Demek galaksiler arasında ortak projeler var,» dedi. «Her biri Merkezi Yönetime sahip bir sürü galaksi. Her bir galakside de milyarlarca yıldız. Ve bu yönetimler işbirliği yapıyorlar sonra. Centaurus'a ... özür dilerim Cygnus A'ya milyonlarca güneşi boşaltmak için? Şey... özür dilerim ama, bu boyutu aklım almıyor benim. Neden yapıyorsunuz bunu? Ne için?»

«Evreni uçsuz bucaksız bomboş bir yer olarak düşünmemelisiniz. Milyarlarca yıldır böyle değildir. Onu daha çok bakımlı bir alan olarak düşünmelisin.»

İçi titriyordu Ellie'nin.

«Neden ama? Bakımı yapılacak ne var ki?»

«Sorunun temelini ortaya koymak kolay. Boyutlar seni ürkütmesin.

Ne de olsa gökbilimcisin. Sorun evrenin genişlemesi ve bu gelişmeyi durduracak yeterli madde olmaması. Bir süre sonra yeni galaksiler, yeni yıldızlar, yeni gezegenler, ortaya çıkan yeni yaşam biçimleri olmayacak. Hep eskiler olacak yani. Her şey eskiyecek. Sıkıcı bir şey yani. Bu yüzden Cygnus A'da yeni bir şeyler yapabilme teknolojisini deniyoruz. Buna kent yenileşmesinde yeni bir deney diyebilirsin. Tek denememiz de değil bu. Daha sonraları evrenin bir bölümünü kapatıp daha çok boşalmasını

önlemeyi isteyebiliriz. Bunu yapmanın yolu da yerel madde yoğunluğunu arttırmak tabii. İyi bir çalışmadır.»

Wisconcin'de bir hırdavatçı dükkânı işletmek gibi.

Cygnus-A 600 milyon ışıkyılı uzakta ise, o zaman Dünya'daki gökbilimciler —ya da Samanyolu'nun bir başka yerindekiler— onu 600 milyon yıl önce olduğu gibi görüyorlardı. Ancak Ellie 600 milyon yıl önce Dünya'da okyanuslarda bile pek bir yaşam olmadığını biliyordu. Bunlar gerçekten çok yaşlıydılar.

Altı yüz milyon yıl önce, böyle bir kumsalda... ama, ne yengeç, ne martı ne de palmiyeler... Bu yaratıklar deneysel galaktik yaşam ve kozmik mühendislikle uğraşırken mikroskopik bir bitkinin su çizgisinin hemen üstünde tutunacak bir yer aradığını düşündü.

«Son altı yüz milyon yıldır Cygnus A'ya madde mi doldurmaktasınız yani?»

«Sizin radyogökbilimiyle saptadığınız şeyler bizim ilk olarak denemelerimizdi. Şimdi çok daha ilerlemiş durumdayız, kuşkusuz.»

Ve zamanı gelince —herhalde birkaç yüzyıl sonra— Dünya'daki radyo gökbilimciler —eğer varsa— Cygnus-A çevresinde yeni bir evren yapımında belirli bir ilerleme saptayacaklardı. Ellie kendini yeni açıklamalar için hazırlayıp bunların kendisini korkutmayacağına söz verdi. Hayal edemediği boyutlarda bir varlık hiyerarşisi vardı burada. Ancak Dünya’nın da bu hiyerarşide bir yeri, bir önemi vardı; bu kadar zahmete boşuna girmiş olamazlardı.

Karanlık yeniden başladığı noktaya dönüp yok oldu, Güneş ve gökyüzü yeniden göründüler. Önündeki sahne değişmemişti: dalgalar, kumsal, palmiyeler, Magritte kapısı, palmiye yaprağı ve... babası.

«Galaksinin merkezi yakınındaki o hareket halindeki bulutlar ve halkalar... bunlar buralardaki periyodik patlamalara bağlı değiller mi?

İstasyonu burada kurmak tehlikeli değil mi?»

«Periyodik değil, ayrı ayrı oluşumlar. Cygnus A'da yaptığımıza benzemeyen küçük boyutlu olaylar. Denetim altında tutulabilir şeyler. Bunun geldiği zamanı bilip ona göre önlem alırız. Gerçekten tehlikeli bir durum varsa İstasyonu bir sürelik başka bir yere taşırız. Bunlar sıradan işler.»

«Elbette. Sıradan. Hepsini siz mi yaptınız? Metro sistemini yani. Siz ve diğer galaksilerden mühendisler mi?»

«Hayır hayır, biz bunların hiçbirini yapmış değiliz.»

«Bir şeyi yanlış anladım herhalde. Anlamam için yardımcı ol lütfen.»

«Her yerde aynı şey olmuş. Bizim durumumuzda biz uzun bir zaman önce Samanyolu'nun değişik dünyalarında ortaya çıktık. Birimiz yıldızlararası uzay uçuşlarını geliştirdik, zamanla da transit istasyonlarından birine geldik. Kuşkusuz bunun ne olduğunu bilmiyorduk. İçimizden cesur olanları içine girene kadar yapay olduğunu da fark etmemiştik.»

« 'Biz' demekle kimi kastediyorsun? Yani soyunun... türünün atalarını mı?»

«Hayır hayır. Biz pek çok dünyadan pek çok türün birleşmesiyiz.

Zamanla pek çok metro sistemi bulduk — çeşitli eskiliklerde çeşitli yapılarda, hepsi de terk edilmiş. Çoğu çalışır durumdaydı. Biz yalnızca bazı onarımlar ve düzeltmeler yaptık.»

«Başka bir şey yok muydu? Ölü kentler örneğin. Olup bitenlerin bir kaydı yok muydu? Metroyu yapanlardan kimse kalmamış mıydı?»

Adam başını salladı.

«Sanayileşmiş, terk edilmiş gezegenler falan?» Adam yine salladı başını.

«Demek Galaksi çapında bir uygarlık vardı ve bu uygarlık istasyonlar dışında hiçbir şey bırakmadan kaybolup gitti?»

«Aşağı yukarı öyle. Diğer galaksilerde de durum böyledir. Milyarlarca yıl önce bir yerlere gitmişler. Nereye gittikleri konusunda ise hiçbir fikrimiz yok.»

«Peki ama, nereye gitmiş olabilirler?»

Adam başını üçüncü kez, ama bu kere ağır ağır salladı.

«Şu halde siz...»

«Biz yalnızca bekçiyiz. Belki günün birinde döneceklerdir.»

.Ellie, herhalde iki yaşında da yaptığı gibi işaret parmağını kaldırdı.

«Peki, bir soru daha.»

«Pekâlâ,» dedi adam hoşgörüyle. «Ama, ancak birkaç dakikamız kaldı.»

Ellie yan gözle bir daha kapıya baktı, küçücük, hemen hemen saydam bir yengeç yanından geçerken ürpermesini güç tuttu.

***

«Sizin efsaneleriniz, dinleriniz konusunda bir şeyler öğrenmek istiyorum. Sizi huşu ile dolduran nedir? Yoksa huşu uyandıran şeyleri yapanlar böyle bir duygu duymazlar mı?»

«Siz de aynı şeyi yapıyorsunuz. Hayır hayır, ne sorduğunu biliyorum. Elbette duyarız bunu. Bunları sana anlatabilmemin benim için güç olduğunu anlıyorsun sanırım. Ama bir örnek vermeye çalışayım. Tam olarak söyleyebileceğimi sanmıyorum, ama bu sana...»

Adam, bir an duraksadığında Ellie bu kere kafasının ardında bir ürperti hissetti. Adamın kendi nöronları arasında dolaştığını düşündü. Dün gece eksik kalan bir şey mi vardı? Öyleyse sevinirdi Ellie. Bu, onların kusursuz olmadıklarını gösterirdi.

«... bir fikir verir. Bir dairenin çevresinin çapma olan oranı demek olan pi sayısı. Bunu çok iyi bilirsin kuşkusuz, ve pi'nin sonunun olmadığını da bilirsin. Evrende, ne kadar akıllı olursa olsun, pi sayısını son rakamına kadar hesaplayacak bir varlık yoktur. Sonsuz bir sayı dizisi yani. Sizin matematikçilerinizin bunu...»

Ellie yine aynı ürpertiyi hissetti.

«... diyelim ki on milyarıncı rakama kadar hesap edildi. Başka matematikçilerin daha ileri gittiklerini duymak seni şaşırtmayacaktır. Diyelim ki, on ilâ yirminci üssünde bir yerde bir şeyler oluyor. Rastgele değişen sayılar kayboluyor ve inanılmayacak kadar uzun bir süre birler ve sıfırlardan başka bir şey olmuyor.»

Adam, ayağının başparmağıyla kumun üzerine rastgele bir daire çiziyordu. Ellie cevap verirken kalbinin duracak gibi olduğunu hissetti.

«Ve sıfırlar ve birler sonunda bitiyorlar mı? Sonra yine rastgele sayı dizisi mi başlıyor?» Adam, hafif bir özendirme işaretiyle sözünü sürdürdü. «Ve bu sıfırlar ve birlerin sayısı? Asal sayıların bir toplamı mı»

«Evet, on bir tanesi.»

«Yani pi sayısının içinde gizli on bir boyutlu bir mesaj mı olduğunu söylüyorsun?» Evrende birileri... matematik yoluyla mı haberleşiyor? Lütfen yardım et bana, anlamakta gerçekten güçlük çekiyorum. Matematik keyfî bir şey değildir ki. Yani pi'nin her yerde aynı değere sahip olması gerekir. Pi içersine mesaj nasıl gizlenebilir? Evrenin dokusunda vardır bu.»

«Çok doğru söyledin.»

Ellie adamın yüzüne baktı.

«Daha da ötesi var,» dedi adam. «Sıfır ve birler dizisinin yalnızca on temelli aritmetikte göründüğünü kabul edelim. Diğer aritmetik türlerinde de garip bir şeyler olduğunu tahmin edebilirsin ya. Bu keşfi ilk yapanların on parmakları olduğunu kabul edelim. Sanki pi milyarlarca yıldır on parmaklı

ve süratli bilgisayarlı matematikçilerin gelmesini bekliyormuş gibi. Mesaj bize hitap ediyormuş gibi bir şey yani.»

«Bu bir benzetme, değil mi? Gerçekte ne pi, ne de onuncu ya da yirminci kuvveti, öyle değil mi? Sizin aslında on parmağınız yok.»

«Öyle.» Adam, yine gülümsedi.

«Peki, Mesaj'da ne yazıyor öyleyse?»

Adam, bir an durakladı, işaret parmağını kaldırıp kapıyı gösterdi.

Kapıdan küçük bir grup heyecanla dışarı çıkıyordu.

Sanki çoktandır ertelenmiş bir gezintiye çıkmışlar gibi neşeliydiler. Eda'nın yanında parlak renkli bir etek bluz giymiş, saçlarını Yorubalı Müslüman kadınlar gibi örtmüş çok güzel bir genç kadın vardı. Eda'nın kadını görmekle sevinçten kendisinden geçtiği belli oluyordu. Ellie, Eda'nın göstermiş olduğu resimlerden bunun karısı olduğunu anladı. Sukhavati ise temiz yüzlü, iri gözlü genç bir adamın elinden tutmuştu. Bunun da Devi'nin çoktan ölmüş kocası tıp öğrencisi Surindar Gosh olduğu kuşkusuzdu. Xi, üstün tavırlı ufak tefek bir adamla hararetli bir konuşma içindeydi. Adamın sarkık bıyıkları, sırtında brokar işlemeli bir kaftanı vardı. Ellie onu Orta Krallığın modelinin yapımının başında cıvayı dökenlere emirler yağdırırken görür gibi oldu.

Vaygay sarı örgü saçları iki kuyruk halinde ardında sallanan on bir, on iki yaşlarında bir kızı Ellie'nin yanına getirdi.

«Bu benim torunum Nina... öyle sayılır yani. Grandüşesim. Sizi daha önce tanıştırmalıydım. Moskova'da.»

Ellie kızı kucakladı. Vaygay'ın striptizci Meera ile ortaya çıkmadığına sevinmişti. Ellie, adamın kıza karşı şefkatli davranışını görünce, onu eskisinden daha çok sevdiğine karar verdi. Onu tanıdığı bunca yıldır kalbinin bu gizli köşesini çok iyi saklamıştı doğrusu.

«Onun annesine iyi bir baba olamadım,» dedi Vaygay. «Bu son günlerde Nina'yı hiç göremiyorum desem yeridir.»

Ellie çevresine bakındı. İstasyon Müdürleri Beşler' in her biri için en derinden sevdikleri diye tanımlanabilecek kişileri yaratmışlardı. Belki de başka ve tümüyle değişik bir tür ile iletişim engellerini azaltmak içindi bu. Ellie kendilerinin kopyalarıyla karşılaşmamış olmalarından mutluydu.

Bunu Dünya'da yapabilmek, diye düşündü. Bütün gösterişimize ve saklamalarımıza rağmen, kamuoyu önünde en sevdiğimiz kişi ile görünmek zorunda olsaydık? Dünya'da toplumsal bir iletişim için bunun gerekliliğini düşün. Her şey değişirdi o zaman .Bir cinsten bir sürü kişinin karşı cinsten bir kişinin çevresini sardıklarını düşündü. Ya da daireler. 'H' ve 'O' harfleri. Rastgele çizilmişler. İnsan geometrik şekillere bakarak bile derin sevgiler duyabilirdi. Toplumsal psikolojiye uygulanmış bir tür genel relative. Böyle bir düzenlemenin uygalayım güçlükleri çok büyük olurdu, ama kimse sevgi konusunda yalan söylemezdi.

Dünyadışı varlıkların saygılı ama, kararlı bir acele içinde olduklarını görüyordu. Konuşacak pek zaman yoktu. On iki köşeli aracın basınç odası kapısı ilk geldikleri zamanki yerinde görünüyordu artık. Magritte kapısı da yok olmuştu şimdi. Herkes birbiriyle tanıştı. Ellie, İmparator Qin'e İngilizce olarak babasını tanıştırırken bir garip hissediyordu kendini. Ancak Xi sözlerini Çinçeye çevirdi ve hepsi sanki bir kır yemeğindeymişler gibi el sıkıştılar. Eda'nın karısı gerçekten güzeldi ve Surindar Gosh ona biraz fazla dikkatle bakmaktaydı. Devi aldırış etmiyor gibiydi; belki de kopyanın bu kusursuzluğu kendisini tatmin ediyordu.

Ellie Devi'ye «Kapıdan geçince nereye çıktın?» diye sordu.

«Maidenhall Caddesi 416 numaraya.» Ellie kadının ne demek istediğini anlamamıştı. «1973 Londra. Surindar'la. Ölmeden önce.» Ellie kumsaldaki o kapıdan geçseydi kendisinin ne bulacağını düşündü.

1950'lerin sonlarında Wisconsin herhalde. Kendisi zamanında içeri girmeyince babası ona gelmişti. Wisconsin'de de çok kere öyle olmuştu.

Eda'ya da asal sayının içinde gizli mesajdan söz edilmişti; ancak ona pi'den değil, Ellie'nin hiç duymadığı bir sayı dizisi olan doğal logaritmaların temeli olan e'den söz etmişlerdi. Asal sayılar sonsuz olduğu için, Dünya'da hangi sayıyı kontrol etmeleri gerektiğini kesin olarak bilemeyeceklerdi.

«Burada kalıp onlarla çalışmak istedim,» dedi Eda. «Yardıma ihtiyaçları var, şifre çözümü konusunda bazı şeyler akıllarına gelmemiş olabilir. Ama, bunu çok özel bir şey olarak gördüklerini sanıyorum. Başkalarıyla paylaşmak istemedikleri bir şey. Doğrusunu istersen bizler de onlara yardım edecek kadar akıllı değiliz ya.» Pi sayısı içindeki mesajı çözememişlerdi demek. İstasyon Müdürleri, Bekçiler, yeni galaksilerin yaratıcıları bir iki galaksi dönüşü zaman boyunca ellerinin altında duran bir mesajı çözememişlerdi. Mesaj bu kadar güç müydü, yoksa onlar?..» Babası hafifçe, «Eve dönme vakti geldi,» dedi. Gitmek istemiyordu Ellie. Palmiye yaprağına bakmaya, daha başka sorular sormaya çalıştı.

«'Eve dönme' ile ne demek istiyorsun? Güneş Sistemi'nde bir yere mi çıkacağız yani? Dünya'ya nasıl ineceğiz?»

«Göreceksin. İlginç olacak.»

Adam, kolunu Ellie'nin beline dolayıp basınç odasının açık kapısına doğru yürüdü.

Yatma saati gelmiş gibiydi. Akıllı davranır, kurnazca sorular sorardın ve belki de biraz daha geç yatmana izin verirlerdi. Eskiden, az da olsa işe yarardı bu.

«Dünya şimdi iki uçtan bağlı, değil mi? Biz eve dönebilirsek siz de istediğiniz anda Dünya'ya gelebilirsiniz. Bu beni çok heyecanlandırıyor. Neden bağı kesmiyorsunuz? Biz bundan sonrasını kendimiz getiririz.»

Ellie, yatma saati olan sekizi utanmadan geçirmiş, gibi, «Kusura bakma, Presh,» dedi babası. «Yatma saati için açık olacak tünel. Ama, pek kullanacağımızı sanmıyorum.»

Ellie, Dünya'nın Vega'dan uzak olmasından memnundu. Dünya'nın kabul edilmeyen bir davranışı ile buna karşı düzenlenecek cezalandırıcı bir

sefer arasında elli iki yıllık bir süre geçmesini tercih ederdi. Kara delik bağlantısı huzursuzluk vericiydi. Bir an içinde belki yalnız Hokkaido'ya, belki de Dünya'nın herhangi bir yerine varabilirlerdi. Hadden'in mikromüdahale dediği şeye geçişti bu. Ne kadar güvence verseler de bundan sonra bizi daha sıkı bir kontrol altında tutacaklardı. Ancak bir iki milyon yılda bir şöyle sıradan bir bakıp gitmek söz konusu değildi bundan böyle.

Ellie, huzursuzluğunu biraz daha deşti. Durum ne kadar... teknolojik oluvermişti. Gökyüzünde yaşayan bu varlıklar, bizim geleceğimizle ilgileniyorlardı, nasıl davranmamız gerektiği hakkında beklentileri vardı. Böyle bir rolü kabul etmeyebilirlerdi ama, Dünya'nın küçücük yaratıklarını ödüllendirme ve cezalandırmanın, yaşam ya da ölümlerinin ellerinde olduğu kesindi. Eski dinlerden farkı ne bunun, diye sordu kendi kendine.. Cevabı hazırdı: bir kanıt sorunuydu bu. Video bantlarında, ötekilerin topladıkları verilerde İstasyon'un varlığının, burada olup bitenlerin, kara delik ulaşım sisteminin kanıtları olacaktı. İnandırıcı fiziki kanıtları destekleyen beş bağımsız ve birbiri ile tutarlı hikâye olacaktı. Kulaktan dolma ya da hokus pokus yoktu burada.

Ellie, adama dönüp palmiye yaprağını yere düşürdü. Adam, hiçbir şey söylemeden eğilip aldığı yaprağı, ona geri verdi.

«Bütün sorularıma cevap verdin. Bana sormak istediğin bir şey var mı?»

«Teşekkür ederim,» dedi adam. «Dün gece bütün sorularımızı cevaplandırdınız.»

«Bu kadar demek? Bir emir yok, biz taşralılar için bir talimat yok ha?»

«Durum öyle değil, Presh. Büyüdün artık. Kendi başınasın.» Adam başını yana eğip gülümseyince Ellie, gözleri dolu dolu, kolları arasına atıldı yine. Uzun uzun kucaklaştılar. Babasının yavaşça kolları arasından sıyrıldığını hissetti. Yatma saati gelmişti. Parmağını kaldırıp bir dakika daha izin istemek geldi içinden. Ama babasını düş kırıklığına uğratmak istemiyordu.

«Güle güle, Presh. Annene sevgilerimi ilet.»

«Kendine iyi bak,» dedi Ellie titrek bir sesle. Galaksi'nin ortasındaki kumsala son bir kere baktı. Yükselen bir hava sütunu üzerinde bir çift kuş kanatlarını çırpmadan hareketsiz gibi duruyorlardı. Basınç odasının kapısında durup arkasına döndü Ellie.

«Sizin Mesaj'ınız ne diyor peki? Pi'de gizli olanı?»

«Bilmiyoruz.» Adam öne doğru bir iki adım attı. «Belki de istatistik! bir kaza. Hâlâ üzerinde uğraşıyoruz.»

Çıkan rüzgâr Ellie'nin saçlarını dalgalandırıyordu.

«Eh, öğrenince bize de bildirirsiniz herhalde.» dedi.

YİRMİ BİRİNCİ BÖLÜM

Nedensellik

Haşarı çocuklar için böcekler neyse

Biz de öyleyiz tanrılar için —

Eğlence için öldürürler bizleri.

— WILLIAM SHAKESPEARE

Kral Lear, IV, i, 36

Gücü büyük olan her şeyden korkmalıdır.

— PIERRE CORNEILLE

Cinna (1640), Perde IV, Sahne II

Geri dönüşlerinde sevinçten havalara uçuyorlardı. Heyecandan başları dönmüştü. Koltukların üzerlerine çıkıyorlar, birbirlerini kucaklıyorlar, sırtlarını sıvazlıyorlardı. Hepsi de ağlayacak gibiydiler. Başarmışlardı — bundan da öte, bütün tünellerden sağ salim geçip dönmüşlerdi. Birden parazitleri arasından radyodan Makine durum raporu verilmeye başlandı. Benzellerin üçünün de dönüş hızlan azalıyordu. Birikmiş olan elektriğin akımı düşmekteydi. Dışarıdan söylenenlerden Proje yetkililerinin neler olup bittiği hakkında bir fikirleri olmadığı anlaşılıyordu.

Ellie aradan ne kadar zaman geçtiğini merak ediyordu. Saatine baktı. En azından bir gün geçmişti ki bu takdirde 2.000 yılma girmişler demekti. Çok da uygundu doğrusu. Bir de kendilerine neler anlatacağımızı bir bilseler, diye düşündü. Düzinelerce mikrokasetin durduğu bölmeye dokundu. Bu filmler açıklandığında Dünya nasıl da değişecekti.

Benzeller arasında ve çevresindeki boşluk yeniden hava dolmuştu.

Basınçlı kapılar açılıyordu. Radyodan sağlıkları sorulmaktaydı.

Beşler, basınç odasından Makine'yi yapan ve hareket ettiren meslektaşlarını selamlayarak çıktılar. Japon teknisyenleri karşılarında selama durdular. Proje yetkilileri araca doğru yürüdüler. Devi Ellie'ye, «Görebildiğim kadarıyla herkesin üstünde dün giydiği elbise var,» dedi. «Peter Valerian'ın şu korkunç sarı kravatına bak.»

«O hep aynı şeyi takar. Karısı vermişti onu.» Saatler 15:20'yi gösteriyordu. Bir gün önce saat üçe yaklaşırken Makine hareket ettirilmişti. Demek ki yirmi dört saatten biraz fazla sürmüştü yolculukları...

«Bugün günlerden ne?» diye sordu Ellie. Anlamamışçasına yüzüne baktılar. Ortada bir gariplik vardı.

«Peter, Tanrı aşkına, bugün nedir söylesene?»

«Ne demek istiyorsun?» dedi Valerian. «Bugün bugündür elbette. Cuma. 31 Aralık 1999. Yılın son günü. Sormak istediğin bu mu? Ellie, rahatsız falan değilsin ya?»

Vaygay, Archangelsky'ye ancak sigara verdikten sonra her şeyi en başından anlatabileceğini söylüyordu. Proje yetkilileri ve Makine Konsorsiyumu temsilcileri yanlarına yaklaşmaktaydılar. Ellie der Heer'in kalabalık arasından kendisine yol açmaya çalıştığını gördü.

Der Heer konuşacak kadar yakma gelince Ellie, «Sizin görüşünüze göre ne oldu?» diye sordu.

«Hiçbir şey. Hava boşluğu sistemi çalıştı, benzeller döndü, önemli bir elektrik akımı yarattılar, öngörülen hıza eriştiler, sonra her şey tersine döndü.»

«Ne demek istiyorsun?»

«Benzeller yavaşladı, elektrik akımı dağıldı. Sistemin basıncı düştü, benzeller durdu ve hepiniz dışarı çıktınız. Bütün bu olay yirmi dakika falan sürdü. Benzeller dönerken sizinle konuşamadık. Peki sizde bir şey oldu mu?»

Ellie güldü — «Ken evlâdım, sana öyle bir hikâye anlatacağım ki...»

Makinenin çalıştırılması ve Yeni Yıl nedeniyle proje personeline bir eğlence veriliyordu. Ellie ile dört arkadaşı buna katılmadılar. Televizyon istasyonları kutlamalar, geçit törenleri, sergiler, ulusal liderlerin ileriye dönük tahminleri ve iyimser dilekleriyle doluydu. Ellie bir ara, Rahip Utsumi'nin de konuşmakta olduğunu gördü. Ancak bunlarla uğraşacak zamanı yoktu. Proje Müdürlüğü Beşler'in anlatmaya fırsat buldukları serüvenlerini duyar duymaz bir aksilik olduğuna karar vermişti. Beşler, çevrelerini saran kalabalıktan kopartılıp acele bir ilk sorguya götürülmüşlerdi. Proje yetkilileri Beşler' den her birinin ayrı olarak sorguya çekilmelerinin daha doğru olacağını kararlaştırmışlardı.

Der Heer ve Valerian Ellie'yi küçük bir toplantı salonuna aldılar.

Odada Vaygay'ın eski öğrencisi Anatoly Goldmann da olmak üzere başka yetkililer de vardı. Ellie Rusça bilen Bobby Bui'nin de Vaygay'ın sorgulamasında hazır bulunduğunu öğrendi.

Kibarca dinlediler anlattıklarını, Peter zaman zaman bir şeyler söyleyerek kendisine yardımcı da oldu. Ancak olayların akışını anlamakta güçlük çekiyorlardı. Ellie'nin anlattığı şeylerden çoğu onları kaygılandırıyordu. Ellie'nin heyecanı bulaşamamıştı hiçbirine. Benzellerin dışındaki araçlar, olayı filme aldıklarından on iki köşeli aracın değil bir gün, yirmi dakika bile uzaklaşmadığı kesindi. Olağan dışı hiçbir şey kaydedilmemişti. Benzeller öngörülen hıza erişmişler, bilinmeyen amaçlı bazı göstergelerin iğneleri oynamış, sonra da benzeller yavaşlayıp durmuşlardı. Beşler de büyük bir heyecan içinde çıkmışlardı aracın içinden. Valerian 'saçmalıklar haykırarak' dememişti ama, Ellie onun böyle düşündüğünü görebiliyordu. Kendisine saygı gösteriyorlardı, ama ne düşündüklerini çok iyi biliyordu: Makine'nin tek yaptığı yirmi dakikada unutulmayacak bir hayal yaratmak, ya da — büyük bir olasılıkla— Beşler'i çıldırtmak olmuştu.

Ellie 'Vega Halka Sistemi,' 'Beşli Sistem,' 'Galaktika Merkez' ve 'Kumsal' yazılı video kasetlerini birbiri ardından videoya taktı. Ancak kasetlerin tümü de boştu. Ne olduğunu anlayamamıştı. Video mikrosistem kamerayı çalıştırmasını yola çıkmadan öğrenmiş ve daha önce başarılı deneyler de yapmıştı. Hatta Vega sisteminden ayrıldıktan sonra bile bir iki deneme yapmış, görüntülerini almış olduğunu saptamıştı. Sonraları diğerlerinin de götürdükleri araçlardan hiçbirinin kayıt yapmamış olduklarını duyunca yıkılacak gibi oldu. Peter Valerian da, der Heer de kendisine inanmak istiyorlardı. Ancak Dünya'nın en büyük iyi niyetini besleseler de buna olanak yoktu artık. Beşler'in anlattıkları hikâye beklenmedik bir şeydi ve kesinlikle ellerinde fizikî bir kanıt yoktu. Ayrıca yeteri kadar zamanları da olmamıştı. Yalnızca yirmi dakika kalmışlardı aracın içinde. Ellie'nin beklediği karşılama değildi bu. Ancak her şeyin yerli yerine oturacağına da inanıyordu. O an için geçirdiği deneyi hayalinde canlandırmak ve bazı ayrıntılı notlar almakla yetinecekti. Hiçbir şeyi unutmayacağından emin olmak istiyordu.

***

Kamçatka'dan yeni bir soğuk dalgası gelmesine rağmen, Sapporo Havaalanı'na yeni yılın ilk günü bir dizi tarifesiz uçak indiğinde hava

mevsim normalleri dışında sıcaktı. Yeni Amerikan Savunma Bakanı Michael Kitz ile acele toparlanmış bir uzmanlar grubu üzerinde 'Amerika Birleşik Devletleri' yazan bir uçakla gelmişlerdi. Olay Amerika'da ancak Hokkaido'da açığa çıkmak üzereyken doğrulanmıştı.

Kısa basın bülteninde bunun sıradan bir ziyaret olduğu herhangi bir bunalım ya da tehlikenin olmadığı, 'Sapporo'nun kuzeydoğusundaki Makine Sistemleri Tesisinde olağan dışı bir şey' bulunmadığı bildiriliyordu. Bir gece önce Moskova'dan bir Tu-120 uçağı ile gelenler arasında da Stefan Baruda ile Timofei GotsridTze bulunuyordu. Her iki grubun da bu yeni yıl gecesini ailelerinden uzakta geçirmekten mutluluk duymadıkları kesindi. Ancak Hokkaido havası da bir sürpriz olmuştu; sıcaktan Sapporo'daki buzdan heykeller bile erimeye başlamış, on iki köşeli araç hemen hemen belirsiz küçük bir buzdağına dönüşmüştü.

İki gün sonra şiddetli bir fırtınanın başlamasıyla Makine tesisine gidişgelişler tümüyle kesildi. Radyo ve televizyon hatları koptu, bir mikrodalga verici direği devrildi. Yeni sorgulamalar sırasında dış dünya ile bağlantı ancak telefonla kurulabiliyordu. Ve de on iki köşeli araçla, diye düşünüyordu Ellie. Bir ara araca girip benzelleri çalıştırmak geçmişti aklından. Bu hayali geliştirmek hoşuna gidiyordu. Ancak Makine'nin bir daha çalışıp çalışmayacağını bilmenin bir yolu yoktu; en azından tünelin bu yanından. Adam, çalışamayacağını söylemişti. Ellie yine o kumsalı düşündü. Ve onu. Bundan sonra ne olursa olsun içindeki derin bir yara iyileşiyordu artık. Yaranın kabuk bağlamakta olduğunu hissediyordu. Dünya tarihinin en pahalı psikoterapisi olmuştu bu.

***

Xi ile Sukhavati kendi uluslarının temsilcileri tarafından sorguya çekilmişlerdi. Nijerya'nın Mesaj alımında ya da Makine'nin yapımında önemli bir rol oynanamamasına rağmen, Eda da Nijeryalı yetkililerle uzun bir görüşme yapmayı kabul etmişti. Vaygay ile Ellie bu amaçla Sovyetler Birliği ve Birleşik Devletlerden getirtilmiş yüksek düzey uzmanları karşısında hâlâ ifade veriyorlardı. İlk sorgulamalarda Amerikan ve Rus heyetlerine başka uluslardan temsilci alınmamışsa da, Dünya Makine

Konsorsiyumu'na yapılan başvurular üzerine oturumlar yeniden uluslararası bir görünüm almışlardı.

Ellie'nin sorgu heyetinin başında, çok acele olarak gelmiş olmasına rağmen yine de şaşılacak derecede iyi hazırlanmış Kitz vardı. Valerian ile der Heer zaman zaman Ellie'nin lehine bir şeyler söylüyorlar, arada sırada da bir soru soruyorlardı. Ancak heyetin başkanının Kitz olduğu kesindi.

Kitz Ellie'ye anlattığı hikâyeye kuşkuyla, ama yapıcı olarak baktığını belirtti. Ellie'nin sorularının kişisel bir düşmanlıktan kaynaklandığını sanmasını istemiyordu. Kendisine saygısı büyüktü. Ayrıca Makine Projesine daha ilk baştan karşı çıkmış olmasının kararlarını etkilemeyeceğine de söz veriyordu.

Kitz ilk başlarda Ellie'nin anlattıklarını dikkatle dinliyor, arada sırada ayrıntılar konusunda bir soru soruyor ve sözünü kestiği için özür diliyordu. Ancak iki gün gelip çattığında artık bu tür kibarlıklardan eser kalmamıştı.

«Demek Nijeryalıyı karısı, Hintliyi ölü kocası, Rusu sevimli torunu, Çinliyi Moğol bir diktatör...»

«Qin Moğol değildi...»

«Ve seni de sevgili merhum baban ziyaret ettiler.

Baban arkadaşlarınla evreni yeniden kurmakta olduğu nu anlattı sana. 'Cennetteki Babamız ' öyle mi? Bu düpedüz dincilik. Kültürel antropoloji bu. Doğrudan doğruya Sigmund Freud. Bunu görmüyor musunuz? Hem babanızın dirildiğini iddia ediyorsun, hem de bizim onun evreni kurduğuna inanmamızı istiyorsun...»

«Benim sözlerimi çarpıtıyorsunuz siz...»

«Haydi haydi, Arroway. Bizim zekâmıza hakaret etme. Bize tek bir kanıt bile göstermeden tüm zamanların en palavra hikâyesine inanmamızı bekliyorsun sen. Akıllı bir kadınsın. Böyle bir şeyi yutturabileceğine nasıl inandın, ha?»

Ellie itiraz etti. Valerian da. Valerian bu tür bir sorgulamanın zaman kaybından başka bir şey olmadığını söyledi. Makine o anda çok hassas fizikî testlerden geçiriliyordu. Ellie'nin hikâyesinin gerçekliği ancak böyle anlaşılırdı. Kitz fizikî kanıtların önemli olacağını söyledi. Ancak Arroway'in hikâyesi gerçekte olanları açıklıyordu kendisince.

«Dr. Arroway Cennette babanıza rastlamanızın nedeni çok açık: siz Musevi-Hıristiyan kültürü ile yetişmiş bir insansınız. Beşler içinde bu kültürden gelen bir tek siz varsınız ve babasını gören tek kişi de sizsiniz. Hikâyeniz çok uygun doğrusu. Hayal ürünü olarak da yeterli değil.»

Ellie bu kadarını beklemiyordu.

«Yani bütün bunları biz mi uydurduk sizce?»

«Söyleyeyim, Dr. Arroway. Ben gençliğimde Cook Count Savcılık bürosunda çalışırdım. Birini suçlayacakları zaman üç soru sorarlardı.» Kitz parmaklarını göstererek saymaya başladı. «Fırsatı var mıydı? İmkânı var mıydı? Nedeni var mıydı?»

«Ne yapmak için?»

Kitz tiksintiyle baktı kadının yüzüne.

«Ama saatlerimiz yolculuğun bir günden fazla sürdüğünü gösteriyor,» dedi Ellie.

Kitz eliyle alnına vurarak, «Nasıl da bu kadar aptal olabiliyorum,» dedi. «Tüm iddiamı geçersiz kıldınız. Saatlerin önceden bir gün geri alınamayacağını unutmuştum.»

«Ama, sizin bu dediğiniz bir komplo kurmak demektir. Xi yalan mı söylüyor sizce? Eda yalan mı söylüyor? Siz...»

«Bence artık daha önemli şeylere geçmeliyiz. «Kitz Valerian'a döndü.

«Peter, sen haklısın. Maddi Değerlendirme Raporu yarın sabaha hazırlanacak. Şimdilik... hikâyelerle vakit geçirmeyelim. Yarma kadar ara veriyorum.»

Der Heer öğleden sonra boyunca tek söz söylememişti. Ellie'nin yüzüne bakıp hafifçe gülümseyince Ellie bunu babasının gülümsemesiyle karşılaştırmadan edemedi. Ken'in yüzünde zaman zaman yalvaran bir ifade vardı. Ama ne için bilemiyordu Ellie; belki de hikâyesini değiştirmesi için. Onun çocukluğundan aklında kalanları ve babasının ardından ne kadar üzüldüğünü biliyordu. Çıldırması olasılığını düşündüğü açıktı. Onun gibi diğerlerinin de çıldırdıklarını düşündüğünden emindi Ellie. Kitle çılgınlığı. Ortak kuruntu.

***

«İşte burada,» dedi Kitz. Rapor bir santimetre kalınlığında bir dosya oluşturmuştu. «Bunu incelemek isteyeceksiniz sanırım, Dr. Arroway, ama ben size kısa bir özetini verebilirim tamam mı?»

Ellie başını sallayarak teklifi kabul etti. Söylentilerden raporun Beşler'in verdiği ifadeye uygun olduğunu duymuştu. Böylece bu saçmalık bir son bulur artık diye düşünüyordu.

«Aracın benzeller ve destekleyici bölümlere göre çok değişik bir ortamın etkisinde kaldığı sanılmaktadır...» Kitz bu son sözcüğü kuvvetle vurgulamıştı. «Çok büyük gerilme ve kasılma güçleri etkisi altında kaldığı sanılmaktadır. Paramparça olmamış olmanız bir mucizedir yani. Aynı zamanda çok yoğun bir radyasyon ortamında bulunmuştur — üzerinde alçak düzey radyoaktivite, kozmik ışın yolları ve diğer izler vardır. Radyasyona dayanabilmiş olmanız da ayrı bir mucizedir. Araca herhangi bir şey eklenmiş ya da içinden bir şey alınmış değildir. Tünellerin duvarlarına sürtündüğünüzü söylediğiniz türden bir sürtünme izine rastlanılmamıştır. Dünya'nın atmosferine yüksek hızla girmenin getireceği yanma izleri de bulunamamıştır.»

«Peki, bu bizim anlattıklarımızı doğrulamıyor mu? Lütfen düşün, Michael. Gerilme ve kasılma güçleri —gelgit güçleri yani— klasik bir kara delikten düşerken beklenebilecek bir şeydir. En az elli yıldır biliniyor bu. Bizlerin bunu neden hissetmediğimizi bilmiyorum, ama aracın her nasılsa bizi koruduğunu sanıyorum. Sonra kara deliğin içinden ve Galaktik Merkezi çevresinde bir gamma ışınları kaynağı olduğu bilinen yüksek

radyasyon dozları. Bunları biz yapmadık. Sürtünme izi olmayışını anlamıyorum, ama bu pek incelemediğimiz bir madde ile hiç bilmediğimiz bir maddenin karşılıklı hareketlerine bağlı bir şey. Dünya'nın atmosferine girdiğimizi iddia etmediğim için bir yanma izi beklemiyordum. Bence bu kanıtlar bizim anlattıklarımızı tümüyle doğrulamaktadır. Sorun ne peki?»

«Sorun sizlerin çok akıllı insanlar olmanız. Aşırı akıllı. Bu işe bir de bir kuşkucu gözüyle bak. Şöyle bir adım geri git ve tabloya iyice bak. Değişik ülkelerde Dünya'nın kötüye gittiğini düşünen bir grup akıllı insan var. Bunlar uzaydan karmaşık bir Mesaj aldıklarını iddia ediyorlar.»

«İddia mı?»

«Bırak da devam edeyim. Mesaj'ın şifresini çözüyorlar ve bunun trilyonlarca dolara mal olacak çok karmaşık bir Makine yapımı için bir plan olduğunu söylüyorlar. Dünya'nın durumu epey sarsıntılı, dinler gelen Bininci Yıl telaşı içindeler, sonra herkesin şaşkın bakışları altında Makine yapılıyor. Personelde bir iki değişiklik var, ama gerçekte hep aynı grup...»

«Aynı insanlar değil. Sukhavati, Eda ve Xi...»

«Bırak devam edeyim. Genel olarak aynı insanlar giriyorlar Makine'ye. Aracın biçimi yüzünden hareket anından sonra içerdekileri görme, onlarla konuşma olanağı yok. Makine çalıştırılıyor ve bir süre sonra da kendi kendine duruyor. Çalıştıktan sonra yirmi dakikadan önce onu durduramıyorsunuz. Tamam. Yirmi dakika sonra bu insanlar neşe içinde Makine'den çıkıp ışıktan hızlı bir süratle kara delikler içinden geçerek Galaksinin merkezine gidip döndükleri hakkında palavralar sıkıyorlar. Bu hikâyeyi duydun ve sıradan kuşkucu bir insansın diyelim. Kanıtlarını görmek istersin. Resimler, video kayıtları, diğer veriler falan. Ne olmuş tahmin edersin? Çok işlerine gelecek biçimde silinmiş hepsi. Galaksinin merkezinde yaşadığını söyledikleri üstün uygarlığa ait bir şey var mı ellerinde? Hayır. Herhangi bir anı eşyası falan? Hayır. Bir taş tablet falan? Hayır. Hiçbir şey yok. Tek fizikî kanıt Makine'ye ustalıkla yapılmış bir iki iz. Böylesine bir amaçları olan ve bu kadar akıllı olan insanların hele sahte izler için harcayacak iki trilyon dolarları varsa, gerilim ve radyasyon hasarını andıran bir şeyi önceden hazırlayıp hazırlayamayacaklarını soruyorsun kendi kendine.»

Ellie'nin soluğu tutulmuştu. Olayların çok düşmanca bir yorumuydu bu. Kitz bundan neden bu kadar hoşlanıyordu acaba? Başı gerçekten dertte olmalıydı.

«Hikâyenize kimsenin inanacağını sanmıyorum,» diye adam devam etti. «Bu yeryüzünün en ustalıkla hazırlanmış —ve de en pahalı— sahtekârlığıdır. Sen ve arkadaşların Birleşik Devletler Başkanını, Amerikan halkını ve Dünya'nın diğer bütün devletlerini kandırmaya çalıştınız. Kendiniz dışında herkesin aptal olduğuna inanıyor olmalısınız sanırım.»

«Michael, çılgınlık bu. Mesaj'ı almak, şifresini çözmek ve Makine'yi yapmak için on binlerce kişi çalıştı. Mesaj manyetik bantlarda ve lazer disklerinde saklanıyor Dünya'nın tüm gözlemevlerinde. Gezegenin tüm radyo gökbilimcileri, uzay ve sibernetik şirketleri hep bir komplo içindeler mi sence? Ayrıca...»

«Hayır, o kadar büyük bir komploya gerek yok. Uzayda Vega'dan yayın yapıyormuş gibi görünen bir istasyon yeterli. Bunu nasıl yaptığınızı söyleyeyim mi? Mesaj'ı hazırladınız ve sonra fırlatma tesisi olan birini bulup bunu uzaya gönderdiniz. Belki de başka bir uçuşun bir parçası olarak. Ve yörüngeye oturttunuz. Belki de birden fazla uydunuz vardır. Sonra verici çalışmaya başlıyor ve sizler de gözlemevlerinde Mesaj'ı almaya, büyük keşfi yapmaya ve biz budalalara bunların ne anlama geldiğini söylemeye hazır bekliyorsunuz.»

Yüzünde hiçbir ifade olmayan der Heer için bile fazlaydı bu kadarı. Kaykılıp oturduğu iskemleden doğruldu. «Mike, lütfen...» Ancak Ellie hemen sözünü kesti.

«Şifre çözümünün tek sorumlusu ben değildim. Çok kişi vardı bu işte çalışan. Özellikle Drumlin gibi o da kuşkuyla başlamıştı. Ama, veriler gelmeye başlayınca tümüyle inanmıştı ama.»

«Evet, zavallı Dave Drumlin. Merhum Dave Drumlin. Onu sen kandırdın. Hiç sevmediğin bir profesördü.»

Der Heer daha da kaykılmıştı şimdi, Ellie birden onun kendisinden yatakta duyduğu şeyleri Kitz'e aktardığını düşündü. Dikkatle baktı yüzüne,

ama emin olamazdı.

«Mesaj’ın çözülmesi sırasında her şeyi sen kendin yapamazdın.

Yapabileceğin şeyler sınırlıydı. O yüzden bazılarını ihmal ettin, bazılarını da unuttun. Drumlin ise yaşlı, eski öğrencisinin kendisini gölgede bırakması kaygılandırıyor adamı. Birden merkezi bir rol oynama fırsatı çıkıyor. Sen onun kendini beğenmişliğine hitap ettin ve adamı ağına düşürdün. Çözümü o bulmasaydı sen bulması için elinden geleni yapacaktın.»

«Yani sen bizim böyle bir Mesaj'ı uydurabildiğimizi söylemek istiyorsun demek. Gerçekte Vaygay ile bana büyük bir iltifat bu. Ama olanaksız. Yapılamaz böyle bir şey. Herhangi uzman mühendise sor bakalım yepyeni sanayiler ve Dünya'da tümüyle bilinmeyen parçalar gerektiren böyle bir Makine boş zamanlarında çalışan birkaç fizikçi ve radyo gözlemcisi tarafından icat edilebilir miymiş? Nasıl yapacağımızı bilsek bile böyle bir Mesaj'ı uyduracak zamanımız var mıydı ki? Mesaj' daki bilgilerin adedine bak önce. Yıllar sürerdi böyle bir şey.»

«Argus projesi hiçbir yere varmadığı sürece yılların vardı bu işe ayıracak. Proje kapatılmak üzereydi. Bunu Drumlin istiyordu hatırlarsan. Ama sen tam uygun bir anda Mesaj'ı buldun. Ondan sonra bu en sevdiğin projenin kapatılması sözü de ortadan kalktı artık. Bence sen ve o Rus dostun bu işi boş zamanlarınızda hazırladınız. Bunun için yıllar vardı önünüzde.»

«Çılgınlık bu,» diye mırıldandı Ellie.

Araya Valerian girdi. Söz konusu olan dönemde Dr. Arroway'e çok yakındı. Arroway çok üretken bilimsel çalışmalar yapmıştı. Böylesine ince bir sahtekârlığa ayıracak zamanı yoktu. Valerian onun yeteneklerine her ne kadar hayransa da Mesaj ile Makine'nin onun ve hatta Dünya'da yaşayan herkesin yeteneği dışında olduğuna inanıyordu.

Kitz'in bu sözlere karnı toktu. «Bu kişisel bir değerlendirmedir, Dr. Valerian. Pek çok insan ve sonuçta pek çok değerlendirme vardır. Siz Dr. Arroway'den hoşlanıyorsunuz, bunu anlıyorum. Ben de hoşlanıyorum

kendisinden. Onu savunmanız anlaşılır bir şey. Bunu kötüye yoruyor değilim. Ama kesin bir şey var ortada.

Bunun ne olduğunu bilmiyorsunuz. Şimdi açıklayacağım bunu.»

Kitz Ellie'ye dikkatle bakarak öne eğildi. Söyleyeceklerine nasıl bir tepki göstereceğini beklediği belli oluyordu.

«Makine'yi hareket ettirdiğimiz anda Mesaj kesildi. Benzellerin yolculuk için yeterli hıza kavuştukları an. Saniyesi saniyesine. Dünya'nın her yerinde. Vega'yı gören tüm gözlemevlerinde aynı şey oldu. Sorgulamayı kesmemek için bunu söylemedik size. Mesaj aniden ortasında kesiliverdi. Doğrusu böyle yapmayacaktınız.»

«Bu konuda inan ki hiçbir şey bilmiyorum, Michael. Mesaj kesildiyse ne çıkar yani? Amacını gerçekleştirdi. Makine'yi yaptık ve... ve istedikleri yere gittik.»

«Bu seni çok garip bir duruma sokuyor,» diye devam etti Kitz.

Ellie birden adamın sözü nereye getirmek istediğini anladı. Bunu beklemiyordu. Kitz komplo konusunu işliyordu, ama Ellie'nin aklında çılgınlıktan başka bir şey yoktu. Kitz çıldırmamışsa kendisi çıldırmış olabilir miydi? Bizim teknolojimiz insana hayal gördüren maddeler üretebiliyorsa daha yüksek bir teknoloji çok ayrıntılı kollektif hayaller üretecek bir şey yapmış olamaz mıydı? Bir an için olası görünüyordu bu.

«Geçen haftayı düşünelim,» diyordu Kitz. «Vega' dan yirmi altı yıl önce gönderildiği sanılan radyo dalgaları Dünya'ya geliyorlar. Uzayı aşıp bize gelmeleri yirmi altı yıl sürüyor. Ama Dr. Arroway, siz yirmi altı yıl önce Vietnam ve Watergate yaygaraları koparıyordunuz ve Argus tesisleri diye bir şey yoktu. Sizler öylesine akıllısınız ki, ışık hızını unuttunuz. Makine'yi hareket ettirmenin Mesaj'ı yirmi altı yıl geçmeden kesmesine olanak yoktur — eğer uzayda ışıktan daha hızlı bir haberleşme yapamıyorsanız. Ve bunun olanaksızlığını ikimiz de biliyoruz. Rankin ile Joos'un ışıktan daha hızlı yolculuk yapılamayacağını bilmedikleri için yakınmalarınızı hatırlıyorum. Bunu yutturabileceğini sanmana şaştım doğrusu.»

«Dinle, Michael. Bizim yirmi dakikada oraya gidip gelmemiz böyle mümkün oldu işte. Bir tekilliğin çevresinde nedensellik beklenemez.

Ben bu işin uzmanı değilim. Bu konuda Eda ya da Vaygay'la konuşmalısın.»

«Bu fikrin için teşekkür ederim. Konuştuk bile.»

Ellie Vaygay'ın eski düşmanı Archangelsky ya da radyo teleskoplarının parçalanması ve verilerin yakılmasını öneren Baruda tarafından sorguya çekilmesini düşündü. Herhalde onlar da bu konuda Kitz'den farklı düşünüyor değillerdi. Vaygay'ın cesaretinin kırılmamış olmasını diledi.

«Durumu anlıyorsun, Dr. Arroway. Bundan eminim. İzninle bir daha açıklayacağım. Belki de nerede atladığımı gösterebilirsin bana. Yirmi altı yıl önce o radyo dalgaları Dünya'ya doğru yola çıktılar. Bunları Vega ile burası arasında düşün. Vega'dan çıktıktan sonra kimse tutamaz artık radyo dalgalarını, kimse durduramaz. Verici —dediğin gibi kara delik yoluyla olsun— Makine' nin çalıştırıldığını haber alsa bile radyo dalgalarının Dünya'ya gelmesi ancak yirmi altı yıl sonra kesilebilir. Vegalıların Makine'nin ne zaman çalıştırılacağını yirmi altı yıl önceden bilemezdi. Mesaj'ın 31 Aralık 1999'da kesilmesi için geri zamana doğru bir Mesaj gönderilmesi gerekirdi bunun için. Bilmem anlatabiliyor muyum?» «Anlıyorum. Bu hiç el değmemiş bir alandır. Bu yüzden buna uzay-zamanı sonsuzluğu denilir. Uzay içinde tüneller yapabiliyorlarsa zaman içinde de tüneller yapabilirler sanırım. Bizim bir gün öncesine dönmemiz bile onların en azından sınırlı bir zaman yolculuğuna sahip olduklarını gösteriyor. Biz İstasyondan ayrılır ayrılmaz belki de yirmi altı yıl geriye bir Mesaj gönderip yayını kesmişlerdir. Bilemiyorum.»

«Mesajın tam o anda kesilmesinin senin için ne kadar uygun olduğunu görüyorsun sanırım. Hâlâ yayın yapıyor olsaydı o küçük uydunu bulup ele geçirir, yayın bandını getirirdik. Bu da sahtekârlığın tam bir kanıtı olurdu. Ama, bu tehlikeyi göze alamazdın. Bu yüzden senin için herhalde pek hoş olmayan bu kara delik saçmalıklarına başvurdun.»

Masum gerçeklerin inceden inceye hazırlanmış bir komplo biçiminde bir araya getirildiği çılgınca bir hayaldi bu. Bu durumdaki gerçekler pek

alışılagelmiş şeyler olmadığından yetkililerin başka olası açıklamaları düşünmeleri olağandı. Ancak Kitz'in olayları açıklaması öylesine kötü niyetliydi ki insan ister istemez acı çeken, yaralanmış ve korkan birini düşünüyordu. Bütün olup bitenlerin kollektif bir hayal ürünü olduğu ihtimali giderek zayıflıyordu Ellie'nin kafasında. Ancak Kitz'in dediği gibi olmuşsa Mesaj yayınının kesilmesi kaygı verici bir durumdu.

«Dr. Arroway, siz bilimadamlarının bütün bunları yapacak zekâya ve nedene sahip olduğunuzu söylüyorum kendi kendime. Ama sizlerin bunu yapabilme araçlarınız yoktu. Bu uyduyu sizin için Ruslar yerleştirmediyse, diğer beş altı ülkeden biriyle anlaşmış olabilirdiniz. Bunları tek tek inceledik. Hiçbir devlet uygun yörüngelere bir uydu fırlatmamış. O zaman geriye özel teşebbüsün fırlatma tesisleri kalıyor. En ilginç olasılık da Bay S. R. Hadden. Onu tanıyor musunuz?»

«Saçmalama, Michael. Methuselah's, gitmeden önce seninle Hadden hakkında konuşmuştuk.»

«Temelde anlaştığımızdan emin olmak için sormuştum. Şunu dinle şimdi: Sen ve Rus dostun hazırlıyorsunuz bu planı. Hadden'in ilk aşamaları —uydu dizaynı, Makine, Mesaj'ın şifrelenmesi, radyasyon hasarının uydurulması falan— parasal olarak desteklemesini sağlıyorsun. Buna karşılık, Makine Projesi yürürlüğe girdikten sonra o da iki trilyon doların bir bölümü ile oynama hakkına sahip oluyor. Bu fikir hoşuna gidiyor Hadden'in. Bundan büyük bir kâr elde edebilir ve geçmişine bakılırsa hükümeti de güç duruma düşürmekten mutlu olacaktır. Mesaj'ın çözümünü başaramayınca, açıklayıcıyı bulamayınca doğruca ona gidiyorsun. Sana onu nerede bulacağını söylüyor. Bu da çok dikkatsizce bir tutumdu. Bunu kendin bulmuş gibi olsaydın çok daha iyi olurdu.»

«Biraz fazla dikkatsizce ama,» dedi der Heer. «Gerçekten bir sahtekârlık düşünen biri...»

«Ken, doğrusu şaşırdım sana. Bu işte çok saf davrandın doğrusu. Arroway ile diğerlerinin Hadden'e fikir sormanın neden akıllıca bir şey olacağını düşündüklerini açık seçik ortaya koyuyorsun. Ve onu görmeye gittiğini bilmemizden emin olmak için neden uğraştığını.»

Kitz yeniden Ellie'ye döndü. «Dr. Arroway, duruma bir de tarafsız bir gözlemcinin bakış açısıyla...»

Kitz gerçekleri yeni biçimler içinde çiziyor, Ellie'nin geçmiş yaşamını yeni baştan yazıyordu. Ellie Kitz' in aptal olduğunu düşünmemişti, ama bu kadar yaratıcı olabileceği de aklına gelmiş değildi. Belki de yardım görüyordu. Ancak bu hayalin duygusal itici gücü ancak kendisinden çıkıyor olmalıydı.

Bu olay Kitz'in görevinin bir parçası değildi yalnızca. Bu sorgulama, olayların bu diğer yorumu içinde bir tutku uyandırmıştı. Ellie az sonra bunun ne olduğunu anladı. Beşler dönüşlerinde yalnızca garip bir hikâye getirmişlerdi, ne askerî uygulama olanağı olan bir şey ne de politik sermaye olarak kullanılabilecek bir bilgi. Anlattıkları hikâyenin de belirli bir şey ima ediyor olması mümkündü. Kitz, Dünya'nın en büyük silah deposunun sahibiydi şu anda, oysa Bekçiler evrenler kuruyorlardı. Kitz nükleer çatışma stratejisini geliştiren Sovyet ve Amerikan liderleri dizisinden geliyordu, Bekçiler ise değişik dünyaların birlikte çalışan değişik türlerinin oluşturduğu bir toplumdular. Onların varlığı bile dile getirilmeyen bir kınama idi. Sonra tünelin öteki uçtan çalıştırılabileceği olasılığı vardı; bunu önleyecek hiçbir şey yapamazdı. Bir anda gelebilirlerdi buraya. Bu durumda Kitz Birleşik Devletleri nasıl savunabilirdi? Tarihini yeniden yazıyor gibi göründüğü Makine'yi yapma kararı düşman bir yargılama heyeti tarafından görevini kötüye kullanma olarak görülebilirdi. Kitz dünyadışı varlıklara gezegeni kollama görevi hesabını nasıl verirdi? Tünelden intikam melekleri çıkmasa bile, yolculuk konusundaki gerçekler yayıldığı takdirde Dünya'da bir değişim olacaktı. Daha şimdiden vardı böyle bir değişim. Bu giderek artacaktı.

Ellie anlayışla baktı yine adama. Dünya en az yüz kuşaktır ondan çok daha kötüleri tarafından yönetilmişti. Oyunun kuralları tam yeni baştan yazıldığı sırada onun göreve gelmesi kendi talihsizliğiydi.

«... kendi hikâyenin her ayrıntısına inanıyor olsan bile dünyadışı varlıkların sana çok kötü davrandıklarını kabul etmelisin,» diyordu Kitz.

«Sevgili babacığının kimliğine bürünerek en hasas duygularından yararlanmaya kalkıyorlar. Sana ne yaptıklarını anlatmıyorlar, çektiğin

filmleri yakıyorlar, verilerini yok ediyorlar, o saçma palmiye yaprağını bile orada bırakmana izin vermiyorlar. Manifestoda yazılı olanlardan biraz yiyecek dışında hiçbir eksik yok. Ve biraz kum dışında manifestoda yazılı olanlardan başka bir şey getirilmiş değil. Demek yirmi dakikada biraz yemek yediniz cebinizden bir iki kum tanesi döktünüz ve gitmenizden bir iki saniye sonra da döndünüz, öyle ki tarafsız bir gözlemci sizin hiçbir yere gitmediğinizi rahatlıkla söyleyebilir.

«Dünyadışı varlıklar sizin gerçekten bir yere gitmiş olduğunuzu kesin olarak ortaya koymak isteselerdi sizi bir gün sonra, bir hafta sonra geri getirirlerdi, değil mi? Bir süre için benzellerin içinde hiçbir şey olmasaydı sizin bir yere gittiğinizden kesinlikle emin olurduk- sizin işinizi kolaylaştırmak isteselerdi Mesaj'ı hemen kesmezlerdi, değil mi? Bu durumu çok kötüleştirdi. Bu kadar şeyi düşünebilirlerdi artık. Sonra hikâyenizi destekleyecek başka yollar da vardı. Size kendilerini hatırlatacak bir şey verebilirlerdi. Çektiğiniz filmleri getirmenize izin verebilirlerdi. O zaman kimse bunun kurnazca hazırlanmış bir yutturmaca olduğunu iddia edemezdi. Neden yapmadılar bunu? Dünyadışı varlıklar neden doğrulamadılar hikâyenizi? Hayatlarınızı harcadınız onları bulmak için. Yaptıklarınızı takdir edemiyorlar mı?»

«Ellie, anlattıklarının gerçek olduğundan nasıl bu kadar emin olabilirsin? İddia ettiğin gibi bu bir oyun değilse... bir hayal olamaz mı? Bunu düşünmek acı verici bir şey, kabul ediyorum. Kimse aklını kaçırdığını düşünmek istemez. Ama içinde bulunduğun gerilimi düşün bir kere. Ve bunun tek alternatifi bir komploysa... Belki de bu konuda biraz daha derinlemesine düşünmek istersin.»

Ellie çoktan düşünmüştü bunu.

O gün Kitz'le tek başına bir daha buluştu. Bir anlaşma önerilmişti. Ellie'nin buna uymak gibi bir düşüncesi yoktu. Ancak Kitz bu olasılığa da hazırlıklıydı.

«Beni daha ilk gününden sevmedin,» dedi. «Ama, ben bunun da üstüne çıkacağım. Gerçekten adil olan bir çözüm bulacağız.

«Makinenin çalışmadığı konusunda bir basın bülteni yayınladık. Neyin aksadığını araştırıyoruz. Wyoming ve Özbekistan'daki diğer aksaklıklar göz önüne alındığında kimse bundan kuşkulanmayacaktır.

«Sonra birkaç hafta geçince bir yere varamadığımızı ilan edeceğiz. Elimizden geleni yapmış olacağız. Makine üzerinde çalışmalar sürdürülemeyecek kadar pahalı. Belki de bunu sonlandıracak kadar zeki değiliz. Ayrıca bir tehlike de söz konusu. Bunu başından beri biliyorduk. Makine patlayabilir falan. Böylece Makine Projesini hiç olmazsa bir süre rafa kaldırmak doğru olacak. Elimizden geleni yaptık ne de olsa.

«Hadden ile dostları buna karşı çıkacaklardır kuşkusuz, ama artık aramızda olmadığına göre...»

«Yalnızca üç yüz kilometre üstümüzde,» dedi Ellie.

«Duymamış miydin? Makine harekete geçirildiği sırada öldü Sol.

Özür dilerim, bunu sana daha önceden söylemem gerekirdi. Senin ona... ne kadar yakın olduğunu unutmuştum.»

Ellie Kitz'e inanıp inanamayacağını bilemiyordu. Hadden elli beş - altmış yaşlarındaydı ve gerçekten sağlıklı görünüyordu. Bu konu ile daha sonra ilgilenecekti.

«Peki biz ne olacağız?» diye sordu.

«Biz mi? Kimler yani?»

«Bizler. Beşler. Hiç çalışmadığını iddia ettiğin Makine ile gidenler.»

«Bir iki sorgulamadan sonra serbest olacaksınız. Bu saçma sapan hikâyeyi dışarıda anlatacak kadar budala olduğunuzu sanmıyorum. Ancak emin olmak için beşiniz hakkında birer psikiyatrik dosya hazırlıyoruz.

Önemli bir şey değil. Hepiniz biraz isyancıydınız, düzene karşı öfkeliydiniz — hangi düzende yetişmiş olursanız olun. İyi bir şey bu. İnsanların bağımsız olmaları iyidir. Özellikle bilimadamlarının bu tutumlarını özendiririz. Ancak bu son birkaç yılın gerilimi sizleri çok

zorladı. Özellikle Doktor Arroway ile Doktor Lunacharsky'yi. Önce Mesajı buldular, şifresini çözdüler, hükümetlerini Makine'yi yapma konusunda ikna ettiler. Sonra yapım güçlükleri, sanayi sabotajı, bir sonuç getirmeyen hareketi beklemeleri falan... Çok güç yıllar geçirdiniz. Bir sonuç da alamadınız. Bilimadamları zaten çok sinirli insanlardır. Makine'nin başarısızlığı sonunda sinirlerinizin bozulmuş olmasını herkes anlayışla karşılayacaktır. Ama, kimse hikâyenize inanmayacaktır. Hiç kimse. Eğer mantıklı davranırsanız bu dosyaların açıklanması için hiçbir gerek duyulmayacaktır.

«Makine hâlâ burada. Yollar açılır açılmaz basının fotoğraf çekmesine izin verilecektir. Onlara Makine'nin hiçbir yere gitmediğini göstereceğiz. Mürettebat doğal olarak düş kırıklığı içinde olduğundan şu anda basınla konuşmak istemeyecektir.

«İyi bir plan değil mi?» Kitz gülümsedi. Ellie'nin planın güzelliğini onaylamasını istiyordu. Ellie hiçbir cevap vermedi.

«O pislik yığınına iki trilyon dolar harcadıktan sonra bile çok mantıklı davranmakta olduğumuzu görmüyor musun? Seni hayatın boyunca bir deliğe tıkabilirdik, Arroway. Ama, serbest bırakıyoruz işte. Kefalet parası bile ödemene gerek kalmadı. Tam bir centilmen gibi davranıyoruz işte. Bininci Yıl ruhu bu. Machindo bu işte.»

YİRMİ İKİNCİ BÖLÜM

Gılgamış

Yaşamı bu kadar tatlı yapan

Onun bir daha olmayacağıdır.

— EMILY DICKINSON

Şiir no. 1741

Yeni Çağın Başlangıcı olarak yaygın bir şekilde ilan edilen bu günlerde uzayda gömülmek sıradan, ama pahalı bir olaydı. Eski günlerde küllerinin doğdukları yere ya da ilk servetlerini kazandıkları kasabaya serpilmesini isteyeceklere artık bu yeni yöntem ticari olarak sağlanabiliyordu. Şimdi cesedinizin sonsuza dek Dünya çevresinde dönmesi için vasiyetnamenize kısa bir ek yapmak yeterliydi. İnsanın yeteri kadar parası olduğu takdirde cesedinin yakılıp küllerinin oyuncak bir tabuta konulması, tabutun üzerine adının, doğum ve ölüm tarihlerinin, seçeceği dinden birinin sembolünün yazılması artık olağan işlerdendi. Ondan sonra yüzlerce minyatür tabutla sizinki de uzayda bir yere, kalabalık koridorlar ve Dünya alçak yörüngesinin rahatsız edici atmosferik çekim bölgesinin dışına oturtulabilirdi. Böylece külleriniz aklı başında bir uydunun hiç gitmeyeceği proton fırtınaları ile Van Ailen radyasyon kuşaklarının ortasında Dünya'yı döner dururdu.

Bu yüksekliklerde Dünya artık ileri gelenlerin küllerinden oluşan bir kuşakla çevrelenmişti ve uzak bir dünyadan gelecek bir konuk rastlantı sonucunda bir uzay çağı mezarlığına düştüğünü sanabilirdi. Mezarlığın çok tehlikeli olan bu mevkii yaslı akrabaların ziyaretlerinin yer almamasının da bir nedeniydi.

Bu görüntüyü hayal edebilen S.R. Hadden bu değerli ölülerin ne ölümsüzlüğün ne de küçük parçalarına razı olmalarına şaşmıştı. İnsanın beyni, kalbi, kendisini insan olarak ortaya çıkaran bütün organik parçaları yakılma ile atomlara ayrılıyordu. Yakıldıktan sonra, geriye toza dönüşmüş kemiklerden başka bir şey kalmıyordu ki. Çok ileri bir uygarlık bile bu tozdan sizi yeniden yaratamazdı. Ayrıca tabutun Van Ailen kuşaklarının ortasına yerleştiriliyordu ki, burada insanın külleri bile yavaş yavaş yanardı.

İnsanın birkaç hücresinin korunabilmesi çok daha iyi olurdu. DNA'ları bozulmamış, gerçek canlı hücreler. İnsanın epitelyum hücrelerinden bazılarını iyi bir para karşılığında dondurup Van Ailen kuşaklarının çok üstünde bir yörüngeye oturtacak bir kuruluş hayal ediyordu. Bunun için ölmeye gerek yoktu. Bunu şimdi de yapabilirdin. O zaman dünyadışı bir

moleküler biyolog —ya da uzak gelecekte onların Dünya'daki karşıtları— seni yeniden yaratabilirlerdi. Gözlerini ovuşturur, gerinir ve on milyonuncu yıl uyanırdın. Kalıntılarınla bir şey yapılmasa bile yine de genetik kodlarının kopyaları olurdu. O zaman ilke olarak yaşıyor olurdun. Her iki durumda da sonsuza kadar yaşayacağın söylenebilirdi.

Hadden konu üzerinde düşündükçe bunun pek küçük boyutlu olduğunu fark etti. İnsanın ayağının altından alınan birkaç hücre gerçekten kendisi değildi ki. Yapacakları en iyi şey fizikî olarak seni yapmaktı. Ama, bu sen demek değildin. Gerçekten ciddi isen aile fotoğraflarını, titizlikle hazırlanmış özgeçmişini, hoşuna giden bütün kitapları ve plakları, kendin hakkında bir sürü şeyi de buna eklemeliydin. Örneğin sevdiğin losyonun markasını. Bunun müthiş bencilce bir şey olduğunu biliyordu. Biliyordu ve seviyordu bunu. Ne de olsa yaşadıkları çağ, ölümden sonraki yaşam konusunda sürekli bir cinnet yaratmıştı. Herkes tür ve gezegenin sona ermesini düşünürken kendi sonunu düşünmek doğaldı.

Dünyadışı varlıkların İngilizce bilmelerini bekleyemezdin. Seni yeniden yapacaklarsa dilini bilmeleri gerekirdi. O yüzden bir de çeviri eklemen gerekirdi. Haddenin bayıldığı şeydi bu. Hemen hemen Mesaj çözümü sorununun tam tersi.

Bütün bunlar epey büyükçe bir uzay kapsülü gerektirirdi, insanın birkaç hücre örneği ile kısıtlı kalmak zorunda olmayacağı kadar büyük bir kapsül. Hatta vücudunu tümüyle yollayabilirdin uzaya. Ölümden hemen sonra dondurulmanın önemli bir avantajı olduğu söyleniyordu. Belki de o zaman seni bulacak olan her kimse daha geniş bir çalışma alanı bulabilirdi. Hatta ölüm nedenin neyse onu düzelttikten sonra olduğun gibi döndürebilirdi hayata. Ancak dondurulmadan önce biraz zaman geçerse —örneğin akrabaların kesin olarak öldüğünü anlamamışlarsa— o zaman dirilme için umut azalırdı. Doğru olan bir insanı ölümünden hemen önce dondurmak diye düşünüyordu Hadden. Peki ama, ölümün hemen öncesini beklemek neden? Bir iki yıllık bir ömrün kaldığını biliyorsan... Hemen dondurulmak çok daha iyi değil mi etler kokuşmadan? O zaman hastalığın ne olursa olsun canlandırıldıktan sonra tedavi edilemeyebilirdi belki de. Bu durumda da jeolojik bir çağ boyunca donmuş kaldıktan sonra uyanır uyanmaz dünyadışı

varlıkların hiç bilmedikleri kanserden ya da enfarktüsten hemen ölüp gidebilirdin.

Hayır, bu fikrin bir tek kusursuz gerçekleşmesi mümkündü. Sağlıklı biri yıldızlara doğru tek yönlü bir yolculuğa çıkmalıydı. Bunun bir yararı da yaşlılıktan ve hastalıktan kurtulmaktı. Güneş sisteminin içinde vücut ısısı mutlak sıfırın birkaç derece üstünde olurdu.

Bundan başka bir dondurma işlemi gerekmezdi. Bedava olarak sürekli bakım sağlanmış olurdu.

Bu mantıkla konunun son aşamasına varmıştı: yıldızlararası soğuğa varmak için birkaç yıl gerekecekse hiç olmazsa uyanık olmalıydın ve ancak Güneş sistemi dışına çıkacağın zaman dondurulmalıydın. Bu soğuğa aşırı bağımlı olmayı da azaltırdı.

***

Bildirildiğine göre Hadden, Dünya yörüngesinde beklenmedik tıbbi sorunlara karşı akla gelebilen her önlemi almış, hatta gökyüzündeki şatosuna ayak basmadan ses dalgaları uygulatarak böbrek ve safra taşlarını da eritmişti. Sonra da gitmiş ve anafilaktik şok sonucunda ölmüştü. Narnia ile bir hayranı tarafından gönderilen bir buket frezyadan fırlayan bir arı sokmuştu kendisini. Methuselah'taki eczanede gerekli antiserum yoktu. Arı Narnia'nın yük bölümündeki düşük ısıda hareketsiz kalmış olmalıydı. Arı, incelenmek üzere Dünya'ya gönderilmişti sonra. Milyarderin bir arı tarafından yenik düşürülmesi gazete editörlerinin ve kiliselerde Pazar vaizlerini dikkatinden kaçmış değildi.

Ancak bütün bunlar bir aldatmacadan başka bir şey değildi. Ne arı vardı, ne de arı sokması ya da ölüm. Hadden sapasağlamdı. Tam Yeni Yıl girerken, Makine'nin çalıştırılmasından dokuz saat sonra Methuselah'a bağlı olan yedek bir aracın roketleri ateşlenmişti. Araç hızla Dünya-Ay sisteminden kurtulacak hıza erişti. Hadden bu araca Gılgamış adını vermişti.

Hadden, hayatını güç sahibi olmak ve zamanı incelemekle harcamıştı. İnsan ne kadar çok güç sahibi olursa o kadar daha fazlasını istiyordu. Tüm insanlar ölümde eşit oldukları için güç ve zaman birbirleriyle bağıntılıydılar. Bu yüzden eski zaman kralları kendilerine anıtlar yaptırıyorlardı. Ancak zamanla anıtlar çöküyor, kralın başarıları, hatta adları bile unutuluyordu. En önemlisi de, kendileri bir daha canlanmamak üzere ölü kalıyorlardı. Hayır, bu çok daha zarif, çok daha güzel ve tatmin ediciydi. Zaman duvarının alçak bir kapısını bulmuştu artık.

Hadden planlarını Dünya'ya açıklamış olsaydı bazı pürüzlerin ortaya çıkacağı kuşkusuzdu. Hadden, Dünya' ya on milyar kilometre ötede dört derece Kelvin'de donmuş olsaydı hukuki durumu ne olacaktı? Şirketini kim kontrol edecekti? Bu yol çok daha temizdi. Ayrıntılı vasiyetinin bir maddesinde mirasçılarına ilerde Ölümsüzlük A.Ş. olarak adlandırılacak yeni bir şirket bırakmıştı. Bir daha bu konuyu da düşünmesine gerek kalmamıştı.

Gılgamış'ın radyosu yoktu. Hadden Beşler'e neler olduğunu öğrenmek istemiyordu artık. Dünya'dan da bir haber beklediği yoktu — ne neşeli bir haber, ne kendisini umutsuzluğa düşürecek bir şey ne de o güne kadar yaşadığı o anlamsız karmaşıklık; Sadece yalnızlık, ulvî düşünceler... ve sessizlikti aradığı. Önündeki birkaç yıl içinde ters bir şey olduğu takdirde Gılgamış'ın dondurma sistemi bir düğmenin çevrilmesiyle çalışmaya başlayacaktı. O zamana kadar da en sevdiği müzik, edebiyat ve video kasetleriyle dolu kitaplığı vardı. Yalnız olmayacaktı. Zaten oldum olası kalabalık düşkünü değildi. Yamagishi de kendisiyle gelmeyi düşünmüş, ama son anda vazgeçmişti: 'maiyet'siz olduğu takdirde kendini kaybolmuş hissedeceğini söylemişti. Bu yolculukta ise özendirici nedenler bir yana, maiyeti için de yer yoktu. Yiyeceğin tekdüzeliği ve konforun en alt düzeyde olması bazıları için ürkütücü olsa bile, Hadden kendisinin büyük bir hayalin insanı olduğunu biliyordu. Konfor hiç önemli değildi.

İki yıla kadar bu uçan lahit Jüpiter'in radyasyon kuşağının hemen dışındaki çekim kuyusuna düşecek, gezegenin çevresinde döndükten sonra yıldızlararası boşluğa fırlatılacaktı. Bir gün boyunca en büyük gezegen Jüpiter'in kaynayan renkli bulutlarını görecekti. İş görüntüye kalsa, Hadden Satürn ile halkalarını görmeyi seçerdi, ama Satürn Dünya'dan en az dört yıl

uzaktaydı ve durum göz önüne alındığında bu da bir rizikoyu göze almak demekti. İnsan ölümsüzlüğün peşinde ise çok dikkatli olmak zorundaydı.

Bu hızlarla en yakın bir yıldıza gitmek bile on bin yıl sürerdi. Ancak mutlak sıfırın dört derece üstünde donmuşken zamanın çoktu. Bundan bir milyon yıl sonra bile olsa, Hadden Gılgamış'ın bir gün başka birinin Güneş sistemine gireceğinden emindi. Ya da yıldızlar arasındaki karanlıkta lâhdini çok gelişmiş ve çok ileriyi gören varlıklar araçlarına alacaklar ve ne yapılması gerektiğini bileceklerdi. Daha önce hiç böyle bir işe kalkışılmamıştı. Dünya'da yaşayan hiç kimse bu kadar yaklaşmamıştı buna.

Sonunun başlangıcı olduğuna inanarak gözlerini kapattı, kollarını göğsünde kavuşturdu. Roketler bir daha, bu kere daha kısa bir süre için, ateşlendiler ve parıltılı araç yıldızlara doğru uzun yolculuğuna devam etti.

Bundan binlerce yıl sonra Dünya'da neler olacağını ancak Tanrı bilir diye düşünüyordu. Onun sorunu değildi bu. Hiç de olmamıştı. Kendisi derin uykuda ve donmuş olacaktı lâhidi yıldızlararası boşluktan geçerken; Firavunları da, İskender'i de, Qin'i de aşmış olacaktı. Kendi Yeniden Doğuşunu hazırlamıştı.

YİRMİ ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yeniden Programlanma

Biz ustaca uydurulmuş hikâyeleri izlemedik

...biz kendimiz görgü tanıklarıydık...

— PETDUS 1:16

Bak ve hatırla. Bu göğe bak,

Deniz temizliğindeki havaya bak,

Şimdi konuş o kutsal kubbeye.

Ne duyuyorsun? Ne diyor gök sana?

Gökler dolu; senin yuvan değil burası.

— KARL JAY SHAPIRO

Sürgünler için Rehber

Telefon hatları onarılmış, yollar karlardan temizlenmiş ve Dünya basınının titizlikle seçilmiş temsilcilerine tesisleri kısaca gezme olanağı tanınmıştı. Bir iki gazeteci ile fotoğrafçı Genzellere, basınç odasına, sonra da aracın içine sokulmuştu. Televizyoncular Beşler'in koltuklarından Dünya'ya Makine'yi çalıştırmadaki bu ilk cüretli denemenin başarısız kaldığını anlatmışlardı. Sağlıklı ve iyi olduklarını göstermek için Ellie ile arkadaşlarının uzaktan filmlerinin çekilmesine izin verilmiş ancak bu aşamada konuşma yapamayacakları bildirilmişti. Makine Proje Müdürlüğü, durumunu ve gelecekteki seçeneklerini değerlendirmekteydi. Honshu ile Hokkaido arasındaki tünel yeniden açılmıştı, ama Dünya'dan Vega'ya olan geçit kapalıydı. Ellie, Beşler tesisten ayrıldıklarında proje yetkililerinin benzelleri yeniden çalıştırıp çalıştırmayacaklarını merak ediyordu, ancak kendisine söylenenlere de inanmamıştı. Makine bir daha çalışmayacaktı; Dünya varlıkları için bir daha tünellere giriş olmayacaktı. Uzay zamanı içinde ne kadar küçük çentikler yaparsak yapalım öteki taraftan biri bizimle bağlantı kurmadığı takdirde bu hiçbir işe yaramayacaktı. Bizim görebilmemiz için bir an araladılar perdeyi sonra da kendi başımıza kurtuluşu bulmaya bıraktılar bizi. Sanki bulabilirmişiz gibi.

Sonunda Beşler'e kendi aralarında konuşma izni çıkmıştı. Ellie hepsine birer birer veda etti. Boş kasetler için hiçbiri kendisini suçlamıyordu.

«Kasetteki resimler manyetik alanlara kayıtlıdır,» dedi Vaygay.

«Benzellerde oluşan güçlü bir manyetik alan da onları harekete geçirdi.

Maxwell denklemi. Sanırım bantlar böyle silindi. Senin suçun yok bunda.»

Vaygay sorgulamasında şaşkına dönmüştü. Kendisini suçlamamışlardı ama Batılı bilimadamlarıyla birlikte Sovyet aleyhtarı bir komplonun bir üyesi olduğunu ima etmişlerdi.

«Ellie, kalan tek soru Politbüro'da akıllı yaşam olup olmadığı, inan bana.»

«Ve de Beyaz Saray'da. Başkanın Kitz'in bunları yapmasına izin verdiğini düşünemiyorum. O kendisini projeye adamıştı.»

«Bu gezegen çılgınlar tarafından yönetiliyor. Oldukları yere varabilmek için neler yaptıklarını düşün bir kere. Görüşleri o kadar dar, o kadar... kısa ki. Birkaç yıl hepsi hepsi. En iyilerinde on yıl, yirmi yıl. Onlar yalnızca kendilerinin iktidarda oldukları süreyle ilgilenirler.»

Ellie Cygnus A'yı düşündü.

«Ama, bizim hikâyemizin yalan olduğundan tam olarak emin değiller. Yalan olduğunu kanıtlayamıyorlar. Bu yüzden buna onları bizim inandırmamız gerekiyor. Ta içlerinde 'Doğru olabilir mi?' diye düşünüyorlar. Bir ikisi doğru olmasını istiyor. Ama tehlikeli bir gerçek bu. Onlar kesine yakın bir şey istiyorlar... Belki de bunu biz sağlayabiliriz. Çekim kuramını geliştirebiliriz. Bize anlatılanları — özellikle Cygnus A ve Galaktik Merkez konusunu— doğrulamak için yeni astronomik gözlemler yapabiliriz. Astronomik araştırmaları durduracak değiller. Ayrıca izin verirlerse on iki köşe üzerinde de incelemeler yapabiliriz. Onların fikirlerini değiştireceğiz, Ellie.»

Ellie, hepsi kaçıksalar bunu yapmak çok güç, diye düşündü.

«Hükümetlerin bunun bir yutturmaca olduğu konusunda kamuoyunu kandırabileceklerine inanamıyorum,» dedi.

«Öyle mi? Halkı nelere inandırdıklarına bir baksana. Devletler karar verdiği an Dünya'nın tüm insanlarının bir an içinde öldürülebilmesi için

servetimizi son kuruşuna kadar harcadığımız takdirde güvenlik içinde olacağımıza inandırdılar bizi. İnsanları böylesine saçma bir şeye inandırmanın güç olacağını tahmin ederdim. Hayır Ellie, onlar halkı inandırmakta çok başarılıdırlar. Makine'nin çalışmadığını ve bizlerin hafif kaçık olduğumuzu söylemeleri yetecektir bunun için.»

«Hepimiz hikâyemizi birlikte söylediğimiz takdirde pek o kadar kaçık görüneceğimizi sanmıyorum ben. Ama, haklı olabilirsin. Belki de ilk yapmamız gereken şey biraz kanıt toplamaktır. Vaygay, sen döndüğünde... her şey yolunda olacak mı?»

«Bana ne yapabilirler ki? Gorky'ye mi sürecekler? Buna dayanabilirim. O kumsalda bir gün geçirdim ben... hayır, güvenlik içinde olacağım. Seninle ortak bir güvenlik anlaşmamız var, Ellie. Sen yaşadıkça bana ihtiyaçları olacaktır. Ben yaşadıkça da, sana. Hikâye doğru ise bunun bir Sovyet tanığı olduğundan sevineceklerdir ve sonunda bunu bütün Dünya'ya ilan edeceklerdir. Sizinkiler gibi onlar da gördüklerimizin askeri ve ekonomik yararları konusunu merak edeceklerdir.

«Bize, şunu şunu yapmamızı söylemelerinin hiçbir önemi yok. Önemli olan tek şey sağ kalabilmemiz. O zaman hikâyemizi söyleyeceğiz — beşimiz de. Önceleri yalnızca güvendiklerimize. Onlar da başkalarına anlatacaklar. Hikâye kulaktan kulağa yayılacak. Bunu önlemenin yolu olmayacak. Er geç on iki köşeli araçta bize neler olduğunu kabul etmek zorunda kalacaklar. O zamana kadar birbirimizin sigortasıyız. Ellie, çok mutluyum. Hayatımın en büyük olayı bu.»

Vaygay gece uçağıyla Moskova'ya hareket etmeden az önce Ellie, «Nina'yı benim için öp,» dedi.

***

Sabah kahvaltı ederlerken Xi'ye düş kırıklığı duyup duymadığını sordu.

«Düş kırıklığı mı? Oraya gittim, onları gördüm ve düş kırıklığı mı duyacağım? Ben Uzun Yürüyüşün bir yetimiyim. Kültür İhtilâlinden kurtuldum. Çin Şeddi'nin gölgesinde altı yıl patates ve şeker pancarı

yetiştirmeye çalıştım. Tüm yaşamım altüst olarak geçti. Düş kırıklılığının ne olduğunu iyi bilirim ben.

«Sen bir şölene gittin ve açlıktan ölmek üzere olan köyüne döndüğünde dönüşünü kutlamadıkları için düş kırıklığına uğruyorsun. Bu düş kırıklığı değil ki. Küçük bir çatışmayı kaybettik. Kuvvetlerin yerleşmesine bak bir kere.»

Xi yakında memleketine dönecekti, orada Makine' de olup bitenler hakkında kamuoyuna açıklama yapmamayı kabul etmişti. Xian'daki kazılara dönecekti ama. Qin'in mezarı kendisini bekliyordu. İmparatorun tünelin öteki ucundaki kopyasına ne kadar benzediğini merak etmekteydi.

Ellie bir süre sonra, «Soracağım şey için bağışla beni,» dedi. «Ama içimizde ancak sen... Hayatında sevdiğin biri yok muydu?»

Soruyu daha derli toplu sorabilmeyi isterdi.

«Sevdiğim herkes alındı elimden. Yok edildi. Silindi. Yirminci yüzyıl imparatorlarının yok olduklarını gördüm. Değiştirilemeyecek, itibarının iadesine gerek olmayan, zihinlerden silinemeyecek bir insanın özlemini çekiyordum. Silinmeyecek çok az tarihi kişi vardır.»

Xi masaya bakıyor, çay kaşığıyla oynuyordu. «Ben hayatımı Devrime adadım ve bundan pişman değilim. Annemle babamı hiç tanımıyorum diyebilirim. Hatırlamıyorum onları. Senin annen yaşıyor. Babanı hatırlıyordun ve onu buldun. Ne kadar talihli olduğunu sakın unutayım deme.»

Ellie, Devi'de daha önce görmediği bir acıya rastladı. Bunun nedeninin Proje Müdürlüğü'nün hikâyelerini kuşkuyla karşılamaları olduğunu sanıyordu. Ama Devi başını salladı.

«Bize inanıp inanmamaları benim için pek önemli değil. Önemli olan geçirdiğimiz deney. Bu bizim başımıza gerçekten geldi, Ellie. Hokkaido'ya döndüğümüz ilk gece deneyimizin bir rüya olduğunu gördüm rüyamda. Değildi ama, değildi.

«Evet, kederliyim. Kederim... Biliyor musun, ben bunca yıldan sonra Surindar'ı orada bulunca yıllardır içimde olan bir özlemi giderdim. Onu hatırladığım gibi, hayal ettiğim gibiydi. Ancak onu gördüğümde, onun o kadar kusursuz kopyasını gördüğümde durumu anladım: Bu aşk elimden alındığı için bu kadar değerliydi benim için. Onunla evlenebilmek uğruna o kadar çok fedakârlık yaptığım için. Hepsi bu. Aptalın biriydi adam. On yıl birlikte yaşasaydık sonunda boşanırdık. Belki de beş yıl sonra. Gençtim ve aptaldım.»

«Çok üzüldüm,» dedi Ellie. «Kaybedilmiş bir aşkın acısını ben de biraz bilirim.»

«Anlamıyorsun Ellie. Yetişkin yaşamımda ilk kez üzülmüyorum Surindar için. Onun uğruna terk ettiğim ailem için üzülüyorum.»

Sukhavati birkaç gün sonra Bombay'a dönüyordu, oradan Tamil Nadu'daki babasının köyüne gidecekti.

«Sonunda kendimizi bunun bir hayal olduğuna inandırmamız kolaylaşacak,» dedi. Her sabah uyandığımızda deneyimiz biraz daha uzak, biraz daha rüya gibi olacak. Belleklerimizi güçlendirmemiz için hepimizin bir arada olması çok daha iyi olurdu. Ama onlar bu tehlikeyi görüyorlar. O yüzden bizi kendi gezegenimizi andıran bir kumsala götürdüler. Kavrayabildiğimiz bir gerçeğe yani. Bu deneyi kimsenin küçümsemesine, önemsizleştirmesine izin veremem. Unutma Ellie. Gerçekten oldu bu. Bir rüya değildi. Sakın unutma, Ellie.»

***

Durum göz önüne alındığında Eda çok sakindi. Ellie bunun nedenini az sonra anladı. Vaygay ile kendisi sorgulanırken o hesap yapmakla uğraşıyordu.

«Tünellerin Einstein-Rosen köprüleri olduğunu sanıyorum,» dedi.

«Relativite Kuramı kara delikleri andıran ama evrimsel bağlantıları olmayan solucan delikleri denilen bir dizi çözüm kabul eder. Bunlar kara

delikler gibi bir yıldızın çekimsel çöküşüyle oluşmazlar. Ancak normal bir solucan deliği bir kere oluştu mu, içinden bir şeyin geçmesi için genişler ve kasılır; çok büyük gelgit güçleri yayar ve içinden geçebilmek için sonsuz bir zamana ihtiyaç gösterir.»

Ellie bunun nasıl bir gelişme olduğunu anlamadığı için adamdan açıklamasını istedi. Ana sorun solucan deliğini açık tutabilmekti. Eda bir solucan deliğinin tam olarak kasılmasını önleyecek bir tür gerilim olan yeni bir mikroskopik alan bulmuştu. Bu tür bir solucan deliği kara deliklerin diğer sorunlarını da taşımayacaktı; gelgit baskıları daha küçük olacak, iki yönlü bir girişi olacak ve dış gözlemcilerin ölçümleriyle gidiş-geliş süresi kısa olacak, iş radyasyon alanı yok edici olmayacaktı.

«Bunların hiçbirinden henüz emin değilim,» dedi. «Ancak tüneller Einstein-Rosen köprüleri ise o zaman hayal gördüğümüzü söylediklerinde verecek bir cevabımız var bizim de.»

Eda bir an önce Lagos'a dönmek istiyordu, Ellie onun cebinden sarkan yeşil Nijerya Havayolları biletini görmüştü. Deneylerinin ortaya çıkardığı yeni fizik dalım lâyıkıyla araştırıp araştıramayacağından kaygılıydı o da. Kuramsal fizik için yaşının geçmiş olduğunu söylüyordu. Otuz sekiz yaşındaydı. Ellie'ye en çok da karısıyla çocuklarına kavuşmak istediğini söyledi.

Ellie Eda'yı kucakladı. Onu tanımaktan mutlu olduğunu söyledi.

«Ellie, senden bir şey istesem yapar mısın? Olanları en küçük ayrıntısına kadar hatırla ve yaz. Ve bana gönder. Deneyimiz deneysel veri niteliğindedir. Birimiz diğerlerinin gözden kaçırdığı bir şeyi görmüş olabiliriz. Olanları anlamamız için gerekli bir şey olabilir bu. Yazdıklarını gönder bana. Diğerlerinden de aynı şeyi istedim.»

Eda elini salladı, eski çantasını aldı ve bekleyen arabaya doğru yürüdü.

Her biri kendi ülkesine dönerken, Ellie sanki ailesi dağılıyormuş gibi bir duyguya kapılmıştı. Onun için de tümüyle biçim değiştirici bir deney olmuştu bu. Nasıl olmazdı ki? İçinden bir şeytanı kovalamıştı. Birkaç

şeytanı kovalamıştı. Birkaç tane hatta. Ve hayatında en çok sevmeye hazır olduğu bir anda kendini yapayalnız bulmuştu.

Ellie'yi tesisten helikopterle almışlardı. Washington'a giderken uçakta öylesine derin bir uykuya daldı ki Beyaz Saray yetkilileri geldiğinde sarsarak uyandırmak zorunda kaldılar.

Bir anlaşma yapmışlardı. Argus'a dönüp istediği bilimsel çalışmayı yapabilecekti. Ancak artık müdür değildi. İstediği takdirde yaşamının sonuna kadar bu görevde kalabilirdi.

«Biz mantıksız insanlar değiliz,» demişti Kitz. «Sağlam bir kanıtla, gerçekten inandırıcı bir şeyle gelirsen biz de bunu duyurmak için senin yanında olacağız. Kesinlikle emin olana kadar senden konuşmamanı istediğimizi söyleyeceğiz. Mantık çerçevesi içinde olmak üzere istediğin her araştırmayı destekleriz. Hikâyeyi şimdi açıklayacak olursak önce bir heyecan dalgası ortalığı kaplayacak, ardından kuşkucular altını oymaya kalkışacaklardır. Bu seni de bizi de güç duruma sokacaktır. İmkân olursa kanıt toplaman çok daha doğru olur.» Belki de Başkan adamın fikrini değiştirmesini sağlamıştı. Kitz'in bu anlaşmadan hoşlandığını söylemek mümkün değildi.

Ancak buna karşılık Ellie de Makine'de olup bitenler hakkında hiç konuşmayacaktı. Beşler Makine içinde oturmuşlar, kendi aralarında konuşmuşlar ve sonra da çıkmışlardı. Başka bir şey mırıldanacak bile olsa hazırlanan dosya basına sızdırılacak ve Ellie de işten atılacaktı.

Ellie Peter Valerian’in, Vaygay'ın ya da Abonneba'nın susmalarını satın almaya kalkışıp kalkışmadıklarını merak ediyordu. Beş ülkenin ve Dünya Makine Konsorsiyumunun sorgulama ekiplerini öldürmenin dışında bu olayı nasıl gizli tutabileceklerini aklı almıyordu. Bir zaman sorunuydu bu. Demek ki sadece biraz zaman kazanmaya çalışıyorlardı.

Öngörülen cezaların bu kadar hafif olmasına şaşmıştı; diğer yandan anlaşma ihlâl edilecek olursa bu Kitz'in zamanında olmayacaktı. Kitz bir yıla kalmadan istifa ediyordu: Lasker yönetimi ikinci dönem sonunda anayasa hükmünce yeniden seçilemezdi. Başkanlıktan sonrası için

Washington'un savunma müteahhit müşterileriyle tanınmış bir avukatlık şirketinin ortaklık önerisini kabul etmişti.

Ellie Kitz'in daha başka şeylere kalkışacağı düşüncesindeydi.

Kendisinin Galaktik Merkezde meydana geldiğini söyleyebileceği herhangi bir şey konusunda kaygısız görünüyordu. Ellie onun tünelin Dünya'dan olmasa bile Dünya'ya açık olması ihtimalini düşündüğüne emindi. Hokkaido tesisleri kısa bir süre sonra sokulurdu herhalde. Teknisyenler kendi çalışma alanlarına üniversitelerine döneceklerdi.

Neler anlatacaklardı acaba? Belki de on iki köşeli araç Tsukuba Bilim Kentinde sergilenecekti. Sonra Dünya'nın dikkatinin başka bir yöne çevrilmesi için geçecek uygun bir süre sonunda Makine'nin bulunduğu yerde bir patlama olurdu. Kitz olaya uygun bir kılıf hazırlayabilirse bir nükleer patlama kuşkusuz. Patlama nükleer olduğu takdirde radyolojik bulaşma tüm alanı yasak bölge ilan etmek için çok iyi bir neden olurdu. Böylece bölge rastlantıyla orada bulunabilecek ve hortumun ucunu serbest bıraktırabilecek olan meraklı gözlere kapatılabilirdi. Ancak Japonların yeraltı nükleer patlamalarına bile duyarlılıkları belki de Kitz'in geleneksel patlayıcılara razı olmasını sağlardı. Bunu Hokkaido kömür madeni felâketlerinden biri olarak örtebilirlerdi. Ellie nükleer olsun olmasın herhangi bir patlamanın tüneli Dünya'dan koparacağına inanmıyordu.

Ama, belki de Kitz bunlardan hiçbirini düşünmüyordu. Belki de adama haksızlık ediyordu kendisi. Ne de olsa Machindo onu da etkilemiş olmalıydı. Onun da bir ailesi, dostları, sevdiği biri olmalıydı. Olup bitenlerin en azından bir kokusunu almıştı herhalde.

Başkan, ertesi günü Beyaz Saray'da yapılan bir törenle Ellie'ye Ulusal Özgürlük Madalyasını taktı. Beyaz mermer duvara gömülü şöminede koca koca kütükler yanıyordu. Başkan Makine Projesine gerek parasal, gerekse politik desteklerde bulunduğundan ulus ve Dünya önünde küçük düşmemek için kararlıydı. Birleşik Devletlerin ve diğer ülkelerin Makine'ye yaptıkları yatırımların çok iyi sonuçlar verdiği söylenmekteydi. Yeni teknolojiler, yeni sanayiler gelişiyor, sıradan insanlara Thomas Edison'un icatları kadar yararlı olacak şeyler vaad ediliyordu. Yalnız olmadığımızı anlamıştık, uzayda bizden daha ileri zeki varlıklar vardı. Başkan bunların bizim

kendimiz hakkındaki kavramlarımızı sonsuza dek değiştirmişlerdi. Kendisi için —ki bu alanda pek çok Amerikalının düşüncelerini yansıttığına emindi — konuşarak bu keşfin Tanrı'ya olan inancını güçlendirdiğini söyleyebilirdi. Tanrı'nın pek çok dünyada yaşam ve zekâ yaratmakta olduğu sonucu bütün dinlerle uyumluydu. Ancak Makine'nin bize yaptığı en büyük iyilik Dünya'ya getirdiği ruhtu — insan toplumu içinde giderek artan ortak anlayış, hepimizin uzay ve zaman içindeki tehlikeli yolculukta aynı yolun yolcuları olmamız, şimdi bütün Dünya'da Machindo olarak bilinen küresel amaç birliği hedefi.

Başkan Ellie'yi basına ve televizyon kameralarına tanıştırdı, on iki yıllık inatçı arayışını, Mesaj'ı almak ve çözmekteki dehasını, Makine'ye binmekle gösterdiği cesareti anlattı. Makine'nin ne yapacağını kimse bilmiyordu. Dr. Arroway bile bile hayatını tehlikeye atmıştı.

Makine çalıştırıldığında hiçbir şeyin olmamasının suçu Dr. Arroway'in değildi. O bir insan olarak yapacağının en üstününü yapmıştı. Tüm Amerikalıların ve tüm Dünya halklarının teşekkürünü hak etmişti. Ellie içine kapalı bir insandı .Doğal çekingenliğine rağmen, gerektiğinde Mesaj'ı ve Makine'yi anlatma yükünü omuzlamıştı. Basma karşı özellikle Başkan'ın hayran kaldığı bir sabırlılık örneği göstermişti. Dr. Arroway'e artık bilimsel hayatını sürdürebilmesi için gerçek bir hak tanınmalıydı. Rahatsız edilmemeliydi artık. Basın açıklamaları, brifingler, Bakan Kitz ve Bilimsel Danışman der Heer ile görüşmeler yapılmıştı. Başkan basının Dr. Arroway'in bir basın toplantısı yapılmaması hakkındaki ricasını anlayışla karşılayacağından emindi. Ancak fotoğraf çekmeye izin verilecekti. Ellie Washington'dan ayrılırken Başkan'ın olayın ne kadarından haberi olduğunu anlayamamıştı.

***

Ellie'yi askeri bir uçakla götürürlerken yolda Janesville'de durmayı kabul ettiler. Annesinin üzerinde hâlâ o eski sabahlığı vardı. Biri hafifçe yanaklarına hafif allık sürmüştü. Ellie yüzünü annesinin yastığına dayadı. Kadın konuşma yeteneğine az da olsa kavuşmuştu. Ayrıca hafifçe kaldırabildiği sağ koluyla kızının sırtını da okşayabiliyordu.

«Anne, sana bir şey söyleyeceğim. Büyük bir şey, ama sakin olmaya çalış. Anne... babamı gördüm. Babamı. Sana sevgilerini gönderdi.»

«Evet...» Yaşlı kadın başını ağır ağır salladı. «Dün buradaydı.»

Ellie John Staughton'un bir gün önce annesine uğradığını biliyordu. Çok işi olduğunu ileri sürerek bugün Ellie ile birlikte olamayacağını söylemişti, ama ana ile kız arasına girmeyi istemediği de düşünülebilirdi. Ellie, yine de sinirli bir sesle, «Ben babam hakkında konuşuyorum,» dedi.

«Ona de ki...» Yaşlı kadının sesi güçlükle çıkıyordu. «Şifon elbisem... gelirken temizleyiciye uğrasın... dükkândan gelirken.»

Annesinin evreninde babası hâlâ hırdavatçı dükkânını işletiyor olmalıydı. Ellie'ninki de öyleydi ya.

***

Jack Hibbert Argus Tesisi müdürlüğüne getirilmişti, Ellie yönetim sorumluluklarının yükünü sırtından atmakla rahatlamıştı artık.

Vega'dan gelen işaretler kesilince teleskopların boş zamanları da arttığından şimdi radyo gökbilimciliğinin uzun zamandır boş duran alt düzey personeli arasında hummalı bir çalışma vardı. Ellie'nin meslektaşları Kitz'in sahtekârlık iddiası konusunda bir imada bulunmamışlardı. Ellie der Heer ile Valerian'ın dost ve meslektaşlarına Mesaj ve Makine hakkında neler söylediklerini çok merak ediyordu.

Kitz'in bu konuda yakında boşaltacağı Pentagon'daki bürosu dışında kimseyle konuşmadığından emindi. Bir kere gitmişti Ellie oraya. Kapının önünde beli silahlı, elleri arkasında kavuşturulmuş bir denizci eri, karmaşık koridorlarda geçenlerden birinin ani bir güdüye kapılması tehlikesine karşılık Kitz'in kapısı önünde nöbetteydi.

Willie Wyoming'den Thunderbird'ünü getirdiğine göre Ellie arabasına kavuşacaktı. Ancak anlaşma gereği arabayla yalnız yeteri kadar geniş olan tesiste dolaşabilecekti. Artık öyle Batı Teksas manzaraları, tavşanlardan

onur kıtaları, güney yıldızını görmek için dağlara tırmanmak yoktu. İnzivası konusunda tek pişmanlık duyduğu nokta da buydu. Ne var ki, tavşanlar da nasıl olsa kışın ortaya çıkmazlardı.

İlk başlarda kendisine bir soru sorabilmek ya da telefoto ile resmini çekebilmek umuduyla gazeteciler bölgeye dolmuşlardı. Ancak Ellie ısrarla onlardan uzak duruyordu. Yeni gelen halkla ilişkiler grubu etkin hatta biraz da acımasızdı. Ne de olsa Başkan istemişti Dr. Arroway'in rahatsız edilmemesini.

Haftalar geçtikçe gazeteci sayısı bir taburdan bir bölüğe, daha sonra da takıma indi. Şimdi yalnızca en inatçıları kalmıştı: The World Hologram ile diğer haftalık sansasyon haberleri yazan gazetelerden birkaç kişi, Bilim ve Tanrı adındaki bir derginin tek bir temsilcisi. Derginin hangi mezhepten olduğunu bilen yoktu, gazeteci de bu konuda bir açıklamada bulunmuyordu.

Hikâyeler yazıldığında on iki yıllık çalışma, Mesaj' m başarılı bir şekilde çözülmesi ve Makine'nin yapımı anlatılıyordu. Dünya'nın beklentilerinin en doruk noktasında ne yazık ki başarısızlığa uğranmıştı. Makine herhangi bir yere gidememişti. Yazılarda Dr. Arroway' in düş kırıklığına uğradığı belirtiliyor ve biraz da bunalıma düştüğü konusunda varsayımlar ileri sürülüyordu.

Başyazılarda bu duraklama döneminin iyi bir şey olduğu vurgulanmaktaydı. Yeni keşfin hızı ve önemli felsefî ve dinî değerlendirmeler konusundaki açıkça görülen ihtiyaç öylesine baş döndürücü bir karışım oluşturmuştu ki bir gerileme ve sakin bir yeniden değerlendirme süresine ihtiyaç olduğu açıktı. Belki de Dünya yabancı bir uygarlıkla bağlantı kurmaya henüz hazır değildi. Sosyologlar ve bazı eğitimciler bizden ileride bir dünyadışı akıllı yaşam varlığının iyice hazmedilebilmesi için birkaç kuşağın geçmesi gerekliliği üzerinde duruyorlardı. Bu insanın özsaygısına indirilmiş ağır bir darbedir diyorlardı. Önümüzde yeteri kadar dert vardı. Aradan birkaç on yıl geçince Makine'nin altında yatan ilkeleri daha iyi anlayabilecektik. Yaptığımız yanlışın ne olduğunu görecek, 1999'da yapılan ilk büyük denemede Makine'yi çalışmaktan alıkoyan kusurun ne kadar küçük olduğunu anlayıp halimize gülecektik.

Bazı dinî yorumcular Makine'nin başarısızlığının insanın kendini beğenmişlik ve gururunun cezası olduğunu söylüyorlardı. Ülke çapında yayınlanan bir programında Billy Jo Rankin Mesaj'ın Vega adlı cehennemden dosdoğru gelmiş olduğunu iddia etmekteydi. Mesaj ile Makine'nin günümüz Babil Kulesi olduğunu söylemekteydi. İnsanlar budalaca bir davranışla Tanrı Katına erişmeye çalışmışlardı. Binlerce yıl önce Babil adındaki günah kentini Tanrı yok etmişti. Bizim zamanımızda da aynı adı taşıyan bir kent vardı. Tanrı Sözüne kendilerini adamış olanlar O'nun arzusunu orada da yerine getirmişlerdi. Mesaj ve Makine Tanrı korkusu taşıyan dürüst insanlar üzerine kötülüğün bir başka saldırışıydı. Şeytani güçler burada da önlenmişlerdi — önce kutsal bir esinlenmeyle Wyoming'deki kazada, sonra İlâhi Kudret'in komünist bilimadamlarının aklını karıştırmasıyla Tanrı tanımaz Rusya'da.

Ancak Tanrı'nın iradesinin bu açık uyarılarına rağmen, diye devam ediyordu Rankin, insanlar Makine yapımını üçüncü bir kez denemişlerdi. Tanrı izin vermişti onlara. Sonra Makine'nin başarısız kalmasını sağlamış,, şeytanca amacı saptırmış, Dünya üzerindeki yolunu şaşırmış ve günahkâr —doğrusu söylenmek gerekirse, değersiz— çocukları için duyduğu kaygıyı bir kere daha belirtmişti. 1 Ocak 2001'de başlayacak olan gerçek Bininci Yıldan önce günahlarımızın derslerini almamız ve kendimizi ve gezegenimizi yeniden Tanrı'ya adama zamanımız gelmişti.

Makineler yok edilmeliydi. Her biri ve bütün parçaları. İnsanların yüreklerini arındırmak yerine bir makine yaparak Tanrı'nın yanında durma iddiaları çok geç kalmadan sökülüp atılmalıydı.

Ellie Rankin'in sözlerini sonuna kadar dinledi, televizyonu kapattı ve programlamasına devam etti.

Dışarıya ancak Wisconsin'deki yaşlılar evine telefon etmesine izin vardı. Oradan gelenler dışındaki bütün telefonlar özür dilenerek kapatılıyordu. Der Heer, Valerian ve eski okul arkadaşı Becky Ellenbogen'den gelen mektupların zarflarını bile açmamıştı. Ekspres posta ve sonra da özel ulakla Güney Carolina'dan Palmer Joss'tan bir dizi mesaj gelmişti. Ellie bunları okumak isterdi, ama okumadı. «Sevgili Palmer, henüz değil. Ellie» diye bir not yazdı sadece. Ve zarfa kendi adresini yazmadı. Notun verilip verilmediğini bilemeyecekti.

Rızası olmadan yapılmış bir televizyon programı kendisini Neil Armstrong, ya da Greto Garbo'dan daha çok inzivaya çekilmiş olarak gösteriyordu. Ellie bunları neşeli bir sakinlikle karşılıyordu. Uğraşacak bir işi vardı nasıl olsa. Gerçekten de gece gündüz çalışmaktaydı.

Dış dünya ile haberleşmeye konan yasaklar bilimsel işbirliğini kapsamadığından Ellie ile Vaygay açık kanal asenkron-telenet ile uzun vadeli bir araştırma programı başlatmışlardı. İncelenen nesneler arasında Galaksi'nin merkezindeki Sagittarius A bölgesi ile büyük galaksi dışı radyo dalgaları kaynağı Cygnus A bulunuyordu. Bir dizi olarak kullanılan Argus teleskopları Semerkant'taki Sovyet teleskoplarıyla bağlantılıydı. Amerikan-Sovyet dizisi böylece Dünya büyüklüğünde bir tek teleskop gibi işlev görmekteydi. Birkaç santimetrelik dalgaboylarında çalışan bu teleskoplar Galaksi'nin merkezi uzaklığında olmaları şartıyla iç güneş sistemi kadar küçük bir radyo dalgası kaynağını saptayabilirlerdi.

Ellie bunun yeterli olamayacağını, yörüngedeki iki kara deliğin bundan çok daha küçük olduğunu düşünüyordu. Bize aslında bir uzay aracı ile Güneş'in öteki tarafına atılmış bir teleskopun Dünyadakilerle birlikte çalışması gerek diyordu. İnsanlar böylece Dünya'nın yörüngesi boyundaki bir nesneyi inceleyebilirlerdi. Ya da İstasyon boyundaki.

Ellie zamanının büyük bir bölümünde Cray 21 bilgisayarına program yazıyor, eski programları yeniliyor ve Makine harekete geçirildikten sonra Dünya zamanı ile yirmi dakika içinde yer alan olayları elinden geldiğince tüm ayrıntılarıyla yazıyordu. Yazısının yarısına geldiğinde yazı makinesi teknolojisine uygun olarak bir asıl üç kopya yazmakta olduğunu fark etti. Orijinaller ile iki kopyayı kasasına kilitledi, üçüncü kopyayı 49 numaralı teleskopun elektronik kutusu içine sakladı, karbon kâğıtlarını da yaktı. Altı hafta sonra programlamayı bitirip de Palmer Joss'u düşündüğü bir sırada adam Argus tesisinin kapısında beliriverdi.

Joss yıllardır tanıdığı bir Başkanlık özel danışmanı aracılığıyla bir iki telefon konuşması sonunda içeri girme izni koparmıştı. Güneybatının epey serbest giyim geleneklerine rağmen üzerinde yine bir takım elbise, beyaz bir gömlek ve kravatı vardı. Ellie adama madalyon için teşekkür etti, palmiye yaprağını verdi ve Kitz'in gördüğü hayalleri kimseye anlatmaması uyarısına aldırış etmeden olup bitenlerin tümünü tek tek anlattı.

Konuşmalarında Sovyet meslektaşlarının uygulamasını benimsemişlerdi: politik açıdan söylenmesi gereken bir şey konuşacakları zaman hemen bir yürüyüşe çıkmak ihtiyacı baş gösteriyordu. Uzaktan bakanlar adamın yürürlerken birden durup kadına doğru eğildiğini görüyorlardı. Ellie de her seferinde koluna giriyor ve gezintilerine devam ediyorlardı.

Palmer Joss, anlatılanların ilkelerinin temellerine meydan okuduğu bir insana göre Ellie'yi çok büyük bir dikkatle, anlayışla hatta hoşgörüyle dinlemekteydi. Mesaj'ın ilk alınmaya başladığındaki gösterdiği isteksizlikten sonra Ellie sonunda ona Argus'u gezdirmekteydi. Adam dostça davranıyordu, Ellie onu görmekten mutlu olduğunu fark etti. Onu en son Washington'da gördüğünde kendisinin daha bol bir zamanının olmuş olmasını isterdi.

Bir rastlantıymış gibi 49 numaralı teleskopun dar madeni merdiveninden yukarı çıktılar. Çoğu raylar üzerine monte edilmiş vagonlarda bulunan 130 radyo teleskopunun Dünya'da eşi olmayan bir görüntüsü vardı önlerinde. Ellie elektronik bölmesinin tahta kaplamalarından birini kaldırdı, üzerinde Joss'un adı yazılı şişkince zarfı çıkardı. Adam zarfı ceketinin iç cebine yerleştirdi.

Ellie Sag-A ve Cyg-A gözlem protokollerini, hazırladığı bilgisayar programlarını anlattı.

«Cray bilgisayarı ile olsa da pi sayısını onuncu yirminci kuvvetine kadar hesaplamak çok zaman alıcı bir şeydir. Biz aradığımız şeyin pi'nin içinde olduğunu da bilmiyoruz. Onlar olmayabilir de dediler. E'de de olabilir. Vaygay'a söyledikleri asal sayılardan birinde de olabilir. Tümüyle değişik bir sayı da olabilir. Bunun için basit bir yaklaşım — moda olan asal sayılan sonsuza kadar hesaplamak bir zaman kaybından başka bir şey değildir. Ama, burada Argus'ta herhangi bir sinyalde bir düzen saptamak, rastlantısal olmayan bir şeyi hemen bulup çıkarmak için çok ileri şifre çözücü algoritmlerimiz var. O yüzden programları yeniden yazdım...»

Joss'un ifadesinden pek açık konuşmadığını anlamıştı Ellie.

«... bu yeniden yazdığım programlar pi gibi bir sayıdaki rakamları hesaplayıp basmak ve sonra da kıyaslamak için değil. Bunun için yeterli zamanımız yok. Bunun yerine, program pi'deki rakamların üzerinden hızla geçiyor ve ancak uzun birler ve sıfırlar dizisinde bir anormallik gördüğü anda düşünmeye başlıyor. Ne dediğimi anlıyor musunuz? Rastlantısal olmayan bir şey arıyorum. Kuşkusuz bazı sıfırlar ve birler olacaktır. Rakamların yüzde onu sıfır, diğer bir yüzde onu bir olacaktır. Ortalama olarak. Ne kadar çok rakam tararsak rastlantısal olarak bulacağımız saf bir ve saf sıfır dizileri uzayacaktır. Program istatistik! olarak ne istendiğini biliyor ve yalnızca çok uzun birler ve sıfır1ar dizileri üzerinde duruyor.»

«Anlayamıyorum. Yeterli sayıda rastlantısal rakama baktığınızda istediğiniz herhangi bir diziyi görmeyecek misiniz ki?»

«Doğru. Ama bunun ne kadar olası olduğunu hesaplayabilirsiniz. İlk başlarda çok karmaşık bir mesaj alırsanız bunun rastlantı olmayacağını bilirsiniz. Bu yüzden her gün sabahın ilk saatlerinde bilgisayar bu problem üzerinde çalışır. Dış dünyadan hiçbir veri kabul etmez. İç dünyadan da Dünya içinden de hiçbir veri dışarı çıkmaz. Bilgisayar pi'nin optimum dizilerini tarar ve rakamların uçar gibi geçmesini seyreder. Kendi işine bakar yani. Bir şey bulmadığı takdirde kendisine bir şey sormazsanız konuşmaz da. Bu bir tür kendi içini düşünüyor demektir.»

«Tanrı bilir ya ben matematikçi değilim, bana bir örnek verebilir miydin?»

«Elbette. Pi sayısı 3.1415926... diye başlar. Rakamların rastlantısal olduğunu görürsünüz. Doğru, ilk dört sayıda bir iki kere tekrarlanıyor, ama diziye devam ettiğiniz zaman bunun bir ortalamayı tutturduğunu görürsünüz. Yeteri kadar rakam elde ettiğinizde her rakamın —0,1,2,3,4,5,6,7,8,9— aşağı yukarı yüzde onluk bir zaman zarfında tekrarlandığını göreceksiniz. Zaman zaman aynı rakamı tekrarladığı da olacaktır —4444 örneğin— ancak bu istatistiki bir rastlantı da olmayabilir. Pi'deki rakamları evrenin yaşma kadar hesap edersiniz ve rakamlar rastlantısal ise yüz tane dördü arka arkaya bulacak kadar derine inemezsiniz.»

«Mesaj için yaptığınız araştırma gibi yani. Bu radyo teleskoplarla.»

«Evet; her iki durumda da gürültünün dışında, istatistiki bir rastlantı olamayacak bir sinyal arıyoruz.»

«Ama, bunun yüz tane dört olması gerekmez, değil mi? Bizimle konuşan bir şey de olabilir, öyle mi?»

«Elbette. Bir süre sonra uzun bir sıfırlar ve birler dizisi aldığımızı düşünün. Tıpkı Mesaj'da olduğu gibi, eğer varsa, onun içinden bir resim çıkarabiliriz. Yani bu her şey olabilir.»

«Yani Pi'de saklı bir resmin şifresini çözersiniz ve bu örneğin bir dizi İbranice harf çıkabilir, öyle mi?»

«Elbette. Taşa kazınmış iri kara harfler.»

Adam, sorgu dolu bakışlarla baktı kadının yüzüne.

«Özür dilerim Eleanor, ama biraz... fazla dolaylı konuşmuyor musun?

Sessizlik yemini etmiş Budist bir rahibe değilsin. Neden hikâyeni olduğu gibi anlatmıyorsun?»

«Palmer, elimde kesin kanıt olsa konuşurdum. Ama elimde kanıt olmadığı sürece Kitz gibiler yalan söylediğimi iddia edeceklerdir. O yüzden o kâğıtlar senin cebinde şimdi. Zarfı mühürleyeceksin, tarih atacaksın, notere tasdik ettirip bir banka kasasına yerleştireceksin. Bana bir şey olduğu takdirde onu Dünya'ya açıklayabilirsin. Onları istediğin gibi kullanmak için sana tam yetki veriyorum.»

«Peki, ya sana bir şey olmazsa?»

«Bana bir şey olmazsa mı? O zaman, aradığımızı bulduğumuzda o kâğıtlar hikâyemizi doğrulayacaktır. Galaktik Merkezde çifte kara delik ya da Cygnus-A'da büyük bir yapay yapı veya pi'nin içinde bir mesaj bulursak, bu...» elini adamın göğsüne vurdu «... bu benim kanıtım olacaktır. O zaman konuşacağım. Bu arada, zarfı kaybedeyim deme.»

«Yine de anlamıyorum,» diye itiraf etti adam. «Evrende matematiksel bir düzen olduğunu biliyoruz. Çekim yasası falan. Bunun değişik olan yanı

ne? Pi'nin içindeki sayılarda bir düzen varmış. Ne çıkar bundan?»

«Anlamıyor musun? Bu değişik olacaktır. Bu, evreni fizik ve kimyayı belirleyen kesin matematik yasaları ile başlatmak değil. Bu bir mesaj. Evreni her kim yapıyorsa on beş milyar yıl sonra akıllı yaşam en sonunda geliştiğinde okunması için asal sayılar içine mesajlar saklıyor. İlk tanıştığımızda bunu anlamadığınız için eleştirdim Rankin'le seni.

'Tanrı bize var olduğunu bilmemizi isteseydi neden bize belirsiz olmayan bir mesaj göndermiyor?' diye sordum. Hatırladın mı?»

«Çok iyi hatırladım hem de. Tanrı'nın matematikçi olduğunu mu sanıyorsun sen?»

«Onun gibi bir şey. Eğer bize söylenenler doğru ise. Bu boşuna bir çabalama değilse. Diğer asal sayıların sonsuzluğu içinde değil de pi'nin içinde saklı bir mesaj varsa.»

«Sen aritmetikte Vahiy arıyorsun. Bunun daha iyi bir yolunu sana söyleyebilirim.»

«Palmer, tek yol bu. Kuşkucu bir insanı inandıracak tek şey. Bir şey bulduğumuzu düşün bir an. Bunun müthiş karmaşık olması gerekmez.

Rastlantısal olarak pi'ye girecek sayılardan daha düzenli bir dizi. Bir tek buna ihtiyacımız var. O zaman Dünya'nın tüm matematikçileri aynı diziyi ya da mesajı bulabilirler. Mezhep bölünmesi olamaz ondan sonra. Herkes aynı Kitabı okumaya başlar. Kimse dinin kilit mucizelerin bir gözboyama olduğunu, sonraki tarihçilerin kayıtları değiştirdiklerini ya da bunun bir isteri, bir hayal, yetişkinliğimizde ana baba yerine koyduğumuz bir şey olduğunu söyleyemez. Herkes iman eder o zaman.»

«Herhangi bir şey bulacağından emin olamazsın. Burada gömülüp ömrünün sonuna kadar hesap yapmaya devam edebilirsin. Ya da dışarı çıkıp hikâyeni Dünyaya açıklarsın. Er geç bir seçim yapmak zorunda kalacaksın.»

«Seçmek zorunda kalmayacağımı umuyorum, Palmer. Önce fizikî kanıtlar, sonra açıklama. Aksi halde... Ne kadar zayıf kalacağımızı görmüyor musun? Kendim için değil, ama...»

Palmer gözle görünmeyecek kadar hafifçe salladı başını.

Dudaklarının kenarlarında bir gülümseme vardı.

«Neden hikâyemi anlatmam için bu kadar isteklisin?» diye sordu Ellie.

«Durumlarımızda garip bir değişim olduğunun farkında değil misin?» diye devam etti, sonra adam cevap vermeyince. «Ben kanıtlayamadığım derin bir dinî deneyi getiriyorum — ki Palmer, gerçekten anlayamıyorum bunu. Ve sen de benden çok daha başarılı kaşarlanmış bir kuşkucu olarak her şeye inanan saf birine nazik davranmaya çalışıyorsun.»

«Hayır, Eleanor, ben kuşkucu değilim, ben inanmış bir insanım.»

«Öyle mi? Benim anlatacağım hikâye pek Ceza ve Ödül hakkında sayılmaz. İsa'dan söz edilmeyecek içinde. Benim mesajımın bir konusu bizim Evrenin amacı için çok önemli olmadığımızdır. Benim başıma gelen şeyler bizleri çok daha küçük gösteriyor aslında.»

«Doğru. Ama Tanrı'yı da kat kat büyültüyor.»

Ellie bir an adamın yüzüne baktıktan sonra devam etti.

«Bilirsin, Dünya Güneş'in çevresinde dönerken bu Dünya'nın güçleri, dinî güçleri, laik güçleri bir zamanlar Dünya'nın sabit olduğunu iddia ederlerdi. Onlar güçlü olmak işindeydiler. En azından güçlü gösteriyorlardı kendilerini. Gerçek onları çok küçülttü. Gerçek onları korkuttu, güçlerini temellerinden sarstı. Bunun için baskı altına aldılar gerçeği. O insanlar gerçeği tehlikeli gördüler. Bana inanmanın ardından neler getireceğini bildiğinden emin misin?»

«Düşünüyorum, Eleanor. Bunca yıl sonra gerçeği gördüğümde tanırım artık, inan bana. Gerçeğe hayran olan, Tanrı'yı bilmeye yönelen her inanç evreni kavrayacak kadar yürekli olmalıdır. Gerçek evrenden söz

ediyorum.O ışık yıllarından. 0 dünyalardan. Senin evreninin boyutlarını, onun Yaratan'a verdiği fırsatları düşündükçe soluğum kesiliyor. Tanrıyı küçük bir dünyaya sıkıştırmaktan daha iyi bir şey bu. Dünya'yı Tanrı'nın ayak taburesi olarak düşünmeyi hiç sevmemiştim. Çok güven verici bir şeydi bu, bir çocuk masalı gibi... sakinleştirici bir ilaç gibi... Ama senin evrenin benim inandığım bir Tanrı için yeteri kadar geniş, yeteri kadar bol zamanlı.

«Daha başka kanıta ihtiyacın olmadığını söylüyorum sana. Yeteri kadar kanıt var. Cygnus-A gibi şeyler bilimadamları içindir. Sıradan insanları hikâyenin doğru olduğuna inandırmakta güçlük çekeceğini mi sanıyorsun? Bence bu çok kolay olacak. Sen hikâyenin çok garip, çok yabancı olduğunu sanıyorsun. Ama ben daha önce dinledim bunu. Çok iyi biliyorum. Ve senin de bildiğine eminim.» Palmer Joss gözlerini kapattı, bir an durakladıktan sonra ezbere okumaya başladı: ...Rüya gördü ve yeryüzünde bir merdiven oldu, merdivenin tepesi göklere uzanıyordu: ve Tanrı'nın melekleri merdivenden inip çıkıyorlardı... Kuşkusuz Tanrı burada, ve ben bunu bilmiyordum... Burası Tanrı'nın Evi elbette ve bu da cennetin kapısı.

Palmer sanki büyük bir katedralin kürsüsünden kalabalık bir cemaata vaaz veriyormuş gibi kendisinden geçmişti. İki yanlarında beyaza boyanmış radyo teleskopların yükseldiği geniş bir cadde boyunca yürümeye başladılar. Joss bir süre sonra normal sesiyle, «Senin hikâyen daha önce anlatılmıştı,» dedi. «Daha önce olmuş bir şey bu. İçinden biliyordun bunu. Anlattığın ayrıntıların hiçbiri Yaratılış Kitabında değil elbette. Nasıl olabilirdi ki? Yaratılış hikâyesi Yakub'un zamanı için geçerliydi. Senin tanıklığının da şimdiki zaman için, bizim zaman için geçerli olduğu gibi.

«İnsanlar sana inanacaklardır, Eleanor. Milyonlarcası hem de.

Dünya'nın dört bir yanında. Buna eminim...»

Ellie başını salladı, sessizlik içinde yürüdüler bir süre.

«Pekâlâ, anlıyorum,» dedi Joss. «İstediğin kadar zaman sana. Ama çabuklaştırma olasılığın varsa, çabuklaştır. Benim için. Bininci Yıla bir yıldan az zamanımız var.»

«Ben de senin dediklerini anlıyorum. Birkaç ay daha sabırlı ol. Pi sayısında o zamana kadar bir şey bulamazsak yukarda olanları kamuoyuna açıklayacağım. 1 Ocak'tan önce. Eda ile diğerleri de belki konuşmaya razı olurlar. Tamam mı?»

Konuşmadan yürüdüler Argus yönetim binasına. Döner fıskiyeler çimenlere su veriyordu. Basmamak için kenarından geçtikleiri bir su birikintisi bu çorak topraklarda yabancı bir şeydi sanki.

«Hiç evlendin mi?» diye sordu Joss.

«Hayır, evlenmedim. Çok meşguldüm sanırım.»

«Hiç âşık oldun mu?» Sıradan bir şeymiş gibi sormuştu bunu.

«Yaklaştım denebilir, beş altı kere. Ama...» Ellie yakınlarındaki teleskopa baktı. «Ama öylesine çok gürültü vardı, sinyali bulmak öyle güçtü ki. Ya sen?»

«Asla.» Joss bir an durakladı sonra gülümseyerek, «Ama inancım var,» dedi.

Ellie bu belirsizliğin üzerinde durmak istemedi, birkaç basamak merdiveni çıkıp Argus'un ana bilgisayarını görmeye gittiler.

YİRMİ DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Ressamın imzası

İşte size bir sır söylüyorum, hepimiz uyumayacağız, ama hepimiz değiştirileceğiz.

KORINTOSLULARA 1. Mektup, 15:51

Evren... tüm şeylerin yaratıcısı tarafından bir sayıya göre kararlaştırılmış ve düzenlenmiş görünmektedir; örnek, bir ilk taslak gibi, dünya yaratıcısı Tanrı'nın zihninde varoluştan önce varolan bir sayının egemenliği ile sabittir çünkü.

— GERASA'LI NICHOMACHUS

Aritmetik, I, 6 (M.S. 100 yılları)

Ellie koşarak çıktı yaşlılar evinin merdivenlerinden. Yeni boyanmış yeşil verandada John Staughton'u gördü — kamburu çıkmış, kıpırtısız, kolları iki yana sarkmış. Sağ elindeki naylon torbada bir banyo başlığı, üstü çiçekli bir makyaj kutusu, pembe ponponlu bir çift terlik vardı.

«Gitti,» dedi adam. «İçeri girme. Bakma ona, onu böyle gördüğün için senden nefret ederdi. Görünüşünden ne kadar gurur duyduğunu bilirsin. Hem zaten orada değil ki.»

Ellie, hemen hemen güdüsel olarak, hem alışkanlıktan hem de hâlâ çözümlenmemiş gücenikliklerinden dönüp girmek üzereydi. Şimdi bile, ilke olarak ona karşı çıkmaya hazır mıydı? İlke neydi ki aslında? Adamın yüzündeki karmakarışıklıktan duyduğu vicdan azabından kuşkulanmak için bir neden yoktu. Annesini sevmişti. Belki de onu benden çok sevdi diye düşündü Ellie. Annesinin sağlığı o kadar uzun bir süredir bozuktu ki, Ellie beklenen an geldiğinde nasıl bir tepki göstereceğini çok düşünmüştü. Staughton'un kendisine gönderdiği resimde annesinin ne kadar güzel olduğunu hatırlıyordu; bu an için yaptığı bütün hazırlıklara rağmen hüngür hüngür ağlamaya başladı.

Ellie'nin acısı ile şaşıran Staughton onu teselli etmek için bir adım attı. Ama Ellie elini kaldırdı, gözle görünür bir çabayla kendini toparladı. Şimdi bile adamı kucaklayamıyordu. Bir cesedin birleştirdiği yabancılardı. Ama Ellie kalbinin ta derinliklerinde biliyordu Staughton'u babasının ölümü için suçlamakla haksızlık ettiğine.

Staughton elini torbaya soktu. «Sana bir şey vereceğim.» Torbayı karıştırırken alttaki eşyalar üste çıkmıştı, Ellie deri taklidi cüzdanla plastik bir takma damak kutusu gördü. Başını çevirdi. Adam sonunda doğrulup epey yıpranmış bir zarf uzattı.

«Eleanor'a» yazıyordu zarfın üstünde. Annesinin yazısını tanıyınca almak için uzandı. Staughton şaşkınlıkla bir adım geri gitti, sanki bir tokat yemekten korkuyormuş gibi zarfı yüzüne kaldırdı.

«Dur.» dedi. «Bekle. Pek iyi anlaşamadığımızı biliyorum. Ama bana bir iyilik yap. Mektubu bu geceye kadar okuma. Tamam mı?»

Adam, o yaslı haliyle on yıl yaşlanmıştı sanki.

«Neden?»

«En sevdiğin sorudur bu, değil mi? Bir iyilik yap bana. Çok mu bu istediğim?»

«Haklısın,» dedi Ellie. «Çok değil. Özür dilerim.»

Adam Ellie'nin gözlerinin içine baktı.

«O Makine'de sana her ne olmuşsa... seni değiştirmiş,» dedi.

***

Ellie Joss'a telefon edip cenaze duasını okuyup okuyamayacağını sordu. «Sana dindar olmadığımı söylememe gerek yok. Ama, annemin dindar olduğu zamanlar olmuştur. Bunu yapmasını isteyeceğim tek kişi sensin, üveybabamın bunu kabul edeceğinden eminim.» Joss ilk uçakla geleceğini söyledi.

Ellie akşam yemeğini erken yedikten sonra otel odasında zarfı alıp inceledi, her kırışıklığını tek tek okşadı. Çok eskiydi zarf. Annesi bunu yıllarca önce yazıp para çantasının bir bölmesinde saklamış olmalıydı. Herhalde Ellie'ye verip vermemeyi çok düşünmüştü. Yeni de yapıştırılmış

gibi değildi, Staughton okumuş muydu acaba? Ellie bir yandan zarfı açmak istiyor, ama bir yandan da bir tür önsezi ile bundan kaçmıyordu. Dizlerini çenesine kadar çekip uzun uzun oturdu koltukta.

Bir çınlama sesi duyuldu, telefaksının ışığı yandı. Telefaks Argus bilgisayarına bağlıydı. Eski günleri hatırlatıyordu bu kendisine, her ne kadar artık gerçek bir acil durum yoksa da. Bilgisayarın bulduğu her neyse kaçıp gidecek değildi; Dünya'nın dönmesiyle pi sayısı batmayacaktı ya. Pi içinde bir mesaj varsa bu sonsuza kadar bekleyecekti kendisini.

Zarfı bir daha incelerken çınlama sesi yeniden yankıdı odada. Bir asal sayının içinde bir içerik varsa bu evrenin geometrisine en başta yerleştirilmiş olmalıydı. Kendisinin bu yeni projesi deneysel teoloji kapsamına girerdi. Ama, bütün bilim öyle ya, diye düşündü.

«BEKLE,» diye yazıyordu bilgisayar telefaks ekranına.

Ellie babasını düşündü... babasının kopyasını... Galaksi içinde tüneller ağıyla Bekçileri. Onlar milyonlarca dünyanın oluşumuna ve yaşamın başlangıcına tanık olmuşlar ve belki de bunları etkilemişlerdi. Onlar galaksiler yapıyorlar, evrenin bölümlerini kapatıyorlardı. Onlar en azından sınırlı bir zaman yolculuğu yapabiliyorlardı. Hemen hemen tüm dinlerin —hiç olmazsa bütün Batı dinlerinin— dindar hayallerinin ötesinde tanrılardı onlar. Ama onların da bir sınırları vardı. Tünelleri onlar yapmamışlardı ve yapamıyorlardı. Asal sayıya mesajı onlar yerleştirmemişlerdi ve bunu okuyamıyorlardı bile. Tünel yapımcıları ve pi'ye yazı yazanlar başkalarıydı. Onlar burada yaşamıyorlardı artık. Gittikleri yerin adresini bırakmamışlardı. Tünel yapımcıları gittiklerinde, zamanı gelince Bekçi olacak varlıklar terk edilmiş çocuklar gibi kalmışlardı. Kendisi gibi.

Ellie Eda'nın tünellerin bu galaksi ile diğerleri arasında sayısız yıldızlar arasında uygun şekilde serpiştirilmiş solucan delikleri olduğu varsayımını düşündü. Bunlar kara delikleri andırıyorlardı ancak kökenleri ve nitelikleri farklıydı. Kütlesiz değillerdi, Ellie onların Vega sistemindeki kalıntılar arasında bir çekim dalgalanması bıraktıklarını görmüştü. Onların içinden varlıklar ve uzay araçları Galaksi'de gidip gelmekteydiler.

Solucan delikleri. Kuramsal fizik dilinde evren onların elmalarıydı ve biri elmanın içinde tüneller oymuş, içini çekirdeğine kadar yollarla doldurmuştu. Yüzeyde yaşayan bir bakteri için bir mucizeydi bu. Ama elmanın dışında duran bir varlık bu kadar etkilenmeyebilirdi. O görüş açısından Tünel yapımcıları rahatsızlık verici bir şey olabilirdi. Ancak, Tünel yapımcıları solucan ise bizler neyiz peki, diye düşündü.

Argus bilgisayarı pi sayısının içine Dünya'da makine olsun, insan olsun herkesten daha çok girmişti, ama Bekçiler kadar da girememişti. Theodore Arroway'in o haritası çizilmemiş denizin kıyısında kendisine sözünü ettiği çözülmemiş mesaj olamayacak kadar erken henüz, diye düşündü. Belki de bu gelecek gösterilerin bir ön gösterisiydi, daha fazla araştırma için bir özendirmeydi, insanların cesaretlerini kaybetmemeleri için bir örnekti. Her ne olursa olsun, bunun Bekçiler'in uğraştıkları mesaj olamayacağı kesindi. Belki de çeşitli asal sayılara kilitlenmiş kolay ve güç mesajlar vardı ve Argus bilgisayarı en kolayını bulmuştu.

Ellie istasyon'da bir tür alçakgönüllülük öğrenmişti, Dünya sakinlerinin gerçekte ne kadar az şey bildikleri hatırlatılmıştı kendisine. Bizimle karıncalar, hatta belki bizimle mikroplar arasındakilerden daha fazla kategoride bizden daha ileri varlıklar vardı diye düşünmüştü. Ama bu düşünce kendisini kederlendirmiş değildi. Korkutucu bir teslimiyet yerine içinde giderek kabaran bir hayranlık dalgası uyanmıştı. Bundan sonra öğrenmeyi umacağı o kadar çok şey vardı ki.

Liseden üniversiteye atılan bir adım gibiydi bu, her şeyin çabasızca gelmesinden, anlamak için sürekli ve disiplinli bir çaba gereksinimine bir geçiş. Lisede derslerini sınıftaki herkesten çabuk kavrardı. Ama kolejde kendisinden daha çabuk kavrayan kişilerle karşılaşmıştı. Doktora öğrenimine başlayınca, daha sonra profesyonel bir gökbilimci olunca, giderek artan aynı güçlüğü ve meydan okumayı hissetmişti. Her aşamada kendisinden daha üstün bilimadamları bulmuş ve her aşama bir öncekinden daha heyecan verici olmuştu. Telefaksa bakarken sırlar açığa vurulsun şimdi, diye düşündü. Hazırdı artık.

'YAYIN SORUNU. S/N 10. LÜTFEN BEKLEYİN.'

Ellie Delcom Alfa haberleşme nakil uydusuyla bağlıydı Argus'taki bilgisayara. Belki de bir program hatası ya da bir yükseklik kontrol sorunu çıkmıştı. Bu konuda fazla kafasını yormadan zarfı açtı.

Mektup kâğıdının başında ARROW AY HIRDAVATÇILIK yazıyordu ve mektup da babasının hem ticari hem kişisel hesaplarını yazdığı eski Royal yazı makinesinden çıkmaydı. Sağ üst köşede tarih vardı: 13 Haziran 1964. On beş yaşındaydı kendisi o zaman. Babası yıllarca önce öldüğü için mektubu o yazmış olamazdı. Mektubun altına bakınca annesinin el yazısını tanıdı.

Sevgili Ellie,

Artık öldüğüme göre umarım yüreğinde beni bağışlayacak gücü bulursun. Sana karşı bir günah işlediğimi biliyorum ve bunu yalnız sana karşı işlemiş değilim. Gerçeği buseydin benden nefret edecektin ki buna dayanamazdım. O yüzden yaşarken bunu sana söylemeye cesaret edemedim. Ted Arroway'i ne kadar sevdiğini biliyorum ve onu benim de çok sevdiğimi bilmeni isterim. Hâlâ da seviyorum. Ama o senin gerçek baban değildi. Senin gerçek baban John Staughton'dur. Çok kötü bir şey yaptım ben. Yapmamalıydım ve çok zayıftım; ama bunu yapmasaydım sen bugün dünyada olmayacaktın, o yüzden beni düşünürken nefret etme benden. Ted durumu biliyordu, beni bağışladı ve bunu sana asla söylemeyeceğimize söz verdik. Şu anda pencereden baktığımda senin bahçede oturduğunu görüyorum. Orada oturmuş yıldızları ve benim hiç anlamadığım şeyleri düşünüyorsun; seninle öyle gurur duyuyorum ki. Gerçek konusunda o kadar titizsin ki, kendin hakkındaki bu gerçeği bilmenin hakkın olduğunu düşündüm. Hayata gelişin hakkında yani. John hâlâ yaşıyorsa bu mektubu sana vermiş demektir. Bunu yapacağını biliyorum. Ellie, o senin sandığından çok daha iyi bir insandır.

Onu yeniden bulduğum için talihim varmış. Belki de içinde bir yerde gerçeği bulduğun için ondan bu kadar nefret ediyorsundur. Ama aslında ondan Theodore Arroway olmadığı için nefret ettiğini biliyorum.

İşte hâlâ orada oturuyorsun. Bu mektubu yazmaya başladığımdan beri hiç kıpırdamadın. Öylece durmuş düşünüyorsun. Aradığın her neyse onu

bulman için dua ediyorum, bulacağını umuyorum. Beni bağışla. Yalnızca insandım ben.

Sevgiler, Annen

Ellie bir okuyuşta bitirmişti mektubu, hemen ardından bir daha okudu. Soluk almakta güçlük çekiyordu. Elleri yapış yapıştı. Sahtekâr gerçek olandı. Yaşamı boyunca ne yaptığını bilmeden kendi öz babasını reddetmişti. Babası, Ellie onu babası olmamakla tehdit ederken, kendisine karışmaya hakkı olmadığını söylediği o uzun büyüme çağında ne müthiş bir karakter gücü göstermişti.

Telef aks iki kere çınladı. RETURN düğmesine basmasını istiyordu.

Ama Ellie'nin aletin başına gidecek gücü yoktu, isteği yoktu. Babası...

Theodore Arroway'i, John Staughton'u ve annesini düşündü. Kendisi için çok şey feda etmişlerdi üçü de, ve Ellie bunu görmeyecek kadar kendine dönüktü. Palmer'in o an yanında olmasını istedi.

Telefaks bir kere daha çınladı, klavye hafifçe titredi. Ellie bilgisayarı pi hakkında bir şey bulduğunu sanıyorsa dikkatini çekmesi için ısrarlı olmak üzere planlamıştı. Ancak şimdi yaşamının efsanesini çözüp birleştirmekle uğraşıyordu. Annesi yukarıdaki büyük yatakodasında mektubu nasıl yazacağını düşünürken arasıra pencereden bakmış olmalıydı. On beş yaşındaki Ellie'yi görüyordu orada, biraz hantal, gücenik, isyancı.

Annesi kendisine bir armağan daha vermişti. Bu mektupla Ellie geri dönüp onca yıl önceki benliğine rastlamıştı. O günden bu yana o kadar çok şey öğrenmişti ki. Daha öğrenecek o kadar çok şey vardı ki.

Çatırdayan telefaksın durduğu masanın üzerinde bir ayna vardı. Ellie aynada ne genç, ne yaşlı, ne ana, ne de evlât olan birini gördü. Gerçeği kendisinden saklamakta haklıydılar. O sinyali alacak kadar ilerlemiş değildi, nerede kalmış çözecek kadar... Mesleğini yabancıların en uzağı ile bağlantı kurmaya çalışarak geçirirken, kendi yaşamında kimseyle bir bağlantı kuramamıştı. Başkalarının yaratılış efsanelerini yıkmak için saldırmış ama kendi yaratılışının temelinde yatan yalanı görememişti. Tüm

yaşamı boyunca evreni incelemiş, ama onun en belirgin mesajım görememişti: Bizim gibi küçük yaratıklar için sonsuzluk ancak sevgiyle katlanabilir bir şey olurdu.

***

Argus bilgisayarı Eleanor Arroway ile bağlantı kurma çabasında öylesine ısrarlı ve yaratıcıydı ki neredeyse keşfi paylaşmak için acil bir kişisel ihtiyaç belirtiyordu.

Anormallik en açıkça yalnızca birler ve sıfırlarla yazılabileceği 11 tabanlı aritmetiğinde görünüyordu. Vega'dan alınanla kıyaslanınca bu en fazlası basit bir mesaj olabilirdi, ancak istatistikî önemi çok fazlaydı. Program rakamları aşağıdan yukarı ve soldan sağa olmak üzere eşit sayıda bir dörtgen biçiminde dizmişti. İlk sıra soldan sağa kesintisiz bir sıfırlar dizişiydi. İkinci sırada tam ortada bir rakamı, bunun iki yanında sıfırlar vardı. Birkaç satır sonra birlerden oluşan bir yay parçası çıkmıştı ortaya. Basit geometrik biçim satır satır, vaadler dolu olarak belirmişti. Dörtgenin son satırında tam ortadaki bir rakamının iki yanı sıfırlarla doluydu.

Asal sayının ta içinde, rakam dizileri altında saklanan şey bir sıfırlar alanında biçimi bir'lerle çizilmiş olan tam bir daire idi.

Daire evrenin bir amaçla yapıldığını söylüyordu. Hangi galakside olursan ol, bir dairenin çevresini çapıyla böler de yeteri kadar hassasiyetle ölçersen bir mucizeyle karşılaşırsın — desimal noktanın kilometrelerce ötesine çizilmiş yeni bir daire. Daha ilerde daha dolu mesajlar olacaktı. Neye benzediğin, neden yapıldığın ya da nereden geldiğin önemli değildi. Bu evrende yaşıyorsan ve matematik için az bir yeteneğin varsa er geç bulacaktın bunu. O buradaydı şimdiden. Her şeyin içindeydi. Onu bulmak için gezegeninden uzaklaşmana gerek yoktu. Uzayın dokusunda ve maddenin içinde, büyük bir sanat eserinde olduğu gibi, küçük harflerle ressamın imzası vardır. İnsanların, tanrıların ve şeytanların üzerinde, Bekçileri ve Tünel yapımcılarını da içine alan ve evrenden çok önce var olan bir zekâ vardır.

Daire kapanmıştı.

Ellie aradığını bulmuştu artık.

— Bitti —